

T.C.
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı
Türkçe Eğitimi Bilim Dalı

Popüler Kültür Metinlerinin Ana Dili Eğitiminde Kullanımı

Mazhar BAL
(Doktora Tezi)

Danışman
Prof. Dr. Aziz KILINÇ

Çanakkale
Haziran, 2016

Taahhütname

Doktora tezi olarak sunduğum “Popüler Kültür Metinlerinin Ana Dili Eğitiminde Kullanımı” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve değerlere aykırı düşecek bir yarıda başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden olduğunu, bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

05.06.2016

Mazhar Bal

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Onay

Mazhar BAL tarafından hazırlanan çalışma, 21 / 06 / 2016 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Referans No : 10113739

	Akademik Unvan	Adı SOYADI	İmza
Danışman	Prof. Dr.	Aziz KILINÇ	
Üye	Prof. Dr.	Murat ÖZBAY	
Üye	Doç. Dr.	Nevin AKKAYA	
Üye	Doç. Dr.	Mehmet TOK	
Üye	Yrd. Doç. Dr.	Mustafa TÜRKMEN	

Tarih: 27/06/2016

İmza:

Doç Dr. Salih Zeki GENÇ
Enstitü Müdürü

Ön Söz

Popüler kültür metinleri, öğrencilerin okul dışı yaşamlarında önemli bir yere sahiptir. Alanyazındaki çalışmalara bakıldığında popüler kültür metinlerinin, eğitimde iki şekilde kullanıldığı görülmektedir. Birincisi, popüler kültür metinleri hakkında program; diğeri ise popüler kültür metinleri ile ilişkilendirilmiş programdır. Bu çalışma, popüler kültür metinlerinin Türkçe dersi ile ilişkilendirilmesine dayanmaktadır. Öte yandan alanyazında popüler kültür genellikle medya okuryazarlığı içinde bir alan olarak ele alınmaktadır. Bu çalışmada popüler kültür, medya okuryazarlığı ile ilişkili; fakat ondan bağımsız bir alan olarak görülmektedir.

Çalışma, dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; problem durumuna, araştırmanın amacına, araştırmanın önemine ve alanyazına yer verilmiştir. İkinci bölümde; araştırma yönteminin çalışmayla ilişkisi, çalışmanın katılımcıları, veri toplama teknikleri, verilerin analizi yer almaktadır. Üçüncü bölümde; toplanan veriler, araştırma soruları temel alınarak raporlanmıştır. Son bölümde ise çalışmanın bulguları, alanyazında yapılan benzer çalışmalarla tartışılmış; sonuçlardan hareketle önerilerde bulunulmuştur. Araştırmanın popüler kültür metinleriyle temel dil becerilerinin geliştirilmesine ve popüler kültür metinleri hakkında eleştirel bakış açısının kazandırılmasına yönelik alanyazına katkı sağlaması beklenmektedir.

Doktora öğrenim sürecim boyunca 2211-Yurt İçi Doktora Burs Programı kapsamında sağladığı destekten ötürü TÜBİTAK Bilim İnsani Destekleme Daire Başkanlığı birimine teşekkür ederim. Ayrıca doktora savunma jürimde varlığı ile beni hem heyecanlandırıp hem de onurlandıran Sayın Prof. Dr. Murat ÖZBAY'a; üniversite eğitimime başladığım ilk günden beri hayatımda büyük yeri olan, "evlat" sözünü kulağımdan eksik etmeyen Doç. Dr. Nevin AKKAYA'ya; adaletine, vicdanına ve hızlı düşünebilme potansiyeline hayran olduğum Doç. Dr. Bekir DİREKÇİ'ye; hayatımdaki varlığı için şükrettiğim hocam Yrd. Doç. Dr. Adile YILMAZ'a minnet duyduğumu belirtmek isterim. Yüksek lisansa başladığım ilk günden beri

yanında huzur bulduğum, akademik yönü ile beni hep etkilemiş ve doktora tezimin inşa edilmesinde büyük emeği olan Doç. Dr. Sait TÜZEL'e yaşamımdaki yeri için çok teşekkür ediyorum. Sayesinde akademik anlamda önemli tecrübeler edindiğim doktora danışmanım Prof. Dr. Aziz KILINÇ'a emekleri için sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

İlk tanıştığım gün, hayatımda en önemli insanlardan biri olacağını hissettiğim, uzaktayken varlığına ihtiyaç duyduğum arkadaşım Melek KÜLCÜ'ye; Çanakkale'yi bana anlamlı kılan Dr. Elvin KARAASLAN'a ve zeki eşi Björn KLOSE'ye; Arş. Gör. Gamze ÇELİK'e ve Yrd. Doç. Dr. Taner GÖK'e teşekkür ediyorum. Çocukluğumdan yetişkinliğime kadar her şeyimi paylaştığım ve paylaşacağım kadim dostum Orhan BOZKURT'un, hayatımın en büyük şanslarından biri olduğunu bilmesini isterim. Doktora sürecim sırasında ihmal ettiğim ama başımı yastığa koyduğumda varlıklarıyla huzur bulduğum; ablam, Gülhan BAL; kardeşim, Ayşe KARALAR ve çok sevdiğim yeğenlerim, Ayşenur, Çağrı, Demir ve Tülay'a hayatımda oldukları için çok teşekkür ederim. Lisans eğitimimin son senesinden doktora eğitimimin son aşamasına kadar bana destek olmak için evlerinden kilometrelerce uzaklara gelen babam, Mehmet BAL ve annem, Emine BAL'ı her ne kadar gösteremesem de çok sevdiğimi belirtmek isterim.

Çanakkale, 2016

Mazhar BAL

Özet

Popüler Kültür Metinlerinin Ana Dili Eğitiminde Kullanımı

Bu çalışmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersiyle popüler kültür metinlerini ilişkilendirmektir. Bu amaçla da bir model önerilmiştir ve bu modele uygun bir ders programı hazırlanmıştır. Popüler kültür metinlerinin, Türkçe dersi kazanımları ile ilişkilendirilmesi sonucu oluşturulan bu programın, sınıf içi uygulamalar sırasında nasıl işlediği tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması ile desenlenmiştir. Eylem araştırmasının, genellikle eğitim sisteminin öğrenciler için daha iyi hale getirilmesi üzerine yapılan araştırmalarda kullanılan bir desen olduğu bilinmektedir. Bu çalışmada da öğrencilerin okul dışı yaşantılarını oluşturan ve eğitim süreçlerine dâhil edildiğinde Türkçe dersi akademik başarılarını yükselteceği iddia edilen popüler kültür metinlerine yönelik geliştirilen programın sınıf içi uygulamadaki etkililiğinin ortaya konması amaçlandığından eylem araştırması deseni seçilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu; beş Türkçe öğretmeni, 48 veli, üç geçelik komite üyesi ve araştırmacıdan oluşmaktadır. Ayrıca ölçüt örneklem tekniği ile seçilen 12'si erkek; 7'si kadın toplam 19 yedinci sınıf öğrencisi programın uygulandığı çalışma grubunu oluşturmaktadır. Okuldaki velilerin çalışmaya katılma konusunda istekli olması; okul idaresinin çalışma süreci konusunda destek vermesi; uygulama yapılacak sınıfla ilgili Türkçe öğretmenin gönüllü olması ölçüt olarak belirlenmiştir. Ayrıca yedinci sınıf öğrencilerinin dersinden sorumlu bir Türkçe öğretmenin, araştırmacıya uygulamayı yapmak üzere izin vermesi ve uygulama süreci boyunca gözlemci olması ölçütler arasında yer almaktadır.

Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu, ses ve video kaydı, anket, öğrenci ve araştırma günlüğü, gözlem formu, öğrenci etkinlik dosyaları kullanılmıştır. Öğretmen, veli ve uygulama sürecine yönelik öğrenci görüşleri içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Öğrencilerin popüler kültür algılarına ve uygulama sürecine yönelik verilerin

çözümlemesinde ise betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Verilerin analizinde NVivo 10 nitel veri analiz programından yararlanılmıştır.

Araştırma verilerine göre Türkçe ğretmenleri ve velilerin çoğu, popüler kültür metinlerinin Türkçe dersiyle ilişkilendirilmesinin gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Gerekeçe olarak ise popüler kültür metinlerinin, öğrenme-öğretme sürecini olumlu yönde etkileyeceğini ve öğrencilerin kendilerini okula daha ait hissedeceğini göstermişlerdir. Öğrencilerin popüler kültür metinlerine yönelik tercihlerine bakıldığında iletişim, eğlence, temel ihtiyaçlar, ideal kişiler olmak üzere dört kategoriden oluştuğu görülmektedir. Popüler kültür metinleri ile ilişkilendirilmiş Türkçe derslerinin hem temel dil becerilerinin gelişimine katkıda bulunduğu hem de popüler kültür metinlerine yönelik eleştirel bakış açısını geliştirdiği görülmüştür. Bununla birlikte eylem araştırması sürecine yönelik, öğrenciler, derslerin eğlenceli geçtiği ve okul dışı hayatlarıyla ilişkili olduğu konusunda grş bildirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Ana dili eğitimi, popüler kültür, 21. yüzyıl okuryazarlığı.

Abstract

Use of Popular Culture Texts in Mother Tongue Education

The purpose of this study is to integrate popular culture texts with Turkish language course of secondary school students. To that end, an alternative model was proposed and a syllabus was prepared according to this model. It was aimed at finding out how the syllabus, which was designed by integrating popular culture texts with outcomes of Turkish language course, works during the classroom tasks. This study adopted an action research design. It is known that it is used in the studies which mostly aim to advance education system for the students. Therefore, the action research design was used in this study because this study aims to ascertain the effectiveness of the popular culture texts oriented syllabus during the classroom activities. It was also supposed that these texts would increase students' academic achievements when integrated into education procedures. The research group of the study consists of 5 Turkish-language teachers, 48 parents of students, 3 members of validity control committee and the researcher. Besides, 7th grade 19 students (F=7, M=12), chosen through criterion sampling technique, are the participants of the study. Parents of students' willingness to participate in the study, the support of school administration during the research procedures, volunteering of Turkish language teachers who will practice the syllabus are the major criteria. Besides, participation and observation of another Turkish-language teacher who deals with the course of 7th grade students are among the criteria.

The data collection tools are semi-structured interview form, voice and video record, a questionnaire, student and researcher journals, form of observation, and students' portfolios. Reflections of teacher, parents of students, and students towards the treatment process were coded through content analysis method. Students' perceptions on popular culture and treatment

process were analysed through descriptive analysis method and the collected data were interpreted via NVivo qualitative data analysis software.

According to the findings of the study, the majority of Turkish-language teachers and parents of students state that it is necessary to integrate popular culture texts with Turkish Teaching courses. As grounds showed that they will affect teaching-learning processes positively and the students will feel more that they belong to the school. Students' choices of popular culture texts consist of four categories like communication, entertainment, basic necessities, and ideal people. It was observed that popular culture texts integrated Turkish language courses both contributed to the development of basic language skills and enabled students to develop a critical perspective towards popular culture texts. In addition, for action research process, the students expressed that the courses were more entertaining and they were related to their daily lives.

Keywords: Mother Tongue Education, Popular Culture, 21st Century Literacy.

İçindekiler

Taahhütname	ii
Onay	iii
Ön Söz	iv
Özet.....	vi
Abstract.....	viii
Tablolar Listesi	xiv
Şekiller Listesi	xv
Kısaltmalar	xvii
Bölüm I: Giriş.....	1
Problem Durumu	1
Araştırmanın Amacı.....	4
Araştırmanın Önemi	4
Sınırlılıklar.....	8
Tanımlar.....	9
İlgili Araştırmalar	10
Türkiye dışındaki ülkelerde yapılan popüler kültür çalışmaları	10
Türkiye’de popüler kültür çalışmaları.....	17
Alanyazın	18
Okuryazarlık.....	18
Yeni okuryazarlıklar.....	20
Popüler kültür	29
Popüler kültürün tarihçesi	31
Popüler kültürün sınırları	36
Popüler kültür yaklaşımları	40
Metni anlama üzerine görüşler ve Louise M. Rosenblatt	41
Bölüm II: Yöntem.....	45

Araştırma Modeli.....	45
Eylem Araştırması Süreci	47
Çalışma Grubu	63
Öğrenciler.....	64
Anahtar katılımcı öğrenciler	64
Veliler.....	68
Öğretmenler.....	69
Geçerlik komitesi	71
Araştırmacı.....	71
Veri Toplama Araçları.....	72
Öğretmenler için yarı yapılandırılmış görüşme formu.....	73
Veliler için yarı yapılandırılmış görüşme	74
Video kaydı	75
Ses kaydı	75
Öğrenci günlüğü.....	76
Yarı yapılandırılmış gözlem formu	76
Türkçe dersine karşı görüşlere dair yarı yapılandırılmış görüşme formu	77
Araştırma günlüğü.....	77
Öğrenci etkinlik dosyaları	78
Geçerlik komitesi tutanağı	78
Verilerin Toplanması	80
Araştırma ortamı	85
Uygulama sürecinde kullanılan web 2.0 araçları	87
Verilerin Analizi	88
Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliği	90
Bölüm III: Bulgular ve Yorumlar	92

Öğrencilerin Popüler Kültür Metinlerine Yönelik Aile ve Öğretmenlerin Görüşlerine Dair Bulgular ve Yorum	92
Araştırmanın Katılımcılarını Oluşturan 7. Sınıf Öğrencileri İçin Önem Taşıyan Popüler Kültür Metinlerine Yönelik Bulgular ve Yorum.....	127
Popüler Kültür Metinleri İle İlişkilendirilmiş Türkçe Derslerinin Uygulama Sürecine Dair Bulgular ve Yorum	137
Popüler Kültür Metinleri ile Bütünleştirilmiş Türkçe Dersleriyle Gerçekleştirilen Öğretime İlişkin Öğrencileri Görüşlerine Yönelik Bulgular ve Yorum	235
Bölüm IV: Tartışma, Sonuç ve Öneriler.....	265
Tartışma	265
Aile ve öğretmenlerin, çocukların popüler kültür metinlerine yönelik görüşlerine yönelik tartışma.	265
Araştırmanın katılımcılarını oluşturan 7. sınıf öğrencileri için önem taşıyan popüler kültür metinlerine yönelik tartışma	268
Popüler kültür metinleri ile ilişkilendirilmiş Türkçe dersinin uygulama sürecine yönelik tartışma	270
Popüler kültür metinleri ile bütünleştirilmiş Türkçe dersleriyle gerçekleştirilen öğretime ilişkin öğrenci görüşlerine yönelik tartışma	277
Sonuçlar	281
Aile ve öğretmenlerin, çocukların popüler kültür metinlerine yönelik görüşlerine dair sonuçlar	281
Araştırmanın katılımcılarını oluşturan 7. sınıf öğrencileri için önem taşıyan popüler kültür metinlerine yönelik sonuçlar.....	284
Popüler kültür metinleri ile ilişkilendirilmiş Türkçe derslerinin uygulama sürecine yönelik sonuçlar	285
Popüler kültür metinleri ile ilişkilendirilmiş Türkçe dersleriyle gerçekleştirilen öğretime ilişkin öğrenci görüşlerine yönelik sonuçlar	288
Öneriler	290
Uygulayıcılara yönelik öneriler.....	290

Araştırmacılara yönelik neriler	292
Kaynakça	294
Ekler	330
Ek A: Eylem Planı Geliştirme Süreci İçin İzin.....	331
Ek B: Popüler Kültür Kazanımlarına Yönelik Uzman Görüş Formu.....	333
Ek C: Öğrencilerin Popüler Kültür Algılarına Yönelik Anket Soruları	355
Ek D: Öğrenci alışma Kitapçığı	364
Ek E. Ders Kitapçığı	397
Ek F. Öğretmen Kılavuz Kitapçığı	408
Ek G: Veli İzin Formu	451
Ek H: Öğrenci Kişisel Bilgi Formu	452
Ek I: Öğrenci Kişisel Bilgi Formu Verileri	456
Ek İ: Yarı Yapılandırılmış ğretmen Görüşme Formu.....	459
Ek J: Sondalı Yarı Yapılandırılmış ğretmen Görüşme Formu	461
Ek K: Yarı Yapılandırılmış Veli Görüşme Formu	465
Ek L: Sondalı Yarı Yapılandırılmış Veli Görüşme Formu.....	467
Ek M: Öğrenci Günlük Formu.....	470
Ek N: Yarı Yapılandırılmış Gözlem Formu	472
Ek O: Anahtar Katılımcı ğrencilerin Türkçe Dersine Karşı Görüşlerine Yönelik Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu.....	474
Ek : Anahtar Katılımcı ğrencilerin Türkçe Dersine Karşı Görüşlerine Yönelik Sondalı Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu.....	476
Ek P: Geçerlik Komitesi Toplantı Tutanağı	478
Ek R: Eylem Araştırması Uygulama Süreci İzin Belgesi	479
Ek S: Veli Bilgileri	480
Ek ř: Sünger Bob, Büyükanne pcğ izgi Filmi Ses Dökümü	483

Tablolar Listesi

Tablo Numarası	Başlık	Sayfa
1	Popüler Kültür ve Yüksek Kültür Farkı	38
2	Popüler Kültür Amaç ve Kazanımları	53
3	Ankete Katılan Öğrenci Bilgileri	62
4	Anahtar Katılımcı Öğrencilere Dair Bilgiler.....	68
5	Öğretmen Bilgileri	72
6	Veri Toplama Araçlarının, Araştırma Soruları Doğrultusunda Dağılımı	74
7	Geçerlik Komitesi Toplantı Bilgileri	81
8	Eylem Araştırması Takvimi	83
9	Araştırma Soruları Bakımından veri Analiz Teknikleri.....	91
10	Öğrencilerin Popüler Kültür Metinlerine Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerine Dair İçerik Analizi.....	95
11	Öğrencilerin Popüler Kültür Metinlerine Yönelik Velilerin Görüşlerine Dair İçerik Analizi.....	109
12	Öğrencilerin Okul Dışı Yaşamını Oluşturan İlk Üç Popüler Kültür Ürünü.....	130
13	İnsan Sevgisi Alt Temasının Uygulama Süreci Hakkında Öğrenci Görüşler	240
14	Vatan Sevgisi Alt Temasının Uygulama Süreci Hakkında Öğrenci Görüşleri	249
15	Aile Sevgisi Alt Temasının Uygulama Süreci Hakkında Öğrenci Görüşleri.....	255
16	Millet Sevgisi Alt Temasının Uygulama Süreci Hakkında Öğrenci Görüşleri.....	260

Şekiller Listesi

Şekil Numarası	Başlık	Sayfa
1	Popüler kültürle ilişkilendirilmiş Türkçe dersi	8
2	Popüler kültür metinleriyle ilişkilendirilmiş Türkçe dersine dair öğretmen görüşleri.....	52
3	Öğrencilerin popüler kültür metinlerine yönelik veli görüşleri	53
4	Popüler kültür metinleriyle ilişkilendirilmiş Türkçe dersi eylem araştırması döngüsü	82
5	Uygulama sınıfı oturma düzeni ve planı	88
6	Yeniden oluşturma basamağı aşamasında uygulama sınıfı oturma düzeni ve planı..	89
7	Grup isimlerinin grafitisi.....	156
8	Tülay'ın süper kahramanı	167
9	Ayşenur'un süper kahramanı	167
10	Emine'nin süper kahramanı	168
11	Çağrı'nın süper kahramanı.....	168
12	Mehmet'in süper kahramanı	169
13	Demir'in süper kahramanı.....	169
14	Tülay'ın boşluk doldurmalı çizgi romanı.....	177
15	Ayşenur'un boşluk doldurmalı çizgi romanı	178
16	Emine'nin boşluk doldurmalı çizgi romanı.....	180
17	Çağrı'nın boşluk doldurmalı çizgi romanı	181

18	Mehmet'in boşluk doldurmalı çizgi romanı.....	182
19	Demir'in boşluk doldurmalı çizgi romanı.....	184
20	Birinci grubun çizgi romanı	191
21	İkinci grubun çizgi romanı	194
22	Üçüncü grubun çizgi romanı.....	197
23	Dördüncü grubun çizgi romanı	200
24	Birinci grubun posterleri	235
25	İkinci grubun posterleri	236
26	Üçüncü grubun posterleri	238

Kısaltmalar

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

PCA: (Türkçe açılımı) Popüler Kültür Derneği

ACA: (Türkçe açılımı) Amerikan Kültür Derneği

O: Okuma kazanımı

Y: Yazma kazanımı

D: Dinleme kazanımı

K: Konuşma kazanımı

D: Dilbilgisi kazanımı

P: Popüler kültür kazanımı

EV: Erkek veli

KV: Kadın veli

KÖ: Kadın öğretmen

EÖ: Erkek öğretmen

Bölüm I: Giriş

Bu bölümde; çalışmanın problem durumuna, alanyazındaki yapılan benzer çalışmalara, bu araştırmanın alanyazın açısından önemine ve sınırlılıklara yer verilmiştir. Bununla birlikte araştırmanın amacı da bu bölümde yer almaktadır.

Problem Durumu

Eğitimin başarılı olmasında, eğitim ve öğretim programlarının önemli olduğu bilinmektedir. Eğitim ve öğretim üzerine düşünceleriyle bilinen Dewey (1966), eğitimin ana amacının, gençleri gelecekteki sorumluluklara ve başarılı olmaya zorlamak olduğunu belirtmiştir. Ona göre, eğitim süreçlerinin bir çıktısı olan öğrenme de kitaplarda yazarların ve yetişkinliklerin istekleri arasında sıkışmıştır. Oysaki eğitim ve öğretim süreçlerinin merkezinde birey vardır. Birey bu süreçlere istekli bir şekilde katılmalıdır (Demirel, 2010). Çünkü programlar, bireyin tecrübeleri üzerine kuruludur ve bireyin okul içi ve okul dışı tüm yaşantılarını içine almalıdır (Ornstein ve Hunkins, 2014). Kusursuz bir eğitim ve öğretim sayesinde de değerli varlıklar ortaya çıkar (Platon, 2012). Bu bakımdan, Türkçe öğretim programlarının (6-8. ve 1-5.sınıflar) (MEB, 2006/2009) üzerinde önemle durulması gerektiği düşünülmektedir.

1981 yılına kadar Türkçe öğretim programlarının, ilköğretim birinci kademe programları ilköğretim ikinci kademe programları olmak üzere iki ayrı şekilde uygulandığı görülmektedir. Fakat 1981 yılında ilköğretim birinci kademe ve ikinci kademe programları birleştirilip şu anki Türkçe Öğretim Programları (1-5 sınıflar ve 6-8. sınıflar) (MEB, 2006/2009) yürürlüğe girene kadar uygulanmıştır. Görüldüğü üzere cumhuriyetin ilanından bu zamana kadar eğitimde ciddi adımlar atılmaya çalışılmıştır; fakat bunların yeterli olmadığı anlaşılmıştır. Çünkü 21. yüzyıl ile birlikte daha başka değişkenlerin devreye girdiği bir sürece girilmiştir (Oktay, 2010).

21. yüzyıla girerken eğitimde değişen dengelerle ihtiyaçları karşılamak amacıyla 2004 yılından itibaren Türkçe Öğretim Programını yenileme çalışmaları başlatılmıştır (Karadağ, 2012). Bu çalışmalar neticesinde, İlköğretim 6-8. Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (MEB, 2006) ve İlköğretim 1-5. Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (MEB, 2009) uygulanmaya başlanmıştır. Bu yenilenme çabalarının sonuncusu önümüzdeki yıllarda kademeli olarak uygulamaya koyulması planlanan İlköğretim 1-8. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (MEB, 2015)'dur. Türkçe Dersi Öğretim Programları; öğrenciyi merkeze alan, okul içi ve okul dışı yaşantıyı birleştiren bir bakış açısıyla hazırlanmıştır (Uçgun, 2014). Fakat Türkiye'deki eğitim sisteminde her ne kadar bu bakış açısı temel alınsa da, bunun gerçekleştirilebilirliği günümüzde hâlâ tartışılmaktadır. Çünkü öğrenen merkezli bakış açısı, öğretmenlerin derse gelmeden önce hazırlamış oldukları ve sınıfta uyguladıkları etkinliklerle sürdürülmeye çalışılmaktadır (Oktay, 2010). Oysaki eğitimin amacı öğrenciyi sınıfla sınırlandırmak ve gündelik hayatın deneyimlerinden soyutlamak olmamalıdır (McLaren, 2011). Bu açıdan Türkçe Öğretim Programının okul içi ve okul dışı yaşantıyı birleştirmedeki yeterliğinin tartışılır olduğu düşünülmektedir.

Okul içi ve okul dışı yaşantıyı birleştirme konusuyla ilgili olarak PISA (2012) sonuçları önemli noktalara dikkat çekmektedir. PISA (2012) sonuçlarına göre; öğrencilerin okulda mutlu olup olmadıkları ve kendilerini okula ait hissedip hissetmediklerine dair araştırmalarda, öğrencilerin %83'ü mutlu olduğunu belirtmiştir. Dokuz kategoride sorulan sorularla araştırılan aidiyet duygusu araştırmasında, öğrencilerin kendilerini okullarında dışlanmış, okullarına ait değilmiş gibi hissettikleri ortaya çıkmıştır. Bunların sebeplerinden biri olarak eğitim programındaki amaç ve kazanımlarla ideal insan tipini yetiştirmeyi amaç edinmek gösterilebilir. Oysaki eğitimde farklılığı gözeten, ideal insan tipini savunarak belli bir azınlığa seslenen yüksek kültür değil; çoğulcu görünüme sahip popüler kültürdür (Güngör, 1999). Bu yüzden de dil eğitiminin olumsuz etkilenmemesi için belli sınırlılıklara hapsedilmemesi

gerektiği (Chomsky, 2007), tüm farklılıkların göz önünde bulundurularak öğrencilerin duygusal olarak bütünleşmesi gerektiği düşünölmektedir.

Dil eğitiminin belli sınırlılıklara hapsedilmemesinin, öğrencinin okul dışı sosyal yaşamını oluşturan çevresiyle mümkün olacağı düşünölmektedir. Zaten bir eğitimci, her şeyden önce eğitim sürecinde fiziksel ve sosyal çevreden nasıl yararlanacağını iyi bilmelidir (Dewey, 1966). Bu durum, eğitimin vazgeçilmezi olan sosyal çevreye, kültüre özellikle de kitle kültürünün de etkisiyle (Erdoğan, 1999), belli bir çoğunluk tarafından kabul edilen ve insanların hayatlarını etkileyen “popüler kültür” kavramının önemini akla getirmektedir. Çünkü popüler kültür, belli bir müfredata bağlı resmi program ile çocukların okul dışı yaşantısı arasındaki kopukluğu gidermektedir (Alvermann, 2012). Bu görüş kimilerine göre gereksiz kimilerine göre zor gibi görünse de popüler kültürün sınıf etkinliklerine uyarlanmasının özellikle dil eğitiminde etkili olacağı düşünölmektedir. Ayrıca çocukların kendilerini okula yabancıymış gibi ya da okulda bir şeyler eksikmiş gibi hissetmelerinin (PISA, 2012), popüler kültürün Türkçe dersleriyle bütünleştirilmesiyle ortadan kalkacağı söylenebilir. Bugün Avustralya (<http://www.achistoryunits.edu.au>), Kanada (<http://www.edu.gov.on.ca/eng/>), ABD (<http://www.corestandards.org>), Hong Kong (Benson & Patkin, 2013; Koh, 2015), Finlandiya (<http://www.minedu.fi/OPM/?lang=en>) gibi ölkeler dil eğitimlerinde öğrencilerin günlük yaşamlarını oluşturan popüler kültür metinlerine yer vermektedirler. Fakat Türkiye’deki ana dili eğitimi derslerinde, derslerin günlük yaşamdan kopuk bir şekilde yürütöldüğu; metinlerin öğrencilerin ilgilerini çekmediği (Epeçan ve Erzen, 2008; Gün, 2012); seçilen metinler ve etkinliklerden dolayı okuma alışkanlığının kazandırılmadığı (Durukan, 2008); metin seçiminde öğrencilerin seviyeleri gözötilmediği için metinlerin anlaşılamadığı (Karabay, 2014); etkinliklerin öğrencilerin günlük yaşamına hitap etmediği (Özbay, 2010; Sever, 2011; Şen ve Turhan, 2013) yapılan çalışmalarla ortaya koyulmuştur. Bunlara sebep olarak öğrenci

farklılığının gözetilmemesi ve öğrencilerin günlük yaşamlarıyla Türkçe derslerinin birleştirilememesi gösterilebilir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersiyle popüler kültür metinlerini ilişkilendirmektir. Bu amaç doğrultusunda bir model önerilmiş ve bu modele uygun bir ders programı hazırlanmıştır. Popüler kültür metinlerinin Türkçe dersleriyle ilişkilendirilerek oluşturulan bu programın, sınıf içi uygulamalar sırasında nasıl işlediği tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın amaçları doğrultusunda aşağıda yer alan sorulara cevap aranmıştır:

1. Popüler Kültür Metinleri ile Bütünleştirilmiş Türkçe Derslerine İlişkin Bir Model Önerisi Geliştirilmesine ve Hazırlanmasına Yönelik Amaçlar:

- a) Aile ve öğretmenlerin, çocukların popüler kültür metinlerine yönelik algıları nelerdir?
- b) Araştırmanın katılımcılarını oluşturan 7. sınıf öğrencileri için önem taşıyan popüler kültür metinleri nelerdir?

2. Popüler Kültür Metinleri ile Bütünleştirilmiş Türkçe Derslerine İlişkin Hazırlanan Paket Programın Uygulama Sürecine Yönelik Amaçlar:

- a) Popüler kültür metinleri ile bütünleştirilmiş Türkçe derslerinin uygulama süreci nasıl gerçekleşmektedir?
- b) Popüler kültür metinleri ile bütünleştirilmiş Türkçe dersleriyle gerçekleştirilen öğretimle ilişkili olarak öğrencilerin görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

İçinde bulunduğumuz çağda, teknolojinin ve internet kullanımının insan hayatında ne derece önem taşıdığı bilinmektedir. Bundan 10 yıl önce bilgisayar ve internet kullanımı, insanlar için lüks iken bir gereklilik hâline geldiği ve bu gerekliliğin giderek yaygınlaştığı görülmektedir. TÜİK (2013)'in "Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması"

sonuçlarına göre Türkiye genelinde hanelerin %47,2'si evden internete erişim imkânına sahiptir; bu oran 2011 yılının aynı ayında %42,9 idi. TÜİK (2013) verilerine göre çocukların bilgisayar kullanmaya başlama yaşı sekizdir. 6-15 yaş grubundaki çocukların %38.2'si günde iki saat, %47.4'ü günde üç ile on saat arası, %11.8'i ise günde on bir ile yirmi dört saat arası internete girmektedir. Ayrıca 6-15 yaş arası çocukların %84.8'i interneti ödev yapmak amacıyla kullanmaktadır.

Teknoloji ve internet kullanımının, tüm dünyayı bir araya getiren bir kültür hâline geldiği söylenebilir. Bu öyle bir kültür ki insanların, geleneksel değerlerine olan bağlılıkları gibi, teknoloji ve internet kullanımına karşı da bir bağ oluşturduğu görülmektedir. Türkiye Bilişim Derneği (2013)'nin yapmış olduğu değerlendirmede Türkiye'deki gençlerin % 8.3'ünün sabah uyaadıklarında tuvalete gitmeden internete girdiği; %4.7'sinin yataktayken internete girdiği ve %28.4'ünün evden çıkmadan internete girdiği tespit edilmiştir. Verilerden de anlaşılacağı üzere internet, Türkiye'deki gençlerin önemli bir bölümünde doğal ihtiyaçlarından bile öncelikli hâle gelmiştir. Gençler interneti en fazla sosyal ağlara girmek (%54.7), haberlere ulaşmak (%39.9), bilgi edinmek (%39.3) için kullanıyorlar; ayrıca günün ortalama 53.5 dakikasını sosyal ağlarda, 42.7 dakikasını oyun oynayarak ve 28.2 dakikasını film ya da müzik indirerek geçiriyorlar (TÜİK, 2013).

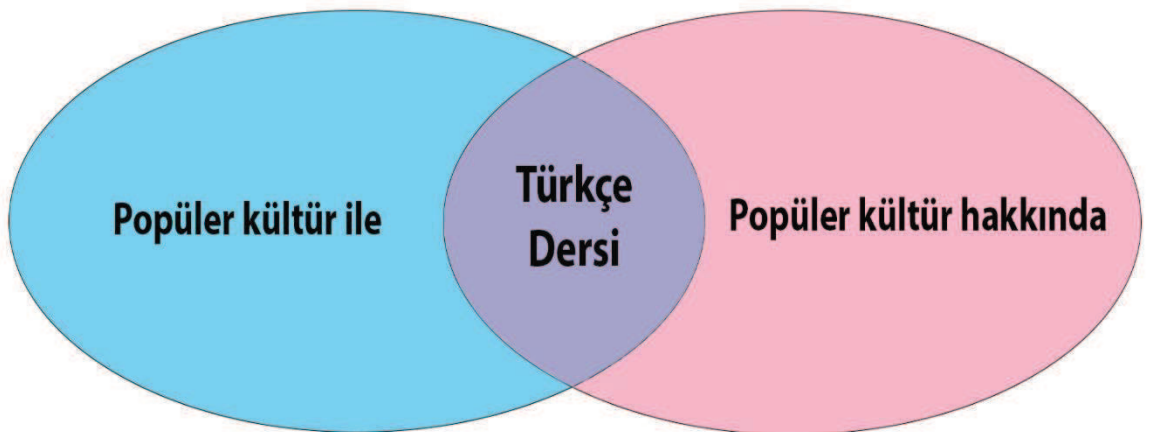
İnternetin yanı sıra çocuklar, televizyonda vakit geçirmeyi de çok sevmektedirler. Televizyon başında saatlerce vakit geçiren 06-10 yaş grubu çocuklarda, en çok izlenen program türü %93,8'lik bir oranla çizgi film; 11-15 yaş grubu çocukları tarafından en çok izlenen program türünün ise %76,8'lik oranla film ve diziler olduğu tespit edilmiştir (TÜİK, 2013). Teknolojik olanaklar basılı yayına ilgiyi azaltmış gibi görünse de TÜİK (2013)'in yapmış olduğu "06-15 Yaş Grubu Çocuklarda Bilişim Teknolojileri Kullanımı ve Medya" araştırmasında, basılı ortamda gazete ve dergi okuma oranı 6-10 yaş grubu çocuklarda %9,7 ve %10,1 iken; 11-15 yaş grubunda bu oran %23,6 ve %21,6'dır. Ayrıca 6-15 yaş arası çocukların

gazetede %40.9'luk oranla TV, magazin ve eğlence yazılarını; dergide ise %42,2 ile çocuk dergilerini okumaktan zevk aldıkları tespit edilmiştir.

Yapılan istatistikler ve alanyazın taramaları göstermektedir ki internet ve teknoloji kullanımını, öğrencilerin vazgeçilmezi hâline gelmiştir. Öğrenciler, boş kaldıkları an popüler kültür metinleriyle (sosyal medya hesaplarına girmekte, video oyunları oynamakta, müzik dinlemekte, film izlemekte vb.) vakitlerini geçirmektedirler. Bir öğretmen için, öğrencilerini derse aktif bir şekilde katmanın en iyi yollarından birinin, öğrencilerin anlatmaktan zevk duyduğu, en çok ilgilendiği şeyler hakkında onlara söz hakkı vermek olduğu söylenebilir. Çünkü bu davranışla öğrencinin, hem kendine hem de yapmaktan zevk duyduğu şeylere önem verildiğini hissedeceği düşünülmektedir. Bu açıdan da popüler kültür ile ilişkilendirilmiş bir Türkçe dersine yönelik yapılan bu çalışma, öğrenci tutumlarına olumlu yönde etki edeceği için önemli görülmektedir.

Sanayi Devrimi ile birlikte toplum yapısında meydana gelen değişikliklerin, eğitimi ve eğitime bakış açısını da değiştirdiği bilinen bir gerçektir. Günümüzde de her geçen gün toplum yapısında ve dolayısıyla eğitimde değişikliklerin olduğu görülmektedir. 21. yüzyılla birlikte bireyin ve bireyin yaşadığı çevrenin eğitim etkinliklerinin belirleyicisi olduğu farklılıklar ve çeşitlilikler olacaktır (Çağlar, 2010). Popüler kültür metinleriyle ilişkilendirilmiş Türkçe dersine yönelik yapılan bu çalışmanın, öğrencilerin okul dışı yaşantısının eğitime aktarılması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte, eğitimde bireysel farklılıkları ve okul dışı yaşantıyı dikkate alarak hazırlanan paket programın, bunca farklılıklar içinde eğitim açısından bir karmaşaya yol açabilme ihtimali söz konusudur. Fakat çalışmanın kuramsal temelini oluşturan teori ile hedeflerin, amaca uygun bir şekilde belirlendiği ve sürecin etkili bir şekilde tasarlandığı varsayılmaktadır. Bu yönüyle araştırma, eğitim programlarının gereklerini yerine getirdiği için önemli görülmektedir.

Alanyazın taramaları sonucunda popüler kültür çalışmalarının Türkiye’de sistematik bir şekilde oturmadığı söylenebilir. Bu durum popüler kültür üzerine çalışma olmadığı anlamına gelmemektedir. Türkiye’de popüler kültür ile ilgili çalışmalar mevcuttur; fakat genelde iletişim alanında çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalarda tartışılan ortak noktanın, popüler kültürün bir alan olarak görülüp görülmemesi olduğu söylenebilir. Oysaki ilk olarak Amerika’da Bowling Green Devlet Üniversitesi’nde 1973 yılında “Popüler Kültür Bölümü” kurulmuştur (Fox, 2009). Aynı zamanda ilgili bölümün lisansüstü programı da mevcuttur (Liesz kovszky, 2012). Green Üniversitesi’nin yanı sıra bugün Amerika’da birçok üniversitede Popüler Kültür Bölümlerinin olduğu bilinmektedir. Çalışmanın amacıyla asıl uyumlu kurum ise 1964 yılında Birmingham Üniversitesi’nde kurulan Çağdaş Kültürel Çalışmalar Merkezi (Centre for Contemporary Cultural Studies)’dir. Bu kurumun önde gelen isimlerinden Hoggart okuryazarlığı, popüler kültür ile ilişkilendiren akademik bir bakış açısı geliştirmiştir (Mattelart ve Neveu, 2007). Aynı bakış açısına bu çalışma ile dikkat çekilmektedir. Özellikle, ana dili eğitiminde, alanyazındaki eksiklik göz önünde bulundurulduğunda çalışmanın alana katkı sağlayacağı söylenebilir. Bu bağlamda popüler kültür metinleriyle ilişkilendirilerek yapılan bu çalışmanın teorik arka planı Şekil 1’de gösterilmiştir:

Şekil 1. Popüler kültürle ilişkilendirilmiş Türkçe dersi.

Şekil 1'den de anlaşılacağı üzere çalışmanın, Türkçe dersinin kazanımlarını popüler kültür metinleriyle yerine getirebileceği; aynı zamanda popüler kültür metinleri hakkında da eleştirel bakış açısı sağlayabileceği görülmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda, çocukların kendilerini sınıfta rahat hissetmeleri; okul içi ve okul dışı etkinliklerin karşılıklı olarak birbirini desteklemesi; temel dil becerilerinin çocuklara yaşamın içerisinde öğelerle daha eğlenceli ve farkındalıkları yüksek bir şekilde öğretilmesi açısından araştırmanın önemli olduğu kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin kendilerini okula ve derslere karşı mecbur hissediyormuş gibi değil de okulun bir parçasıymış gibi hissetmesi açısından popüler kültür metinlerinin Türkçe dersleriyle bütünleştirilmesinin yararlı olacağı varsayılmaktadır.

Sınırlılıklar

Araştırmaya dair sınırlılıklar aşağıda gösterildiği şekildedir:

- Araştırmada ortaokul (5.,6.,7.,8. sınıflar) Türkçe derslerine yönelik popüler kültürle ilişkilendirilmiş bir Türkçe dersi model önerisinde bulunmaktadır; fakat çalışma 7. sınıf ile sınırlıdır.
- Araştırmanın uygulama süreci, 2015-2016 eğitim-öğretim döneminde 7. sınıf Türkçe dersi yıllık planda yer alan Sevgi teması ve bu temaya yıllık planda öngörülen 29 ders saati ile sınırlıdır.
- Popüler kültür metinleri ile ilişkilendirilmiş Türkçe derslerine yönelik gerçekleştirilen bu çalışmanın bulguları, sadece uygulamanın gerçekleştirildiği okul ve okulda yer alan çalışmanın katılımcılarının bulunduğu sınıfla sınırlıdır. Araştırmada, bulguların evrene genellenmesi gibi bir durum söz konusu değildir.
- Araştırmanın katılımcılarının, popüler kültür metinleri ile ilişkilendirilmiş Türkçe derslerine istekli olarak katıldıkları kabul edilmiştir. Ayrıca araştırmaya dair veri

toplama araçlarını etki altında kalmadan, gönüllü bir şekilde doldurdukları varsayılmıştır.

- Popüler kültür metinleriyle ilişkilendirilmiş Türkçe dersine yönelik yapılan bu çalışma ile bir eylem planı sunulmuştur. Bu eylem planının, yeni bir müfredat geliştirme ya da müfredat önerme gibi bir amacı söz konusu değildir. Bu programın amacı, var olan Türkçe ders müfredatına katkıda bulunmaktır.
- Eylem araştırması sürecinin basamakları, araştırmanın kuramsal temelini oluşturan Okur Yanıt ve Etkileşim Teorisi ile sınırlandırılmıştır.
- Popüler kültür metinleri ile ilişkilendirilmiş Türkçe dersine yönelik yapılan bu araştırmanın kazanımlarının ve etkinliklerinin geçerliği ve güvenilirliği görüşlerine başvuru uzmanlarla sınırlandırılmıştır.
- Araştırmada popüler kültür metinleri, rap müzik, çizgi romanlar ve süper kahramanlar, çizgi filmler, futbolcu kartları ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırmanın web 2.0 araçları, graffiti creator, vcasmo, pixton, animoto, pixteller ile sınırlandırılmıştır.

Tanımlar

Bu başlık altında, araştırma için anahtar kavram olarak görülen kelimelere dair tanımlara yer verilmiştir. Tanımlamalar yapılırken araştırmanın amaçları göz önünde tutulmuştur.

Okuryazarlık. Okuyabilme ve yazabilme becerilerinin ötesinde, bireyin yaşamındaki gereksinimlerin çoğunu karşılayan, bireye farkındalık ve gelişmişlik kazandıran beceri türüdür.

Kültür. Kültür, bireyin yaşamıyla doğrudan bağlantılı bir olgudur. Bu olgu sayesinde, bir devleti oluşturan insan yığınları, aynı aidiyet duygusuyla bir araya gelir ve millet olma

bilinci kazanır (Kaplan, 2012). Bu araştırmada, kültür kavramı, popüler kültürün genel kültürün içerisindeki yerini gözler önüne sermek amacıyla kullanılmıştır.

Popüler Kültür. Buckingham (2003), medya okuryazarlığı eğitimi açısından, popüler kültürün, öğretmenler için önem taşıyan bir unsur olduğunu ifade etmiştir. Buckingham (2003)'ın yapmış olduğu açıklamada popüler kültür, medya okuryazarlığının altında bir alan olarak gösterilmiştir. Bu araştırmada popüler kültür, medya okuryazarlığıyla ilişkili ama ondan bağımsız bir alan olarak kabul edilmiştir. Ayrıca popüler kültür, öğrencilerin okul dışı yaşantılarını oluşturan ve eğitim süreçlerine dâhil edildiğinde akademik başarıyı yükselteceği savunulan tüm unsurlar olarak tanımlanmıştır.

Estetik bakış açısı. Bu araştırmada estetik bakış açısı, okuma etkinlikleri sırasında bireyin duygu dünyasını etkileyen, estetik haz uyandıran tüm unsurlar olarak tanımlanmıştır.

Bilgi edinmeye (Efferent) yönelik bakış açısı. Okuma süreci sırasında farkındalık sahibi olmaktır. Bu çalışmada bireyin, neyi, niçin okuduğunu bildiği; okuduğu metinde ne aradığının farkında olduğu; işine yaramayan kısımların bilincinde olarak okuma etkinliklerini gerçekleştirdiği bir kavram olarak kullanılmıştır.

İlgili Araştırmalar

Bu başlıkta popüler kültür metinleri ile ilgili yapılan alışmalar Türkiye'de ve Türkiye dışındaki ülkelerde yapılan çalışmalar olmak üzere iki başlık altında ele alınmıştır.

Türkiye dışındaki ülkelerde yapılan popüler kültür alışmaları. Türkiye dışındaki ülkelerde popüler kültür çalışmaları; makaleler, tezler ve diğer çalışmalar olmak üzere üç ayrı başlıkta incelenmiştir.

Makaleler. Alanyazında popüler kültür üzerine değişik bakış açılarıyla çalışmalar yapıldığı bilinmektedir. Bu bakış açıları içerisinde en dikkat çektiği dşnleni Schultz ve Throop (2012)'un yapmış olduğu çalışmalarıdır. Onlar çalışmalarında, popüler kültürü,

“popüler kültürün müfredatla ilişkisi” ve “müfredat olarak popüler kültür” şeklinde iki şekilde ele almıştır. Alanyazındaki çalışmalarda da popüler kültür ile ilgili araştırmaların genel anlamda bu iki bakış açısı etrafında toplandığı görülmektedir.

Bu çalışmalar içerisinde popüler kültür metnlerinin, dil öğretim programlarıyla ilişkilendirilmesi üzerine yapılan önemli araştırmalar bulunmaktadır. Örneğin, Alvermann (2012) çalışmasında, popüler kültürün alt kültür gibi görünme sürecinden çıkıp, halk kültürü hâline gelmesini; popüler kültür metinlerinden şiir ve hip hop şarkılarının çok rahat dil eğitiminde kullanılabileceğini; popüler kültürü sınıfa getirmenin öğretmenlerin kendilerini geliştirmeleri açısından teşvik edici olacağını; popüler kültür metnlerinin kimlik oluşumunda etkili olduğunu savunmuştur. Benzer bir bakış açısıyla Bertonneau (2010), popüler kültürün ortaya çıkışı, kuramsal temelleri ve popüler kültürün ticari kültür ile ilişkisi üzerine bilgiler vermiştir. Bununla birlikte, popüler kültürün, eğitimde öğretim faaliyetlerindeki ve öğrenciler üzerindeki etkileri ile ilgili açıklamalarda bulunmuştur.

Rap müzikle eğitimi birleştiren Morrell ve Andreda (2006), popüler kültürün insan hayatında ne kadar yer kapladığını açıklamışlardır. Sınıf ortamında yapılan bir çalışma ile rap müzik ve eski edebi ürünler kıyaslanarak dilin yapıları fark ettirilmiştir. Ayrıca makalede popüler kültür metnlerinin çoklu bir ortam sunduğu ve popüler kültür metinlerine karşı negatif önyargının yıkılarak çocukların popüler metinleri karşısında aktif katılımcı olmaları savunulmuştur. Çalışmada, popüler kültür metnlerinin, çocukların akademik gelişiminde, eleştirel birer birey olmalarında olumlu etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Morrell ve Andreda (2006)'nın rap müzikle eğitim anlayışı, Alvermann, Xu ve Marilyn (2003) araştırmasında, süper kahramanlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Örümcek adam karakteri kullanılarak öğrencilere şiirler yazdırılıyor ve kelime oyunu oynatılıyor. Uygulamalar sonucunda, popüler kültürün dil öğretiminde kavşak noktası olduğu; farklı kültürel özelliklerdeki çocukları bile sınıf ortamında etkin katılımcı yaptığı; öğrenciler arasında birlik

sağladığı ifade edilmiştir. Bununla birlikte ilgili çalışmada popüler kültürün sınıfta kullanımına yönelik dört tür yaklaşım olduğu; öğretmenlerin, öğrencilerin popüler kültür ilgilerini bilmeleri gerektiği, aksi takdirde amaca ulaşamayacağı; popüler kültür metnlerinin sınıfta kullanılmasının öğrencilere eleştirel okuryazarlık becerisi kazandırdığı savunulmuştur. Marsh (1999) da Alvermann, Xu ve Marilyn (2003) çalışmasında olduğu gibi süper kahramanlarla ilişkilendirerek bir çalışma gerçekleştirmiştir. Marsh (1999) bu araştırmasını, İngiltere’de bir anaokulunda 57 öğrenci üzerinde yapmıştır. 3 hafta süren çalışmasında, öğrencilerle birlikte Batman ve Batwoman için sınıfta göstermelik bir mağara tasarlanmış, daha sonra öğrencilerden popüler kültür metnlerini kullanarak Batman ve Batwomanı konu alan medya üretimleri yapmaları istenmiştir (komik hikâyeler, gazete makalesi, bilgilendirici metinler vb.). Çocuklar yapılan etkinlikler sayesinde hem okumuş hem eğlenmiş hem de düşüncelerini organize etmeyi öğrenmişlerdir. Başka bir çalışmasında Marsh (2006), okuryazarlık programlarında popüler kültürün önemine değinmiştir. İngiltere’nin kuzeyinde bir okuldaki 18 aday öğretmen üzerinde 4 yıl boyunca devam eden çalışma, özellikle 3 öğrenci üzerine yoğunlaşmıştır. Öğretmenlerle yapılan odak grup görüşmeleri ve bireysel görüşmelerde, üzerinde durulan nokta, popüler kültürün derslerde kullanımı olmuştur. Bununla ilgili öğretmenlerin tutumları ölçülmeye çalışılmıştır. Çalışmanın sonucunda, aday öğretmenlerin, öğrencilerin okul dışı okuryazarlık hayatlarıyla ilgili (öğrencilerin hayatlarının, popüler kültür, medya ve yeni teknolojiler tarafından şekillendirildiğinin) farkındalıkları sağlanamazsa uluslararası arenada 21.yüzyılın karmaşık sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamada çığdışı ve yetersiz kalacağı savunulmuştur.

Popüler kültür metnlerini okuma becerisi ile ilişkilendiren Hall (2012), çalışma grubu olarak son dört yılda okuma becerisinde yeterli yıllık gelişimi gösteremeyen iki okuldan 52 öğrenci (6. sınıf) seçmiştir. Çalışma grubunda yer alan öğrencilere, üç aylık bir süreçte anlama stratejileri eğitimi verilmiştir. Bu eğitim süreçleri sırasında, öğretmenleri, onlar için bir web

sitesinden seçtikleri öyküleyici ve bilgilendirici metinleri okumuşlardır. Her okuma sonunda küçük gruplar hâlinde tartışmalar gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sonucunda, öğrencilerin akademik metinlerle ilgili yorumlarını göstermek ve akranları tarafından sorulan sorulara cevap vermek için filmleri, video oyunlarını ve karikatürleri kullandıkları görülmüştür. Ayrıca popüler kültür metinlerinden yararlanmanın öğrencilerin bilgilerini derinleştirmeye yardımcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunlarla birlikte popüler kültür metinlerine kıyasla sosyal bilimler metinleri çabucak terkedilmiş ve üzerine tartışılmamıştır. Buradan hareketle öğrencilerin sosyal bilimler metinlerini kayda değer bilgi kaynakları olarak görmedikleri anlaşılmıştır. Hall (2012)'un okuma becerisine yönelik çalışmasına yazma becerisini de dâhil ederek benzer bir çalışma gerçekleştiren Lawrence, McNeal ve Yıldız (2009), bir yaz okulunda gerçekleştirilen araştırmalarını sunmuşlardır. Çalışmanın katılımcılarını, 12 öğrenci oluşturmaktadır. 3 hafta boyunca süren araştırmada, okumayı, yazmayı ve teknolojiyi birleştiren çalışmalar yapılmıştır. Uygumalar sonucunda, öğrencilerin eğlence için okuyup yazdıkları, bilgi okuryazarlığını ve çeşitli kaynaklardan bilgilerin sentezlenmesi gibi araştırma becerilerini daha fazla geliştirdikleri görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin, kendi bilgilendirici metinlerini oluşturması sayesinde dinleyici farkındalıklarının arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Hall (2012) ve Lawrence, McNeal ve Yıldız (2009)'ın çalışmaları ile aynı bakış açısını savunan Hise (1972), araştırmasında, kendi anılarını paylaşmıştır. Öğretmenliğinin ilk yıllarında popüler kültürle karşılaşma anını hikâye edici bir dille anlatan araştırmacı, eğitim sürecinde öğrencilerin seviyelerinin dikkate alınması fikrinin sadece fikir olarak kaldığına dair eleştirilerini sunmuştur. Aynı zamanda bir öğretmen olarak, eğitim sürecinde klasik metinler yerine, popüler kültür metinleri kullanarak, öğrencilerin seviyelerini dikkate aldığını belirtmiştir. Araştırmada, popüler kültür metinlerinin dil eğitimini olumlu yönde etkilediği ve dil derslerini öğrenciler için daha anlamlı kıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Popüler kültür metinlerine karşı eleştirel bakış açısı geliştirmeyi amaç edinen Apple (2012), popüler kültürün dar kalıplarla sınırlı bir alan olmadığını ifade etmiştir. Ona göre popüler kültür; müzik, dans, konuşma dili, şair (ozan) atışmaları, takılar, elbiseler ve öğrencilerin ve toplumların hayatlarında büyük bir rolü olan daha pek çok şeyi içine alan geniş bir ürün yelpazesine sahiptir. Apple (2012) çalışmasında, var olan okullara ve eğitim sistemine eleştirel bir bakış açısı kazandırmaya çalışmıştır. Buna dayalı olarak da *Okulları Yeniden Düşünmek* adlı dergi; *Popüler Kültürü ve Medyayı Yeniden Düşünmek* isimli kitaplar eğitimle ilişkilendirilerek tanıtılmıştır.

Popüler kültür üzerine çalışmasıyla tanınan Bowman (2013), araştırmasında, *Eğitim Felsefesi ve Teorisi* adlı derginin bir sayısını popüler kültür metinlerine açması sonucu gelen yazılardan bahsetmiştir. Araştırmada, dergiye gönderilen çalışmalar, popüler kültürün merkeze alındığı bir bakış açısıyla eğitim felsefesi ve eğitim teorileriyle ilişkilendirilerek tartışılmıştır.

Tezler. Buelow (2011) doktora tezinde, popüler kültürün, dil derslerine etkisini görmek amacıyla var olan programa ek olarak bir ders içeriği hazırlamıştır. Bir yıl süren çalışmanın katılımcılarını, yaşları 10 ile 11 yaş arasında değişen 16 erkek, 24 kız öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma 6. Sınıf öğrencileri üzerine yapılmıştır. Bir yıl boyunca, öğrencilerin dil derslerindeki etkinlikleri popüler kültür metinleriyle zenginleştirilmiş. Bunlara dair öğrenci başarıları, tutum ve görüşleri alınmıştır. Araştırmada, popüler kültür metinleriyle bütünleştirilerek yapılan İngilizce derslerinin öğrencilerin akademik başarılarını geliştirdiği ve motivasyonlarını arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Buelow (2011) ile benzer çalışma grubuna odaklanan Bausell (2006), ortaokul öğrencilerinden oluşan 17 kişilik bir gruba çalışmasını gerçekleştirmiştir. Bausell (2006), öğrencilerin popüler kültür metinleriyle nasıl bir bağ kurduklarını belirlemeye çalışmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin popüler kültür metinleriyle olumlu bir bağ kurdukları; bu metinlerin onları, epistemolojik ve ontolojik yönden etkilediği görülmüştür.

Popüler kültür metinlerini temel dil becerileri açısından inceleyen bir başka isim ise Skinner (2006)'dır. Bir grup kız öğrencinin, popüler kültür metinleriyle yazma çalışmaları arasındaki ilişkiyi belirlemeye çalışan Skinner (2006)'ın araştırması 10 hafta sürmüştür. Haftada 2-3 kez ikişer saatlik toplantılar yapılmıştır. Araştırmada, popüler kültür metinlerinin öğrencilerin kendilerini ifade etmesinde ve söylemlerini keşfetmelerinde olumlu etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma grubu olarak üniversite öğrencilerini seçen Garland (2010), doktora tezinde popüler kültür metinleri ile okuryazarlık becerilerini arasında nasıl bir bağlantı olduğunu bulmaya çalışmıştır. Öğrencilerle, merkezinde popüler kültür metinlerinin olduğu etkinlikler yapılmıştır. Yapılan etkinliklerde, öğrencilerin geleneksel metinlerde gösterdikleri başarının aynısını popüler kültür metinlerinde de gösterdiği; öğrencilerin her birinin popüler kültür metinlerine farklılık gösteren tepkiler verdiği; üniversite öğrencilerinin okuma stratejilerinin, görsel metinler kullanılarak geliştirilebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Schoon Tanis (2010), araştırmasında öğretmen eğitime odaklanmıştır. Ortaokulda eğitim veren 3 öğretmen üzerine doktora araştırmasını gerçekleştiren Schoon Tanis (2010), öğretmenlerin popüler kültür metinlerine karşı algılarını ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmacı, çalışmasını estetik teoriler, popüler kültür teorileri ve İngiliz dili eğitimi teorileri bağlamında ele almıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin, geleneksel okuryazarlığa daha olumlu baktıklarını saptamıştır.

Popüler kültürü, metinbilimsel bakış açısıyla ele alan Litherland (2006)'ın çalışmasının amacını 1990'ların İtalyan ucuz romanının (pulp fiction) sosyolinguistik ve edebiyat eleştireleri açısından değerlendirilmesi oluşturmaktadır. Ucuz romanların kültürel kökenlerine de değinen çalışmada, ucun romanlarla popüler kültür ilişkisi verilmiştir. Bununla birlikte ucuz romanlarla gençlerin konuşma dili arasındaki ilişki üzerinde de durulmuştur.

İletişim beceri açısından popüler kültür metinlerini inceleyen Ryan (1992) araştırmasında, popüler kültürün sınıf içi iletişimi nasıl etkilediğini ortaya koymaya çalışmıştır. Deneysel olarak tasarlanan araştırma, 155 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Kontrol grubuna metinler, deney grubuna ise video örnekleri verilerek dersler işlenmiştir. Araştırma sonucunda, analiz sürecinin temelini oluşturan 7 alan belirlenmiştir. Toplam puana dayalı olarak deney ve kontrol gruplarının puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Deney grubunun, kontrol grubundan daha yüksek puanlara sahip olduğu görülmüştür.

Diğer çalışmalar. Ülkelerin programları bazında popüler kültüre bakıldığında Çin’de önemli çalışmalar yapıldığı görülmektedir. PISA (2012)’de Çin (Hong Kong)’in okuma alanında ikinci sırada yer aldığı bilinmektedir. Dil eğitimine önem veren Hong Kong’da “New Senior Secondary” isimli resmi bir program uygulanmaktadır. Bu program zorunlu ve seçmeli derslerden oluşmaktadır. Seçmeli dersler kendi içerisinde dil sanatları ve dil sanatı olmayanlar diye ikiye ayrılır. Dil sanatları dersinin içerisinde “Popüler Kültür ile İngilizce Öğrenimi” adlı bir ders yer almaktadır. Bu ders ile popüler kültür, ülkenin resmi dil programına dâhil edilmiştir (Benson & Patkin, 2013).

Hobbs ve Moore (2013) araştırmalarında; öğretmen, akademisyen ve öğrencilerden oluşan bir çalışma ortamı oluşturmuştur. Popüler kültürün sınıf ortamına getirilmesinin öğrencilerin derse karşı motivasyonunu arttırdığı vurgulanan araştırmada, popüler kültür kavramı özellikle sosyal sorumluluk bağlamında ele alınmıştır. Bu bağlamda çocukların seviyelerine uygun bilgisayar programları kullanılarak medya üretimleri gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlere bu etkinlikler sırasında kendilerini geliştirme fırsatı verilmiştir. Özellikle klasik dil öğretim yöntemlerinin dışında dersler işlenerek çocukların dil becerilerini etkin bir şekilde geliştirmeleri sağlanmıştır.

Türkiye’de popüler kültür çalışmaları. Türkiye’de popüler kültür araştırmalarının genelde iletişim alanında yapılan çalışmalardan ibaret olduğu yapılan alanyazın taraması sonucu görölmüştür. Özellikle dil eğitimi alanında popüler kültür çalışmalarının eksikliği göze çarpmaktadır. Bu bölümde, Türkiye’de popüler kültür ile ilgili yapılan tezlere yönelik bilgiler verilmiştir. Yapılan bu çalışmasın hepsi yüksek lisans tezidir. Popüler kültürü, dil eğitimi ile ilişkilendiren, kapsamlı bir şekilde ele alıp araştıran doktora tezi bulunmamaktadır.

Sözen (2007), yabancı diller eğitimi ana bilim dalında yaptığı yüksek lisans tezinde popüler kültürün İngilizce ders kitaplarında nasıl ele alındığını incelemiştir. 6 kitap veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Ayrıca, iki koordinatör, on bir öğrenci, beş okutmanla araştırmanın amacı doğrultusunda görüşmeler yapılmıştır. Araştırmada, ders kitaplarının popüler kültürün birer taşıyıcısı ve özendiricisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Popüler kültürün etkileri üzerine odaklanan bir diğer çalışma ise Yamaç (2013)’a aittir. Yamaç (2013) yüksek lisans tezini, Samsun’da yaşayan 11 sosyal bilgiler öğretmeni ve 11 veli üzerinde gerçekteştirilmiştir. Araştırmanın amacını, popüler kültür metinlerinin öğrenciler üzerindeki etkisi oluşturmaktadır. Çalışmanın sonucunda, popüler kültür metinlerinin, günlük yaşam üzerinde oldukça etkili olduğu; öğrencilerin okul yaşamlarını genellikle olumsuz yönde etkilediği belirtilmiştir. Yamaç (2013) ile hemen hemen benzer bir özellik gösteren çalışmasında Aydoğmuş (2006), Eskişehir İl merkezinde yaşayan ve farklı genel liselerde okuyan öğrencilerin popüler kültürden etkilenme durumlarını ortaya koymaya çalışmıştır. Araştırma sonucunda, ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri ve televizyon izleme alışkanlığı ile araştırmanın katılımcılarını oluşturan lise öğrencilerinin popüler kültürden etkilenme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Popüler kültürün psikolojik etkisinin yanı sıra dil beceri üzerindeki etkisine de değinen Erken (2007), popüler kültür metinlerinin dil öğretiminde nasıl kullanılabileceğini araştırmıştır. Araştırmanın katılımcılarını rastlantısal olarak seçilen 33 öğrenci oluşturmaktadır. Uygulama

süreci, otuz altı ders saati boyunca popüler kültür metinleriyle gerçekleştirilmiştir. Uygulama süreci sırasında öğrencilere iki sınav uygulanmıştır. Bu iki sınavın sonucu, bir önceki dönemde popüler kültür metinleri kullanılmadan yapılan iki sınav sonucuyla kıyaslanmıştır. Araştırma sonucunda, popüler kültür metinlerinin, öğrencilerin sınavlardaki başarılarını arttıracığı iddia edilmektedir.

Bunlarla birlikte, popüler kültür çalışmalarıyla ilgili olarak Sevimli (2009) “Popüler kültür gerçeğindeki rock müzik topluluklarının Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi 9., 10. sınıf öğrencilerinin resimlerine etkisi” adlı yüksek lisans tezinde, rock müziğinin öğrencilerin resimle ilgili çalışmalarını etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Hırca (2008) “9-11 Yaş Grubunda Resimsel Gelişim ve Popüler Kültür Etkileşimlerinin Ölçeklendirilmesi” adlı tezinde, öğrencilerin kendilerini kahramanlar aracılığıyla anlatması için bir ölçek geliştirmiştir.

Alanyazın

Alanyazın başlığı altında okuryazarlık türleri, popüler kültür, popüler kültürün tarihi, popüler kültürün sınırları ve ilişkili olduğu alanlarla ilgili bilgilere yer verilmiştir. Ayrıca araştırmanın kuramsal temelini oluşturan Okur Yanıt ve Etkileşim Teoileri de ele alınan konular arasındadır.

Okuryazarlık. Okuryazarlık, sözcüksel bağlamda kendi anlamını içinde taşıyan bir kavramdır. Birleşik bir yapı gösteren bu kelimenin okur kısmı anlama; yazarlık kısmı ise anlatma eylemi. Bu anlamda, okuryazarlığın, yazı, ses, resim, işaret gibi birçok iletişim aracından oluşan anlama ve anlatma becerisi olduğu söylenebilir. Tabi ki bu tanım okuryazarlığın tek bir açıklaması olduğu anlamına gelmemektedir. Bu kavrama dair birçok açıklama yapılmıştır. Genelde de okuryazarlık kavramı daha çok okuma ve yazmayla kısıtlı bir alan olarak görülmüştür (Venezky,1995; akt: Cooper, n.d.). Machado (2003), okuryazarlığın, okur ile metin ve ön bilgiler ile yeni bilgiler arasında süregelen bilişsel bir süreç olduğunu ifade etmiştir. Bu süreç bireyin, daha entelektüel bir şekilde düşünmesine yardım eder (Temple, Ogle,

Crawford ve Freppon, 2008). Okuryazarlığın, okuma ve yazma becerisine sahip kişi, tanımlaması dışında birçok tanımı yapılmıştır. Bunlardan birkaçı şu şekildedir:

- Günümüz toplumunda okuryazarlık, sadece yazılı dile ya da konuşma diline hâkim olmak anlamına gelmemektedir; aynı zamanda filmler, televizyonlar, reklamlar, görsel tasarımlar gibi birçok medya ürünlerine hâkim olan etkin, eleştirel ve yaratıcı düşünebilen kişileri karşılamaktadır (NCTE/IRA,1996; akt: Otto, 2008).
- Griffith, Beach, Ruan ve Dunn (2008)'a göre, okuryazarlık, okuma ve yazma becerisini içinde barındıran; ön bilgilere dayanan; anlamlı içeriklerle meydana gelen bir beceridir.
- Teale ve Sulzby (1986), okuryazarlığı, yaşamın çok erken çağlarından itibaren başlayan bir gelişim süreci olarak açıklamışlardır (akt: Rhyner, Haebig ve West,2009; Kavulic,2005; Gonzalez-Castillo, 2014).
- Okuryazarlık, okuma ve yazma ve günlük hayatla ilişkili tüm dil becerilerini kapsayan bir kavramdır (Standards for the English Language Arts, 1996; Keefe ve Copeland, 2011).
- Wang (2014)'a göre okuryazarlık, iletişim ve anlamlandırmaya dayalı sosyal süreçlerin yönlendirdiği; sembollere dayalı dilsel sistemleri kodlama ve çözme sürecidir.
- *“E.D.Hirsch Kültürel Okuryazarlık adlı kitabında, okuryazarlığı, kültürümüzdeki eğitilmiş insanlar arasındaki iletişimin temeli olan kelimeleri, günleri, vecizeleri ve isimleri anlama ve kullanma kapasitesi olarak tanımlar.”* (Postman, 2006, s. 199).

Yapılan açıklamalardan hareketle okuryazarlığın, gelişim süreçleri olan, çok yönlü bir beceri olduğu söylenebilir. Bu çok yönlü beceriye dair Barton ve Hamilton (1998, s. 8) altı özellik sunmuştur:

- Okuryazarlık, birtakım sosyal etkinlikleri en iyi şekilde anlamaktır. Bu etkinlikler de yine birtakım yazılı metinler aracılığı ile aktarılabilir.

- Yaşamdaki farklılıklarla doğru orantılı olarak farklı okuryazarlık türleri bulunmaktadır.
- Okuryazarlık etkinlikleri, sosyal olaylara ve güç dengelerine göre şekillenir. Birbirinden farklı olan okuryazarlık türlerinden bazıları diğerlerine baskın gelir.
- Okuryazarlık amaçlı bir süreçtir ve sosyal/kültürel olaylarla ilişkilidir.
- Okuryazarlık, oturmuş bir geçmişe sahiptir.
- Okuryazarlık, algılama ve öğrenme yoluyla kendini yenileyerek değişir.

Barton ve Hamilton (1998)'un okuryazarlığa dair öne sürmüş olduğu bu altı özellik, okuryazarlığın, sadece okuldaki eğitim faaliyetlerini değil aynı zamanda bireyin etrafını saran sosyal çevreyi de içine alan bir beceri olduğunu göstermektedir. Sosyal yaşamla ilişkili olmakla birlikte etkileşimsel, iletişimsel ve bilişsel etkinlikler yoluyla bilginin yorumlanmasını ve bilgiye ulaşmayı içeren de bir beceridir (Ye ve Shariffa Khalid Qalis, 2014). Bu durumda okuryazarlığın, bireyin etrafını kuşatan sosyal etkileşimleri içinde barındıran, dilsel süreçleri ve çağın koşullarına cevap veren anlama-anlatma becerilerine sahip olan bir gereklilik olduğu kabul edilmektedir. Bu bakış açısıyla bağlantılı olarak Amerika'daki okullar önemli bir amaca hizmet etmek için kurulmuştur. Bu amaçla okullar, okuryazarlığı dil becerilerinin basit anlamda aktarılmasına dayanan bir okuryazarlık yerine, düşünme becerilerine hitap eden bir okuryazarlık eğitimini temel almalıdır (Saracho, 2002). Bu noktada, okuryazarlık eğitiminin, yaşamın her alanında meydana gelen yeni gelişmelerin ışığında ve temel dil becerilerinin, üst düzey düşünme becerileri ile ilişkilendirilerek verilmesi gerektiği söylenebilir.

Yeni okuryazarlıklar. Okuryazarlık, çok eski bir kavram değildir. Bilgisayar kullanım becerilerinden kültürel okuryazarlığa kadar geniş bir alana hitap eden okuryazarlık kavramı, 20. yüzyılda alanyazında kabul gören son hâlini almıştır (Newman ve Beverstock, 1990). Bu son hâlini alması, kavramın tam anlamının oturması, birtakım süreçlerden geçerek meydana gelmiştir. Türk eğitim tarihi çerçevesinde okuma-yazma ile ilgili kronolojik sıralama bu durumu gözler önüne sermektedir. M.S. 730'lu yıllarda taşlar üzerine yazılan didaktik içerikli

Orhun Yazıtları; Uygurlar döneminde alfabe kullanımına başlanmasıyla yazılan çok sayıda kitap; Karahanlılar Dönemi'nde yazılan Kutadgu Bilig, Divanü Lügat-it-Türk; Selçuklu Dönemi'nde dini ve didaktik içerikte yazılan Mevlana'nın Mesnevisi; Osmanlı Dönemi'nde açılan ve dini eğitim veren sıbyan mektepleri; Tanzimat Dönemi'nde siyasi olaylardan etkilenerek, Batı etkisinde açılan okullar; Cumhuriyet Dönemi'nin ilk yıllarında ülke ihtiyaçları amaç edilerek verilen okuma yazma kursları, Türkiye'de okuma yazmanın gelişim sürecini gözler önüne sermektedir (Akyüz, 2009). Bu gelişim sürecine bakıldığında, okuryazarlık kavramının, belli bir amaca ya da didaktik bir özelliğe sahip olan yazılardaki bilgilerden sorgulanmadan yararlanılmasından ibaret görüldüğü söylenebilir. Fakat içinde yaşadığımız çağ, adeta bir bilgi deryasıdır. Teknolojik gelişmelerin, yaşamın her alanını etkilediği düşünülmektedir. Hatta yeni teknolojiler sonucunda, algılanan sembollerin biçiminin ve toplumun düşünce yapısının bile değiştiği görülmektedir. Okuryazarlık kavramının da bu değişim süreçlerinden payını aldığı bilinen bir gerçektir.

Bu değişim süreçleri sonucunda okuryazarlığın farklı türleri ortaya çıkmıştır. Dijital okuryazarlık, görsel okuryazarlık, iletişime dayalı okuryazarlık, kültürel okuryazarlık, metne dayalı okuryazarlık (Andrelchik, 2015), akademik okuryazarlık, duygusal okuryazarlık, sosyal okuryazarlık (Shahid, 2011), çok katmanlı okuryazarlık (Rosen, 2014), bilgi okuryazarlığı, bilimsel okuryazarlık (Koltay, Spiranec ve Karvalics, 2015), vatandaşlık okuryazarlığı, matematiksel okuryazarlık, medya okuryazarlığı, eleştirel okuryazarlık, toplum okuryazarlığı, işlevsel okuryazarlık, siyaset okuryazarlığı bunlardan bazılarıdır. Fakat alanyazın taraması yapıldığında, dil eğitimi açısından da en çok bilgi okuryazarlığı, dijital okuryazarlık, evrensel okuryazarlık ve kültürel okuryazarlığa değinildiği görülmüştür. Bu yüzden de bu okuryazarlık türleri üzerinde durulacaktır.

Hızla gelişen bilgi toplumunun ve bilgi ekonomisinin bir sonucu olarak ortaya çıkan (Chang ve Chen, 2014) bilgi okuryazarlığı, bilgiye ulaşma ve onu kullanabilme becerisi olarak

tanımlanır (Zanin-Yost ve Reitz, 2014). Fakat aynı zamanda, bir ürün oluşturmak, disiplinlerarası çalışmaları geliştirmek, kişisel olarak gelişmek ya da birilerine katkıda bulunmak için bilgiyi kullanma becerilerini de içinde barındırır (Diehm ve Lupton, 2014). Bilgi okuryazarlığı becerisi gelişmiş bir birey şu özelliklere sahiptir (Information Literacy Competency Standards for Higher Education, 2000, s. 2-3):

- Kendisi için gerekli bilginin içeriğini saptar.
- Gerekli bilgilere etkili bir şekilde erişebilir.
- Bilgiyi elde etme sürecinde başkalarıyla iş birliği içinde bulunur.
- Bilgiyi ve onun kaynağını eleştirel bir şekilde değerlendirir.
- Bir amaç doğrultusunda elde ettiği bilgiyi kullanır.
- Bilgiyi elde etme sürecinde, onun yasal, etik prosedürlerini bilir ve ona göre bilgiye ulaşır.

Açıklamalardan anlaşılacağı üzere, bilgi okuryazarlığının, bilgiyi elde etmeyi ve elde edilen bilginin doğru şekilde kullanılmasını sağlayan bir beceri olduğu söylenebilir. Bu okuryazarlık türünün, 21. yüzyılın bilgi kirliliği karşısında tampon görevi gören bir beceri olduğu düşünülebilir.

Bir diğer okuryazarlık türü olan dijital okuryazarlık, bilgisayardan elde edilen bilgileri değerlendirilebilme ve anlama yeteneği olarak tanımlanmıştır (Pool,1997; akt. Iqbal, Sabki, Hardaker ve Elbeltagi, 2014). Zaman içerisinde dijital okuryazarlığın anlamı değişmiş ve genişlemiştir (Teichert ve Anderson, 2014). Potter (2002), dijital okuryazarlığı, belli medya ürünlerinin özelliklerini ve içeriğini anlama becerisi olarak tanımlamıştır (akt. Park ve Nam, 2014). Dijital okuryazarlık farklı şekillerde de açıklanmıştır:

- Oblinger ve Oblinger (2005)'e göre, teknoloji merkezli bakış açısı yönünden, dijital okuryazarlık, bireyin teknoloji kullanım yeterliğiyle ve öğrenme sırasındaki gerekli

bilgiye erişimiyle yakından ilişkili bir beceridir (akt. Bulger, Mayer ve Metzger, 2014).

- Dijital okuryazarlık, temel seviyede, elektronik posta gönderme, bilgisayar yardımıyla bir şeyler hazırlama, internet üzerinden araştırma yapma becerilerini kapsar. Üst seviyede ise, WordPress ve Twitter gibi uygulamaları kullanarak kendi dijital metinlerini oluşturma ve akıllı telefonlar üzerinden uygulamaları kullanma becerilerini içerir (Mohammadyari ve Singh, 2015).
- Romano (2014) dijital okuryazarlığı, dijital teknolojileri eleştirel bir bakış açısıyla kullanarak bilgiye ulaşma, bilgiyi oluşturma ve onu değerlendirme süreci olarak ifade eder.
- Dijital okuryazarlık, medyayı okumayı ve yorumlamayı içerir. Bu okuma ve yorumlama süreci sırasında elde edilen veriler ve görüntüler yine dijital ortamlar aracılığıyla yeniden üretilir ve değerlendirilir ((Jones-Kavalier & Flannigan, 2006; akt. O'Keefe, 2014).

Açıklamalardan hareketle, dijital okuryazarlığın, dijital ortamdan yeni bilgilerle ulaşılabilen ve aynı zamanda yeniden üretilen bilgilerin yine bu ortam aracılığıyla paylaşıldığı bir süreci içine alan okuryazarlık türü olduğu söylenebilir.

Bu dijital ortamlar sayesinde insanlar, kolaylıkla iletişim kurabilir, tanımadıkları toplumların yaşantıları hakkında bilgi sahibi olabilir hâle gelmiştir. Bu imkanlar, evrensel okuryazarlık ya da global (evrensel) okuryazarlık olarak bilinen becerinin de öne çıkmasını sağlamıştır. Evrensel (global) okuryazarlık, farklı kültürler, diller, sanatsal ifadeler hakkında bilgi sahibi olmayı; çağdaş ya da geçmişte kalmış konuları değerlendirirken küresel bir bakış açısı kullanmayı içinde barındıran bir okuryazarlık türüdür (Oregon Department of Education, 2009; akt. King ve Thorpe,2012). Bu okuryazarlık sayesinde, bireyler şu becerilere sahip olur (Wang, vd., 2010):

- Bir olayı farklı kültürel bakış açılarıyla değerlendirmenin ve anlamaya çalışmanın önemi konusunda farkındalık sahibi olma.
- Evrensel bir dünya vatandaşı olmak için istek duyma.
- Öğrencilerin, kültürel farklılıklarını ve küresel anlamda başka ülkelerle etkileşim hâlindeki davranışlarını onaylama.
- Küresel bir okuryazar olabilmek için, yeni okuryazarlık becerilerini kullanma konusunda istekli olma.

Global okuryazarlık sayesinde, bireylere kazandırılan bu özelliklerin, insan haklarıyla da doğrudan bağlantılı olduğu söylenebilir. Swiniarski (2012) global okuryazarlığın, edebiyat ve okuma becerilerini içine alan, insan haklarıyla ilişkili olan çok yönlü bir anlamı olduğunu ifade etmiştir. Bu bakımdan, bu becerinin, ötekileştirme, yargılama, anlaşmazlık, saygısızlık gibi insanlar arasında iletişim sorunlarına sebep olan birçok olumsuz durumu ortadan kaldıracabileceği düşünülmektedir.

Bir başka okuryazarlık türü ise kültürel okuryazarlıktır. Kültürel okuryazarlığa, sistematik bir şekilde dikkati çeken, 1987 yılında yazmış olduğu Kültürel Okuryazarlık: Her Amerikalı Neyi Bilmeye İhtiyaç Duyar adlı kitabıyla Prof. E.D. Hirsch'tir (Richards, 2001). Ona göre, kültürel okuryazarlık, insanların kültürel yapılarını oluşturan, karmaşık durumları anlamak için gerekli olan belli birtakım bilgi ve becerilerdir (akt. Hui, 2014). Hatta Hirsch, kültürel okuryazarlık için "sosyal ilişkilerin oksijeni" benzetmesinde bulunmuştur (akt. Rutten ve Soetaert, 2013). Bu benzetme, kültürel okuryazarlığın, toplumda ve sosyal ilişkilerde önemini gözler önüne sermektedir.

Kültürel okuryazarlık becerisinin, tek kültürlü bir yapıyı mı yoksa çok kültürlü bir yapıyı mı içine aldığı, alana hâkim olmayanlar için açıklanması gereken bir konudur. Aslında bu okuryazarlık türü, milliyetçiliğe vurgu yapan ve tek kültürlü bir yapıyı ifade eden bir kavram

olarak kullanılmaktaydı. Zamanla, kozmopolit yapıları anlamaya doğru kayan bir kavram olarak kullanılmaya başlanmıştır (Johnson, 2014). Böylelikle, bu beceri, kültürel bir bilinç oluşturmak için eleştirel düşünme, kültürler arası etkileşim, farklılıklara karşı hoşgörü gibi becerilerinin birleşimden oluşan bir hâl almıştır (Haworth, 2000). Bu becerileri içinde barındıran kültürel okuryazarlık sayesinde birey, eğitimli bir toplumun aktif bir üyesi olabilmek için ne gerekliyse, hepsini bilir (Naqeeb, 2012). Bu bakımdan kültürel okuryazarlık için, hem kendi kültürünü hem de başka kültürleri hesaba katarak, dünyayı etkileyen, düşünce yapılarını, davranış kalıplarını ve ilişkileri kültürel bağlamda değerlendirebilme becerisi denilebilir.

Son okuryazarlık türü, medya okuryazarlığıdır. İçinde yaşanan çağda, medyanın etkisinin büyük olduğu bilinen bir gerçektir. Bu açıdan da medya okuryazarlığı, önemli bir beceri hâlini almıştır. Medya okuryazarlığı ile ilgili bilgi verilmeden önce, medya üzerinde durulması gerekmektedir. Medya kelimesinin, okunduğu an, çağrıştırdığı ilk anlamların başında televizyon programlarının geldiği söylenebilir. Fakat bununla sınırlı bir kavram değildir. McLuhan (2005), medyayı, insanların ruhsal veya fiziksel becerilerinin devamlılığı olarak tanımlamıştır. Buckingham (2003), medyanın, televizyon, sinema, video, radyo, fotoğraf, reklamlar, gazete, magazin, müzik, bilgisayar oyunları, internet gibi modern iletişim medyasını oluşturan geniş bir yelpazeyi içine aldığı ifade etmiştir. Thompson (2008) ise medyayı, belli bir anlam taşıyan sembolik ifadeler ve onların toplumsal olarak yansımaları yönünden kültürel bir bakış açısı ile ele almıştır. Bu açıardan bakıldığında medyanın, bireyin etrafını kuşatan ve onunla bağlantılı her şeyi etkileyen ya da ondan etkilenen bir şey olduğu söylenebilir. Bireyin yaşamında bu kadar etkili olan medyaya dair okuryazarlık becerilerinin de önemli olduğu kabul edilmektedir.

20. yüzyılla birlikte varlığını hissettiren medya ve sürekli gelişen teknoloji için 21. yüzyılda medya okuryazarlığının önemli bir beceri olduğu düşünülmektedir. Medya okuryazarlığı becerisi için değişik açıklamalar yapılmıştır:

- Potter (2008), medya okuryazarlığını, anlamlar, mesajlar içeren ve maruz kaldığımız medyaya karşı etkin olarak kullandığımız bakış açısı olarak ifade etmiştir. Bu bakış açısı sayesinde, birey, medyadan gelen mesajların farkında olduğu gibi onlara karşı da hep bilinçlidir.
- Medya okuryazarlığı, çocuklar, yetişkinler ve toplum için, anlama, güç, sağlık ve başarı vaat eden bir beceridir. Toplumsal olaylarda bireye, bir vatandaş olarak ve demokrasi savunucusu olarak, bunları yerine getirme imkânları tanır (McCannon, 2002).
- Ulusal Medya Okuryazarlığı Eğitimi Birliği (2015), medya okuryazarlığı, medya üzerinden iletilen mesajların kodlanması, çözümlenmesi ve analiz, sentez ve üretebilme yeteneklerinden oluşan bir beceridir.
- Medya okuryazarlığı, medyayı yorumlamak ve kullanmak için gerekli olan bilgi, beceri ve yeterlidir (Buckingham, 2003; Lee & So,2014).

Her biri medya okuryazarlığını değişik açılardan ele alan açıklamalara bakıldığında, medya okuryazarlığının, medya mesajlarına kalkan işlevi gören ve farkındalık sahibi olmayı sağlayan; idealleri geliştirme ve sorumlulukları yerine getirme konusunda teşvik eden üst düzey düşünme becerisi olduğu söylenebilir.

Çeşitli becerileri içinde barındıran medya okuryazarlığı, kendi içerisinde değişik aşamalardan oluşmaktadır. Medya okuryazarlığı aşamalarıyla ilgili Potter (2008, s. 22), bir tasnife gitmiştir. Ona göre medya okuryazarlığının sekiz sürekli aşaması şu şekildedir:

- Temel ilkeleri edinme; kişi, farklılık gösteren insana dair ya da başka fiziksel olayları öğrenir. Doğal sesleri ve yüz yüze etkileşimlerde ne yapılacağını öğrenir. Şekil, görüntü, biçim, renk ve hareketlerin farkına varır.

- Dil edinimi; kişi, konuşmaların ve onları anlamlandırmanın farkına varır. Sesi ve görsel medyayı ilişkilendirebilir. Müziğe, seslere duygusal ve davranışsal tepkiler verir. Görsel bir medyada yer alan belli karakterlerin ve onların hareketlerinin farkına varabilir.
- Anlamanın gelişmesi; kişi, medyayla ilgili yakın kavramları, farklılıkları anlama konusunda ilerleme gösterir. Bir şey hakkında bilgi verirken dilbilgisel anlamda parçaları nasıl birleştireceğini anlar.
- Şüpheliğin gelişmesi; kişi, reklamlarda öne sürülen iddiaların farkına varır. Gösteriler, karakterler ve olaylarla ilgili hoş görünecek ya da itici gelecek şeyler arasındaki farklılıkları görür. İzlenen gösterilerde, bazı karakterler eğlenceli bir rol sergilememesine rağmen, bunlarla eğlenir.
- Yoğunlaşma kapasitesinin gelişmesi; kişinin, belli noktalarla ilgili bilgi araştırırken motivasyon gücü yüksektir. Spor ve politika gibi belli başlı konularla ilgili, detaylı bilgiye sahip olur. Bilginin yararlılığına dair yüksek farkındalık sahibidir.
- Deneyime dayalı araştırma; kişi, değişik yapılarıdaki içerikleri araştırır. Yeni bir şeyler oluşturmak ya da yeni duygular uyandırmak için araştırır.
- Eleştirel yaklaşım; kişi, mesajları var olan anlamları ile kabul eder ve o anlam kalıpları içerisinde onları değerlendirir. Mesajları oluşturan arka planlar hakkında detaylı bilgi sahibidir. Farklı özelliklerdeki mesajlar arasında bulunan ve hemen fark edilmeyen zıtlıkları fark edebilir. Mesajların güçlü ve zayıf yönleri konusunda özet fikirler sunabilirler.
- Sosyal sorumluluk; kişi, medya mesajlarını ya da belli olayları toplumsal anlamda etkilerini göz önünde bulundurarak değerlendirir.

Potter (2008)'in yapmış olduğu tasnifte de görüldüğü üzere, medya okuryazarlığının, birbirinden farklı aşamalardan oluştuğu ve bu aşamaların birbirinin tamamlayıcısı olduğu

söylenbilir. Bu aşamalarda dikkat edilmesi gereken noktalardan biri de fark etme, farkındalık sahibi olma, farkına varma, öğrenme gibi ifadelerdir. Bu ifadelerin hepsinin, iyi bir medya okuryazarı olmanın, iyi bir medya okuryazarlığı eğitimi ile mümkün olabileceğini şart koştuğu söylenebilir. İyi bir medya okuryazarlığı eğitiminin ise bazı temel noktalara dikkat etmekle mümkün olduğu düşünülmektedir. Masterman (1997; akt. Şahin, 2011, s. 220-223) medya okuryazarlığı eğitimiyle ilgili şu temel ilkelere dikkat çekmiştir:

- Temsil, en merkezi kavramdır; medya eğitimi, medyanın gerçekliği olduğu şekilde değil belli semboller üzerinden sunmasından hareketle ortaya çıkmıştır.
- Temel amaç doğal görüntüyü çözümlenektir; medya aracılığıyla sunulan tüm ürünler, etkileyici olmak ve normale yakın görünmek için doğal bir görünüm vermeye çalışırlar. Bu da insanları tesiri altına alır. Medya eğitiminde amaç, bu doğal gibi görünen görüntünün aslında doğal olmadığı, birtakım mesajlar içerdiği ve belli amaçlara hizmet ettiği düşüncesini canlı tutmaktır.
- Kültürel değerleri yerleştirmek amaçlanmaz; medya eğitimi, medya ile sunulan içeriğin değer yargılarına uygunluğunun ve etkilerinin sorgulanmasını amaçlar.
- Çözümleyici bazı anahtar kavramlar gereklidir; medya metinlerini daha iyi anlamak ve çözümleyebilmek için araç niteliğinde bazı anahtar kavramlar kullanılabilir.
- Yaşam boyu devam eden bir süreçtir; medya okuryazarlığı bir süreklilik gösterir ve gelişmeye açık bir beceridir.
- Eleştirel bakışın yanında eleştirel özerklik de hedeflenir; öğrencilere medya metinlerine eleştirel bakabilecekleri ve sorgulayabilecekleri gerekli beceriler kazandırılmalıdır. Bununla birlikte ortamda öğretmen yokken de öğrencilerin, medya metinlerine eleştirel yaklaşımları sağlanmalıdır.

- Medya eğitimi güncel ve fırsata dayalıdır; medya okuryazarlığı yaşamla bağlantılı ve yeniliklere sürekli açıktır. Öğrencilerin, okul dışında ilgi duydukları konulara dair medya metinlerini sınıf içi etkinliklerde görmeleri, onların motivasyonunu artırır.
- Değerlendirme sürecinde başlıca iki ölçüt vardır; medya okuryazarlığına dair eleştirel bakış açısını oluşturan teorik bilgi ve öğrencinin bu bilgileri, yeni durumlarda kullanabilme becerisidir.

Popüler kültür. Medyanın insan yaşamında artan bir şekilde yer edinmesi popüler kültürün etkisini daha arttırdığı bilinmektedir. Öyle ki, popüler kültürün, toplum yapısını yönlendiren bir güç hâline geldiği bile söylenebilir. Popüler kültürü etkili kılan gücün ne olduğunu anlatmadan önce popüler kavramına ve bir şeyin popüler kabul edilmesini sağlayan özelliklerin ne olduğuna bir açıklık getirilmesi gerekmektedir. Erdoğan ve Alemdar (2005), popülerlerin anlamının çarpıtıldığını ve tam olarak anlaşılamadığını ifade etmişlerdir. Onlara göre, çoğunluk tarafından yapılan her şey popüler kabul edilmemelidir. Örneğin, toplumun %60'ı haftada 50 saat çalışıyor diye, haftada 50 saatlik bir iş popüler kabul edilemez. Bu bakımdan etimolojik olarak halk kelimesinden gelen (Yaylagül ve Korkmaz, 2008) popüler kavramı, “*çoğunluk tarafından sevilen ve seçilen*” anlamında tanımlamıştır (Erdoğan ve Alemdar, 2005: 33). Tanımlardan da anlaşılacağı üzere, popüler kavramının belli bir çoğunluğa hitap ettiği fakat bu çoğunluk tarafından zorunlu olarak değil, bilerek ve isteyerek tercih edilen şeylere karşılık geldiği söylenebilir.

Popüler olarak kabul gören ve belli bir çoğunluğa hitap eden bu tercihin, popüler kültürü doğurduğu bilinmektedir. Her ne kadar büyük bir çoğunluğa hitap ettiği bilinse de popüler kültür terimi üzerinde bir belirsizlik olduğu (Browne, 2006) ve çelişki yaşandığı (Petraçca ve Sorapure, 1998) yapılan çalışmalarda dikkati çekmektedir. Belki de bu belirsizliğin ve çelişkinin nedeni popüler kültürün kendi yapısı içerisinde gizlidir. Çünkü popüler kültür, hem egemen bir gücü, dayatmayı ve hâkimiyet kurmayı içinde barındırır hem de bu egemenliğe ve

güçlere karşı direnişin yollarını gösterir (Fiske, 1999). Aslında, bu belirsizliklerin temelinin popüler kültürün felsefi temeli, ortaya çıkış amacı, işlevi üzerindeki görüş ayrılıklarından kaynaklandığı söylenebilir.

Geleneksel anlamda, film ve pop müzik gibi kitle eğlenceleri ile anılan (Chua, 2012) popüler kültür üzerine yapılan farklı açıklamalar şu şekilde gösterilebilir:

- Browne (2001)'e göre, popüler kültür etrafımızı kuşatan ve gündelik hayatımızı oluşturan her şeydir (akt. Barker ve Wiatrowski, 2013).
- Popüler kültür, toplumun geleneksel yapısındaki değişmez ilkeleri ve toplumun zayıf noktalarını gözler önüne serer. Bu yönüyle de toplumu temsil eder (Dasgupta, Cakrabarti ve Sinha, 2012).
- Otmazgin ve Project (2014), popüler kültürün, deneyimlerin paylaşılmasına imkân sağlayan ve bu sayede de insanların birbirilerine daha yakın olmasında yapıcı bir rol üstlenen bir işlevi olduğunu ifade etmişlerdir.
- Popüler kültür, var olan kültür içerisinde devamlı olarak gezinip duran görüntüleri, anlatıları ve düşünceleri karşılayan bir kavramdır (Leavy ve Trier-Bieniek, 2014).
- Childs (2014)'e göre popüler kültür, belli bir zamanda, belli bir yerde hâkim olan yaygın düşünceler ve yaşam biçimlerini oluşturan farklı ifadelerdir.

Popüler kültüre dair yapılan açıklamalardan hareketle, popüler kültürün bireyin içinde yaşadığı toplumun ayrılmaz bir parçası olduğu söylenebilir. Aymaz (2004)'a göre de insanların popüler kültürden kaçışının olmadığını, yaşadıkları çevrenin popüler kültür metinleri ile sarılı olduğu için insanların onlarla yüzleşmek zorunda olduğunu belirtmiştir. Aslında bu açıklama popüler kültürün sanki zorunlu olarak dayatılan bir şey olduğu imajı çizmektedir. Fakat durumun tam olarak böyle olmadığı, popüler kültürün, halka ait olan öğelerle varlık bulduğu

ve yine halk istediği için popüler olduğu düşünülmektedir. Oktay (2002, s. 16)'ın, popüler kültürün özelliklerine dair sunduğu şu açıklamaları da bunu desteklemektedir:

- Biçim olarak fazla karmaşık değildir.
- Aktarımı ya da iletimi, ortam ve teknoloji olarak dolaylıdır.
- Bilinen bir kaynağı ya da üretim süreci vardır.
- Kültürel değerleri ve gelenekleri, başka bir forma dönüştürerek yansıtır.
- Ürün tüketiciye dönüktür.
- Oldukça ucuza, fakat parayla elde edilir (akt. Özdemirci, 2012, s. 173-174).

Görüldüğü üzere, popüler kültür, halkın anlayacağı düzeyde halka hitap eden, gelenekle yakından ilişkili ve halkın elde edebileceği maliyettir. Bu kadar halka dönük olması sayesinde, hem halkın yaşam biçiminden etkilenir hem de yaşam biçimlerini etkiler (Petraçca ve Sorapure, 1998). Aslında popüler kültürün özelliklerine bakıldığında popüler kültürün, insan yaşamıyla bu kadar yakın ilişkisi, onun hep var olduğunu düşündürmektedir. Roberts (2011)'e göre, popüler kültür en az insanlık tarihi kadar eskidir; fakat kısmen yeni olarak kabul edilir. Bu durumun, popüler kültürün, bilimsel ve sınırları çizilmiş bir alan olarak varlık bulmada geç kalmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Popüler kültürün tarihçesi. Popüler kültürün, gelişim aşamaları ve günümüzdeki yeri tarihsel gelişimle doğrudan alakalıdır. Bu yüzden dünyada popüler kültürün tarihinin ve bu çalışma için önemli olan Türkiye'de popüler kültürün tarihi gelişimi önemli yere sahip olduğu düşünülmektedir.

Türkiye dışındaki ülkelerde popüler kültür. Popüler kültürün tarihi Eski Mısır ve Sümerlere kadar dayanmaktadır. Bu dönemlerde şehirleşme amacıyla uzak ülkelerden ve farklı kültürlerden insanlar işçi olarak çalıştırılıyordu. Tabi ki var olan sisteme dâhil olan bu insanları kontrol etmek, onların egemen güce karşı isyan etmesini engellemek için onların içinden gelen

marjinal kişilere o toplulukları yönetme görevi veriliyordu. Bu sayede bu işçi grubu kendi içlerinden çıkan ve kendilerini yakın hissettikleri kişilere bağlılık gösteriyor; dolayısıyla egemen güç de sarsılmamış oluyordu (Aydoğan, 2004). Halktan olan ya da halka yakın gelen kişilerin popüler kültür temsilcisi olarak görülmesi sadece Eski Mısır, Sümerlere has bir durum değildir. 15. yüzyılda İtalya’da St. Bernardino, Fransa’da Olivier Maillard ve 17. yüzyılda Avusturya için Abraham Sancta, popüler kültür temsilcisi olarak görülmüştür. Üçünün de ortak yanı rahip olmalarıdır. Rahipler, halk tarafından sevilen ve saygı görülen insanlardır; aynı zamanda halkın seviyesine uygun iletişim kurma becerileri vardı (Burke, 1999).

Popüler kültürün bir çalışma alanı olarak farkına varılması 18. yüzyılın sonlarında olmuştur. 18. yüzyılın sonlarında kendilerini herkesten üstün gören aristokratların gücü zayıflamış; burjuva denilen ve aristokratlara göre halka daha yakın bir sınıf oluşmuştur. Aristokratların ortadan kalkması, yazarların, ressamların, müzisyenlerin toplumsal değişimin farkına varmalarını sağlamıştır. 18. yüzyılın sonunda başlayan bu farkındalık 19. yüzyıl boyunca bu sanatçıların, sıradan halk için de eserler vermeleri şeklinde devam etmiştir ve bu durum popüler kültürün güçlenmesini sağlamıştır (Korkmaz ve Yaylagül, 2008). Bu dönemde Grimm Kardeşler ve Sir Walter Scott gibi dönemin önemli kişileri tarafından 1800’lü yıllardan itibaren toplanan halk masalları, halk şarkıları gibi kayıtların kullanılmaya başlanması popüler kültür alanında yapılan çalışmalar için önem taşımaktadır (Burke, 1999). Tabi ki geçen yüzyıllarda teknoloji bu kadar gelişmiş değildi hâliyle medya da toplum hayatında 21. yüzyılda olduğu kadar etkili değildi. Popüler kültürün, her ne kadar bir alan olarak 18. ve 19. yüzyıllarda farkına varılsa da önemli bir çalışma alanı olarak görülmesinin 21. yüzyılda gerçekleştiği düşünülmektedir. Bu açıdan Norris (2012) popüler kültürün 21. yüzyıl için yazılmış bir şiir olduğunu söyler. Fakat bu şiirin de 19. yüzyılda yazıldığını belirtir.

Popüler kültürün içinde yaşanan zamanın nabzını tutan; sosyal, ekonomik ve siyasi olaylardan etkilenen ve toplumdaki etkiledikleri ile yine toplumu etkileyen bir olgu olduğu

söylenbilir. Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi (2007) popüler kültürün tarihsel gelişimini, çocukları merkeze alarak toplumsal, siyasal ve ekonomik bir bakış açısıyla ele alarak şöyle bir tasnifte bulunmaktadır:

- 1980'lerde, popüler kültürde tek tipçilik, ırkçılık, milliyetçilik, örselenmiş yaşamlar hâkimdi. Çünkü o dönemin hayat koşulları bu şekildeydi ve geçirilen bu süreç popüler kültürde de varlık bulmuştur.
- Her ne kadar II. Dünya Savaşının ardından bir süre çocukları koruma ve onlara daha iyi bir hayat sunma adına çalışmalar olsa da 1973 petrol krizi ile birlikte özellikle 1980'lerde bu durum değişmiştir. Bu dönemde, çocuk hakları gerilemiş ve çocuk işçiliği yaygınlaştırılmak istenmiştir. Bu yüzden de popüler kültürde, çocuklara dair paylaşılan her şey onların suçlu, katil, tinerci olduğu yönündedir.
- Son aşamada ise, dünya piyasasında şirketler güçlenmeye başlıyor ve markalar yarışmaya başlıyor. Rekabet ortamı içerisinde markalar, pazar oluşturmak için çocukları hedef alıyor. Popüler kültür, bu ideolojiye hizmet ederek, markaların taşıyıcısı, reklamcısı ve teşvik edicisi hâline geliyor. Bu sebeple de markalar sadece satış yaparak yayılmıyor aynı zamanda insanları markalarının tek tip modeli hâline getiriyor. Örneğin, bir kız çocuğu sadece Barbie bebekleri sevip onlarla oynamakla yetinmiyor aynı zamanda Barbie bebeğe benzemeye çalışıyor.

Günümüzde popüler kültür ile ilgili çalışmaların daha sistematik bir şekilde yürütülmeye çalışıldığı bilinmektedir. Bugün popüler kültür çalışmalarının önem kazanmasında PCA-ACA (Popüler Kültür Derneği-Amerikan Kültür Derneği) teşvik edici bir rol oynamaktadır. PCA- ACA (<http://pcaaca.org/>) popüler kültür ile ilgili bilimsel toplantılar düzenlenmesini sağlamaktadır; ayrıca dernek iki önemli dergiyi de desteklemektedir. Bu dergilerden ilki Popüler Kültür Dergisi'dir. Yılda altı sayı çıkaran dergi, yaklaşık 1400 üniversite kütüphanesinde basılı olarak yer almaktadır. Dr. Ray Browne, 1967 yılında bu

dergiyi; 1969 yılında da Popüler Kültür Derneği'ni kurmuştur (Santino, 2011; Rollins, 2011; The Institute for the Study of American Popular Culture, 2002). Derneğin merkezi Michigan Devlet Üniversitesi'dir (Barker ve Wiatrowski, 2013). Dr. Ray Browne bunlara ek olarak 1973 yılında Bowling Green Devlet Üniversitesi'nde Amerika'nın ilk Popüler Kültür Bölümünü kurmuştur (Fox, 2009). Bölümün popüler kültür alanında yapmış olduğu önemli çalışmalarla birlikte aynı zamanda lisansüstü programı da mevcuttur (Liesz kovszky, 2012).

Türkiye'de popüler kültür. Türkiye'de popüler kültürün tarihi çok eski değildir. 1980 sonrası Türkiye'sinde ekonomik, siyasi olaylar ve gelişen teknolojinin etkisiyle toplum yaşamında büyük değişiklikler meydana gelmiştir (Şahin, 2005). 1930'lu yıllarda varlığını hissettirmeye başlayan bu değişiklikler ve serbest piyasa ekonomisinin güç kazanması ile Türkiye'deki toplum yapısı ve kültürel ivme değişmeye başlamıştır (Aydar, 2014). Bu değişikliklerin dikkat çektiği kavramların başında da popüler kültür gelmektedir (Ercins, 2009).

Popüler kültürün, kitle iletişim araçlarıyla yakın ilişkisi bilinen bir gerçektir. Türkiye'de de popüler kültürün gelişimi, kitle iletişim araçlarının kullanım yaygınlığı ile paralellik gösterdiği söylenebilir. 1950 öncesinde, Yeni Kitap (1928), Yedigün (1932), Ayda Bir (1935); 1950'li yıllarda Hafta (1949), Resimli Hayat (1952), Yelpaze (1952), Hayat (1956) dergileri popüler kültürün mecralarıydılar. 1960'lı yıllarda magazin dergiciliğinde Kadınca (60.000) ve Hafta Sonu (160.000) gibi yüksek tirajlı dergiler çıkmaya başlamıştır. 1970'li yıllarda Erkekçe (150.000), Bravo, Hey Gong, Ses dergileri önemli popüler kültür metinleri olmuşlardır (Özdemirci, 2012). Ayrıca 1970'lerden itibaren Ünsal Oskay'ın ve Murat Belge'nin yayınlamış olduğu denemeler, popüler kültüre atıfta bulunan günlük hayatın söylemleri olmuştur. Bununla birlikte, Birikim, Yeni Gündem, Gergedan, Argos dergileri ile Radikal gazetesinin hafta sonu eki olan Radikal İki, popüler kültürün gelişim gösterdiği alanlar olmuştur (Aymaz, 2004). 1990'lı yıllardan sonra özel televizyon kanallarının artması ile popüler kültürü yansıtan yaşama dair gündelik şeyler, toplum tarafından daha çok fark edilir hâl aldı (Geçer, 2013). Bu özel

kanallarda, kin, nefret, intikam, aşk, kıskançlık, acı, dram, eğlence, özentî yaşam tarzları gibi gündelik hayatın bireysel konularına inilmiştir (Erdoğan ve Alemdar, 2005).

Türkiye’de özel kanalların artışı ile doğru orantılı olarak reklamlar da ön plana çıkmaya başlamıştır. 1990’lı yıllarla birlikte popüler kültürün yeni bir alanını oluşturan reklamlar, bir mala veya hizmete hücum etme; ona sahip olma arzusunu harekete geçirmiştir (Aydoğan, 2004). 2000’li yıllara gelindiğinde ise popüler kültürün, sınırlarının genişlettiği, belli bir kitle iletişim aracıyla kısıtlı olmayan bir yaşam alanı oluşturduğu söylenebilir. Yapılan çalışmalardan hareketle Türkiye’de popüler kültürün gelişimi, dünyaya göre biraz daha zor olmuştur. Bunun sebebi olarak gelişmişlik düzeyi ve geleneksel değerlere olan bağlılık gösterilebilir. Kızıldağ (2001, s. 78) Türkiye’de popüler kültürün konumu, değişim ve gelişimiyle ilgili şunları ifade etmektedir:

- Türkiye’de popüler kültürün oluşmasında medya ve kitle iletişim araçlarının rolü büyüktür. Bu yüzden de Türkiye’de popüler kültürün insanlar üzerinde etkisini belirleyen de kitle iletişim araçları ve medyadır.
- Popüler kültür, insanları etkiler. Popüler kültürden etkilenen insanların tüm değerleri de bu yüzden popüler kabul edilir.
- Türkiye’de popüler kültürün en büyük hedef kitlesini gençler oluşturmaktadır. Popüler kültür bu yönden gençler üzerinde oldukça etkilidir.
- Popüler kültürden en çok etkilenen gençlerin, bu baskı altında popüler birer örnekleri vardır.
- Türkiye’de popüler kültür, iletişim biçimlerini de etkilemektedir. Sosyal ve yazılı mesajlar yerine, görüntülü ve sesli iletişim kanalları tercih edilmektedir (akt. Kırık ve Özcan, 2014).

Yukarıda verilen özelliklerden hareketle, popüler kültürün tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de etkin olan yaşama karşı bir duruş olduğu söylenebilir.

Popüler kültürün sınırları. Yapılan alan taraması sonucunda, popüler kültürün kitle kültürü ve yüksek kültür ile ilişkisine dair değişik açıklamalara rastlanmıştır. Bu açıdan da bu başlık altında popüler kültür, kitle kültürü ve yüksek kültürle karşılıklı ilişkisine değinilmiştir.

Popüler kültür ve kitle kültürü. Kitle kavramının halka, topluluğa ve çoğunluğa hitap eden bir anlamı karşıladığı bilinmektedir. Sanayi devriminden sonra, kitleler daha önemli bir hâl almış ve toplum yapısı değişmiştir. Kâr üzerine kurulu bir düzen ortaya çıkmıştır (Mattelart ve Neveu, 2007). Bu dönemden sonra, kitle iletişim araçları (kitaplar, magazinler, gazeteler, radyo, televizyon, sinema, videolar, v.d.) bilgi akışı sağlaması ve eğlence merkezi olarak bireylerin yaşamının vazgeçilmezi hâline gelmiştir (Thompson, 1997). Teknolojinin imkânları ile doğru orantılı gelişen bu kitle iletişim araçlarının büyük maddi güçlerle desteklenmesi sonucunda topluma hizmet eden kitle kültürü doğmuştur (Stevenson, 2002).

Semantik açıdan bakıldığında kitle kültürü, egemen çevreler tarafından korunan ve kitle iletişim araçları aracılığıyla kendilerinden sonra gelen kuşaklara aktarılan bir kültür olarak tanımlanmıştır (Erdoğan ve Alemdar, 2005). İşlevsel olarak bakıldığında ise, kitle kültürü, sosyal sınıflar arasındaki değişimi ve iletişim olanaklarını gözler önüne seren bir olgudur (Robbins, 2011). Popüler kültür ile de yakın bir ilişkisi olduğu bilinen bir gerçektir.

Popüler kültür ve kitle kültürü aralarındaki ilişkiden öte birçok çalışmada, birbirinin yerine kullanılabilen kavramlar olmuşlardır (Denning, 1991; Geçer, 2013; Gans, 2012). Erdoğan (1999: 22) popüler kültür ve kitle kültürü arasındaki ilişkiyi şu şekilde ifade etmektedir:

“Popüler kültür, kitle kültürünün somut şekillerinden biridir. Kitle kültürü tekeli kapitalizmin hem mal hem de imaj satışını yapan, uluslararası pazarın değişmelerine

ve ihtiyaçlarına göre biçimlenip değişen, önceden yapılmış, önceden kesilip biçilmiş, paketlenip sunulmuş bir kùltùrdür. Kapitalizmin kendi için üretirken ve gasp ederken, bu amaçla kitleleri ücretli köle olarak kullanarak “kitleler için” yaptığı üretim ve bu üretimle gelen “yaşamı yapma yoludur.” Bu anlamda popùler kùltür pazar tarafından pazarda tüketim için “sipariş edilen, ısmarlama” kitle kùltüründe, en popùler ürünleri ve tüketimleri anlatır.”

Yapılan açıklamadan hareketle kitle kùltürüne dair her şeyin halka ulaşmasında popùler kùltürün hayati bir öneme sahip olduğu sonucuna ulaşılabilir. Bu durum iletişim süreci açasından değerlendirildiğinde, kitle kùltürünün ileti, popùler kùltürün ise aracı olduğu söylenebilir. Bu yüzden alanyazında kùltür ve popùler kùltür kavramlarının iç içe geçmiş olduğu görölmektedir.

Popùler kùltür ve kitle kùltürü arasında her ne kadar paralellik olduğu düşünülse de tamamen birbirini karşılamamaktadır. Çünkü popùler kùltür, gerçeklerden yola çıkarak kurgular; kitle kùltürü ise önce kurgular daha sonra gerçekleştirir (Atay, 2004). Aslında bu farklılığın temeli, üretim noktasında halkın beklentileriyle alakalı olmasına dayanmaktadır. Popùler kùltürde, belirleyici olan halkın beklentileri ve talepleridir; kitle kùltüründe ise egemen güç ve sektördür (şahin, 2005). Bu durum da, kitle kùltürünün bir dayatma; popùler kùltürün ise halka ait olduğunu göstermektedir.

Popùler kùltür ve yüksek kùltür. Alanyazına bakıldığında, popùler kùltür yüksek kùltür ile kıyaslanmakta ve bu iki kùltür üzerine tartişmalar yapıldığı görölmektedir. Bu bakımdan yüksek kùltürün iyi bir şekilde anlaşılması ve popùler kùltürle ilişkisine açıklık getirilmesi gerekmektedir.

Yüksek kùltür, halkın üst kesimine hitap eden ve elit diye adlandırılan kùltürü korumak için 19. yüzyılda ortaya çıkmıştır (Arnold, 1869; akt. Key Concepts, 2002, s. 158-168). Yüksek

kültür, yaratıcılar ve eleştirmenler tarafından yönetilmektedir; bu durum onlara ciddi bir yazar, sanatçı hedef kitlesi sağlamıştır (Gans, 2012).

Tablo 1’de Lewis (a.g.e.: 16-17)’in popüler kültür ile yüksek kültür farklılığı üzerine yapmış olduğu analizi verilmiştir (akt. Batmaz, 2006):

Tablo 1.

Popüler Kültür ve Yüksek Kültür Farkı

Popüler kültür/kitle kültürü	Seçkin (elit) kültür
Biçim olarak orta karmaşıklık	Biçimsel olarak karmaşıklık
Ucuz	Pahalı
Kullanımına açıklık	Mülkiyet özelliği
Anonim değil	Anonim değil
Sıradan	Özgün
Kültürel değerlere bağlı	Kültürel değerlerden bağımsız
Tüketiciye dönük	Sanatsal bir amaç

Yukarıda yer alan farklılıkların yanı sıra Harmon (2006, s. 65) popüler kültür ve yüksek kültür arasındaki farkları şu şekilde açıklamaktadır:

- Popüler kültür metinleri, daha çok ticari bir amaçla üretilmiş, basmakalıp, toptan üretilen ürünlerdir. Yüksek kültür ise yeni bir şeyler ortaya koymaya yöneliktir ve popüler kültür metinlerini dolaylı olarak eleştirir.
- Popüler kültürde, nitelik standardı popüler olanın ne olduğuna dayanır. Bu yüzden de niteliksel tanımlama net değildir. Yüksek kültürde, kalite standardı güvenilir belgeler

ya da alanda uzman kişiler tarafından sağlanır. Başarılı olup olmadığı bilimsel ve eleştirel ölçütlerle belirlenir.

- Popüler kültürde amaç daha çok hedef kitlenin ihtiyaçları doğrultusunda onları eğlendirmektir. Yüksek kültürde ise amaç, hedef kitleyi aydınlatmaktır. Bunu yaparken de hedef kitlenin arzularını, ihtiyaçlarını geri plana atar.
- Popüler kültür yaratıcıları, hedef kitlenin ilgilerini çekeceklerinin ve onlara çekici geleceklerinin genelde farkındadırlar. Yüksek kültür yaratıcıları ise, hedef kitlenin tepkilerinin ve zaman zaman onların eleştirilerine maruz kalacaklarının genelde farkındadırlar.
- Popüler kültür yapımcıları, genelde bir grup uzmandan oluşan bir takım şeklinde çalışırlar ve işlerinde profesyoneldirler. Yüksek kültür yapımcıları ise, daha çok bireysel çalışıp ürünler ortaya koyan profesyonel kişilerdir.
- Popüler kültür katılımcıları, belli bir toplumsal kesime ait değildir ve toplumun önemli bir kısmını oluşturur. Yüksek kültür katılımcıları, belli bir eğitim seviyesine, yaşam stiline sahip insanlardır ve daha küçük bir gruba hitap eder.
- Popüler kültür katılımcılarının eğitim seviyeleri farklılık gösterir. Yüksek kültür katılımcılarının ise popüler kültüre kıyasla daha yüksek eğitim seviyesine sahip insanlardan oluşur.

Buraya kadar yapılan açıklamalara bakıldığında, popüler kültürle yüksek kültürün taban tabana birbirine zıt ve aralarında keskin bir ayrım olduğu sonucu çıkmaktadır. Bu durum, aralarında gerçekten bu kadar zıtlık var mı sorusunu ve benzerlik gösteren yanlarının olup olmadığını akla getirmektedir. Aslında temelde bu farklılığın popüler kültür metinlerinin felsefi temelinin ve toplumsal yönünün geri plana atılarak, basit bir şekilde ele alınmasından, olduğu söylenebilir. Oysaki hem yüksek kültür ürünleri hem de popüler kültür metinleri, günlük hayatımızın birer parçasıdır; bu yüzden de her ikisi de aynı standartta değerlendirilmeli ve değer

biçilmelidir (Aymaz, 2004). Shakespear'ın bir oyunu ya da Avrupa klasik müziğinin, Anadolu insanın günlük yaşamını temsil eden bir oyun veya müziği ile değerli ya da değersiz şeklinde kıyaslanamaz. Eğer böyle bir kıyaslama yapılıyorsa bunun sebebi, kendini üstün görenin kendini üstün göstermek için öne sürdüğü nesnel olmayan ölçütüdür (Erdoğan ve Alemdar, 2005). Bu yüzden de yüksek kültürün estetik açıdan daha değerli olduğu; popüler kültürün ise estetik bir değerinin bile olmadığı fikri kabul edilemez (Gans, 2012).

Popüler kültür yaklaşımları. Gündelik hayatın kültürü olarak kabul edilen popüler kültüre dair farklı yaklaşımlar ve eleştiriler sunulmuştur. Popüler kültürün eleştirisi dört ana temadan oluşmaktadır (Gans, 2012):

- Popüler kültür metinleri oluşturmak olumsuz bir durumdur. Çünkü popüler kültür, yüksek kültür gibi nitelikli olan amaca hizmet etmez. Onun tek amacı kâr elde etmektir. Bunu da parasını ödeyen herkese, onları memnun etmek için sunar.
- Yüksek kültürü, olumsuz yönde etkiler. Popüler kültür, yüksek kültürden alıntılar yaparak onu basitleştirir. Aynı zamanda, yüksek kültür yapımcılarını da çeldirerek, bu alanda profesyonel insanları yolundan şaşırtır.
- Popüler kültürün, izleyiciler üzerinde olumsuz etki uyandıran bir yanı vardır. Popüler kültür gerçeği sunmaz. Hedef kitlenin arzularını ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak ürünler verir. Bu durumda okurların da geçici mutluluklarına sebep olur ve onları duygusal olarak olumsuz yönde etkiler.
- Toplumu olumsuz yönde etkiler. Popüler kültür, toplumun gelişmişlik seviyesini düşürür. Bununla birlikte diktatör rejimlere destek veren kitle iletişim araçları tamamen pasif bir izleyici kitlesi yaratır.

Gans (2012) tarafından yapılan bu sınıflama, popüler kültürün görülmek ve gösterilmek istenen noktalarına dikkat çekmek için sadece olumsuz özellikler üzerine yapılmıştır. Popüler

kültür yaklaşımlarını çok boyutlu olarak ele alan ve olumlu-olumsuz tüm bakış açılarını ortaya Erdoğan (1999)'a göre yaklaşımlar şu şekildedir:

- Birinci grup yaklaşım: Bu yaklaşımda popüler kültür tamamen olumsuz olarak ele alınmıştır. Bu yaklaşımı savunan kişilerdir. Bunlara göre, popüler kültür basittir ve yüksek kültür için bir tehlikedir. Yüksek kültürün nitelikli yapısını zedeler. Bu yüzden de popüler kültürden aşağılayarak bahsedilir.
- İkinci grup yaklaşım: Bu grup, popüler kültürü, demokratikleşmenin, çoğulcu demokrasinin, bireysel özgürlüğün savunucusu olarak ele alır.
- Üçüncü grup yaklaşım: Bu grup, popüler kültürü, siyasal, kültürel, ideolojik ve mülkiyet ilişkileri içinde ele almışlardır. Örneğin, kültürü siyasal ekonomi içerisinde ele alan bakış açısına İngiltere'de Boyd-Barrett örnek verilebilir. Barrett, uluslararası medya ve medya üretimleri üzerinde çalışmalar yapmıştır. Üçüncü grup yaklaşım içinde, kültürel yapı, ideoloji ve simgelerin anlamlandırılması üzerinde duran çalışmaların öncülüğünü Frankfurt Okulu yapmıştır. Frankfurt Okulu, kitle kültürünün çıkması, popülerliğin ticarileşmesi, popülerlerin standartlaşması, tek boyutluluk, medyanın egemenliği, kitle kültürünün köleleştirici etkisi üzerine eleştirilerde bulunmuştur.

Metni anlama üzerine görüşler ve Louise M. Rosenblatt. 20. yüzyılın eğitim kuramcılarında biri olan ve eğitimin merkezine bireyin alınması gerektiğini savunan John Dewey (Dewey,1966) görüşleri ile edebiyat eğitiminin önemli araştırmacılarından olan Louise M. Rosenblatt'ı da etkilemiştir. Bireyin (okurun) ve tecrübelerin önemsendiği bir edebiyat eğitimi görüşünü benimseyen Rosenblatt'a, 1935 yılında İlerlemeci Eğitim Derneği tarafından oluşturulan İnsan İlişkileri Komisyonu için bu eğitime bakış açısını ve uygulamalarını gerçekleştirme fırsatı sunulmuştur (Elliot, 2008).

1938 yılında, edebiyat öğretmenleri için “Araştırma Olarak Edebiyat” adlı kitabını; 1978 yılında da metnin anlamında ve yorumlanmasında okur ile metin arasındaki ilişkiyi vurgulayan “Okur, Metin, Şiir” adlı kitaplarını yayınlamıştır (Flynn,2007). Bu bağlamda Rosenblatt, metnin anlamında tıpkı Gadamer Rgibi, yazarı değil eserin kendisini ve okurun tecrübelerini temel almıştır. Herhangi bir edebi ürünün, okur tarafından belirli semboller aracılığıyla anlamlı hâle getirilene kadar mürekkep lekesinden farklı olmadığını belirten Rosenblatt, bu sembollendirme işleminin edebi ürünlerin varlığını hissettirdiğini; metinlerin var olan hâlinin okunduktan sonra okurun kafasında kişisel olarak anlamlandırıldığını; kitap ve insan arasında yaşam boyu ilişki kurulması gerektiğini (Rosenblatt, 1956) iddia etmektedir. Rosenblatt’ın bu görüşünün, metnin anlamı üzerine yapılan tartışmalara yeni bir yön verdiği söylenebilir. Rosenblatt, yaptığı çalışmalardan hareketle birbirini tamamlayan iki teori öne sürmüştür. Bunlar, Okur- Tepki ve Etkileşim Teorisidir.

Okur-Tepki Teorisi. Okur-Tepki Teorisi üzerine bu zamana kadar birçok bilim adamının görüş öne sürdüğü bilinmektedir. Okurun ve yazarın metni anlamlandırma sürecini, kültürel etkilerle ilişkilendirerek tepki teorisi konusunda görüşlerini ifade etmişlerdir (Brooks & Browne, 2012). Varghese (2012)’ye göre, bu zamana kadar gelen okur-tepki teorisyenleri, şu iki görüş üzerinde fikir birliği ederler:

1. Edebi metinlerin anlaşılmasında, okurun rolü göz ardı edilemez.
2. Okur, edebi metinlerle onlara sunulan anlamı, pasif bir şekilde alıcı konumunda değildir; aksine aktif bir şekilde anlamı üretendir.

Okur-tepki teorisi çalışma alanlarına göre, metinsel, deneyimsel, psikolojik, sosyal ve kültürel olmak üzere beş alanda incelenmektedir. Deneyimsel alanın en büyük teorisyenlerinden birisi Louise M. Rosenblatt’tır (Sanders, 2013).

Rosenblatt (1982), metni anlamlandırma sürecinde özel olarak okurun etnik arka planı üzerinde durmaz. O, okurun yaşamında, değişik şekillerde onu etkileyen fiziksel, kültürel, sosyal ve kişisel birçok sayıda tecrübeye dikkatleri çeker. Rosenblatt'a göre, bireysel özellikler, geçmişte yaşanılanlardan edinilen tecrübeler ve belli fiziksel şartlar gibi birçok bileşen okuma sürecinde okurun özgünlüğünü sağlamaktadır (Church, 1998; Sheton, 1994). Holloway (2004) bu nedenle okuma sürecinde metnin anlamıyla ilgili ne kadar okur varsa o kadar farklı yorum çıkabileceğini; kesinlikle okurun üretmiş olduğu anlamın “doğru” ya da “yanlış” şeklinde değerlendirilmemesini ve her bir yorumun eşit değerde görülmesi gerektiğini belirtmiştir.

Etkileşim (Transactional) Teorisi. Etkileşim teorisi, Rosenblatt'ın okuma üzerine ortaya atmış olduğu; okurun, edebi metinleri nasıl okuduğunu, yorumladığını, değerlendirdiğini ve eleştirdiğini açıklayan bir teoridir (Cai, 2008). Rosenblatt'ın bu teorisinin felsefi temelini “Bilen ve Bilinen” adlı çalışmalarıyla, tecrübenin etkileşimsel doğasına dair aydınlatıcı bilgiler sunan John Dewey ve Arthur Berkeley oluşturmaktadır (Connell, 2008).

Teorinin, kökeni olan etkileşim terimi, okuma süreci sırasında okur ve eser arasındaki ilişkiyi ifade eden kavramdır (Pantaleo, 2013). Rosenblatt'ın, bu terimi Dewey'den etkilenecek kullandığı bilinmektedir. Aslında bu terimin, hem Dewey'in hem de Rosenblatt'ın eğitime bakış açılarını yansıtan bir anahtar kelime olduğu söylenebilir. Her ikisinin de eğitime bakış açısı Dewey'in şu sözleriyle ifade edilebilir:

“Bu husus eğitimci için bir problem teşkil eder. Onun görevi öğrenciyi konudan uzaklaştıracak tecrübeleri düzenlemek değil, fakat faaliyetleri, gelecek için istenen tecrübeleri sağlamalarından zevkli hâle getirmektir.” (Dewey, 1966: 18).

Bu düşünce Rosenblatt'ın “etkileşim teori”sinin felsefesi ile yakından bağlantılıdır. Connell (2008)'e göre, tecrübenin organik doğasına, gönderme yapan kalıcı bir çerçeveye oturtulmuş olan bir eğitim teorisi olması açısından Dewey'in eğitimle ilgili çağrısına yanıt

vermiş olan başarılı teorilerden biridir. Bu açıdan bakıldığında Roseblatt'ın, edebi metinlere bakış açısını, onları anlama ve yorumlama süreçlerini, Dewey'in öğrenci merkezli, pragmatik yaklaşımıyla ilişkilendirerek kendi çalışma alanının ortasına bireyi yerleştirdiği söylenebilir.

Cai (2008)'ye göre, Etkileşim Teorisi de metni merkeze alan Yeni Eleştiri'nin hükümdarlığına meydan okumak için geliştirilmiştir; öncelik olarak okurun, estetik okuması üzerinde durur fakat bu durum onun eleştirel okumayı dışladığı ya da yok saydığı anlamına gelmez. Ayrıca metnin anlamının değişmez olduğuyla ilgili, transactional teorinin pragmatik bir bakış açısına sahip olduğunu belirten Connell (2008), metnin anlamının keşfedilmek üzere dışarıda bir yerlerde beklediğini ve objektif bir varlık olmadığını; anlamın, ancak insana ait etkinliklerde bulunabileceğini söylemiştir. Bu bağlamda okurun metni yorumlamasında anlamın gizli olduğunu dile getirmiştir. Ona göre her ne kadar okur, metnin onda uyandırdığı çağrışımlardan hareketle birçok yorumlamalarda bulunsa da, bunlardan bazıları diğerlerinden daha kabul edilebilirdir (Pantaleo, 2013). Bu durum, Rosenblatt'ın okurun yorumlarına öncelik verdiğini ama onları bir araya getiren ve hepsi tarafından kabul görülebilecek yorumlara daha öncelik verdiğini göstermektedir. Bunun ölçütünü de metin olarak belirtmiştir. Buna göre hangi yorum metinle daha uyumluysa anlam daha kabul edilebilir olacağı söylenebilir.

Gösteren ve gösterilen arasındaki ilişkiyi vurgulayan etkileşim teorisine göre, dil, bağımsız ve temelsiz bir sistem olarak aktarılamaz (Rosenblatt,1985). Bu açıdan bakıldığında Saussure (1998:109)'ün, gösteren ve gösterilen arasındaki ilişki üzerine öne sürdüğü görüş ile benzerlik gösterdiği görülmektedir. Bu durum, etkileşim teorisinin, sadece belli bir düşünceyi savunmak için ortaya çıkmadığını aynı zamanda dilbilimsel bağlamda güçlü görüşlerle ilişkilendirilerek zenginleştirildiğini göstermektedir. Bunun yanı sıra uygulamaya dönük bu teorisinin felsefesinin, kabul görmüş bilgilerle ileriye dönük olası sorunları da genel anlamda çözüme kavuşturacağı iddia edilmektedir.

Bölüm II: Yöntem

7. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersiyle popüler kültür metinlerini ilişkilendirmek amacıyla gerçekleştirilen çalışmanın bu bölümünde, araştırmanın modeli, eylem planının hazırlanma süreci, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin analiziyle ilgili bilgiler verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu çalışmada, 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersinin popüler kültür metinleri ile ilişkilendirilmesine yönelik bir model önerisi geliştirilmiştir. Bu model önerisine bağlı olarak geliştirilen programın sınıf içi uygulamalardaki etkililiği ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu nedenle de çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması şeklinde desenlenmiştir.

Eylem araştırmasının bir araştırma alanı olarak Kurt Lewin tarafından alanyazına kazandırıldığı bilinmektedir. Lewin (1946) bu araştırma desenini fikir olarak ortaya attığında, toplumsal olayları ve toplumsal olaylara sebep olan değişkenleri karşılaştırmalı olarak ele alan bir yöntem olarak tanımlamıştır. Kurt Lewin'den sonra eylem araştırması, farklı alanlarda kullanılmış ve tanımlanmıştır. Bu farklılıklar içerisinde eylem araştırması, sosyal olaylarla ilişkili bir araştırma alanı (Greenwood & Levin, 2007; Almekinders, Beukema, & Tromp, 2008; Mischen & Sinclair, 2009; Reason, Coleman & Marshall 2011; Stringer, 2007; Tedmanson, 2014); paydaşlar arasında iş birliğini temel alan bir süreç (Bradbury ve Reason, 2008; Kemmis, McTaggart ve Nixon, 2014; Kesby, Pain ve Kindon, 2007; Koch ve Kralik, 2006; McTaggart,1997; Park, 1992); geniş bir kitleye (Senge & Scharmer, 2001; Stoecker, 2005) veya organize edilmiş daha küçük yapılara (Bruce & Wyman, 1998; Coghlan & Brannick, 2010; McNiff, 2000) odaklanan bir yöntem olarak tanımlanmış ve kullanılmıştır. Her ne kadar değişik amaç ve alanlarda çalışmalar yapılmış olsa da eylem araştırması genel olarak eğitimde kullanılmış ve eğitim alanındaki gelişmelerde önemli bir değişken olmuştur (Baker, Davis ve Dolgon,2014; Barndt, 2011; Cammarota, Romero ve Stovall, 2014; Ferguson, McNiff

ve Whitehead, 2000; Fettes, 2007). Özellikle sınıf içi sorunlara çözüm önerileri ile öğretmen araştırması olarak kabul görmüştür (Cohan ve Honigsfeld, 2011; Corey, 1954; Day,1999; Mertler, 2011; Pelton, 2010; Pine, 2008; Stringer, Christensen ve Baldwin, 2010; Zeichner, 2009). Bu çalışmada da okulların çocuklar için daha iyi bir yer hâline getirilmesi ve bununla ilgili neler yapılabileceği (Calhoun, 1994) düşünüldüğü için eylem araştırmasıyla desenlenmesinin uygun olacağı düşünülmüştür. Çünkü eylem araştırması eğitim ortamlarında öğretmenlere şu fırsatları sunar (Borgia, E. T., Schuler, D., ve ERIC Clearinghouse on Elementary and Early Childhood Education, U. I.):

- Çocukların kendi başlarına ne yapabilecekleri konusunda öğretmenlerin, etkinlikleri sırasında yeni yollar keşfetmelerini sağlar.
- Öğretmenlere, öğrenme öğretme süreçlerinde, çocukların eğitim hayatlarında kendi rollerini, öğrenme sürecini, çocukların anlama düzeylerini daha derin bir şekilde anlama imkânı sunar.
- Öğretmen, öğrenme, öğretme süreci sırasında, kendi durumu için en uygun çalışmanın ne olacağına iş birliği içinde olduğu paydaşlarıyla beraber karar verir.
- Bir sorun çözülecekse iş birliği içinde yapılır.
- Öğretmenler, planlamasında yer aldıkları uygulamaların, eylem planlarının uygulamasında genellikle daha kararlıdırlar.
- Eylem araştırmasında uygulama süreci sırasında da sürekli devam eden ve yenilenebilir bir süreç söz konusudur. Bu süreç içerisinde öğretmenler, veri toplama aşamasında isterlerse süreci yeniden gözden geçirebilir. Sorunu ortadan kaldırmak için değişiklik yapabilirler.

Bu çalışmada da eylem araştırmasının doğasına uygun olarak eğitimde var olduğu düşünülen bir sorunu ortaya koymak, bir çözüm önerisi sunmak ve bu çözüm önerisinin sınıf içi etkinliklerde uygulanabilirliğini tespit etmek amaçlanmaktadır. Ama modeli sadece eylem

araştırması ile desenlendi şeklinde belirtmenin eksik bilgi olacağı düşünülmektedir. Çünkü eylem araştırmasının birçok çeşidinin olduğu bilinmektedir. Geleneksel, kavramsal, eğitimsel, radikal (O'Brien, 2001); uygulanabilir, katılımlı (Creswell, 2005); teknik, serbest, etkileşimli (Grundy, 1982); problem çözmeye dayalı (Pattison,1999); bireysel, iş birlikçi, okul geneli (Calhoun,1993) eylem araştırması bunlardan en çok öne çıkanlardır. Bu çalışma katılımlı eylem araştırması şeklinde desenlenmiştir.

Araştırmanın katılımlı eylem araştırması olarak desenlenmesinin sebebi, içerik geliştirilmesi ve profesyonel eğitim planları hazırlama olanağı sunmasıdır (Hocevar, 2016). Ayrıca üniversite içerisinde gerçekleştirilen çalışmaları, eğitim camiasına yayma ve böylelikle eğitimin gelişmesini sağlama (James ve diğerleri, 2008'den aktaran Çuhadar, 2008) amacından dolayı da katılımcı eylem araştırması seçilmiştir.

Eylem Araştırması Süreci. Seçilen model bağlamında araştırma belli aşamalar doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Alanyazında her ne kadar farklı görüşler olsa da eylem araştırmasının aşamalı ve döngüsel bir süreç olduğu konusunda fikir birliği görülmektedir. Bu aşamalar genel olarak, problem belirleme, veri toplama, analiz ve dönütler, eylem planı hazırlama, uygulama, gözlemlene, değerlendirme, yansıtma, düzenlemedir (bakınız: Costello, 2003; Johnson, 2005; Kemmis, McTaggart ve Nixon, 2014; McNiff ve Whitehead, 2006; Tomal, 2003). Bu çalışma, alanyazındaki diğer araştırmalar göz önünde bulundurularak sırasıyla şu aşamalarda gerçekleştirilmiştir: Odak konusu belirlenmiş ve tanımlanmış (1), belli bir kurama dayandırılmış (2), veri toplama sürecine geçmeden önce plan hazırlanmış (3), veriler toplanmış ve veri toplama sürecinde gerekli yerlerde öğretim sürecinde değişiklikler yapılmış (4), veriler çözümlenmiş (5), raporlama işlemi yapılmış (6), sonuç ve öneriler yazılmıştır (7).

Araştırmanın veri toplama sürecine yani hazırlanan plana (öğretim paketinin uygulanmasına) geçmeden önceki üç aşama (odak konusunu belirleme ve tanımlama; eylem

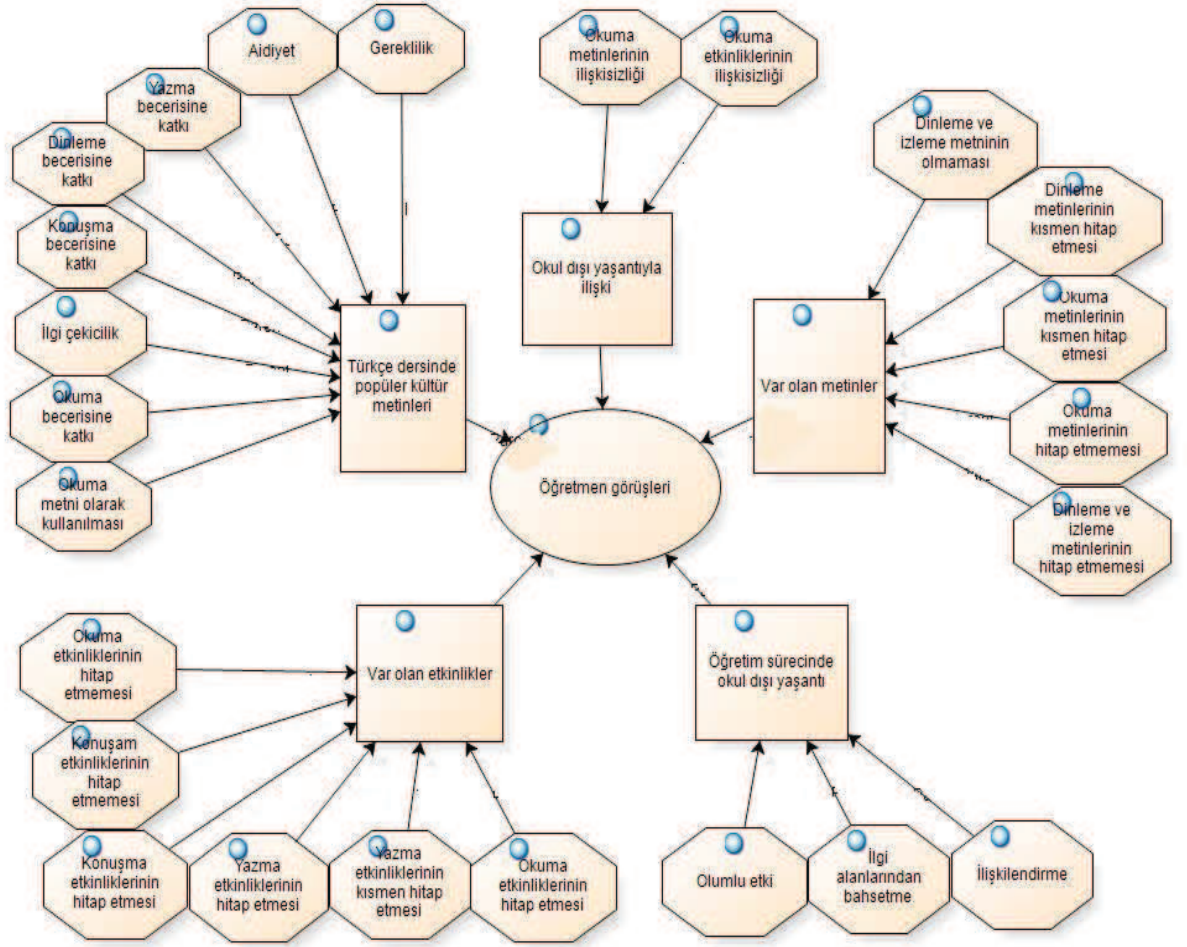
planının kuramsal temeli ve öğretim sürecine dair ihtiyaç analizini yapma; içeriğin oluşturulması) başlıklar hâlinde tanıtılacaktır.

Birinci aşama: odaklanılacak konuyu belirleme ve tanımlama. Araştırmacı 2011 yılında Türkçe Eğitimi alanında yüksek lisans eğitimine başlamıştır. Haziran, 2012’de ders dönemini tamamlayıp tez aşamasına geçmiştir. Tez konusu olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ilköğretim öğrencileri için önerilen 100 Temel Eser’i belli sınırlılıklar doğrultusunda Türkçe Öğretim Programındaki temalar açısından incelemiştir (Bal, 2013). Tez süreci devam ederken 2012-2013 eğitim-öğretim döneminin ilk yarıyılında Ankara’nın Altındağ ilçesinde Türkçe öğretmeni olarak görev yapmıştır. Görev yaptığı sürelerde, bir Türkçe öğretmeni olarak programın öngördüğü kazanımları öğrencilere aktarmada sorun yaşamıştır. Araştırmacı, 2013 yılının şubat ayında, Akdeniz Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Bölümü’ne araştırma görevlisi olarak atanmıştır. Doktora ders süreci sırasında, ana dili eğitiminde popüler kültür metinlerinin kullanımı üzerine çalışmaya karar vermiştir. 2013-2014 eğitim-öğretim dönemi boyunca popüler kültür ile ilgili alanyazın taraması yapmıştır. Popüler kültür ve özellikle popüler kültürün ana dili eğitimiyle ilişkilendirmesi üzerine bilgi birikimini arttırmaya çalışmıştır. Araştırmacı aynı zamanda dijital hikâye anlatımları (Kılınç ve Bal, 2014; Kurudayıoğlu ve Bal, 2014); otantik metinler (Kılınç ve Bal, 2014); duygusal okuryazarlık (Kılınç ve Bal, 2015) ile ilgili ana dili eğitimiyle günlük yaşamı birleştiren araştırmalar yapmıştır. 2013-2014 bahar yarıyılında araştırmacı Türkçe öğretmeni olan bir arkadaşıyla Türkçe dersleri üzerine farklı zamanlarda fakat hep aynı konu üzerinde konuştuğunu fark etmiştir. Aynı zamanda Türkçe eğitimi bölümünde yüksek lisans öğrencisi olan bu Türkçe öğretmeni, öğrencileri için konuyu daha eğlenceli ve anlaşılır kılmak için gerçek yaşam tecrübeleri edindirdiğinden bahsetmiştir. Türkçe ders kitabındaki metinlerin ve etkinliklerin, öğrencilerin ilgilerine hitap etmediği konusunda şikâyetlerde bulunmuştur.

Araştırmacı kendi öğretmenlik deneyimlerinden, alanyazında Türkçe derslerinde karşılaşılan sorunlar üzerine yapılan çalışmalardan, Türkçe öğretmeni olan arkadaşının şikâyetlerinden hareketle popüler kültür metinlerini, ana dili eğitimiyle ilişkilendirmeye karar vermiştir. Böylece çocukların okul içi ve okul dışı yaşantısını birleştirerek onlara gerçek yaşam tecrübeleri sunmayı amaçlamıştır. Aynı zamanda öğrencilerin eleştirel bakış açılarını geliştirmeyi ve derse karşı ilgilerini arttırmayı düşünmüştür.

Çalışma konusuna karar vermesinin ardından araştırmacı tarafından problem durumunu bilimsel verilerle ortaya koyabilmek için öncelikle öğretmen daha sonra aile ve en son öğrencilerle görüşmeler yapılmıştır. Bu amaçla araştırmacı, İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden öğretmen ve velilerle yapmayı düşündüğü görüşme; öğrencilerle yapmayı düşündüğü odak grup görüşmesi ve anket için 22.05.2015 ve 15.06.2015 tarihleri arasında izin almıştır. İzin belgesi *Ek A*'da verilmiştir. Problem durumunu bilimsel verilerle ortaya koymak için İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan izinden sonraki aşama üç başlık altında aşağıda anlatılmıştır.

Öğretmen görüşleri. Çalışma grubu okulundaki öğretmenlerle sınırlı olan bu görüşmede, öğretmenlerin Türkçe ders içeriğine, öğrencilerin Türkçe dersine yönelik görüşlerine, öğretmen olarak derste yaşadıkları sorunlara ve popüler kültür metinlerinin kullanılabilirliğine dair görüşleri alınmıştır. Dört Türkçe öğretmeni ile gerçekleştirilen görüşmeler, öğretmenlerin izinleri doğrultusunda ses kaydına alınmıştır. Her bir öğretmenle ortalama 20 dakikalık görüşme yapılmıştır. Görüşmelerin analizinde, içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Veriler NVivo 10 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin geçerlik, güvenilirliğine dair bilgiler araştırmanın analizi kısmında anlatılacaktır. Öğretmenlerin, Türkçe derslerinin okul içi ve okul dışı yaşantıyla ilişkisine dair görüşleri *Şekil 2*'de verilmiştir.

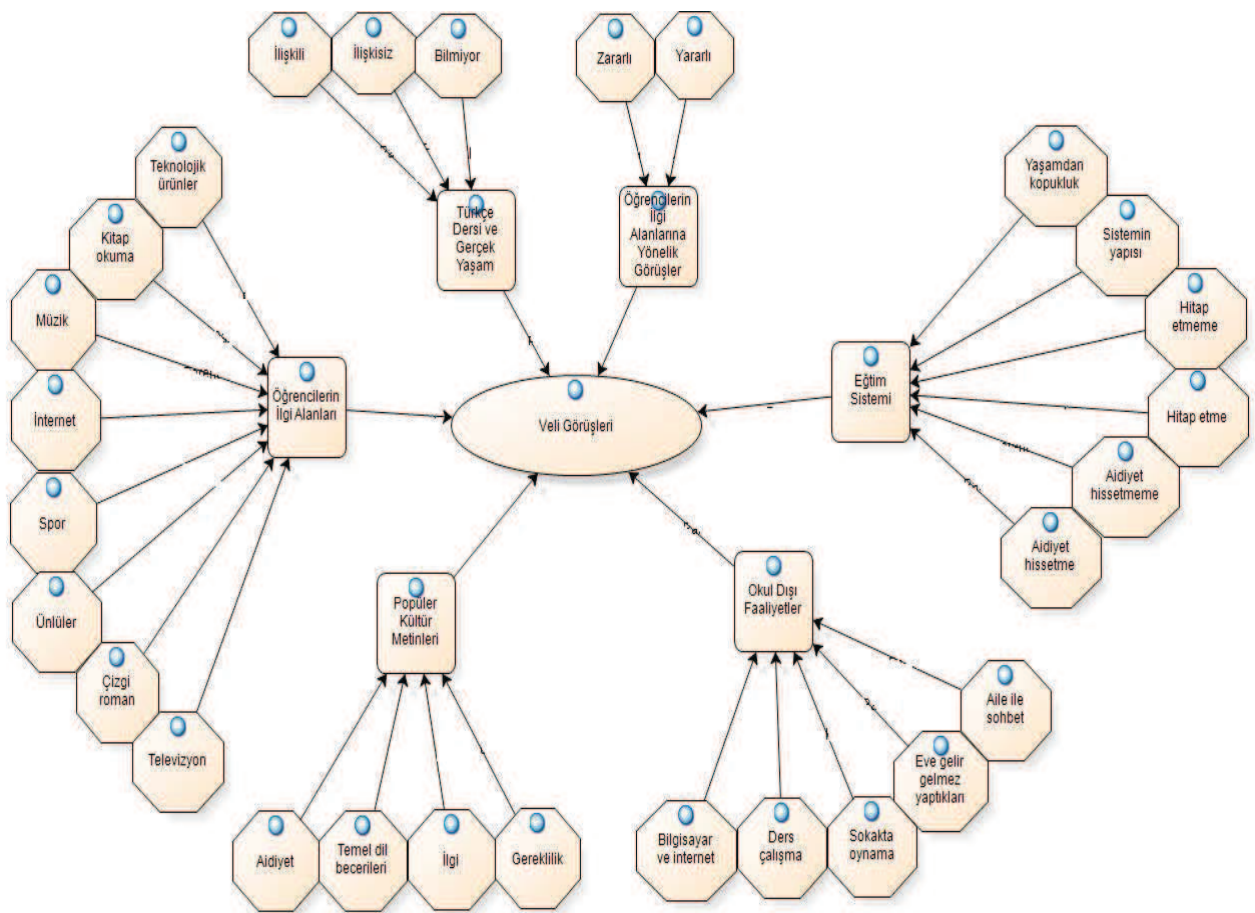

Şekil 2. Popüler kültür metinleriyle ilişkilendirilmiş Türkçe dersine dair öğretmen görüşleri.

Şekil 2’de görüldüğü üzere Türkçe derslerinin, öğrenciler açısından okul içi ve okul dışı yaşantıyla ilişkisine dair öğretmen görüşleri, “var olan etkinlikler”, “var olan metinler”, “okul dışı yaşantıyla ilişki”, “öğretim sürecinde okul dışı yaşantı” ve “Türkçe dersinde popüler kültür metinleri” olmak üzere beş boyuttan oluşmaktadır. Bu kategorilere dair detaylı bilgi birinci araştırma sorusu altında yer alan bulgular ve yorum kısmında verilmiştir.

Veli görüşleri. Çalışma grubu okulundaki velilerle sınırlı olan bu görüşmede, velilerin Türkçe ders içeriğine, çocuklarının Türkçe dersine karşı görüşlerine, bir veli olarak eğitim sistemine, Türkçe derslerinin işlenişine ile ilgili sorunlara ve Türkçe derslerinde popüler kültür metinlerinin kullanılabilirliğine dair görüşleri alınmıştır.

Velilerle yapılan görüşmeler izinleri alınarak ses kaydına alınmıştır. Her bir veli ile ortalama 30 dakikalık görüşme yapılmıştır. Görüşmelerin çözümlenmesinde, içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Veriler NVivo 10 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin geçerlik, güvenilirliğine dair bilgiler araştırmanın analizi kısmında anlatılacaktır. Velilerin, Türkçe derslerinin okul içi ve okul dışı yaşantıyla ilişkisine dair görüşleri Şekil 3'te gösterilmiştir. Şekil 3'te yer alan içerik analizinin yorumları, bulgular ve yorum bölümünde birinci araştırma sorusunun altında sunulmuştur.

Şekil 3.. Öğrencilerin popüler kültür metinlerine yönelik veli görüşleri.

Öğretmen ve veli görüşlerinden hareketle, popüler kültür ile ilgili kazanımlara temel oluşturulmuştur. Bu konuda doğrudan gözlemci olarak, öğrencilerin okul dışı yaşamlarını oluşturan ilgi alanları ve bu ilgi alanlarına dair hem velilerin hem öğretmenlerin hem de

öğrencilerin tutumları ortaya konulmuştur. Böylece popüler kültür metinlerinin Türkçe dersleriyle ne şekilde ilişkilendirileceği, hangi ihtiyaçlara cevap vereceği konusunda bir çerçeve oluşturulmuştur. Bundan sonraki aşamada popüler kültüre dair alanyazın taraması yapılmıştır. Öncelikle ülkelerin programları popüler kültür kazanımları açısından taranmıştır. Avustralya Milli Eğitim Bakanlığı tarafından popüler kültür üzerine yapılan çalışmalar (<http://www.australia.gov.au>), popüler kültür ile ilgili kazanımlar (<http://www.achistoryunits.edu.au>); Kanada, Toronto Eyaletinin 1-8 sınıflar için öğretim programındaki popüler kültür kazanımları (<http://www.edu.gov.on.ca/eng/>); Amerika'da uygulanmakta olan 6-8. sınıflar için dil öğretim (<http://www.corestandards.org>) programı kazanımları; Hong Kong'da uygulanan "Popüler Kültür ile İngilizce Öğrenimi" dersinin kazanımları (Benson & Patkin, 2013; Koh, 2015) incelenmiştir. Ayrıca İrlanda (<http://www.education.ie/en/>), İspanya (<http://www.mecd.gob.es/portada-mecd/en/>), İsveç (<http://www.government.se/>), Kore (<http://english.moe.go.kr/enMain.do>), Macaristan (<http://www.nefmi.gov.hu/english>) ana dili öğretim programları içerik analizi ile çözümlenmiştir. Bunlarla birlikte alanyazında popüler kültür ile ilgili yerli ve yabancı çalışmalar (bakınız: Alvermann, 2012; Alvermann, Xu ve Marilyn, 2003; Anijar, 2000; Apple, 2012; Bausell, 2006; Bertonneau, 2010; Bowman, 2013; Buelow, 2011; Erken, 2007; Garland, 2010; Hall, 2012; Hırca, 2008; Hise, 1972; Hobbs ve Moore, 2013; Lawrence, McNeal ve Yıldız, 2009; Litherland, 2006; Marsh, 1999; Marsh, 2006; Morrell ve Andreda, 2005/2006; Ryan, 1992; Schoon Tanis, 2010; Schultz ve Throop, 2012; Skinner, 2006; Sözen, 2007; Yamaç, 2013) da analize dâhil edilmiştir. Yapılan içerik analizi sonucunda 12 ayrı amaç altında 89 kazanıma ulaşılmıştır. İçerik analizine dair geçerlik ve güvenilirliğin nasıl sağlandığı verilerin analizi kısmında anlatılacaktır. Ulaşılan bu kazanımlar, bölümü, program geliştirme olan ikisi yardımcı doçent, birisi doçent üç öğretim üyesine; Türkçe eğitimcisi olan bir profesör, beş doçent, iki yardımcı doçent öğretim görevlisine ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokullarda

en az beş yıldır Türkçe öğretmeni olarak çalışan dört kişiye uzman görüşü almak üzere sunulmuştur. Görüşlerini düzenli bir şekilde alabilmek için her bir kazanımın altında “yeterli, düzeltilmeli, çıkarılmalı” maddelerinin yer aldığı bir form oluşturulmuştur. Ayrıca her bir kazanımın altında “Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?” şeklinde bir soru sorulmuştur. Uzman görüşü almak üzere sunulan amaç ve kazanımların aldığı form EK B’de verilmiştir. Uzmanlardan gelen dönütler değerlendirilmiş, amaç ve kazanımlar tekrar düzenlenmiştir. Düzenlenen amaç ve kazanımlar tekrar aynı kişilere gönderilmiştir. Gelen dönütlerle birlikte son hâli verilen amaç ve kazanımların Tablo 2’de gösterildiği şekildedir:

Tablo 2

Popüler Kültür Amaç ve Kazanımları

Amaç	Kazanımlar
1. Popüler kültür metinlerinin bileşenlerini tanıma	<p>1.1. Popüler kültür metinlerini oluşturan bileşenlerin (ses, görüntü, sembol vb.) metindeki işlevlerini belirler.</p> <p>1.2. Popüler kültür metinlerinin hedef kitlesini belirler.</p> <p>1.3. Popüler kültür metinlerinin ne amaçla oluşturulduğunu belirler.</p> <p>1.4. Popüler kültür metinlerindeki açık iletileri ve örtük iletileri belirler.</p> <p>1.5. Popüler kültür metinlerindeki kalıplaşmış tipleri belirler.</p> <p>1.6. Popüler kültür metinleri ile aktarılmaya çalışılan bilgilerin kime veya neye ait olduğunu belirler.</p> <p>1.7. Popüler kültür metinlerinin ilgi çekici yönlerini belirler.</p> <p>1.8. Popüler kültür metinlerinde verilmeyen ama izleyicinin/dinleyicinin algısında tamamlanan boşlukları belirler.</p>

- 1.9. Popüler kültür metinlerinde, kişilerin duygu ve düşünce dünyasını belirler.
- 1.10. Popüler kültür metinleri içinde halkın kültürünü, davranış kalıplarını, değerlerini ve eğlence biçimlerini belirler.
2. Popüler kültür metinleriyle kendini bütünleştirme
- 2.1. Popüler kültür metinlerinin kendisi üzerindeki etkilerini değerlendirir.
- 2.2. Popüler kültür karakterlerinin özellikleri ile kendi özelliklerinin benzeyen ve ayrılan yönlerini belirler.
- 2.3. Popüler kültür karakterlerinde kendilerinde olmasını istedikleri ve istemedikleri özellikleri belirler.
3. İletişim sürecinde popüler kültür metinlerinden yararlanma
- 3.1. Kendisini ifade ederken popüler kültür metinlerini kullanır.
- 3.2. Popüler kültür metinlerini görüşlerini savunmak veya karşı bir görüş sunmak için kullanır.
- 3.3. Popüler kültür metinlerini birini ya da birilerini ikna etmek için kullanır.
- 3.4. Popüler kültür metinlerini düşüncelerini örneklemek için kullanır.
- 3.5. Popüler kültür metinlerini soyut kavramları, somutlaştırmak için kullanır.
4. Popüler kültür metinlerini dil kullanımını açısından değerlendirme
- 4.1. Popüler kültür metinlerinde dil kullanımını, Türkçenin kuralları açısından değerlendirir.
- 4.2. Popüler kültür metinlerinin, dil kullanımını üzerindeki etkilerini değerlendirir.
- 4.3. Popüler kültür metinlerinde dilin etkili kullanımına yönelik stratejileri çözümler.
- 4.4. Popüler kültür metinleri aracılığıyla sözcük zenginliğini artırır.
- 4.5. Popüler kültür metinleri üzerinden toplumsal dilin etkilerini değerlendirir.
5. Popüler kültür metinlerini toplumsal bağlamda değerlendirme
- 5.1. Popüler kültür metinleri aracılığıyla toplumsal sorunları değerlendirir.

5.2. Popüler kültür metinlerini popüler olmasında halkın beğenisinin etkisini değerlendirir.

5.3. Popüler kültür metinlerinin kültürel öğelerini, kendi toplumunun kültürüyle karşılaştırır.

5.4. Popüler kültür metinlerinin toplum yaşamıyla ilişkisini değerlendirir.

5.5. Popüler kültür metinlerinde yer alan açık ve örtük toplumsal kuralları değerlendirir.

5.6. Popüler kültür metinlerinde toplumun yaşam biçiminin etkilerini değerlendirir.

5.7. Popüler kültür metinlerinin, toplumun yaşam biçimi üzerindeki etkilerini değerlendirir.

5.8. Popüler kültür metinlerini içinde yaşadığı toplumun bakış açısıyla değerlendirir.

5.9. Popüler kültür metinlerini farklı kültürel yapılardan insanların bakış açısı ile değerlendirir.

6. Bilgi kaynağı olarak popüler kültür metinlerini değerlendirme

6.1. Popüler kültür metinleriyle sunulan bilginin güvenilirliğini değerlendirir.

6.2. Popüler kültür metinleriyle doğru/iyi olarak sunulan bilgileri, kendi doğruları ve iyi olarak kabul ettiği bilgiler açısından değerlendirir.

6.3. Popüler kültür metinleriyle doğru/iyi olarak sunulan bilgileri, toplumun doğru ve iyi olarak kabul ettiği bilgiler açısından değerlendirir.

6.4. Farklı kanallarda, farklı bakış açılarıyla oluşturulan popüler kültür metinlerini karşılaştırarak değerlendirir.

6.5. Popüler kültür metinleriyle sunulan gerçekliği değerlendirir.

7. Popüler kültür metinlerini içerik açısından değerlendirme

7.1. Popüler kültür metinlerini nesnel olarak değerlendirir.

7.2. Popüler kültür metinlerindeki kalıplaşmış tiplerin oluşturulma sebebini değerlendirir.

7.3. Popüler kültür metinlerinde ırk, cinsiyet ve sınıf ayrımları olup olmadığını değerlendirir.

- 7.4. Popüler kültür metninin oluşturulma amacını değerlendirir.
- 7.5. Popüler kültür metnindeki karakterlerin metin içindeki rollerini değerlendirir.
- 7.6. Popüler kültür metnindeki karakterin metnin geri planındaki yaşamlarını metinle bağlantılı olarak değerlendirir.
- 7.7. Popüler kültür metninin hedef kitlesine hitap eden yönlerini değerlendirir.
8. Popüler kültür metinlerini türlerine göre ayırt etme
- 8.1. Kurgusal ve kurgusal olmayan popüler kültür metninin biçimsel açıdan ortak ve farklı yönlerini belirler.
- 8.2. Yazılı popüler kültür metinleriyle yazılı olmayan popüler kültür metninin biçimsel açıdan ortak ve farklı yönlerini belirler.
9. Popüler kültür metinleri sayesinde yeni metinler/anlamlar üretme
- 9.1. Popüler kültür metinleri aracılığıyla anlamı farklı şekillerde ifade eder.
- 9.2. Popüler kültür metninin anlamlarını kendi tecrübeleri ve ön bilgileri ile ilişkilendirerek yeni metinler üretir.
- 9.3. Açık ve gizli iletileri kullanarak popüler kültür metinleri oluşturur.
- 9.4. Popüler kültür metinleri aracılığıyla yeniden ürettikleri metinler için bir hedef kitlesi belirler.
- 9.5. Popüler kültür metinleri aracılığıyla yeniden ürettikleri metinleri belli bir amaçla oluşturur.
- 9.6. Popüler kültür metnindeki karakterlere farklı isimler ve roller vererek yeni metinler üretir.
- 9.7. Sosyal olaylara dikkat çekmek amacıyla popüler kültür metinleri aracılığıyla kendi metinlerini oluşturur.

Tablo 2’de görüldüğü üzere, popüler kültür beceri alanının son hâli 9 amaç, 53 kazanımdan oluşmaktadır. Uzmanlardan alınan görüşler doğrultusunda temel düzey düşünme becerilerinden üst düzey düşünme becerilerine doğru bir sıralama gözetilmiştir.

İkinci aşama: Eylem planının kuramsal temeli ve öğretim sürecine dair ihtiyaç analizi. Eylem araştırmasının temel özellikleri arasında bir kuramla ilişkili olabileceği yer almaktadır. Çalışmanın belli bir kuram ya da kuramlarla ilişkilendirilmesi düzenlilik sağlar ve anlaşılabilirliğini kolaylaştırır (Johnson, 2005; Schoen ve Nolen, 2004). Bu amaçla da araştırmanın eylem planı hazırlanırken ve ders içeriği düzenlenirken birinci bölümde anlatılmış olan Louise M. Rosenblatt'ın Etkileşim (Transactional) ve Okur- Tepki (Reader Response) Teoileri kullanılmıştır. Bu teorinin kullanılma sebebi, Türkçe Öğretim Programı'nın dayandığı yapılandırmacı yaklaşımın doğasına uygun olmasıdır. Fakat yapılandırmacı yaklaşım tüm disiplinlere hitap eden bir eğitim yaklaşımı iken Etkileşim ile Okur-Yanıt Teorisi, Türkçe Öğretim Programı'nın temel becerileri olan anlama ve anlatma üzerine kuruludur.

Bu iki teorinin kapsamında, Rosenblatt, alanyazına birçok yeni kavram kazandırmıştır ve var olan kavramlara yeni anlamlar yükleyerek görüşlerinin temelini oluşturmuştur. Rosenblatt'ın kazandırdığı bu kavramlar metni anlama ve anlamlandırma sürecinde anahtar rol oynayan kavramlardır. Rosenblatt'ın Okur-Tepki Teorisi ve Etkileşim Teorisi bağlamında öne sürdüğü bu görüşlerden hareketle eylem planının öğrenme-öğretme süreci için bir ders planı oluşturulmuştur. Üst düzey düşünme becerilerine doğru hiyerarşik bir sıralama izleyen bu beş basamağın açıklaması şu şekildedir:

Birinci basamak: Ön bilgiler. Rosenblatt, Dewey'in eğitim sürecinde, bireyin tecrübelerine önem verilmesi gerektiği görüşünden etkilenmiştir. O'na göre, okuma sürecinde bireyin, metne ve anlama bakışını belirleyen belli bir yaşam birikimi, bakış açısı bulunmaktadır (Faust, 2000). Belli bir hayat birikiminden sonra oluşturulan ve oturan bu bakış açısının, bireyin yaşamı boyunca edebi metinleri anlamlandırma sürecinde belirleyici olduğu anlaşılmaktadır. Bu basamakta öğrencinin, tecrübeleri sonucu getirdiği birikimi belirlenmeye çalışılır. Bu basamağa dair etkinlikler yapılırken öğrenci, hiçbir şekilde etkilemeye çalışılmaz.

İkinci basamak: Etkileşim. Etkileşim, her okuma hareketinin, belli bir biçimde, belli bir okuyucuyla, belli bir içerikte ve belli bir zamanda ortaya çıkan okuma sürecinin bir parçasını oluşturur (Rosenblatt, 1988). Aslında bu kavram, okuma süreci sırasında okur ve eser arasındaki etkileşimi ifade eder (Pantaleo, 2013). Bu aşamada öğrenci, metin öncesi sorularla metne dair görüşlerini sunar ve metinle etkileşime girer.

Üçüncü basamak: Bakış açısı. Okuma sürecinde, okurun amacını yansıtan kavram olduğu söylenebilir. Bireyin bakış açısındaki farkın, ilgi alanında yer alan hislerin oranı ya da karışımı ile ilgili (Rosenblatt, 1988) olduğunu belirten Rosenblatt, bakış açısını, “efferent” ve “estetik” diye ikiye ayırmıştır. Pantaleo (2013), Rosenblatt’ın estetik bakış açısıyla kastettiği şeyin, okuma süreci sırasında anlamın özel ve duygu uyandıran bileşenlerle doğrudan ilişkili olduğunu belirtmiştir. Okurun dikkatinin, okuma sonrasında geriye kalanın ne olacağı üzerine odaklanan bakış açısı ise bilgiye yönelik (efferent) bakış açısıdır (Stevenson, 1981). Pantaleo (2013), bu okuma türünde, okurun çoğunlukla anlamın ortak göndergesine odaklandığını ifade etmiştir. Bu bağlamda, öğretim sürecinin bu aşamasında metne dair, estetik ve bilgi için okumaya yönelik bakış açısını ortaya koyan etkinlikler yer almaktadır.

Dördüncü basamak: Yorumlama. Rosenblatt’a göre, yorumlama, mevcut amaçlardan (Rosenblatt, 1991’den Holloway,2004) ve hem bireysel hem de kültürel bir birikimin ürünü olan geçmiş tecrübelerden oluşan bir bileşendir (Rosenblatt, 1938). Bu aşamada analiz ve sentez yapabilme gibi öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini geliştirmeyi amaç edinen etkinlikler yer almaktadır.

Beşinci basamak: Yeniden oluşturma. Rosenblatt’a göre, belli bir konuda okur ve metin arasındaki etkileşimin sonunda okur tarafından yeniden oluşturulan yapılar vardır ve bu yapılar, yazarın niyetinden çok farklıdır (Church, 1998). Bu basamakta, ana metinden yola çıkarak başka bir metin üretmeyi sağlayan etkinliklere yer verilmiştir. Üretilen bu metnin, okurun yaşam ve bu basamağa gelene kadarki öğrenme tecrübelerini içermesi beklenmektedir.

Yukarıda aşamalı olarak açıklanmış öğretim basamakları Rosenblatt'ın teorilerine dayandırılarak raporlandıktan sonra sınıf öğretmenliği bölümünde doçent, edebiyat eğitimi bölümünde yardımcı doçent ve Türkçe eğitimi alanında doçent, üç öğretim üyesinin görüşüne sunulmuştur. Onlardan alınan dönütler doğrultusunda bu aşamalı öğretim sürecinin yukarıda açıklanmış olan son hâli verilmiştir.

Okur-Yanıt ve Etkileşim Teorilerine göre gerçekleştirecek basamaklar oluşturulduktan sonra ders içeriğinin belirlenmesine geçilmiştir. Bu aşamada öğrencilerin okul dışı yaşamlarını oluşturan popüler kültür metinlerini belirlemeye yönelik bir anket uygulanmıştır. Anket geliştirme sürecinde uygulama okulundaki öğrencilerden Türkçe dersi akademik başarısı düşük, orta ve yüksek olan öğrencilerden amaçlı rastgele örneklem yoluyla 3 kız 3 erkek öğrenci seçilmiştir. Öğrencilerle okul dışı yaşamlarını oluşturan ilgi alanlarını belirlemek amacıyla yapılandırılmamış görüşme gerçekleştirilmiştir. Odak grup görüşmesi şeklinde gerçekleştirilen bu ihtiyaç belirleme sürecinde görüşme ses kaydına alınmıştır. Daha sonra görüşmeler içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir. Aynı görüşme kaydının başka bir uzman tarafından analiz edilip uzlaşıya varılması sonucunda anket için soru maddeleri oluşturulmuştur. Anketle öğrenciler için önem taşıyan popüler kültür metinlerini belirlemeye yönelik 28 farklı soru içermektedir. Ankette yer alan madde köklerindeki parantez içindeki örnekler, araştırmacı tarafından rastgele değil; odak grup görüşmesi sonucu öğrencilerden alınan örneklerden seçilmiştir. Bu örneklerin verilme nedeni, anket sorularının anlaşılabilirliğini arttırmaktır. Anket formu Ek C'de yer almaktadır. Anket 2015-2016 bahar yarıyılında eğitim gören 7. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Öğrencilere dair bilgiler Tablo 3'te gösterildiği şekildedir:

Tablo 3

Ankete Katılan Öğrenci Bilgileri

Cinsiyet	N
Erkek	98
Kadın	99

Anketin uygulandığı dönem, uygulama okulunda toplam 235 7. sınıf öğrencisi bulunmaktaydı. Bu öğrencilerle anket uygulanmadan önce yapılan ön görüşmelerde hiçbir zorlama olmadığı ve gönüllü olmak isteyenlerin bu anketi doldurabileceği söylenmiştir. Uygulama sürecinde toplam 207 öğrenci ankete dönüt vermiştir. Fakat bunların 10 tanesi boş anket formu olduğu için çıkarılmıştır. Tablo 3'te görüldüğü üzere 197 öğrencinin anketi işleme alınmıştır.

Anketlere verilen cevaplar betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Öğrencilerin anket sorularına verdikleri cevapların tamamının analizi 39 sayfadan oluştuğu için tezin bu kısmında verilmemiştir. Uygulamanın içeriğinde kullanılan ve öğrencilerin okul dışı yaşamlarındaki en çok ilgilendikleri popüler kültür metinlerine, bulgular ve yorum kısmında ikinci araştırma sorusu altında yer almaktadır.

Üçüncü Aşama: İçeriğin oluşturulması. Odak konusunun belirlenmesi, kazanımların oluşturulması, eylem planının bir kurama dayandırılması ve öğrencilerin ilgi alanlarına yönelik ihtiyaç analizinin yapılmasından sonra eylem planında son aşamaya gelinmiştir. Bu aşamada içerik oluşturulmuştur.

İçerik oluşturulurken araştırmanın bu aşamasına kadarki tüm veriler kullanılsa da temel alınan nokta İlköğretim 6-8. Sınıf Türkçe Öğretim Programı (2006) olmuştur. Bu amaçla da öncelikle 2014-2015 güz yarıyılında Çanakkale İl merkezinde 7. sınıf Türkçe dersinde

kullanılacak kitabının yayınevi öğrenilmiştir. Yeni döneme başlanmadığından dolayı kitap dağıtılmadığı için Milli Eğitim Bakanlığı'nda ilgili birimden kitabın çevrimiçi hâli elektronik posta yoluyla temin edilmiştir. Temin edilen Meram Yayıncılık, İlköğretim Türkçe 7. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı, incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda ilk tema olan Sevgi Teması açısından içeriğin hazırlanmasına karar verilmiştir.

Sevgi teması içinde dört alt tema altında, dört ana metin yer almaktadır. Vatan sevgisi alt teması için, Sakarya Savaşı'na Hazırlık; Bayrak sevgisi alt teması için, Bayrak, Aile sevgisi alt teması için, Gül Kokardı Babaannem, Dil sevgisi alt teması için, Eskici metni yer almaktadır. Bu metinlerden sadece Eskici metni dinleme metnidir; diğerleri ise okuma metnidir. Bu alt temalara uygun olarak içerik tasarlanmadan önce öğrencilerin ilgi alanı olan popüler kültür metinleri ile ilgili ihtiyaç analizi sonucuna bakılmış ve hangi metinlerin ders içeriği olarak kullanılabileceği düşünülmüştür. Öğrencilerin ankete verdikleri cevaplardan hareketle 5 dinleme-izleme, 5 tane de okuma metni seçilmiştir. Bu metinler tez izleme komitesinin ve alan uzmanı 3 öğretim görevlisinin görüşüne sunulularak bunlardan 2 dinleme-izleme, 2 tane de okuma metni içerik için kullanılmak üzere seçilmiştir. Seçilen bu metinler Sevgi temasını karşılamaktaydı; fakat alt temaları aynı sırayla karşılamadığı için, metinlerin, Türkçe Öğretim Programı (2006)'nda Sevgi teması altında yer alan "İnsan Sevgisi, Vatan Sevgisi, Aile Sevgisi, Millet Sevgisi" alt temalarına daha uygun olduğu düşünülmüştür. Bu durumda, içerik oluşturulurken sırasıyla, İnsan Sevgisi alt teması için, Ceza'nın Sevgi İşleyin adlı rap şarkısı; Vatan Sevgisi alt teması için, Adalet Birliği adlı süper kahraman çizgi romanı; Aile Sevgisi alt teması için, Sünger Bob: Büyükanne Öpücüğü adlı çizgi film; Millet Sevgisi alt teması için, futbolcu kartları seçilmiştir.

Alt temalar ve metinler seçildikten sonra kazanımlara uygun olarak etkinlik geliştirilmiştir. Etkinlikler geliştirilirken, bir önceki başlıkta anlatılmış olan ve Rosenblatt'ın teorisinden hareketle oluşturulan öğretim basamakları dikkate alınmıştır. Her bir alt temanın

öğretim süreci sırasıyla “ön bilgiler, etkileşim, bakış açısı, yorumlama, yeniden oluşturma” basamaklarıyla gerçekleştirilmiştir. Her bir basamakta öğretim basamaklarının amacına uygun ikişer etkinlik yer almaktadır.

Etkinliklerde Türkçe dersi kazanımları öncelik olarak alınmıştır. Bu amaçla da:

1. İnsan Sevgisi alt teması, Meram Yayıncılık, İlköğretim Türkçe 7. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı (2015, s. 68-77)’nda yer alan Türkçe dersi amaç, kazanımlar, öğretim sürecinin tamamını ve bu amaç, kazanımlara uygun popüler kültür kazanımlarını içermektedir.
2. Vatan Sevgisi alt teması, Meram Yayıncılık, İlköğretim Türkçe 7. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı (2015, s. 79- 85)’nda yer alan Türkçe dersi amaç, kazanımlar, öğretim sürecinin tamamını ve bu amaç, kazanımlara uygun popüler kültür kazanımlarını içermektedir.
3. Aile Sevgisi alt teması, Meram Yayıncılık, İlköğretim Türkçe 7. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı (2015, s. 99-104)’nda yer alan Türkçe dersi amaç, kazanımlar, öğretim sürecinin tamamını ve bu amaç, kazanımlara uygun popüler kültür kazanımlarını içermektedir.
4. Millet Sevgisi alt teması, Meram Yayıncılık, İlköğretim Türkçe 7. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı (2015, s. 90-96)’nda yer alan Türkçe dersi amaç, kazanımlar, öğretim sürecinin tamamını ve bu amaç, kazanımlara uygun popüler kültür kazanımlarını içermektedir.

Etkinlikler oluşturulduktan sonra ders sürecinde kullanılacak içerik, üç farklı kitapçık şeklinde düzenlenmiştir. Birinci kitapçık, etkinliklerin yer aldığı öğrenci çalışma kitabı; ikinci kitapçık, ders metinlerinin yer aldığı kitapçık; üçüncü ise ders planlarının ve hangi etkinliğin ne amaca hizmet ettiğini gösteren öğretmen kılavuz kitapçığıdır. Hazırlanan ders içeriği ile ilgili Türkçe eğitimcisi 1 profesör, 3 doçent; eğitim programcısı 2 yardımcısı doçent, sınıf

öğretmenliğinde görev yapan bir doçent ve edebiyat eğitiminde görev yapan bir yardımcı doçentin görüşleri alınmıştır. Ayrıca eğitimde psikolojik hizmetler ana bilim dalında görev yapan iki yardımcı doçent; görsel tasarımı açısından değerlendirmek üzere resim eğitimi bölümünde görev yapan bir doktor ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda en az beş yıllık öğretmenlik deneyimi olan 3 Türkçe öğretmeninden de görüş alınmıştır. İçerik hazırlanıp uzman görüşüne sunulduğunda, birçok eksiklik bulunmuş ve öneriler doğrultusunda tamamen değiştirilmek zorunda kalınmıştır. Üçüncü düzeltmeden sonra içeriğin son hâli verilmiştir. Uzman görüşleri sonucu son hâli verilen içerik uygulama okulundaki farklı bir sınıfta öğrencilere uygulanmıştır. Yapılan uygulama sonucunda anlaşılabilirlik açısından eksik noktalar da giderilmiştir. Ek D'de çalışma kitapçığının; Ek E'de ders kitapçığının ve EK F'de öğretmen kılavuz kitapçığının eylem araştırmasının uygulama sürecinde karşılaşılan sorunlarla birlikte düzeltilmiş son hâli verilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örneklem yönteminden, ölçüt örneklem tekniği ile seçilmiştir. Bu amaçla araştırmacı tarafından araştırmanın amaçları doğrultusunda ölçütler belirlenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Velilerin çalışmaya katılma ve izin konusunda istekli olması; okul idaresinin çalışma süreci konusunda destek vermesi; uygulama yapılacak sınıfla ilgili Türkçe öğretmenlerinin gönüllü olması ölçüt olarak belirlenmiştir. Ayrıca 7. sınıf öğrencilerinin dersinden sorumlu bir Türkçe öğretmenin, araştırmacıya uygulamayı yapmak üzere izin vermesi ve uygulama süreci boyunca gözlemci olması ölçütler arasında yer almaktadır. Uygulama izni alınmadan önce Çanakkale il merkezinde 10 okul ile görüşülmüştür. Sadece çalışmanın yapıldığı okul idaresi, öğretmenler ve veliler tüm şartları kabul etmiştir.

Belirlenen ölçütler doğrultusunda seçilen çalışmanın katılımcıları iki aşamada ele alınabilir. Eylem planı uygulama aşamasından önceki çalışma grubunu, Çanakkale il merkezinde 2014-2015 bahar döneminde eğitim gören 7. sınıf öğrencileri, bu öğrencilerin

velileri ve Türkçe öğretmenleri oluşturmaktadır. Veli ve öğretmenlere dair bilgilere, eylem planı hazırlama süreci anlatılırken değinilmiştir. Eylem planının uygulama sürecindeki çalışma grubunu, Çanakkale il merkezinde 2015-2016 güz döneminde eğitim gören 19 kişiden oluşan bir sınıftaki 7. sınıf öğrencileri, araştırmacı, geçerlik komitesi üyeleri, Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır.

Uygulama sınıfı olan 19 kişilik çalışma grubunun aileleriyle bir toplantı düzenlenmiştir. Bu toplantıda, araştırmanın amacı, ders süreci ve derste işlenecek materyallerle ilgili bilgiler verilmiştir. Çalışmanın gönüllülük esaslı olduğu ve bu konuda eğer isterlerse çocukları ile uygulama sürecine geçileceği konusunda izinleri (bakınız: Ek G) alınmıştır. Aynı şekilde uygulama sınıfı da çalışmanın içeriği ile ilgili bilgilendirilmiş ve gönüllülük esas alınarak uygulama sürecine başlanmıştır. Uygulama sınıfı ve diğer çalışma grubu üyeleri ile ilgili detaylı bilgiler şu şekildedir:

Öğrenciler. Çalışma grubunda uygulama sınıfını oluşturan öğrencilerin 7'si kız; 12 tanesi erkektir. Uygulama sürecine geçmeden önce öğrencilere çalışma konusunda ve isteyen öğrencinin çalışmaya dâhil olmayabileceği konusunda bilgi verilmiştir. Tüm öğrenciler çalışmaya gönüllü olarak katılmıştır. Uygulama sürecinin başında öğrencilere Ek H'de gösterilen 21 soruluk Öğrenci Kişisel Bilgi Formu doldurtulmuştur. Öğrencilerden alınan bilgiler Ek I'da gösterilmiştir.

Anahtar katılımcı öğrenciler. Çalışma grubunun öğrenci kısmını, her ne kadar 19 kişilik bir sınıf oluştursa da bu öğrencilerin tamamının verileri araştırmada kullanılmamıştır. Bunun yerine verileri sınırlamak ve dolayısıyla daha detaylı analiz yapabilmek için (Mills, 2003) anahtar katılımcı öğrenciler seçilmiştir. Anahtar katılımcı öğrencilerin seçimine, uygulama sürecinin başında karar verilmemiştir. Araştırmacı altı haftalık uygulama sürecine başlamadan önce iki hafta sınıfı gözlemlemek ve öğrencilerle yakın ilişki kurmak için derslere katılmıştır. Bu süre zarfında öğrencileri hem sınıf içi ve dışındaki hareketlerinden hem de

öğretmenlerinden aldıkları görüşlerden tek tek tanımaya çalışmıştır. Derse giren Türkçe öğretmenine anahtar katılımcı öğrenci seçimiyle ilgili bilgi verilmiştir ve önerisi istenmiştir. Öğretmen her ne kadar ilk haftadan öğrencilerin isimlerini vererek öneri de bulursa da araştırmacı uygulama sürecinde öğrencileri kendisi görüp, tanıyıp, seçmeyi tercih etmiştir. Uygulama sürecinin üçüncü haftasında araştırmacı anahtar katılımcı öğrencileri konusunda fikrini netleştirmiştir. 19 kişilik sınıftan düzenli veri sağlayan, araştırma sürecine etkin katılım gösteren altı öğrenci seçilmiştir. Bu öğrenciler seçilirken aynı zamanda bir önceki dönem Türkçe dersi akademik başarılarına da bakılmıştır. Üç kız, üç erkek olarak seçilen bu öğrenciler, düşük, orta ve yüksek akademik başarıya sahip öğrencileri temsil edecek şekilde seçilmiştir. Yapılan bu işlem, uygulama sürecini etkilememesi için hiçbir şekilde diğer 13 öğrenciye duyurulmamıştır. Çalışmaya katılan bu anahtar katılımcı altı öğrencinin ismi, etik unsurlar gereği çalışmanın raporunda gizlenmiştir. Bunun yerine anahtar katılımcı seçilen kız öğrencilere “Emine, Ayşenur, Tülay” olarak takma isimler verilmiştir. Anahtar katılımcı erkek öğrencilere ise “Mehmet, Çağrı, Demir” olarak isimlendirilmiştir.

Çalışmanın bulguları ve sonuç bölümü, anahtar katılımcı öğrencilerin verilerine dayandığı için onlar hakkında daha detaylı bilgiler verilme ihtiyacı duyulmuştur. Tablo 4’te anahtar katılımcı öğrencilere dair kendi yazdıkları otobiyografik bilgileri verilmiştir (Öğrenci günlükler, 20.11.2015):

Tablo 4

Anahtar Katılımcı Öğrencilere Dair Bilgiler

Öğrenci	Bilgiler
Tülay	<i>“Ben orta gelirli bir ailenin tek kız çocuğuyum. 7. sınıf öğrencisiyim. Annem ev hanımı, babam muhasebeci olarak çalışmakta. Annem genellikle dış yapısı biraz sinirli görünür ama aslında çok neşeli ve sevecendir. Babam ise çok sakin ve sessizdir. Ama muhabbeti sever. Ben de ilk başlarda utangaç olsam da daha sonra alışınca o kişi ile çok iyi anlaşıyorum. Okulumu seviyorum çünkü hem eğlenmemizi hem de öğrenmemizi sağlıyor. Fakat MEB’in ders ve çalışma kitaplarını hiç sevmiyorum. Özellikle Türkçe. Ben Türkçe kitaplarının yeterli dil bilgisi verdiğini düşünmüyorum. Genellikle hep parça ile ilgili sorular var. Bazı çalışmalar çok yazı gerekiyor, bazıları soruyu çok açık vermediği için hiçbir şey anlamıyorum. Zaten artık sınıf biraz daha üst sınıf olunca TEOG olduğu için test çözmemiz gerekiyor. Ama mesela bazı 8. sınıflar hala parça işliyor. Bu yüzden Türkçe dersi pek verimli olmuyor. Ailem çok eski kafalı değildir. Yeniliklere açıktır. Fakat çok olağan dışı bir şey olunca tabi ki izin vermeyebilirler. Ama bu konuda sanki annem daha olanaklı. İnternet ve bilgisayarla aram iyidir. Sanırım bilgisayara çok bağlıyım. Okuldan sonra her gün ödev yaptıktan sonra bilgisayarı açıyorum. Hani oyun oynamak falan değil de daha çok dizi ya da yabancı filmleri izlemek için açıyorum. Oyunla pek aram yoktur.”</i>
Ayşenur	<i>“Merhaba ben orta gelirli bir ailenin kızıyım,7.sınıf öğrencisiyim. Annem bir otelde çalışıyor. Babam ise pazarcı. Annem ve babam zamanında çok tartıştıkları için ayrıldılar. Bir de benim erkek kardeşim var kendisini pek sevmem ama notlarını yükselttiği zamanlar severim. Kendimi anneme yakın buluyorum fakat babama da yakın buluyorum. İnternetle aram çok iyidir interneti seviyorum çünkü dersler dışında bazen kafa dağıtmak gerekiyor. Okula gitmeyi seviyorum ama bazen gidesim gelmiyor çünkü sabah kalkmayı sevmem, en sevdiğim ders beden eğitimidir. Çünkü sporu yapmayı severim, sevmediğim ders ise fendir, çünkü ders sıkıcı geliyor. Türkçe dersini sözel olduğu için sevmem ama bazı konuları sevdiğim için bazen güzel geliyor. MEB’in kitaplarını sevmiyorum. Çünkü sırf metin oluyor ve ben metin sorularını çok sevmiyorum. Okulumu arkadaşlarım olduğu için ve onlarla vakit geçirdiğim için seviyorum.”</i>
Emine	<i>“Merhaba ben, 7.sınıf öğrencisiyim. Orta gelirli bir ailenin kızıyım. Kardeşim yok. Babam İÇDAŞ’ta otomasyon bakım ustası olarak çalışıyor ve şuan ekstra olarak bilgisayar mühendisliği okuyor. Annem ise ev hanımı. Annem ve babamın arası iyiydi ama belli sorunlar yüzünden ayrıldılar. Annem de babam da neşeli insanlar. Ancak annem babama göre biraz daha işin şakasına bakıyor ama bu özelliğini seviyorum. İkisiyle de çok iyi anlaşıyorum. Aramızda nadiren tartışma geçiyor. İnternetle aram iyidir. Genelde interneti müzik dinlemek, dans videoları izlemek ve anime izlemek için kullanıyorum. Okulu seviyorum. En sevdiğim ders İngilizce de olsa Türkçe’nin de çok önemli</i>

olduğunu biliyorum ve Türkçe'yi de seviyorum. Sonuçta yeni bir dil öğrenmek için önce kendi dilini çok iyi bilmenin gerektiğini düşünüyorum. MEB'in kitaplarını sevmiyorum çünkü bize pek bir şey katmadıklarını düşünüyorum. Metin okuyup onunla ilgili metin soruları çözmemizin sadece paragraf soruları çözmekte işimize yarayacağını düşünüyorum. Ayrıca metinler sıkıcı oluyor ve hiç ilgi çekici olmuyor. Bu yüzden MEB'in kitaplarını sevmiyorum. Okulu hem arkadaşlarım hem de öğretmenlerim ve gördüğüm dersler yüzünden seviyorum. Sabah erken kalkma sıkıntısı olmasa bence okula gitmek çok güzel. Okula olan sevgimin nedenlerinde arkadaşlarım ağır bassa da öğretmenlerimin öğrettiği derslerin geleceğimi belirlediğinin de farkındayım. Hem sonuçta eğer öğretmenlerim olmasaydı yabancı dil öğrenmeye merakım olduğunu veya sayısal derslere yeteneğim olduğunu bilemezdim ve hedeflerimi belirleyemezdim.”

Çağrı

“Ben orta gelirli bir ailenin büyük erkek çocuğuyum. 7.sınıf öğrencisiyim annem ev hanımı, babam meyve sebze işi yapıyor. Bana karşı annem iyi davranıyor, ama babam annemden daha çok iyi davranıyor bana, ben ilk başlarda utangaç olurum sonradan o insanı tanıdıkça utancım gider ve o kişiyle iyi anlaşırım. Okulu seviyorum okul bana iyi geliyor hem öğreniyoruz hem de arkadaşlarımızla daha fazla konuşabiliyoruz. Okulun ders ve çalışma kitaplarını sevmiyorum çünkü çok sıkıcı geliyor bana okulun ders ve çalışma kitapları. Mesela Türkçe kitabı dil bilgisi hiç vermiyor sadece okuma metinleri var çoğunlukla. Ailem çok eski kafalı değiller; yeniliklere açıklardır. Ama bazen internete falan kötü şeyler oluyor o yüzden arada izin vermeyebiliyorlar. İnternet ve bilgisayarla aram çok iyidir. Bilgisayarda oyun oynamayı çok seviyorum.”

Mehmet

“Merhaba, ben orta gelirli bir ailenin çocuğuyum. Dört kardeşiz iki tane ağabeyim, bir tane ablam var. Ağabeyim üniversite okuyor, ablam ise de lisede öğrenim görüyor. Annem esnaf, babam da esnaf. Babam ile annemi eşit olarak seviyorum. Fakat gün içerisinde annemle daha sık görüşüyoruz. İnternet ile aram pek fazla iyi değildir, internete sadece okul ödevlerimi yapmak için giriyorum. En sevdiğim ders Matematik çünkü: Aram rakamlarla iyidir. Tabii ki diğer dersleri de çok seviyorum. MEB'in kitaplarını pek fazla sevmiyorum. Çünkü: pek fazla eğlenceli bulmuyorum. Okulu arkadaşlarım ve öğretmenlerim için seviyorum. Ama iyi bir okul kazanmak için öğretmenlerim ile aram daha iyi olması gerektiğini biliyorum.”

Demir

“Ben, orta gelirli bir ailenin ortanca çocuğuyum. Bir tane erkek kardeşim, bir tane de ağabeyim var. Ağabeyim Üniversite okuyor bunun için evde 4 kişiyiz. Annem ev hanımı, babam ise şoför olarak çalışıyor. Babam ile daha çok iyi anlaşırım fakat annemle daha çok zaman geçiriyorum. İnternetle aram iyidir, internet ödevlerimi yapıyorum, oyun oynuyorum ve anime izliyorum. En sevdiğim ders Matematik çünkü işlem yapmayı seviyorum fakat Türkçe dersini de seviyorum ve bu dersin de çok önemli olduğunu biliyorum. MEB'in kitaplarını sevmiyorum çünkü eğlenceli içerikler olmuyor ve sıkıcı oluyor. Okulu hem arkadaşlarımdan hem de öğretmenlerimden dolayı seviyorum. Fakat arkadaşlarım daha baskın çıkıyor ama geleceğim için derslerimin

önemli olduğunu ve öğretmenlerimin bunda çok fazla katkısı olduğunu biliyorum.”

Tablo 4'e bakıldığında, anahtar katılımcı öğrencilerin, orta gelirli ailelerin çocukları olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin tamamının, Türkçe derslerinde kullanılan kitapları, metinleri ve etkinlikleri sevmedikleri göze çarpmaktadır. Bir diğer dikkati çeken nokta ise, öğrencilerin okula öğretmen ya da arkadaşları olduğu için gelmeleri ve bu yüzden kendilerini ait hissetmeleridir.

Veliler. Araştırmaya dâhil edilen veliler, çalışma grubunun yer aldığı okuldaki 7. sınıf velileri ile sınırlı tutulmuştur. Uygulama okulunda bu çalışmanın yapıldığı 2014-2015 eğitim, öğretim döneminde toplam 235 7. sınıf öğrencisi bulunmaktaydı. Bu çalışma grubunun tamamının ailesiyle görüşmek zaman ve ekonomiklik açısından uygun olmayacağı için amaçlı rastgele örneklem tekniği (Patton, 2014) kullanılmıştır. Çalışmanın amacı doğrultusunda seçilen uygulama okulundaki bu 235 öğrenci içerisinde rastgele 30 tanesi seçilerek, görüşme yapılmıştır. Nitel araştırmalarda örneklem sayısının büyüklüğü ile ilgili belli bir oran bulunmadığı (Creswell, 2013; Glesne, 2013; Johnson ve Christensen, 2014; Merriam, 2013; Patton, 2014; Sönmez ve Alacapınar, 2013; Yıldırım ve Şimşek, 2013) için veliler belli bir amaç doğrultusunda seçilmiştir. Bu amaçla Türkçe dersi akademik başarısı düşük (0-54 arası), orta (54-69 arası) ve yüksek (70 ve üzeri) olanlar sınıf öğretmenleri aracılığıyla belirlenmiştir. Oluşturulan bu üç grubun içerisinde rastgele 10'ar öğrenci seçilmiştir. Bu 10'ar öğrencinin 5'i kız, 5'i erkektir. Toplam 30 öğrencinin 15'i kız, 15'i erkektir. Seçilen bu öğrencilerin aileleri ile görüşmeler yapılmıştır. 30 öğrencinin hem anne hem de babasıyla görüşme amaçlanmıştır; fakat iş durumu, gönüllü olmama gibi sebeplerden dolayı bazı öğrencilerin anne ve babasıyla aynı anda görüşülemediği görülmüştür. Görüşmeler tamamlandıktan sonra analiz aşamasındayken erkek öğrencilerden birinin ailesi görüşmelerinin kullanılmamasını istediği için onlardan alınan

veriler çıkarılmıştır. Bu yüzden de 3 erkek öğrencinin sadece annesiyle; 4 erkek öğrencinin sadece babasıyla ve 7 erkek öğrencinin hem anne hem babasıyla görüşülmüştür. Kız öğrencilerden ise 5'nin sadece annesi geriye kalan 11'nin ise hem anne hem babası görüşmeye katılmıştır. Etik unsurlar gereği velilerin isimlerini paylaşamayacağı için erkek veliler “EV1, EV2, EV3,..., EV21” şeklinde; kadın veliler ise “KV1, KV2, KV3,..., KV27” şeklinde adlandırılmıştır. Öğrencilerin ailelerine dair bilgiler EK S’de gösterilmiştir. Yaşları 31 ile 53 arasında değişen velilerin 21’i erkek; 27’si kadındır. Kadın velilerin 8’i ilkokul, 10’u lise, 4’ü önlisans, 3’ü lisans ve 1’i de yüksek lisans mezunudur. Erkek velilerin ise 3’ü ilkokul, 8’u lise, 8’i lisans ve 2’si önlisans mezun olmuştur.

Öğretmenler. Eylem planı hazırlama sürecinde “Odaklanılacak konuyu belirleme ve tanımlama” aşamasında araştırmaya dâhil edilen öğretmenler, çalışma grubunun yer aldığı okuldaki Türkçe öğretmenleri ile sınırlı tutulmuştur. Uygulama okulundaki toplam yedi öğretmen bulunmaktadır. Bunlardan ikisi çalışmaya katılmak istememiştir. Bir tanesi ile de zamanlama problemi yüzünden görüşme yapılamamıştır. Öğretmenler, iki kadın, iki erkek olmak üzere toplam dört kişiden oluşmaktadır. Katılımcıların gizliliği açısından birinci kadın öğretmen “KÖ1”; ikinci kadın öğretmen “KÖ2”; birinci erkek öğretmen “EÖ1”; ikinci erkek öğretmen “EÖ2” olarak tanımlanmıştır. Öğretmenlere dair bilgiler Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5

Öğretmen Bilgileri

Öğretmen	Mesleki Tecrübe (yıl)	Yaş
KÖ1	13	35
KÖ2	33	56
EÖ1	37	58
EÖ2	37	61

Tablo 5’te görüldüğü üzere öğretmenler içerisinde en az mesleki tecrübeye sahip olan kişi KÖ1’dir. Ayrıca öğretmenlerle yapılan kayıt altına alınmasını istemedikleri görüşmelerde, uzun yıllar Milli Eğitim Bakanlığının farklı bölgelerdeki okullarında Türkçe öğretmeni olarak görev yaptıklarını belirtmişlerdir.

Bilgileri verilen bu öğretmenlerin yanı sıra bizzat uygulama sınıfının Türkçe öğretmeni de çalışma grubu içinde yer almaktadır. Türkçe öğretmenin adı bilimsel etik gereği verilmemiş; takma isim olarak Müge ismi kullanılmıştır. Müge öğretmen, 34 yaşında, 11 yıldır Türkçe öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Öğretmenlik mesleğinin tamamını Çanakkale sınırları içerisinde yerine getiren Müge öğretmen, mesleğinin ilk 2 yılında Çanakkale’nin Çan ilçesine bağlı bir ortaokulda çalışmıştır. Daha sonra il merkezine atanan Müge öğretmen, 5 yıl merkeze bağlı bir köy okulunda çalışmış olup son 4 yıldır da il merkezinde görev yapmaktadır. 2 yıldan beri uygulama okulunda ve uygulama sınıfında Türkçe öğretmeni olarak görev yapan Müge öğretmen, Türkçe derslerinin eksikleri olduğunu düşünmektedir. Kendisi araştırmanın içerik üretiminden, uygulama sürecinin sonuna kadar çalışmaya gönüllü olarak katılmış ve önemli katkılarda bulunmuştur.

Geçerlik komitesi. Araştırmanın çalışma grubu içerisinde geçerlik komitesi de yer almaktadır. Veri toplama sürecinde gerçekleştirilen eş zamanlı analizlerin geçerliği ve eylem araştırması döngüsünün sağlıklı bir şekilde yerine getirilmesi için 3 kişiden oluşan geçerlik komitesi oluşturulmuştur. Komite üyelerinin, eylem araştırması sürecini, öğretim süreci bakımından her yönden görüp eleştiride bulunacak kişiler olmasına dikkat edilmiştir. Komite üyelerine dair bilgiler şu şekilde gösterilebilir:

Geçerlik komitesi üyesi 1. Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda doktora tez sürecinde olan üye, nitel araştırma yöntemleriyle ilgili birçok çalışma yapmıştır. Eylem araştırması sürecinde, Türkçe eğitimcisi bakış açısıyla veri toplama sürecine ve verilerin analizine katkıda bulunmuştur.

Geçerlik komitesi üyesi 2. Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı'nda doktora tez sürecinde yer alan üye, nitel araştırma yöntemleri konusundan birçok bilimsel toplantıya katılmış ve yayın yapmıştır. Eylem araştırması sürecine, eğitim ortamı, öğrenci, veli, süreç kontrolü, tutumlar hakkındaki görüşleri ile katkı sağlamıştır. Aynı zamanda verilerin toplanması ve analizlerinin kontrolünü sağlamıştır.

Geçerlik komitesi üyesi 3. Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Resim Bölümünde doktor olan üye doktora tezini “Görsel Kültür” üzerine yapmıştır. Araştırmacı doktora tezi, amaçları ve eylem araştırması şeklinde desenlenmesi açısından bu araştırma ile benzerlik göstermektedir. Bu anlamda, üye, eylem araştırmasının bizzat uygulayıcısı olarak sürece önemli katkılarda bulunmuştur. Eylem planının oluşturulması, içeriğin görsel olarak sunumu ve yaş düzeyine uygunluğu konularında yol gösterici olmuştur. Ayrıca veri toplama süreci ve analizlerin gerçekleştirilmesinde katkı sunmuştur.

Araştırmacı. Eylem araştırması sürecine hem uygulayıcı hem de veri toplama sürecinde aktif gözlemci olarak yer almıştır (Mills, 2003). Araştırmacının rolü sadece eylem planının

uygulayıcısı ve veri toplayıcısı olmak değildir; sürecin tamamına hâkim olan bir rol üstlenmiştir. Bu anlamda, eylem planının geliştirilmesinden, uygulama sürecinin gerçekleştirilmesi ve verilerin toplanıp analiz edilmesine kadar tüm süreçlerde etkin bir rol almıştır.

Veri Toplama Araçları

Eylem araştırmasında, sorun olarak görülen odak konusu belirlendikten sonra sürecin hangi veri toplama araçları ile gerçekleştirileceği önem taşımaktadır (Ferranca, 2000). Bu yüzden de bu araştırmanın geçerliğini ve güvenilirliğini sağlamak için birden fazla veri toplama aracı kullanılmış ve eylem araştırması sürecinde bu araçlar, değişik şekillerde toplanmıştır (Johnson, 2014; Yıldırım ve Şimşek, 2013). Tablo 6'da her bir araştırma sorusuna yönelik verilerin, hangi veri kaynaklarıyla toplandığına dair bilgiler yer almaktadır:

Tablo 6

Veri Toplama Araçlarının, Araştırma Soruları Doğrultusunda Dağılımı

Veri toplama aracı	1	2	3	4	5
1.Araştırma sorusu: Aile ve öğretmenlerin, çocukların popüler kültür metinlerine yönelik algıları	Ses kaydı	Görüşme			
2.Araştırma sorusu: Araştırmanın katılımcılarını oluşturan 7.sınıf öğrencileri için önem taşıyan popüler kültür metinleri	Anket				
3.Araştırma sorusu: Popüler kültür metinleri ile bütünleştirilmiş Türkçe derslerinin uygulama süreci	Video ve Ses kaydı	Öğrenci Günlüğü	Gözlem Formu	Araştırma Günlüğü	Öğrenci Etkinlik Dosyaları
4.Araştırma sorusu: Popüler kültür metinleri ile bütünleştirilmiş Türkçe dersiyle gerçekleştirilen öğretime ilişkin öğrenci görüşleri	Video ve Ses kaydı	Öğrenci Günlüğü	Görüşme	Araştırma Günlüğü	

Tablo 6’da verilen veri toplama araçlarının nasıl geliştirildiği, geçerlik ve güvenilirliği, içeriği, bu araçların veri kaynaklarının kim olduğuna dair bilgiler aşağıdaki başlıklarda verilmiştir.

Öğretmenler için yarı yapılandırılmış görüşme formu. Görüşme formu geliştirilirken araştırmanın içeriği temel alınmıştır (Merriam, 2013). Araştırmanın amaçları bağlamında fakat daha genellikten uzak biçimde (Glesne, 2013) alanyazın taraması yapılarak sorular geliştirilmiştir. Geliştirilen sorular, iş birliği sağlamak; dil bilgisi, açıklık ve kapsam

geçerliği açısından değerlendirmek için (Glesne, 2013) uu Türkçe eğitimcisi, ikisi eğitim programcısı ve ikisi sınıf oğretmenliğinden oluşan 7 oğretim görevlisinin onayına sunulmuştur. Uzman görüşleri alındıktan sonra hazırlanan görüşme formunun iyi hazırlanıp hazırlanmadığını ve rneklemlenilen gruba anlaşılabilirlik açısından uygun olup olmadığını anlamak için (Yıldırım ve şimşek, 2013) pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulama yapılırken amacına hizmet etmesi açısından çalışma grubuna uygulanmıştır (Glesne, 2013). Pilot uygulamadan gelen dönütlerle görüşme formunun son hâli verilmiştir. Geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formunda dört soru yer almaktadır. Sorular, araştırmanın amaçları doğrutlusunda genelden özele doğru bir sıra izlemektedir. Bununla birlikte görüşme sürecinde, soruları detaylandırmak ve amaca yönelik derinlemesine bilgi edinmek için (Merriam, 2013; Patton, 2014) birinci sorunun altında, altı; ikinci sorunun altında, altı; üçüncü sorunun altında, beş; dördüncü sorunun altında, on sondalı soru yer almaktadır. Görüşme sürecinde, çalışma grubuna formun sondasız hâli verilmiştir; sondalı görüşme formu ise araştırmacıda kalmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun sondasız hâli *Ek I* de, sondalı hâli ise *Ek J* de verilmiştir.

Veliler için yarı yapılandırılmış görüşme. Velilerle yapılmış olan görüşmeler için yarı yapılandırılmış görüşme formu geliştirilmiş. Görüşme formu geliştirilirken araştırmanın içeriği temel alınmıştır (Merriam, 2013). Araştırmanın amaçları özele indirilip (Glesne, 2013) alanyazın taraması sonucu sorular geliştirilmiştir. Geliştirilen soruların taslak metni, dil bilgisi, açıklık ve konu ile soru uygunluğu açısından değerlendirilmek üzere (Glesne, 2013) 7 oğretim görevlisinin onayına sunulmuştur. Uzman görüşleri alındıktan sonra hazırlanan görüşme formu uygulanabilirlik ve anlaşılabilirlik açısından değerlendirilmek üzere (Yıldırım ve şimşek, 2013) pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulama yapılırken amacına hizmet etmesi açısından çalışma grubunu içerisinden (Glesne, 2013) ve farklı gruplardan oluşan 10 veliye uygulanmıştır. Pilot uygulamadan gelen dönütlerle görüşme formunun son hâli verilmiştir. Geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formunda dört soru yer almaktadır. Sorular, araştırmanın amaçları

doğrutlusunda genelden özele doğru bir sıra izlemektedir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu toplam 6 sorudan oluşmaktadır. Bununla birlikte görüşme sürecinde, soruları detaylandırmak ve amaca yönelik derinlemesine bilgi edinmek için (Merriam, 2013; Patton, 2014) birinci sorunun altında, altı; ikinci sorunun altında, sekiz; üçüncü sorunun altında, üç; dördüncü sorunun altında, on bir; beşinci sorunun altında, beş ve altıncı sorunun altında, on sondalı soru yer almaktadır. Görüşme sürecinde, çalışma grubuna formun sondasız hâli verilmiştir; sondalı görüşme formu ise araştırmacıda kalmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun sondasız hâli Ek K'de, sondalı hâli ise Ek L'de verilmiştir.

Video kaydı. Ders sürecinde kullanılan video kayıtları, öğrencilerin sözel olmayan davranışlarını (Johnson, 2014) belirlemesi ve araştırmacının uygulama süreci sırasında kaçırdığı ayrıntıları fark etmesi (Mills, 2003) amacıyla kullanılmıştır. Fakat video kayıtları her ne kadar araştırmacıya önemli olanaklar sunsa da çalışma grubunu oluşturan bireyler açısından rahatsız edici bir faktör olarak algılanabilir (Johnson, 2014). Bu kaygıyı azaltmak için araştırmacı, uygulama derslerine başlamadan 2 hafta önce toplam 10 ders saati boş video kaydı yapmıştır. Uygulama sürecine gelindiğinde, öğrencilerin, video çekimlerine alıştıkları ve herhangi bir olumsuz durumla karşılaşmadığı görülmüştür. Araştırma süreci boyunca, öğrencilerin alışması için 400 dakika boş video kaydı yapılmıştır. Ayrıca 29 ders saatlik eylem araştırması süreci boyunca ortalama 1.160 dakika video kaydı alınmıştır.

Ses kaydı. Ses kayıtları, video kayıtlarına kıyasla çalışma grubu üzerinde daha az rahatsız edici bir özelliği sahiptir (Johnson, 2014). Araştırmacı görüşme süreci sırasında, çalışma grubunun sunduğu bilgileri kaçırmamak için ses kaydını kullanmıştır. Uygulama süreci sırasında, çalışma gruplarıyla yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerde kullanılan ses kayıtları, akıllı telefonla yapılmıştır. Anahtar katılımcı öğrencilerle yapılan bu yarı yapılandırılmış görüşmeler sırasında yaklaşık 6 saatlik ses kaydı alınmıştır.

Öğrenci günlüğü. Bu veri toplama aracının kaynağı çalışma grubunda yer alan 19 öğrencidir. Her dersin sonunda öğrencilere, Ek M’de gösterilen “Öğrenci Günlüğü” formatı dağıtılmıştır. Araştırmanın amaçları gözetilerek hazırlanan bu formatta öğrenme, öğretme sürecini, öğrenci bakış açısıyla değerlendirilen 7 soru yer almaktadır. Bu günlükler sayesinde öğrencilerin dersle ilgili kişisel gözlemlerine, yorumlarına ve tepkilerine aynı zamanda ders süreci sırasında hissettiklerine dair bilgilere (Yıldırım ve Şimşek, 2013) ulaşılmıştır. Günlük yazma konusunda öğrenciler zorunlu tutulmamıştır. Gönüllülük esaslı yerine getirilen bu veri toplama işleminde 6 haftalık süreç boyunca 19 öğrenciden 96 adet günlük toplanmıştır.

Yarı yapılandırılmış gözlem formu. Eylem araştırması sürecinde, araştırmacının hem uygulayıcı hem de gözlemci rolünü yerine getirmesi zor olacağından, araştırmanın amaçları gözetilerek uygulamanın hangi boyutlar çerçevesinden gözleneceği ile ilgili (Yıldırım ve Şimşek, 2013) yarı yapılandırılmış gözlem formu geliştirilmiştir. Gözlem formu geliştirilirken araştırmanın amaçları gözetilerek sorular oluşturulmuştur. Geliştirilen sorular, gözlem boyutlarının, fiziksel ortam, ortamın sosyal boyutu, etkinliklerle ilgili gözlem soruları, ortamdaki iletişim diline dikkat çekme açısından gözlem formu yapısına uygun olup olmadığını anlamak için (Yıldırım ve Şimşek, 2013) Türkçe eğitimcisi, eğitim programcısı ve sınıf öğretmenliğinden oluşan bir komitenin onayına sunulmuştur. Uzman görüşleri alındıktan sonra hazırlanan gözlem formunun, anlaşılabilirlik açısından uygun olup olmadığını anlamak için pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulamadan gelen dönütlerle gözlem formunun son hâli verilmiştir. Geliştirilen yarı yapılandırılmış gözlem formunda altı soru yer almaktadır. Sorular, araştırmanın amaçları doğrultusunda genelden özele doğru bir sıra izlemektedir. Yarı yapılandırılmış gözlem formunun Ek N’de verilmiştir. Gözlemler Türkçe öğretmeni tarafından gerçekleştirilmiştir. Bunun için Müge öğretmenin uygulama süreci öncesinde gözlem tekniği ile ilgili Patton (2014: 259-335)’un “Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri” adlı kitabını okuması sağlanmış ve Müge öğretmene gözlem tekniği ile ilgili bilgiler verilmiştir. 6

haftalık uygulama süreci sonunda, özel durumlardan dolayı Müge öğretmen gelemediği için 4 hafta gözlem yapılamamıştır. Süreçte toplam 14 adet gözlem formu toplanmıştır.

Türkçe dersine karşı görüşlere dair yarı yapılandırılmış görüşme formu. Anahtar katılımcı öğrencilerin, popüler kültür metinleriyle ilişkilendirilmiş Türkçe dersine karşı görüşlerini belirlemek amacıyla geliştirilmiş bir veri toplama aracıdır. Görüşme formu geliştirilirken araştırmanın içeriği temel alınmıştır (Merriam, 2013). Araştırmanın amaçları bağlamında fakat daha genellikten uzak biçimde (Glesne, 2013) alanyazın taraması yapılarak sorular geliştirilmiştir. Geliştirilen sorular, iş birliği sağlamak; dil bilgisi, açıklık ve kapsam geçerliği açısından değerlendirmek için (Glesne, 2013) uzman görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşleri alındıktan sonra hazırlanan formun, iyi hazırlanıp hazırlanmadığını ve örneklem alınan gruba anlaşılabilirlik açısından uygun olup olmadığını anlamak için (Yıldırım ve Şimşek, 2013) pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulama sonrası görüşme formunun son hâli verilmiştir. Geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formunda altı soru yer almaktadır. Sorular, araştırmanın amaçları doğrultusunda genelden özele doğru bir sıra izlemektedir. Bununla birlikte görüşme sürecinde, soruları detaylandırmak ve amaca yönelik derinlemesine bilgi edinmek için (Merriam, 2013; Patton, 2014) birinci sorunun altında, dört; ikinci sorunun altında, üç; üçüncü sorunun altında, üç; dördüncü sorunun altında, üç; beşinci sorunun altında, iki ve altıncı sorunun altında, altı sondalı soru yer almaktadır. Görüşme sürecinde, anahtar katılımcı öğrencilere, formun sondasız hâli verilmiştir; sondalı görüşme formu ise araştırmacıda kalmıştır. Görüşme ses kayıt cihazıyla kaydedilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun sondasız hâli Ek O'de, sondalı hâli ise Ek Ö'de verilmiştir.

Araştırma günlüğü. Araştırmacının tüm sürece dair gözlem ve görüşlerini ayrıntılı bir şekilde ele aldığı defterlerdir (Johnson, 2014; Rudeney ve Guillaume, 2003'ten aktaran Güler, Halıcıoğlu ve Taşgın 2013). Araştırmacı eylem araştırması süreci boyunca, geçerli sayılacak şekilde somut örneklere dayandırarak (Yıldırım ve Şimşek, 2013) günlük tutmuştur. Uygulama

sürecinde her günün sonunda ayrı bir dosya açılarak yazılan bu betimleyici günlükler, verilerin analizinde katkı sağlamıştır. Çalışmanın raporunda, her üç araştırma sorusu da araştırma günlükleriyle desteklenerek sunulmuştur.

Öğrenci etkinlik dosyaları. EK I'da verilen çalışma kitabı plana uygun olarak çalışma yaprakları şeklinde öğrencilere verilmiştir. Her bir öğrenciye toplamda 28 çalışma yaprağı dağıtılmıştır. Bu çalışma yaprakları, araştırma sorularına cevap verdiği ölçüde (Yıldırım ve Şimşek, 2013) analiz sürecinde kullanılmıştır. Uygulama süreci boyunca 19 öğrenciden toplam 532 sayfa çalışma yaprağı toplanmıştır. Ancak bunlardan sadece anahtar katılımcı 6 öğrencinin çalışma yaprakları (168 çalışma yaprağı) analiz sürecinde kullanılmıştır.

Geçerlik komitesi tutanağı. Üç kişiden oluşan geçerlik komitesiyle toplam 7 kez toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantılara dair bilgiler Tablo 7'de gösterildiği şekildedir:

Tablo 7

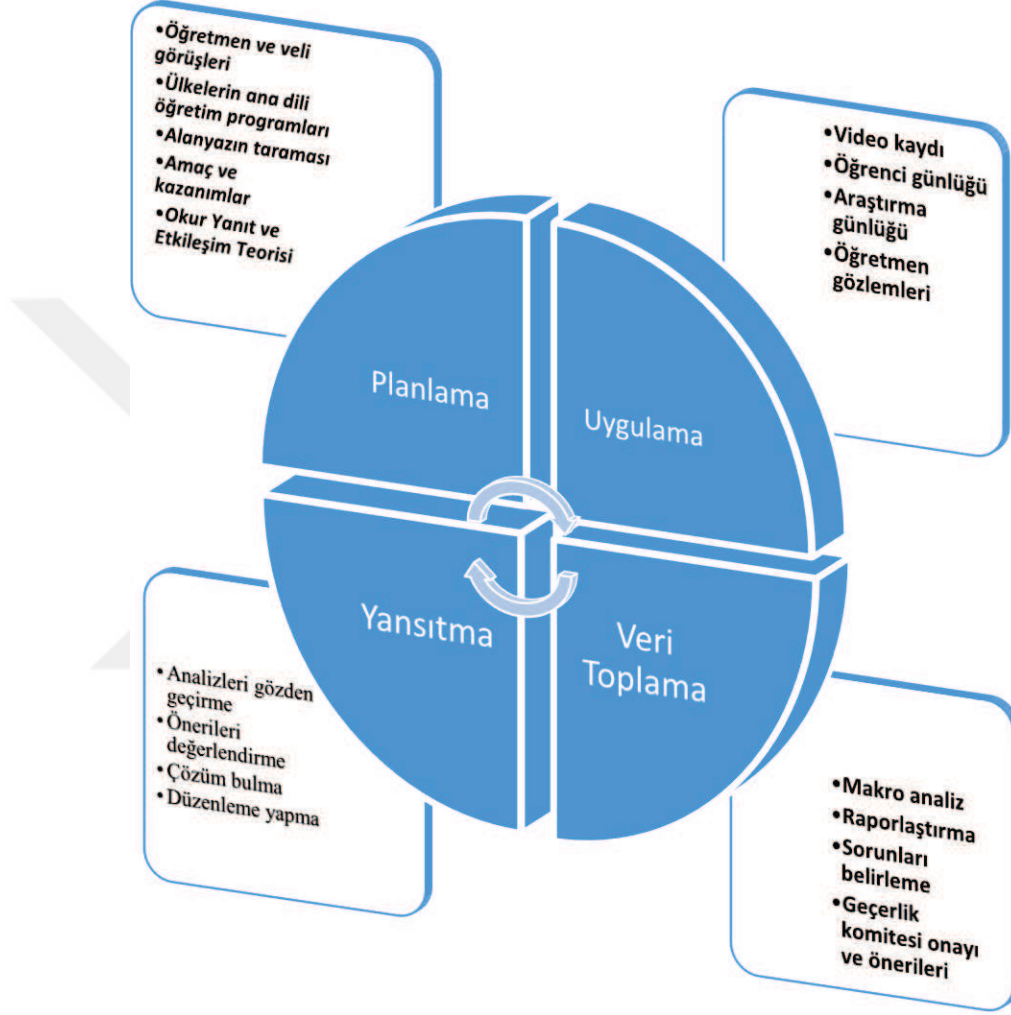
Geçerlik Komitesi Toplantı Bilgileri

Komite	Tarih	Saat	Yer	Veri Toplama Aracı
Birinci toplantı	02.11.2015	15.00-16.30	Eğitim Fakültesi. C2-210 Numaralı ofis	Geçerlik komitesi tutanağı
İkinci toplantı	12.11.2015	15.00-16.30	Eğitim Fakültesi. C2-210 Numaralı ofis	Geçerlik komitesi tutanağı
Üçüncü toplantı	19.11.2015	15.00-16.30	Eğitim Fakültesi. C2-210 Numaralı ofis	Geçerlik komitesi tutanağı
Dördüncü toplantı	26.11.2015	14.00-15.30	Eğitim Fakültesi. C2-210 Numaralı ofis	Geçerlik komitesi tutanağı
Beşinci toplantı	03.12.2015	13.00-14.00	Eğitim Fakültesi. C2-210 Numaralı ofis	Geçerlik komitesi tutanağı
Altıncı toplantı	10.12.2015	13.00-14.00	Eğitim Fakültesi. C2-210 Numaralı ofis	Geçerlik komitesi tutanağı
Yedinci toplantı	24.12.2015	15.00-16.00	Eğitim Fakültesi. C2-210 Numaralı ofis	Geçerlik komitesi tutanağı

Tablo 7’de gösterildiği şekilde yapılan geçerlik komitesi toplantılarında alınan kararlar, tutanakla kayıt altına alınmıştır. İlgili tutanak örneği Ek P’de verildiği şekildedir. Haftalık yapılan analizler, komitenin onayına sunulmuş ve araştırmanın geçerliği sağlanmıştır. Ayrıca süreçte karşılaşılan sorunlar konusunda çözüm önerilerine başvurulmuştur. Bu yüzden komitede alınan kararlar, bulgular ve yorum bölümünde veri kaynağı olarak kullanılmamış; eylem araştırması döngüsünün yerine getirilmesinde katkı sağlamıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın bu bölümüne kadar eylem planının geliştirilme aşamaları, çalışma grubu, veri toplama araçları detaylı olarak açıklanmıştır. Yapılan açıklamalardan hareketle eylem araştırması sürecinin döngüsü Şekil 4'te gösterildiği şekildedir:

Şekil 4. Popüler kültür metinleriyle ilişkilendirilmiş Türkçe dersi eylem araştırması döngüsü.

Şekil 4'te de görüldüğü üzere eylem araştırması sistematik bir süreçtir; bu yüzden bu süreci sistemli bir şekilde yürütmek ve verileri düzenli bir şekilde toplamak için bir yol haritası çizmek gerekir (Johnson, 2014). Yapılan bu çalışmada, eylem araştırması sürecini sistematik

bir şekilde gerçekleştirmek için hangi veri toplama işlemin ne zaman yapıldığına dair bilgiler

Tablo 8’de gösterilen işlem takvimi ile gerçekleştirilmiştir:

Tablo 8

Eylem Araştırması Takvimi

Numara	İşlem	Veri Toplama Aracı	Tarih
1	Eylem planını hazırlamak için Çanakkale İl Milli Eğitim Müdürlüğünden uygulama izninin alınması	-	22.05.2015 15.06.2015
2	Uygulama okulundaki öğretmenlerle görüşmelerin yapılması	Yarı yapılandırılmış görüşme formu ve ses kaydı	23.05.2015
3	Uygulama okulundan seçilen verilerle görüşmelerin yapılması	Yarı yapılandırılmış görüşme formu ve ses kaydı	24.05.2015 30.05.2015
4	Öğrencilerle anket geliştirmeye yönelik odak grup görüşmesinin yapılması	Odak grup görüşmesi ve ses kaydı	01.06.2015
5	Anketin uygulanması	Anket	02.06.2015
6	Yarı yapılandırılmış görüşme formlarına ve gözlem formuna dair pilot uygulamaların yapılması	Yarı yapılandırılmış görüşme formu	03.06.2015 05.06.2015
7	Popüler kültür kazanımlarının oluşturulması	Doküman incelemesi	15.06.2015 30.06.2015
8	Popüler kültür kazanımlarının uzman görüşüne sunulması	Kazanım değerlendirme formu	01.07.2015 10.07.2015
9	Hazırlanan ders içeriği hakkında uzman görüşünün alınması	Görüşme	13.07.2015 24.07.2015
10	Uygulama için Çanakkale İl Milli Eğitim Müdürlüğünden izin alınması (bakınız: Ek R)	-	14.09.2015 31.12.2015
11	Uygulama okulunda uygulama yapılacak olan sınıfın belirlenmesi için okul idaresi, Türkçe öğretmenleri ve velilerle görüşülmesi	Araştırma günlüğü	12.10.2015 19.10.2015

12	Uygulama sınıfındaki öğrenci velilerine izin formunun imzalatılması	Veli izin formu	20.10.2015 23.10.2015
13	Uygulama sınıfındaki öğrencilere, bilgi formunun doldurtulması	Öğrenci bilgi formu	21.10.2015
14	Uygulama sınıfında Türkçe derslerine gözlemci olarak katılmak ve öğrencilerin video kaydına alışması için boş kayıt yapmada birinci hafta	Boş video kaydı	21.10.2015 23.10.2015
15	Uygulama sınıfında Türkçe derslerine gözlemci olarak katılmak ve öğrencilerin video kaydına alışması için boş kayıt yapmada ikinci hafta	Boş video kaydı	28.10.2015 30.10.2015
16	Geçerlik komite toplantısının birincisinin gerçekleştirilmesi	Geçerlik komitesi toplantı tutanağı	02.11.2015
17	Birinci ve ikinci uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	04.11.2015
18	Üçüncü ve dördüncü uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	09.11.2015
19	Beşinci ve altıncı uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	11.11.2015
20	Geçerlik komite toplantısının ikincisinin gerçekleştirilmesi	Geçerlik komitesi toplantı tutanağı	12.11.2015
21	Yedinci uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	17.11.2015
22	Geçerlik komite toplantısının üçüncüsünün gerçekleştirilmesi	Geçerlik komitesi toplantı tutanağı	19.11.2015
22	Anahtar katılımcı öğrencilerin belirlenmesi	Geçerlik komitesi toplantı tutanağı	19.11.2015
23	Dördüncü uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü	17.11.2015

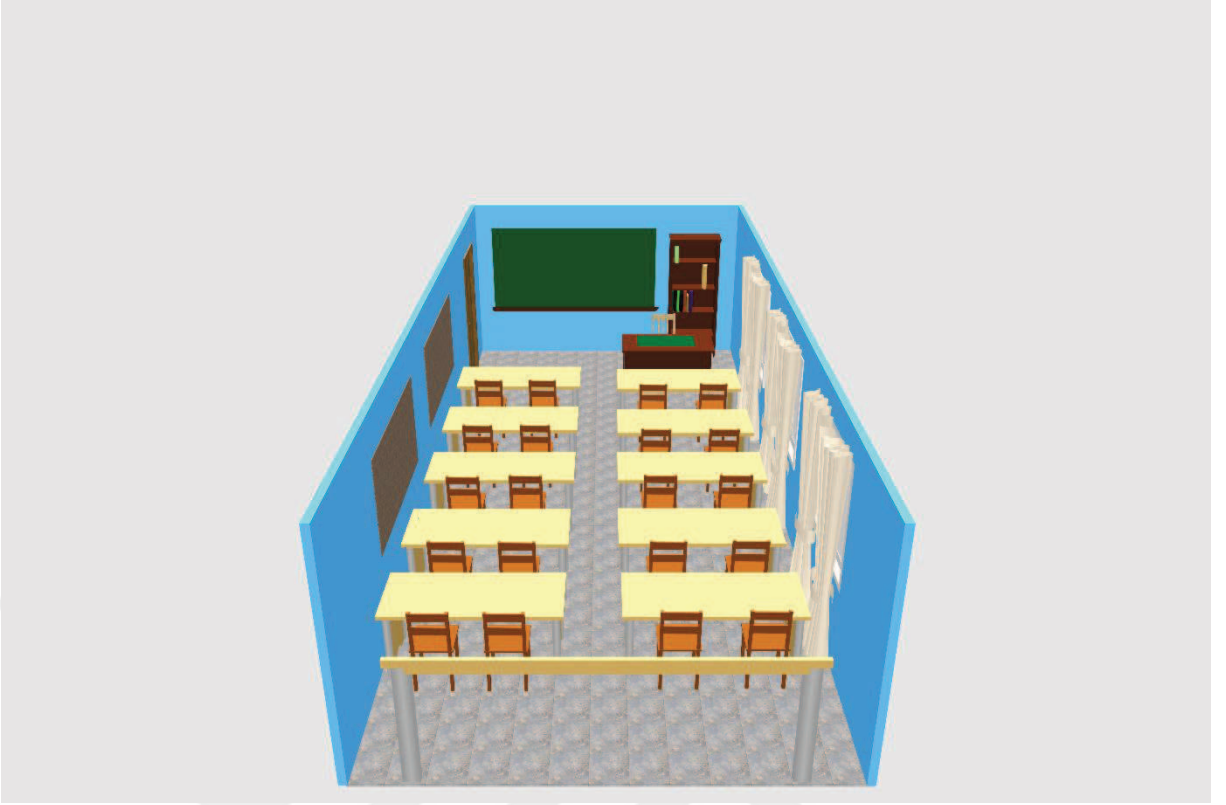
		Gözlem formu	
24	Sekizinci ve dokuzuncu uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	18.11.2015
25	Onuncu ve on birinci uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	20.11.2015
26	On ikinci uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	24.11.2015
27	Geçerlik komite toplantısının dördüncüsünün gerçekleştirilmesi	Geçerlik komitesi toplantı tutanağı	26.11.2015
28	On üçüncü ve on dördüncü uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	27.11.2015
29	On beşinci uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	01.12.2015
30	On altıncı ve on yedinci uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	02.12.2015
31	Geçerlik komite toplantısının beşincisinin gerçekleştirilmesi	Geçerlik komitesi toplantı tutanağı	03.12.2015
32	On sekizinci ve on dokuzuncu uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	04.12.2015
33	Yirminci ve yirmi birinci uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	09.12.2015
34	Geçerlik komite toplantısının altıncısının gerçekleştirilmesi	Geçerlik komitesi toplantı tutanağı	10.12.2015

35	Yirmi ikinci uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	10.12.2015
36	Yirmi üçüncü uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	11.12.2015
37	Yirmi dördüncü uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	16.12.2015
38	Yirmi beşinci ve yirmi altıncı uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	17.12.2015
39	Yirmi yedinci ve yirmi sekizinci uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	18.12.2015
40	Yirmi dokuzuncu ve otuzuncu uygulama dersi	Video kaydı Öğrenci günlüğü Araştırmacı günlüğü Gözlem formu	23.12.2015
41	Geçerlik komite toplantısının yedincisinin gerçekleştirilmesi	Geçerlik komitesi toplantı tutanağı	24.12.2015
42	Anahtar katılımcı öğrencilerin uygulanan Türkçe dersine karşı görüşlerinin belirlenmesi	Yarı yapılandırılmış görüşme formu Ses kaydı	25.12.2015 28.12.2015

Tablo 8’de görüldüğü üzere uygulama süreci 6 hafta sürmüştür. 6 haftalık bu süre zarfında araştırmacı, haftada 5 ders saati hem araştırmacı hem de uygulayıcı olarak Türkçe dersine girmiştir. Uygulama süreci sırasında, okulun ders programı üç kere değişmiştir. Fakat değişen tek şey, derslerin günleri olmuştur. Ders saatlerinin dağılımı değişmemiştir. Bu dağılıma göre, iki gün ikişer ders saati; bir gün ise tek ders saati şeklinde haftada üç gün uygulama sınıfının Türkçe dersleri olmaktadır. Sevgi temasına uygun olarak gerçekleştirilen

çalışma, öğretmen kılavuz kitabında belirtildiği üzere 29 ders saati şeklinde ayarlanmıştır. Fakat araya giren tatiller ve sınav haftalarında yapılmayan dersler sebebiyle uygulama süreci, hesap edilen takvimden daha geç bitmek zorunda kalmıştır.

Araştırma ortamı. Çalışma grubunun yer aldığı okul, Çanakkale Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı tam gün eğitim veren bir kurumdur. Derse giriş 8.30; dersin bitiş saati ise 14.45'tir. Çanakkale il merkezinin veliler tarafından en çok tercih edilen okullarından biri olan kurum, üçer katlı iki binadan oluşmaktadır. L görünümlü bir yapı sergileyen bu iki binanın ön kısmı geniş bir bahçeden oluşmaktadır. Uygulamanın gerçekleştiği 7-D sınıfının fiziksel şartlarının yetersiz olduğu düşünülmektedir. Çünkü sınıf, dikdörtgen bir yapıya sahip ve kapının hemen yanında sıralar başlamaktadır. Beşer sıradan oluşan karşılıklı iki sıra dizisi şeklinde düzenlemiş sınıfın, iki sıra dizisi arasında bir kişinin rahatça hareket edemeyeceği kadar boş bir alan kalmaktadır. Bir sıra dizisi doğrudan pencerenin dibinden başlamakta ve gün ışığından dolayı perdeler sürekli kapalı tutulmaktadır. Diğer sıra dizisi ise panoların yer aldığı duvar dibinden başlamaktadır. En arkadaki sıralar ise askılıkların olduğu arka duvara bitişik şekildedir. Bu yüzden askılıklara asılan kıyafetler, arka sırada oturan öğrenciler için çoğu zaman sorun olmaktadır. Okul bina yapısı olarak eski olduğu için sınıf fiziksel olarak eski bir görünüme sahiptir. 7-D sınıfının oturma düzeni ve planı Şekil 5'de gösterildiği şekildedir:

Şekil 5. Uygulama sınıfı oturma düzeni ve planı.

Şekil 5'te görüldüğü üzere sınıfın oturma düzeni geleneksel bir yapı sergilemektedir. Özellikle iş birlikçi çalışmaların yapıldığı “yeniden oluşturma” basamağındaki etkinliklerde sorunlar yaşanmıştır. Bu yüzden de “yeniden oluşturma” basamağındaki etkinlikler, grup çalışmasına uygun olarak Şekil 5'te gösterildiği şekilde düzenlenmiştir:

Şekil 6. Yeniden oluşturma basamağı aşamasında uygulama sınıfı oturma düzeni ve planı.

Uygulama sürecinde kullanılan web 2.0 araçları. Uygulama sürecinin “yeniden oluşturma” basamağında öğrenciler, bu araştırma için temin edilen tabletlerle ana metne bağlı olarak yeni metinler üretmişlerdir. Bu metinleri, grup arkadaşlarıyla birlikte bazı Web 2.0 araçları yardımıyla oluşturmuşlardır.

Graffiti creator. Graffiti üretilen bir web 2.0 aracıdır (<http://www.graffiticreator.net/>). İnsan Sevgisi alt temasında yer alan yeniden oluşturma basamağında, grafiti üretiminde kullanılmıştır. Öğrenciler, bu programı grup isimlerini grafiti olarak tasarlama kullanmışlardır.

Vcasmo. Video oluşturulan ve düzenlenen bir web 2.0 aracıdır (<http://www.vcasmo.com/>). Öğrenciler bu program aracılığıyla İnsan Sevgisi alt temasında yer alan yeniden oluşturma” basamağı için sınıfta seslendirmiş oldukları şarkılarını, video klip hâline getirmişlerdir.

Pixton. Çizgi roman oluşturmak için kullanılan bir web 2.0 aracıdır (<https://www.pixton.com/tr/>). Öğrencileri bu programı, Vatan Sevgisi alt teması altındaki yeniden oluşturma basamağı için ana metinden hareketle kendi çizgi romanlarını tasarlamak amacıyla kullanmışlardır.

Animoto. Video düzenleme amacıyla kullanılan bir web 2.0 aracıdır (<https://animoto.com/>). Öğrenciler bu programı kullanarak Aile Sevgisi alt teması, yeniden oluşturma basamağı etkinliği için dijital hikâye anlatımlarını oluşturmuşlardır.

Pixteller. Poster, kapak resmi ve afiş oluşturmada kullanılan bir web 2.0 aracıdır (<http://www.pixteller.com/>). Öğrenciler bu aracı kullanarak Millet Sevgisi alt teması içinde yer alan yeniden oluşturma basamağı için posterlerini oluşturmuşlardır.

Verilerin Analizi

Nitel veri analizi eş zamanlı gerçekleştirilen bir süreçtir (Creswell, 2013; Merriam, 2013; Miles ve Huberman, 1994; Patton, 2014). Bu yüzden veri analiz süreci; uygulama sırasında ve sonrasında olmak üzere iki şekilde gerçekleştirilmiştir. Tablo 9’da araştırma soruları, veri analiz tekniği ve analiz programı gösterilmiştir:

Tablo 9

Araştırma Soruları Bakımından Veri Analiz Teknikleri

Araştırma Sorusu	Analiz Tekniği	Analiz Programı
Birinci araştırma sorusu	İçerik analizi	NVivo 10
İkinci araştırma sorusu	Betimsel analiz	Exel
Üçüncü araştırma sorusu	Betimsel analiz	NVivo 10
Dördüncü araştırma sorusu	İçerik analizi	NVivo 10

Tablo 9’da görüldüğü üzere ikinci ve üçüncü araştırma sorusu betimsel analiz; diğer araştırma soruları içerik analizi tekniği kullanılarak çözümlenmiştir. İkinci araştırma sorusunda veriler anket yardımıyla toplandığı için hangi temalara göre kodlanacağı önceden belliydi. Bu yüzden betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Üçüncü araştırma sorusunda sürecin nasıl gerçekleştiği sorulmuştur. Bu amaçla da bir ders içeriği hazırlanmıştır. Bu ders içeriğiyle gerçekleştirilen öğretim süreci, Okur Yanıt Teorisi ve Etkileşim Teorisi’nden hareketle geliştirilen beş öğretim basamağına göre uygulanmıştır. Daha önceden oluşturulmuş bu beş basamak tema olarak kabul edilmiş (Yıldırım ve Şimşek, 2013) ve çözümlene süreci de bundan dolayı betimsel analiz şeklinde gerçekleştirilmiştir. Görüş ve tutumlara yönelik olan diğer araştırma soruları hakkında derinlemesine bilgi edinmek istendiği için içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Uygulama süreci sırasında, derslerin video kaydı, öğrenci günlükleri, gözlemler, araştırma günlüğü, araştırmanın amaçları doğrultusunda makro analizle çözümlenmiştir. Araştırma sorularından hareketle makro analizler üç ayrı şekilde gerçekleştirilmiştir. Betimsel analiz kullanılarak kodları oluşturulan üçüncü araştırma sorusunun; içerik analizi tekniği ile kod, alt tema ve temaları oluşturulan diğer araştırma sorularının makro analizleri her hafta geçerlik komitesinin onayına sunulmuştur. Analiz sonuçları geçerlik komitesine sunulmadan

önce tablo hâline getirilmiştir. Analizlerde alıntılanan ilgili yerlerin hangi derse ait olduğuna, tarihine, kimden alındığına, dakika ve saniyesine dair bilgilere yer verilmiştir. Araştırmacının yapmış olduğu bu analizler, geçerlik komitesinin haftalık toplantılarında, veri kaynakları da izlenerek tartışılmıştır. Geçerlik komitesinin önerileri doğrultusunda uygun görülen yerlerde değişiklikler yapılmış ve eylem araştırması döngüsü yerine getirilmeye çalışılmıştır.

Uygulama sürecinin sonunda, toplanan veriler mikro analiz yoluyla çözümlenmiştir. Bu amaçla, anahtar katılımcı öğrencilerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerin ses kayıtları, günlükler, gözlemler, video kayıtları, öğrenci çalışma kâğıtları yazıya dökülmüştür. Nvivo 10 nitel veri analiz programına yüklenmiş ve hiçbir değişiklik yapılmadan ayrı ayrı dosyalar hâlinde yazıya aktarılmıştır. Veriler yazıya aktarılma sürecinden sonra bir alan uzmanından yardım alınmıştır. Alan uzmanı yazıya aktarılmış verileri ve verilerin ham hâlini kontrol ederek tutarlılığını onaylamıştır. Süreç içerisinde geçerlik komitesinin onayı ile yapılan makro düzeyde analizler ile uygulama sonrası verilerin analizleri birleştirilerek başka bir alan uzmanı tarafından da kodlanmıştır. Kodlama sonrası her iki kodlama karşılaştırılmış; uyuşmayan noktalar konusunda tartışılmış ve mantıklı bulunan değişiklikler yapılmıştır. Yapılan kodlamalar arası uyuma bakılmış ve kodlama güvenilirliği (Görüş birliği / (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) \times 100) %85 olarak bulunmuştur (Miles ve Huberman, 1994, s. 64).

Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliği. Eylem araştırmasında araştırma sonuçlarını evrene genelleme söz konusu değildir; daha çok özel durumları araştırmak ve bulunan sonuçları benzer durumlara transfer etmek için kullanılır (Johnson, 2014). Bu yüzden de eylem araştırmalarına, iç geçerlik, nesnellik, güvenilirlik, dış geçerlik ile ilgili işlemlerin doğrudan uygulanması mümkün değildir (Kuzu, 2009). Bu işlemler yerine araştırmanın geçerliğini belirlemek için inandırıcılık, aktarılabilirlik, güvenilmeye layık olma ve onaylanabilirlik ile ilgili işlemler (Guba, 1981'den aktaran Uzuner, 2005) şu şekilde gerçekleştirilmiştir:

İnandırıcılık. Araştırmanın inandırıcılığını sağlamak amacıyla uygulama sınıfının alışması için 2 hafta derslere gözlemci olarak katılım sağlanmış ve video kaydı ile boş çekim yapılmıştır. Ayrıca 6 hafta da uygulama süreci gerçekleştirilmiştir. Onun öncesinde 22.05.2015 tarihi itibariyle sürekli uygulama okulunda bulunulmuş ve okuldaki 7. sınıf öğrencilerinin derslerine ara ara katılarak onların araştırmacıyı tanıması sağlanmıştır. Ayrıca uygulama süreci sırasında öğretmen tarafından detaylı gözlemler tutulmuş, araştırmacı tarafından araştırma günlüğü oluşturulmuş ve dersler video kamera ile kaydedilmiştir.

Aktarılabirlik. Araştırmacı, sürecin başından itibaren her bir aşamayı detaylı bir şekilde raporlamıştır. Raporlama işleminde, bir başka araştırmacının, bu çalışmadaki bilgiler ışığında aynı çalışmayı tekrar yapabilecek kadar ayrıntılı ve açık bilgi verilmesine dikkat edilmiştir.

Güvenilmeye layık olma. Araştırmanın güvenilmeye layık olması için 9 farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. Bu araçların geliştirilme aşaması ve geçerlik-güvenirliği hakkında detaylı açıklamalar yapılmıştır.

Onaylanabilirlik. Eylem araştırması sürecinde kullanılan birbirinden farklı veri kaynakları, birbiriyle ilişkilendirilerek raporlanmıştır. Birbiriyle ilişkili bu verilere dair doğrudan alıntılar kullanılmıştır.

Ayrıca uygulama süreci için bir geçerlik komitesi kurulmuştur. Eylem araştırması sürecinin işleyişi, uygulamalarda karşılaşılan sorunlar, sürece dair yapılan analizler, geçerlik komitesinin onayına sunulmuştur. Alınan öneriler doğrultusunda eylem araştırması döngüsü gerçekleştirilmiştir. Uygulama süreci boyunca toplanan veriler, hiçbir değişiklik yapılmadan araştırmaya dâhil edilmiştir.

Bölüm III: Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde, altı haftalık eylem araştırmasının uygulama sürecinin nasıl gerçekleştiğine, bu uygulama sürecine ilişkin öğrenci görüşlerine ve tutumlarına dair veriler, araştırmanın amaçları doğrultusunda sunulmuştur. Çalışmanın bu bölümü, araştırma soruları temel alınarak beş başlık altında raporlanmıştır. Birinci başlıkta, öğrencilerin okul dışı yaşantılarına ve Türkçe dersine yönelik öğretmen ve veli görüşleri; ikinci başlıkta, öğrencilerin önem verdikleri popüler kültür metinleri; üçüncü başlıkta, araştırma sürecine dair bulgular; dördüncü başlıkta, uygulama süreciyle ilgili öğrenci görüşlerine dair bulgular ve son olarak araştırma sürecine dair öğrenci tutumlarına yönelik bulgular sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Öğrencilerin Popüler Kültür Metinlerine Yönelik Aile ve Öğretmenlerin Görüşlerine Dair Bulgular ve Yorum

Bu bölüm öğretmen ve veli görüşleri olmak üzere iki ayrı başlık altında ele alınmıştır.

Öğrencilerin popüler kültür metinlerine yönelik öğretmenlerin görüşlerine dair bulgular ve yorum. Bu bölüm yöntem kısmında verilen eylem planının devamı şeklindedir. Yöntem bölümünde verilen öğretmen görüşlerine dair bilgiler, bu başlık altında yorumlanmıştır. Öğretmen görüşlerine dair içerik analizi sonucu ulaşılan boyutlarla ilgili bilgiler Tablo 10'da gösterildiği şekildedir:

Tablo 10

*Öğrencilerin Popüler Kültür Metinlerine Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerine Dair İçerik**Analizi*

Kategori	Kod	<i>f</i>
Türkçe dersinde popüler kültür metinleri	Gereklilik	5
	İlgi çekicilik	2
	Okuma metni olmalı	2
	Dinleme becerisine katkı	1
	Konuşma becerisine katkı	1
	Okuma becerisine katkı	1
	Yazma becerisine katkı	1
	Aidiyet	1
Öğretim sürecinde okul dışı yaşantı	İlgi alanlarından bahsetme	4
	Olumlu etki	4
	İlişkilendirme	4
Var olan metinler	Okuma metinlerinin hitap etmemesi	3
	Okuma metinlerinin kısmen hitap etmesi	3
	Dinleme-izleme metinlerinin hitap etmemesi	2
	Dinleme- izleme metninin olmaması	2
	Dinleme- izleme metinlerinin kısmen hitap etmesi	1
Var olan etkinlikler	Okuma etkinliklerinin hitap etmemesi	2
	Okuma etkinliklerinin hitap etmesi	2
	Konuşma etkinliklerinin hitap etmemesi	1
	Konuşma etkinliklerinin hitap etmesi	1
	Yazma etkinliklerinin hitap etmesi	1
	Yazma etkinliklerinin kısmen hitap etmesi	1

Okul dışı yaşantıyla ilişki	5
Okuma etkinliklerinin ilişkisizliği	3
Okuma metinlerinin ilişkisizliği	2

Tablo 10’da görüldüğü üzere öğretmen görüşleri, Türkçe dersinde popüler kültür metinleri ($f=14$); öğretim sürecinde okul dışı yaşantı ($f=12$); var olan metinler ($f=11$); var olan etkinlikler ($f=8$) ve okul dışı yaşantıyla ilişki ($f=5$) olmak üzere beş kategori altında, 24 koddan oluşmaktadır.

Var olan etkinlikler. Bu alt tema altı alt boyuttan oluşmaktadır. Bunlar, “konuşma etkinliklerinin hitap etmemesi ($f=1$), konuşma etkinliklerinin kısmen hitap etmesi ($f=2$), okuma etkinliklerinin hitap etmemesi ($f=2$), okuma etkinliklerinin hitap etmesi ($f=1$), yazma etkinliklerinin hitap etmemesi ($f=1$) ve yazma etkinliklerinin kısmen hitap etmesi ($f=1$)” şeklindedir.

KÖ2 konuşma etkinliklerine dair şunu belirtmiştir:

“*Ya ben olayı biraz daha evirip çevirdiğim için, güncel olaylara bağladığım için ya da konuyu getirmek istediğim yere getirdiğim için mesela; öyle bir metin denk geliyor ki bunu sağlığa yediğimiz yiyeceklere pekâlâ bağlayabiliyoruz. Olayı güncelleştirebiliyoruz. Onlar da işte günlük hayatlarında duydukları ya da internetten okudukları, ne bileyim facebookta karşılaştıkları ilginç bilgileri bize sunuyorlar. Bu böyleymiş, şu şöyleymiş diyip dersi güncel hâle getiriyoruz ama bu işte benim...*” (KÖ2, Ses Kaydı, 4:02 - 4:31).

Konuşma etkinliklerini kendi çabasıyla öğrencilere sunduğunu ve dolayısıyla var olan hâlinin öğrencilere hitap etmediğini anlatmaya çalışan KÖ2, başka bir yorumunda şunu söylemiştir:

“İlgilerini çok çekiyor; istedikleri bir konu olduğunda ilgilerini çok çekiyor. Tekrar yapalım tekrar yapalım şeklinde ama ilgilerini çekmediği bazen konular da oluyor.”
(KÖ2, Ses Kaydı, 4:30 - 4:40).

KÖ2'nin bu olumsuz bakış açısına karşın EÖ1 konuşma etkinlikleri ile ilgili kısmen öğrencilere hitap ettiğine dair şunları ifade etmiştir:

“Ya hiç yoktan iyidir ama dediğim gibi öyle bana çok fazla yani o yeterlidir. Onunla dersi götürürüm demiyorum diyemiyorum.” (EÖ2, Ses Kaydı, 4:29 - 4:42).

Okuma etkinliklerinin öğrencilere hitap edip etmediği ile ilgili olarak aşağıda KÖ1 ve KÖ2 birbirinin zıttı olan farklı görüşleri verilmiştir:

“Ben yaşları küçük oldukları zaman işte 5'te 6'da çocuklara pek fazla müdahale etmiyorum kendi(Kendi) istedikleri kitapları okumalarını çünkü okuma alışkanlığı ancak bu yaşlarda kazanılıyor, oturuyor. O yüzden de ısrarla edebi eserleri okuyun; işte Ömer Seyfettin 'dir ya da ne biliyim dünya klasikleri okuyun diye dayatmada bulunmuyorum ama mutlaka yönlendiriyorum onları. Bakın bu eserler de çok güzel. Biraz daha büyüdüğünüz zaman orta sonda olabilir, lisede olabilir. Bu gibi eserleri okumanızda fayda var diyorum ki mutlaka dinlediklerini de sanıyorum.” (KÖ1, Ses Kaydı, 2:59 - 3:28).

“Yani bazı öğrencilerin çok güzel ilgisini çekiyor, çok güzel okuyorlar. Geriye dönüt de alabiliyorum ama bazılarının hiç ilgisini çekmiyor. O ilgisini çekmeyen çocuklara özellikle diyorum ki Sevdiğin bir oyuncu olabilir, bir sinema sanatçısı olabilir, futbolcu olabilir. Onunla ilgili kitaplar da okuyabilirsiniz diyorum. Bunları yaptırmaya çalışıyorum.” (KÖ2, Ses Kaydı, 3:06 - 3:30).

“Genel anlamda özellikle benim kendi sınıfımda çok çektiremiyorum.” (KÖ2, Ses Kaydı, 3:33- 3:36).

Yazma etkinliklerinin öğrenci ilgileri açısından değerlendirilmesiyle ilgili olarak KÖ2; “*Yarı yarıya ediyor diyebilirim.*” (Ses Kaydı, 5:20 - 5:24) şeklinde bir ifadede bulunmuştur. Buna karşın EÖ2 ise KÖ2’yi destekler nitelikte şunları söylemiştir:

“Ya çok soyut kalıyor biraz daha. Nasıl söylesem; örneğin bir mektup yazın demek yerine arkadaşınız şuraya gitti. Örneğin diyelim ki özlem ile ilgili bir mektup ya da diyelim ki gezdiğiniz tarihi bir yeri arkadaşlarınıza anlatsanız, bir mektupla gibi daha net ve soğuk biçimde şey yapsak daha iyi olur gibi geliyor bana.” (Ses Kaydı, 5:02-5:29).

Yazma etkinliklerinin öğrenci ilgileri açısından değerlendirilmesiyle ilgili olarak KÖ2 “*Yarı yarıya ediyor diyebilirim.*” (Ses Kaydı, 5:20 - 5:24) şeklinde bir ifade de bulunmuştur. Buna karşın EÖ2 ise KÖ2’yi destekler nitelikte şunları söylemiştir:

“Ya çok soyut kalıyor biraz daha nasıl söylesem örneğin bir mektup yazın demek yerine arkadaşınız şuraya gitti örneğin diyelim ki özlem ile ilgili bir mektup ya da diyelim ki gezdiğiniz tarihi bir yeri arkadaşlarınıza anlatsanız bir mektupla gibi daha net ve soğuk biçimde şey yapsak daha iyi olur gibi geliyor bana.” (Ses Kaydı, 5:02- 5:29).

Öğretmenlerin Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklere yönelik görüşlerine bakıldığında, sadece KÖ1 adlı öğretmenin okuma etkinliklerine dair olumlu görüş sunduğu görülecektir. KÖ1, görüşme öncesi yapılan bilgilendirme konuşmasında, edebi değeri yüksek klasik metinler dışında diğer metinleri ders içeriği olarak göremediğini ifade etmiştir. Bu yüzden de derslerini bu metinlerle yürüttüğünü ve bakış açısından dolayı da bu metinlerin her bakımdan yeterli olduğunu düşündüğünü belirtmiştir. KÖ1 dışında diğer öğretmenler, etkinliklerin, öğrenci ilgilerine hitap etmediği konusunda olumsuz görüş bildirmişlerdir.

Var olan metinler. Bu alt tema beş alt boyuttan oluşmaktadır. Bunlar, “dinleme-izleme metinlerinin hitap etmemesi ($f=2$), dinleme- izleme metinlerinin kısmen hitap etmesi ($f=1$),

dinleme- izleme metninin olmaması ($f=2$), okuma metinlerinin hitap etmemesi ($f=3$), okuma metinlerinin kısmen hitap etmesi ($f=3$) şeklindedir.

KÖ1 dinleme-izleme metinlerinin öğrencilere kısmen hitap ettiğini şu sözleriyle ifade etmiştir:

“Ya işte metinden metne değişiyor diyorum ya. Bazen gerçekten çok fazla ilgimizi çeken ve benim de hakikaten severek işlediğim metinler olduğu gibi, bazen mesela en son 8.sınıfta işledik. Bir destanın örneğini vermişler ama çok ağırdı, çocukların anlaması kolay kolay mümkün değildi. O zaman kendim sadeleştirerek yaptım: Şöyle olmuş, böyle olmuş olaylar, şöyle olmuş. Olay yazısı olmasına rağmen anlamakta zorluk çektiler. Eski sadeleştirilmemiş dil çok ağırdı. Bu gibi metinlerle karşılaşıyoruz ama bazen gerçekten çok güzel: ‘Aa bak, eskiye yönelik ne güzel bir yazarımızın ya da şairimizin eseri gelmiş.’ diyip işlediğimizde zevkle işlediğimiz metinler de oluyor.” (KÖ1, Ses Kaydı, 6:25 - 7:06).

KÖ1’in bu yarı olumlu görüşüne karşın EÖ1 ve EÖ2 şunları belirtmişlerdir:

“Evet, onların ilgisini çekmediği kesin.” (EÖ2, Ses Kaydı, 9:31 - 9:36).

“Şimdi dinleme konularına baktığımız zaman orada da bir yine yeterli olmadığı veyahutta(veyahut da) sistemli olmadığı ortaya çıkıyor. Diyelim ki çocuk 6. Sınıfta ders konusu olarak görmüş olduğu örneğin Kaşığı ya da Son Kuşlar konusunu bir iki gün sonra dinlememekte olarak görüyoruz. O dinlememe seçiminde de çocuğun ilgi alanına, seviyesine, sözcük dağarcığına uygun olması gerekiyor. Belki orada bir amaç var ama o amaç dinleme amacının dışına çıkıyor. Çünkü dinleme metninin asıl amacı; çocuk bir(Bir), dinlediğini anlama kavrama yeteneğini verir. İki, o sırada not alma alışkanlığı kazanır. Üçüncüsü ise güzel Türkçe nasıl olur? Oysa o dinleme metnini okuyan kişinin Türkçe’yi yani tonlamayı, vurguyu iyi bilmesi gerekir. Duraklama yerlerine noktalama

işaretlerine dikkat etmesi gerekir. Ama bakıyoruz ki ortada bir ben yaptım oldu mantığı var. Yani bir baştan savmacılık var. Burada da bence yine bakanlığa iş düşüyor. Bakanlığın ne yapması gerekiyor? Örneğin şiirle ilgili metinler koyması; sesli metinler. Çocuklara uygun sesli romanlar koyması. Çünkü bazı öğrenciler dinleyerek öğreniyor, o hâlde roman dinleyebilir. Okuması şart değil. Her çocuğa illa ki aynı yöntemle öğrenecek değil. Eskiden ne güzel Kültür Bakanlığının sitesinde klasik romanlar vardı. Ne yazık ki bakanlıktaki değişim rüzgârı onları yok saydı. Dostoyevski; çocuk dinlesin Dostoyevski. O yüzden bizim yerli şair ve yazarlarımızın eserlerini de bol bol dinleyecek şekilde bu tür kaynakların olması gerekiyor.” (EÖ1, Ses Kaydı, 11:06 - 13:13).

KÖ1 ve KÖ2 dinleme- izleme metinlerinin olmadığına dair farklı bir görüş de daha bulunmuşlardır:

“Yani sadece dinleme olarak benden duyduklarıyla dinleyerek o şekilde onun dışında yapamıyorum çünkü.” (KÖ2, Ses Kaydı, 9:53 - 10:00).

“Normal bi konu gibi değil de onu dinleyerek yapmamız gerekiyor ama şartlar olmadığı için öğretmenlerinden dinliyorlar.” (KÖ2, Ses Kaydı, 10:13 - 10:22).

“Tam olarak diyemeyiz. Bir kere onların cd sini kullanma imkânım da çok fazla olmuyor, kendim okuyorum.” (KÖ1, Ses Kaydı, 5:44 - 5:50).

Okuma metinlerinin öğrencilere hitap edip etmediğiyle ilgili olarak EÖ1 ile EÖ2'nin olumsuz görüşleri ve KÖ1 ve KÖ2'nin kısmen olumlu görüşleri şu şekildedir:

“Şimdi birtakım sıkıntılara girmiyorum. O zaman nedir bu birtakım sıkıntılar? Örneğin sınıf kitaplığı oluşturmadan tutun da velilerin okumaya karşı bakışlarını bir kenara bırakıyorum çünkü onlar kitap okuyacağına, test çöz mantığıyla yaklaştıkları için çevre faktörü falan onları bir tarafa bırakalım. Çocuğun önce okuyabileceği türde değişik

türlerde kitapların olması gerekiyor. Burada MEB olaya yasakçı bir zihniyetle yaklaşmak yerine özgürlük açıcı bir şekilde yaklaşmasında fayda var. Yıllardır ne kitap okutuldu: Şeker Portakalı sonra aniden birisi bir laf attı ortaya ve yasaklandı. Oysa belki de Şeker Portakalı, çocuğun birçok açıdan gelişmesine yardımcı olacak türde bir kitap. Bu bir iki kişinin zevkine görüşüne göre karar alınmaması gerekirdi. Aynı şekilde öğretmenler biraz daha esnek davranmalı ve çocuğun eğer çizgi roman seviyorsa oradan yola çıkarak diğer tür kitaplara, macera türü seviyorsa oradan yola çıkarak diğer tür kitaplara yani kısaca; mademki eğitim öğrenci merkezli, o zaman öğrencinin duygularını, düşüncelerini, ilgi alanlarını ön planda tutmak ama asıl hedefe doğru da çekmek lazım. Yoksa bütün nehirler denize akar evet ama bazıları akmayabilir.” (EÖ1, Ses Kaydı, 8:29 - 10:00).

“Şu anki tablo bu şekilde değil, niye değil? İmkânlar.(...) Çocuğun imkânlarına göre kitap almaya kalktığımızda karşımıza MEB'in katı kuralları çıkıyor. İllâ efendim sadece yüz temel eser. Tamam da dünyada sadece yüz tane temel eser yok ki. Birçok temel eser var. Peki, çocuğun okumak istediği örneğin Saftirik kitabı 100 temel eser içerisinde değil. E çocuk onu okuyor zevk de alıyor. Bunlardan yola çıkarak belki bir Kemalettin Tuğcu'yu beğenmeyebiliriz. Ama çocuk onu okuyorsa eğer; oradan yola çıkarak evet bu güzel ama bunlar da var. Onu güdümlüyoruz, okumaya yöneltmek gerekiyor.” (EÖ1, Ses Kaydı, 10:04 - 10:50).

“Değil, artık sanki ya bu bir formaliteymiş gibi çoğu şey yapılıyor. Bazısının da dili: "He onlar hiç mi verilmemeli?" verilebilir ama şimdi biz burada okuma alışkanlığı edinsin diye uğraşıyoruz. Diyelim ki bilinmeyen sözcükler, kavramlar yoğun metinlerin çoğunda. Çocukta onlarla diyalog demeyeyim de onu nasıl algılayacağını bilemiyor. Çünkü o sözcükleri duymamış daha önce, bağlantı kuramıyor zorlanıyor. O zamanda metni(metni) sevmiyor. Metni sevmediği için yapmış gibi yaparak birçok şeyi zorunlu

tutuyoruz. Yapsın metni diye zorunlu tuttuğum için uğraşılıyor, bir şeyler yapıyor ama isteyerek yapmıyor.” (EÖ2, Ses Kaydı, 7:28 - 8:19).

“Yarı yarıya diyelim. Eskiye nazaran gene çocukları ön plana koymayı başarabildik. Kendi öğrencilik yıllarımla kıyaslayarak diyorum.” (KÖ1, Ses Kaydı, 7:34 - 7:41).

“İşte diyorum bazı konular çok ilgilerini çekiyor, bazıları çekmiyor. Özellikle makale konuları, deneme konuları ağır geliyor. Özellikle makale...” (KÖ2, Ses Kaydı, 6:06 - 6:16).

Okuma metinleriyle ilgili olarak öğretmenlerin, olumlu bir görüş belirtmedikleri görülmektedir. Kadın öğretmenlerin, erkek öğretmenlere göre daha olumlu bakmaya çalıştığı göze çarpmaktadır; ama yine de onlar da olumsuzluğu ifade etmekten kaçınmamışlardır. Bir diğer dikkat çeken nokta ise öğretmenlerin, dinleme-izleme metni bulunmadığını ifade etmiş olmalarıdır. Türkçe Öğretim Programı’nda dinleme-izleme metinleriyle ilgili olarak ayrı bir kazanım alanı varken, öğretmenlerin bu metnin türünün olmadığını ve işleyemediklerini ifade etmesi, bu kazanım alanının yok sayıldığını düşündürmektedir.

Okul dışı yaşantıyla ilişki. Bu alt tema, “okuma metinlerinin ilişkisizliği ($f=2$) ve okuma etkinliklerinin ilişkisizliği ($f=3$)” olmak üzere iki farkı boyuttan oluşmaktadır. Okuma etkinliklerinin, öğrencilerin gerçek yaşamlarıyla ilişkisi hakkında KÖ2 ve EÖ2 olumsuz görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Yok, hayır etkinliklerle yok.” (KÖ2, Ses Kaydı, 7:56 - 7:58).

“Etkinlikler de aynı yani etkinlikler çarpıcı değil. Alelacele hazırlanmış. İşte efendim bir kitap basılsın, kitabı basan kişiler: "Ya biz aldık basalım yayınevimizden şey yapılacak hemen oluşturalım bir şeyler." gibi geliyor bana. Yani her metinle ilgili etkin biçimde neler yapılabilir? Hem örneğin bir metinde atıyorum diyelim ki; bulmaca koyuyor, bu etkinlikte de bulmaca var. Metinde geçen sözcükler diğerinde de var

diğerinde de var peş peşe bulmaca koyuyor. Ya onda bir şey yaptıysan; onda başka bir şey yap. Öyle aynısı gidiyor yani. Bir şeyler hazırlayalım, bir kitap basılsın da gerisi önemli değil der gibi geliyor bana.” (EÖ2, Ses Kaydı, 11:39 - 12:40).

Okuma metinlerinin, öğrencilerin okul dışı hayatıyla ilişkisine dair öğretmen görüşleri ise şu şekildedir:

“Çok değil tabi ki.” (KÖ2, Ses kaydı, 9:30 - 9:31).

“Diyelim ki çocukların ellerinde okuduğu kitaplar var. Hepsi birbirlerine öneriyorlar veya güncel kitaplar çıkıyor çocukların ilgisini çeken. Onlarla ilgili metinlerimiz yok tabi ki. Belki öyle bir şey olsa çocukların daha çok ilgisini çekebilir.” (KÖ2, Ses kaydı, 9:35 - 9:49).

“Ya arada arada %100 yok diyemezsin zaten. Ama yeterli değil bu yani yeterince bağ kurulduğu söylenemez. Örneğin daha önceki kitapların birisindeydi. Örneğin süper kahramanlarla ilgili bir güzel olay yazısı vardı mizahi bir yazı hoştu. Böylesi yazılar çocukların daha çok dikkatini çekiyor daha çok ilgi duyuluyor. Metinler işte onların düzeyinin üstünde olursa ya da onların verilen mesajla onların çerçevelediği dünyası arasında bağlantı kurmazsa pek bir şey ifade etmiyor.” (EÖ2, Ses kaydı, 10:00 - 10:43).

Yukarıdaki öğretmen görüşlerinden de anlaşılacağı üzere, hiçbir öğretmen öğrencilerin okul dışı yaşantısı ile Türkçe derslerini ilişkilendirememiştir. Görüşlerden hareketle Türkçe derslerinin, gerçek yaşamdan kopuk bir şekilde yürütülmeye çalışıldığı söylenebilir.

Öğretim sürecinde okul dışı yaşantı. Bu alt tema öğrencilerin, Türkçe dersleri sırasında, okul dışı yaşamlarını oluşturan popüler kültür metinlerinden ne amaçla söz ettiği ve bunun etkileri ile ilgilidir. “İlişkilendirme ($f=4$), olumlu etki ($f=4$) ve ilgi alanlarından bahsetme ($f=4$)” olmak üzere üç farklı boyuttan oluşmaktadır. Öğretmenler, Türkçe derslerinde öğrencilerin

okul dışı yaşamlarını oluşturan popüler kültür metinlerini, derslerle ilişkilendirmek amacıyla kullandıklarını şu şekilde ifade etmişlerdir:

“İlişkilendiriyorlar.” (KÖ2, Ses kaydı, 10:50 - 10:51).

“İşte ders metninin güncel hayatla ilişkilendirmeye çalıştığımız zaman. Ben bir fikir sunuyorsam onlar da duydukları haberleri gördükleri, şeyleri ya da ne bileyim güzel bir sözü getirip koyabiliyorlar yani.” (KÖ1, Ses kaydı, 13:39 - 13:53).

“Yani boş boş değilse de o an diyelim ki izledi onu, gördü, yaşadı onu da. Diyelim ki komşusunda, çevresinde yaşadığı bir olay onunla yaşadığımız okuduğumuz şeyi birleştiriyor, ilişkilendiriyor.” (EÖ2, Ses kaydı, 14:25 - 14:41).

“Şimdi çocuklar bilhassa yaşıtından yola çıkarak konuşmak istiyorlar. Konuşmak istiyor çocuk, konuşmak istiyor ama şimdi çocuğa konuşmak için süre verdiği zaman her çocuk bir dakika konuşma yaparsa ders bitti. Sadece bir dakika bebek kadar... Çocuk ne anlatabilir? Aynı çocuk, aynı ders içerisinde beş defa, on defa parmak kaldırıyor. Söz hakkı versen konu geri kalıyor; konuya ağırlık versen çocuk rahatlayamıyor, bilgisini paylaşamıyor. Çünkü o sırada bir cümle söylüyorsunuz onla ilgili. Aklına yaşadığı bir olay geliyor, o zaman parmak kaldırıyor .” (EÖ1, Ses kaydı, 21:30 - 22:08).

“Yani metinde ilgilerini çeken cümleler, paragraflar geçtiğinde veya etkinliklerde geçtiğinde o zaman söylüyorlar yapıyorlar ya da.” (KÖ2, Ses kaydı, 11:02 - 11:09).

Bu ilişkilendirme durumunun dersi ne yönde etkilediğine dair öğretmenlerin verdikleri cevaplar ise şu şekildedir:

“Bence olumlu.” (KÖ1, Ses kaydı, 14:19 - 14:20).

“*Ne sağlıyor? İşte metni daha çok güncelleştirmiş oluyoruz.*” (KÖ1, Ses kaydı, 14:22 - 14:25).

“*Hayır, hayır daha çok ilgilerini çekiyor. Zamanın daha çabuk geçtiğini söylüyorlar. Öyle bir durumda bu şekilde değerlendiriyorlar.*” (KÖ2, Ses kaydı, 11:53 - 12:00).

“*Sağlıyor. Yani şu var: İkisi farkında ise beşi farkında değildir. Diğerine bir farkındalık yaratıyor.*” (EÖ2, Ses kaydı, 14:56 - 15:05).

Öğretmenlerin görüşlerine bakıldığında, öğrencilerin Türkçe derslerinde var olmayan okul dışı yaşamlarını ders sürecine kattığı anlaşılmaktadır. Bu aktarım ve ilişkilendirme durumunun ise öğretmenler tarafından, olumlu karşılandığı görülmektedir.

Türkçe dersinde popüler kültür metinleri. Bu alt tema, öğretmenlerin, Türkçe derslerine popüler kültür metinlerinin dâhil edilip edilmemesi gerektiği ile ilgili bilgiler sunmaktadır. Ayrıca popüler kültür metinlerinin dâhil edilmesinin öğrencileri nasıl etkileyeceği üzerinde durulmuştur. Bu alt tema, sekiz alt boyuttan oluşmaktadır. Bunlar, “gereklilik ($f=5$), ilgi çekicilik ($f=2$), okuma metni olmalı ($f=2$), aidiyet ($f=1$), dinleme becerisine katkı ($f=1$), konuşma becerisine katkı ($f=1$), okuma becerisine katkı ($f=1$) ve yazma becerisine katkı ($f=1$)” şeklinde gösterilebilir.

Türkçe derslerinde popüler kültür metinlerinin kullanılmasının gereklilik olduğu ile ilgili öğretmen görüşleri şu şekildedir:

“*Bence kullanılabilir çocuğun ilgisini daha çok çekebilir.*” (KÖ2, Ses kaydı, 12:52 - 12:55).

“*Ama yani farklı şeyleri görmek, örneğin sürekli aynı şeyi tadarsan bıcarsın. Farklı farklı tatları farklı farklı anlayışları farklı farklı görüşleri farklı şeyleri yansıtmak gerekiyor çocuğun ilgisini çekebilmek için. Tek bir şeyle gidersen bir süre sonra sıkılacaktır.*” (EÖ2, Ses kaydı, 16:53 - 17:18).

“İşte aslında şunu düşünmek gerekiyor. Bugünü düşünürsek bugünün değerlerinde bu çocukların dünyasında var olan şeyi kullanırsın. Örneğin bizim yanlımız şu; metinlerin çoğu 30 sene 40 sene öncesinin metinleri olunca o değerleri veriyor. Şimdiki gençlere hitap etmiyor yani. Sen şimdi eğer yalnızca bunu on sene sonra da aynı şeyi götürürsen orda da yine yanılgıya düşersin. Yani dönemine göre onlar da kullanılmalı. Diyelim ki Mehmet Ok'un şimdi çok iyi biliniyor ama on sene sonra unutulabilir. Yani güncellemek gerekiyor onu demeye çalışıyorum. Tabi kullanılabilir örneğin bizim bir metin var Mehmet Ok'un örneğin sporla ilgili bir şey iki sene önceydi hani bunlar kullanılabilir, kullanılıyor da. Aslında onlar olursa biraz daha somut oluyor biraz daha çarpıcı oluyor biraz daha metne karşı ilgi artıyor tabi.” (EÖ2, Ses kaydı, 18:18 - 19:26).

“Yani şöyle net biçimde kültürü popüler kültüre yöneltmek açısından kullanılırsa çok mantıklı gelmiyor bana. Ama netleştirmek yerine bak böyle bir yaşamda var deyip az da olsa zaman zaman diyelim ki bu yaşam biçimi bu kültür değerleri bu görüşler de var diyerek çok somutlaştırmadan bunun varlığı da hissettirilebilir. Ama çok net ve yöneltmek yerine böyle şey de var demek açısından.” (EÖ2, Ses kaydı, 20:23,0 - 21:00).

“Şimdi günümüz şartlarına baktığımız zaman ben önce teknolojiden bahsederken bunun yanı sıra aynı zamanda televizyonu da ihmal etmeyelim. Televizyonun önemi; diyelim ki diziler diziler hatta bazı parodiler veya skeçler çocukların ilgisini çekiyorsa eğer bunları ders esnasında buna benzer birtakım çalışmalar yapılması gerek. Çünkü çocuk ders dediğimiz zaman ona soğuk bir dereceden bakıyor en güzel ders bile ders şeyine girdiği anda çocuk uzaklaşıyor. Örneğin beden eğitimini seviyorlar. Diyelim ki ama öğretmen kalksa bütün her şeyi ben anlatacağım bütün işte futbolun kurallarını kuralları kuralları dese hiç kimse futbol oynamak istemez. Müzik öğretmeni aynı şekilde yapsa bütün o müzik teorilerini anlatmaya kalksa müzikten nefret eder çocuklar. Türkçe dersi de bir taraftan çocukların konuşması gerektiği bir ders bir taraftan çocuklara

konuşma demek zorunda kalıyoruz. Bir taraftan yazması gerekiyor bir taraftan yazacak zaman bulamıyor çocuk o kadar ödev yoğunluğu o kadar bir program yoğunluğu var ki çocuğa çocuk yoğunluğu yaşayacak zaman bile kalmıyor. Çocukluğunu yaşamadan büyüyor çocuklar. Bu açıdan teknoloji ve çevre yakın çevreyi çocukların iyi kullanabilmesi için bir taraftan öğretmenlerin bu tür bir imkân sağlaması bir taraftan da öğretmenlere seminer çalışmalarını... Nedir bu seminer çalışmaları? Kuru kuruya biz ben yaptım olmaktan ziyade teknolojiyi yakından takip edecek şekilde bir kaç basit pratik şey. Öyle uzun uzun bıktırıcı şekilde değil. Diyelim ki sınıfta bir diyelim ki sınıfta çocuk bir öyküyü nasıl tiyatro hâline getirebilir? Nasıl bunu canlandırabilir? Neler vardır? Örneğin Çok Güzel Hareketler Bunlar'dan yola çıkarak çocuklar kendi arasında bir grup oluşturarak günlük bir olayı yakın çevresinde gördüğü bir olayı tiyatro hâline getirerek hem bir taraftan o duyguyu yaşamak hem bir taraftan da kişisel gelişimini tamamlamak durumunda. İşte burada da yine bizim önümüze yine program program program çıkıyor zamansızlık çıkıyor yani. Bu zaman olayı gerçekten çok önemli.” (EÖ1, Ses kaydı, 24:15 - 26:44).

Popüler kültür metinleriyle ilişkilendirilmiş Türkçe derslerinin öğrenci ilgilerini ne yönde etkileyeceği ile ilgili öğretmenler şu şekilde görüş bildirmişlerdir:

“İlgisi muhtemelen biraz daha artar. Çünkü onların ilgisi doğrultusunda olacak ya; ama bu arada da nasıl metinler olacak? Birçok ünlü yazarımızı şairimizi tanımayabilecekler.” (KÖ1, Ses kaydı, 16:44 - 17:00).

“Olumlu yönde değişir.” (EÖ2, Ses kaydı, 19:36 - 19:37).

Olumlu yönde etkisi olacağını bildiren KÖ1 ve EÖ2 ile aynı düşünce doğrultusunda KÖ2 ve EÖ2, popüler kültür metinlerinin okuma metni olarak kullanılması konusunda şunları ifade etmişlerdir:

“Bence kullanabilirsiniz. Çocuğun ilgisini çekecekse kullanabilirsiniz. Önemli olan burada çocuğun ilgisini çekmek çekip daha iyi bir şekilde anlayabilmesi.” (KÖ2, Ses kaydı, 16:38 - 16:51).

“Aslında yani metinleri seçerken diyelim ki atıyorum 30 sene önceki değerler ile bugünkü değerler bir değil. Bazı değerleri biz vermeye çalışıyoruz ama teknolojinin gelişmesi ile o değerler şimdi onlara çok farklı geliyor. Örneğin biz şu şu şu... Örneğin atıyorum arkadaşlık ya da saygı ya da işte sorumluluklar vermeye çalışırken bunların çok sanki ne bileyim havada şeylermiş gibi geliyor. Çünkü onların dünyası farklı empoze edilen şeyler farklı. Farklı olunca da senin söylediğin çok bir anlam ifade etmiyor.” (EÖ2, Ses kaydı, 15:28 - 16:15).

Bunlarla birlikte sırasıyla aidiyet, dinleme becerisine katkı, konuşma becerisine katkı, okuma becerisine katkı ve yazma becerisine katkıyla ilgili KÖ2 şunları söylemiştir:

“Okulu daha çok sevme açısından, derse daha çok ilgi duymaları o dersi sürekli yapmak istemeleri, istek duymaları...” (KÖ2, Ses kaydı, 18:10 - 18:18).

“Dinleme becerileri de aynı şekilde daha çok ilgi çeker.” (KÖ2, Ses kaydı, 15:50 - 15:55).

“Yani işte oradakilere kahramanları yerlerine koyarak biraz daha farklı olumlu düşüncelerini söyleyebilirler biraz daha farklı yani görüş açıları değişebilir.” (KÖ2, Ses kaydı, 6:23 - 16:35).

“Etki eder tabi ki daha çok ilgisini çeker çocuğun daha olumlu hayata bakış açısı sağlar daha olumlu görür diyorum.” (KÖ2, Ses kaydı, 15:30 - 15:38).

“Severek yapar daha çok sever.” (KÖ2, Ses kaydı, 15:47 - 15:49).

KÖ2’den alınan görüşler doğrultusunda, popüler kültür metnlerinin Türkçe dersleriyle ilişkilendirilerek verilmesinin, öğrencileri tutum ve dil becerilerini kazandırma açısından olumlu yönde etkileyeceği görülmektedir.

Öğrencilerin popüler kültür metinlerine yönelik velilerin görüşlerine dair bulgular ve yorum. Bu bölüm yöntem kısmında verilen eylem planının oluşturulma sürecindeki veli görüşlerinin devamı şeklindedir. Yöntem bölümünde velilere dair verilen bilgiler, bu başlık altında yorumlanmıştır. Tablo 11’de veli görüşlerine yönelik içerik analizine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Tablo 11

Öğrencilerin Popüler Kültür Metinlerine Yönelik Velilerin Görüşlerine Dair İçerik Analizi

Kategori	Kod	f
Öğrencilerin ilgi alanları	İnternet	43
	Müzik	37
	Televizyon	37
	Teknolojik ürünler	36
	Kitap okuma	34
	Ünlüler	18
	Spor	17
	Çizgi roman	7
Popüler kültür metinleri	Gereklilik	54
	Temel dil becerileri	50
	Aidiyet	28
	İlgi	27
Okul dışı faaliyetler	Ders çalışma	46
	Bilgisayar ve internet	44
	Eve girer girmez yaptıkları	44
	Aileyle sohbet	15

	Sokakta oynama	4
Eğitim sistemi eleştirileri	Sistemin yapısı	40
	Yaşamdan kopukluk	34
	Aidiyet hissetme	28
	Hitap etmeme	21
	Aidiyet hissetmeme	16
	Hitap etme	11
Öğrencilerin ilgi alanlarına dair görüşler	Zararlı	33
	Yararlı	25
Türkçe dersi ve gerçek yaşam	İlişkisiz	26
	Bilinmiyor	13
	İlişkili	1

Tablo 11’de görüldüğü üzere veli görüşlerine dair içerik analizi, altı boyuttan oluşmaktadır. Bunlar sırasıyla öğrencilerin ilgi alanları ($f= 229$), popüler kültür metinleri ($f= 159$), okul dışı faaliyetler ($f= 153$), eğitim sistemi eleştirileri ($f= 150$), öğrencilerin ilgi alanlarına dair görüşler ($f= 58$), Türkçe dersi ve gerçek yaşam ($f= 40$) şeklindedir. Veli görüşlerine yönelik içerik analizine dair her bir kodla ilgili veli görüşlerinin tamamının verilmesi mümkün olmayacağından, tez izleme komitesi toplantısında örnek cümleler verilmesi kararı alınmıştır. Bu karar doğrultusunda kodu temsil niteliği en yüksek olduğu düşünülen ve iki kadın, iki erkek veliden alıntılanan görüşler her bir kodun altında gösterilmiştir. Sıklık değeri en yüksek olan kategoriden başlanarak kodlara dair bulgular şu şekilde gösterilebilir:

Öğrencilerin ilgi alanları. Bu kategori, öğrencilerin okul dışı yaşamlarını oluşturan ve en fazla zaman ayırdıkları popüler kültür metinlerini veli gözüyle göstermektedir. İnternet ($f=43$), müzik ($f=37$), televizyon ($f=37$), teknolojik ürünler ($f=36$), kitap okuma ($f=34$), ünlüler

($f=18$), spor ($f=17$) ve çizgi roman ($f=7$) olmak üzere sekiz alt boyuttan oluşmaktadır. Sıklık değeri en yüksek olan internete dair veli görüşleri şu şekildedir:

“Oyun. Daha ziyade oyun. Sosyal medya da kullanıyor.” (EV1, Ses kaydı, 4:53 - 4:59).

“İnterneti daha çok işte oyun tarzı şeyler yani. Bu facebook hesabı var. Oradan bakar, arkadaşlarını takip eder. O tür şeyler yani.” (EV8, Ses kaydı, 9:51 - 10:01).

“Sosyal şeyi var. Facebook'u var. Bazen bende şey, zamanını düzenli kullanması için uyarıyorum yani. Facebook'a girme ya da arkadaş olan, arkadaşlarıyla şeyden facebooktan konuşuyor. Yani yazışıyor daha doğrusu.” (EV12, Ses kaydı, 5:18 - 5:38).

“Belli oyun siteleri var bizim de onayladığımız onlara giriyor. Onun dışında işte facebook adresi var orada biraz vakit geçiriyor işte. Arkadaşlarıyla messengerdan yazışıyor mesela ama bizim denetimimizde yani.” (KV17, Ses kaydı, 4:54 - 5:09).

“İnternette eğer şeyse hani yazılı haftasıysa e-okula çok girip çıkıyor. Notlar girildi mi girilmedi mi diye. Facebooka biraz girer. Paylaşımlarını da takip de ediyoruz hani. Arkadaşlarıyla ilgili bir şeyler paylaşır işte kanki arkadaş o şekilde. Oraya takılır. Yine şeyde de mesela komik videolar izler. Ya da işte yine futbolla ilgili bir şeyler açar yani gollerin tekrarı gibi o tür şeyler izler.” (KV21, Ses kaydı, 5:20 - 5:46).

“Zevk duyduğu şey ne diyeyim bir kere ilk başta internet. İnternet bir şey değil ama. (...) Nerelerde vakit geçiriyor? Açıkçası oyun oynuyor.” (KV23, Ses kaydı, 3:25 - 3:34).

Veli görüşlerinden hareketle öğrencilerin, interneti nadiren okul veya dersleriyle ilgili işler için kullandığı söylenebilir. Öğrencilerin interneti, oyun ve sosyal medya gibi eğlenceli amaçlarla kullandığı dikkat çekmektedir. İnternette en çok görüş, müzik dinleme üzerinedir. Buna dair veliler şu şekilde açıklamalarda bulunmuşlardır:

“Müzikle arası... Yani dinler; yani bazen dinlediği zamanlar olur. Valla genelde çağdaş müzik yani böyle pop müzik...” (EV1, Ses kaydı, 5:41 - 5:55).

“Müzik dinliyor. Dinlemeyle arası iyi. Genelde yerli, yabancı da dinlediği oluyor. Ama genelde pop.” (EV6, Ses kaydı, 5:33 - 5:42).

“Müziği çok sever. Hıhı sever. Yabancı da dinler, pop müzik de dinler. Her ikisini de dinler.” (KV10, Ses kaydı, 3:33 - 3:41).

“Müzikle arası mesela şey yaparken... Kullandığı, bir yerlere gittiği zaman dinlemesini sever. Ama genelde yabancı müzikleri sever. Pop.” (KV15, Ses kaydı, 4:49 - 5:01).

Müziğin öğrencilerin okul dışı yaşamında önemli bir eğlence aracı olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin müzik zevkiyle ilgili olarak yerli müziklerden çok yabancı müzikleri dinlemeleri göze çarpmaktadır. Bu durum öğrencilerin, yabancı dillerde söylenen müziklere karşı yüksek kültür algısı oluşturduğunu göstermektedir. Yerli müziklerin ise öğrenciler tarafından alt kültürün ürünü olarak görüldüğü düşünülmektedir. Bir diğer kod ise televizyondur. Televizyona dair veli görüşleri şu şekilde örneklendirilebilir:

“Televizyon izliyor. Cartoon Network izliyor. 12 yaşında daha çizgi film izliyor. Genelde bizim izlediğimiz programları izliyor. Dizileri izliyor.” (EV13, Ses kaydı, 3:21 - 3:33).

“Televizyon, bir iki dizisi vardır yani. Yani genelde kız çocuğu olduğu için zaten, dizilerde biliyorsunuz hep bu şeyle aşk ile ilgili olan diziler yani. İsmimizi ben bilmiyorum annesi bilir dizilerin yani ama bir tane dizisi var örnek veriyorum. Onu çok seviyor ama pek de vakti olmuyor. Hani bu yetimhanede yetişen bir kızlar falan var. Onu severek izliyor mesela ve ona duygusal davranıyor yani o konuda.” (EV18, Ses kaydı, 4:23 - 4:48).

“Benimle birlikte dizi izliyor. (...). Kanal D'de şey var, Güneşin Kızları... Bir de Fox Tv'de var Aşk Yeniden.” (KV4, Ses kaydı, 4:39 - 4:49).

“Televizyonda da işte o komedi programları, stilim programları, yarışma programları, müzik... O tür şeyleri izler. Onlara vakit ayırır.” (KV10, Ses kaydı, 3:04- 3:13).

Öğrencilerin televizyon izleme durumlarına bakıldığında, televizyonun amaca yönelik olarak düzenli bir şekilde takip edildiği dikkat çekmektedir. Yani öğrencilerin, boş zamanlarında televizyon izlemedikleri; televizyonda takip ettiği programlara göre zamanlarını ayarladıkları düşünülmektedir. Bu kategori altında en fazla görüş bildirilen kodlardan bir diğeri de teknolojik ürünlerdir. Teknolojik ürünlere dair veli görüşleri şu şekildedir:

“Bilgisayarda dersleriyle ilgileniyor bilgisayarda genellikle. Boş şeye geçirmek için olmuyor. Cep telefonuyla biraz hani fırsatını bulursa oyun, zaten çocukların dünyası olmuş teknoloji fırsatını bulursa telefonda oyun oynuyor. Whatsapp'ta arkadaşlarıyla şey yapıyor falan. Ya da telefondan hani dersaneye giderken alıyor yanına, bizimle irtibat kurmak amaçlı falan.” (EV18, Ses kaydı, 7:17 - 7:42).

“Yani ne amaçla kullanıyor işte. İnternette oyun oynamak için bilgisayar, telefondan oynuyor oyunu. Ondan sonra, zaten evin haricinde telefon yok. Buradan wifiden bağlandığı için pardon internet yok. Dışarıda da sadece haberleşme, okula götürüyor getiriyor. Okulda geç kalacağı zaman ya da herhangi bir zaman okulda bir problem çıktığında biz rahat ulaşabilelim diye o şekilde kullanır.” (EV19, Ses kaydı, 8:34 - 9:03).

“Tableti oyun oynuyor. Bilgisayarda işte daha çok araştırma ödevlerini yaparken kullanıyor. Telefonunu da normalde zaten telefonunda ayrı bir internet hattı yok; evdeki interneti kullanıyor yani dışarıda kullanılmıyor zaten interneti telefonunda. Evde de çok

acil araştırması gereken bir şey varsa bilgisayarı açana kadar hemen oradan araştırıyor. Genelde araştırma için kullanıyor.” (KV17, Ses kaydı, 6:19 - 6:46).

“Tableti ilkokuldayken falan aldık; öyle hatırlıyorum. O zaman bir heves vardı, oyun oynamak için. İnternete giremiyordu tabi. Tableti onun için aldık. Cep telefonunu ben ulaşabilmek için aldım açıkçası. Çünkü arkadaşını arıyordum, arkadaşına S. soruyorum. Yani şeyi olacak, gönlü olacak da S. bana söyleyecek. Ya dedim niye ben çocuğuma alayım, hani aradığımda nerede olduğunu bileyim. Takip etmek için.” (KV18, Ses kaydı, 7:17- 7:54).

Veli görüşlerine dikkat edildiğinde hemen hemen her öğrencinin cep telefonu, tableti ve bilgisayarı olduğu görülmektedir. Teknolojinin hem ev içinde hem evlerinin dışında öğrenciler için önemli bir unsur hâline geldiği düşünülmektedir. Aileler çocuklarıyla iletişim kurmada bu ürünleri, bir gereklilik olarak görmektedir. Öğrencilerin ise daha çok eğlenmek ve iyi vakit geçirmek için teknolojik ürünlere ilgi gösterdiği anlaşılmaktadır. Bunlarla birlikte öğrencilerin okul dışı yaşamını oluşturan ilgi alanları ile okul içi yaşamı arasında ortak nokta olarak sadece kitap okuma gösterilebilir. Buna dair veli görüşleri ise genel olarak öğrencilerin kitap okumayı sevmediği yönündedir. Okuduğu kitaplara örnek olarak ise Milli Eğitim Bakanlığı tarafından önerilen 100 Temel Eser’i değil; onların okul dışı yaşamlarında ilgi alanlarına giren ve o yaş grubu arasında popüler kabul edilen kitapları örnek verdikleri görülmektedir. Hatta velilerin, okulda önerilen kitapları çocuklarının okumadığına, o kitaplardan sıkıldıklarına dair görüş sundukları da şu cümlelerinden anlaşılmaktadır:

“Kitap okumayı seviyoruz fakat bu sıralar şeyden... Telefonda bir kitap yeri gibi bir şey var onu okuyor. Yatakta okuyor bazen ama normal kitap da okuyoruz yani.” (EV15, Ses kaydı, 4:50 - 5:03).

“Kitap okumayı... Kitap okuyoruz ama yani yalan söyleyemeyim. Çok sevdiğini söyleyemem. Biraz sıkılıyor kitap okumaktan.” (EV17, Ses kaydı, 4:22 - 4:30).

“Kitap okumayı çok seviyor ama son dönemde çok okumuyor. Yani (...). Valla ne tür kitaplar... Daha çok işte şey, macera, nasıl diyeyim böyle işte bir kitap, iki kitap, üç kitap devamı olan böyle seri şeklinde olanları...” (KV11, Ses kaydı, 6:38 - 7:01).

“Genellikle gençlik kitaplarını okuyor. Yani 13-14 yaş arasına uygun kitapları okuyor.” (KV17, Ses kaydı, 4:42 - 4:49).

Buraya kadar verilen kodlar dışında, öğrencilerin ilgi alanlarına dair ünlüler, spor ve çizgi roman kodları da bulunmaktadır. Öğrencilerin takip ettiği ünlülere dair veliler, futbolcuları ve şarkıcıları örnek vermişlerdir. Burada dikkat çeken nokta, takip edilen ünlülerin çoğunun yabancı olmasıdır. Spor ile ilgili olarak veliler, özellikle futbol üzerinde durmuşlardır. Futbolla ilgili öğrencilerin, fanatik bir tutum içerisinde oldukları görülmektedir. Son olarak ise çizgi romanların, öğrencilerin sıklıkla severek ve isteyerek okudukları metinler arasında yer aldığı veli görüşlerinden çıkarılabilir.

Popüler kültür metinleri. Bu kategori, öğrencilerin okul dışı yaşamlarını oluşturan popüler kültür metinlerinin Türkçe derslerinden kullanılması üzerine veli görüşlerine dayanmaktadır. Bu kategori dört boyuttan oluşmaktadır. Bunlar; gereklilik ($f=54$), temel dil becerileri ($f=50$), aidiyet ($f=28$), ilgi ($f=27$) şeklindedir. Veliler en fazla görüşü, popüler kültür metinlerinin Türkçe derslerinde kullanılmasının gerekli olduğu üzerinde sunmuşlardır. Bu görüşler şu şekilde gösterilebilir:

“Yani neden gerekli. Çocuklar sonuç itibariyle okullara, kendilerini zenginleştirebileceği bir alan olarak kullanacaksa kendilerini yani mensubiyet içerisinde hissetmeleri lazım her şeyden önce. Yani evet ben öğrenmek zorunda olan bir bireyim, öğrenmek zorunda olan bir bireyin şunlara şunlara ihtiyacı... İhtiyaçların

tespit edilip. İhtiyaçları zaten okul tespit ediyor. Yani onu, kendisi için bir eksiklik olduğunu, o ihtiyacı okulun verebileceği inancı ve itikadi oluşturulması lazım. Çocuk ondan beklentiye sokulması lazım. Bu da nedir? Çocuğun da kendini ifade etmesi. Çocuğun da beklentileri olabileceğini düşünerek Milli Eğitimin politika belirlemesi lazım.” (EV1, Ses kaydı, 32:51 - 33:32).

“Yani bence değişmesi bir şeylerin, gelişmesi lazım yani. Değişmesi lazım. Tabi ki çünkü neden yani teknolojide nasıl bir şeyler değişiyorsa sürekli, gelişmeler kaydediyorsa bence ders konularında da yani bir şeyleri öğretmek için de onlar üzerinde de sürekli yenilikler yapılabilir yani. Hani daha faydalı nasıl olabilir. Daha faydalı nasıl işte anlatabiliriz gibi.” (EV17, Ses kaydı, 16:39,3 - 17:13).

“Aynı şey farklı bir sistemle dersler işlenmeye ve eğlenceli hâle gelmeye başladığında çocuk kendini sanki kolejvari bir sınıfta okuyormuş gibi hissettiğinde çocuk bununla gurur duyuyor benimsiyor. Bu çocuklar pazartesi günü, eyvah ben başka renk ayakkabı giydim acaba ceza alırım, korkusuyla mı okula gitsinler; acaba bu Türkçe dersinde bizi ne bulacak bu konuda, biz hani kiminle karşılaşacağız nasıl bir sürpriz var diye mi gitsinler.” (KV12, Ses kaydı, 40:32 - 40:58).

“Biz ne kadar istemesek de çocuklar onları izliyor. İzlemese de merak ediyor. Belki bizden gizli gizli bile bakabiliyor olabilirler. Sonuçta biz sürekli evde de değiliz. Biz ne kadar onlara şöyle yapın böyle yapın da desek kendi çocukluğumuzdan pay biçelim eğer onu yapacağım diyorsa yapıyordur zaten. Böyle bir gerçek varken de sadece tek benim çocuğum değildir yani bunları izleyen hatta çok çok farklı şeyler izleyen insanlar olduğunu biliyorum çocuklarda. Yani böyle bir şey olabilir tabi neden olmasın. Onların merak ettiği ya da öğrenmek istediği şeyleri bilirkişi... Ya da bilirkişi demeyim de en azından onların sevdiği öğretmenler; çünkü çocukların gözünde çok farklı. Bizle belki

aynı şeyleri söylüyorlar ama onların söylediği daha etkili gelebiliyor bazen.” (KV16, Ses kaydı, 12:40 - 13:24).

Veli görüşlerinin öncelikle var olan Türkçe derslerine ve eğitim sistemine yönelik şikâyetlere dayandığı görülmektedir. Ardından veliler, istemeseler de çocuklarının hayatında olan popüler kültür metinlerinin ders içeriği olarak kullanılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu durum velilerin, var olan derslere ve içeriğe karşı bir hoşnutsuzluk içerisinde olduklarını göstermektedir. İdeal insan tipini hedef alan ve öğrencilerin beklentilerinden uzak bir eğitim sisteminden çok tamamen öğrencilerin merkeze alındığı bir içerik istediklerini göstermektedir. Fakat genel olarak veli görüşlerine bakıldığında, bu konuda kaygı duyan veliler de olduğu görülmüştür. Velilerin kaygısı ise popüler kültür metinlerinin, olumsuz etkilerinin olması ve ders içeriği olarak girmesinin bu olumsuz etkileri daha da arttıracak yönündedir. Bu görüşlerinin sebebini ise, öğrencilerin bu metinlerin derse girmesiyle, onların olumsuz etkilerine karşı tamamen kabullenici bir tavra girecek ve daha da gerçekmiş gibi yaşayacak olmaları şeklinde belirtmişlerdir.

Popüler kültür metinlerinin olumsuz yönlerinin kaygısını çekmeyen veliler, öğrencilerin, okuma, konuşma, dinleme becerileri üzerinde olumlu yönde etki edeceğine dair şu görüşleri sunmuşlardır:

“Sevdiği şeyler de değişir. Öbürkini seve seve okuyor. Okuldan da alıyor şey yapıyor okuyor ama fazla sarmıyor. Ötekileri okumaya başladığı zaman oğlum bırak artık diyoruz yeter bu kadar ancak öyle bırakıyor. Başladığı zaman 20 yaprak,30 yaprak birden okuyor.” (EV13, Ses kaydı, 20:19 - 20:37).

“Benim çocuğuma değiştirir. Daha fazla kitap okur. Derste o dersle ilgili şimdi konumuz biraz daha Türkçeye alakalı herhalde. Daha fazla ilgisini çeker.” (EV16, Ses kaydı, 7:59 - 18:14).

“Daha zevkle okur, mutlu olur, amacı olur, daha ufku genişler.” (KV10, Ses kaydı, 10:30 - 10:36).

“Yani, hani... Yani biraz tabi ki ama sevdiği için hani çizgi roman olmaz da işte atıyorum normal bir şekilde fıkravari işte, diyelim bilim kurgu gibi yazılı olarak o şekilde yani hoşlandığı bir konu, sevdiği bir konu olduğu için o konu hakkında fikir üretmesi, işte ilgisi alakası olduğu için fikirlerini anlatması, fikirlerini başkasıyla paylaşması kendisinin de hoşuna gidecektir. Yani, hani her şey çocuğun o alanı sevmesi ve ilgi göstermesiyle... Gerisi zaten çorap söküğü gibi gelecektir yani.” (KV11, Ses kaydı, 30:43 - 31:31).

Popüler kültür metinlerinin Türkçe dersleriyle ilişkilendirilmesinin katkılarına yönelik veli görüşlerinden ikisi de aidiyet ve ilgi hakkında olmuştur. Bu konu hakkında veliler şunları söylemiştir:

“Kesinlikle pozitif yönde değişir. Yani kar tatili olması onlar için olağanüstü bir ayrıcalık olmaz.” (EV1, Ses kaydı, 32:03 - 32:10).

“Tabi olabilir. Tabi tabi olabilir yani. O zaman okulla ilişkisi devam eder çocuğun.” (EV10, Ses kaydı, 8:55 - 19:07).

“Daha iyi, iyi hisseder kendini. Oraya daha ait olduğunu, çok şey öğrendiğinin farkına varır. Kendini bulur yani orada.” (KV10, Ses kaydı, 12:54 - 13:14).

“Yani okulda bağdaşmalarını kazandıracaktır. Onlar yani okulda keyif aldığı şeye gidersiniz. Arkadaşınıza kızgın olduğunuz veya tavrını hoş bulmadığınız insana gitmezsiniz yani arkadaşlık kurarken. Okul da çocuğun sosyalleştiği yer. Keyif aldığı yerler olduğu için, yani ortamlar hazırlandığı zaman çocuk daha kendini orada rahat hissedecektir.” (K19, Ses kaydı, 30:34 - 30:55).

“İyi etkiler. Ben merak duyup da bakmadım içine. O kadar kitap aldım. Belki yirmi tane kitap aldım. Marvel'in kitaplarından aldım. Bir tane alıp da okuyayım istemedim. Fotoroman gibi üstünde renkli fotoğraflı şeyli. Baktım merak etmedim ama o ilgi duyuyor. Artık macerayı mı seviyor? Şey mi duyuyor? Ama istiyor çocuk. Bittiği zaman en azından bu cilt bitti öbür ciltte bana şunu al diyor.” (EV13, Ses kaydı, 22:19 - 22:45).

“Artı eksi olarak düşünürsek ben artı olan yere gitmeyi daha çok isterim. Mesela bir yerde balıkla ilgili kitap varsa diğer tarafta yemek tarifleriyle ilgili bir kitap varsa ben balıkla ilgili kitaba gitmeyi isterim. Ben balık tutmayı çok seviyorum. Balıkla ilgilenmeyi seviyorum. Çocuklarda da böyle yani. Burada çok sevdiği bir sanatçı varsa eğer bence çocuk oraya yönelir.” (EV16, Ses kaydı, 17:06 - 17:25).

“Yani sevdiği bir şey ile ilgili olduğu için hani mesela spor ile işte bir Türkçe bağdaşırsa matematik bağdaşırsa, sporla örneklendirilerek giderse bence akademik başarısı daha yükseğe çıkar diye düşünüyorum.” (KV21, Ses kaydı, 18:42 - 18:54).

“Bence çocuk şey olarak sever. Mesela Türkçe olarak diye alalım. Türkçeyi çocuk okuyup da şey yapacağına, sizin dediğiniz gibi daha bir metin içinde şeyde kullanarak yaparsanız daha sever bence Türkçeyi. Ağır gelmez yani.” (KV23, Ses kaydı, 21:12 - 21:28).

Yukarıdaki görüşlere bakıldığında, velilerin popüler kültür metinlerinin Türkçe dersleri üzerinde oluşturabileceği olumlu yönleri savundukları dikkat çekmektedir. Bir diğer dikkat çeken nokta ise velilerin gözünde var olan Türkçe dersine karşı öğrencilerin aidiyet hissetmemesi ve bu dersin öğrencilerin ilgisini çekmemesidir. Bu konuda velilerin, popüler kültür metinlerini bir çıkış yolu olarak gördükleri düşünülmektedir.

Okul dışı faaliyetler. Bu kategoride öğrencilerin, okuldan eve geldiklerinde neler yaptıkları, nelerle ilgilendikleri üzerinde durulmuştur. Ders çalışma ($f=46$), bilgisayar ve internet ($f=44$), eve gelir gelmez yaptıkları ($f=44$), aileyle sohbet ($f=15$), sokakta oynama ($f=4$) adlı beş boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutların içerisinde dikkat çeken nokta öğrencilerin, eve gelir gelmez ne yaptıkları ile ilgilidir. Bu konuda veli görüşleri şu şekilde gösterilebilir:

“Geldiği zaman hemen televizyonu açıyor eğer hemen cep telefonunu alıyor.” (EV13, Ses kaydı, 1:33 - 1:39).

“Aslında tam da direkt derse girmiyor. Bilgisayara oturuyor. Orada azıcık kafa dağıtıcı bir şeyler yapıyor.” (EV14, Ses kaydı, 1:17 - 1:25).

“Okuldan eve geldiği zaman yaptığı tek şey, çantasını fırlatmaz bir kere. Onu övünerek ve gururla söylüyorum. En sevdiği şeyi yapar. En sevdiği şey, dans etmek, müzik dinlemektir.” (KV12, Ses kaydı, 1:32 - 1:44).

“Önce bir rahatlama oluyor diyeyim ben size. Üzerini değiştiriyor. Ne bileyim bir 10-15 dakika dinleniyor. Ellerini yıkıyor işte falan işte televizyon seyrediyor. Ondan sonra acıktıysa... Acıkmadıysa bir meyve yiyor mesela meyve atıştırıyor. Ben de diyorum işte, babamız bizim mahallede çalışıyor. Babamız gelecekse hemen yemek hazırlıyoruz, sonra yemek yemeye geçiyoruz. Yemekte bir güzel bir aile ortamımız oluyor. Yemek yerken işte okuldan bahsediyor. Bugün şu oldu, bugün bu oldu, işte şu arkadaşımın şöyle oldu. Şu öğretmenimi çok seviyorum diye yemekte güzel bir aile şeyimiz çok güzel oluyor yani. Ondan sonra, sonra bir yemekten sonra bir 10-15 dakika daha bir dinlenme devam ediyor. Sonra tekrar işte şeyine göre sınavları varsa hemen odasına geçip çalışmalarına başlıyor. 1 saat çalışıp 15 dakika mola yapıyor.” (KV20, Ses kaydı, 0:57 - 1:59).

Öğrencilerin okuldan eve gelir gelmez neler yaptıkları velilere sorulduğunda, yukarıda da görüldüğü üzere, hemen hemen tüm velilerin “biraz kafa dağıtmak istiyor, rahatlamak için bilgisayarla oynuyor, cep telefonu ile oynuyor, çantasını atıp dans ediyor” şeklinde görüşler sunduğu görülmüştür. Öğrencilerin bu eylemleri, ders çalışmaya geçmeden önce yaptıkları velilerin sunduğu görüşlerden anlaşılmaktadır. Bu görüşlerden hareketle öğrencilerin, okuldan eve geldiğinde rahat olmadıkları, kendilerini orada özgür hissetmediği, bu yüzden de eve gelir gelmez kendilerini rahatlatacak eylemlere giriştikleri söylenebilir.

Öğrencilerin okul dışı yaşamlarında, akranlarıyla ya da arkadaşlarıyla yüz yüze oyunlar oynamak için sokağa çıktıkları konusunda çok az görüş bildirilmiştir:

“Sokakta oynar. Az oynar sokakta. Çok fazla sokağa müptela değildir.” (EV10, Ses kaydı, 2:59 - 3:05).

“Hafta sonu sabah 11, akşam 5. Okuldan geldikten sonra hava aydınlık olursa yaz dönemi olursa hava kararana kadar. Hava karardığı zaman eve geliyor.” (EV9, Ses kaydı, 1:57 - 2:15).

“...hiç 6 saatin 5 saatini dışarda geçirir yani.” (KV22, Ses kaydı, 3:15 - 3:22).

Geleneksel çocuk oyunlarının yerini bilgisayar ve internetin aldığı şu görüşlerden anlaşılmaktadır:

“1.5, 2 saat bilgisayar...” (EV12, Ses kaydı, 2:40 - 2:59).

“3 saat... 2 saat oyun olsa veya 1.5 saat oyun olsa 1 saat de ders...” (EV13, Ses kaydı, 2:54 - 3:05).

“Bilgisayarda, telefonda genellikle bilgisayara girer. Müzik, facebook veya twitter o tür şeyleri gözden geçirir. O kadar. Oyun varsa oyun oynar. O tür şeyler yani.” (KV10, Ses kaydı, 2:13 - 2:28).

“Onu şöyle diyebilirim. Yani her gün aynı rutin bir şekilde 4 saat giriyor 5 saat giriyor diyemem. Bazı günler 15 dakika giriyor bırakıyor ama bazı günler 4 saat başından kaldıramıyorsunuz. Ortalama 1, 1 buçuk saat falan...” (KV12, Ses kaydı, 2:48 - 3:03).

Yukarıda da görüldüğü üzere öğrencilerin eğlenceyi teknolojiye bulduğu ve ilk fırsatta bilgisayarda vakit geçirmeye çalıştığı görülmektedir. Bir diğer dikkat çekici nokta ise öğrencilerin, gün içerisinde aileleriyle çok az iletişimde buldukları şeklindedir:

“Malesef sohbet edemiyoruz. Edemememizin sebebi yani bu bilgisayar olsun, televizyon olsun kendi iş yoğunluklarımız olsun. Yani ödevlerini yaptıktan sonra herkes kendi odasına çekiliyor. Ondan sonra belli ölçülerde verilen izinler doğrultusunda işi olan internete giriyor. Bazen renkli dizileri olanlar, dizilerini takip ediyorlar.” (EV1, Ses kaydı, 2:57 - 3:23).

“On beş, yirmi dakika... Ders yaparken zaten aynı onun odasında beraber çalışıyoruz derslerine. Ben bilgisayarda kendi işlerim var onları yaparken, o da kendi derslerini yapıyor.” (EV13, Ses kaydı, 2:30 - 2:40).

“Valla şöyle bizim mesela akşamları o da E. planı. O günü değerlendirme şeyimiz var, saatimiz var. Şey... Mesela yatmadan önce o gün neler oldu işte nasıl geçti diyelim E. okulda çok böyle etkileyen bir olay veya bizim, eşimin veya benim. Onu böyle bir 15-20 dakika yatmadan önce her akşam yapmasak da onu genelde sık yapıyoruz Özellikle de E. düşünce şeylerinde bu baya iyi oldu yani. İşte günü şey yapma, gözden geçirme programı gibi.” (KV11, Ses kaydı, 4:47 - 5:29).

“Şimdi ben babadan biraz daha şanslıyım. Babamız yoğun çalıştığı için çok fazla evde olamıyor. Biraz geç geliyor. Biz zaten okuldan gelince hep bir muhabbetimiz oluyor. Okulda şu oldu anne, bu oldu anne. Hani biraz da böyle şey sıcakkanlı bir çocuktur.

Arkadaş gibiyiz, öyle çok çekinmez benden, her şeyini anlattığı için yani sürekli zaten sohbet hâlinde.” (KV17, Ses kaydı, 2:42 - 3:06).

Eğitim sistemi. Türkçe dersi merkeze alınarak eğitim sistemi hakkında veli görüşlerinin ele alındığı bu kategori, beş boyuttan oluşmaktadır. Sistemin yapısı ($f=40$), yaşamdan kopukluk ($f=34$), aidiyet hissetme ($f=28$), hitap etmeme ($f=21$), aidiyet hissetmeme ($f=16$), hitap etme ($f=11$) boyutlarından en fazla görüşün bildirildiği sistemin yapısına koduna ilişkin veli görüşleri şu şekilde gösterilebilir:

“Şimdi tabi ki her geçen gün öğrencilerin daha kişisel anlamda, özgürlük anlamında işte daha geniş bir alan, alana sahip oldular. Bu alan genişledikçe öğrencinin, derslerde olan başarılarının düşük olduğunu düşünüyorum. Ve bu da başarılarını etkiliyor. Soruların kalitesi düşüyor. Öğrenciler çoğunlukla derslerde sınav sonuçları düşük oluyor. Bunlar hep işte bu iletişimin bu noktaya gelmesi olarak görüyorum ben.” (EV12, Ses kaydı, 7:55- 8:41).

“Eğitim sistemi hakkındaki görüşlerim, şu andaki görüşlerim pek olumlu değil. Tamamen yarış atı gibi öğrenciler. Tamamen bir şey öğrenmiyorlar. Sadece bir şeyi başarmak için bir yarış içindeler. Eğitim sistemi, eğitmiyor bence. Doğru düzgün öğretmiyor yani, sadece ezberleme oluyor belli bir dönem için. Çok kısa zamanda onu unutabiliyorlar yani.” (EV15, Ses kaydı, 8:32 - 9:01).

“Ben öğretmen çocuğuyum. Annem, babam öğretmen. Tüm ailem zekidir, ailemin yarısı öğretmen. Kendi hayatıma dönüp bakıyorum aynı eğitim sistemi hemen hemen aynı gidiyor. Az önce konuştuğumuz şey. Bundan sonra değişir mi? Değişim var gibi gözüküyor ama geriye doğru gidiyor. Aynı konuları konuşuyoruz. Sürekli tamam özne, yüklem, belirtili nesne birtakım değişti, birtakım terimler değişti ama aynı şeyler oluyor. Şimdi belgesel kanalları izliyorsunuz, orada çocukların nasıl bir disiplinle yetiştiğine

bakıyorsunuz. Dünyada birçok şey var ama bizde 50 yıl önceki eğitim sistemi, derse giriş çıkış saatlerine, çocuğun forma giyme zorunluluğuna kadar, öğretmenine sıkılarak bir şeyi utancından ya da korkusundan söyleyememek gibi abuk subuk kuralları var. Sadece konular veriliyor, sadece ödevler veriliyor.” (KV12, Ses kaydı, 8:18 - 9:12).

“Ben çok teferruatı bilmiyorum ama yani çocuklar bir yarış atı gibi koşturuyorlar yani benim gördüğüm dışardan.” (KV14, Ses kaydı, 6:25- 6:31).

Yukarıda yer alan veli görüşlerine bakıldığında, velilerin eğitim sisteminden rahatsız oldukları göze çarpmaktadır. Rahatsızlıkların temelinde de öğrencilerin, eğitimin amaçlarının yerine getirilmesi adına sürekli bir rekabet içerisine sokuldukları görüşü yatmaktadır. Velilerin “at yarışı” olarak ifade ettikleri bu rekabet ortamında, öğrencilerin dersleriyle günlük yaşamları arasında kopukluk olduğu veli görüşlerinde şu şekilde yansımıştır:

“Yani tamamen çocukların doğasına aykırı bir sistem bana sorarsanız.” (EV1, Ses kaydı, 12:10 - 12:11).

“Ya biraz ya oluyor tabi ki. Bağlantılar oluyor. Ama tamamen olduğunu söyleyemem. Ama bağ kurabildiğim şeyler var yani. Arkadaşlık ilişkileri var. Böyle bu tip şeyler var.” (EV17, Ses kaydı, 10:22 - 10:35).

“Yok ki. Neden yok biliyor musunuz? Çocuğun ömrü okulda geçiyor çünkü. Yani neden? Ben kendi çocuğum için söylüyorum. Şimdi çocuğum geldi, önüne afedersiniz 1 kaşık yemeğini koydum ve benim çocuğum derse şeye gitti, dersaneye gitti. Kaçta çıkacak 7'de gelecek. 7'de dersten çıkacak. Benim çocuğum işte 7 buçukta diyelim eve girecek. Çocuğum işte elini yüzünü yıkayacak, duşunu alacak, yemek yiyecek 2 saat sonra yatacak. Benim çocuğumun sosyal hayatı olabilir mi?” (KV2, Ses kaydı, 15:47- 16:13).

“Bir ilişki olduğunu düşünmüyorum. Nasıl açabilirim bunu? Şimdi şöyle diyelim. Okulda aldığımız eğitim TEOG duvarı koydular, TEOG'u geçmek için çocuklar yarışıyorlar. TEOG'u geçiyorlar. Bir hedef koyuyorlar; bunu ben de koyuyorum. Diyorum ki fen lisesi, çocuğu tanıdığım için bunu yapabileceğine inanıyorum. Yap demiyorum yapabiliyorsan yap. İlla ki bunu yap diye bir takıntım yok benim. Çünkü o yolu ben de geçtim; ben lise sonda isyan ettiğim için ne üniversiteye gittik ne de bunun için çaba sarfettim. Çünkü yorulmuştum artık, koş koş koş koş son dakikada yarışı bıraktım ben. Birçok şeye mâl oldu. Şimdi istiyorum ki ben İ. ilkokula başlarken bir şeye çok dikkat ettim. Bir çocuğa okula ilk başladığı sene okulu ve öğretmeni sevdirdirseniz yolun üçte birini geçmişsiniz demektir. Kendi kafamda öyle düşündüm çünkü kendi yaşadıklarım bunlar. Bunu geçtik, çok güzel bir öğretmenimizdi. Güzel bir okulumuz vardı hakikaten bilgiye yön veren bir öğretmendi ki genel kültürünü de verdi çocukların, insan sevgisini de aşıladı. Her zaman ödevlerini de verdi. Ama şimdi ortaokulda öyle bir şey yaşıyoruz ki TEOG diye birşey var önümüzde. Dersten başka öğretmenlerin verdiği hiçbir şey yok. Ağlayan bir çocuğa neyine ağlıyorsun diyen bir öğretmen yok. Tek sorulan şey, ödevini yaptın mı, eksiksiz yaptın mı, niye yapmadın? Çocuğun psikolojisi, hayata bakışı, öğrenmek istediği meslek, hobileri, hiçbir öğretmeni bilmez. Ben bu yüzden veli toplantılarına çok fazla gitmem. Çünkü orada anlatılan şeyler bana hiçbir şey vermiyor.” (KV12, Ses kaydı, 10:14 - 11:57).

Veli görüşlerinden hareketle öğrencilerin yoğun okul temposu ve sınav hazırlıkları yüzünden kendilerine ait bir yaşam alanlarının dahi kalmadığı söylenebilir. Okul ve günlük yaşam arasında tek bağın, arkadaşlık ilişkileri olduğunu belirten veliler olmuştur. Fakat genel anlamda velilerin çoğu, eğitim sisteminin bireysel anlamda ihtiyaçlardan, yaşamdan kopuk olduğunu ve bu yüzden çocuklarına hitap etmediğini, çocuklarının kendilerini okula ait hissetmediklerini belirtmişlerdir. Öte yandan çocuklarının kendilerini okula ait hissettiklerini

ve çocuklarına hitap ettiğini belirten veliler de bulunmaktadır. Bu velilerin görüşlerine bakıldığında, aidiyet ve hitap etmeyi, okuldaki arkadaşlarıyla uyumu ve öğretmenleriyle olan yakınlıkları olarak açıkladıkları görülmüştür. Okulda sunulan müfredat ya da eğitim-öğretim sürecine dair bir aidiyet bildirmediği dikkat çekmektedir.

Öğrencilerin ilgi alanlarına yönelik görüşler. Bu kategori altında velilerin popüler kültür metinlerine yönelik görüşleri sunulmuştur. Bu anlamda yararlı ($f=25$) ve zararlı ($f=33$) şeklinde iki koddan oluşmaktadır. Öğrencilerin ilgi alanlarına yönelik veli görüşlerine bakıldığında, yararlı ve zararlı bulanların sayısı arasında büyük bir fark olmadığı dikkat çekmektedir. Zararlı görülmesi konusundan veli görüşleri aşağıda gösterildiği şekildedir:

“ Yani ben işte dedim ya. Bu televizyon programları olsun, survivor şeylerinde baya bunlarda şey yapıyorum. Çünkü kaptırıyor kendini. Kendini ayıramıyor. Stilim programı. Ben hazzetmiyorum şahsen herkesin kendi görüşü farklıdır.” (EV11, Ses kaydı, 7:25 - 7:38).

“Yani daha bizim örf, adet, gelenek göreneklerimize uygun senaryolar yazmaları lazım. Yani bunlar insanların dikkatini çekmek için öyle şeyler yapıyorlar ki... Olmayacak ilişkiler var yani. Olmaz yani.” (EV14, 5:40 - 5:58).

“ Ya, çok oynadığı zaman ediyor evet. Genelde çok dalıyor oyuna. Kalkmak istemiyor başından ama kalkmak istemiyor.” (KV13, Ses kaydı, 6:30 - 6:40).

“Bazen evet ediyor mesela. Neden derken çünkü hep bir sonrasını düşünüyor. Kafa orada takılı kalıyor. Sürekli de uyarıyoruz. Mesela şu an gündemde olan bir Güneşin Kızları var onu çok seviyor. Öğretmenleriyle de hep iletişim şeklinde, onlar da izliyorlarmış. Ben de diyorum ki bu kadar takılı kalma hani tamam izle ve geç yani. O sonuçta bir gerçek bir hayat değil.” (KV16, Ses kaydı, 4:34,4 - 4:59).

Zararlı olduğu ifade eden veliler, popöler kültür metinlerinin çocuklarının zamanlarını çalması ve onları psikolojik anlamda bir gerçekliğin içindeymiş gibi hissettirmeleri konusunda görüş bildirmişlerdir. Yararlı olduğunu ifade eden veliler ise şu görüşleri savunmaktadır:

“Zararlı... Bana göre ilimde hiç zarar yoktur. Ama onu, yerinde ve zamanında kullanmak. Hedefine kullanmak çok önemli. Fazlası zarar.” (EV10, Ses kaydı, 6:45 - 7:01).

“Yani, ya aslında etmiyor yani. Yani aşırı aşırıya olmadıkça beni aslında rahatsız etmiyor. O da bir ihtiyaç. O da bir şey aslında. Hani iyiye yönelik eğer kullanılırsa. Yani iyilikle.” (EV17, Ses kaydı, 6:41 - 7:01).

“Ama tamamen sıfırlamak da istemiyorum çünkü sonuçta hani diğer açıkçası çocuk görevlerini gayet yapıyor, yerine getiriyor. Şimdi oyun var bir tek burda şey yaptığı bilgisayar oyunu var. Yani başka da kısıtlayıp ne yapacak yani.” (KV11, Ses kaydı, 12:04 - 12:24).

“Çok izlemediği sürece yok. Zaten çok da izlemiyor. Ben de yani çok da karışmak istemiyorum çünkü biraz da kafasında olması lazım. Hep ders hep ders olmaz. O yüzden çok da mesela hani benim seyrettiğim programlar olduğu zaman anne ille de ben onu seyredeceğim, ben seyredelim falan demez.” (KV15, Ses kaydı, 7:10 - 7:29).

Yararlı olduğunu savunan velilerin genelinin, popöler kültür metinlerinin rahatlatıcı etkisine ve gerçek yaşamın yoğunluğundan uzaklaştırmayı sağlaması konusunda görüş bildirdikleri görülmüştür. Çocukları için bir rahatlama alanı olarak gördükleri popöler kültür metinleriyle ilgili veli görüşlerinin, eğitim sistemi hakkındaki görüşlerle birbirini tamamladıkları dikkat çekmektedir.

Türkçe dersi ve gerçek yaşam. Bu kategori altında velilerin, Türkçe dersinin, günlük hayatla ilişkisine dair veli görüşleri sınıflandırılmıştır. Sınıflama sonucunda ilişkili ($f=1$), ilişkisiz ($f=26$) ve bilinmiyor ($f=13$) şeklinde üç farklı boyut ortaya çıkmıştır. Türkçe dersi ile gerçek yaşam arasından hiçbir ilişki bulunmadığını ifade eden veli görüşleri şu şekildedir:

“O kalıplaşmış şeyler çocuklara ille bıkkınlık getiriyor. Tabi değişik çocukların kendi istedikleri şeyde olmadığı için. Onlar büyüklerin kendi hazırladığı konular çocuklara bunları yüklemeye çalışıyorlar. Çocuklara üzerinde bu da baskı oluşturuyor, sevmiyorlar yani biliyorum açıkça. Ama ne yapsınlar müfredat böyle. Bu şekilde müfredatı uyguluyorlar.” (EV3, Ses kaydı, 14:21 - 14:44).

“Valla biraz da geri kalmış herhalde onlar ya. Biraz da eskiye dönük herhalde metinler.” (EV13, Ses kaydı, 17:50 - 18:00).

“Yani bunları veren metinler birazcık daha sanki gerçek yaşamın dışında, daha böyle yapmacık.” (KV11, Ses kaydı, 23:49 - 23:57).

“Yani şöyle, oraya öğrenme şey yani o konuyu anlamak için gidiyor. O derste, o günkü gördüğü şeyi... Ama normal hayatta gerçekleri yaşıyorsun.” (KV18, Ses kaydı, 22:39 - 22:48).

Veli görüşlerine bakıldığında çoğunun Türkçe derslerinin ne içerik ne de öğrencinin ilgi ve ihtiyaçları açısından yeterli olduğu ve öğrencilerin gerçek yaşamlarıyla herhangi bir bağı olmadığı konusunda görüş birliği taşıdıkları söylenebilir. Türkçe dersinin gerçek yaşamla ilişkili olduğuna dair görüş sunan velinin açıklaması aşağıda görüldüğü şekildedir:

“Vardır. Var olarak düşünüyoruz. Tabi ki bunlar hergün öğrenciye, öğrencilerimizi belli bir şekilde topluma, toplum istek ve günlük ihtiyaçlarına yetişmelerine, topluma adapte etme konusunda çalışmalar sürüyor.” (EV12, Ses kaydı, 13:37 - 13:59).

Yukarıda görüldüğü üzere sadece bir veli ilişkili olduğunu belirtmiştir. Onun da yapılan çalışmalara dair iyimser bir bakış açısıyla bu soruya cevap verdiği düşünülmektedir. Bunun dışında diğer veliler Türkçe dersinin gerçek yaşamla ilişkisi konusunda herhangi bir fikileri olmadığına dair şu görüşlerini sunmuşlardır.

“Valla çekiyor herhalde. Öyle bilmiyorum. Zorunluluktan mı yapıyor?” (EV13, Ses kaydı, 16:40 - 16:48).

“Valla derslerin içeriği hakkında pek bir şey söyleyemeyeceğim hani.” (EV18, Ses kaydı, 17:11 - 17:14).

“Biraz hayatın içinden şeyler var. Var ama hani tam da bilemeyeceğim şimdi.” (KV9, Ses kaydı, 16:52 - 17:02).

“Vallahi göremedim. Bu ana kadar çok takip ettim ama bu sene çok takipçisi değilim.” (KV16, Ses kaydı, 10:04 - 10:10).

Araştırmanın Katılımcılarını Oluşturan 7. Sınıf Öğrencileri İçin Önem Taşıyan Popüler Kültür Metinlerine Yönelik Bulgular ve Yorum

Bu bölüm yöntem bölümünün devamı niteliğindedir. Yöntem bölümünde eylem planı sürecinde öğrencilere yönelik ihtiyaç analizinin nasıl gerçekleştirildiği hakkında bilgi verilmiş. Analiz edilen verilerin yorumlanması ise bu bölümde detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Bu bölümde öğrencilerin okul dışı yaşamlarını oluşturan ilk üç popüler kültür metninin cinsiyet bakımından dağılımı sunulmuştur. Tablo 6’da öğrencilerin önem verdiği popüler kültür metninin ilk üçünün bilgileri gösterilmiştir:

Tablo 12

Öğrencilerin Okul Dışı Yaşamını Oluşturan İlk Üç Popüler Kültür Ürünü

Cinsiyet	Popüler Kültür Ürünü	f
----------	----------------------	---

		Sosyal Paylaşım Sitesi	337
Erkek		Facebook	90
		İnstagram	44
		Whatsapp	22
Kadın		Facebook	80
		İnstagram	61
		Wattpad	40
		Yarışma Programı	335
Erkek		Survivor	76
		Ben Bilmem Eşim Bilir	51
		Kim Milyoner Olmak İster	42
Kadın		Survivor	75
		Ben Bilmem Eşim Bilir	55
		Kim Milyoner Olmak İster	36
		Müzik	333
Erkek		Yabancı Pop	62
		Rap	48
		Rock	45
Kadın		Yerli pop	66
		Yabancı pop	73
		Rock	39
		Marka	321
Erkek		Nike	79
		Adidas	62
		Puma	28

Kadın	Nike	75
	Adidas	46
	Mavi	31
Cep Telefonunun Kullanılma Amacı		316
Erkek	Whatsapp	54
	Oyun	54
	Facebook	44
Kadın	Whatsapp	74
	Facebook	45
	Konuşmak	45
Bilgisayar Kullanım Amacı		270
Erkek	Oyun	78
	Video izlemek	52
	Ödev yapmak	26
Kadın	Video izlemek	46
	Oyun oynamak	34
	Ödev yapmak	34
Spor		254
Erkek	Futbol	60
	Basketbol	56
	Yüzme	12
Kadın	Voleybol	69
	Futbol	31
	Basketbol	26

	Fiziksel Oyunlar (İnternet ve Bilgisayar Oyunları Dışındakiler)	253
Erkek	Futbol	65
	Basketbol	44
	Bisiklet	40
Kadın	Bisiklet	39
	Saklambaç	33
	Voleybol	32
	Animasyon	229
Erkek	Alvin ve Sincaplar	51
	Altı Süper Kahraman	34
	Lego	25
Kadın	Alvin ve sincaplar	59
Tablo 12'nin devamı		
	Karlar kraliçesi	36
	Karmakarışık	24
	Mekân	202
Erkek	Kordon	46
	Playstatiton salonu	26
	Game Over	21
Kadın	Kordon	73
	17 Burda	25
	Manzara kahvaltı	11
	Süper Kahraman	190

Erkek	Batman	42
	Flash	33
	Hulk	32
Kadın	Batman	38
	Süperman	28
	Spiderman	17

Çizgi Film

		192
Erkek	Phinnes ve Ferb	29
	Sünger Bob	27
	Camp Lazlo	19
Kadın	Sünger Bob	54
	Phinnes ve Ferb	45
	Camp Lazio	18

Sevilen Bilgisayar Modeli

		162
Erkek	Samsung Tab 3	40
	iPad 3	33
	Casper	10
Kadın	Samsung	34
	Apple	27
	Casper	18

Dizi

		152
Erkek	The Flash	27
	Doctor Who	25
	Arrow	14

Kadın	Aşk Yeniden	34
	Kiraz Mevsimi	27
	Acil Aşk Aranıyor	25

	Dergiler	148
--	----------	-----

Erkek	League of Legend	41
	Bilim Çocuk	24
	Oyungezer	11

Tablo 12'nin devamı

Kadın	Bilim çocuk	37
	Hey Girl	24
	Go Girl	11

	İnternet Oyunu	147
--	----------------	-----

Erkek	Clash of Clans	48
	League of Legend	24
	Ateş ve Su	12
Kadın	Ateş ve Su	33
	Sims Serisi	19
	Hay Day	11

	Sinema	141
--	--------	-----

Erkek	Hobbit	31
	Hızlı ve Öfkeli 7	21
	Harry Potter	20
Kadın	Kocan Kadar Konuş	28
	Deliha	25

	Açlık Oyunları	16
	Kitap	121
Erkek	Harry Potter	25
	Saftirik	15
	Percy Jackson Olimposlular	12
Kadın	Aynı Yıldızın Altında	38
	Harry Potter	19
	Kötü Çocuk	12
	Reklam	123
Erkek	THY Reklamı	27
	Coco Kola	17
	Petito	16
Kadın	Petito	25
	Hopi	24
	Coco Cola	14
	Ünlüler	121
Erkek	Cem Yılmaz	38
	Duman	18
	Hadise	15
Kadın	Vini Uehara	21
	Duman	19
	Pera	10
	Sosyal Paylaşım Sitelerinde Takip Edilen Ünlü Kişiler	116

Erkek	Burak Oyunda	20
	Turabi	15

Tablo 12'nin devamı

	Aykut Elmas (Vine)	12
Kadın	Murat Sakaoğlu (Vine)	29
	Koray İzitaş (Vine)	27
	Aykut Elmas	13

Belgesel

		111
Erkek	National Geographic	43
	Modern Rehinciler	10
	Discovery Channel	9
Kadın	National Geographic	36
	Modern Rehinciler	7
	Animal Planet	6

Bilgisayar Oyunu

		83
Erkek	Gta 5	43
	Mortal Combat	17
	Call of Duty	17
Kadın	NBA	3
	GTA 5	2
	Need for Speed	1

Yazar/Şair

		61
Erkek	Orhan Pamuk	13
	Yaşar Kemal	4

	Özdemir Asaf	4
Kadın	Özdemir Asaf	16
	Orhan Pamuk	15
	Jojo Mayes	9
	Anime	44
Erkek	Naruta Shippude	20
	Fairy Tail	8
	One Peace	7
Kadın	Fairy Tail	4
	Bleach	3
	Swart Art Online	2
	Oyun Konsolu	28
Erkek	PS 3	12
	Playstation 4	4
	Sony	4
Kadın	Playstation 3	6
	Xbox 360	2
	Çizgi Roman	16
Erkek	Spider Man	6
	Spiderman	4
Tablo 12'nin devamı		
	Avengers	3
Kadın	Vampire Knight	1
	Bleach	1

Tablo 12’de görüldüğü üzere, öğrencilerin okul dışı yaşamlarındaki ilgi alanlarının başında, sosyal medya, televizyon ve müzik gelmektedir. İlgi alanlarının cinsiyet açısından dağılımına bakıldığında, her iki cinsiyet için de popüler kültür metinlerinin hemen hemen aynı olduğu söylenebilir. Müzik ile ilgili olarak her iki cinsiyette de yabancı müziklerin, en fazla tercih edilen müzik türü olduğu görülmektedir. Yerli müziklere oranla daha fazla tercih edilen yabancı müziklerin, öğrenciler açısından popüler kültür metni olarak ayrı bir anlam ifade ettiği düşünülmektedir. Öğrencilerin bilgisayarı ödev yapmak için kullanma amacının, eğlenme amaçlarına göre üçüncü sırada yer alması bir diğer dikkat çekici noktadır. Bu noktada ailelerin teknolojik ürünlerin kullanımına yönelik amaçları ne olursa olsun öğrencilerin kendi önceliklerini dikkate aldığı görülmektedir.

Erkek ve kız öğrenciler arasındaki farklılık dizi ve sinemalarda göze çarpmaktadır. Erkek öğrenciler, yabancı dizi ve filmleri öncelik olarak görürken; kız öğrenciler, yerli yapım dizi ve filmleri öncelik listesine almıştır. Öğrencilerin sevdiği popüler kültür metinlerinde de bu durum genel olarak göze çarpmaktadır. Daha çok yabancı üretim popüler kültür metinlerine karşı bir eğilim göstermişlerdir. Bu yabancı popüler kültür beğenileri içerisinde farklı olarak dergiler kısmındaki “Bilim Çocuk Dergisi” dikkat çekmektedir. Bilim Çocuk, TÜBİTAK tarafından öğrencilere sunulan bir dergidir ve içerisinde çocukların hoşlanacağı tarzda bilimsel bilgiler yer almaktadır. Bununla birlikte dikkati çeken diğer bir nokta ise öğrencilerin okuduklarını belirttikleri kitaplar arasında, okullarında onlara önerilen 100 Temel Eser kitaplarının yer almamasıdır. Öğrencilerin okumaktan zevk duyduklarını belirttikleri popüler kültür kitaplarının ise gerçek yaşamla ilişkisi olmayan daha çok fantastik içerikli kitaplar olduğu dikkat çekmektedir.

Popüler Kültür Metinleri İle İlişkilendirilmiş Türkçe Derslerinin Uygulama Sürecine Dair Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bu bölümünde, altı haftalık uygulama sürecine yönelik veriler sunulmuş ve yorumlanmıştır. Veriler sunulurken tezin kuram temelini oluşturan Okur- Yanıt ve Etkileşim Teorisi'nden hareketle oluşturulan “ön bilgiler, etkileşim, bakış açısı, yorumlama ve yeniden oluşturma” basamakları temel alınmıştır. Türkçe dersi yıllık planda yer alan Sevgi temasına göre gerçekleştirilen altı haftalık uygulama sürecinde, dört alt temaya (insan sevgisi, vatan sevgisi, aile sevgisi ve millet sevgisi) göre içerik sunulmuş ve uygulama gerçekleştirilmiştir. Araştırma raporunun anlaşılabilirliği ve betimsel analiz tekniğinin gereği olarak veriler, her bir alt temanın kendi içerisinde “ön bilgiler, etkileşim, bakış açısı, yorumlama, yeniden oluşturma” basamaklarına göre yorumlanmıştır. Bu alt temalara göre uygulama süreci, sırasıyla insan sevgisi, vatan sevgisi, aile sevgisi ve millet sevgisi şeklinde gerçekleştirildiği için araştırmanın bu bölümünde de aynı sıra gözetilmiştir.

İnsan sevgisi. Bu alt tema ile ilgili uygulama süreci, Türkçe Öğretim Programı (2006) yıllık planında 8 ders saati olarak gösterilmiştir; fakat uygulama sürecinin ilk dersi olması, teknolojinin dersle ilişkilendirilmesi ve teknolojiyle ilişkilendirilmiş uygulama etkinliklerini öğrencilerin gerçekleştirmesi sebeplerinden dolayı 9 ders saati sürmüştür. Ek J’de öğretmen kılavuz kitabında yer alan ders planında, bu alt tema altında yer alan amaç ve kazanımlar verilmiştir. Türkçe dersi amaç ve kazanımları ise doğrudan yıllık planda gösterildiği şekilde alınmıştır. Ek D’deki çalışma kitabında da görüldüğü üzere, uygulama sürecine bu alt tema ile başlanmıştır. Bu alt tema ile ilgili toplam 8 etkinlik gerçekleştirilmiştir. İnsan sevgisi alt teması, hip hop kültürü ve özellikle rap müzik ile ilişkilendirilerek uygulama süreci gerçekleştirilmiştir. Ön bilgiler, etkileşim, bakış açısı, yorumlama ve yeniden oluşturma basamakları doğrultusunda sürece dair verilerin bulgu ve yorumları bu bölümün altında sıralandığı şekildedir:

Ön bilgiler. Bu basamakta öğrencilere iki etkinlik yaptırılmıştır. Birincisi, “Hip Hop Kültürü”adlı etkinliktir. Bu etkinlikle öğrencilere, hip hop kültürü ile ilgili ne bildirdikleri sorulmuştur. Onların hip hop ile ilgili var olan şemaları belirlenmeye çalışılmıştır. Ön bilgileri yoklanan öğrencilerden, hip hop kültürünün kendilerinde çağrıştırdığı anlamlar ve kavramları ifade etmeleri istenmiştir. Öğrenciler, hip hop kültürü ile ilgili olarak “bir şarkı türü tanımlamasında bulunmuşlardır. Hip hop kültürünün yaygınlaşmasını sağlayan etkenin ne olduğu öğrencilere sorulduğunda şu cevaplar alınmıştır:

“İnsanlar birbirlerinden etkilenip başkalarına aktardığı için.” (Mehmet, uygulama videosu, 04.11.2015, 08:23-08:26).

“Eğlenceli olması ve internette paylaşılması.” (Tülay, uygulama videosu, 04.11.2015, 08:02-08:07).

“O zamankilerden daha farklı bir tür olduğu için olabilir.” (Emine, uygulama videosu, 04.11.2015, 08:27-08:32).

Ardından “Rap Müzik” adlı etkinliğe geçilmiştir. Öğrencilerden, rap müzikle ilgili düşünceleri alınmıştır. Özellikle rap müziğin, rock ve pop gibi diğer müzik türleriyle farklılıklarını belirtmeleri istenmiştir. Etkinlikle ilgili öğrenci yorumları şu şekilde olmuştur:

“Rap müzikte insanlar kendilerini ifade ederken hızlı ve kafiyeli bir şekilde söylenir. Ve o müziğe ayrı bir hava katar.” (Tülay, etkinlik dosyası, sayfa 1).

“Öbür müzik türlerinden daha hızlı söylendiği için farklı olabilir.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.1).

“Rap müzik diğer türlere göre daha hızlı söyleniyor. Genelde isyan ediliyor gibi bir his verse de genellikle anlamlı sözleri oluyor.” (Emine, etkinlik dosyası, s.1).

“Hızlı bir müzik türüdür. Hızlı söylenir ve eğlencelidir.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.1).

“Bence rap müzik bateri ile çalındığı için farklılık gösterir ve çok hızlı söylenir. Bunlara örnek *Hold Us Macklemore*” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.1).

“Çok hızlı söyleniyor ve kolay değil.” (Demir, etkinlik dosyası, s.1).

Öğrencilerin, bir önceki etkinlikte hiphop kültürü ile ilgili “çok bilmiyorum fakat bir şarkı türü” şeklinde yorumlar yaparken; rap müziği ile ilgili net ve bilgilendirici açıklamalar da buldukları görülmüştür. Rap müziği hakkında yorumlarına bakıldığında, söz ve anlam üzerine odaklandıkları dikkat çekmektedir.

Etkileşim. Metinle etkileşime geçmeden önceki aşamadır. Bu aşamada, öğrencilerin görmesi için ders metni olan Sevgi İşleyin şarkısının videosu, projeksiyonla yansıtılmıştır. Ardından metni dinlemeye geçmeden önce öğrencilere dört soru sorulmuştur.

Birinci soruda şarkıyı daha önce dinleyip dinlemedikleri; dinledilerse ne amaçla dinledikleri sorulmuştur. Öğrencilerden Ayşenur ve Çağrı dinlemediklerini belirtirken diğer öğrenciler şu açıklamada bulunmuşlardır:

“Dinlemedim çünkü Ceza’nın çok az şarkısını biliyorum. Onlar da bazen öfkeli olduğunda hızlı olduğu için beni dinlendiriyordu.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.2).

“Evet, rap müzik dinledim. Boş zamanlarımda kafamı dağıtmak için dinledim.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.2).

Tülay ve Mehmet rap müziği duygusal anlamda gergin hissettikleri ya da rahatlamaya ihtiyaç duydukları zamanda dinlediklerini belirtmişlerdir. Demir, rap müziğe karşı duyduğu keşfetme ihtiyacından dolayı dinlediğini söylerken; Emine sözlerini anlamlı bulduğu için dinlediğini şu şekilde belirtmiştir:

“Şarkıyı daha önce dinlemedim. Ama rap merak ettiğim için dinlemiştim.” (Demir, etkinlik dosyası, s.2).

“Hızlı söylenmesi hoşuma gidiyordu ve sözleri anlamlı olabiliyor.” (Emine, etkinlik dosyası, s.2).

İkinci olarak sınıf ortamına getirilen bu şarkıyı, ne amaçla dinleyecekleri sorulmuştur. Tülay, Çağrı ve Demir, öğrenme amacını düşünmeden, eğlenmek için olduğunu şöyle ifade etmişlerdir:

“Eğlenmek için ve ayrıca soruları cevaplamak için. Bizim düşüncelerimizi ifade etmek için.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.2).

“Eğlenmek için.” (Demir, etkinlik dosyası, s.2).

“Şarkıyı öğrenmek için dinleyeceğiz. Bu şarkının bir de sözleri anlamlı olması için bir de eğlenmek için.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.2).

Tülay, Demir ve Çağrı'nın aksine, Emine ve Mehmet, bilgi amaçlı bu şarkının niçin sınıfa getirildiğini şu sözleriyle açıklamışlardır:

“Rap müziği tanımak için olabilir. Farklı kültürlerle ilgili bilgi edinmek için olabilir.” (Emine, etkinlik dosyası, s.2).

“Bilgi edinmek amacıyla dinliyor olabiliriz. Ve sözleri anlamlı olduğu için.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.2).

Daha sonra öğrencilere, başlıktan ve şarkıcıdan hareketle metne dair görüşleri sorulmuştur. Metne dair şunları ifade etmişlerdir:

“İnsanlar arasında iletişim sorunundan bahseden bir şarkı olabilir.” (Emine, etkinlik dosyası, s.2).

“Dinleyeceğimiz şarkı bence birbirimize saygılı davranmalıyız.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.2).

Emine ve Çağrı, metnin daha çok toplumsal öğreti kısmına değinirken Tülay, onlara göre daha bireysel bakış açısı sunmuş; Demir ise metnin subliminal mesajlar içeren bireysel etkisini şu şekilde belirtmiştir:

“Ceza’yı az çok biliyorum bize hayata dair bazı cevaplar ve kendi görüşlerini ve herkesin düşüncesini toplayarak söylüyor. Buda benim hoşuma gidiyor.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.2).

“Şarkı çok hızlı ve bilinçaltımıza mesajlar veriyor.” (Demir, etkinlik dosyası, s.2).

Dördüncü soruda öğrencilere, metni dinledikten sonra herkesin yorumunun aynı olup olmayacağı sorulmuştur. Tülay, Ayşenur, Emine ve Demir, bireysel farklılıktan dolayı, metne dair yorumların da farklılaşabileceğini belirtirken Çağrı ve Mehmet şunları söylemiştir:

“Bence olacaktır çünkü herkes o rap biliyordur.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.2).

“Bence herkesin düşüncesi farklı olmaz. Herkesin kendine özgü sözsüz bir müzik olduğu için herkes beğenmez.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.2).

Bakış açısı. Bu aşamada öğrencilere, sözü ve müziği Ceza’ya ait olan Sevgi İşleyin adlı rap müzik dinletilir. Sevgi İşleyin adlı şarkının sözleri aşağıda verilmiştir:

“Suç işlemek, en kolay yoldur; can yakmak, can satmak, can almak.

İnanmazsan sor, bir bilene; çete kurmak, iş değil, mermi atmak.

Çalmak, zorla almak ile gaspın, hayır değil sonu; çok olur hasmın.

Kalmaz, hiç dostun; mektup da gelmez; anandan gayrı, ağlayanın olmaz.

Hayat, ucuz bir dizi film değil; şike, kumar, hile helal değil.

Spor, sanat, müzik, okul, iyi; tamam uzun bu yol; fakat haram değil.

Kaptın, kaçtın ne oldu? Kendi bacını, ananı yerine koy, hadi kurbanların.

Aldın, üç kuruşu ne oldu? Sonra kelepçe hapiste geçecek yılların.

Özgürlüğü, özler sayfaların; içine doğru akar gözyaşların.

Peşine gitme, sakın kör şeytanın; onun hoşuna gidiyor, senin yaptıkların.

Sonu, en belli olan yol suçtur; yokuştur, bu yolun sonu uçurumdur.

Pek bir seçeneğin yok, kaderin bu; sonun hapis, hastane belki mezar olur.

Artık suç değil, sevgi işleyin; gençler, yanlış yolu seçmeyin.

Bekliyor şeytan, sakın uymayın; en sevdiğinize, bir çiçek verin.

Artık suç değil, sevgi işleyin; aman, can yakan yolda gitmeyin!

Lütfen suç değil, sevgi işleyin; sizi kandıranlara izin vermeyin.

Sönmesin, o güzel ışıklarınız, sakın dönmeyin, ışığı gördüğünüz yoldan.

Bölmeyin, yolunu kimsenin; kesmeyin önünü; ekmeğini bölüş her gün.

Dövüş kavga iş değil; bölünüp ayrılmak da bize yakışmaz.

Her yeri yakmakla da bir yere varılmaz; konuşmazsak olmaz, yarışmazsak,

İnsanlar gibi tanışmazsak, suçlar işleyip saklanırsan,

Elbet bulacaklar ararlarsa; sana deliğe girmekse hiç yakışmaz.

Övünülecek bir şey mi can yakmak? Marifet mi âleme isim yapmak?

Cesaretini silahla bulup bir anlık cehaletle ve acı ile sona varmak.

Öğretmenin, ailenin, sözünü dinle; gerekirse de yardım iste.

Eline balta değil, kalemi al; mecazı anla ve derine dal; oku ve yaz.

Hiçbir suç, cezasız kalmıyor; son pişmanlık, fayda etmiyor.

Neresinden dönsen kar, zararın; yeni umutlarsa seni bekliyor.

Kanun yoksa özgür olamazsın; zehre bulaşma, yolunu bulamazsın.

Kötüye uyma; geride kalma; önüne bak ve ileri git; geride kalamazsın.

Üzme, kimseyi; kırma, hiçbir kalp; zannettiğinden daha da zor hayat.

Girin, kol kola; güven, dostuna; umut dolsun, için; gül yarınlara.

Artık suç değil, sevgi işleyin; gençler, yanlış yolu seçmeyin.

Bekliyor şeytan, sakın uymayın; en sevdiğinize, bir çiçek verin.

Artık suç değil, sevgi işleyin; aman, can yakan yolda gitmeyin!

Lütfen suç değil, sevgi işleyin; sizi kandıranlara izin vermeyin.” (Ceza, Sevgi İşleyin).

Şarkı isteğe göre 2 kez dinletilmiştir. Şarkı dinletildikten sonra tahtaya metnin içinden seçilen “gasp, şike, yokuş, marifet” kelimeleri yazılmıştır. Öğrencilerden metnin bağlamından hareketle bu kelimelerin anlamlarını tahmin etmeleri istenmiştir. Öğrenciler, metinden hareketle kelimelerin anlamlarına dair açıklamalarda bulunmuşlardır. Bazı kelimelerin, bir ilgi veya benzetme sonucu gerçek anlamlarından başka bir anlamda kullanıldığı ile ilgili bilgi verilmiş ve bu kullanımlara “mecaz” adı verildiği kavratılmıştır. Ardından, tahtaya “ucuz bir dizi, uzun yol, gözyaşlarının içine akması, sevgi işlemek” ifadeleri yazılmıştır. Bu ifadelerdeki “ucuz, uzun, akmak, işlemek” kelimelerini, hem gerçek hem de mecaz anlamda cümle içinde kullanmaları istenmiştir. Öğrencilerden alınan örnek cümlelerden sonra metinde geçen “çıkardım, büyüyor, yürümüş” eylemlerini içeren örnek cümleler tahtaya yazılmıştır. Öğrencilerden; “iş”, “oluş” ve “hareket” bildiren kavramları, tahtaya yazılan örnek cümlelerden hareketle tanımlamaları istenmiştir. Öğrencilerin, başka bir varlığı etkileyen eylemlere “iş”;

kendiliğinden gerçekleşen (olan) eylemlere “oluş”; eylemi yapanın, kendisinin yaptığı eylemden etkilendiği eylemlere “hareket” bildiren eylemler denildiğine, örnek eylemlerin yardımıyla ulaşmaları sağlanmıştır.

Öğrencilerden, metinden hareketle anlamını yeni öğrendikleri kelimeleri ve anlamlarını kendi hazırladıkları sözlüklerine yazmaları istenir. Bu amaçla bir defter edinmeleri, defterin birkaç sayfasını bir harfe ayırmaları, bu harfi sayfanın üzerine yazarak sözlüklerini düzenlemeleri konusunda, önerilerde bulunulmuştur (O. 4.4).

Metni anlamaya yönelik öğrencilere, “Öğrendiklerim ve Hissettiklerim” adlı etkinlik yaptırılmıştır. İki boyutta gerçekleştirilen bu etkinliğin, birinci boyutunu, metnin anlamına yönelik sorular; ikinci boyutunu ise metnin öğrencide uyandırdığı duygular oluşturmaktadır. Metnin anlamına yönelik ilk boyutta, üç soru yer almaktadır. İlk soruda, metnin hitap ettiği kitle ve karakterler sorulmuştur. Bu soruya yönelik öğrenci cevapları şu şekildedir:

“Ana karakter gençler ve çocuklar ve toplum. Öğretmenler, polisler, aile büyükleri de yardımcı karakter.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.3).

“Gençlere yani bizlere hitap edilmekte. Aynı zamanda, karakter olarak suç işlemeye meyilli kişiler. Aile üyeleri, toplum.” (Emine, etkinlik dosyası, s.3).

“İnsanlara hitap edilmektedir. İnsanlar barış içinde yaşamaları için insanlara hitap edilmektedir. Gençlerden ve kötülerden bahsediliyor.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.3).

Yukarıda görüldüğü üzere Tülay, Emine ve Çağrı, metnin hedef kitlesi konusunda toplumsal bir bakış açısı göstermişlerdir. Öte yandan hedef kitlesinde, daha kısıtlayıcı bir bakış açısına sahip olan Mehmet, Demir ve Ayşenur, metnin hedef kitlesine yönelik şunları ifade etmişlerdir:

“Şarkıda dinleyen kişilere hitap edilmiştir. Şarkı çok hızlı söylendiği için başka kimlerden bahsettiğini duymak zor. Ama bence tüm dünyaya seslenmiştir.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.3).

“Bizlere hitap etmekte yani dinleyen herkese. Ana karakter dışında insanlardan bahsetmektedir.” (Demir, etkinlik dosyası, s.3).

“Şarkıda, şarkıyı dinleyen kişilere veya gençlere hitap edilmektedir. Ana karakterin yanında anne, baba, şeytandan bahsedilmektedir.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.3).

“Metinde işlenen konu nedir?” sorusuna öğrencilerin birbirinin benzeri bakış açısıyla cevaplar verdikleri görülmüştür. Mehmet’in yaptığı şu açıklama diğer öğrencilerin bakış açısını yansıtmaktadır:

“İnsanların birbirlerine sevgiyle yaklaşmalarını istemektedir ve kötülük yapmamalarını istemektedir.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.3).

Metnin ana fikrine dair soruya verilen cevaplara bakıldığında, metnin konusuna dair yapılan açıklamalardan farklı bir şey sunulmadığı dikkati çekmektedir.

“Toplumumuzda kötü olaylar var ve bu kötü olayları yapmamak ve bizi bunun için uyarıyor.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.3).

“Şarkının ana fikri insanların iyi davranıp kötü yollara girmemesinin, karşısındaki insanlara duyulması olabilir. Sevgi ve saygı ana fikirdir.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.3).

“Suç işlemek, kötü işler peşinde koşmak ve bu işlerden zevk almak yerine, sevgi işlemeli yani insanlara ve çevremize sevgiyle yaklaşmalıyız. Aksi takdirde çevremizde hoş karşılanmayız.” (Emine, etkinlik dosyası, s.3).

“Gençler yanlış yolu seçmemelerini anlatıyor. Pişmanlık duymuştur. İnsanların suç değil sevgi işlemlerini söylüyor. İnsanların şu anda çok kötü bir durumda olduğunu anlatıyor.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.3).

“Birbirimizi kırmayıp sevgi ve saygıyla yaklaşalım. Birbirimizi üzecek davranışlardan sakınmalıyız. Sakın yanlış yolu seçmeyin. Kavga dövüşün bir iş olmadığını anlatmaktadır.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.3).

“Sevgi işlerse neler olur, sevgi işlemezse neler olacağı.” (Demir, etkinlik dosyası, s.3).

Yukardaki cümlelerden anlaşılacağı üzere öğrencilerin ana fikir belirtme konusunda yetkin olmadıkları görülmektedir. Bu durumla ilgili öğrencilerde farkındalık oluşturulmuş; ana fikir ve konu arasındaki fark anlatılmıştır. Ana fikrin tek bir yargı bildiren cümleden oluşacağı konusunda bilgiler verilmiştir. Aynı günün sonunda Tülay adlı öğrenci günlüğünde şunları paylaşmıştır:

“Derste yeni şeyler öğrendim mesela ana fikrin ne olduğunu pekiyi kavrayabilmiş değildim ama bu uygulama sayesinde daha iyi kavradım.” (Tülay, öğrenci günlüğü, 04.11.2015).

Metnin daha çok bilgi boyutuna yönelik bu sorularının ardından metnin, öğrencilere ne hissettirdiğine ve onların metinle ilgili düşüncelerinin ne olduğuna dair sorulara geçilmiştir. İlk olarak, metni dinlerken ne hissettikleri sorulmuştur. Buna dair öğrenci yorumları şu şekildedir:

“Şarkı beni çok etkiledi ve biraz üzüldüm. Toplumumuzda böyle şeyler olduğu için ve böyle şarkılar yazdığımız ve uyardığımız halde hâla olduğu için.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.4).

“Şarkıyı dinlerken üzüntü, soğuk bir duygu ve olumlu bakmayı hissettim.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.4).

“Şarkı beni etkiledi.” (Emine, etkinlik dosyası, s.4).

“Şarkıyı dinlerken çok efkârlandım ve duygusal bir şarkıydı.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.4).

“Gaza geldim.” (Demir, etkinlik dosyası, s.4).

“Şarkıda iyilik duygusunu hissettim ve insanlar daha iyi durum istediklerini hissettim. Gençler daha iyi bir gelecek istediklerini hissettim. Dünyanın daha iyi bir duruma gelmesini istediklerinin hissettim.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.4).

Anahtar katılımcılara ait yukarıda yer alan cümlelere bakıldığında, Çağrı dışında tüm öğrencilerin, kendi duygu dünyalarını yansıttığı görülmüştür. Çağrı ise empati kurarak kendini ifade etmiştir. Metnin, öğrencileri etkileme boyutunu daha net bir şekilde görebilmek için öğrencilere, metinde onları etkileyen noktalar sorulmuştur. Çağrı dışında tüm öğrenciler, nakarat kısmının kendilerini etkilediğini belirtmiştir; fakat Çağrı diğer arkadaşlarının yorumundaki üzüntü, coşku gibi duygular yerine sorumluluk duygusu hissettiğini şu sözleriyle ifade etmiştir:

“Beni etkileyen durum vardı. Gençler suç değil sevgi işleyin yeri beni etkiledi. Bu nokta beni dünyanın çok kötü durumda olduğunu hissettirdi bana. Ve bu dünyayı daha iyi bir duruma getirmek için gençlerden yani bizden daha iyi bir gelecek istediklerini hissettim.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.4).

Üçüncü olarak, öğrencilere, bu şarkının yazılma amacı sorulmuştur. Öğrenciler gerek etkinlik kâğıtlarında gerekse sınıf içi söz almalarında konuya dair aşağıda görüldüğü şekilde farklı bakış açıları sunmuşlardır:

“Gençleri yani bizleri korumak için ve uyarmak için.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.4).

“Gençlerin, insanların suç yerine sevgi işlememiz için yazmış olabilir.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.5).

“Suç işlemenin kötülüğünü insanlara bildirmek, sevginin suçtan daha iyi olduğunu insanlara bildirmek için yapmış olabilir.” (Emine, etkinlik dosyası, s.4).

“Ceza bu şarkıyı gençler daha kötü duruma gelmemesi için gençlerden iyi bir gelecek istiyor. O yüzden yazmıştır ceza bu şarkıyı.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.4).

“Polis haftasında insanların birbirine sevgiyle davranmasını istiyor. Suç değil sevgi işlememizi ve bizi kandıranlara izin vermeyip şeytana uymamamızı söyler.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.4).

“İnsanların daha iyi kişiler olması, suçluların azalması için bu şarkıyı yazmıştır.” (Demir, etkinlik dosyası, s.4).

Açıklamalarda da görüldüğü üzere öğrenciler rap müziği, toplumsal bir öğreti ve didaktik bir metin türü olarak açıklamışlardır. Bununla bağlantılı olarak öğrencilere metin ve toplum arasındaki ilişki sorulmuştur. Verilen cevaplar şu şekildedir:

“Şarkıda işlenen konuyla toplum yaşamı arasında çok fark yoktur. Hâla kötü iş yapan bir sürü kişi vardır. Fakat iyi iş yapanlar da vardır.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.4).

Tüm öğrenciler, rap müzik ve toplum arasındaki ilişkiyi, rap müziğin toplumu düzenleyen bir örgütleyici olarak ifade etmiştir. Farklı olarak Ayşenur, rap müziği, toplumun birebir yansıması olarak açıklamıştır. Bu etkinlikle birlikte ilk ders sona ermiştir. Güne dair değerlendirmede, dersin Türkçe öğretmenin öğrencilerin anlamlı öğrenmeler gerçekleştirdiğini belirttiği gözlem formunda şu ifadeler geçmektedir:

“Öğrenciler yeni bilgiler elde ediyorlar. Anlamlı öğrenmeler gerçekleşiyor. Rap müziği zaten sosyal alanda da ilgi duydukları bir müzik türü, onun üzerinden kazanımları

vermek daha merakla ve istekle öğrenmelerini, derse katılımlarını sağlıyor.” (Gözlem formu, 04.11.2015).

Günün sonunda uygulama süreci, araştırma günlüğüne şu şekilde yansıtılmıştır:

“Bugün ilk ders gerçekleştirildi. Öğrenciler etkinlik kâğıtlarını çok beğendiklerini söylediler; hatta “oo süper” gibi beğeni belirten ifadeler kullandılar. Öğrenciler, rap müziğe karşı ilgilerini ortaya koydular. Ceza’nın şarkılarına dair fikirlerini ve beğendikleri şarkıları ifade ettiler. Etkileşim basamağında, öğrencilerin birçoğunun şarkıyı açtığımda ezberden söylediğini fark ettim.” (Araştırma günlüğü, 04.11.2015).

Araştırma günlüğünde de görüldüğü üzere, öğrencilerin ders içeriğine karşı olumlu bir tepkiyle yaklaştığı ve seçilen metne karşı sahiplenici bir tavır gösterdikleri dikkat çekmektedir.

Yorumlama. Bu basamakta, öğrencinin, metni ve metne dair konuyu derinlemesine analiz etmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla da iki etkinlik yapılmıştır. İlki, “Rap müziğin isyanı” adlı etkinliktir. Bu etkinlikle metnin içinden örnek cümleler verilmiş ve öğrencilerden örnek cümlelerin altına karşılığı olan ifadeleri yazmaları istenmiştir. Etkinliği çalışma kâğıdına cevaplayan öğrenciler, fikirlerini arkadaşlarıyla paylaşmışlardır. Bunu yaparken işitilebilir bir ses tonuyla konuşma; kelimeleri doğru telaffuz etme; konuşurken nefesini ayarlama;, gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınma; uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapma; konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanma; yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşma yapmaları konusunda uyarılmışlardır. Öğrenciler, örnek cümlelere dair görüşlerini ifade etmişlerdir. Tülay adlı öğrencinin, verdiği cevaplar örnek olarak aşağıda gösterilmiştir:

“Özgürlüğü kısıtlamayın.”

“Çalışanın kazandığını çalışmayan yemesin.”

“Suç çok kötü bir şeydir insanlar buraya sürüklenir ve bir daha kurtulamaz.”

“Suç sevilecek bir şey değildir hava yapmak için hiç değildir.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.5).

Bu etkinlikteki örnek cümlelerden hareketle öğrencilere son olarak rap müziğin nasıl bir müzik türü olduğuna dair görüşleri sorulmuştur. Anahtar katılımcı öğrencilerden gelen cevaplar şu şekildedir:

“Rap müzikte genellikle kısa cümleler her şeyi anlatıyor. Bu çok güzel. Diğer şarkılarda bu kadar kısa anlatmalar yok. Ben bu sözlerden her şeyi anladım.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.5).

“İyilik yapıp kötülüklerden ders çıkarmak. Rap müzik hızlı ve öz bir şekilde anlam çıkararak anlatmak istemektir.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.5).

“Rap müzik insanları iyiye de sürükleyebilir, insanları kötülükten arındırır.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.5).

“Rap müzik insanları doğru yöne yönlendirir, gerçekleri öğretir.” (Demir, etkinlik dosyası, s.5).

Öğrencilerin ifadelerine bakıldığında, Tülay dışında diğer öğrenciler, rap müziği, öğretici bir ileti olarak görmektedirler. Tülay ise rap müziğini, dilsel bağlamda ele almış ve sade anlatımının, onun üzerindeki etkisini ifade etmiştir.

Bu basamak altında ikinci etkinlik “Rap müziğin dili” isimli etkinliktir. Bu etkinlikle öğrencilerin yaratıcı konuşma becerileri geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla da öğrencilere rap müzikle ilgili dört tane yorumlamaya dayalı soru sorulmuştur. Bu sorulara dair görüşleri alınmıştır. Birinci soru, rap müzikte kullanılan dilin (sözcüklerin, cümlelerin vb.) kaynağının ne olduğu, nereden esinlendiği şeklindedir. Bu soruyla ilgili Tülay, Mehmet ve Demir, metnin dil kaynağının toplum olduğunu; Ayşenur ve Çağrı ise toplumsal yaşama gönderme yaparak insanın merkez alındığını şu şekilde belirtmişlerdir:

“Toplumda insanların hareketleri, konuşmalarından yola çıkarak.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.6).

“Sözleri söyleyen kişi yazıyor. Günlük yaşamda gördüğü şeylerden yazmış olabilir. Toplumdan esinlenerek bunu yazmış olabilir.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.6).

“Bunların kaynağı bence toplumdaki davranışlar.” (Demir, etkinlik dosyası, s.6).

“Suç işlememenin gerektiği, iyi işler yapmamızın gerektiği dil kullanılmıştır. İnsanlardan yararlanarak yaşadığımız yerden kaynaklanmış olabilir.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.6).

“İnsanların hareket ve davranışlarına bakarak olabilir.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.6).

Ardından öğrencilere, rap müziğin neden hızlı söyleniyor olabileceği sorulmuştur. Öğrencilerin verdikleri ilginç cevaplar şu şekilde gösterilebilir:

“Çok fazla söz olduğu için yavaş yavaş söyleseler insanın uykusu gelir o yüzden hızlı söyleyince anlıyorum.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.6).

“Tüm dertleri iyilikler aklımdan geçenleri hızlı bir şekilde unutmamak için söyleniyor olabilir.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.6).

“Rap müzik hızlı söylenince bazı kelimeler daha anlamlı olabiliyor.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.6).

“Bence adı üstünde bu şarkının ismi rap müzik. Daha çok insanların beynine işlediği için hızlı söyleniyor olabilir.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.6).

“Çünkü insanların ilgisini çekiyor.” (Demir, etkinlik dosyası, s.6).

Son olarak öğrencilere, rap müziğin hızlı söylenmesinin onlarda uyandırdığı duygu sorulmuştur.

“İçimde hareket uyandırıyor içim kıpır kıpır oluyor.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.6).

“Heyecanlı ve aksiyonlu bir duygu uyandırıyor.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.6).

“Rap müziğin hızlı söylenmesi bana hem anlamlı geliyor bazı kelimeler hem de mutluluk, sevgi gibi duyguları uyandırıyor.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.6).

“Canım dans etmek istiyor. Kendimi enerjik hissediyorum.” (Demir, etkinlik dosyası, s.6).

“Bence efkâr duygusu uyandırıyor insanda. Çok duygusal da olabiliyorlar.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.6).

Öğrencilerin tümü rap müziği, mutluluk ve heyecan duygularıyla ilişkilendirirken Mehmet adlı öğrencinin, rap müziği hüznün ile ilişkilendirdiği görülmektedir. Günün sonunda derse dair, araştırma günlüğüne yansıyan notlar şu şekildedir:

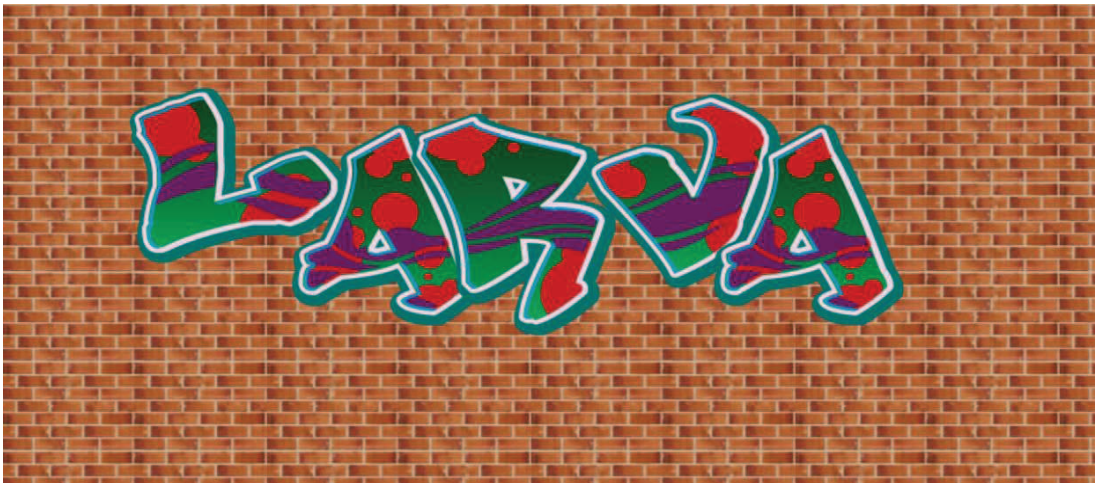
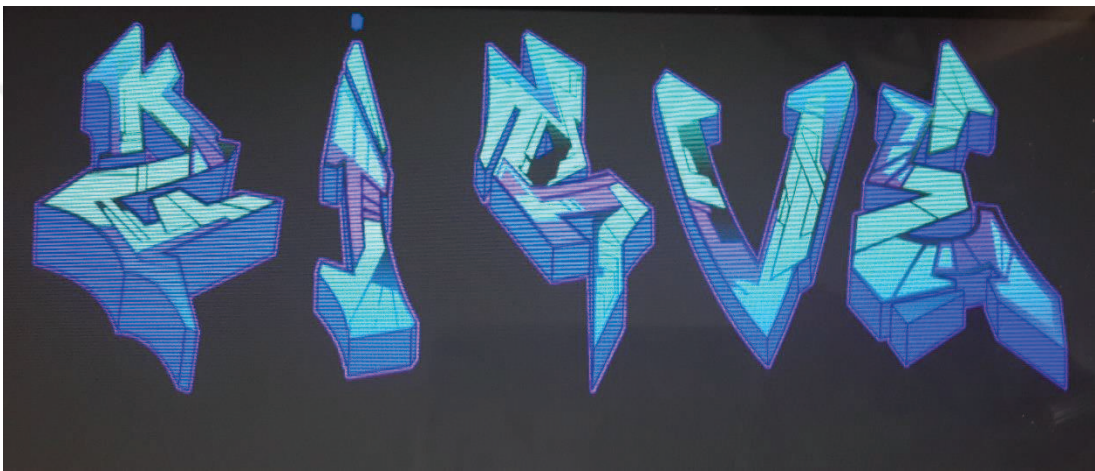
“Bu derste ilginç fikirler ortaya çıktı. Dilin kökeninin toplum olduğunu söyleyen öğrencilerden birisi “Öğretmenim biz toplumdaki öğreniyoruz da toplum nereden öğreniyor?” şeklinde sorgulamaya çalıştı. Derste yazı dili ve konuşma dili üzerinde güzel tartışmalar da yapıldı. Bir öğrenci, Sümerler yazıtı bulduğu için gelişmiştir, dedi. Bir başka öğrenci ise buna alternatif olarak “Yazının bulunmasının konuşmayla alakası nedir?” dedi. Öğrencilerin, beceriler arası ilişkilendirmede zorlandıkları belli oluyor. Temel dil becerileri ile ilişkili olarak öğrenciler, popüler kültür metinlerinden dizilere örnekler vermişlerdir. Türk Malı adlı dizinin dil kullanımı üzerine görüşlerini sundular. RTÜK tarafından dil kullanımı açısından uyarılan bir dizide, dilin bozuk ve yanlış olduğunun farkında bile değiller. Çünkü karakterler sevimli ve komik geldiği için sorgulama ihtiyacı dahi duymamışlar. Derste konu üzerine konuşmalar sayesinde bu farkındalıkları arttı diye düşünüyorum.” (Araştırma günlüğü, 09.11.2015).

Yeniden oluşturma. Öğrencilere, alt temanın ana metni olan Ceza'nın Sevgi İşleyin şarkısında ele aldığı konuya destek olmaları için “yaratıcı yazma” yöntemiyle yazma çalışması

yaptırılmıştır. Öğrencilerden ana metne bağlı kalarak kendi şarkı sözlerini yazmaları istenmiştir. Etkinliği gerçekleştirmek için iş birlikli öğrenmeye uygun olarak sınıf, dörder kişilik öğrenci takımlarına ayrılır. Rehberlik etmesi açısından şu aşamaları dikkate almaları istenir:

- Öncelikle grup arkadaşlarınızla birlikte bir grup ismi belirleyiniz. Belirlemiş olduğunuz ismin grafitisini oluşturunuz.
- Sevgi İşleyin şarkısının sözlerini tekrar gözden geçiriniz.
- Şarkıda ele alınan suç, adalet, özgürlük, eşitlik, kavga, barış gibi kavramlarla ilgili grup arkadaşlarınızla birlikte internette araştırma yapınız.
- Yaptığınız araştırma sonucunda bulduklarınızı Sevgi İşleyin şarkısının akışını bozmayacak şekilde şarkı sözüne dönüştürünüz.
- Hip hop müziğinin adaleti savunan, şiddete karşı olan bir eleştiri olduğunu sakın unutmayınız.
- Kurallara bağlı kalmadan cümlelerinizi, içinizden geldiği gibi yazabilirsiniz. Ama kullandığınız dilin anlaşılır olmasına; kâğıt ve sayfa düzenine; paragraflar, satırlar ve kelimeler arasında uygun boşluklar kalmasına dikkat ediniz.
- Şarkı sözünüz istediğiniz sayıda dizeden oluşabilir.
- Şarkı sözünüz bittikten sonra grup arkadaşlarınızla son bir kontrol yapınız ve şarkı sözünüzün sonuna grup grafitinizi ekleyerek sınıftaki diğer arkadaşlarınızla paylaşınız.

Her bir grup, isimlerini belirleyerek graffitcreator adlı web 2.0 aracı sayesinde, grup isimlerini grafiti şeklinde oluşturmuşlardır. Şarkı sözlerindeki sıralamaya uygun olarak grup isimlerine dair grafitiler şu şekilde gösterilebilir:

Şekil 7. Grup isimlerinin grafitisi.

Ardından her grup kendi şarkı sözünü oluşturmuş ve arkadaşlarıyla paylaşmışlardır. Sınıftaki diğer gruplardan alınan eleştiriler doğrultusunda metinlerini düzenleyip son hâlini vermişlerdir. Dersin bu süreci, öğrenci günlüklerine şu şekilde yansımıştır:

“Derste rapimizi okuduktan sonra arkadaşlarımız bizi eleştirdi. Biz de bu eleştirilerden yola çıkarak rapimizi düzenlemeye karar verdik yani bunu öğrendim daha doğrusu öğrendik.” (Tülay, öğrenci günlüğü, 11.11.2015).

“Bizim grubun çıktığı an baya gerildim çünkü güzel olmadığını biliyordum. Zaten baya eleştiri aldık eleştirilerin hepsi bence haklıydı. Onlara eleştirileri için teşekkür ediyorum.”(Ayşenur, öğrenci günlüğü, 11.11.2015).

“Başkalarının nasıl rap yazdığını öğrendim. Ayrıca birkaç kafiyeye örneği gördüm ve bizim şarkımızın fena olmadığını öğrendim.” (Emine, öğrenci günlüğü, 11.11.2015).

“Derste yeni şeyler öğrenmedim. Ama arkadaşlarımızın raplerini dinlerken gayet eğlendim.” (Mehmet, öğrenci günlüğü, 11.11.2015).

“Bu ders pek fazla bir şey öğrenmedim çünkü herkes yazdığı rapini okudu o yüzden pek fazla şey öğrenemedim ama rap şarkıları hakkında yeni fikirler edindim.” (Çağrı, öğrenci günlüğü, 11.11.2015).

Öğrenci günlüklerinde görüldüğü üzere, Mehmet ve Çağrı dışındaki öğrenciler, dersin öğretici olduğuna dair bilgiler paylaşmış; fakat ilgili iki öğrenci, dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerine hitap eden bir etkinlik yapıldığı düşünülse de bir şey öğrenmediklerini ifade etmişlerdir. Bu derse dair gözlemler, araştırma günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

“Bu derste her bir grup tahtaya kalkıp kendi sözlerini okudu. Diğer arkadaşları ise onların sözlerini, dil kullanımı ve ifade biçimi açısından değerlendiler. Sözcük seçimi konusundan öğrencilerin vermiş olduğu dönütler çok dikkatliydi. Özellikle argo kullanımlara karşı aşırı duyarlılar. Kullanılması durumunda memnuniyetsizliklerini hemen dile getiriyorlar. Normal bir metin olsaydı öğrenciler, bu kadar detaylı eleştirilerde bulunur muydu, bilmiyorum ama şarkı sözlerine karşı dikkatli ve özenli eleştirilerde bulundular. Gerçekten benim hiç farkına varamadığım noktalara dahi dikkat çektiler. Bu beni çok şaşırttı ve derse karşı ilgileri beni mutlu etti.” (Araştırma günlüğü, 11.11.2015).

Diğer derste, anahtar katılımcı öğrencilerin oluşturduğu dört grup, oluşturdukları şarkı sözlerinden, grup üyeleriyle karar verdikleri bir bölümü seçmişlerdir. Bu bölümler birleştirilmiş; araya ana metnin nakaratları aynen yerleştirilerek yeni bir şarkı sözü oluşturulmuştur. Her bir grup üyesini temsil eden kişi, kendi bölümünü; sınıfın geri kalanı da nakarat kısımlarını hep bir ağızdan rap müziğin doğasına uygun bir şekilde söyleyerek etkinliği tamamlamışlardır. Şarkının seslendirilmesinde okulun müzik öğretmeninden yardım alınmıştır. Anahtar katılımcı öğrencilerden oluşan grupların seslendirdiği şarkı sözleri şu şekildedir:

“Suçu alışkanlık hâline getirenler, sevgiyi gereksiz görenler.

Ne kadar kolay görünse de bu yolun sonu karanlık.

Sevgi işle, saygı göster, bu yolun sonu aydınlık.

Kırma kimsenin kalbini, çalma hayatlarını.

Unutma, kimsenin satılık değildir canı.

Suç işlemek yerine, çalış sıkı sıkı.

Akıllı ol, suç işleme, bırakma şeytana hayatını.” (Gölge grubu, etkinlik dosyası, s.8).

“Artık suç değil, sevgi işleyin; gençler, yanlış yolu seçmeyin.

Bekliyor şeytan, sakın uymayın; en sevdiğinizize, bir çiçek verin.

Artık suç değil, sevgi işleyin; aman, can yakan yolda gitmeyin!

Lütfen suç değil, sevgi işleyin; sizi kandıranlara izin vermeyin.” (Ceza, Sevgi İşleyin).

“Suç hiçbir zaman işlenmemeli.

Tüm insanlar da bunu bilmeli.

Suç işlersen göreceksin cezasını.

Cezadan kaçış yok, bilmelisin bunları.

Aldın silahı, öldürdün ne oldu şimdi?

İşte şimdi şeytana uydun ki,

Şeytana uyarsan pişman olursun.

Kimseyle kavga etme düşman olursun.

Ölüm haberleri niye bu kadar çok geliyor?

Tüm Türkiye buna çok üzülüyor.

Herkes barış içinde yaşasa aslında,

Daha iyi bir hâl alırdı dünya.

Herkes'e duyursan sevgi, saygı,

Duymazsın hiçbir zaman kaygı.

Fakirsen çalmayacaksın hiçbir zaman.

Alırsan helal lokmayı, gönliin rahat olur o zaman.

Zenginsen cimrilik yapmayacaksın.

Hiçbir zaman paranla hava atmayacaksın.

Suç işleme şerefini kaybedersin.

Kimseye zarar vermeyeceksin bu dünyada, yoksa

Çekersin cezasını öbür dünyada.

Suç, kötü bir kokudur.

Bu yaptığın rapin sonu uçurumdur.” (Zirve grubu, etkinlik dosyası, s.8.).

“Artık suç değil, sevgi işleyin; gençler, yanlış yolu seçmeyin.

Bekliyor şeytan, sakın uymayın; en sevdiğinize, bir çiçek verin.

Artık suç değil, sevgi işleyin; aman, can yakan yolda gitmeyin!

Lütfen suç değil, sevgi işleyin; sizi kandıranlara izin vermeyin.” (Ceza, Sevgi İşleyin).

“Canını yakmayın hiç kimsenin; kesmeyin, biçmeyin, öldürmeyin.

Gençler boşuna suç işleyip, sakın yanlış yola girmeyin.

Başkasını incitmeyin, sevgiyi asla eksik etmeyin.

Bir suç işlemek için hayatınızı zindan etmeyin.

Özgürlükleri kısıtladın, kanunlara hiç bakmadın.

Çok can yaktın, incittin; en sonunda da “ben niye böyle yaptım?”

Akılsızca yaptığın işler, döndü sana vicdan azabı.

Ama olmayınca olmuyor, hayır, yaptığından geri dönülmüyor.

Konuşmak, anlaşmak varken, nereden çıktı bu öldürmek?

Üstün varlık insanken bu davranışlar da ne demek?

Hepimiz biliyoruz, hepimize öğretiliyor, bu sevgi, saygı.

Herkes saygı, sevgi biliyor, tamam da ne bu insandaki korku, kaygı?

Toplumdaki aykırılık, sevgisizlik, bu kavgacılık,

İnsan düşünüyor, “ne bu toplumdaki dehşet verici acımasızlık?”.

Bir haber geliyor “bu, şunu bıçakladı.”; bir haber geliyor, “şu, bunu çaldı.”.

Sevgi, saygı, ne duruyor gençler, bunları eksik etme, şeytana uyma söz ver.” (Larva grubu, etkinlik dosyası, s.8).

“Artık suç değil, sevgi işleyin; gençler, yanlış yolu seçmeyin.

Bekliyor şeytan, sakın uymayın; en sevdiğinize, bir çiçek verin.

Artık suç değil, sevgi işleyin; aman, can yakan yolda gitmeyin!

Lütfen suç değil, sevgi işleyin; sizi kandıranlara izin vermeyin.” (Ceza, Sevgi İşleyin).

“Suç işlemek güzel mi can almak, bir şey çalmak?

Sevdiğine yapılsa çok mu iyi olacak?

Dön bu yoldan uyma şeytana.

Sapma, yanlışlıkla o kötü yola.

Bilmem, neden gidiyorsun?

Kötülüğü tercih ediyorsun.

Şeytan seni kötü yola yönlendirir haberin ola.

Suç işleyince ne geçiyor eline, girersin hapse.

Hayatın zindan oluyor.

Kurbanların anaları ağlıyor.

Düşün bir, kardeşine yapılsa, sevdiğine yapılsa,

Koy kendini onların yerine, bak bakalım iyi mi yaptın?

Yaptın da ne oldu? İnsanları ağlattın.

Ahireti düşünmeden, dünyada kötülük yapıyorsun.

Gitme haram yola, girme günaha.

İyi taraflara git, iz bırak arkanda.

Kavga etme, hile kullanma, kumar oynama, kimsenin hakkını yeme.

Onları da kötü yola çekme.

Bak bakalım ne olmuş, kötü yola gidenlere?

Kimisi vurulmuş, kimisi cezaevinde.” (İsyan grubu, etkinlik dosyası).

“Artık suç değil, sevgi işleyin; gençler, yanlış yolu seçmeyin.

Bekliyor şeytan, sakın uymayın; en sevdiğinize, bir çiçek verin.

Artık suç değil, sevgi işleyin; aman, can yakan yolda gitmeyin!

Lütfen suç değil, sevgi işleyin; sizi kandıranlara izin vermeyin.” (Ceza, Sevgi İşleyin).

Son olarak öğrenciler, sınıfta seslendirmiş oldukları şarkılarını Vcasmo adlı web 2.0 aracıyla video klip hâline getirmişlerdir. Etkinliklerin ardından araştırma günlüğünde bu ders ve öğrenciler şu şekilde anlatılmıştır:

“Bir önceki derste her grup kendi şarkı sözlerini oluşturmuş; sınıfta arkadaşlarıyla paylaşmış; dönütleri almıştı. Bu derste şarkı sözlerinin son hâlleri verildi. Bu derste müzik öğretmeninden yardım istenmiştir. Sınıfa davet edilen müzik öğretmeni, öğrencilere vücut hareketlerini de kullanarak rap sözlerini, şarkıya çevirmelerinde yardımcı olmuştur. Heyecanlı oldukları her hâllerinden belli olan öğrenciler; şarkı söylemeye geçme anını merakla bekliyorlardı. Her grubun temsilcisi tahtaya kalkarak kendi grubunun sözlerini okumuştur. Sınıfın geri kalan kısmı ise nakarat bölümlerini söyleyip vücut hareketleriyle arkadaşlarına eşlik etmişlerdir. Öğrencilerin dersin sonunda mutlulukları görülmeye değerdi.” (Araştırma günlüğü, 17.11.2015).

Araştırma günlüğünde, betimlenen öğrenci mutluluğu ve derste gerçekleştirilen etkinlik, aynı günün sonunda öğrenciler tarafından oluşturulan günlüklere şu şekilde yansımıştır:

“Derste yaptığımız etkinlikler gerçekten çok güzel. Eğlenceli ve öğretici öğretmenimiz bize Türkçe dersinin çeşitli yollarla öğrenebildiğimizi bizi kanıtladı.” (Tülay, öğrenci günlüğü, 17.11.2015).

“Derste yaptığım etkinlikler konusunda çok memnunum bir önceki günlüğümde grubumdan memnun olmadığımı söylemiştim. Fakat şu an gayet memnunum. (Acaba çok fazla mı memnunum kelimesi kullandım?).” (Ayşenur, öğrenci günlüğü, 17.11.2015).

“Derste yaptığımız etkinlikler çok eğlenceliydi. Planda benim söylemem yoktu çünkü daha önce gruptaki arkadaşlarımla bunu konuşmamıştık. Ama yine de söylerken çok eğlendim. Birlikte nakaratı söyleyip ritim tutmamız da oldukça eğlenceliydi.” (Emine, öğrenci günlüğü, 17.11.2015).

“Derste hiç sıkılmadım. Çünkü birbirimizin tasarladığı rap müzik eşliğinde arkadaşlarım söylerken hiç sıkılmadım. Hem de nakarat kısmını arkadaşlarımızla birlikte söylerken hiç sıkılmadım.” (Çağrı, öğrenci günlüğü, 17.11.2015).

“Derse müzik öğretmenimiz katıldığı için yeni şeyler görmedim. Ama öğretmenimiz bize ritim ile oluşturduğumuz rap müzikleri söyletti. Bu ritimleri yaparken tüm sınıf başarıyla ritim tuttu. Bu sayede ortaya güzel bir çalışma çıktı.” (Mehmet, öğrenci günlüğü, 17.11.2015).

Görüşlerden de anlaşılacağı üzere tüm öğrenciler, derse dair memnuniyetlerini dile getirmişlerdir. Öğretmen gözlem formundan alınan şu veriler de öğrencilerin derse karşı memnuniyetlerini desteklemektedir:

“Bu ders çocuklar kendi sözlerini yazarak kendi rap müziklerini yapıyorlar. Çok heyecanlı görünüyorlar. El vücut perküsyonu yapıyor bütün sınıf. Ders sonunda birbirlerini alkışladılar.” (Gözlem formu, 17.11.2015).

“Çağrı; genelde derse ilgi göstermezken aitlik duygusuyla inanılmaz gelişmeler göstermeye başladı. Defterine bile yazmazken şarkı sözlerini eksiksiz bir şekilde tamamlamış.” (Gözlem formu, 17.11.2015).

“Bugün çok ilgililer. İstisnasız herkes derse katılıyor. Grup iletişimlerinde sorun çıkmadı. Herkes hevesle yapıyor. Bugüne kadar geçen en iyi dersti diyebilirim. Bütünlük sağlanabildi.” (Gözlem formu, 17.11.2015).

Bu etkinlikle birlikte insan sevgisi alt temasına ait planlanan amaç ve kazanımlar, yerine getirilerek vatan sevgisi adlı alt temaya geçilmiştir. Fakat öncesinde, grup üyeleri ile görüşmeler yapılmış; gruplarından memnun olmayan öğrenciler belirlenmiştir. Memnun olmayan öğrenciler, bir sonraki grup çalışması için geçerlik komitesi ve Türkçe öğretmenin de onayı alınarak başka bir gruba dâhil edilmiştir.

Vatan sevgisi. Bu alt tema ile ilgili uygulama süreci, Türkçe dersi yıllık planında 7 ders saati olarak gösterilmiştir; fakat uygulama sürecindeki birtakım aksaklıklardan dolayı 8 ders saati sürmüştür. Ek J’de öğretmen kılavuz kitabında yer alan ders planında, bu alt tema altında yer alan amaç ve kazanımlar verilmiştir. Bu alt temaya ait Türkçe dersi amaç ve kazanımları, doğrudan yıllık planda gösterildiği şekilde alınmıştır. Ek I’deki çalışma kitabında da görüldüğü üzere, bu alt temaya ait uygulama süreci ikinci sırada yer almaktadır. Bu alt tema ile ilgili toplam 8 etkinlik gerçekleştirilmiştir. Vatan sevgisi alt teması işlenirken çizgi roman ve süper kahramanlardan yararlanılmıştır. Ön bilgiler, etkileşim, bakış açısı, yorumlama ve yeniden oluşturma basamakları doğrultusunda sürece dair verilerin bulgu ve yorumları bu bölümün altında sıralandığı şekildedir:

Ön bilgiler. Ön bilgiler kısmında, öğrencilerin, konuya, metne dikkatleri çekilmiş ve ön bilgileri yoklanmıştır. Bölüm iki etkinlikten oluşmaktadır. İlki “Çizgi Roman ve Hisler” adlı etkinliktir. Bu etkinlikle onların çizgi roman beğenilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca onlara, çizgi roman okurken ve okuduktan sonra neler hissettikleri ile ilgili sorular sorularak çizgi romanların onlar üzerindeki etkileri fark ettirilmeye çalışılmıştır.

“Süper Kahramanını Çiz” adlı etkinlikle öğrencilerden kendi süper kahramanlarını çizmeleri ve neden böyle bir süper kahraman çizdiklerini anlatmaları istenmiştir. Bu etkinlikle onların kafalarındaki süper kahramanlara dair stereotipler belirlenmiştir. Bu etkinliğin ilk sorusu olan, çizgi roman okurken ne hissettikleri ile ilgili öğrenci yorumları şu şekilde olmuştur:

“Heyecanlı, bazen kötü son ile bitiyor. O zaman üzülüyorum.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.9).

“Çizgi roman okurken kendimi eğlenmiş, aksiyonlu hissediyorum.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.9).

Örneklerde görüleceği üzere Tülay ve Ayşenur duygusal anlamda etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Öte yandan Çağrı ve Demir ise çizgi roman okumadıklarını şu sözleriyle ifade etmişlerdir:

“Çizgi roman okumadım.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.9).

“Okumadım.” (Demir, etkinlik dosyası, s.9).

“Süper Kahramanını Çiz” adlı, ikinci etkinlikle öğrencilerden kendi süper kahramanlarını çizmeleri ve neden böyle bir süper kahraman çizdiklerini anlatmaları istenmiştir. Tülay, süper kahraman olarak şöyle bir resim çizmiştir:

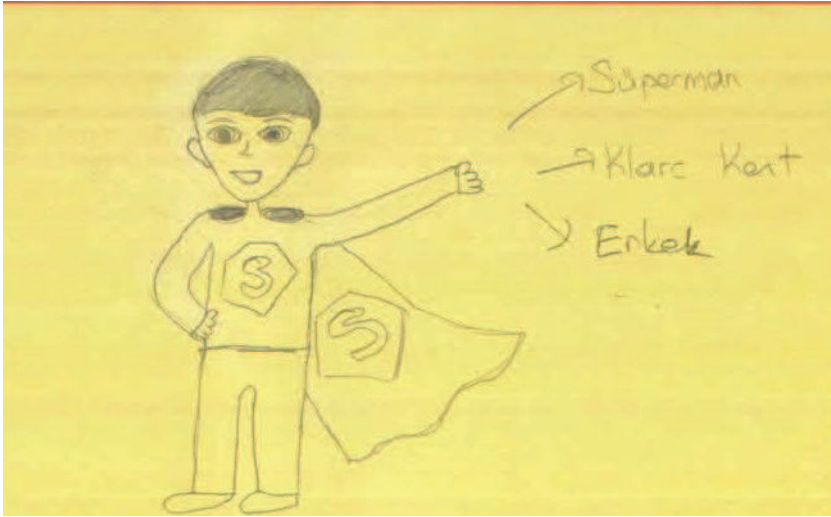

Şekil 8. Tülay'ın süper kahramanı.

Tülay, böyle bir süper kahraman çizme sebebi olarak şu açıklamada bulunmuştur:

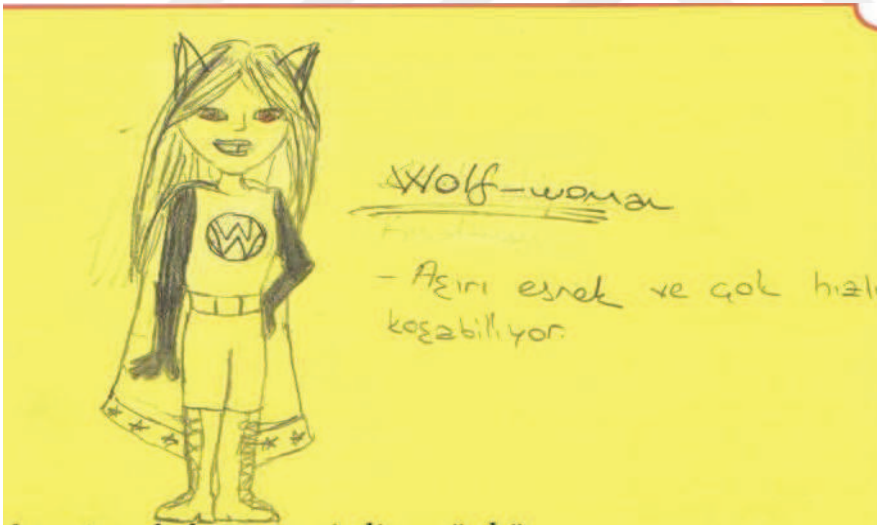
“Slenderman’i korku oyunlarından esinlenerek yaptım.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.9).

Bir diğer öğrenci Ayşenur’un çizdiği kahraman ise şu şekildedir:

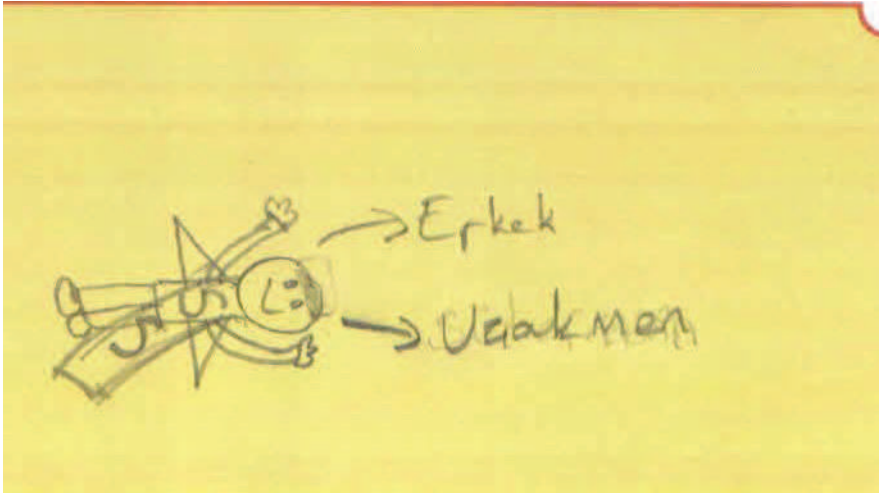
Şekil 9. Ayşenur'un süper kahramanı.

Ayşenur ise bu kahramanı çizme gerekçesi olarak “Normalde bildiğim karakter bu oluyor ve genelde erkekler oluyor.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.9) şeklinde bir açıklamada bulunmuştur. Emine ise şöyle bir süper kahraman hayal etmiştir:

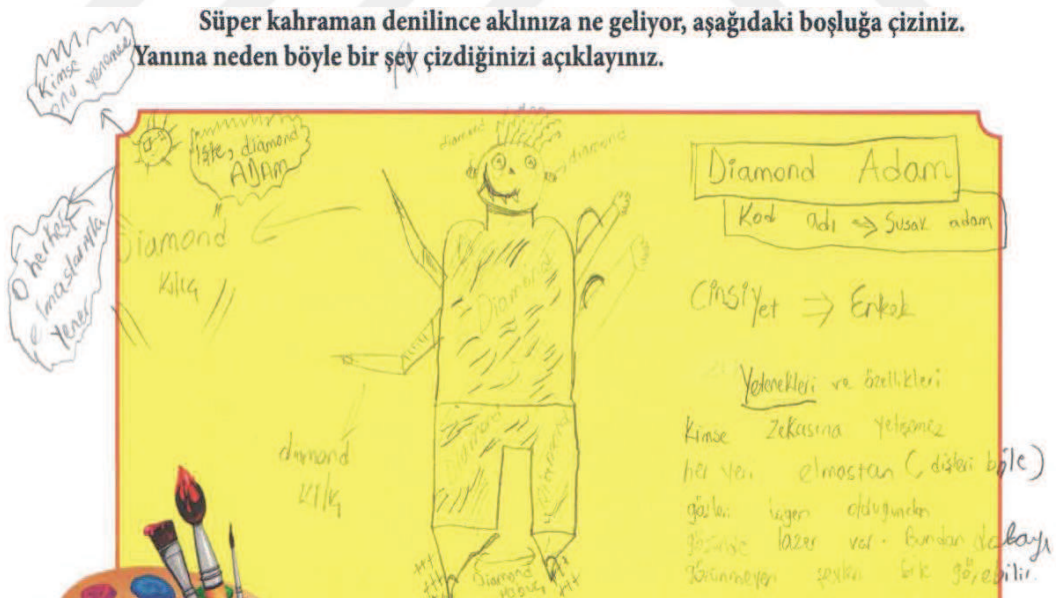
Şekil 10. Emine'nin süper kahramanı.

“Kadınlardan daha iyi süper kahraman olabileceğini düşündüm. Hep kadın kahramanlar dikkatimi çeker. Ayrıca kurt delisiyimdir o yüzden Wolf-Woman yaptım.” (Emine, etkinlik dosyası, s.9) diye, süper kahramanını çizme gerekçesini anlatan Emine'nin yanı sıra Çağrı şöyle bir süper kahraman tasarlamıştır:

Şekil 11. Çağrı'nın süper kahramanı.

Çağrı, Uçak Man isimli bu süper kahramanı ile ilgili olarak “Çünkü normalde bu karakter erkek oluyorlar. Superman kahramanını sevdiğim için ona benzettim. O yüzden çizdim.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.9) şeklinde açıklamada bulunmuştur. Mehmet'in süper kahramanı ise şu şekildedir;

Şekil 12. Mehmet'in süper kahramanı.

“Süper kahraman denilince aklıma elmastan adam geliyor. Erkek olduğu için erkek.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.9) diyerek süper kahramanını oluştururkenki düşüncesini aktaran Mehmet ile cinsiyet açısından karşıt düşüncede olan Demir şöyle bir süper kahraman çizmiştir:

Şekil 13. Demir'in süper kahramanı.

Bir erkek olarak tek kadın süper kahraman çizen Demir, bununla ilgili şunları söylemiştir:

“Aklıma bu geldi, çünkü kuzenimin tabletinin arka planında Süper Woman vardı. Oradan aklıma geldi.” (Demir, etkinlik dosyası, s.9).

Öğrencilerin çizdiği süper kahramanlara ve açıklamalara bakıldığında, sadece iki öğrenci kadın süper kahraman çizmiştir. Diğer öğrenciler, erkek kahraman tasarlamıştır. Bunun gerekçesini de süper kahramanların erkek olacağı şeklinde belirtmişlerdir, hatta bu konuyla ilgili anahtar katılımcı öğrenciler dışında bir erkek öğrenci, şu açıklamada bulunmuştur:

“Hocam kadın süper kahramanlar daha iyi değil bence; çünkü hocam, şimdi tam bir şey yapacak tırnağı kırılıyor: ‘Ay tırnağım kırıldı. Törpülemeliyim bunu’” (Uygulama dersi, 20.11.2015).

Süper kahramanlara ilişkin yapılan bu derse dair araştırma günlüğünde durum şu şekilde yansıtılmıştır:

“Öğrencilerden süper kahramanlarını çizmelerini istedim. Öğrencilerin neredeyse çoğu süper kahramanlarını erkek olarak çizmişlerdi. Bunun sebebini sorduğumda, neden erkek çizme gereği duydunuz dediğimde, süper kahramanlar erkek olur şeklinde açıklamada bulundular. Öğrencilerdeki cinsiyetçi yaklaşım beni şaşırttı. Aslında bu bakış açısı, onların kadınları güçsüz gördüklerinin de bir göstergesiydi. Bunun sebebi popüler kültürün onlarda oluşturduğu anlam dünyasından farklı bir şey değildi.”
(Araştırma günlüğü, 20.11.2015).

Etkileşim. Bu aşamada, öğrencilerden, EK İ’ de yer alan ders kitabındaki Adalet Birliği adlı çizgi roman inceletilmiştir. Onlardan, metnin görsellerini incelemeleri istenmiştir. Ardından metni okumaya geçmeden önce öğrencilere “Metni Sorgula” etkinliğinde yer alan dört soru sorulur. İlk soruda öğrencilere, Adalet Birliği adlı metni daha önce okuyup okumadıkları sorulur. Öğrencilerin tümü, bu çizgi romanı okumadığını belirtmiştir. İkinci olarak, bu çizgi romanı, sınıfta ne amaçla okuyacakları sorulmuştur. Ayşenur dışında tüm öğrenciler, eğlenmek ve etkinlik yapmak amacıyla okuyacaklarını ifade etmişlerdir. Ayşenur ise *“Bu çizgi romanı adalet ile ilgili olduğu için, insanların nasıl adaletli olduğu için okuyacağım bence.”* (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.10) şeklinde açıklamada bulunmuştur.

Ardından öğrencilere, başlık ve görsellerden hareketle metinle ilgili görüşlerini belirtmeleri istenmiştir. Öğrencilerden gelen açıklamalar şu şekilde olmuştur:

“Biraz erkeklerle daha alakalı sanki ama ben de macerayı severim.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.10).

“Adalet Birliği dediği için insanların adaleti ile ilgili olabilir.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.10).

“Aksiyonlu olacak gibi. Adalet üzerine olabilir.” (Emine, etkinlik dosyası, s.10).

“Süper kahramanların adaleti sağladığına dair görüşlerim var.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.10).

“Bence çizgi roman çocuksu bir şey. Bunun için ilgimi çekmiyor. Bu görselde eğlence ve aksiyon yer almakta.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.10).

“Aksiyon, dövüş vardır.” (Demir, etkinlik dosyası, s.10).

Son olarak öğrencilere, metin okunduğunda herkesin yorumu aynı olacak mıdır, diye sorulmuştur. Öğrencilerin tümü de, herkesin düşünce dünyası ve ilgileri farklı olduğu için yorumlarının da farklılık göstereceğini ifade etmiştir. Bu konuyla ilgili Mehmet ve Emine'nin görüşlerinin oldukça ilginç olduğu düşünülmektedir:

“Öğretmenim şimdi şey herkes farklı yaratılmış, birbirine benzeyen kimse yok. Ondan yani birbirlerine her şeyde ucu ucuna benzeseler de illa bir farklılıkları düşüncelerinde farklılık oluyor işte.” (Emine, uygulama videosu, 20.11.2015, 04:45-04:58).

“Hocam ben bir yerde duymuştum herkesin doğduğunda beyinleri aynı oluyormuş. Sonradan insanlar bunu geliştiriyormuş hocam böyle beyinlerini. Mesela puzzle yaparak ne bileyim başka değişik şeyler yaparak. Onun için mesela ikisinin beyinleri aynı olmuyor. Gittiği yerler değişik mesele. Her zaman ikisinin yanında durmuyor. Bazen P. tenise gidiyor, K. basketeye gidiyor mesela. Gördüğü şeyler de farklı oluyor, onun için de farklı bakış açıları olabiliyor.” (Mehmet, uygulama videosu, 20.11.2015, 07:25-07:49).

Bakış açısı. Bu aşamada öğrencilere, çocuklar tarafından en çok beğenilen süper kahramanların yer aldığı Adalet Birliği adlı çizgi roman, uygulayıcı tarafından sesli okuma yöntemiyle bir kez okunmuştur. Ardından söz korusu yöntemi ile okutulmuştur. Bunun için sınıf beş gruba ayrılmış ve her grup, metnin bir bölümünü okumuştur. Öğrenciler, okumaya

geçmeden önce, sözcükleri doğru telaffuz etmeleri; sözün ezgisine dikkat etmeleri; gerekli yerlerde vurgu, tonlama, duraklama ve ulama yapmaları konusunda uyarılmıştır. Metni anlamlarını bilmedikleri kelimeleri ve kelime gruplarını işaretleyerek okumaları istenmiştir. Bunların anlamlarını tahmin ederek defterlerine yazmalarını söylenmiştir. Tahmin ettikleri kelimelerin anlamlarını, TDK Türkçe Sözlük'ten yararlanarak kontrol etmeleri konusunda teşvik edilmişlerdir.

Öğrencilerden, çizgi romandaki fiillerden örnekler seçmeleri istenmiştir. Seçtikleri bu fiillerin masterlarının ve çekimli fiil biçimlerinin fark edilmesi sağlanmıştır. Ardından metnin içerisindeki anlamları dışında kullanılarak çağrışımlara yol açan ifadeleri bulmaları istenmiştir. Bunların hangi olayları, kavramları çağrıştırdığı onlara sorulmuştur. Sözcükte anlam ve dil bilgisi üzerine yapılan bu çalışmalara dair değerlendirme, araştırma günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

“Bu derste dil bilgisi etkinliği yaptırđım. Bir anda ciddileştiler. Daha önceki derslerdeki o kendilerini rahatça ifade etmeleri, yerini değişik bir ciddiyete bıraktı. Normalde hep bir ağızdan derse katılmaya çalışırlardı; her biri kendi düşünce dünyasında soruya yanıt verirdi. Ama dil bilgisi etkinliğini yaparken sus pus oldular. Bunların hepsi Türkçe dersinin onlarda çağrıştırdığı anlamdan kaynaklanıyor bana göre. Onlara göre Türkçe dersi eşittir dil bilgisinden test çözmek; çünkü TEOG sınavına giden yolun dil bilgisinden geçtiğini düşünüyorlar. Bunu düşünmelerinin sebebi ise hem eğitim sisteminin hem de ailelerinin başarılı olma ölçütü olarak TEOG sınavını görmeleri.”
(Araştırma günlüğü, 24.11.2015).

Anlam ve dil bilgisi etkinliklerinden sonra öğrenci çalışma kitabı sayfa 11’de yer alan metni anlamaya yönelik sorulara geçilmiştir. Öncelikle çizgi romandan ne öğrendiklerine dair beş soru sorulmuştur. Bu sorularda, metnin konusu, olayın geçtiği yer, metnin kahramanlarının görevi, Adalet Birliği adlı takımın kaç kişiden oluştuğu ve metnin ana fikri sorulmuştur.

Metindeki nesnel bilgiye yönelen sorular olduğundan hemen hemen benzer cevaplar verilmiştir. Sadece ana fikir ile ilgili cevaplar şu şekilde farklılık göstermiştir:

“Kötülerden dünyayı koruyup adaleti sağlamak.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.11).

“Amerika’yı adaletli tutup insanları kötü olaylardan korumak olabilir.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.11).

“Hayatta iyilik kazanıp kötülük kaybeder.” (Emine, etkinlik dosyası, s.11).

“Adalet Birliği çizgi romanının ana fikri ülkeyi uzaylıların işgalinden kurtarmak.”
(Mehmet, etkinlik dosyası, s.11).

“Adalet Birliği’nin Amerika’yı koruması.” (Demir, etkinlik dosyası, s.11).

Yukarıdaki örnek cümlelerde dikkati çeken bir başka nokta ise ana fikir ile konu arasındaki farkın hâla anlaşılammış olmasıdır. Fakat bir önceki metnin ana fikrine yönelik cevaplarla bu haftaki metnin ana fikrine verilen cevapların farkı tek bir yargı bildiren ifade kullanmalarındır. Bir önceki metinde ana fikir ile ilgili birden fazla yargı bildiren ifadeler bulunmaktadır. Oysaki bu metinde ana fikirle ilgili tek yargı bildiren cümlelere yer verdikleri görülmüştür. Bakış açısı etkinliğinin ikinci bölümünde metnin, öğrenciler üzerindeki etkisiyle ilgili dört soru sorulmuştur. İlki, metnin etkileyen noktalarının neler olduğu sorusudur. Bu soruyu Çağrı dışındaki öğrencilerin bir şekilde kendilerini etkileyen karakterler ya da durumlar üzerinden örnekleyerek açıklamasına rağmen, Çağrı, kendisini etkileyen hiçbir nokta olmadığını ifade etmiştir. İkinci soru, metnin ne amaçla üretilmiş olabileceği ile ilgilidir. Bu soruya verilen cevaplar şu şekildedir:

“Adalet Birliği’nin yazarı insanları eğlenceli bir şekilde resimler ile olayların nasıl betimlendiğinin olup para kazanması için.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.12).

“Çocukların okuması ve eğlenmesi, bir de para için yazmıştır.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.12).

“Bence Adalet Birliği’nin yazarı bunu hem para kazanmak hem de çocukların eğlenmesi için üretmiş olabilir.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.12).

“İnsanları eğlendirmek ve para kazanmak için.” (Demir, etkinlik dosyası, s.12).

Ayşenur, Çağrı, Mehmet ve Demir, popüler kültür metinlerinin, eğlendirici ve ticari kaygı amaçları üzerinde durmuşlardır. Emine ise çizgi romanların oluşturulma amacını aşağıda görüldüğü şekilde diğerlerine göre farklı bir amaca dayandırmıştır:

“Genellikle çocuk ve gençler çizgi roman okuyor. Süper kahramanların idol olarak görülmesini amaçlamış olabilir. Kötü kahramanların da çoğunlukla yenilmesiyle de kötülükle bir yere varılmayacağı mesajını iletmeye çalışmış olabilir.” (Emine, etkinlik dosyası, s.12).

Öğrencilere, metnin hedef kitlesi sorulduğunda verilen cevaplar ise hemen hemen benzerlik göstermektedir. Ayşenur, Tülay, Emine ve Demir’e göre metnin hedef kitesini, çocuklar, gençler ve yetişkinler olmak üzere tüm yaştan insanlar oluşturmaktadır. Fakat çağrı ve Mehmet, diğerlerinden farklı olarak şu cevapları vermişlerdir:

“Dünyalılara hitap etmektedir.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.12).

“Bence bu çizgi roman kötülük yapıp insanlara zarar veren insanlara hitap edilmiştir.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.12).

Son olarak öğrencilere, metinde verilmek istenen mesajın ne olduğu sorulmuştur. Öğrencilerden gelen cevaplar, birbirini tamamlayan bir şekilde aşağıda gösterildiği şekilde sunulmuştur:

“Adaleti sağlamak ve kötülükleri bu dünyadan atmak.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.12).

“Çizgi romanda verilmek istenen mesaj adaletin yayılması olabilir. Gücün iyi yönlerde kullanılması insanları daha mutlu eder.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.12).

“Kötülükle değil iyilikle bir yere varabiliriz. Hayatta iyilik her zaman kazanır. Aynı zamanda her kahramanın farklı bir gücü var ama birlikte çalışıyorlar. Farklılıklarımız da bizi birleştirebileceği mesajı veriliyor olabilir.” (Emine, etkinlik dosyası, s.12).

“Her zaman iyiler kazanamaz ama adalet yerini bulur.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.12).

“Bence çizgi romanda iyilik yapmaya teşvik eden mesajlar olabilmektedir.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.12).

“Dünyanın korunması gerektiği.” (Demir, etkinlik dosyası, s.12).

Derste metni anlamaya yönelik yapılan bu etkinliklerle ilgili öğrenci yorumlarının, günlüklerine şu şekilde yansıdığı görülmüştür:

“Derste yeni şeyler öğrenmedim.” (Tülay, öğrenci günlüğü, 27.11.2015).

“Derste yeni şeyler öğrendim. Örneğin çizgi romanlarının ne amaçla yapıldığının, kimlerin çizgi roman okuduğunu, çizgi romanın açıklamasını öğrendim.” (Ayşenur, öğrenci günlüğü, 27.11.2015).

“Derste genellikle metin soruları cevapladık. Arkadaşlarımın çizgi romanların neden resimli olduğuyla ilgili düşüncelerinin öğrendim.” (Emine, öğrenci günlüğü, 27.11.2015).

“Derste yeni şey fazla öğrenmedim.” (Çağrı, öğrenci günlüğü, 27.11.2015).

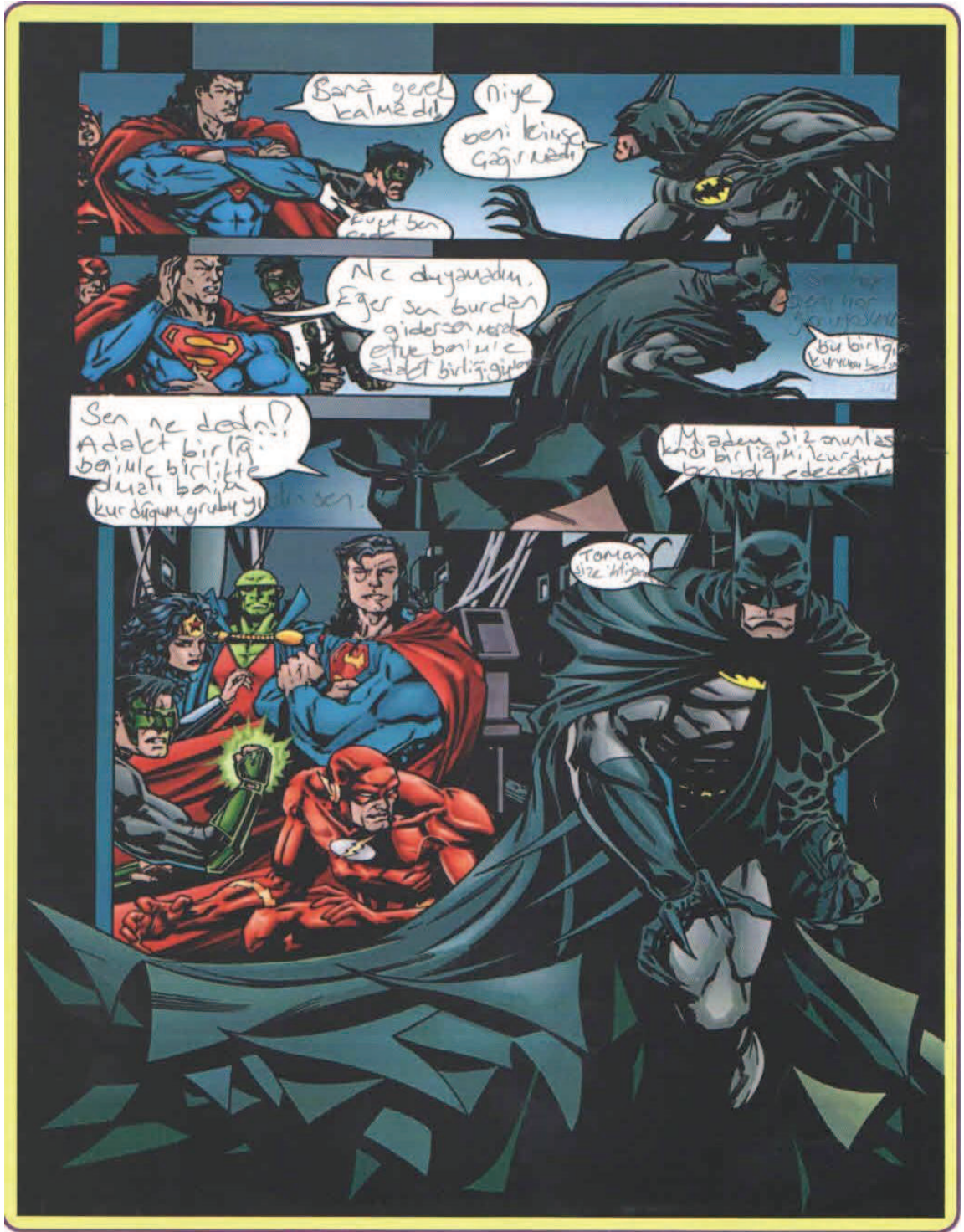
“Ben derste çizgi roman karakterlerinin isimlerini biraz daha öğrendim ve derste onların kişilik ve karakter özelliklerini öğrendim.” (Mehmet, öğrenci günlüğü, 27.11.2015).

Öğrenci günlüklerindeki derse yönelik yorumlara bakıldığında, öğrencilerin metin soruları ile ilgili olumsuz bir tutuma sahip oldukları görülmüştür. Yorumlarda da görüleceği

üzere metne yönelik soruların, öğrencilerin gözünde, bilgi olarak bir kıymetinin olmadığı düşünülmektedir. Gözlem formu verilerine bakıldığında, öğrencilerin derse karşı ilgilerindeki olumlu gözlemler, metni okurkenki aşamada görülmüştür. Metinle ilgili sorular hakkında yapılmış kayda değer bir gözlem görülmemiştir.

Yorumlama. Bu basamakta iki etkinlik yer almaktadır. Öncelikle, öğrencilerden “Resimler ve Yazılar” adlı etkinliği yapmaları istenmiştir. Öğrenci çalışma kitabı sayfa 14’teki metinde boş bırakılan kutucukları doldurmaları ve neden öyle doldurduklarını açıklamaları istenmiştir. Anahtar katılımcı öğrencilerden Tülay, boşluk doldurma etkinliğindeki çizgi romanı şu şekilde doldurmuştur:

Şekil 14. Tülay'ın boşluk doldurmalı çizgi romanı.

Tülay, boşlukları bu şekilde doldurmasının gerekçesi olarak “Çünkü ben resimlerden esinlenerek yaptım. Ve kendi fikirlerimi oraya sundum. Ve ayrıca çizimleri jest ve

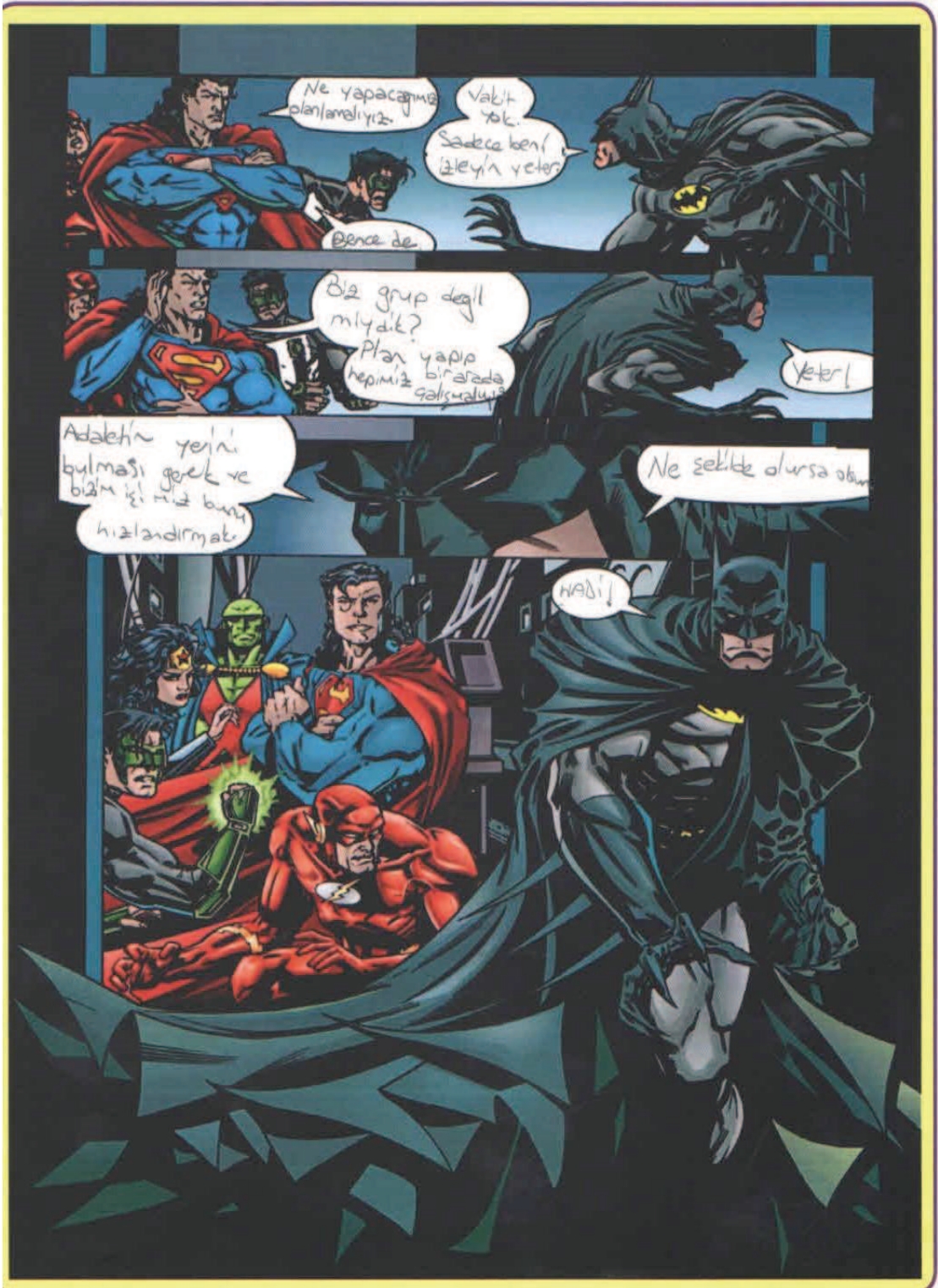
mimiklerinden esinlendim.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.14) şeklinde bir açıklamada bulunmuştur. “Bu ifadeleri kullandım, çünkü resimlerin hareket, davranış, duruş şekilleri bana bunları yazmam gerektiğini söyledi. Adalet Birliği'nin hep adaletin yerini bulması amacıyla yaratıldığı için bu ifadeleri yazdım.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.14) diyen Ayşenur'un metni şekil 15'te gösterilmiştir.

Şekil 15. Ayşenur'un boşluk doldurmalı çizgi romanı.

Boşluk doldurma etkinliğini “Önceki ders arkadaşımız bir filmde bahsetmişti. Superman ve Batman kavga ediyordu. Ben de bundan esinlenerek yazdım. Resimlerde de kavga ediyor gibi görünüyorlardı.” (Emine, etkinlik dosyası, s.14) şeklinde bir önceki derse dayandıran Emine'nin metni şekil 16'da yer almaktadır.

Şekil 16. Emine'nin boşluk doldurmalı çizgi romanı.

Çağrı, boşluklarını doldurduğu metinle ilgili olarak şu açıklamalarda bulunmuştur:

"Ben bu ifadeleri komik olsun diye koydum. Bir de resimdeki ifadeler benim yazdığıma uygun"

gördüm.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.14). İfadelerden hareket ederek metni doldurduğunu belirten Çağrı'nın çizgi romanı şekil 17'de verilmiştir:

Şekil 17. Çağrı'nın boşluk doldurmalı çizgi romanı.

Mehmet, gerekçe olarak şu açıklamalarda bulunmuştur: “Bence bu çizgi roman Amerikalıları uzaylı istilasından korunmaları için yazdım. Bu karakterler ne pahasına olursa

olsun savaşıp Amerikalıları bu sıkıntıdan kurtarmak istiyorlar. Her biri iyi bir savaşçı ve dövüşçü olduğunu da unutmamamız lazım. Şimdiden uzaylılara Allah rahmet eylesin.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.14). Açıklamadan hareketle Mehmet’in boşluk doldururken daha çok kendi hayal dünyasının ve ana metnin etkisi altında kaldığı söylenebilir. Mehmet’in metni şekil 18’de yer almaktadır:

Şekil 18. Mehmet’in boşluk doldurmalı çizgi romanı.

Son olarak Demir, metni doldururken gerekçe olarak “Çünkü aklıma bu geldi. Resme ilk baktığımda Batman’ın düşmanlarının yaklaştığını düşündüm. Çünkü Batman tek başına bir yere gidiyordu.” (Demir, etkinlik dosyası, s.14) şeklinde açıklamada bulunmuştur. Şekil 19’da Demir’in metni yer almaktadır:

Şekil 19. Demir’in boşluk doldurmalı çizgi romanı.

Boşluk doldurma etkinliğinde, öğrencilerin gerekçe olarak sundukları açıklamalara bakıldığında, Mehmet dışında diğer tüm öğrencilerin, çizgi romandaki jest, mimiklerden esinlenerek boşlukları doldurdukları görülmektedir. Bu etkinliğin ardından öğrencilere, çizgi romanda yazının ve görüntünün aynı anda kullanılmasının sebebi sorulmuştur.

“Çizgi romanda sadece yazıyla olsaydı çok sıkıcı olurdu. Ayrıca resimler kafamızda canlandırmayı, daha çok hayal etmemizi sağlıyor. Ve resimler çizgi romana eğlence sağlıyor.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.14).

“Sebebi çizgi roman olduğu için olabilir, hem adı üstünde çizgi yani resim, şekil anlamında ve roman, kelime, yazı, metin olması olduğu için bir arada kullanıldığıdır.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.14).

“Daha ilgi çekici olması, sıkılmaması için olabilir. Yazıları okurken resimlerden yola çıkarak aklımızda daha iyi canlandırabiliriz.” (Emine, etkinlik dosyası, s.14).

“Hem yazının hem resmin kullanılması bence daha eğlenceli oluyor hem de dikkat çekiyor çizgi roman.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.14).

“Bence bu resimde hem yazının hem de resmin kullanılmasının nedeni okuyanların anlam kazanması ve daha iyi anlaması olabilir.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.14).

“Çünkü resimler ilgimizi çekiyor, merak etmemizi sağlıyor.” (Demir, etkinlik dosyası, s.14).

Öğrencilerden alınan yorumlara bakıldığında, çizgi romanlarda yazı ve resmin aynı anda kullanılması, metnin dikkat çekici ve eğlenceli olmasını sağlamaktadır. Bu etkinliğin ardından “Süper Kahramanlar” adlı dördüncü etkinliğe geçilmiştir. Bu etkinlikte öğrencilerin eleştirel bakış açısını geliştirmek için üç soru sorulmuştur. Birinci soruda süper kahramanlara hayranlık duymaları ile onların vücutları ve kıyafetleri arasında bir ilişki olup olmadığı konusunda görüşleri sorulmuştur. Öğrencilerden gelen cevaplar şu şekildedir:

“Süper kahramanların kıyafetleri arasında Wonderwomen’in çelik kıyafet giymesi güçlü olduğunu kanıtlıyor olabilir. Batman ise gizli ve karizmatik geliyor bana göre.”
(Ayşenur, etkinlik dosyası, s.15).

“Kahramanların kıyafetleri ne kadar dikkat çekerse ona hayranlık o kadar artar. Çünkü insanlar genellikle ilk dikkatini çeken karaktere ilgi duyuyorlar. Süper kahramanlarda görsellik önemli oluyor.” (Emine, etkinlik dosyası, s.15).

“Üstündeki kıyafetleri ben çok beğeniyorum. Hem de çok havalı görünüyor ve kıyafetlerde özel güç oluyor.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.15).

“Süper kahramanların kıyafetleri, onların duruşları, onların güçlü olduğunu göstermektedir.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.15).

Öğrenci yorumlarına bakıldığında, süper kahramanların, onlar üzerindeki etkisinin güçleri olduğu göze çarpmaktadır. Kıyafetlerini ve fiziksel yapılarını da o gücün tamamlayıcısı olarak görmektedirler. Etkinlikle ilişkili olarak yapılan sınıf içi konuşmalarda, öğrenciler tarafından bu konuyla alakalı olarak şu ifadeler belirtilmiştir:

“Mesela küçük bir şey olursa veya güçsüz bir şey olursa ben onu süper kahraman olduğunu anlayamam ama daha çok böyle güçlü olursa, duruşu, kıyafeti ile insanları kendine çekerse ben onun güçlü olduğunu anlayabilirim.” (Mehmet, uygulama videosu, 01.12.2015, 07:42-07:55).

“Spiderman’de normalde güç yok. İnsan o kıyafeti giyince ‘Aaa...!’ falan oluyor.”
(Çağrı, uygulama videosu, 01.12.2015, 09: 41-09:44).

“Öğretmenim, süper kahramanlarda bence görsellik önemli oluyor yani. Bir filmde hiç kimse genelde kişiliklerine bakmıyor süper kahramanların. Ya gücüne bakıyor zaten kıyafetleri de güçlerini gösteriyor. Yani ilk tipinden şey oluyor ilgi çekiyor mesela.”
(Emine, uygulama videosu, 01.12.2015, 14:59-15:15).

Öğrencilerle “Gerçekten güçlü görünmek için kıyafet ve fiziksel görünümünün bu şekilde olması bu kadar önemli mi?” şeklinde düşündürücü tartışmaların ardından ikinci soruya geçilmiştir. İkinci soruda öğrencilere, süper kahraman olmakla kadın ya da erkek olmak arasında bir ilişki olup olmadığı sorulmuştur. Öğrenciler bu soruyu şu şekilde cevaplamıştır:

“Bence hepsi erkek olsaydı kadınlara haksızlık olurdu. Fakat zaten bu kahramanların konusu.” (Tülay, etkinlik dosyası, s. 15).

“Bence erkekler kadınlardan daha güçlü süper kahraman olarak.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.15).

“Bence çizgi roman erkek olursa daha güçlü olur, ama kız süper kahraman erkeklere yardımda bulunabilir.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.15).

“Pek fazla bir ilişki yok. Sadece daha çok erkek kahramanlar var, çünkü erkekler daha güçlü olur.” (Demir, etkinlik dosyası, s.15).

Yukarıdaki açıklamalarda görüldüğü üzere, Tülay, Mehmet ve Demir, süper kahramanlarla ilgili erkeklerin lehine bir ayırım olduğunu belirtmişlerdir. Bu durumun, onlar için olması gerektiği şekildedir. Buna karşın, Ayşenur ve Emine, bir ayrımcılık yapıldığını ve bundan dolayı duydukları rahatsızlıklarını şu sözleriyle ifade etmişlerdir:

“Genellikle bayan olmuyor. Fakat onların da özel güçleri olduğunda erkekleri geçebilirler. Erkek karakter fazlası ile var. Erkek ve bayan ayrımcılığı bence yapılmamalı, herkes eşit olmalıdır.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s. 15).

“Çizgi romanlarda genelde hem erkek hem kadın karakter oluyor. Ancak kadın karakterler az oluyor. Bu da bir eşitsizlik olduğunu gösteriyor.” (Emine, etkinlik dosyası, s. 15).

Bu konuyla ilgili tartışmaların ardından Mehmet fikrinde ısrarlı bir şekilde “*Süper kahraman dediğin hocam güçlü olur, kaslı olur.*” (Mehmet, uygulama videosu, 01.12.2015, 19:44-19:47). Çağrı ise durumu, gündelik hayatıyla ilişkilendirerek ilk başta savunduğu görüşün aksini şu sözleriyle belirtmiştir:

“Hocam aslında normal hayatta da mesela kocası falan ölen kadınlar da kahraman oluyor ama özel güçleri olmasa bile çalışıyorlar, evlerine bakıyorlar sonra çocuklarına bakıyorlar. Süper kahraman olmuş gibi oluyorlar.” (Çağrı, uygulama videosu, 01.12.2015, 23:50-24:04).

Son olarak öğrencilere, süper kahramanların uyguladığı şiddetle mücadele edilen karakterlerin uyguladığı şiddet arasındaki farkı düşünmeleri sağlanmıştır. Emine dışında tüm öğrenciler süper kahramanların göstermiş olduğu şiddeti hayranlık belirten ifadelerle haklı bulmuşlardır. Emine ise şu sözleriyle onlardan farklı bir bakış açısı ortaya koymuştur:

“Süper kahramanlar iyilik için şiddet uyguluyor. Mücadele edilen kahramanlar ise kötülük için şiddet uyguluyor. Süper kahramanlar iyi bir amaç için şiddet uygularken kötü karakterler tamamen kötülüğü amaçlayarak şiddet uyguluyorlar. Her şekilde şiddetin doğrusu olmaz.” (Emine, etkinlik dosyası, s.15).

Bu derse dair gözlemler şu şekilde yansımıştır:

“Öğrenciler ele alınan metinlerden hareketle verilen mesajların tam olarak ne anlama geldiklerinin farkına varmaktadırlar. Metindeki kahramanların özelliklerinin onlarda neler uyandırdığını ve kendileriyle nasıl ilişkilendirdiklerini kahramanlardan örnekler vererek açıklamaktadırlar.” (Gözlem formu, 01.12.2015)

“Derste işlenenlerden hareketle çocuklar farkına varmadıkları pek çok şeyin farkına varmaktalar. Günlük yaşamın her alanında onları etkileyen pek çok girdiler vardır ve bu ders doğrultusunda onlara karşı yaklaşımları değişmekte ilgiyle takip ettikleri pek

çok şeyin aslında onlara tam olarak ne mesaj verdiğinin farkına varması sağlanmaktadır. Aslında çocuklar farkında ama bilinçli bir kişi tarafından yönlendirilmeleri onlarda daha fazla bir farkındalık oluşturmaktadır. Günlük yaşama gelindiğinde ise bilinçli bir şekilde takip edeceklerdir ilgi alanlarını.” (Gözlem formu, 01.12.2015).

Gün sonunda öğrencilerin derse karşı yorumları ve araştırma günlüğüne yansıyan gözlemler de Türkçe öğretmenin gerçekleştirdiği gözlem verilerini şu şekilde desteklemektedir:

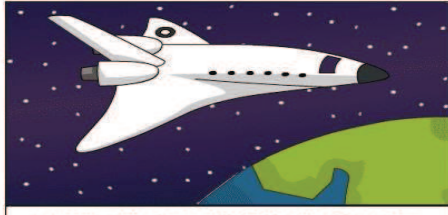
“Çizgi romanları yorumladık. Ben ne kadar çizgi roman okusam da hiç bu kadar detaylı yorumlamamıştım. Ama bundan sonra daha detaylı yorumlayabileceğimi düşünüyorum.” (Emine, öğrenci günlüğü, 01.12.2015).

“Çizgi roman karakterlerinin özellikleri çoğu zaman bireylerin hareketlerine yansıyor. Yani kişiler bu karakterlere özenerek kendini güçlü sanıp havalara giriyor.” (Mehmet, öğrenci günlüğü, 01.12.2015).

“Öğrenciler süper kahramanlar konusunda belli ki bu derse kadar hiç sorguda bulunmamışlar. Öncelikle süper kahramanlara karşı bu kadar hayranlık duymalarının kıyafetleri ve vücut yapıları olduğunu fark ettim. Sonrasında gördüm ki onlar algılarında süper kahramanları kas yığını ve süper kahraman kıyafetli (pelerin, tayt vb.) hayal ediyor. Bu derste bunu iyice sorguladık. Onlara göre zayıf ve güçsüz süper kahraman olmaz. Kesinlikle güçlü ve havalı olmalı. Bunlara dair görüşlerini bildirirken şunu fark ettim ki öğrenciler her ne kadar süper kahramanlara karşı beğenilerini dile getirseler de aslında insanların bakış açısıyla onları değerlendiriyor. Çoğunluğun baktığı açıdan bakıyor. Belki de anormal duruma düşmekten çekiniyorlar. İlginç yanı, beğendikleri yanları sorgularken de “ama öyle de olmaz ki kimse beğenmez onları.”

kitlesel çapta olayı değerlendiriyorlar. Ayrıca öğrenciler süper kahramanların cinsiyetlerine tamamen toplumsal bakış açısıyla bakıp değerlendiriyorlar. Özellikle de ataerkil toplum yapısıyla, süper kahramanların erkek olması gerektiği konusunda genel olarak hemfikirler.” (Araştırma günlüğü, 01.12.2015).

Yeniden oluşturma. Bu aşamada çizgi romanların dil ve ifade özellikleri hakkında bilgi sahibi olduğu; süper kahramanlara karşı eleştirel bakış açısı kazandığı düşünülen öğrencilerden kendi süper kahramanlarını oluşturmaları istenmiştir. Bunun için sınıf, öğrenci takımı tekniğine uygun olarak iş birlikli çalışma yapmak üzere dört gruba ayrılmıştır. Daha sonra Türkiye’de yaşanan ve kendilerinin belirlemiş oldukları hayali ya da gerçek bir sorunu kendi ürettikleri süper kahramanları aracılığıyla çözmeleri istenmiştir. Bu olayı çizgi roman metni şeklinde sunmaları konusunda teşvik edilmişlerdir. Çizgi roman yapımı için “Pixton” adlı web 2.0 aracını kullanmada onlara rehberlik edilmiştir. Çizgi roman yapımına geçmeden önce öğrenciler, oluşturacakları metinler için bir ileti belirlemeleri; belli bir hedef kitleye hitap etmek için metinlerini oluşturmaları; bu hedef kitlenin ilgilerini dikkate almaları; metni üretirken amaçlarını net bir şekilde belirlemeleri; metni oluştururken standart Türkçe’nin kurallarına uymaları konularında uyarılmıştır. Birinci grubun oluşturduğu çizgi roman Şekil 20’de gösterildiği şekildedir:

Bu gemi, uzak galaksilerden gelen "Adalet Birliği" ne ait. Hadi onları tanıyalım.

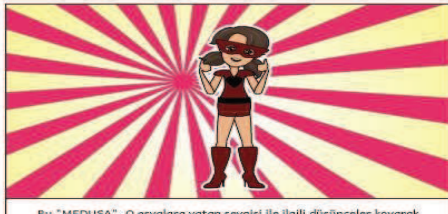
Bu, geminin ve "Adalet Birliği"nin Başkanı. O zihin gücü ile insanlara vatan sevgisi aşılayabiliyor. O "VATAK"!

Bu, başkanın sağ kolu "KÜÇÜK PELERİN". O inanılmaz ilma etme özelliği ile insanlara vatan sevgisinin iyi bir şey olduğunu anlatıyor.

Bu, başkanın sol kolu "BÜYÜK PELERİN". O Küçük Pelerine göre daha iyi bir ilma etme yeteneğine sahip. Yani onlar aynı güdüne sahip olmalarına rağmen Büyük Pelerin, Küçük Pelerine göre daha iyi.

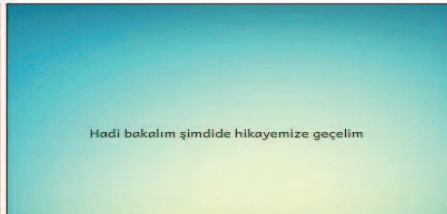
Bu "MEDUSA". O esyalara vatan sevgisi ile ilgili düşünceler koyarak insanlara veriyor. Ve o esyalara alan insanların vatanlarına karşı olan düşünceleri bir anda değiştiriyor.

Bu "PİTİRCİK". O insanların kötü düşüncelerini bir şarkı ile iyileştirebiliyor.

Bu, başkanın yardımcısı "Vatan Kadın". O inanılmaz zekası ile insanlara nasıl daha çabuk bir şekilde vatan sevgisi aşılayabiliriz onu bulabiliyor.

Hadi bakalım şimdi de hikayemize geçelim

Büyük Pelerin, git ve diğerlerine bildir. Dünyada bir insan diğer insanların düşüncelerini değiştirerek vatan sevgilerini yok ediyor. Derhal oraya gidiyoruz.

Tamam başkanım.

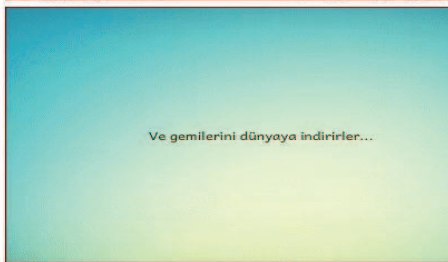
Hadi! Dünyada insanların düşüncelerini değiştiren ve içindeki vatan sevgisini yok eden bir adam varmış. Onun içindeki vatan sevgisini çoğaltmaya gidiyoruz!

Ne duruyoruz? Hadi!

Tamam!

Yanalım sunu!

Hadi!

Ve gemilerini dünyaya indirirler...

Ülkeniz Türkiye çok kötü bir yer. Burayı hak etmiyorsunuz, burası cehennem gibi. Vatanınızı sevmeyin!

Doğnu sđvlđyor!

Evet!

Doğru!

Aa! Pitircik nerede?

Gemide kaldı. Boğazi ağrıyormuş.

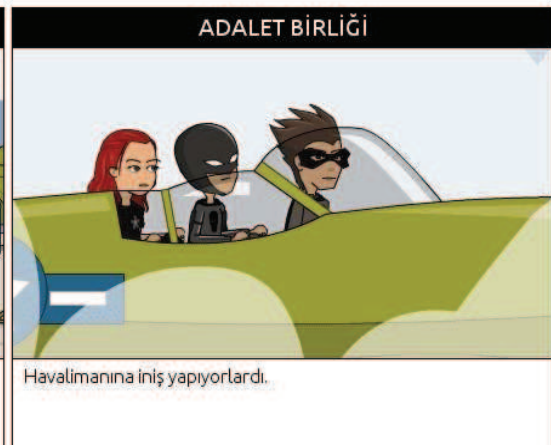
Tamam, hadi başlayalım.

Şekil 20. Birinci grubun çizgi romanı.

Şekil 20’de görüldüğü üzere, birinci grup kendi Adalet Birliği çizgi romanını tasarlarken, cinsiyet dağılımında eşitliği gözetmişlerdir. Fakat bu eşitlikçi yaklaşıma rağmen, birliğin başkanını bir erkek olarak çizmişlerdir. Bir diğer dikkat çeken nokta ise öğrencilerin, ne kötü kahramanlara ne de süper kahramanlarına, şiddete yönelik bir eylem gerçekleştirmediğidir. Bir diğer grubun tasarlamış olduğu Adalet Birliği çizgi romanı Şekil 21’de verilmiştir.

Şekil 21. İkinci grubun çizgi romanı.

Şekil 21’de görüldüğü üzere, ikinci grup da tıpkı ilk grup gibi cinsiyet ayrımcılığına dayanmayan bir karakter tasarımı gerçekleştirmiştir. İlk grup gibi şiddetten uzak bir olay örgüsü geliştiren grup, farklı olarak süper kahramanların kıyafetlerini daha sade ve kapalı seçmişlerdir. Ayrıca olay örgüsünü, olağanüstü güçlerle değil; içinde bulunulan çağın teknolojik imkânlarıyla tasarlamışlardır. Üçüncü gruba ait çizgi roman Şekil 22’de gösterildiği şekildedir.

Şekil 22. Üçüncü grubun çizgi romanı.

Üçüncü grubun Adalet Birliği, üç kişiden oluşmaktadır. Grubun süper kahramanları oluşturulurken cinsiyet ayrımcılığı yapılmadığı görölmüştür. Öte yandan, ilk grupla benzer bir şekilde grup liderini erkek bir süper kahraman olarak göstermişlerdir. Ayrıca, kahramanlarının üçü, gösterişli bir görüntü sergilerken; diğer üçü, sade bir görüntüye sahiptir. Son olarak dördüncü gruba ait çizgi roman, Şekil 23'te yer almaktadır.

Merhaba, ben Arya. Adalet Birliği'nin kızından sorumluyum. Özel gücüm ise geleceği görmek. Bu sayede rakibimin hareketlerini önceden görüp savuşturabiliyorum.

Merhabat Ben de Bade. Özel gücüm, halihazırda yaratılabilmek. Bu sayede rakibime aslında olmayan şeyleri oluyor gibi gösterebiliyorum ve kafası karşıyor.

Merhaba, ben Yankı. Benim özel gücüm, etkileyici konuşmak. Bu sayede rakibime istediğim her şeyi yaptırabiliyorum.

Merhaba, ben Aras. Adalet Birliği'nin erkeklerinden sorumluyum. Özel yeteneğim ise, insanların düşüncelerini okuyup değiştirebilmek. Bu sayede beni rakip değil de dost sanıyorlar.

Merhabat Ben Alp. Özel yeteneğim, şekil değiştirebilmek. Bu sayede rakibim beni çok korkunç bir canavar olarak görüp kaçıyor.

Merhaba, ben Burak. Benim özel yeteneğim, silahları imha etmek. Bu sayede rakibim de benim gibi sadece konuşarak sorunları çözmek zorunda kalıyor.

Kimse bilmediği uçsuz bucaksız bir şehirde "Adalet Birliği" adında bir takım varmış. Bunlar Türkiye'nin huzurunu sağlıyormuş. Üç kız üç erkekte oluşan bu takım özel güçlere de sahipmiş.

Erkeklerle kızların formları neredeyse aynıymış. Bunun sebebi gruptaki statüleriymiş.

Bu şakayı kim yaptıysa çıksın ortaya çocuklar.

BOOM

Ben yapmadım. Alp sen mi yaptın?

Ben de yapmadım. Görünüşe bakılırsa birileri oyun istiyor.

Hakkısın. Kızları uyandırmadan biz bir bakalım.

Tamam geldim o zaman.

Bir günümüz de olaysız geçse şaşırırdım.

Gecenin geç saatlerinde, Adalet Birliği'nin kızları uyuyormuş. Erkekleri ise o günü değerlendiriyormuş. O sırada duvara bir şey yansımış..

Gecenin geç saati olsa da, araştırma yapmak için yola koyulmuşlar.

Hey, ne yapıyorsun sen?

Bunu yapınca eline ne aştı?

Burası, ülkemiz Türkiye'nin bir parçası. Neden yapıyorsun bunu?

Düşüncelerini değiştirmek çocuk oyuncu olacak.

Benim gücüm bu olayda bir işe yaramayacak ne yazık ki.

Elindeki yakıcı aleti de yok edince..

Türkiye'yi sevmiyorum. Buradan yakıp kendi ülkem yapacağım.

Burada herkes için yetecek yer var. Neden yılmak yerine yaşıyorsunuz?

Emin olabilirsiniz ki kurulacak hiçbir ülke Türkiye kadar ihtisamlı olmaz.

Vatanımız bu kadar güzel iken, niye yeni bir ülke kurma arayışına giresin ki?

Hakkı olabilirsiniz. Sizden ve halkın geri kalanından bu saçmalığı yaptığım için özür diliyorum.

Dışarı çıktıklarında, bahçenin kuruduğunu farketmişler. Ona zarar vermek için uğraşan bir yaratık olduğunu görüp ona sormuşlar.

Yaratık ne kadar "kendi ülkem kuracağım" diye dertse de kahramanlarımız onu bu kararından vazgeçirmeyi başarmış. Hatta ve hatta özür bile diletmışler.

Ben ki, hükümdarların hükümdarı. Ben ki padişahların padişahı. Türkiye'yi yok edecek kişi.

Sen de kimsin?

Ne saçmalıyor-sun sen?

Buna bir halihazırda yaratmalı, bu karardan vazgeçmeliyim.

Geleceğe baktığımda bizim kızlar güçlerini kullandığını görüyorum.

Etkileyici bir konuşma işe yarayacaktır.

O sırada, kızlar tarafında..

Türkiye kadar eşsiz bir yer olduğunu anlamışsındır artık.

Umuyorum ki bir daha böyle saçma şeyler yapmayı düşünmezsin.

Vatan sevgisinin her şeyden önce gelmesi gerektiğini asla unutma!

Hepiniz çok haklısınız. Böyle bir şey düşündüğüm için kendimden utanıyorum.

Kızlar da biraz güç, biraz zeka kullanarak yaratığı ikna etmişler.

Vatan sevgisinin ne kadar önemli olduğunu bir kere daha anladım.

Mutluluğu yakıp yılmak da aramak çok saçmaymış.

Bir insanın vatani gibisi var mı ki?

Buğün yaratışı anlatırken farkettim de, Türkiye cidden en güzel ülkemmiş.

Asıl mutluluk zaten benim canım ülkemdeymiş.

Bu yaşadığımız olaylar hepimize çok güzel dersler verdi.

Gün bitip, sabah olduğunda herkes birbirine olayları anlatmış. Türkiye'nin paha biçilemez olduğunu bir kez daha anlamışlar.

PIXTON

PIXTON.COM SITESİNDE SEN DE YAP

Şekil 23. Dördüncü grubun çizgi romanı.

Şekil 23'te dördüncü grubun oluşturmuş olduğu Adalet Birliği çizgi romanı, üçü kız, üçü erkek olmak üzere altı kahramandan oluşmaktadır. Bu grup, diğer gruplardan farklı olarak erkek süper kahramanlar için ayrı; kadın süper kahramanlar için ayrı bir grup lideri tasarlamıştır. Ayrıca diğer gruplardan farklı olarak olağanüstü görüntüler, kahramanların fiziksel yapılarına yansıtılmıştır. Etkinlik gerçekleştirildikten sonra her bir grup üyesinin çizgi romanı, sınıftaki diğer öğrenciler tarafından değerlendirilmiştir. Standart Türkçe'nin kullanımı açısından yapılan bu değerlendirmenin ardından tüm grupları yukarıda görüldüğü şekilde çizgi romanlarının son hâlini vermişlerdir. Daha sonra da metnin son hâlini mail olarak size araştırmacıya göndermişlerdir.

Bu etkinlikle birlikte vatan sevgisi alt temasına ait planlanan amaç ve kazanımlar, yerine getirilerek aile sevgisi adlı alt temaya geçilmiştir. Fakat öncesinde, grup üyeleri ile görüşmeler yapılmış; gruplarından memnun olmayan öğrenciler belirlenmiştir. Memnun olmayan öğrenciler, bir sonraki grup çalışması için geçerlik komitesi ve Türkçe öğretmenin de onayı alınarak başka bir gruba dâhil edilmiştir.

Aile sevgisi. Bu alt tema ile ilgili uygulama süreci, Türkçe dersi yıllık planda 7 ders saati olarak gösterilmiştir; uygulama süreci de 7 ders saati sürmüştür. Ek J'de öğretmen kılavuz kitabında yer alan ders planında, bu alt tema altında yer alan amaç ve kazanımlar verilmiştir. Bu alt temaya ait Türkçe dersi amaç ve kazanımları, doğrudan yıllık planda gösterildiği şekilde alınmıştır. Ek D' deki çalışma kitabında da görüldüğü üzere, bu alt temaya ait uygulama süreci üçüncü sırada yer almaktadır. Bu alt tema ile ilgili ön bilgiler bölümü de dâhil olmak üzere toplam 7 etkinlik gerçekleştirilmiştir. Aile sevgisi alt teması işlenirken Sünger Bob adlı çizgi filminden yararlanılmıştır. Ön bilgiler, etkileşim, bakış açısı, yorumlama ve yeniden oluşturma basamakları doğrultusunda sürece dair verilerin bulgu ve yorumları bu bölümün altında sıralandığı şekildedir:

Ön bilgiler. Bu bölümde, öğrencilere iki etkinlik yaptırılmıştır. “Çizgi Film Nedir?” adlı birinci etkinlikle öğrencilerin çizgi filmle ilgili var olan bilgileri öğrenilmiştir. Aynı zamanda konuya da dikkatleri çekilmiştir. Bu konuya ilişkin öğrenci görüşleri şu şekildedir:

“Çizgi film izlemeye bayılırım hem görsel hem de sözel olduğu için daha iyi anlıyorum. Çok eğlenceli oluyor çizgi filmlere çok ama çok bayılırım.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.17).

“Böyle şeyleri sevenler ve çocuklar eğlenmesi ve eğlenirken oradaki karakterlerin yaptıkları gibi iyi şeyler yapmaları için karakterler de iyi şeyler yapıyor.” (Demir, etkinlik dosyası, s.17).

“Bana göre çizgi film çok güzel. Ben önceden çizgi filmi çok severdim. Hem de bazı çizgi filmler öğretici oluyor.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.17).

“Belli bir konuyu ele alıp, izleyenlere bir hayat dersi verme çalışılan ya da sadece eğlence için yapılan dizi gibi ancak, çizgi karakterlerle yapılmış televizyon programıdır. Çizgi film izlemeyi çok severim.” (Emine, etkinlik dosyası, s.17).

“Hem eğlence olsun hem de hayata dair bazı dersler ve hayatın zorlukları olmasına rağmen pozitif yönünü bulunca ve bakınca hayatın daha kolay olduğunu anlıyorum. Ve çizgi filmler bizim bazı konularda iyi olmamızı sağlıyor. Ve ben çizgi film izlemeyi severim.” (Tülay, etkinlik dosyası, s. 17).

Ayşenur, çizgi filmi sadece bir eğlence unsuru olarak tanımlamıştır. Fakat Demir, Çağrı, Emine ve Tülay, çizgi filmleri belli bir iletinin taşıyıcısı olarak görmüş ve açıklamalarını da bu açıdan yapmışlardır. Burada dikkati çeken nokta, daha önceki iki metni, sadece kendileri üzerindeki etkisi ile değerlendiren öğrenciler, bu metni, bir popüler kültür ürünü olarak görüp değerlendirmeye başladıkları söylenebilir. Hatta Mehmet’in şu açıklamasında bu durumun, gizli iletilere kadar gittiği görülmüştür:

“Çizgi film izlemeyi severdim ama yaşımla ilerledikçe sevmemeye başladım. Ama bazıları eğlenceli olabiliyor ve bazı çizgi filmlerde ‘subliminal’ mesajlar olabiliyor. Bu olay da bireyleri olumsuz etkileyebiliyor.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.17).

Bu etkinliğin ardından “Çizgi Filmlerin Büyüsü” adlı ikinci etkinliğe geçilmiştir. Bu etkinlikte öğrencilerin, çizgi filmlerin baştan çıkarıcı ve etkileyici yönleri hakkında görüşleri alınmıştır.

“Çizgi filmleri zaten herkes 7’den 70’e izliyor. Bence çizgi filmi izledikten sonra bağımlılık yapıyor ve bırakamıyor. Bu da demek oluyor ki çizgi film içine çekiyor ve izleyince mutlu ve heyecanlı oluyor, oluyoruz. İşte bu yüzden herkes izlemeyi seviyor ve eğleniyorlar.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.17).

“Anlamlı, eğlenceli ve olumlu etkileri, olduğu için ilgi çekicidir. Görsel davranışları karakterlerin kişilikleri onları kendine daha yakın hissettirdikleri için onların ilgilerini çekiyor olabilir.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.17).

“Çizgi filmler insanları eğlendiriyor. Örneğin bir dizideki konuyu çizgi filme uyarlayıp yapsalar yetişkinlerin de dikkatini çeker. Normalde de yetişkinler çizgi film izleyebiliyor. Bence bunun nedeni çizgi filmlerde gerçek hayattan şeyler alıp bunun komik ve eğlenceli bir şekilde aktarılmaya çalışılması olabilir.” (Emine, etkinlik dosyası, s.17).

“Bana göre çizgi filmler hem ilgi çekici oluyor çünkü ilgi çeken yerleri bazıları çocukların seslerini seslendiriyor. Hem de eğlenceli oluyor çizgi filmler.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.17).

“Bazıları benim ilgimi çekiyor. Bazıları aksiyon gibi içeriklere sahip oldukları için yetişkinlere bile eğlenceli oluyor. Bu sayede yetişkinler bu çizgi filmleri izliyor olabilirler.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.17).

“Çünkü çizgi filmlerdeki karakterler hep iyi, güzel işler yapıyor. Bu da yetişkinlerin ilgisini çekiyor. Bazen de dünyadaki kötülüklerden uzaklaşıp çizgi filmlere yönelebiliyorlar.” (Demir, etkinlik dosyası, s.17).

Öğrenci yorumlarına bakıldığında çizgi filmlerin, belli bir hedef kitlesi olmadığı ve herkesin yaşam dünyasına hitap eden ürünler olduğu ortaya çıkmaktadır. Öğrencilerin, sevak izlediklerini söyledikleri çizgi filmler hakkında, farkındalık sahibi olmaları da dikkat çekmektedir. Bir diğer dikkat çeken nokta ise çizgi filmlere dair herhangi bir olumsuz düşünce belirtmemiş olmalarıdır. Günün sonunda derse dair Emine'nin yorumu, günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

“Çizgi film konusu çok ilgimi çekti. Çünkü çizgi film izlemeye bayılırım. Hatta bir çizgi filmin iki ve üçüncü sezonları Türkçe yayınlanmadığından internetten İngilizcesini izlemiştim. Çizgi film konusu da bu yüzden bayağı bir ilgimi çekti.” (Emine, öğrenci günlüğü, 04.12.2015).

Etkileşim. Bu aşamada ana metin olan Büyükanne Öpücüğü adlı çizgi film, öğrencilerin göreceği şekilde projeksiyon yardımıyla duvara yansıtılmıştır. Metin, izletilmeden önce hızlı bir şekilde oynatılmıştır. Öğrencilerden, görselleri incelemeleri istenmiştir. Ardından metni okumaya geçmeden önce öğrencilere, dört soru sorulmuştur. İlk soru, çizgi filmi daha önce izleyip izlemedikleri şeklindedir. Demir, dışında tüm öğrenciler çizgi filmi daha önce izlediklerini belirtmişlerdir. Demir ise “Sünger Bob çizgi filmini daha önce izlemedim. Ama konusunun bir süngerin başından geçenlerin anlatıldığı bir çizgi film olabilir.” (Demir, etkinlik dosyası, s.18) şeklinde bir açıklamada bulunmuştur. İkinci soruda, öğrencilere, çizgi filmin, ders içeriği olarak hangi amaçla izleneceği sorulmuştur. Tülay, Emine, Mehmet ve Demir, amacının, içeriği çözümlmek ya da eğlenerek öğrenmek şeklinde açıklamada bulunmuşlardır. Çağrı ise tamamen bir popüler kültür metni açısından yaklaşmış ve alt iletilere yönelik izleneceğini şu şekilde belirtmiştir:

“Bu çizgi filmdeki özel mesajları bulmak için işleyeceğiz.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.18).

Çağrı, bu alt temadaki etkinliklerle birlikte artık metinlere popüler kültür olarak bakıp eleştirel bakış açısıyla eleştirilerde bulunmaya çalışmaktadır. Farklı bir görüş de Ayşenur’dan şu şekilde gelmiştir:

“Olumlu davranışları ve Türkçe’yi etkili konuşup anlatabileceğimiz için izleyebiliriz.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.18).

Ayşenur, ilk derslerde, kullanılan metinlerin ve içeriğin Türkçe dersleriyle ilişkisini sürekli sorgulayan bir öğrenci iken; bu yorumu, onun Türkçe dersleriyle popüler kültür metinlerini ilişkilendirerek değerlendirdiğini göstermektedir. Bu sorunun ardından öğrencilere, metin olarak işlenecek olan çizgi filmin, onlara bir şey öğretip öğretemeyeceği sorulmuştur. Öğrencilerin tümü, öğretici bir nitelik göstereceğini belirtmesine rağmen Mehmet adlı öğrenci şu açıklamada bulunmuştur:

“Beni sadece eğlendirir. Benim bir fikir sahibi olmamı istemez.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.18).

Mehmet’in bu yorumu, metne karşı eleştirel bakış açısından kaynaklandığı düşünülmektedir. Popüler kültür metni olarak çizgi filmi, iyi vakit geçirmeyi sağlayan ama bilinçli bir şekilde öğreticilikten uzak bir metin olarak düşündüğü anlamı çıkartılabilir. Son olarak öğrencilere çizgi filmde onları etkileyecek hangi noktaların olacağı ve neler olursa etkilenecekleri sorulmuştur. Erkek öğrenciler, korku, heyecan ve hareketli sahnelerin kendilerini etkileyeceğini belirtirken; kız öğrenciler eğlenceli sahneleri tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Bakış açısı. Sünger Bob çizgi filminin, Büyükanne Öpücüğü adlı 12 dakikalık bölümü (çizgi filmin yazılı dökümü için bakınız: Ek T) öğrencilere izletilmiştir. Metni izlerken

öğrencilerden, daha iyi anlamak için karakterlerin özelliklerini; zaman, yer, olay unsurlarını; metnin ana fikrini belirlemeye yardım edecek ayrıntıları; güzel sözleri, not olarak dinlemeleri sağlanmıştır.

Metnin son üç dakikasına gelindiğinde dinlemeye / izlemeye ara verilmiştir. Bundan sonra neler olabileceğiyle ilgili öğrencilerden düşüncelerini belirtmeleri istenmiştir. Metnin sonrası için öğrenci görüşleri şu şekilde olmuştur:

“Öğretmenim şey olacak bence Sünger Bob üzülecektir dalga geçtikleri için, sonra çıkarmaya çalışacak ama çıkaramayacak diye düşünüyorum. Sonra da işte çok üzülecek falan herkes oradan geçerken gülecek falan. Öyle...” (Tülay, uygulama videosu, 09.12.2015, 03:20-03:40).

“Hocam çıkarmaya çalışır ama çıkmaz. İnsanlar dalga geçer onunla, o da üzülür.” (Çağrı, uygulama videosu, 09.12.2015, 04:30-04:40).

“Çıkartamaz. Sonra arkadaşının yanına gider; arkadaşından yardım ister. Arkadaşı da ona, üzülmemesini söyler. Onu teselli eder.” (Demir, uygulama videosu, 09.12.2015, 04:42:04:49).

“Hocam yine çıkaramaz. Çok çabalar falan böyle bir yerlere siler alnını. Sonra onun küçük bir püf noktası olabilir bence. Sonra çıkar.” (Mehmet, uygulama videosu, 09.12.2015, 04:50-05:00).

“Şey... Bence yine çıkarmaya çalışır da ondan sonra artık büyükannesinden utanabilir, öpücük vermez falan. Sonra büyükannesi ile arası bozulur. Yani bence öyle olur.” (Emine, uygulama videosu, 09.12.2015, 05:08-05:19).

Öğrencilerin görüşleri alındıktan sonra metnin kalanı dinletilmiş/izletilmiştir. Daha sonra amaçlarına dönük olarak tekrar dinleyebilmeleri için seçici dinleme/izleme yöntemiyle

metni, ikinci defa dinlemeleri/izlemeleri sağlanmıştır. Metne yönelik öğrenci tepkileri, araştırma günlüğüne şu şekilde yansıtılmıştır:

“Geçtiğimiz ders öğrencilerle aile sevgisi alt temasının ön bilgiler kısmını yaptık. Bu derste ise dinleme/izleme metni olan Sünger Bob çizgi filmini izlemek üzere öğrencileri, projeksiyon olan bir sınıfa aldım. Çizgi filmi izlemeye başlamadan önce, çizgi filmi izlerken birinci etkinlikte yer alan soruların cevaplarını bulmaları konusunda onları uyardım. Çizgi filmi izlemeye başladık. Türkçe öğretmenleri de dâhil olmak üzere tüm öğrenciler çizgi filmi pür dikkat izliyordu. Zevk aldıkları çok belliydi. Hatta ikinci defa tekrar izlemek istediler.” (Araştırma günlüğü, 09.12.2015).

Metni dinledikten/izledikten sonra öğrencilerden metindeki olaylar hakkında sebep-sonuç ilişkisi belirten cümleler kurmaları istenmiştir. Sebep-sonuç ilişkisiyle ilgili olarak Ayşenur ve Tülay şu cümleleri kurmuşlardır:

“Sünger Bob’un büyüdüğü için büyükannesinden öpücük istememesi.” (Ayşenur, uygulama videosu, 09.12.2015, 18:25-18:29).

“Sünger Bob’un alnındaki öpücükten dolayı çalıştığı yerdeki herkesin gülmesi” (Tülay, uygulama videosu, 09.12.2015, 13:55-14:00).

Dinleme/izleme metni olarak bir çizgi filmin kullanılması öğrencilere farklı gelse de Türkçe dersiyle ilişkilendirilen etkinliklerde çizgi filme, bir Türkçe dersi metni gibi gereken özeni gösterdikleri yukarıdaki örnek cümlelerde görülmektedir. Hatta dersin devamında tahtaya metnin içinden seçilen “komik-gülünç, akıllı-uslu, ihtiyar-yaşlı” kelimeleri yazılmıştır. Bu kelimeler arasındaki anlam ilişkisi konusunda öğrencilerin görüşleri alınmıştır. Yapılan yorumlardan hareketle öğrencilere, “yazılışları farklı, anlamları aynı kelimelere, eş anlamlı kelimeler” denildiği hatırlatılmıştır. Yine metnin içerisinden seçilen “pişiriyor, öpeceksin, büyümeli” fiilleri tahtaya yazılmıştır. Etkinliği yapmak isteyen öğrencilerden bu fiilleri

eklerine, köklerine ayırmaları; kiplerini ve şahıs eklerini belirtmeleri istenmiştir. Öğrencilerin dil bilgisi etkinlikleri sırasındaki ciddiyetleri araştırma günlüğünde şu şekilde anlatılmıştır:

“Bu derste yine dil bilgisi etkinliğine gelene kadar öğrenciler çok rahattı. Dil bilgisi etkinliğine geldiği an hepsi birden çok ciddi bir ruh hâline giriyorlar. Önem verdikleri belli ama sanki bu önem onların içinden gelen bir önem değil; vermek zorunda oldukları bir önem gibi.” (Araştırma günlüğü, 09.12.2015).

Öğrencilerin dil bilgisi etkinliklerine verdiği önem araştırma günlüğüne de yansımıştır. Uygulama sürecinin başından beri bu durumun değişmediği gözlemlenmiştir. Hatta öğrenciler Türkçe dersini, dil bilgisinden ibaret gördükleri; okuma, yazma, konuşma ve dinleme becerilerinin, Türkçe dersi için öneminin farkında olmadıkları sınıf içi etkinlikler sırasında dikkat çekmiştir.

Dil bilgisi etkinliklerinden sonra öğrencilerin, metinden ne öğrendiklerine dair 2. etkinlikte yer alan dört soru sorulmuştur. Bu sorular, çizgi filmdeki karakterler ve arkadaşının Sünger Bob’a ne konuda yardımcı olduğuyla ilgili ilk iki soruya öğrencilerin hemen hemen aynı cevabı verdiği görülmüştür. Üçüncü soru olan metnin konusuna ilişkin öğrenci cevapları şu şekilde farklılık göstermektedir:

“Sünger Bob’un büyükannesinin bir öpücüğü ile kendini yetişkin zannetmesi ve arkadaşlarıyla yetişkin olma çabaları.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.19).

“Metnin konusu babaannenin Sünger Bob’u küçücük görüp ona bebek gibi davranması.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.18).

“Sünger Bob’un büyükannesinin onu öpmesinden utanıp Büyükannesine onu öpmesini bırakması için yetişkin gibi davranması ancak bunun ters tepip daha sonra Sünger Bob’un yetişkin değil çocuk olmak istemesi.” (Emine, etkinlik dosyası, s.18).

“Metnin konusu Sünger Bob’un büyük annesinin öpücüğü istememesi. Çünkü herkes Sünger Bob’la dalga geçtiği için.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.18).

“Sünger Bob’un yaşadığı olaylar.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.18).

“Sünger Bob’u büyükannesi öpüyor ve iz kalıyor diğerleri onunla dalga geçiyor.”
(Demir, etkinlik dosyası, s.18).

Öğrencilerin, metnin konusuna dair görüşleri birbirinden farklılık göstermektedir. Fakat dikkati çeken nokta ise aşağıda görüldüğü şekilde öğrencilerin ana fikir konusunda görüşleridir. Öğrencilerin, her ne kadar önceki derslerde ana fikri nasıl belirteceklerini kavradıkları düşünülse de bu derste sunulan ana fikre dair görüşlerinin bu düşünceyi çürüttüğü düşünülmektedir. Öğrencilerin konu ile ana fikir arasındaki ayrımı öğrendikleri; ama uygulamada bunu gösteremedikleri düşünülmektedir.

“Bir öpücükle bebek olmadığımızı yetişkinlerin bile büyükannesi olup öpebileceğini ama hâla yetişkin olduğumuzu biliriz.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.18).

“Metnin ana fikri sevgi için bebek olmamızın gerek olmadığı.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.18).

“Birini ya da bir büyüğümüzü sevmemiz utanılacak bir şey değildir. Sevgi için bebek olmamız gerekli değildir.” (Emine, etkinlik dosyası, s.18).

“Herkes dalga geçse bile büyük annemizi sevmeliyiz.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.18).

“Bireyleri küçük görüp onlarla dalga geçmemeliyiz.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.18).

“Öpücükler ve kurabiyeler sadece bebekler için değil.” (Demir, etkinlik dosyası, s.18).

Metni anlamaya yönelik soruların ardından metinle ilgili öznel düşüncelerini öğrenmek için 2. etkinliğin ikinci kısmında çizgi filmin etkileyen noktaları; ne amaçla oluşturulmuş olabileceği; hedef kitlesinin kimler olduğu ile ilgili üç soru sorulmuştur. Verilen cevaplara bakıldığında, ifadeler her ne kadar farklı olsa da cevapların benzer olduğu görülmüştür.

Metni anlama etkinliğinin ardından öğrencilerden, kendilerini Sünger Bob'un yerine koyarak "ben olsaydım..." diye başlayan cümleler kurmaları istenmiştir. Tülay, Ayşenur ve Mehmet, şu açıklamalarda bulunmuşlardır:

"İlk önce ben ne yapardım? Yine işte karşı çıkardım Sünger Bob gibi. Herkese bağırdım. Ondan sonra şey yine tabi beni dinlemeyecekleri için aralarından çekilip ağlayarak giderdim büyükannemin yanına. Sonra işte anlatırdım olayı. Sonra şey. Ben de işte yine öpmemesini falan isterdim." (Tülay, uygulama videosu, 09.12.2015, 22:08-22:33).

"Ben olsam... Öğretmenim ben olsam, savunurdum. Nasıl olsa çok sevdiğim için yani öpmüş olduğu için bir iz. Onun sevgisinden kalan bir parça." (Ayşenur, uygulama videosu, 09.12.2015, 22:41-22:55).

"Ben Sünger Bob gibi davranmazdım hocam. Yani büyükanneme durumu anlatırdım. Sünger Bob burada durumu anlatmadan hemen olaya geçti. Dedi ki "Babaanne ben artık büyüdüm." falan gibi; ama ben durumu anlatarak onun daha iyi şey yapmasını isterdim." (Mehmet, uygulama videosu, 09.12.2015, 23:05-23:20).

Sınıf içi etkinliklerde de öğrencilerin yapmış olduğu yukardaki açıklamalarda da görüldüğü üzere, öğrencilerin, kendi aile çevreleriyle ilişkilendirerek durumu yorumladığı düşünülmektedir. Gözlem formundaki değerlendirmeler bu görüşü şu şekilde desteklemektedir:

"Bireylerin hayatlarının temelinde olan 'sevgi' konusu işlendiği için hayatlarının her alanında, anında davranışsal ve bilişsel olarak yansıtabilecekleri davranışlara sınıfın tümünün katılımı sınıfın kendini bu derse ait olduğunu gösteriyor. Derste işlenen konuyla ilgili hayatlarıyla bağlantı kurdular. Bir anılarını anlattılar. Ailelerinin "sevgi" yi gösterme biçimlerini anlattılar." (Gözlem formu, 09.12.2015).

Yorumlama. Öğrencilere, duygu ve düşüncelerini açıklamaları için güdümlü konuşma yöntemiyle kendilerini ifade etmeleri sağlanmıştır. Bu amaçla öğrencilerden “Kadın, Erkek Eşitliği” adlı bu basamağın ilk etkinliğinde yer alan üç soru sorulmuştur. İlk soruda, Sünger Bob’un büyükannesi bir kadın olarak çizgi filmde nasıl ele alındığı konusunda görüşler alınmıştır. Öğrenci cevapları şu şekilde olmuştur:

“Tam bir büyükanne gibi bence zaten büyük anneler çalışmazlar ve torunları ile ilgilenip onunla eğlenceli vakit geçirmeli. Yani biraz evden hiç çıkmaması saçma olmuş, herkes dışarı illa ki çıkar.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.21).

“Aslında normal birazcık çünkü normal büyükanneler falan hep öyle çünkü büyükannelerin emeklisi oluyor çalışmasına gerek yok. Hem de normal bir insan gibi bence.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.21).

“Bence Sünger Bob’un büyükannesi sadece evde kalmaması gerekiyor. Dışarı çıkıp gezmesi de gerekir. Bundan dolayı Sünger Bob’un büyükannesi hata yapmaktadır.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.21).

“Bir sürü işi tek başına yaparak bu kadar işten sağ çıkması onun güçlü ve yalnız olmayı sevdiğini anlatıyor olabilir.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.21).

Tülay, Çağrı, Ayşenur ve Mehmet, büyükanne üzerinden yansıtılan kadın profilini sorgulamadan kabul etmiştir. Oysa Emine, kadın profili yansıtılırken yanlı bir bakış açısına sahip olduğunu şu sözleriyle ifade etmiştir:

“Kadınların böyle gösterilmemesi gerektiğini düşünüyorum. Kadınları bu şekilde anlattıklarında hiç sosyal değilmiş gibi göstermiş oluyorlar. Aksine erkek karakterlerin hepsi çalışıyor ve sosyal ortamlarda takılıyor. Kadınlar da çalışabilir ve sosyalleşebilirler. Oysaki kadınları hep ev işi yapan, çocukları veya torunları dışında ziyaretçisi olmayan dışarı çıkmayan bir tip olarak gösteriyorlar. Burada tarafçı olarak

kadın karakterlerin oluşturulduğunu düşünüyorum. Ayrıca bir kadının tek başına yaşıyorken ve çalışmazken masraflarını karşılaması mümkün değil. Burası da biraz saçma olmuş.” (Emine, etkinlik dosyası, s.21).

Emine'nin bu bakış açısıyla bağlantılı olarak neden böyle bir profil çizildiği ile ilgili şu açıklamalarda bulunulmuştur:

“Böyle anlatmaları gerçekçi olmamış ama böyle olması eğlenceli olduğu için bu şekilde anlatılıyor.” (Demir, etkinlik dosyası, s.21).

“Bence şey de olabilir öğretmenim. Şimdi mesela farklı bir büyükanne tipi yapsaydı fazla eleştiri alırdı. Yani şu anda çok fazla eleştiri almamak için klasik bir tip yapmış olabilirler.” (Emine, uygulama videosu, 10.12.2015, 02:44- 02.55).

Demir ve Emine, hedef kitlenin beklentileri açısından metne yönelik eleştiride bulunmuşlardır. İkinci olarak öğrencilere, erkek olmanın çizgi filmde nasıl ele alındığı sorulmuştur. Öğrencilerden gelen yanıtlar şu şekilde olmuştur:

“Erkek olmak; çocukça davranmamak, aşırı derecede olgun gözükme, çalışmak anlamında gösteriliyor. Çizgi filme göre erkekler hiç çocukça davranamazlar. Çalışmak zorunda ve aşırı derecede olgun olmak zorundadırlar. Güçlü görünmeleri gereklidir ve genelde hep son sözü söyleyen taraf olarak görünürler.” (Emine, etkinlik dosyası, s.21).

“Göğüs germeli, kurabiye yememeli, süt içmemeli demiştir ama süt falan içmelidir böyle ele alınmıştır.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.21).

“Bence erkek gibi davranmalıdır fakat yine kurabiye yemelidir.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.21).

“Göğüs germeli, işe gitmeli, süt içmemeli, kurabiye yememeli diye almıştır. Ama bunların olmasına bence gerek yok süt içebilir, kurabiye yiyebilir.” (Demir, etkinlik dosyası, s.21).

Öğrencilerin yorumlarına bakıldığında, çizgi filmde yansıtılmaya çalışılan erkek figürünün, abartılı olduğunu düşündükleri görülmektedir. Bu sorudan sonra çizgi filmde kadın-erkek eşitliği olup olmadığı konusunda ne düşündükleri sorulmuştur. Gelen cevaplar ise şu şekildedir:

“Hayır, çünkü çizgi filmde tek bir kadın gördüm. O da büyükanne. Fakat bu kadın da Sünger Bob’un hizmetçisiymiş gibi yapılmış.” (Demir, etkinlik dosyası, s.21).

“Pek söz edemeyiz. Çünkü ana karakter olarak kadın bir karakter yok. Yardımcı kadın karakter de çok az. Kişilik açısından da erkekler daha ön plana çıkarılmış. Kadın karakter de ya çok pasif ya da her şeye sinirlenen tip olarak gösterilmiş.” (Emine, etkinlik dosyası, s.21).

“Kadın erkek eşitliği yok bence ben izlerken sadece bir tane bayan olduğunu gördüm ve erkekleri bayanlardan daha güçlü gördüğünü gözlemledim.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.21).

Öğrencilerden Demir, Emine ve Tülay’ın görüşleri dikkat çekmiştir. Onlar, karakter ve olay örgüsü açısından metni ele almıştır. Onların görüşlerine göre metinde, erkek egemen bir güç yansıtıldığı söylenebilir. Buna rağmen neden çizgi filmi izledikleri sorulduğunda, Tülay’ın cevabı şu şekilde olmuştur:

“Çünkü çok eğlenceli ve renkli olması, onun dikkat etmemize... Mesela diyelim ki bir kere izlediğimiz ve hiç izlemediğimiz çizgi filmi sadece içinden bir anlam çıkarmak için izleriz. Yani çok ayrıntıya girmeyiz mesela eşitsizlik falan; ama aynı çizgi filmi birkaç kere izlediğimizde artık bunlara dikkat ederiz. Mesela erkek-kadın eşitliği olmadığını

fark ederiz. Ama ilk izlediğimizde direk çizgi filme odaklanıyoruz.” (Tülay, uygulama videosu, 10.12.2015, 01:42-02:06).

Bu soruyla birlikte “Kadın, Erkek Eşitliği” adlı metin tamamlanmış “Evrensellik” adlı ikinci etkinliğe geçilmiştir. Bu etkinlik içerisinde öğrencilere, dört soru sorulmuştur. İlk olarak farklı ülkelerden çocukların, aynı ilgiyle Sünger Bob’u sevmelerinin altında yatan sebebe öğrenciler, eğlenceli olması şeklinde benzer cevabı vermişlerdir. İkinci olarak, Sünger Bob’daki karakterlerin (büyükanne karakteri, torun karakteri, arkadaş karakteri) herhangi bir topluma ait olup olmadığı sorulmuştur. Öğrencilerden Emine, Amerika şeklinde belli bir ülkenin kültürüyle şu şekilde bağdaştırmıştır:

“Amerikalı olabilirler. Çünkü espri anlayışı olarak, karakter tipi olarak Amerikalı gibi görünüyor. Erkek karakterlerden çoğu çalışıyor. Ancak aralarında tembel bir karakter de var. Bu da genlikle Amerikaluların yaptığı çizgi film ve filmlerdeki karakter tipine benziyor.” (Emine, etkinlik dosyası, s.21).

Tülay ise Türk toplumuna ait bir yapı sergilemediğini şu sözleriyle ifade etmiştir:

“Bence bizim toplumumuzdan değil. Ama eğlenceli olduğu için bizi eğlendirdiği için biz de izliyoruz. Ama hangi topluma ait olduğunu bilmiyorum zaten belli etmiyorlar.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.21).

Bu görüşüne gerekçe olarak da şu açıklamalarda bulunmuştur:

“Öğretmenim ilk ben şey, az önceki soruyu cevaplayım. Mesela Türklere olsaydı bu Sünger Bob şeyi, büyükanne demezdik ya nene derlerdi ya da şey babaanne falan. Ayrıca bir de öğretmenim şey, mesela Türk toplumunda daha farklı olurdu karakterler.” (Tülay, uygulama videosu, 10.12.2015, 06:41-07:05).

Öte yandan Çağrı, Mehmet ve Demir ise çizgi filmlerin evrensel bir anlam taşıdığına dair farklı bakış açılarını şu şekilde ifade etmişlerdir.

“Bence her topluma ait çünkü her konuşma şekline benziyor.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.21).

“Bence her topluma ait. Çünkü her toplumda bunlar evrensel kelimelerdir.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.21).

“Bence hayır hiçbiri bir topluma ait görünmüyor.” (Demir, etkinlik dosyası, s.21).

Üçüncü soru olarak öğrencilere, çizgi filmin konusunun nereden alınmış olabileceği sorulmuştur. Öğrenciler bu soruyu, toplum yaşamı ya da belli bir bireyin yaşamından esinlenerek oluşturulduğu şeklinde cevap vermişlerdir. Son olarak öğrencilere, çizgi filmin toplum yaşamını etkileyip etkilemeyeceği sorulmuştur. Verilen cevaplar şu şekildedir:

“Toplum yaşamını etkiler. Mesela çocuklar Sünger Bob’un hareketlerini örnek alıyorlar. Sanki bu biraz sorun çıkartabilir.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.21).

“Sünger Bob çizgi toplum yaşamını etkiler çünkü davranışları insanların yaptığı davranışlar olduğuna örnek olabilir.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.21).

“Evet, bazen çizgi film bağımlılık yapabiliyor. Onun için olumsuz etkiler.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s. 21).

“Evet etkiler. Sünger Bob’u örnek alıyor. Mesela onun gibi fazla kurabiye yemek isteyebilir.” (Demir, etkinlik dosyası, s. 21).

Öğrenci cevaplarının, çizgi filmdeki başkahramanın, rol model olarak görüleceği ve özellikle çocuklar üzerinde genel anlamda olumsuz davranışlara sebep olacağı noktasında birleştiği görülmektedir. Derse dair öğretmen gözlemleri şu şekildedir:

“Anlamlı öğrenmeler gerçekleşiyor. Önceden farkına varmadıkları noktaları belirliyorlar ve kadın-erkek eşitliğini irdelediler.” (Gözlem formu, 10.12.2015).

Gözlem verilerini destekleyen açıklamalara, kendi günlüğünde yer veren Emine, derse dair şunları belirtmiştir:

“Dediğim gibi daha önce hiç bu konular üzerinde düşünmemiştim. Ancak çok düşündürücü ve ilgi çekici konularmış meğerse. Normalde çizgi filmi üzerinde durmadan izlerdim. Üzerinde düşünmenin de zevkli olduğunu görmüş oldum.” (Emine, öğrenci günlüğü, 10.12.2015).

Bu etkinliğin ardından yeniden oluşturma basamağına geçilmiştir. Bu basamakta öğrencilerin elde ettikleri bilgileri, davranış olarak ortaya koymaları amacıyla imkân sunulmuştur.

Yeniden oluşturma. Öğrencilerden, Büyükanne Öpücüğü adlı çizgi filminden hareketle kendi çizgi film senaryolarını yazmalarını istenmiştir. Bunun için sınıf, diğer alt temalardaki yeniden oluşturma etkinliklerinde yapıldığı üzere dört kişilik gruplara ayrılmıştır. Öğrencilerin hazırlamış oldukları senaryolar, birinci gruptan başlanarak şu şekilde gösterilebilir:

“Erkekler, kadınların yaptıklarını yaptığında veya tam tersi bir durumda, yine dalga geçenler olacak. Filmde, bunu göstermeye çalıştık.Sünger Bob, büyükannesinin evine gider. Evde bulamaz. Sonra arkadaşının gününde olduğunu hatırlayıp büyükannesinin arkadaşının evine doğru yol alır. Biraz otururlar. Sonra büyükannesi, onu işyerine bırakır. Günden kalan kurabiyeleri de yanına vermeyi ihmal etmez.

Büyükanne: Al. Arkadaşlarına da dağıtırsın.

Sünger Bob: Büyükannemin gününden kurabiyeler getirdim.

Ara ses: Hayır yani Sünger Bob, bu yaşta daha güne mi gidiyorsun?

Büyükanne: Bir dakika... Dalga geçmenin nedeni ne?

Ara ses: Erkekler güne gitmez.

Büyükanne: Erkekler, bundan hoşlanmayacak diye bir şey yok.

Sünger Bob, Patrick'in yanına gider.

Patrick: Sünger Bob, sen nesen?

Sünger Bob: Süngerim tabi Patrick.

Patrick: Sünger Bob, sen erkeksin!

Sünger Bob: Ya günlerden hoşlanıyorum diye kız mı olacağım Patrick?

Patrick: Hayır ama günler kızlar için.

Sünger Bob: Hayır, değil.

Patrick: Peki ama ben olsam sinemaya gitmek isterdim.

Ara ses: Sünger Bob, yolda düşünür ve genelde hiç kendi istediklerini yapmadığını, çoğunlukla güne gittiğini fark eder. Biraz daha erkeksi şeyler yapmak istiyordur.

Büyükannesinin yanına gider.

Sünger Bob: (Kapıyı çalar.)

Büyükanne: Kim o?

Sünger Bob: Benim, Sünger Bob, Büyükanne.

Büyükanne: Gel böyle. Gün toplantısına gelmek ister misin diye soracaktım.

Sünger Bob: Büyükanne biraz daha erkeksi şeyler yapamaz mıyız?

Büyükanne: Ama Sünger Bob, ben seni günlerde eğleniyorsun sanıyordum.

Sünger Bob: Eğleniyorum ama dalga geçiyorlar büyükanne.

Büyükanne: Hadi o zaman sinemaya giderlim

Sünger Bob: Tamam büyükanne.

Ara ses: Sinemaya giderler ve filminden çıkarlar.

Sünger Bob: Büyükanne?

Büyükanne: Evet?

Sünger Bob: Günlere gitmek kız işi değildir.

Büyükanne: Ben de bunu söylemeni bekliyordum işte.” (Birinci grup, uygulama videosu, 11.12.2015).

Birinci grubun, ana metne bağlı kalarak yeniden oluşturdukları senaryolarında, “kadınlar arasında yapılan gün toplantıları” gibi kendi kültürlerine ait öğelere yer verdikleri görülmüştür. Metinde, büyükanneye olan sevgi ile erkekte olması gerektiği düşünülen özellikler arasında kalınmış. Sonunda da büyükanne sevgisinin, ağır bastığı görülmüştür. İkinci gruba ait senaryo ise şu şekildedir:

“Sünger Bob, büyükannesini koruyacak mı? Ya da...

Eşitsizliğe hayır mı diyecek?

Sünger Bob, eğlenceyi mi yoksa ailesini mi seçecek?

Bunu az sonra öğreneceksiniz.

Patrick: Merhaba Sünger Bob. Nasılsın, iyi misin?

Sünger Bob: İyiyim, teşekkür ederim. Sen nasılsın?

Müşteri: Peçete alabilir miyiz?

Patrick: Ben de iyiyim. Bir buçuk iskender istemiştım de...

Sünger Bob: Sizininki geliyor. Tamam, hemen getiriyorum.

Patrick: Burada bir tabak var Sünger Bob. Bunu alır mısın?

Sünger Bob: Al bakalım, afiyet olsun.

Patrick: Teşekkürler.

Büyükanne: Sünger Bob, sen de mi buradaydın? Ne yapıyorsun, iyi misin?

Sünger Bob: İyiyim büyükanne. Hamburger yapıyorum. Sen ne yapıyorsun?

Büyükanne: İyiyim. Bana da bir tane yapar mısın?

Sünger Bob: Hemen yapıyorum.

Patrick: Al Sünger Bob bitti.

Sünger Bob: Teşekkürler, afiyet olsun.

Büyükanne: Patrick, sen ne yapıyorsun yavrucum?

Patrick: Ben de iyiyim büyükanne.

Büyükanne: Sana yarın kurabiye getireceğim.

Sünger Bob: Al büyükanne.

Büyükanne: Teşekkür ederim. (Yemeğini yer). Evet hadi sen bunu koy, eğlenmeye gidelim. Ne yapalım?

Patrick: Basketbol oynayalım bence.

Büyükanne: Peki, tamam. Hadi yürüyelim.

(Basketbol sahasına gelirler.)

Patrick: Merhaba, basketbol görevlisi siz miydiniz?

Görevli: Evet benim, buyrun.

Patrick: Biz üç kişi basketbol oynayacaktık. Kaç lira kişi başı?

Görevli: Kişi başı 10 lira. Valideniz oynayamaz. Bayanlar için değil burası, sadece erkekler için.

Patrick: Neden? Büyükannemizin de oynamasını istiyoruz biz.

Sünger Bob: Bu eşit değil ama. Kadın, erkekten ya da erkek, kadından üstün değildir.

Büyükanne: Patronunuzla görüşebilir miyim?

Görevli: Patronumuz yok ama istiyorsanız dilekçe yazabilirsiniz. Maalesef ben de öyle düşünüyorum ama yapacak bir şey yok.

Büyükanne: Dilekçe hakkımı kullanmak istiyorum.

Görevli: Tamam.

Büyükanne: Bir tane kağıt verin bana.

Görevli: Buyurun. Ben isterdim öyle olmasını ama ben de anlamadım niye öyle.

Büyükanne: Bunu patronunuza iletirseniz, eşitlik olmalı.

Görevli: Tamam.

Büyükanne: Madem giremiyoruz. Hadi lunaparka gidelim.

Patrick: Lunapark görevlisi siz miydiniz? Bir bakar mısınız?

Görevli: Evet, benim. Buyurun.

Patrick: Biz üç kişi korku tüneline binecektik de... Binebilir miyiz?

Görevli: Tamam ama maalesef büyükanmeniz olmadan ikiniz bineceksiniz.

Patrick: Neden ama? Eşitlik olması gerekiyor.

Büyükanne: Evet, haksızlık bana.

Sünger Bob: Önceki gittiğimiz yerde de böyle oldu ama. Lütfen bize bir kibarlık yapın.

Görevli: Tamam.

Büyükanne: Peki, çok teşekkür ederiz. Hadi binelim. İlk başa ben bineceğim.” (İkinci grup, uygulama videosu, 10.12.2015).

İkinci grubun yazmış olduğu senaryoda, ilk grupta olduğu gibi yer yer kültürel öğeler (İskender gibi) göze çarpmaktadır. Bu grup diğer gruba göre kadın, erkek eşitsizliğini, daha çok haklar ve özgürlüklere dayandırarak ele almışlardır. Üçüncü gruba ait olan senaryo ise aşağıda verilmiştir:

“Aile sevilmeli, büyükler ziyaret edilmeli.

Kadınlar ve erkekler her zaman eşit olmalı.

Tüm erkek ve kadınlar, eşit hakka sahiptirler.

Büyükanne ile harika bir gün...

Kapı çalar.

Sünger Bob: Büyükanne, ben geldim.

Büyükanne: Hoş geldin, Sünger Bob. Ben de sütlaç yapmıştım.

Sünger Bob: Ooo... sütlaç çok severim.

Büyükanne: Hadi gel. Geç içeri.

Sünger Bob: Büyükanne, Patrick de gelebilir mi?

Büyükanne: Eh, gelmese de olur yani. 3-4 kase, tabağı yer geldi mi. Fırın da bitirir o.

Sünger Bob: Ya büyükanne!

Büyükanne: Eh, peki. Gelsin. Ben yemesem de olur yani.

Sünger Bob: Ben ona söylerim, az yer.

Büyükanne: Eh, tamam.

(Sünger Bob, cep telefonundan Patrick’i arar.)

Sünger Bob: Patrick, müsait misin?

Patrick: Müsait değilim, ben lunaparka gidiyorum.

Sünger Bob: Büyükannem sütlaç yaap...

Patrick: Aaa... Öyle mi? O zaman 10 dakika falan uğrayabilirim. Sonra beraber lunaparka gideriz.

Sünger Bob: Tamam.

Ara ses: Patrick, büyükanenin evine varır. Afiyetle sütlaçlarını yerler ve ondan sonra hep beraber lunaparka gitmek için yola koyulurlar.

Büyükanne: Hadi çocuklar, eğlenceye gitmeden önce kemerlerinizi takın. Hadi.

Sünger Bob: Tamam.

(Lunaparka gelirler.)

Görevli: Durun bakalım, buraya sadece erkekler girebilir.

Patrick: Anayasamızın 51. maddesine göre kadın, erkek eşittir. Biz buraya girebiliriz.

Görevli: Galiba haklısın. Geçebilirsiniz.” (Üçüncü grup, uygulama videosu, 10.12.2015).

Üçüncü grup videosunda, Türk aile yapısındaki torun ve büyükanne ilişkisinin izleri görülmüştür. Diğer dikkat çeken nokta ise, metinlerini oluştururken anayasa maddesine atıfta bulunmalarıdır. Son olarak dördüncü grup şu şekilde bir senaryo hazırlamıştır:

“Kadınlar, erkeklerin başardığı her şeyi yapabilir. Erkekler de kadınların başardığı her şeyi yapabilir.

Kadınlar, büyük bir ustalıklarla araba kullanabilir.

Büyükanneyle tatil günü...

Sünger Bob: Büyükanneme gideceğim.

Patrick: Ne? Büyükanne mi? Büyükannelere bayılırım.

Ara ses: Giderler. Kapıyı çalarlar. İçeriden gürültü geliyor.

Büyükanne: Sünger Bob, hoş geldin.

Ara ses: Sünger Bob ve Patrick, aniden kendilerini içeride bulurlar.

Büyükanne: (Kollarından tutup içeri çekerek) Girin yavrum.

Ara ses: Büyükanne, zorla Sünger Bob ve arkadaşı Patrick'i arkadaşlarıyla tanıştırır.

Uzun süreli büyük uğraşlar sonunda, büyükannenin arkadaşları gider.

Büyükanne: Yemek yapmakla uğraşamayacağım ben size hamburger ısmarlayım.

(Sünger Bob ve Patrick, birbirlerine sarılarak sevinç gösterisi yaparlar.)

Ara ses: Restoranta giderler. Güzelce karınlarını doyururlar ve arabaya atarlar.

Büyükannenin bir sürprizi daha vardır. Bir yerde dururlar. Müzikler çalıyor.

Sünger Bob: Lunapark!

(Patrick mutluluktan bayılır.)

Büyükanne: Patrick yavrum. Kalk yavrum.

Sünger Bob: Büyükanne, ilk atlıkarıncaya bineceğim. Sonra da dönme dolaba...

Büyükanne: Ben de korku tüneline bineceğim.

Sünger Bob: Kadınlar oraya giremezler; çünkü korkaklar.

Büyükanne: Girerler. Var mısın iddiaya?

Sünger Bob: Varım.

Ara ses: Sünger Bob ile Patrick, çok korkuyorlar. Korku tüneline girerler. Büyükanne kazanır. Sonra da tüfekte ördek vurma oynarlar. Ama bu sefer Sünger Bob ile Patrick oynar. Çünkü büyükanne çok yorulmuştur. Patrick ve Sünger Bob, büyükannenin koluna girerler ve eve giderler. Çünkü yarın herkes iş başı yapacaktır.” (Dördüncü grup, uygulama videosu, 10.12.2015).

Yukarıda verilmiş olan senaryolar, her bir grup tarafından sınıfta sunulmuştur. Standart Türkçenin kullanımı ve olay örgüsü tarafından özellikle de kadın, erkek eşitliği ile aile sevgisini yansıtmayı yansıtmadığı konularında eleştirilmiştir. Yapılan eleştiriler doğrultusundan gerekli görülen senaryolar, gruplar tarafından yeniden düzenlenmiştir. Daha sonra her bir gruptan, kendi içinde rol dağılımı yaparak senaryolarını canlandırmaları ve “animoto” isimli web 2.0 aracını kullanarak dijital hikâyelere dönüştürmeleri istenmiştir. Son olarak her bir grup videolarını düzenleyip sınıfta arkadaşlarıyla paylaşmıştır.

Bu etkinlikle birlikte aile sevgisi alt temasına ait planlanan amaç ve kazanımlar, yerine getirilerek millet sevgisi adlı alt temaya geçilmiştir. Fakat öncesinde, grup üyeleri ile görüşmeler yapılmış; gruplarından memnun olmayan öğrenciler belirlenmiştir. Memnun olmayan öğrenciler, bir sonraki grup çalışması için geçerlik komitesi ve Türkçe öğretmenininde onayı alınarak başka bir gruba dâhil edilmiştir.

Millet sevgisi. Bu alt tema ile ilgili uygulama süreci, Türkçe dersi yıllık planda 7 ders saati olarak gösterilmiştir; uygulama süreci de 7 ders saati sürmüştür. Ek J’de öğretmen kılavuz kitabında yer alan ders planında, bu alt tema altında yer alan amaç ve kazanımlar verilmiştir. Bu alt temaya ait Türkçe dersi amaç ve kazanımları, doğrudan yıllık planda gösterildiği şekilde alınmıştır. Ek I’deki çalışma kitabında da görüldüğü üzere, bu alt tema, eylem araştırması sürecinin son aşamasıdır. Bu alt tema ile ilgili ön bilgiler bölümü de dâhil olmak üzere toplam 6 etkinlik gerçekleştirilmiştir. Aile sevgisi alt teması işlenirken “Futbolcu Kartları” adlı metinden yararlanılmıştır. Ön bilgiler, etkileşim, bakış açısı, yorumlama ve yeniden oluşturma

basamakları doğrultusunda sürece dair verilerin bulgu ve yorumları bu bölümün altında sıralandığı şekildedir:

Ön bilgiler: Son alt temanın ilk basamağı olan bu bölümde öğrencilere iki etkinlik yaptırılmıştır. İlki “Futbol Aşkı” adlı etkinliktir. Bu etkinlikte öğrencilere, toplumun tüm kesiminden insanları bir araya getiren futbolun gücünün kaynağının ne olduğu sorulmuştur. Öğrenciler şu açıklamalarda bulunmuşlardır:

“Futbol eğlenceli ve takım ile oynandığı için herkesi bir araya getirir bence. Zaten takım birçok insanın bir araya gelmesiyle oluşur.” (Tülay, etkinlik dosyası, s. 25).

“Tüm milletlerin futbol takımları olduğu için müsabakalarda kendi milletlerinin takımlarını tuttukları için onları bir araya getirmekte olabilir.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.25).

“Çok fazla insan bir ya da birkaç takımı desteklemek için bir araya gelir. Bunun nedeni futbolun evrensel bir spor olmasından kaynaklanıyor olabilir. Maçı izlerken oluşan o heyecan insanları bir araya getirmeye yetiyor.” (Emine, etkinlik dosyası, s.25).

“Bence futbolun bu gücü rekabet olabilir ve insanlar futbolda takım tuttukları, o takımı desteklemek için olabilir. Futbolcular ise oradaki yeteneklerini göstermek ve birbirini yenmek için olabilir.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.25).

“Çok eğlenceli olduğundan insanlar futbolu merakla izler ve oynarlar. Futbol adeta insanı kendisine çeker ve çoğu insanlar da bundan hoşlanırlar. Bence futbolun gücü işte budur.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.25).

“Futbol çok hareketli ve eğlenceli bir spor. Bunun için çoğu kişi futbolu seviyor. Futbolda kazanılacak bir şey var ve insanlar da bunu kazanmak istiyor.” (Demir, etkinlik dosyası, s.25).

Öğrenci yorumlarının, futbolun eğlenceli bir spor olduğu ve milli duygulara hitap ettiği noktasında birleştiği görülmektedir. Ayrıca futbola karşı farkındalık sahibi oldukları göze çarpmaktadır. Bu farkındalıkların, olumlu bir bakış açısı etrafında toplandığı görülmektedir. İkinci etkinlik olarak öğrencilere, “Futbolun Coşkusu” adlı etkinlik yaptırılmıştır. Etkinlikte, Jerry Senfield’ e ait olan “*İnsanlar maç sırasında çığlık çığlığa bağırlar: ‘Kazandık, kazandık!’ Hayır, kazanmıyorsun, sen sadece seyrediyorsun!*” sözü verilmiştir. Bu sözün ne ifade ettiği öğrencilere sorulmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar aşağıda görüldüğü şekildedir:

“Bence burada demek istiyor ki; sen sadece izliyorsun onlar oynayanlar kazandılar, diyor. Bence bu çok yanlış. Tamam, oynayanlar onlar ama izleyen kişiler de onların taraftarları. Onlar da en az oyuncular gibi çabalıyorlar.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.25).

“Kendi takımını kazandığı için genelleme yapıp yani kazandık demesi kendi takımının kazandığını dile getirmesi, izlerken o heyecanla kendi yapıyormuş gibi hissetmesinden olabilir bence.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s. 25).

“Taraftarlar tuttuğu takımlar kazandığında onlar da kazanmışlar gibi sevinirler ama burada bir de kaybeden takım oluyor. Kazanan takımın taraftarları bağırp sevindikçe kaybeden takımın taraftarları da bir o kadar sinirleniyor ve üzülüyor. Sonra da kavga çıkıyor.” (Emine, etkinlik dosyası, s.25).

“Futbolu izleyen değil oynayanlar kazanır. O anlamda söylemiş olabilir.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.25).

“İnsanların tuttıkları takım gol atınca ‘Kazandık!’ diye bağırmamalılar, çünkü maçta asıl çaba sarf eden oyunculardır. Onların ‘Kazandık!’ demesi lazımdır.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.25).

“Evet, öyle fakat örnek olarak sevdiğiniz birisi ikramiye kazanıyor. Sevinmez miyiz? Seviniriz. Kazandık demelerinin sebebiyse kendilerini tuttukları takımın bir parçası olarak görmeleri.” (Demir, etkinlik dosyası, s.25).

Örnek verilen sözden hareketle öğrenci yorumlarına bakıldığında, neredeyse tamamının futbolda aşırılığı dile getirmediği dikkat çekmektedir. Gösterilmeye çalışılan durumu normal karşılamakta; hatta onlara göre bu aşırı sevinç gösterileri, futbolun bir parçası olarak görülmektedir. Bu derse dair değerlendirmeler araştırma günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

“Bu derste yeni alt temaya geçtik. İçerik olarak milli duygularla ilişkilendirilerek futbol konusu işlendi. Her ne kadar ders içeriklerini hazırlarken, öğrencilere yapılan anket doğrultusunda en fazla frekans değerine sahip popüler kültür metni seçilmeye çalışılsa da bu ders, daha çok erkeklere hitap etti. Kız öğrenciler de tecrübelerini, düşüncelerini paylaşıyorlar da erkek öğrenciler de bu durum daha kendilerinden bir parça gibi ifade buluyordu.” (Araştırma günlüğü, 16.12.2015).

Etkileşim. Öğrencilere ünlü futbolculardan oluşan futbolcu kartları (bakınız. EK İ) metin olarak verilmiştir. Kartların üzerinde Türkiye’den ve başka ülke takımlarından altı farklı futbolcu yer almaktadır. Öğrencilerden, metni incelemeleri ve görsellerle metnin içeriği arasındaki ilişkiyi açıklamaları istenmiştir. Öğrencilerin görüşleri alındıktan sonra metni okumaya geçmeden önce öğrencilere, dört soru yöneltilmiştir. Öncelikle futbolcu kartları olup olmadığı sorulmuştur. Öğrencilerden sadece Çağrı, futbolcu kartı biriktirdiğini şu sözleriyle ifade etmiştir.

“Futbolcu kartlarını biriktirmeyi severim, çünkü eğlenceli arkadaşlarımla oyun oynuyorsun o kartlarla, futbolcuların özelliklerine bakabiliyorsun.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s.26).

Fakat sınıfın genelinin futbolcu kartı biriktirmek ile ilgili görüşleri, araştırma günlüğüne şu şekilde geçmiştir:

“Ana metne geçmeden önce yapılan etkinliklerde öğrencilere futbolcu kartları olup olmadığını sordum. Erkek öğrencilerin neredeyse tamamı futbolcu kartları olduğunu büyük bir gururla dile getirdi. Hatta futbolcu kartlarının özellikleri hakkında onlardan bilmediğim yeni şeyler öğrendim.” (Araştırma günlüğü, 16.12.2015).

Ardından ikinci soruya geçilmiştir. Bu soruda öğrencilere, futbolcu kartlarının biriktirilme gerekçesi sorulmuştur. Öğrencilerden futbolcu kartı biriktirdiğini bir önceki soruda ifade eden Çağrı: “Eğlenceli oluyor, futbolcuların özelliklerini öğreniyorsun.” şeklinde bir açıklamada bulunmuştur. Öğrencilere, futbolcu kartlarının neden önem taşıdığı sorulduğunda, şu cevaplar alınmıştır:

“Çok fazla fanatiği oldukları için önemli olabilir.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s. 26).

Öğrenci yorumları genellikle, ilgi çekici, öğretici ve sevdikleri için şeklinde gelse de Ayşenur’un yorumu diğerlerinden farklı bir özellik göstermektedir. Ayşenur, yukardaki açıklamasında da görüldüğü üzere, popüler kültür metinlerindeki aşırılığa dikkat çekmiştir. Son olarak öğrencilere, bu metinlerin ne amaçla üretiliyor olduğu sorulduğunda Tülay, Demir, Çağrı ve Emine, eğlenmek şeklinde açıklamalarda bulunmuştur. Onlardan farklı olarak Ayşenur ve Mehmet, şu yorumları yapmışlardır:

“Futbolcu kartları oyuncuların hakkında bilgi vermek ve para kazanmak için üretilmiş olabilir.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s.26).

“İnsanlar bu tür şeylere merak sarıp alsınlar diye üretiliyor olabilir.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s. 26).

Ayşenur, popüler kültür metinlerinin, maddi kazanç sağlanmak amacıyla üretildiğini; Mehmet ise tüketim psikolojisine yönlendirme amacıyla üretildiğini ifade etmişlerdir. Bu iki

öğrencilerin, bu değerlendirmeleriyle metni, birer kitle kültürü ürünü olarak gördükleri söylenebilir.

Bakış açısı. Futbolcu kartları metnini “okuma tiyatrosu” yöntemiyle okutulmuştur. Her futbolcu kartına bir grup düşecek şekilde sınıf altı gruba bölünmüştür. Her bir gruba, bir futbolcu kartı okutulmuş ve savundurulmuştur. Metni okumadan önce öğrenciler, seslerini ve beden dillerini etkili kullanmaları; akıcı bir biçimde okumaları; kelimeleri doğru telaffuz etmeleri; vurgu, tonlama, duraklama ve ulamalara dikkat etmeleri konularında uyarılmıştır.

Tahtaya bildirme ve dilek kiplerinden ayrı ayrı fiiller yazılmıştır. Öğrencilerden bunların farklılıklarını söylemeleri istenmiştir. Bu kipleri ayırt etmeleri sağlanmıştır. Ardından, öğrencilere metne yönelik iki bölümden oluşan sorular sorulmuştur. Bu bölümlerden ilki, öğrencilerin metinden ne öğrendikleri; diğeri ise metnin onlara ne hissettirdiği ile ilgilidir. İlk bölümdeki dört soru, metnin içerisinde yer alan bilgilere dayandığı için öğrencilerin cevapları benzerlik göstermiştir. İkinci bölümde, öğrencilerin öznel düşüncelerine dayalı sorularda bireysel farklılıklar göze çarpmıştır. Bu bölümün ilk sorusu, futbolcu kartları üzerinde yer alan yabancı ülke bayraklarının ve Türk bayrağının onlara ne hissettirdiği, şeklindedir. Bu soruya verilen cevaplar şu şekildedir:

“Türk bayrağı olduğu için gurur duyuyorum.” (Tülay, etkinlik dosyası, s.28).

“Evet, evrensel bir spor olduğunu gösteriyor. Türkiye'nin de bu evrenselliğin içinde bulunması gururlandırıyor.” (Emine, etkinlik dosyası, s. 28).

“Bana gurur, sevinç hissettiriyor.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s. 28).

“O takımın bayrağı bana mutluluk ve sevinç hissettiriyor.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s. 28).

Yukarıdaki açıklamalarda da görüldüğü üzere Tülay, Emine, Çağrı ve Tülay tamamen milliyetçi bir bakış açısıyla soruya cevap vermişlerdir. Ayşenur ise bu soruya uluslararası

dayanışmanın sembolü şeklinde bir açıklamada bulunmuştur. Farklı olduğu düşünülen bir yorum ise “*Bir şey hissetmiyorum.*” (Demir, etkinlik dosyası, s. 28) ifadesi ile Demir’den gelmiştir. Bu sorunun ardından, futbolcu kartlarının kim tarafından oluşturulduğu sorulmuştur. Öğrencilerden sadece Ayşenur, para kazanmak isteyen biri oluşturmuştur şeklinde bir açıklama yaparak diğer katılımcılardan farklı bir cevap vermiştir. Diğerleri, futbolu seven ve iyi bilen biri tarafından çıkarılmıştır diyerek bir kitle kültürü olarak ilgi sonucu ortaya konmuş bir ürün olarak değerlendirmişlerdir. Ardından öğrencilere, futbolcu kartlarının hedef kitlesi sorulmuştur. Metnin hedef kitlesi ile ilgili tüm öğrenciler, futbolseverler için, çocuklar için ve yetişkinler için oluşturulmuştur şeklinde cevaplar vermişlerdir. Son olarak futbolcu kartlarının oluşturulma amacıyla ilgili olarak Ayşenur ve Demir, para kazanmak; Tülay, Emine, Çağrı, Mehmet ise futbol ve futbolcular hakkında bilgi sahibi edindirmek şeklinde açıklamada bulunmuşlardır. Öğrencilerin açıklamalarının, futbolcu kartlarının topluma hizmet etme ve toplumu, tüketime yönlendirme arasında kaldığı söylenebilir.

Yorumlama. Bu aşamada öğrencilere “Futbol ve Tüketim” adlı bir etkinlik yaptırılmıştır. Bu etkinlikte öğrencilere Arık (2004: 226)’tan alınan aşağıdaki söz verilmiştir:

“Sadece Japonya ve Çin’de daha fazla seyredilmek amacıyla son yıllarda birçok Asyalı oyuncu Avrupa kulüplerine transfer edilmiş, bu oyuncuların takıma getireceği somut katkılarından çok, onları izlemek isteyen vatandaşlarının üzerinden sağlanacak televizyon yayın hakları ve forma satış gelirleri hedeflenmiştir. Sözgelimi 2000 yılında İngiltere’nin Arsenal takımına transfer olan Japon futbolcu Junichi Inamoto üzerinden kulüp, harcadığı transfer bedelinin çok üzerinde, Japonya’daki forma satışı ve televizyon gelirlerinden para kazanmıştır.”

Yukarıdaki metinden edindikleri bilgiden hareketle futbolcu kartları ile ilgili öğrencilere üç soru sorulmuştur. Bu soruları cevaplamaya geçmeden önce öğrenciler, konuşurken göz teması kurmaları; buldukları ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirmeleri; Türkçenin

kurallarına uygun cümleler kurmaları; yabancı kelimeler yerine Türkçelerini kullanmaları; konuşmalarında sebep-sonuç ilişkileri kurmaları; ayrıntılara girmekten kaçınmaları konularında uyarılmıştır. Ardından sorulara geçilmiştir.

Birinci soru, futbolcu kartlarında yer alan futbolcularla ilgili herhangi bir ürün satın alıp almadıkları; eğer aldılarsa neden bu futbolcularla ilgili ürün alma ihtiyacı duydukları ile ilgilidir. Bu soruya verilen öğrenci cevapları şu şekildedir:

“Evet, aldım. Mesela ben Fenerbahçeliydim, forma ve şapka gibi şeyler almıştım. Çünkü onların üstündeki ve taraftarların üstündeki kıyafetler ilgi çekici. O yüzden ben de aldım.” (Tülay, etkinlik dosyası, s. 29).

“Galatasaray forması aldım, çünkü Galatasaray maçı olduğu zaman giyip maçı izleyeyim diye aldım.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s. 29).

“Aldım, çünkü ben futbol kulübüne gidiyorum. Orada kramponla oynanıyor. Ronaldo'nun tasarladığı kramponları aldım.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s. 29).

“Bir iki defa futbolcu kartı almıştım, çünkü dünyada birçok futbolcu var. Bunların isimlerini ve güçlerini öğrenmek için alıyordum.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s. 29).

“Futbolcularla ilgili bir ürün almadım fakat futbol ile ilgili aldım. Takımımın forması var.” (Demir, etkinlik dosyası, s. 29).

Öğrencilerin açıklamalarına bakıldığında, Emine dışında tüm öğrencilerin bir ürün satın alma ihtiyacı duyduğu görülmektedir. Özellikle daha önceki etkinliklerde futbolcu kartlarına karşı ilgili olmadığı düşünülen Tülay ve Ayşenur'un, futbol ile ilgili bir ürün almış olması dikkat çekmektedir. Her bir öğrencinin, futbola ve futbolculara karşı sevgilerini, ona ait bir şeyleri satın alarak tamamlamaya çalıştıkları görülmektedir. Bununla bağlantılı olarak öğrencilere, futbolcuların işi futbol oynamak olduğu hâlde, neden onlarla ilgili futbolcu kartı,

forma, poster, şapka ve hatta parfüm gibi ürünler üretiliyor olabilir, şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Bu soruya verilen cevaplar ise şu şekildedir:

“Futbolculara sevgilerini göstermek ve onlara moral vermek için.” (Tülay, etkinlik dosyası, s. 29).

“Maddiyat kazanmak ve o takımı daha çok tuttuklarını öğrenmek için üretiliyor olabilir.” (Ayşenur, etkinlik dosyası, s. 29).

“Örnek olarak şarkıcılardan gidelim. Şarkıcıların işi de şarkı söylemek ancak onların posterleri satılıyor, onlarla ilgili dergiler yayınlanıyor, tişörtler satılıyor. Şarkıcıların nasıl bir hayran kitlesi varsa futbolcuların da hayran kitleleri var. Aşırı hayranlar futbolcuyla ilgili eşyaları alıyor. Yani bence hayran kitlelerinin dikkatini çekmek için olabilir.” (Emine, etkinlik dosyası, s. 29).

“Çünkü para kazanmak için o yüzden.” (Çağrı, etkinlik dosyası, s. 29).

“Belki reklam olsun diye üretiliyor olabilir. Bir de futbolcular para kazanmak istiyor olabilir. Bu yüzden yapmış olabilirler.” (Mehmet, etkinlik dosyası, s.29).

“Çünkü futbolcular çok biliniyor ve zenginler. Bu futbolcular sayesinde daha çok futbol fanatiği oluşuyor.” (Demir, etkinlik dosyası, s. 29).

Öğrenci yorumlarına bakılarak tüketim psikolojisi yaratılmak istendiğinin farkında oldukları söylenebilir. Bu farkındalıklarını uygulama derslerindeki yorumlarında da şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Bence yapıyorlar öğretmenim. Şimdi çok fazla fanatik olduğunu görüyorlar. Ondan sonra yani tır falan geliyor şehre ya da böyle mağazalar açıyorlar. Yani istismar ediyorlar bence.” (Emine, uygulama videosu, 23.12.2015, 12:54-13:05).

“Ya böyle çok aşırı derecede alıyorlar. Onlar sırf bence gösteriş için. Böyle hepsi var diyelim mesela tüm eşyalarda, tüm şeyler var yani takımlarının.” (Tülay, uygulama videosu, 23.12.2015, 08:57-09:07).

Öğrencilerin bu görüşlerinden hareketle son soru yöneltilmiştir. Sevgiyi göstermek için bir ürün almanın gerekliliği ile ilgili son soru sorulmuştur. Bu sorulara verilen cevaplar, hayır alınmasına gerek yok, şeklinde olmuştur. Öğrenci görüşleriyle ilgili Emine ve Demir’in açıklamaları diğer katılımcıların görüşlerine de şu şekilde örnek olmuştur:

“Bence gerek yok. Futbolculara olan hayranlığımızı onlara destek vererek gösterebiliriz. Sırf hayranlığımızı göstermek istiyorsak en iyi şekilde desteklememiz yeterli.” (Emine, etkinlik dosyası, s. 29).

“Hayır, gerek yok, çünkü her şey para değil. Onu desteklemek yeterli.” (Demir, etkinlik dosyası, s. 29).

Öğrenci yorumları, sevgiyi maddiyatla ölçmeye çalışmaya bir tepki olarak gösterilebilir.

Derse dair değerlendirmeler, öğretmen gözlemlerine şu şekilde yansımıştır:

“Evet, öğrenciler yeni bilgiler elde ediyorlar. Örneğin bugünkü dersimizde futbolcu kartlarıyla ilgili bir etkinliğimiz vardı. Ve bu etkinlik sırasında öğrenciler, futbolcu kartlarının hazırlanma amacı üzerine konuştular. Herkes düşüncelerini sırasıyla ifade etti. Öğretmenlerinin de yönlendirmesiyle etkinlik üzerinde konuşarak farkında olmadan konunun bilmedikleri yönlerini de öğrendiler.” (Gözlem formu, 17.12.2015).

Yapılan bu etkinlikle birlikte yorumlama basamağı tamamlanmıştır. Öğrencilerin var olan bilgilerini ve yeni öğrendikleri bilgileri ilişkilendirebilecekleri yeniden oluşturma basamağına geçilmiştir.

Yeniden oluşturma. Bu basamakta öğrencilere, dördüncü etkinlik olan “Posterini

Tasarla” etkinliği yaptırılmıştır. Bu etkinlikte öğrencilerden, 2016’da Fransa’da yapılacak olan karşılaşmada Türkiye Milli Futbol Takımı’na destek olmak ve futbolseverleri bilinçlendirmek için kendi posterini tasarlamaları istenmiştir. Bu amaçla sınıf dört kişilik gruplara ayrılmıştır. Dört kişilik gruplardan oluşan bu öğrencilere, “picteller” adlı web 2.0 aracını kullanarak posterlerini üretmelerinde rehberlik edilmiştir.

Grup üyeleri, posterlerini tasarlamadan önce yazacaklarının bir taslağını oluşturmuşlardır. Belli bir ana fikri ve ana fikri destekleyen yardımcı fikirler içeren bu taslaktan hareketle posterlerini oluşturmuşlardır. Posterlerinde, millet sevgisini hissettiren ve aşırı milliyetçilikten kaynaklanan futboldaki şiddete dur diyen bir slogan geliştirmişlerdir. Ayrıca tüketim psikolojisine de karşı çıkan bir içerik sunmuşlardır. Sınıfta beş grup oluşmuştur fakat anahtar katılımcı öğrencilerin yer aldığı üç grup bulunmaktadır. Bu üç grubun posterleri etik ilkeler gereği yüzleri ve isimleri kapatılarak şu şekilde gösterilebilir:

Şekil 24. Birinci grubun posterini.

Birinci grubun, futbolcu kartlarını tasarlarlarken gerek Türk bayrağı gerekse kartın altına "Türkiye" ismini yazarak milliyetçi bakış açılarını ortaya koydukları söylenebilir. Slogan olarak ise bu milletçilikten sıyrılıp, futbolda aşırılığa eleştiri getiren bir ifade kullandıkları görülmektedir. İkinci grubun tasarlamış olduğu poster aşağıda gösterildiği şekildedir:

FUTBOL BİR TAKIM OYUNUDUR

ŞİDDET OYUNU DEĞİLDİR

Şekil 25. İkinci grubun posteri.

İkinci grup da birinci gruba benzer şekilde, futbolcu kartlarında Türkiye bayrakları ile milliyetçi bir özellik sergilemişlerdir. Ön planda sloganlarıyla vurguladıkları düşünce ise

futbolda şiddete bir eleştiri niteliği taşıdığı düşünülmektedir. Son gruba ait poster ise şu şekildedir:

Şekil 26. Üçüncü grubun posterini.

Son grubun da kendi posterlerinde, futbolda şiddeti, holiganlığı eleştirdikleri görülmektedir. Öğrenciler oluşturdukları posterleri, sınıftaki diğer arkadaşlarıyla paylaşmışlar ve aldıkları eleştiriler doğrultusunda gerekli gördükleri yerlerde yeniden düzenlemeleri yapmışlardır. Yukarıda verilmiş olan grup çalışmaları, posterlerin son hâli verilmiş şeklidir. Günün sonunda, dersin değerlendirmesi araştırma günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

“Bugün son dersimizi gerçekleştirdik. Öğrenciler son alt temanın yeniden oluşturma basamağını gerçekleştirdiler. Bu basamakta kendi futbolcu kartlarını, kendi resimleri ile tasarlayıp posterlerini ürettiler. Son ders olmasına rağmen öğrenciler hâla çok istekliydi. Ne amaçla ne yapacakları konusunda artık iyice ustalaşmışlardı; fakat heyecanlarında eksilen bir şey yoktu. Yine oldukça istekli ve heyecanlarına tanık olduğum bir ders geçirip uygulamayı tamamladık.” (Araştırma günlüğü, 23.12.2015).

Araştırma günlüğünde de belirtildiği üzere, öğrencilerin ilgiyle gerçekleştirdiği bu etkinlikle birlikte, eylem araştırması sürecine dair tüm etkinlikler tamamlanmıştır. Birinci araştırma sorusu olan eylem araştırma sürecinin nasıl gerçekleştiğine dair aşamalar, veri kaynaklarından yapılan doğrudan alıntılarla yorumlanmıştır. Eksik bir yönün bırakılmadığı düşünülerek ikinci araştırma sorusuna dair bulgular ve yorum kısmına geçilmiştir.

Popüler Kültür Metinleri ile Bütünleştirilmiş Türkçe Dersleriyle Gerçekleştirilen Öğretime İlişkin Öğrencileri Görüşlerine Yönelik Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bu bölümünde, altı haftalık uygulama sürecine yönelik öğrenci görüşleri sunulmuş ve yorumlanmıştır. Veriler sunulurken Türkçe yıllık planda yer alan Sevgi temasına göre gerçekleştirilen altı haftalık uygulama sürecinde, dört alt temaya (insan sevgisi, vatan sevgisi, aile sevgisi ve millet sevgisi) göre ayrı ayrı içerik analizi sonuçları sunulmuş ve yorumlanmıştır. Verilerin bu alt temalara göre sunulmasının sebebi, öğrenci görüşlerinin süreç içerisindeki durumuna dikkat çekmektir. Verilerin haftalık olarak sunulması da mümkündür; fakat eylem araştırması sürecinde temel alınan teorilerden hareketle aşamalı bir öğretim süreci

geliştirilmiştir. Uygulama süreci bu öğretim sürecine göre gerçekleştirilmiştir. Her bir alt temanın, kendi içerisinde bu beş basamaklı öğretim sürecinden oluştuğu daha önceki bölümlerde anlatılmıştır. Bu öğretim sürecine uygun olarak gerçekleştirilen bu alt temaların uygulama süreci ortalama bir buçuk haftalık bir sürede tamamlanmıştır. Bu öğretim süreçleri birbirini tamamlayıcı bir özellik gösterdiği için parça parça ele alınmak istenmemiş; bu yüzden de öğrenci görüşleri bu dört alt tema bağlamında ele alınmıştır. Bu alt temalara göre uygulama süreci, sırasıyla insan sevgisi, vatan sevgisi, aile sevgisi ve millet sevgisi şeklinde gerçekleştirildiği için araştırmanın bu bölümüne dair bulgular ve yorum da bu sıra gözetilerek sunulmuştur.

İnsan Sevgisi alt teması uygulama süreci hakkında öğrenci görüşlerine dair bulgular ve yorum. İnsan Sevgisi alt temasının uygulama süreci hakkında verilerin içerik analizi sonuçları Tablo 13'te gösterildiği şekildedir:

Tablo 13

İnsan Sevgisi Alt Temasının Uygulama Süreci Hakkında Öğrenci Görüşleri

Kategori	Kod	f
Okul dışı yaşantı ile ilişki		30
	Benzerlik	27
	Farklılık	3
Etkinlikler		25
	İlgi çekicilik	9
	Eğlenceli	7
	Sıkıcı	4
	Memnuniyet	2
	Konuşma ve dinleme becerilerini geliştirme	1
	Yazma becerisini geliştirme	1
	İsteklilik	1
Metin		6
	İlgi çekicilik	3
	Memnuniyet	2
	Dikkat çekmeme	1
Verimlilik		2
	Günlük yaşam ve dil becerileri	1
	Grup etkileşimi	1

Tablo 13'te görüldüğü üzere İnsan Sevgisi alt temasının uygulama sürecine dair öğrenci görüşleri “okul dışı yaşantı ile ilişki ($f=30$)”, “etkinlikler ($f=25$)”, “metin ($f=6$)” ve “verimlilik ($f=2$)” olmak üzere dört boyuttan oluşmaktadır.

Okul dışı yaşantı ile ilişki. Bu alt tema kendi içerisinde iki boyuttan oluşmaktadır. Bunlar; “benzerlik ($f=27$)” ve “farklılık ($f=3$)” şeklindedir. Burada benzerlikten kastedilen, öğrencilerin okul dışı yaşantısı ile uygulamaya sürecinin yakınlığıdır. Benzerlikle ilgili olarak, uygulama sürecinde Çağrı adlı öğrenci şunları belirtmiştir:

“Hocam söyle durumlar haberlerde çok fazla çıkıyor ve dışarlarda da görünebiliyor. O yüzden yazmıştır. Hem gençler şarkı dinledikleri için rap ile ilgilendikleri için böyle bir şarkı yazmıştır.” (Çağrı, uygulama videosu, 04.11.2015, 31:20-31:26)

Uygulama sürecinde gerçekleştirilen etkinlikleri doğrudan günlük yaşamıyla ilişkilendiren Çağrı'nın görüşlerini, öğrenci günlükleri şu şekilde desteklemektedir:

“Bugün işlediğim konuda müzik türlerinden rap müzik dinlediğim derste dinlediğimiz müziğe benzemesi derste ve günlük hayatımdaki ilişkiye benzemesine örnektir.” (Ayşenur, öğrenci günlüğü, 04.11.2015).

“Derste işlediğimiz konular ve kendi yaşamım arasında ilişkiler var. Mesela derste rap müziği işledik ve ben evde de rap müzik dinliyorum.” (Emine, öğrenci günlüğü, 04.11.2015).

“Derste hiphop işledik, işliyoruz. Ben zaten hayatımda da dinliyorum ve çok seviyorum.” (Tülay, öğrenci günlüğü, 09.11.2015).

“Derste rap müzik türlerinden olan“ sevgi işleyin“ şarkısını dinledik. Ben yaşantımda bu şarkıları bazen söylüyorum ve hoşuma gidiyor. Çünkü: Söyleyen kişinin söylediği kelimeleri harfi harfine kaçırmak istemediğimden nelerden bahsettiğini daha iyi anlıyorum.” (Mehmet, öğrenci günlüğü, 09.11.2015).

“Derste işlediğimiz konuyla kendi yaşamım arasında güzel bir ilişki var. Çünkü ben rap'i seven birisiyim ve bugünde derste kendi tasarladığımız rap müzik eşliğinde söyleyince

çok iyi oldu. İşte bu yüzden kendi hayatım ve bu ders arasında güzel bir ilişki oldu.”
(Çağrı, öğrenci günlüğü, 17.11.2015).

İnsan Sevgisi alt teması uygulama süreci boyunca değişik günlerde, öğrenciler tarafından tutulan günlüklerdeki açıklamalarda da görüldüğü üzere, öğrenciler günlük yaşamlarında rap müzik ile iç içe olduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca Türkçe dersinde rap müzik gibi bir metin türünün işlenmesi onlara okul dışı günlük hayatlarını yaşıyormuş gibi bir ortam sağladığı söylenebilir. Bu yaşamın sadece evlerinde yaptıkları ve eğlendikleri şeylerle kısıtlı olmadığı Mehmet adlı öğrencinin şu yorumunda görülmektedir:

“Tablette çalıştığımız konu, günlük yaşantımızda sokak duvarlarında gördüğümüz grafitidir.” (Mehmet, öğrenci günlüğü, 18.11.015).

Uygulama sürecinin öğrencilerin günlük yaşamıyla benzerliği araştırma günlüğüne de şu şekilde yansımıştır:

“Grup çalışmasının en beğendiğim yanı, her bir grup üyesinin duygu dünyasını, ürünlerine yansıtma isteğiydi. Daha güzel yanı ise tüm grup üyelerinin geçmiş tecrübelerinin ve gerçek yaşamlarına ait ilgi alanlarının tek bir üründe sunulmaya çalışılmasıydı. Oluşturdukları ürünler, onların günlük yaşamlarındaki eğlencelerine, zevklerine, duygularına açılan bir anahtar özelliği gösteriyordu.” (Araştırma günlüğü, 18.11.2015).

Her ne kadar benzerlikler olduğu verilerle sunulsa da zaman zaman öğrencilerin uygulama sürecini gerçek yaşamlarından çok farklı gördükleri de olmuştur.

“Onun dışında derste kendi hayatımdaki konularla alakalı bir şey göremedim (ama sadece bu derste). Ve derste ilginç şeyler de olmadı ya da öğrenmedim.” (Tülay, öğrenci günlüğü, 11.11.2015).

Tülay'ın bu yorumunda, tek bir dersle ilgili olarak böyle bir sorun yaşadığı görülmüştür. Bununla birlikte Demir, uygulama sürecinin gerçek yaşamıyla farklılığına dair iki farklı zamanda şunları söylemiştir:

“Derste yaptığım etkinlikler çok güzeldi, sevdim. Kendi yaşamımla bir ilişkisi yoktu.”

(Demir, öğrenci günlüğü, 11.11.2015).

“Dersteki konularla hayatım arasında bir ilişki yok.” (Demir, öğrenci günlüğü,

18.11.2015).

Tülay ile Demir'in farklılığa dair ilk günlüklerine bakıldığında, ikisinin de aynı tarihte olduğu göze çarpmaktadır. O güne dair öğrencilerin günlük yaşam tecrübelerine hitap etmediğine dair araştırma günlüğü ve uygulama videosuna da yansıyan herhangi bir bilgi olmadığı anlaşılmaktadır. Tüm anahtar katılımcılar, 18.11.2015 tarihli dersin günlük yaşamlarıyla bağlantılı olduğunu ifade etmesine rağmen sadece Demir o dersin günlük yaşamından farklı olduğunu belirtmiştir. Bu durumun bireysel farklılıklardan olduğu düşünülmektedir.

Etkinlikler. Bu kategori, ilgi çekicilik ($f=9$); eğlenceli ve öğretici ($f=7$); sıkıcı ($f=4$); memnuniyet ($f=2$); konuşma ve dinleme becerisini geliştirme ($f=1$); yazma becerisini geliştirme ($f=1$); isteklilik ($f=1$) olmak üzere 7 farklı boyuttan oluşmaktadır. Sıklık değeri en yüksek olan ilgi çekiliğiyle ilgili Mehmet ve Emine dışında tüm öğrenciler, günlüklerinde şu şekilde olumlu görüşlerini bildirmişlerdir:

“Mazhar öğretmenimizin bize verdiği etkinliklerde yazıyı daha anlamlılaştıran ve güzelleştiren resimler var. Etkinlikte kullanılan canlı renkler insanın dikkatini çekiyor.”

(Tülay, öğrenci günlüğü, 04.11.2015).

Derste hiç sıkılmadım çünkü grafitiye çok odaklanmışım.” (Ayşenur, öğrenci günlüğü, 18.11.2015).

“Bence derste yaptığımız etkinlikler çok güzeldi çünkü öğretmenimiz bize rap falan açtı ve konumuzda zaten raple ilgiliydi ve çok güzel geçti dersimiz. Bence çok güzel geçti dersimiz.” (Çağrı, öğrenci günlüğü, 04.11.2015).

“Etkinlikler çok eğlenceliydi, şarkıyla ders işlemeyi sevdim.” (Demir, öğrenci günlüğü, 04.11.2015).

Derste yapılan etkinliklerle ilgili görsel, işitsel ve şekilsel anlamda beğenilerini ifade eden öğrencilerin ilgileri araştırma günlüğüne de şu şekilde yansımıştır:

“Bugün ilk ders gerçekleştirildi. Öğrenciler etkinlikler kâğıtlarını çok beğendiklerini söylemişlerdir; hatta “oo süper” gibi beğeni belirten ifadeler kullanmışlardır.” (Araştırma günlüğü, 04.11.2015).

Derste kullanılan etkinliklerin ilgi çekiciliğiyle ilişkili olarak öğrenciler, etkinliklerin eğlenceli olduğunu öğrenci günlüklerinde şu sözleriyle ifade etmişlerdir:

“Derste yaptığımız etkinlikler çok güzeldi bence derste yaptığımız etkinlik hem öğretici hem de eğlenceliydi.” (Çağrı, öğrenci günlüğü, 09.11.2015).

“Derste yaptığımız etkinlikler çok zevkliydi. Planda benim şarkı söylemem yoktu. Çünkü daha önceki gruptaki arkadaşlarımla bunu konuşamamıştık. Ama yine de söylerken çok eğlendim. Birlikte nakaratı söyleyip ritim tutturmamız da oldukça eğlenceliydi.” (Emine, öğrenci günlüğü, 17.11.2015).

“Derste yaptığım etkinlikler çok eğlenceliydi. Çok güzel ritimler tutturup şarkılarımızı söyledik.” (Mehmet, öğrenci günlüğü, 18.11.2015).

Öğrencilerin çoğu dersi ilgi çekici ve eğlenceli bulsa da dersten sıkıldıkları da görülmüştür.

Dersten sıkılan öğrencilerin görüşleri şu şekilde gösterilebilir:

“Derste çoğunlukla sıkılmadım ama metin sorularını yaparken biraz sıkıldım. Onun dışında ders çok eğlenceli geçti.” (Emine, öğrenci günlüğü, 04.11.2015).

“Bence yaptığımız etkinliklerin bazıları iyi ve eğlenceli, bazıları kötü ve sıkıcıydı. Örneğin: Dinlediğimiz Ceza şarkısı hoşuma gitti, fakat rap müzik gibi müzik türlerinden konuştuğça açıkçası biraz sıkıldım.” (Mehmet, öğrenci günlüğü, 04.11.2015).

“Derste arada sırada sıkılmadım değil çünkü geçinki derste de yaptığımız etkinlik soruları gibi aynı etkinlikler yaptığımızı hatırlıyorum.” (Ayşenur, öğrenci günlüğü, 09.11.2015).

“Soruları cevaplarken biraz sıkıldım. Ben genel olarak pek metin sorusu cevaplamayı sevmem.” (Emine, öğrenci günlüğü, 09.11.2015).

Mehmet dışındaki diğer öğrenciler, metni anlamaya yönelik sorulardan sıkıldıklarının ifade etmişlerdir. Öğretim sürecinin bu aşaması, ağırlıklı olarak Türkçe dersi amaç ve kazanımlarına hitap etmektedir. Bu bakımdan öğrencilerin metne yönelik sorular da özgürlüklerinin kısıtlanmış gibi hissetmelerinden dolayı sıkıldıkları düşünülmektedir. Bu bölümdeki etkinlikler dışında öğrencilerin, öğretim sürecinin diğer aşamalarına karşı istekli ve memnun oldukları görülmektedir.

Öğrencilerin ilgi ve motivasyonları dışında eylem araştırması sürecinin, öğrencilerin temel dil becerilerinden özellikle konuşma, dinleme ve yazma becerilerine katkı sağladığı araştırma günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

“Bu derste her bir grup tahtaya kalkıp kendi sözlerini okudu. Diğer arkadaşları ise onların sözlerini, dil kullanımı ve ifade biçimi açısından değerlendiler. Sözcük seçimi konusundan öğrencilerin vermiş olduğu dönütler çok dikkatliydi. Özellikle argo kullanımlarına karşı aşırı duyarlılar. Kullanılması durumunda memnuniyetsizliklerini hemen dile getiriyorlar. Normal bir metin olsaydı öğrenciler, bu kadar detaylı

eleştirilerde bulunur muydu, bilmiyorum ama şarkı sözlerine karşı dikkatli ve özenli eleştirilerde bulundular. Gerçekten benim hiç fakına varamadığım noktalara dahi dikkat çektiler. Bu beni çok şaşırttı ve derse karşı ilgileri beni mutlu etti.” (Araştırma günlüğü, 11.11.2015).

“Bir önceki derste öğrenciler 4’er kişilik gruplara ayrıldı. Öğrencilerden alt temanın metni olan Sevgi İşleyin metninden hareketle kendi rap müziklerini yazmaları istenmişti.” (Araştırma günlüğü, 11.11.2015).

Yukarıda yer alan araştırma günlüklerinde de görüldüğü üzere, popüler kültür metinleriyle Türkçe dersinin öğretim sürecinin, öğrencilerin temel dil becerilerinin gelişime katkı sağlayan bir ortam oluştuğu söylenebilir.

Metin. Bu kategoride öğrencilerin, eylem araştırması sürecinde kullanılan metinlere karşı görüşleri kodlanmıştır. Kendi içerisinde ilgi çekicilik ($f=3$), memnuniyet ($f=2$), dikkat çekmeme ($f=1$) adlı üç farklı boyuttan oluşmaktadır. Tıpkı etkinliklere yönelik görüşler de olduğu gibi metinler için de en fazla tekrarlanan görüş, ilgi çekicilik olmuştur. Metinlerin ilgi çekici olduğuna ve öğrencilerde oluşturduğu memnuniyete ilişkin görüşler uygulama videolarına şu şekilde yansımıştır:

“Öğretmenim mesela hızlı söylüyorlar ondan sonra hızlı söylerken insan içine kapılıveriyor. Aksiyon gibi böyle bir şey oluyor. Heyecanlanıyor.” (Ayşenur, uygulama videosu, 04.11.2015, 13:33-13:42).

“Hızlı olduğunda hem söylemesi eğlenceli oluyor. Bir de çoğu hızlı da söylense anlamlı sözleri olabiliyor yani.” (Emine, uygulama videosu, 04.11.2015, 12:48-12:54).

“Öğretmenim başları da beni etkiledi ama orada çok uzun bir şekilde anlattığı için hani mesela o başlarında ve sonlarındaki nakarat kısmı hariç çok durgun bir şekilde insanların işledikleri suçları anlattığı için onları zaten biliyoruz. Ama nakarat kısmında

kısa ve öz anlattığı için daha çok etkiledi.” (Tülay, uygulama videosu, 04.11.2015, 30:00-30:24).

Sevgi İşleyin metnine karşı beğenin, Ayşenur ve Emine'nin yorumlarında, müzik dili üzerine olduğu görülürken; Tülay'ın daha çok içerik üzerine odaklandığı görülmektedir. Öğrencilerin metne karşı ilgileri ve memnuniyetlerinin yanı sıra metnin dikkat çekici olmadığı Ayşenur'un günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

“Derste dinlediğimiz müzik bana güzel gelmedi çünkü daha önceden dinlediğimiz bir müzik veya daha fazla dinlediğimiz müzik çeşidi olsaydı belki daha fazla dikkatimi çekerdi ama müzik dinlemek işitme organımızı kullanarak, organımızın etkileşime girmesi, algı yeteneğimizi geliştirme olanağı sağlıyor.” (Ayşenur, öğrenci günlüğü, 04.11.2015).

Verimlilik. İnsan Sevgisi alt temasına yönelik son kategori verimlilik kategorisidir. Bu kategoride eylem araştırması sürecinin etkililiğine yönelik öğrencilerin görüşleri kodlanmıştır. Bu kategori, günlük yaşam ve dil becerileri ($f=1$) ve grup etkileşimi ($f=1$) adlı iki farklı koddan oluşmaktadır. Temel dil becerilerine yönelik verimlilikle ilgili araştırma günlüğüne gözlemler şu şekilde yansımıştır:

“Öğrencilerin, beceriler arası ilişkilendirmede zorlandıkları belli oluyor. Temel dil becerileri ile ilişkili olarak öğrenciler, popüler kültür metinlerinden dizilere örnekler vermişlerdir. Türk Malı adlı dizinin dil kullanımı üzerine görüşlerini sundular. RTÜK tarafından dil kullanımı açısından uyarılan bir dizide, dilin bozuk ve yanlış olduğunun farkında bile değiller. Çünkü karakterler sevimli ve komik geldiği için sorgulama ihtiyacı dahi duymamışlar. Derste konu üzerine konuşmalar sayesinde bu farkındalıkları arttı diye düşünüyorum.” (Araştırma günlüğü, 09.11.2015).

Öğrencilerin standart Türkçenin doğru kullanımı adına etkili bir aktarım gerçekleştirildiği düşünülen eylem araştırması sürecinde grup etkileşimine yönelik Ayşenur adlı öğrencinin günlüğünde şu ifadeler yer almaktadır:

“Derste yeni şeyler öğrendim. Örneğin grupça yapılan işlerin daha düzenli ve sağlıklı olduğunu öğrendim. Grafiti yapımını öğrendim.” (Ayşenur, öğrenci günlüğü, 18.11.2015).

Verimlilikle ilgili grup etkileşimi hakkında bu görüşle birlikte İnsan Sevgisi alt temasına yönelik öğrenci görüşleri tamamlanmıştır. İnsan Sevgisi alt temasının ardından Vatan Sevgisi alt temasına dair öğrenci görüşlerine yönelik bulgular ve yorum bölümü gelmektedir.

Vatan Sevgisi alt teması uygulama sürecine hakkında öğrenci görüşlerine dair bulgular ve yorum. Vatan Sevgisi alt temasının uygulama süreci hakkında verilerin içerik analizi sonuçları Tablo 14’te gösterildiği şekildedir:

Tablo 14

Vatan Sevgisi Alt Temasının Uygulama Süreci Hakkında Öğrenci Görüşleri

Kategori	Kod	f
Okul dışı yaşantı ile ilişki		31
	Benzerlik	24
	Farklılıklar	7
Etkinlikler		23
	Eğlenceli	11
	İlgi çekicilik	5
	Memnuniyet	4
	Memnuniyetsizlik	2
	Dil bilgisine mecburiyet	1
Metin		2
	Farklı türler	1
	Merak uyandırıcılık	1

Tablo 14’te görüldüğü üzere Vatan Sevgisi alt temasının uygulama sürecine dair öğrenci görüşleri “okul dışı yaşantı ile ilişki ($f=31$)”, “etkinlikler ($f=23$)”, “metin ($f=2$)” olmak üzere üç boyuttan oluşmaktadır.

Okul dışı yaşantı ile ilişki. Bu alt tema kendi içerisinde iki boyuttan oluşmaktadır. Bunlar; “benzerlik ($f=24$)” ve “farklılık ($f=7$)” şeklindedir. Burada benzerlikten kastedilen, öğrencilerin okul dışı yaşantısı ile uygulamaya sürecinin yakınlığıdır. Benzerlikle ilgili olarak, uygulama sürecinde öğrenciler şunları söylemişlerdir:

“Öğretmenim evde merakımızdan dolayı okuyoruz öğretmenim. Burada da biz yine merakımızdan dolayı okuyoruz ama öğretmenim siz bize onun içinde bir şey öğretmeye

çalışıyorsunuz. Evde bir şey öğrenmiyoruz.” (Ayşenur, uygulama videosu, 20.11.2015, 16:38-16:51).

“Hocam aslında normal hayatta da mesela kocası falan ölen kadınlar da kahraman oluyor ama özel güçleri olmasa bile çalışıyorlar, evlerine bakıyorlar sonra çocuklarına bakıyorlar. Süper kahraman olmuş gibi oluyorlar.” (Çağrı, uygulama videosu, 01.12.2015, 23:50-24:04).

Yukarıda görüldüğü üzere Ayşenur adlı öğrenci, metni okuma açısından okul ile ev arasında bağlantı kurarken; Çağrı, günlük yaşamındaki gözlemleriyle derste konuşulan karakterleri bütünleştirmiştir. Okul dışı yaşamla uygulama süreci arasındaki ilişki öğrencilerin günlüklerine şu şekilde yansımıştır:

“Derste işlediğimiz konunun kendimle alakası vardı. Mesela çizgi romanları inceledik ve açıkladık. Ben de konusu korku olan çizgi romanlar okudum ve okuyorum.” (Tülay, öğrenci günlüğü, 20.11.2015).

“Derste işlediğimiz konular günlük yaşantımızda kullanılıyor. Mesela bunlara ait kitaplar kütüphaneler de bile var.” (Mehmet, öğrenci günlüğü, 24.11.2015).

“Derste işlediğim konularla kendi yaşamım arasında fark yok. Örneğin; çizgi roman okumamız kendi düşüncelerimizle resimlere anlam katmamız.” (Ayşenur, öğrenci günlüğü, 27.11.2015).

Öğrencilerin okul dışı yaşamlarında ilgi duydukları bir tür olan çizgi romanların, okul içi ve okul dışı yaşamı birleştirmede etkili olduğu görülmektedir. Araştırma günlüklerinde de çizgi romanlar odaklı şu değerlendirmeler yapılmıştır:

“Öğrencilere süper kahramanlarını çizmelerini istedim. Öğrencilerin neredeyse çoğu süper kahramanlarını erkek olarak çizmişlerdi. Bunun sebebini sorduğumda, neden erkek çizme gereği duydunuz dediğimde, süper kahramanlar erkek olur şeklinde

açıklamada bulundular. Öğrencilerdeki cinsiyetçi yaklaşım beni şaşırttı. Aslında bu bakış açısı, onların kadınları güçsüz gördüklerinin de bir göstergesiydi. Bunun sebebi popüler kültürün onlarda oluşturduğu anlam dünyasında farklı bir şey değildi.” (Araştırma günlüğü, 20.11.2015).

“Öğrenciler süper kahramanlar konusunda belli ki bu derse kadar hiç sorguda bulunmamışlar. Öncelikle süper kahramanlara karşı bu kadar hayranlık duymalarının kıyafetleri ve vücut yapıları olduğunu fark ettim. Sonrasında gördüm ki onlar algılarında süper kahramanları kas yığını ve süper kahraman kıyafetli (pelerin, tayt vb.) hayal ediyor. Bu derste bunu iyice sorguladık. Onlara göre zayıf ve güçsüz süper kahraman olmaz. Kesinlikle güçlü ve havalı olmalı. Bunlara dair görüşlerini bildirirken şunu fark ettim ki öğrenciler her ne kadar süper kahramanlara karşı beğenilerini dile getirirler de aslında insanların bakış açısıyla onları değerlendiriyor.”

Araştırma günlüklerinde, öğrencilerin derste yapmış oldukları yorumlarda genelde yaşadıkları toplumun özelde ise yakın çevrelerinin düşünce yapısını yansıttıkları ve bu düşünceleri Türkçe dersleriyle ilişkilendirdikleri dikkat çekmektedir.

Öğrencilerden bazılarının uygulama süreciyle Türkçe dersi arasında hiçbir ilişki olmadığını ifade ettikleri görülmüştür.

“Derste işlediğim konularla kendi yaşamım arasında bir ilişki bulamadım.” (Ayşenur, öğrenci günlüğü, 20.11.2015).

“Derste işlediğimiz konularla hayatım arasında ilişki yok. Derste bana ilginç gelen bir şey konuşulmadı.” (Demir, öğrenci günlüğü, 20.11.2015).

“Derste işlediğimiz konuyla hayatım arasında çok fazla bir ilişki yok çünkü ben çizgi roman okumuyorum.” (Çağrı, öğrenci günlüğü, 27.11.2015).

Öğrenci günlüklerinde sadece Elif, Demir ve Çağrı'nın olumsuz görüş bildirdikleri görülmüştür. Bu üç öğrencinin ortak noktası ise hepsinin çekingen olmasıdır. Bu anlamda, günlük yaşamlarındaki ilgi alanlarının da diğer öğrencilerden farklı olacağı düşünülmektedir.

Etkinlikler. Bu kategori, eğlenceli ($f=11$); ilgi çekicilik ($f=5$); memnuniyet ($f=4$); memnuniyetsizlik ($f=2$); dil bilgisine mecburiyet ($f=1$) olmak üzere beş farklı boyuttan oluşmaktadır. Sıklık değeri en yüksek olan uygulama sürecinin eğlenceli olduğuna dair öğrenci günlüklerinde şu açıklamalar yer almaktadır:

“Derste yaptığımız etkinlikleri hep sevdiğimi söyledim. Halâ da söylüyorum. Çok eğlenceliydi. Fakat öğretmenimiz bize örnek bir çizgi roman dağıttı. Tabi biz de hemen içini açıp okuyacağız sandık. Ama bize bu hafta okuyamayacağımızı söyledi. Tabi ben de bunun içinde ne var diye meraktan öldüm (Aslında ölmedim ama çok meraklandım.)”(Tülay, öğrenci günlüğü, 20.11.2015).

“Derste çizgi roman hakkında konuştuk ve eğlenceliydi. Çünkü değişik etkinliklerle ders işledik.” (Mehmet, öğrenci günlüğü, 20.11.2015).

“Derste yaptığım etkinlikler çok güzel çok eğlenceliydi. Dersten çok zevk aldım. Komik fikirler üretmelerini seviyorum. Ders daha çok eğlenceli oluyor.” (Ayşenur, öğrenci günlüğü, 27.11.2015).

“Bu yorumlama etkinliği güzeldi. Eğlenceli geçti.” (Emine, öğrenci günlüğü, 01.12.2015).

Öğrencilerin farklı metin türleriyle etkileşimde bulunmasının derse karşı olumlu bir bakış açısı yansımalarında etkili olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin, fikirlerini rahatça ifade edebildikleri sınıf içi etkileşimlerinde kendilerini daha mutlu hissettikleri söylenebilir. Uygulama sürecindeki etkinlikleri eğlenceli bulduğunu ifade eden öğrencilere aynı zamanda

etkinliklerin, ilgi çekici geldiği de gözlemlenmiştir. Etkinliklerin öğrencilere ilgi çekici geldiğine dair araştırma günlüğünde şu değerlendirmelerde bulunulmuştur:

“Her bir grup üyesi kendi süper kahramanını tasarladı ve tasarladıkları kahramanları çizgi romana dönüştürdüler. Derse karşı oldukça ilgiliydiler ve kendilerini iyi hissettikleri konuşmalarından belli oluyordu.” (Araştırma günlüğü, 02.12.2015).

Öğrencilerin bu olumlu görüşlerinin yanı sıra uygulama sürecine dair memnuniyet ve memnuniyetsizlik arasında kaldığı da görülmüştür. Öğrenciler uygulama sürecine dair memnuniyetlerini Çağrı adlı öğrencinin şu sözlerinde görmek mümkündür:

“Derste yaptığımız etkinlik bence çok güzeldi çünkü çizgi romanla ilgili etkinlik yaptık. Hem de çizgi roman yazmak güzeldi.” (Çağrı, öğrenci günlüğü, 27.1.2015).

Çağrı'nın yorumundan hareketle, öğrencilerin aktif konumda olduğu derslerden daha memnun oldukları görülmektedir. Fakat Ayşenur adlı öğrencinin aşağıda yer alan günlüğünde de görüldüğü üzere, aktif konumdan pasif cevaplayıcı konumuna geçtikleri derslerden memnun olmadıkları dikkat çekmektedir:

“Derste yaptığım resim çizme etkinliğinde bol bol eğlendim. Fakat diğer metin sorularında eğlenmedim. Çünkü metin soruları dikkatimi çekmiyor.” (Ayşenur, öğrenci günlüğü, 20.11.2015).

Araştırma günlüğüne yansıyan bir diğer olumsuz durum ise dil bilgisi etkinliklerine karşı öğrencilerin verdiği tepkidir. Bu tepki günlükte şu şekilde ifade edilmiştir:

“Bu derste dil bilgisi etkinliği yaptırıldı. Bir anda ciddileştiler. Daha önceki derslerdeki o rahat ve kendilerini rahatça ifade etmeleri, yerini değişik bir ciddiyete bıraktı. Normalde hep bir ağızdan derse katılmaya çalışırlardı; her biri kendi düşünce dünyasında soruya yanıt verirdi. Ama dil bilgisi etkinliğini yaparken sus pus oldular. Bunların hepsi Türkçe dersinin onlar da çağrıştırdığı anlamdan kaynaklanıyor bana

göre. Onlara göre Türkçe dersi eşittir dil bilgisinden test çözmek; çünkü TEOG sınavına giden yolun dil bilgisinden geçtiğini düşünüyorlar. Bunu düşünmelerinin sebebi ise hem eğitim sisteminin hem de ailelerinin başarılı olma ölçütü olarak TEOG sınavını görmeleri.”(Araştırma günlüğü, 24.11.2015).

Yukarıdaki günlükte görüldüğü üzere uygulama sürecini olumsuz yönde etkileyen ve öğrencilerin dengelerini alt üst ettiği düşünülen tek etkinlikler, dil bilgisine yönelik etkinliklerdir. Dil bilgisi etkinliklerine karşı gösterilen aşırı hassasiyet ve ciddiyetin, dersi geleneksel bir yapıya büründürdüğü düşünülmektedir.

Metin. Bu kategoride öğrencilerin, eylem araştırması sürecinde kullanılan metinlere karşı görüşleri sınıflandırılmıştır. Kendi içerisinde farklı türler ($f=1$) ve merak uyandırıcılık ($f=1$) adlı iki farklı boyuttan oluşmaktadır. Bu kategori farklı türler ve merak uyandırıcılık adlı iki eşit dağılımdan oluşmaktadır. Farklı türlerle ilgili değerlendirmeler araştırma günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

“Çizgi roman örneği gördüm. Aynı zamanda arkadaşlarımın süper kahraman denilince akıllarına gelenleri, düşüncelerini öğrendim.” (Tülay, öğrenci günlüğü, 20.11.2015).

Tülay adlı öğrencinin, uygulama sürecinde kullanılan çizgi roman türünü, Türkçe dersinde ilk defa gördüğü düşünülmektedir. Çünkü öğrenci, farklı bir şeyle karşılaştığını ifade etmek istercesine, çizgi roman gördüğünü vurgulamıştır. Bu çizgi roman türünün merak uyandırıcı olduğuna dair de şu açıklamada bulunmuştur:

“Derste yaptığımız etkinlikleri hep sevdiğimi söyledim. Halâ da söylüyorum. Çok eğlenceliydi. Fakat öğretmenimiz bize örnek bir çizgi roman dağıttı. Tabi biz de hemen içini açıp okuyacağız sandık. Ama bize bu hafta okuyamayacağımızı söyledi. Tabi ben de bunun içinde ne var diye meraktan öldüm (Aslında ölmedim ama çok meraklandım.). (Tülay, öğrenci günlüğü, 20.11.2015).

Yukarıdaki açıklamada görüldüğü üzere, öğrencilerin farklı metin türlerine karşı güdülerinin yüksek olduğu ve bu dersin öğrenci motivasyonlarına katkı sağladığı söylenebilir.

Aile Sevgisi alt teması uygulama sürecine hakkında öğrenci görüşlerine dair bulgular ve yorum. Aile Sevgisi alt temasının uygulama süreci hakkında verilerin içerik analizi sonuçları Tablo 15’te gösterildiği şekildedir:

Tablo 15

Aile Sevgisi Alt Temasının Uygulama Süreci Hakkında Öğrenci Görüşleri

Kategori	Kod	f
Okul dışı yaşantı ile ilişki		17
	Benzerlik	10
	Farklılık	7
Etkinlik		14
	Eğlenceli	9
	Dil bilgisine mecburiyet	1
	Yaratıcılığı geliştirme	1
	Memnuniyet	3
Metin		1
	İlgi çekicilik	1

Tablo 15’te görüldüğü üzere Aile Sevgisi alt temasının uygulama sürecine dair öğrenci görüşleri “okul dışı yaşantı ile ilişki ($f=17$)”, “etkinlik ($f=14$)”, “metin ($f=1$)” olmak üzere üç boyuttan oluşmaktadır.

Okul dışı yaşantı ile ilişki. Bu kategori iki koddan oluşmaktadır. Bunlar; “benzerlik ($f=10$)” ve “farklılık ($f=7$)” şeklindedir. Burada benzerlikten kastedilen, öğrencilerin okul dışı

yaşantısı ile uygulamaya sürecinin ilişkilendirilmesidir. Benzerlikle ilgili olarak, uygulama sürecine dair Tülay, şu yorumu yapmıştır:

“Öğretmenim ilk ben şey, az önceki soruyu cevaplayım. Mesela Türklerde olsaydı bu Sünger Bob şeyi, büyükanne demezdik ya nene derlerdi ya da şey babaanne falan. Ayrıca bir de öğretmenim şey, mesela Türk toplumunda daha farklı olurdu karakterler.”
(Tülay, uygulama videosu, 10.12.2015, 06:41-07:05).

Tülay’ın bu yorumunun yanı sıra öğrenci günlüklerine Türkçe dersinin okul dışı yaşamla hangi açıdan ilişkinin olduğu şu şekilde yansımıştır:

“Derste çizgi film izlemek kendi hayatıma benziyor. Çünkü her zaman evde çizgi film, normal film ve animasyon izlerim. Bu durumda derste film izlememiz gerçek yaşamımla ilgili ve ona benziyor.” (Ayşenur, öğrenci günlüğü, 04.12.2015).

“Çizgi filmlerden konuştuk. Ben kendi yaşamımda da çizgi film izlemekten zevk alırım.”
(Emine, öğrenci günlüğü, 04.12.2015).

“Derste işlediğimiz konuyla kendi hayatım arasında güzel bir ilişki var. Çünkü ben çizgi film izlemeyi seviyorum.” (Çağrı, öğrenci günlüğü, 09.12.2015).

“Bu çizgi filmin hayatımdaki ilişkisi mesela buna benzer filmler olabiliyor. Bazıları ise insanlara Sünger Bob gibi ders veriyor.” (Mehmet, öğrenci günlüğü, 09.12.2015).

Öğrenci günlüklerindeki değerlendirmelere bakıldığında, metin türü olarak çizgi filmlerin sınıfa getirilmesinin okul dışı yaşamları arasında bir bağlantı noktası olduğu görülmektedir. Ayrıca yedinci sınıf öğrencilerinin hayatlarında, çizgi filmlerin yerinin önemli olduğu söylenebilir.

Okul dışı yaşamla uygulama sürecinin ilişkili olduğunu belirten öğrencilerin yanı sıra hiçbir ilişki olmadığını söyleyen öğrenciler de bulunmaktadır. Bu ilişkisizliğe dair öğrenci değerlendirmeleri şu şekildedir:

“Derste işlediğim konularla yaşamım arasında bir ilişki kuramadım.” (Demir, öğrenci günlüğü, 09.12.2015).

“Derste yaptıklarımızla kendi yaşamım arasında hiçbir ilişki yoktu. Derste canlandırma yapıp senaryo yazdık ancak ben kendi yaşamımda bunları yapmıyorum.” (Emine, öğrenci günlüğü, 11.12.2015).

Demir ve Emine dışında bu alt temadaki uygulama sürecine dair gerçek yaşamıyla ilişkisi olmadığını belirtmemiştir. Bu ilişkisizliğe dair genel bir cümle söyleyen Demir'in aksine Emine, ilişki kuramama sebebini açıklamıştır. Emine'nin yorumundan hareketle, uygulama sürecinin bazı noktalarının gerçek yaşamın doğallığından uzak olduğu; geleneksel ders işleyişinin fazlaca hissettirildiği söylenebilir.

Etkinlik. Bu kategori, eğlenceli ($f=9$); dil bilgisine mecburiyet ($f=1$); yaratıcılığı geliştirme ($f=1$) ve memnuniyet ($f=1$) olmak üzere dört farklı boyuttan oluşmaktadır. Sıklık değeri en yüksek olan uygulama sürecinin eğlenceli olduğuna dair yorumlar, öğrenci günlüklerine şu görüşler yansımıştır:

“Derste yaptığım etkinlikler gerçekten çok güzeldi. İlk önce derste kendi süper kahramanlarımızı yaptık ve Türkiye'deki sorunlardan yola çıkarak kendi çizgi romanımızı yazdık. Birinci derste de sünger Bob'dan biraz muhabbet ettik. Onun hakkında konuştuk ve etkinlikleri cevapladık.” (Tülay, öğrenci günlüğü, 04.12.2015).

“Derste yaptığım etkinlikler çok eğlenceliydi. Tabletten uygulama yaptık. Çok eğlenceliydi.” (Mehmet, öğrenci günlüğü, 04.12.2015).

“Sünger Bob çizgi filminde neler var bunu öğrendim. Derste yaptığımız etkinlikler eğlenceliydi ve güzeldi.”(Demir, öğrenci günlüğü, 09.12.2015).

“Bu derste yeni şeyler öğrendim. Mesela bir ülkeye, bir kültüre sahip olduklarını öğrendim. Derste yaptığım etkinliklerin güzel, eğlenceli olduğunu düşünüyorum.” (Ayşenur, öğrenci günlüğü, 10.12.2015).

Yukarıdaki açıklamalarda görüldüğü üzere uygulama sürecini eğlenceli bulan öğrencilerden Çağrı memnuniyetini “Derste yaptığımız etkinlik çok güzeldi. Çünkü hem çizgi film yaptık hem de etkinlik yaptık.” (Çağrı, öğrenci günlüğü, 09.12.2015) şeklinde ifade etmiştir. Uygulama sürecini eğlenceli bulan ve memnuniyeti belirten öğrencilerin, uygulama sürecinde yaratıcılığının da geliştiği düşünülmektedir. Bu durum araştırma günlüğünde şu şekilde yorumlanmıştır:

“Etkinliğin güzel yanı öğrencilerin tüm yaratıcılıklarını kullanarak çizgi filmdeki verilmeye çalışılan mesajları kendi bakış açıları ile tersine çevirmeleri idi.” (Araştırma günlüğü, 11.12.2015).

Uygulama sürecinin bu olumlu etkilerinin yanı sıra diğer alt temaların uygulama sürecinde de gözlenen dil bilgisine karşı mecburiyet durumuyla Aile Sevgisi alt temasının uygulama sürecinde de şu şekilde karşılaşılmıştır:

“Bu derste yine dil bilgisi etkinliğine gelene kadar öğrenciler çok rahattı. Dil bilgisi etkinliğine geldiği an hepsi birden çok ciddi bir ruh hâline giriyorlar. Önem verdikleri belli ama sanki bu önem onların içinden gelen bir önem değil; vermek zorunda oldukları bir önem gibi.” (Araştırma günlüğü, 09.12.2015).

Yukarıda yer alan zorunlu hissetme durumunun merkezi sınav sisteminin ve Türkçe dersini dil bilgisinden ibaret görmenin bir sonucu olduğu düşünülmektedir.

Metin. Bu kategoride öğrencilerin, Aile Sevgisi alt temasının eylem araştırması sürecinde kullanılan metine karşı görüşleri sınıflandırılmıştır. İlgi çekicilik ($f=1$) kodundan oluşan bu kategoriye dair değerlendirme araştırma günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

“Çizgi filmi izlemeye başladık. Türkçe öğretmenleri de dâhil olmak üzere tüm öğrenciler çizgi filmi pür dikkat izliyordu. Zevk aldıkları çok belliydi. Hatta ikinci defa tekrar izlemek istediler.” (Araştırma günlüğü, 09.12.2015).

Çizgi filmin, bu alt temanın dinleme-izleme metni olarak kullanılmasının öğrenciler üzerindeki olumlu etkisi araştırma günlüğündeki değerlendirmede görülmektedir. Bir metin türü olarak çizgi filmin kullanılmasının, öğrencilerin Türkçe dersine karşı algılarında oluşan kalıplardan sıyrılmasını sağlamalarını ve kendilerini rahat hissettikleri bir öğretim sürecinde bulunmalarını sağladığı düşünülmektedir.

Millet Sevgisi alt teması uygulama süreci hakkında öğrenci görüşlerine dair bulgular ve yorum. Millet Sevgisi alt temasının uygulama süreci hakkında verilerin içerik analizi sonuçları Tablo 16’te gösterildiği şekildedir:

Tablo 16

Millet Sevgisi Alt Temasının Uygulama Süreci Hakkında Öğrenci Görüşleri

Kategori	Kod	f
Okul dışı yaşantı ile ilişkisi		34
	Benzerlik	30
	Farklılık	4
Etkinlik		24
	Eğlenceli	10
	Memnuniyet	9
	İlgi çekicilik	2
	Öğrenci merkezli	2
	İsteklilik	1
Verimlilik		10
	Kalıcı öğrenme	6
	Bilgiyi aktarma	2
	Kendini rahat ifade edebilme	1
	TEOG çelişkisi	1
Metin		8
	İlgi çekicilik	5
	Sıkıcı	1
	Sadelik	1
	Aidiyet	1

Tablo 16’da görüldüğü üzere Millet Sevgisi alt temasının uygulama sürecine dair öğrenci görüşleri “okul dışı yaşantı ile ilişki ($f=34$)”, “etkinlik ($f=24$)”, “verimlilik” ($f=10$) ve “metin ($f=8$)” olmak üzere dört boyuttan oluşmaktadır.

Okul dışı yaşantı ile ilişki. Bu kategori kapsamında iki boyut yer almaktadır. Bunlar; “benzerlik ($f=30$)” ve “farklılık ($f=4$)” şeklindedir. Burada benzerlikten kastedilen, öğrencilerin okul dışı yaşantısı ile Millet Sevgisi alt teması uygulama sürecinin ilişkilendirilmesidir. Benzerlikle ilgili olarak, öğrenci günlüklerine şu yorumlar yansımıştır:

“Derste işlediğim konuyla kendi yaşamım arasında benzerlik olarak futbol maçları var. Ara sıra maç izlediğim oluyor ama takip etmiyorum.” (Emine, öğrenci günlüğü, 16.12.2015).

“Derste işlediğimiz etkinlikle kendi yaşamım arasında bir ilişki var. Derste işlediğimiz etkinlik futboldu. Ben bir takımda oynuyorum ve futbolu seviyorum.” (Çağrı, öğrenci günlüğü, 16.12.2015).

“Derste yaptıklarımızla kendi yaşamım arasında ilişki var. Futbol oynarım.” (Demir, öğrenci günlüğü, 17.12.2015).

“Bence günlük hayatta da insanlar futbol kartları alıyor. Böyle bir ilişki olabilir.” (Mehmet, öğrenci günlüğü, 18.12.2015).

“Derste işlediğim konularla kendi yaşamım arasında maçları izlediğimden ilişkilendiriyorum.” (Ayşenur, öğrenci günlüğü, 23.12.2015).

Öğrenci günlüklerinde görüldüğü üzere futbol kız ve erkek öğrencilerin günlük hayatlarında önem taşımaktadır. Dolayısıyla futbolcu kartlarının Türkçe dersinde kullanılması öğrencilerin, dersle okul dışı yaşamları arasından bağlantı kurabilmesini sağlamıştır.

Tezin bu kısmına kadar öğrencilerin dört alt tema açısından ele alınan uygulama sürecine dair değerlendirmeler ve araştırma günlüğü notları verilmiştir. Yöntem bölümünde de anlatıldığı üzere uygulama sürecinin sonunda anahtar katılımcı öğrencilerle uygulama süreci hakkında görüşlerine yönelik yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelere dair veriler Tablo 16’da yer alan içerik analizine dâhil edilmiştir. Bu

görüşmelerden hareketle elde edilen edilen bulgular altı haftalık eylem araştırması sürecini kapsamaktadır. Bu görüşmelerde anahtar katılımcı öğrenciler, eylem araştırması sürecinin okul dışı yaşamla ilişkisine dair şunları ifade etmişlerdir:

“Benziyor çünkü ben kendi gerçek hayatımda da düşüncelerimi belirtmeyi severim kendi düşüncelerime çok duyarlıyım. Başka kişilerin düşünceleri de benim için önemli ama kendi düşüncelerim tabii ki de herkesden çok daha önemli olduğu için onlara daha çok önem veriyordum. Bu derste de kendi düşüncelerimi birilerine duyurmam hoşuma gidiyordu yani kendi düşüncelerimi dinlemeleri hoşuma gidiyordu.”(Tülay, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 05:20-05:48).

Tülay adlı öğrenci, okul dışı yaşamla ilişkiyi kendi düşüncelerine saygı gösterilmesi olarak ifade ederken Ayşenur, Emine ve Demir seçilen metinler ve içerik açısından ilişkiyi şu şekilde açıklamıştır:

“Sizin işlediğiniz Türkçe dersinde mesela müzik dinlemek rap o zaman nasıl diyeyim rap demeyeyim de müzik diyeyim dikkatimi çekiyor. Çünkü ben evde de müzik dinliyorum. Ondan sonra işte sünger bob filmi sünger bobu izlemem işte o da beğendiğim çizgi film falan evde izlerim. Ama şey yapmıyorum işte daha çok nasıl diyeyim orada ne anlatmak istediğini şey dikkate almam. Ama şimdi aldığımı öğrendim.”(Ayşenur, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 01:30-02:02).

“Mesela rap müzik günlük hayatta rap müzik dinliyoruz ya da çizgi film işte çizgi film izliyoruz ya da mesela ben araştırmıyorum da başkaları mesela altında sübliminal mesajlar araştırıyor onunla ilgili eleştiride bulunuyor. Futbolcu kartları konusunda işte yine ben ilgilenmiyorum ama başka arkadaşlarım sınıf arkadaşlarım mesela futbolcu kartları biriktiriyorlar işte futbol maçları hakkında konuşuyorlar. Yani okul dışı hayatta çok ilgilenilen konular ya da çizgi roman mesela dışarda okuyorlar yani derste ne

yapıyorsak aynısını dışarıda da yapıyoruz.” (Emine, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 02:31-03:10).

“...Sonra dışarıda okul dışı hayatımızda ödevlerimizi yapıyoruz yine derste gibi. Başka normal sizin işlediğiniz Türkçe dersinde okul dışı hayatımda mesela arada futbol oynuyorum ki de oynarım ya her gün oynuyorum ama derste de bunları işledik. İlişki var ve daha önce rap müzik dinlemiştim yine orda da dinledim. Çizgi film izlemiştim ve orda da çizgi film izliyorum bu kadar.”(Demir, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 01:10-:01:41).

Etkinlik. Bu kategori, eğlenceli ($f=10$); memnuniyet ($f=9$); ilgi çekicilik ($f=2$); öğrenci merkezli ($f=2$) ve isteklilik ($f=1$) olmak üzere beş farklı boyuttan oluşmaktadır. En fazla görüş uygulama sürecinin eğlenceli olduğuyla ilgilidir. Bu koda dair öğrenci günlüklerine şu görüşler yansımıştır:

“Derste yaptığım etkinlikler eğlenceliydi. Futbol kartları ile ilgili yorum yaptık.”
(Mehmet, öğrenci günlüğü, 17.12.2015).

“Derste yaptığım etkinlikler eğlenceliydi.” (Demir, öğrenci günlüğü, 17.12.2015).

“Eğlenceliydi. Yorumlama da videoları düzenleme kısmı da. Futbolla pek ilgilenmesem de yorum soruları sıkıcı gelmedi.” (Emine, öğrenci günlüğü, 18.12.2015).

“Derste yaptığımız etkinlik çok güzeldi. Çünkü tableten kendimize özel futbolcu kartları tasarlamak eğlenceli oldu.” (Çağrı, öğrenci günlüğü, 23.12.2015).

Öğrenci günlüklerinden hareketle öğrenciler, derslerde ne kadar aktif olurlarsa o kadar eğlenmektedirler. Bu durumun aynı oranda derse karşı memnuniyetlerini de olumlu yönde etkilediği söylenebilir. Çağrı, aynı bakış açısıyla derslerin ilgi çekiciliğine dair şu açıklamada bulunmuştur:

“Yaptığımız etkinlikler bence güzeldi çünkü çocuklarında ilgini çeker başka çocuklarda yapsa daha çok derse katılırlar öyle.” (Çağrı, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 08:42-08:52).

Çağrı ile benzer görüşte olan Emine, uygulama sürecini, var olan Türkçe derslerindeki işleyişle kıyaslayarak şunları söylemiştir:

“Şimdi onlarda şey oluyor mesela hem sevdiğimiz konu olunca yorumlama konuları vardı. Yorumlama etkinliği vardı mesela yorumlama etkinliğine hem daha çok ilgimiz oluyor bir de yani daha iyi ifade edebiliyoruz kendimizi. O zaman hem o becerimizi geliştirmiş oluyoruz hem de aynı zamanda yorumlama yapmış oluyoruz. Ama mesela eski kitapta da yorumlama var ama sevmediğimiz bir şey olunca ya da sıkıldığımız bir konu olunca ne kadar istesek de yani kendimizi ifade ederek yazamıyoruz öylesine yazıp geçiyoruz.”(Emine, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 10:25-10:59).

Derslerin öğrencilere ilgi çekici gelmesini sağlayan özelliğin öğrenci merkezlilik olduğu söylenebilir. Bu konuyla ilgili var olan Türkçe dersleriyle de karşılaştırma yaparak Ayşenur ve Tülay şu değerlendirmelerde bulunmuşlardır:

“...Normal Türkçe dersinde hep zaten aynı şeyler oluyor. İşte metnin konusu ana fikri karakter metini kavrama haritası mı ne oluyor. Ama işte sizin anlattığınızda da yine birkaç temel öge vardı. Zaten olması gerekiyor sınavlarda da bu şekilde çıkıyor çünkü. Ama sizinkinde işte nasıl diyelim daha çok kendi düşüncemize göre olduğu için daha iyiydi.”(Ayşenur, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 09:29-09:58).

“...Vardı. Sırf kendi düşüncelerimizi sorması mesela ilgi çekici. Hiç mesela başka bir şeyden değil de böyle sırf kişisel kendi düşüncelerimizi açıklamamızı istediği için.” (Tülay, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 11:45 -11:58).

Uygulama sürecine dair bu durumların beraberinde öğrencilerin derse karşı istekli olmalarını da sağladığı görülmektedir.

Verimlilik. Millet Sevgisi alt temasına yönelik üçüncü sırada yer alan kategori verimlilik kategorisidir. Bu kategoride eylem araştırması sürecinin etkililiğine yönelik öğrencilerin görüşleri kodlanmıştır. Bu kodlar, kalıcı öğrenme ($f=6$); bilgiyi aktarma ($f=2$); kendini rahat ifade edebilme ($f=1$) ve TEOG çelişkisi ($f=1$)'dir. Kalıcı öğrenmeye yönelik verimlilikle ilgili öğrenci görüşleri şu şekilde gösterilebilir:

“Ya başka şarkıların sözleri falan bakabiliyoruz merak ettiğimiz için. Mesela kitapta normalde bir metinle sevgiyi vermeye çalışırken işte şarkıda veriyor. Hem daha çok aklımızda kalıyor etkileyici oluyor daha hem eğlendiriyor daha verimli oluyor.” (Emine, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 09:23-09:41).

“Verimli geçiyor çünkü bize değişik konular değiniyorsunuz ne bileyim çizgi romandır rap müziktir sünger bob dur gibi bence verimli geçiyor. Bazen mesela Türkçe dersinin unutmamız açısından çizgi romanın mesela bakıyoruz altını çizdiriyorsunuz tahtaya kaldırıyoryorsunuz mesela burada ki kip i söyle hem Türkçeyi bize unutturmuyorsunuz hem bir yandan o şeyleri işliyorsunuz.” (Mehmet, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 05:49-06:12).

“Normal Türkçe dersleri verimli geçiyor çünkü bir şeyler öğreniyoruz sonuçta. Bu sizin dersiniz de sizin işlediğiniz derste yine verimli geçiyor onda da bilgi öğreniyoruz, bunda eğlenerek öğreniyoruz.” (Demir, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 03:43-04:01).

“...Evet. Az şey öğrensek de çok akılda kalıcı oluyor.” (Tülay, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 08:00-08:06).

Öğrenci görüşlerinden de anlaşılacağı üzere, eylem araştırması süreci boyunca öğrencilerin kalıcı öğrenmeler gerçekleştirdiği ve bu öğrenmeler sayesinde günlük hayatı ile

okul arasındaki ilişkilendirme yapabildikleri düşünülmektedir. Bu ilişkilendirme sayesinde öğrenciler, iki yönlü olarak yani hem Türkçe dersinden okul dışına hem de okul dışından Türkçe dersine bilgiyi aktarabilmektedirler. Ayrıca öğrencilerin, eylem araştırması sürecinde üzerlerinde hiçbir baskı hissetmedikleri için kendilerini rahatça ifade edebildikleri görülmüştür.

Metin. Millet Sevgisi alt temasına ait son kategoridir. Bu kategori, ilgi çekicilik ($f=5$); aidiyet ($f=1$); sadelik ($f=1$) ve son olarak sıkılma ($f=1$) kodlarından oluşmaktadır. İlgi çekiciliğe yönelik öğrenci görüşleri aşağıda gösterildiği şekildedir:

“İşte sıkıcı geliyordu bana gereksiz geliyordu daha önceki derslerden. Şimdikiler daha çok gerçek hayat ile ilgili. Hani mesela Türkçe kitaplarına da şiir yerine mesela şarkı sözü yazabilir ya da metin yerine bilimsel bir metin yazabilir. En azından bir şey öğrenmiş oluruz. Hani yine bilimsel metinler var mı varda az var yani genelde bir şey vermeye çalışıp yani mesela sevgi temasında sevgi ile ilgili ya da değerlerimizde işte eskilerle ilgiler bir şey vermeye çalışmışlar ama eğlendirmedeği için ilgimizi de çekmiyor.” (Emine, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 08:19-08:55).

“... Çünkü değişik konular veriliyor falan böyle izliyoruz görüyoruz ama orda sadece metinler var iki resim falan koyuyorlar falan böyle ben fazla onaylamıyorum. Yani ya da şöylede olabilir mesela birinci sınıftan beşinci sınıfa kadar olabilir çünkü mesela sekizde bile metinler oluyor mesela sekizinci sınıfta yedinci sınıfta bence öyle olmaması lazım ama sizin dersinizde görerek söyleyerek izleyerek yaptığımız için bence eğlenceli geçiyor ve sıkıcı geçmiyor.” (Mehmet, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 06:45-07:12).

“Bu derste işlediğimiz metinler normal Türkçe dersindekilerden eğlenceli. Çünkü diğer Türkçe derslerinde hep onların içinde bir dil bilgisi bir fiil arıyorduk veya bir anlatım

şekli arıyorduk. Ama bunda öyle aramıyoruz fazla sadece onları orada fark ediyoruz.”
(Demir, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 05:47-06:05).

“Normal Türkçe derslerinde yine okuma metni veriliyor hep olduğu gibi. Zaten birin bir demeyeyim üç iki üç ikinci sınıftan itibaren mi ne soruların zaten hepsi aynı okul kitaplarının hepsi aynı. Sırf konusu veriliyor karakter kim falan hep o şekilde veriliyor ama işte bizim işte bizim şu an sizin anlattığınız dinleme metinlerinden daha çok ilgi alanlarımıza göre işte metinler var ondan sonra daha çok kullanabileceğimiz bir şekilde işte metinler var.” (Ayşenur, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 08:12-08:52).

Öğrenci görüşlerindne anlaşılacağı üzere, var olan Türkçe derslerinde kullanılan metinlerin öğrencilerin ilgilerini çekmede birtakım sorunları olduğu dikkat çekmektedir. Eylem araştırması sürecine yönelik ilgi çekici olduğuna dair görüşlerini sunan öğrencilerin yanı sıra Tülay da metinlere dair şu açıklamada bulunmuştur:

“Okuma metinlerinin hiç uzun olmaması çok güzel.Acayip güzel yani çünkü Türkçe deyince aklıma böyle uzun uzun metinler geliyor hiç bir şey ifade etmeyen.Hani öğretici bir ders şeyi olabilir belki hayattan da ders çıkartıyor olabiliriz ama bunu kısa ve net yazsalar bir şey olmaz bence sırf sayfa doldurmaları için yaptıklarını düşünüyorum.”
(Tülay, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 09:28-09:48).

Tülay aynı zamanda eylem araştırması sürecinin bu olumlu özelliklerinin Türkçe dersine karşı aidiyeti de arttırdığını ifade etmiştir. Fakat Millet Sevgisi alt teması için seçilen futbolcu kartlarıyla ilgili olarak *“...Futbol. Çünkü biz kızız.”* (Tülay, yarı yapılandırılmış görüşme, ses kaydı, 10:33-10:35), açıklaması ile bu metnin sıkıcılığına ve cinsiyetçi bir yaklaşımla seçildiğine dair açıklamada bulunmuştur.

Bölüm IV: Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde, araştırmanın bulgularından hareketle çalışmanın alanyazındaki yerini ortaya koyan tartışma, araştırma sorularına dair genel çerçevenin ortaya konduğu sonuç, uygulayıcı ve araştırmacılara yönelik öneri bölümüne yer verilmiştir.

Tartışma

Bu bölümde araştırma sorularından hareketle ulaşılan bulgular, alanyazındaki ilgili çalışmalarla tartışılmış ve bu çalışmanın alanyazındaki yeri, ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Aile ve öğretmenlerin, çocukların popüler kültür metinlerine yönelik görüşlerine yönelik tartışma. Bu bölümde önce öğretmenlerle sonra da ailelerle yapılan görüşmelerin bulguları tartışılmıştır.

Öğretmen görüşlerine yönelik tartışma. Öğretmen görüşlerine bakıldığında, var olan Türkçe dersinde, okuma, yazma ve konuşma etkinliklerinin öğrencilere hitap etmediği konusunda görüşler yer almaktadır. Bu yönüyle Susar ve Akkaya (2009)'nın çalışması ile paralellik göstermektedir. Yıldırım (2013)'in dinleme/izleme beceri alanına yönelik yaptığı çalışma da bu çalışmanın bulgularını desteklemektedir. Çünkü Yıldırım (2013)'in çalışmasında da dinleme/izleme beceri alanının öğrencilere kazandırılmasında zorluk çekildiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Yıldırım (2013)'in çalışmasında, dinleme/izleme amaç ve kazanımlarının, öğretmenler tarafından yeterli bulunduğu görülmüştür. Oysaki bu çalışmanın bulgularında, öğretmenler dinleme/izlemeye dair hiçbir olumlu görüş belirtmemiş; hatta dinleme/izleme beceri alanını yerine getirecek içeriklerinin dahi olmadığını ifade ettikleri görülmüştür.

Araştırmanın bulguları ile uyumsuz diğer çalışmalar ise dersin öğrencilere eğlenceli ve ilgili çekici geldiğine dair öğretmen görüşlerini sunan Gömleksiz ve Bulut, (2007) ile okuma etkinliklerinin yeterliği olduğunu savunan çalışmasıyla Öztürk (2008)'tür.

Var olan Türkçe dersinde kullanılan metinlere dair görüşlere bakıldığında, okuma ve dinleme/izleme metinlerinin, öğrencilere hitap etmediğine hatta dinleme/izleme metni diye bir metnin olmadığına dair görüşlere ulaşılmıştır. Çünkü Mentеше (2013)'nin çalışmasında da vurguladığı gibi okuma amaç ve kazanımları öğrencilere anlaşılır gelmemektedir. Gün (2012) tarafından Türkçe öğretmenleriyle yapılan araştırmanın bulguları, çalışmayı desteklemektedir. Gün (2012)'e göre okuma metinleri, öğrencilerin ilgi ve beklentilerinden uzak olduğu için onlara sıkıcı gelmektedir. Benzer bir bakış açısıyla İşeri (2007) de metinlerin işlevini yerine getirmediği sonucuna ulaşmıştır. Kan (2006) sekiz temel beceriyi kazandırdığına dair görüşleri ile bu araştırmanın bulguları ise çelişmektedir. Çünkü öğrenciye hitap etmeyen metinlerin, sekiz temel beceriye hizmet etmesinin de tam olarak mümkün olmadığı düşünülmektedir.

Türkçe derslerinin, öğrencilerin okul dışı yaşamıyla ilişkisi hakkında öğretmen görüşleri ise olumsuz yönde görülmüştür. Oysaki Gömleksiz ve Bulut (2007), öğretmen görüşleri üzerine yaptıkları çalışmalarında, Türkçe derslerinin okul dışı yaşamla ilişkili olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Yapılan çalışmalara bakıldığında, genelde öğretmenlerin, olumsuz yönde görüşler sunduğu görülmektedir. Bu çalışmalarda öğretmenlerin sorunları üzerinde durulmuştur. Öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar merkeze alınmıştır. Bu çalışmalardan farklı olarak, yapılan araştırmada öğrenciler merkeze alınarak, öğretmenlere sorular yöneltilmiştir. Ayrıca öğrencilerin okul dışı yaşamlarını oluşturan popüler kültür metinlerinin Türkçe dersleriyle ilişkilendirilmesine yönelik öğretmenlere sorular sorulmuştur. Öğrencileri merkeze alarak sorulara cevap veren öğretmenler, var olan Türkçe derslerindeki etkinlik, metin ve verimlilik açısından yaşanan sorunların popüler kültür metinleriyle büyük oranda ortadan kalkabileceğini ifade etmişlerdir. Karadağ, Kolac ve Ulas (2012) Türkçe öğretmen adayları üzerine yaptığı çalışmada, popüler kültür metinlerinin, Türkçe derslerini özellikle temel dil becerilerinin kullanımını olumsuz yönde etkileyeceği sonucuna ulaşmıştır. Buna karşın Alpay (2004)

popüler kültürün, Türkçe kullanımını üzerinde tamamen olumsuz etkiye sahip bir unsur olarak görülmesinin yanlış olduğuna ve popüler kültürün eğitici işlevine dikkat çekmiştir. Alpay (2004)'ın bakış açısıyla ilişkili olarak Neydim (2004), popüler kültüre karşı öğretmenlerin, sakıncacı tavrını eleştirmiştir. Ona göre öğretmenler, çocukların okul dışı yaşamını oluşturan popüler kültür metinleri hakkında bilgi sahibi olmalı ve sınıf ortamında onunla paylaşımında bulunmalıdır. Böylelikle öğrenciler kendilerini rahat bir şekilde ifade ederken, popüler kültür metinlerine karşı da farkındalık sahibi olurlar.

Veli görüşlerine yönelik tartışma. Alanyazında Türkçe dersi ile ilgili çalışmalara bakıldığında özellikle öğrenci merkeze alınarak gerçekleştirilen çok az çalışma bulunduğu görülmektedir. Öğrencilerin okul içi yaşamlarını, okul dışı yaşamlarıyla ilişkilendirmek amaç olarak belirlendiği için aile görüşlerinin bu noktada büyük önem taşıdığı düşünülmektedir. Çünkü ailenin ve okulun birbirine yardımcı olmadan öğrencileri beklenildiği şekilde yetiştirmek söz konusu değildir (Barile ve Lynne, 2000). Bu yüzden ailelerin gözlemleri ve görüşleri, Türkçe derslerinin okul dışındaki öğrenci yaşamlarıyla ilişkilendirilmesinde önem taşımaktadır. Araştırma bulgularında, velilerin öğrencilerin okul dışı yaşamını oluşturan kitle iletişim araçlarına karşı olumsuz bir tutuma sahip oldukları, eğitim açısından zararlı olduğunu düşündükleri görülmektedir. Fakat eğitime uygun bir içerikle öğrencilere sunulmasının da okula karşı aidiyeti ve temel dil becerilerinin gelişmesini sağlayacak bir gereklilik olduğunu düşündükleri dikkat çekmektedir. Bu yönüyle Günbayı ve Işık (2013)'ın araştırması bu çalışmanın bulgularını desteklemektedir. Günbayı ve Işık (2013) da çalışmasında, kitle iletişim araçlarının veliler tarafından eğitim için zararlı bir içerik olarak görüldüğünü; fakat eğitim amaçları doğrultusundan düzenlemeler yapılarak kullanılabileceği görüşlerine ulaşmıştır.

Yapmış olduğu çalışmasında, ailelerin programlar hakkında yeterince bilgi sahibi olmadıkları sonucuna ulaşan Kılıç (2009)'ın aksine, bu çalışmada ailelerin, eğitim sistemi hakkında yeterince bilgiye sahip oldukları görülmüştür. Ailelere göre, her ne kadar programda

aksini iddia etse de eğitim sisteminde bozukluklar bulunmaktadır ve eğitim sistemi, yaşamdan kopuk bir özellik göstermektedir.

Veli görüşlerine bakıldığında, öğrencilerin okul dışı ilgi alanları içerisinde en fazla vakti internete ayırdıkları görülmektedir. Araştırma bulguları, öğrencilerin interneti okulla ilgili işlerden çok kendi zevkleri için kullandıklarını göstermektedir. Yamaç (2013)'in gerçekleştirmiş olduğu çalışmanın sonuçları da öğrencilerin internet kullanımı hakkında aile görüşleri açısından benzerlik göstermektedir.

Alanyazında Türkçe dersine dair veli görüşleri ile ilgili çalışma sayısı oldukça azdır. Yapılan çalışmalarda ise veli görüşlerinin sınırlı alanlarda alındığı görülmüştür. Alanyazında yapılan çalışmalardan farklı olarak bu çalışmada öğrencilerin okul içi ve okul dışı yaşantısı konusunda birebir gözlemci ve denetleyici konumunda olduğu düşünülen velilere belli bir sıra gözetilerek; öğrencilerin okul dışı ilgi alanları sorulmuş ve detaylı olarak ilgi alanları belirlenmiştir. Ardından velilerin, bu ilgi alanlarına dair görüşleri sorularak zararlı ya da yararlı gördükleri noktalara dair bakış açıları ortaya koyulmuştur. Daha sonra velilerin eğitim sistemi hakkında görüşleri alınmıştır ve eğitim sistemini, öğrencilerin okul dışı yaşamlarıyla ilişkilendirerek değerlendirmeleri istenmiştir. Çoğunlukla eğitim sistemi hakkında olumsuz görüşler sunduğu görülen velilere son olarak popüler kültür metinlerinin ders içeriği olarak kullanılıp kullanılmayacağı sorulmuştur. Bu aşamaya kadar çocuklarının okul dışı yaşamlarını oluşturan ilgi alanları ile bu ilgi alanlarına yönelik görüşlerini ifade eden velilerin, Türkçe derslerine yeni bir boyut kazandırılması konusunda önemli bilgiler verdiği görülmüştür.

Araştırmanın katılımcılarını oluşturan 7. sınıf öğrencileri için önem taşıyan popüler kültür metinlerine yönelik tartışma. Araştırmada öğrencilerin okul dışı yaşamlarını oluşturan popüler kültür metinlerine dair bilgiler verilmiştir. Verilen bilgilerde öğrencilerin okul dışı yaşamlarında en çok internet ortamında vakit geçirdikleri görülmüştür. Bu yönüyle Can, Türkyılmaz ve Karadeniz (2010)'in çalışmasının bulguları ile paralellik göstermektedir.

Fakat Can, Türkyılmaz ve Karadeniz (2010)'in çalışması doğrudan popüler kültür metinlerini belirlemeye yönelik gerçekleştirilmemiştir. Çalışma, internet kullanımına ağırlık vermiştir. TÜİK (2013) verileri, 6-15 yaş grubundaki çocukların %38.2'sinin günde iki saat, %47.4'ünün günde üç ile on saat arası, %11.8'inin ise günde on bir ile yirmi dört saat arası internete girdiklerini göstermektedir. Bu yönüyle TÜİK (2013) verileri çalışmanın bulguları ile paralellik göstermektedir.

Araştırmanın bulgularında, öğrencilerin en çok sosyal medya, televizyon ve müzikle ilgilendikleri görülmüştür. Bu yönüyle Gür, Dalmış, Boz, Kırmızıdağ ve Çelik (2012)'in yapmış olduğu çalışma araştırmanın bulgularını kısmen desteklemektedir. Gür ve arkadaşları (2012), öğrencilerin boş zamanlarında en sık yaptıkları üç şeyin, televizyon izlemek; kitap, dergi, gazete okumak ve sosyal medyada vakit geçirmek olduğunu belirtmiştir. Gür ve arkadaşları (2012) kendi çalışmalarında, bu araştırmadan farklı olarak kitap, dergi ve gazete okumayı en çok yapılanlar listesine eklemiştir. TÜİK (2013) verileri ise gençlerin interneti, en fazla sosyal ağlara girmek (%54.7), haberlere ulaşmak (%39.9), bilgi edinmek (%39.3) için kullandıklarını; ayrıca günün ortalama 53.5 dakikasını sosyal ağlarda, 42.7 dakikasını oyun oynayarak ve 28.2 dakikasını film ya da müzik indirerek geçirdiklerini göstermektedir. Yapılan bu çalışmalar araştırmanın bulgularını desteklemektedir.

Öğrencilerin okul dışı yaşamlarında ilgi alanlarını oluşturan bu popüler kültür metinlerinin, okul içi uygulamalarda nadiren kullanıldığı bilinmektedir. Öğrenciler Türkçe derslerinde, ders kitaplarında yer alan okuma, dinleme-izleme metinleri ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından önerilen 100 temel eser ile etkileşim hâlinde bulunmaktadır. Bu metinlerin öğrencilere uygunluğunun, alanyazında tartışılmalı bir konu olduğu bilinmektedir. Konuyla ilgili olarak Gün (2012), Gündoğdu (2011) ve Alyılmaz (2010), Türkçe derslerinde kullanılan metinlerin; okuma alışkanlığı kazandırmada yetersiz olduğunu, öğrenciler açısından uzun ve sıkıcı bulunduğunu; güncel sorunlara çözüm getirme konusunda yeterli olmadıklarını

ifade etmiştir. 100 temel eserde yer alan kitaplar da öğrencilere okuma alışkanlığını kazandırmada ve okumaya olan tutumu olumlu yönde etkilemede tam olarak yeterli değildir (Okur ve Arı, 2014). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (6,7,8. Sınıflar) (MEB.,2006)'ında Türkçe derslerinde farklı metin türlerinin kullanılabilmesi ifadesi yer almaktadır. Bu bakımdan çalışmanın bulgularının, öğrencilerin gerçek yaşamlarında ilgi duydukları metin türlerini sıklıklarına göre ortaya koymasından dolayı metin seçiminde, öğretmenlere rehberlik edebileceği düşünülmektedir.

Popüler kültür metinleri ile ilişkilendirilmiş Türkçe dersinin uygulama sürecine yönelik tartışma. Popüler kültür metinlerinin eğitimde kullanılması alanyazında tartışılan bir konu olmuştur. Çünkü popüler kültür metinlerinin, çocuklar ve gençler üzerinde olumsuz etkilere yol açacak içerikleri de barındırdığı bilinmektedir. Fakat bu olumsuz etkilerin, tüm popüler kültür metinlerine genellenmesinin doğru olmadığı düşünülmektedir. Bu metinler içerisinde, araştırmanın bulgular kısmında da görüldüğü üzere, öğrencilerin akademik gelişimlerini olumlu yönde etkileyecek olanların da bulunduğu iddia edilmektedir. Popüler kültüre karşı olumsuz bakış açısının, yetişkinlerin popüler kültüre yabancı olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Oysaki günümüz çocuklarının oyunlarının içeriği popüler kültür metinleri ile ilişkilidir (Marsh and Millard, 2000). Bu bakış açısıyla bağlantılı olarak Grugeon (2005), öğrencilerin, okul dışı yaşamlarında popüler kültür metinlerine yoğun bir şekilde maruz kaldığını ve öğrenciler tarafından bilinen bu metinlerin, eğitimde olumlu anlamda kullanılabilmesini ifade etmiştir. Ayrıca Willett (2005)'e göre, popüler kültür, zengin bir sınıf ortamı sağlayarak öğrenme ve öğretme sürecini olumlu yönde etkilemektedir. Morrell ve Duncan- Andreda (2006) konuyla ilgili olarak, öğrencilere popüler kültür metinlerinin negatif görüntüsünü yıkmak ve kendi gerçekliklerini oluşturmak için sorumluluk verilirse karşı anlatılar geliştirmeyi öğrenebileceklerini belirtmiştir. Ayrıca araştırmanın popüler kültür beceri alanındaki amaç ve kazanımları ile benzer bir görüş iddia eden Hall (2012) öğrencilerin, popüler

kültür metinleri ile sunulan ırkçı, cinsiyetçi ve kültürel klişeleri belirlemeye çalışmaları gerektiğini iddia edilmiştir. Ayrıca metinlerin içinde bu klişelerin ne kadar yüceltildiğini değil kendilerinin metnin dışında günlük hayatlarında bunları yüceltip yüceltmediklerini de düşünmeleri gerektiğini söylemiştir. Bu açıardan bakıldığında, araştırmanın uygulama sürecinde kullanılan metinler gibi öğrencilerin ilgileri, ihtiyaçları ve psikolojileri üzerinde olumsuz etkileri göz önünde bulundularak ve uzman görüşleri alınarak popüler kültür metinlerinin eğitimde kullanılabileceği düşünülmektedir.

Alanyazında, eğitimde popüler kültür metinlerinin kullanılması, müfredat ile ilişkili popüler kültür ve müfredat olarak popüler kültür diye iki şekilde ele alınmıştır (Schultz ve Throop, 2012). Bu çalışmanın, popüler kültür ile ilgili program geliştirmek gibi bir iddiası bulunmamaktadır. Çalışma var olan Türkçe derslerini, popüler kültür metinleriyle ilişkilendirmeyi amaç edinmiştir. Heath (1983), bu konuyla ilgili olarak, popüler kültür metinlerinin, ana dili öğretim programına dâhil edilmesinin gereklilik olduğunu ifade etmiştir. Bu amaç doğrultusunda da popüler kültür metinleri, eylem araştırması süreci boyunca Türkçe dersinde iki boyutta ele alınmaya çalışılmıştır. Bunlardan ilki, popüler kültür metinleri ile Türkçe dersi; diğeri ise popüler kültür metinleri hakkında Türkçe dersidir. Ortaokul öğrencileri okulda okumayla ilgili tecrübeye sahip olmalarına rağmen sıklıkla eğlence için okumakla akademik amaçlar için okumak arasında farklar olduğunu anlamamaktadırlar (Moje ve Sunderland, 2003). Pek çoğu kaynağını ya da desteklenen bakış açısını düşünmek için duraksamadan metinlerden yüzeysel düzeyde bilgi edinmektedirler (Marshall ve Klein, 2009). Bu çalışmada, öğrencilerin popüler kültür metinlerini okurken hem eğlenmeleri hem bilgi edinmeleri hem de bu metinlere karşı eleştirel bakış açısı kazanmaları amaçlanmış ve gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Bu konuda Beavis (2014), popüler kültür metinlerinin hem ana dili eğitiminde temel dil becerilerin geliştirilmesinde kullanılabileceğini hem de bu metinlerle öğrencilerin okul dışı yaşantısıyla bağ kurulabileceğini iddia etmiştir. Marsh ve arkadaşları

(2005) da çalışmalarında, popüler kültür metinlerinin, okul içi ve okul dışı yaşantıyı birleştirdiğini ortaya koymuştur. Popüler kültür metinlerini ana dili eğitimi ve eleştirel okuryazarlık bağlamında ele alan Stevens (2001), yedinci sınıf öğrencilerinin ana dili öğretimleri üzerine yaptığı çalışmasında, popüler kültür metinlerini, eleştirel bakış açısını merkeze alarak ders süreciyle ilişkilendirmiştir. Benzer bir bakış açısıyla Morrell ve Duncan-Andrade (2006), ilköğretim ikinci kademe öğrencileri üzerine yaptığı çalışmasında, popüler kültür metinlerinin sadece eleştirel düşünme becerilerini geliştirmede aynı zaman eleştirel yazma becerilerini de geliştirdiği sonucuna ulaşmıştır. Bunlar gibi popüler kültürün ana dili eğitimiyle ilişkilendirilmesi üzerine yapılan daha birçok çalışmanın (bakınız: Alvermann, 2012; Alvermann, Xu ve Marilyn, 2003; Bausell, 2006; Buelow, 2011; Hall, 2012; Hise, 1972; Lawrence, McNeal ve Yıldız, 2009; Marsh, 1999; Marsh, 2006; Ryan, 1992; Schoon, 2010; Skinner, 2006; vb.) sonucu, bu araştırmanın bulgularını desteklemektedir. Bu çalışmada da ana dili eğitimi kazanımları, popüler kültür metinleri ile kazandırılmaya; aynı zamanda popüler kültür kazanımları ile de bu metinleri sorgulama, değerlendirme becerileri geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu yönüyle İlköğretim Türkçe Dersi (6-8.sınıflar) Öğretim Programı (2006)'yla örtüşmektedir. Bu konuyla ilgili İlköğretim Türkçe Dersi (6-8.sınıflar) Öğretim Programı (2006)'ında öğrenme, öğretme süreciyle ilgili olarak şu ifade yer almaktadır:

“Türkçe Dersi Öğretim Programı, öğrencinin birikim, beceri ve gelişimlerini göz önünde bulunduran ve öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşımla hazırlanmış olup, bütün kazanım ve etkinlikler bu açıdan ele alınmıştır. Bu nedenle programda, öğrenme etkinlikleri bir bütünlük içinde değerlendirilmiş, öğrencinin katılımını gerektiren uygulamalara yer verilmiştir. Bu uygulamalar; bireysel farklılıklara duyarlı, bağımsız veya grup içinde öğrenmeyi özendiren, öğretim etkinliklerini okul dışına da taşıyan bir nitelik göstermektedir.”(MEB, 2006, s.9).

Okul dışı yaşantıyla uyum, ana dili eğitimi kazanımlarını yerine getirme, popüler kültür metinlerini sorgulama ve değerlendirmenin yanı sıra bu araştırmanın bulgularında yeniden oluşturma basamağında öğrenciler edindikleri bilgilerden hareketle kendi popüler kültür

metinlerini üretmişlerdir. Bu yönüyle de yenilenen ve önümüzdeki yıllarda aşamalı olarak uygulamaya geçilmesi planlanan İlköğretim Türkçe Dersi (1-8.sınıflar) Öğretim Programı (2015)'nın genel amaçlarını karşıladığı düşünülmektedir. İlköğretim Türkçe Dersi (1-8.sınıflar) Öğretim Programı (2015) genel amaçlarında 9. ve 10. maddelerde şu ifadeler yer almaktadır:

“9. Basılı materyaller ile çoklu medya kaynaklarından bilgiye erişme, bilgiyi kullanma ve üretme becerilerini geliştirmek,

10. Çoklu medya ortamlarında aktarılanları sorgulamalarını sağlamak,”
(MEB, 2015,s.5).

Bu bakış açılarıyla hareket edilerek tasarlanan 6 haftalık eylem araştırması süreci boyunca Türkçe dersi kazanımları, popüler kültür metinleri olan hiphop müzik, çizgi romanlar ile süper kahramanlar, çizgi film ve futbolcu kartları ile ilişkilendirilerek gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.

İlk alt temanın popüler kültür metni olan hip hop tarzı müzik, diğer ismiyle rap ile yapılan uygulamalarda, Türkçe dersi yıllık planda yer alan okuma (okuma kurallarını uygulama, metni anlama ve çözümleme, söz varlığını zenginleştirme, okuma alışkanlığı kazanma), konuşma (konuşma kurallarını uygulama, sesini ve beden dilini etkili kullanma, hazırlıklı konuşma yapma), yazma (yazma kurallarını uygulama, planlı yazma, kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma) ve son olarak dil bilgisinde farklı kelime türlerine ait kuralları kavrama ve uygulama) beceri alanlarına yönelik amaçlar yerine getirilmiştir. Bununla birlikte popüler kültür metinleri ile ilgili amaç (popüler kültür metinlerinin bileşenlerini tanıma, popüler kültür metinleriyle kendini bütünleştirme, popüler kültür metinlerini dil kullanımı, toplumsal ve içerik açısından değerlendirme, popüler kültür metinleri sayesinde yeni metinler üretme) ve kazanımları da gerçekleştirilmiştir. Rap müziğinin ilişkilendirilmesi ile gerçekleştirilen Türkçe dersiyle ilgili olarak öğrenci görüşleri, daha çok okul dışı yaşantıyla ilişki kurulması üzerine yoğunlaşmıştır. Öğrenciler, rap müziğinin onların günlük hayatlarının bir

parçası olduğunu ve okulda gerçekleştirdikleri bu uygulamanın okul dışı yaşamlarına benzediğini ifade etmişlerdir. Metin ve etkinliklerin ilgi çekici olduğunu belirten öğrenciler aynı zaman da temel dil becerilerinin gelişimine katkıda bulunduğu öğrenci günlüklerine yansımıştır. Alim (2007) ve McCrary (2005), yapmış oldukları çalışmalarında, hip-hop metinlerinin sınıfa getirilmesinin, öğrencilerin okuma ve yazma becerilerini geliştirdiğini belirtmiştir. Kelly (2013) de ana dili öğretimi üzerine yapmış olduğu çalışmasında, hip hop müziğinden, tıpkı bu çalışmada olduğu gibi dil öğretiminde yararlanmış ve aynı zamanda dil öğretimini de içine alan hip-hop kültürü hakkında eleştirel bakış açısını geliştirecek bir müfredat önerisinde bulunmuştur. Bunlarla birlikte alanyazında hip-hop kültürü üzerine yapılan çalışmalar (bakınız: Forell, 2006; Hall, 2012; Love, 2014; Rickford ve Finegan, 2004; Sitomer, 2006,vb.) temel dil becerilerine katkı ve eleştirel okuryazarlık bakımından bu araştırmanın bulgularını desteklemektedir. Türkiye’de rap müzik ile dil eğitime yönelik çok az çalışma bulunmaktadır. Bunlardan birisi Aksoy (2012)’un ninni ve masalları, rap müziği biçiminde seslendirip gelecek kuşaklara aktarması görüşlerine dayanan çalışmasıdır. Aksoy’un bu çalışması, metinlerarasılığı gözetmesi açısından bu araştırmanın bulguları ile benzerlik göstermiştir. Çünkü bu çalışmada da öğrenciler ana metinden hareketle popüler kültüre dair edindikleri eleştirel bakış açısını da sürece dâhil ederek kendi metinlerini üretmişlerdir. Bir diğer çalışma ise Aşal ve Vural (2011)’ın rap müzikteki şiddet unsurlarına eleştirel bakış açısı kazandırmaya çalıştığı, çalışmasıdır. Bu çalışma da rap müzik tamamen olumsuz bir bakış açısıyla ele alınmıştır. Bu yönüyle araştırma bulgularını desteklememektedir. Oysaki öğretimin etkili kılınmasında müziğin de önemli bir yeri bulunmaktadır (Sever, 2006). Ayrıca adı geçen her iki çalışma da ana dili eğitime yönelik değildir.

İkinci alt temanın popüler kültür metni, çizgi roman ve süper kahramanlardır. Bu metnin yer aldığı yaklaşık bir buçuk haftalık eylem araştırması sürecinde, okuma (okuma kurallarını uygulama, metni anlama ve çözümleme, söz varlığını zenginleştirme), konuşma (konuşma

kurallarını uygulama, hazırlıklı konuşmalar yapma), yazma (yazma kurallarını uygulama, planlı yazma, kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma) ve dil bilgisi (kelime türleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama-uygulama) becerilerine dair amaçlar ve kazanımlar gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Aynı zaman da popüler kültür hakkında Türkçe dersi amaç ve kazanımlarıyla ilişkili popüler kültür amaçları (popüler kültür metinlerinin bileşenlerini tanıma; popüler kültür metinlerini dil, içerik açısından değerlendirme; popüler kültür metinleri aracılığıyla yeni metinler/anlamlar üretme) gerçekleştirilmiştir. Alanyazındaki çalışmalara (bakınız: Bitz, 2010; Boerman-Cornell, 2013; Chun, 2009; Dallacqua, 2012; Danzak, 2011; Gavigan ve Tomasevich, 2013; Gray, 1943; Jacobs, 2007; Kılıçkaya ve Krajka, 2012; Mei-Hung ve Boe-Shong, 2012; Morrison, Bryan ve Chilcoat, 2002; Rapp, 2011; Swain, 1978; Schwarz, 2006; Wissman ve Costello, 2014; Zimmerman, 2008) bakıldığında çizgi romanların, ders içeriği olarak sınıfta kullanılabilir uygun materyaller olduğu görülmektedir. Bu çalışmalarda çizgi romanlar genellikle okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesinde; ayrıca eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesinde kullanılmıştır. Örneğin, Kersulov (2016)'ın yapmış olduğu çalışma, bunlardan bir tanesidir. Sınıf içi uygulamalarda, öğrencilere kendi çizgi romanlarını tasarlatan Kersulov'a göre çizgi romanlar, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesinde önemli metinlerdir. Çizgi romanların okuma, yazma becerisini geliştirmede ve öğrenci merkezli bir sınıf ortamı oluşturmada önemli içerikler olduğuna dair benzer bir görüş de Bakis (2012)'in çalışmasında ortaya koyulmuştur. Türkiye'de yapılan çalışmalara bakıldığında Cihan (2014)'ın yapmış olduğu çalışmanın bulguları ile bu araştırmanın bulguları örtüşmektedir. Fakat Cihan (2014) çalışmasında sadece dil bilgisi amaçlarından birini ele alıp onun kazanımları ile ilgili teorik bir çerçeve sunmuştur. Bu yönüyle uygulamaya dönük olan ve tüm becerileri ele alan bu çalışmayla farklılık göstermektedir. Can, Türkyılmaz ve Karadeniz (2010); İşcan, Arıkan ve Küçükaydın (2013); Karatay (2007) çalışmalarında, çizgi romanın bir

okuma metni olarak okutulması gerektiğine dikkat çekmişlerdir. Bu çalışmalar, araştırmanın bulgularını desteklemektedir.

Üçüncü alt temanın popüler metni, çizgi film ile Türkçe dersi dinleme (dinleme kurallarını uygulama, dinleme/izleme metnini anlama ve çözümleme, dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme, söz varlığını zenginleştirme), konuşma (hazırlıklı konuşmalar yapma), yazma (planlı yazma, farklı türlerde metinler yazma, yazım ve noktalama kurallarını uygulama) ve dil bilgisi (kelime türleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama-uygulama) becerilerine dair amaçlar ve kazanımlar gerçekleştirilmiştir. Çizgi filmler kültürün aktarılmasında önemli bir yere sahip (Alicenap, 2015; Türkmen, 2012) olduğu için aynı zamanda popüler kültür hakkında Türkçe dersi amaç ve kazanımlarıyla ilişkili popüler kültür amaçları (popüler kültür metninin bileşenlerini tanıma; popüler kültür metinlerini toplumsal açıdan değerlendirme, popüler kültür metinlerini içerik açısından değerlendirme; popüler kültür metinleri aracılığıyla yeni metinler/anlamlar üretme) gerçekleştirilmiştir. Fowles (1970) çalışmasında, çizgi filmleri hem dil öğretiminde bir araç olarak kullanmış hem de kültürün aktarıcısı olarak görmüştür. Çizgi filmler içinde yer alan mizah unsurlarını, toplumun kültürel yapısıyla eşleştirmiştir. Bu bakımdan çalışma, araştırmanın bulgularını desteklemektedir. Benzer bir bakış açısıyla Disney'in çizgi filmlerini ele alan Müller- Hartmann (2007), onları ana dili eğitimi derslerinde dil becerilerinin geliştirilmesinde ders içeriği olarak kullanmış; ayrıca popüler kültür metni olarak (kültürel öğeler, cinsiyetçi yaklaşım vb.) da öğrencilere eleştirel bakış açısı kazandırmaya çalışmıştır. Çizgi filmlerdeki cinsiyetçi yaklaşım Kalaycı (2015)'nin çalışmasında da görülmüştür. O da çizgi filmlerde, kıyafetlerden, hareketlere varıncaya kadar cinsiyetçi bir yaklaşımın aktarılmaya çalışıldığını ifade etmiştir. Araştırma Bursalı ve Ünal (2015); Karakaş ve Sarıçoban (2011); Bektaş ve Şahin (2011); Karakuş ve Baki (2015)'nin çalışmalarıyla söz varlığını zenginleştirme açısından benzetilmektedir. Türkiye'deki atıf yapılan araştırmalarda popüler kültür metinleri ya sadece ders

içeriğinde bir araç olarak kullanılmış ya da sadece belli bir üretim amacı olan popüler kültür metni olarak ele alınmışlardır. Bu yönüyle bu araştırmayla tamamen örtüşmemektedir. Çünkü bu araştırmada her bir popüler kültür metni hem dil becerilerinin aktarılmasında bir araç özelliği hem de popüler kültür metni olarak merkeze alınıp irdelenen bir içerik özelliği göstermektedir.

Son olarak, dördüncü alt temada futbolcu kartları metni kullanılarak eylem araştırması süreci gerçekleştirilmiştir. Daha önceki alt temalarda olduğu gibi bu alt temada da Türkçe dersi amaç ve kazanımlarının yanı sıra popüler kültür metinleri amaç ve kazanımları da gerçekleştirilmiştir. Türkiye’de futbolcu kartları ile ana dili eğitimi ilişkilendiren bir çalışma yapılmadığı görülmüştür. Bu anlamda araştırma hem yeni hem de farklı bir içerikle ana dili eğitimi sürecinde rehber özelliği göstermektedir. Ayrıca İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (6,7,8. Sınıflar) (MEB., 2006, s.56)’nda okuma metinleri ile ilgili olarak *“Ders kitabındaki metinler, içeriğe uygun çeşitli görsel materyaller (fotoğraf, resim, afiş, grafik, karikatür, çizgi film kahramanları vb.) in yanı sıra atasözü, özdeyiş, duvar yazısı veya sloganlarla desteklenebilir.”* ifadesi ile kullanılan metnin türü örtüşmektedir. Bununla birlikte ABD’de ana dili eğitimi müfredatında yer alan okuma standartları doğrudan futbolcularla ilgili gerçek yaşam deneyimlerine yönelik metinlerin derslerde kullanılmasını önermektedir.

Popüler kültür metinleri ile bütünleştirilmiş Türkçe dersleriyle gerçekleştirilen öğretime ilişkin öğrenci görüşlerine yönelik tartışma. Alt temalara göre gerçekleştirilen eylem araştırması sürecinde öğrenci görüşlerinden hareketle insan sevgisi alt temasına dair dört alt boyut; vatan sevgisi alt temasına dair üç alt boyut; aile sevgisi alt temasına dair üç alt boyut, millet sevgisi alt temasına dair dört alt boyutta kategorilere ulaşılmıştır. Bu alt temaların hepsinde en sık görülen kategori, “okul dışı yaşantı ile ilişki” kategorisidir ve öğrenciler bu kategori altında sıklıkla gerçekleştirilen eylem araştırması sürecindeki Türkçe dersi ile okul dışı yaşamlarının benzerlik gösterdiğini belirtmişlerdir. Araştırmanın bu bulgusuyla ilişkili olarak Schultz ve Throop (2012), popüler kültür metinlerinin okul, ev, toplum üçlüsü arasında bir sınır

olduğunu ve bağlantıyı sağlamak için popüler kültür metinlerinin incelenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (6,7,8. Sınıflar) (MEB., 2006, s.9)'nda, öğrenme-öğretme süreciyle ilgili olarak “...*Bu uygulamalar; bireysel farklılıklara duyarlı, bağımsız veya grup içinde öğrenmeyi özendiren, öğretim etkinliklerini okul dışına da taşıyan bir nitelik göstermektedir.*” ifadesi yer almaktadır. Bu anlamda, yapılan eylem araştırması sürecinin, İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (6,7,8. Sınıflar)'nun öğrenme-öğretme sürecine dair öngördüğü şartları yerine getirdiği görülmektedir. Ancak farklılık gösterdiğini belirten öğrenciler de bulunmaktadır. Buna sebep olarak öğrencilerin Türkçe dersini dil bilgisi etkinliklerinden ibaret görmeleri gösterilebilir.

Öğrencilerin eylem araştırması sürecinde gerçekleştirilen etkinliklerle ilgili olarak en çok ilgi çekici, ardından da eğlenceli ve öğretici olduğunu belirttikleri görülmüştür. Alverman (2012), kendi araştırmasında bu çalışmanın bulgularıyla ilişkili olarak öğretmenlerin, öğretim sürecinde, öğrencilerin ilgilerini çekmek için popüler kültür ile gerçekleştirilen etkinliklere ihtiyaç duyduklarını ifade etmiştir. İlköğretim öğrencileriyle üç haftadan fazla Batman ve Batwoman karakterleri vasıtasıyla uygulama süreci gerçekleştiren Marsh (1999) da kendi çalışmasında popüler kültür ile gerçekleştirilen etkinliklerin öğrenciler için ilgi çekici olduğunu belirtmiştir. Ayrıca Marsh (1999) çalışmasında, popüler kültür metinlerinin okuma ve yazma becerilerini geliştirdiğini ve bu becerileri günlük yaşamda etkili bir şekilde kullanabilmeleri için öğrencilere farkındalık kazandırmada popüler kültür metinlerinin önemine dikkat çekmiştir. Popüler kültür metinlerinin, dil becerileri üzerindeki etkisi bu araştırmanın bulgularıyla örtüşmektedir. Benzer bir bakış açısıyla Morrell ve Duncan- Andreda (2006)'da kendi çalışmasında, popüler kültür metinlerinin ana dili eğitimine katkısına ve eleştirel bakış açısını geliştirdiğine dikkat çekmiştir. Popüler kültür metinlerinin, temel dil becerileri üzerindeki etkisine dair Buckingham ve Green (1994); Lawrence, McNeal ve Yıldız (2009) araştırmasında, popüler kültür metinlerinin öğrencilerin okuma ve yazmaya karşı

motivasyonlarını olumlu yönde etkilediğini iddia etmiştir. Öte yandan yapılan çalışmalardan farklı olarak bu araştırmada, etkinlikleri sıkıcı bulan öğrenciler de olmuştur. Bunlar daha çok metne yönelik soruların sorulduğu klasik etkinliklere yönelik yapılan yorumlardır. Yapılan çalışmalardan farklı olarak bir diğer dikkati çeken nokta ise öğrencilerin Türkçe dersini dil bilgisinden ibaret görmesi ve dil bilgisi ile ilgili etkinliklere gelince bir anda ciddi bir tavır takınmalarıdır. Popüler kültür metinleriyle gerçekleştirilen etkinliklerin eğlenceli olduğunu düşünen ve eğlendiği gözlemlenen öğrencilerin, dil bilgisi etkinliklerini gerçekleştirirken bir zorunluluk hissederek yaptıkları görülmüştür.

Etkinlikler kategorisine dair görüşlerden sonra en fazla görüş bildirilen kategori metin, kategorisidir. Öğrencilerin, eylem araştırması süreci için seçilen metinlerle ilgili olarak sıklıkla ilgi çekici olduğu yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür. Hall (2012)'nin yapmış olduğu çalışma bu araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir. Popüler kültür metinlerine duyulan ilginin derse ilgiyi de olumlu yönde etkilediği düşünülmektedir. Fakat metinlere dair olumlu görüşlerin yanı sıra dikkat çekici olmadıklarına dair olumsuz görüş sunan öğrenciler de olmuştur.

Son olarak eylem araştırması sürecinin verimliliğine dair öğrenciler, anlamlı öğrenmeler gerçekleştirdiklerini belirtmişlerdir. Benzer bakış açısıyla Morrell ve Duncan- Andreda (2006) popüler kültür metinlerinin, öğrencilere çoklu bir ortam sunduğunu ve bu ortamda öğrencilere popüler kültür metinlerinin olumsuz etkisini yıkmak için sorumluluk verilirse karşı anlatılar geliştirebileceklerini ifade etmişlerdir. Bu sorumluluğun da kalıcı öğrenmeler gerçekleştireceğine gönderme yapmışlardır. Popüler kültür metinlerinin anlamlı öğrenmeler sağladığına dair Gee (2007) ve Hise (1972), kendi araştırmasında, bu çalışmanın bulguları ile örtüşen görüşler sunmuştur. Temur ve Vuruş (2009) çalışmasında, popüler kültür metinlerinin öğrencilerin Türkçe kullanımını, olumsuz yönde etkilediğini ifade etmiştir; bu yönüyle araştırmanın bulguları ile çelişmektedir. Temur ve Vuruş (2009) dil bilgisi kurallarına

uyulmadığı konusuna dikkat çekmiştir. Yapılan çalışmalardan farklı olarak bu araştırmanın bulgularında dikkat çeken noktalardan biri ise öğrencilerin popüler kültür metinleriyle ilişkilendirilmiş Türkçe dersini TEOG sınavıyla karşılaştırması ve eylem araştırması sürecinde gerçekleştirilen Türkçe dersini TEOG sınavına katkı sağlayan bir ders olarak görmemesidir. Çünkü süreç boyunca öğrencilerde gözlemlenen ve onların görüşlerinden hareketle, öğrenciler Türkçe dersini dil bilgisinden ibaret görmektedir. Öyle ki konuşma, yazma, dinleme ve okuma becerilerinin Türkçe dersinin temel becerileri olduğunun dahi farkında olmadıkları araştırma günlüklerine yansımıştır.

Sonuçlar

Bu bölümde, araştırmanın bulgularından hareketle araştırma sorularına yönelik sonuçlara yer verilmiştir.

Aile ve öğretmenlerin, çocukların popüler kültür metinlerine yönelik görüşlerine dair sonuçlar. Aile ve öğretmen görüşlerine yönelik bulgulardan hareketle bu bölüm “öğretmen görüşlerine yönelik sonuç” ve “veli görüşlerine yönelik sonuç” olmak üzere iki başlık altında sunulmuştur.

Öğretmen görüşlerine yönelik sonuç. Sınıf içi uygulamalardan hareketle öğrencilerin popüler kültür algılarına ve Türkçe derslerine dair görüşlerini sunan öğretmen görüşlerinden hareketle şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- KÖ1 adlı öğretmen dışında diğer öğretmenler, Türkçe dersinde var olan okuma, konuşma ve yazma etkinliklerinin, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına tam olarak hitap etmediğini ifade etmiştir. Öğretmenler dinleme beceri alanına yönelik etkinliklerle ilgili hiçbir görüş belirtmemiştir. Bu açıdan öğretmenlerin, dinleme beceri alanını yok saydığı görülmektedir.
- Türkçe dersinde var olan okuma ve dinleme/izleme metinlerinde, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarının önemsenmediği görülmektedir. Hatta dinleme/izleme metinlerinin bulunmadığına dair görüşlerden hareketle öğrencilerin dinleme/izleme becerilerinin gelişiminin Türkçe derslerinde ihmal edilen bir alan olduğu söylenebilir.
- Türkçe derslerinde, öğretmenlerin öğrenme-öğretme sürecinde yararlanabileceği dinleme/izleme metni eksikliği, dinlemeye yönelik etkinlikleri de doğrudan etkilemektedir.

- KÖ1 ise edebi değeri yüksek metinlere karşı hayranlık duyduğu için bu metinler aracılığıyla yapılan etkinliklere de kendi bakış açısıyla cevap vermiştir. Bu bakımdan öğretmenlerin, sadece kendi doğrularını hesaba katarak öğrenme-öğretme sürecini gerçekleştirmesinin; süreci değerlendirmede öğrenci merkezliliği geri plana atması demektir.
- Okuma metinlerinin ve etkinliklerinin, öğrencilerin okul dışı yaşamlarıyla hiçbir ilişkisi olmadığı dikkat çekici noktalardan biridir. Okul içi yaşamla okul dışı yaşamı birleştirmeyen bir Türkçe dersinin kalıcı öğrenmeler sağlama ve öğrencileri gerçek hayata hazırlama gibi bir işlevi söz konusu olamaz.
- Her ne kadar popüler kültür metinleriyle ilişkilendirilmiş bir Türkçe dersi resmi olarak var olmasa da öğrenme-öğretme süreci sırasında öğrencilerin, okul dışı yaşamlarıyla ders içi etkinlikleri ilişkilendirme çabasına girdikleri görülmektedir. Bu durum öğrencilerin, Türkçe ders içeriğini, kendi yaşam alanlarıyla bütünleştirme ve kendi tecrübeleri ile anlamlandırma çabasının sonucu olduğu söylenebilir.
- Türkçe dersinde popüler kültür metinlerinin kullanılmasının, okuma, konuşma, yazma ve dinleme becerilerinin gelişimine katkı sağlayacağı görülmüştür. Öğretmen görüşlerinden hareketle popüler kültür metinlerinin Türkçe derslerinde kullanılmasının, özellikle dinleme eğitimi ile ilgili eksikliği ortadan kaldıracağı görülmektedir.
- Popüler kültür metinlerinin, öğrencilerin okul dışı yaşamının bir parçası olması sayesinde Türkçe dersiyle ilişkilendirerek kullanılmasının, öğrenme-öğretme sürecini olumlu yönde etkileyeceği ve öğrencilerin kendilerini okula daha ait hissedeceği görülmektedir.

Veli görüşlerine dair sonuç. Öğrencilerin popüler kültür algılarına ve Türkçe derslerine dair görüşlerini sunan velilerin ifadelerinden hareketle şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Öğrencilerin okul dışı ilgili alanlarında ilk sırayı internet ortamlarının aldığı görülmektedir.
- Öğrencilerin internet kullanımı, çoğunlukla bilgi amaçlı değil; eğlence amaçlıdır.
- Öğrencilerin okul dışı yaşamlarını oluşturan ilgi alanları içinde Türkçe dersiyle ilişkili tek ilgili alanın kitap okumak olduğu dikkat çekmektedir. Veli görüşlerine bakıldığında, öğrencilerin okul dışı yaşamlarında okudukları kitapların Milli Eğitim Bakanlığı tarafından önerilen 100 Temel Eser değil; popüler kültür metinleri olduğu dikkat çekmektedir. Bu açıdan öğrencilere ne önerilirse önerilsin ya da ne sunulursa sunulsun kendi ilgi alanlarına ve beğenilerine göre okumak istedikleri kitap türlerini belirledikleri görülmektedir.
- Popüler kültür metinlerinin, aileler ve öğretmenler istese de istemese de var olduğu görülmektedir. Onların yaşamlarına ait olan bu metinlerin Türkçe dersinin amaçlarına uygun olarak derse getirilmesi gerekmektedir.
- Popüler kültür metinlerini yararlı bulan ve zararlı bulan veli sayısı arasında büyük bir fark olmadığı görülmektedir. Popüler kültür metinlerini yararlı bulan veliler için popüler kültür, çocuklarının kendilerini rahat hissettikleri ve okulda aldıkları eğitimin yoğunluğundan kaçıp kendilerini bulabildikleri bir alandır. Popüler kültür metinlerini zararlı bulan veliler ise tamamen korumacı ve yönlendirici bir tavır göstermektedir.
- Eğitim sisteminde sürekli yapılan değişikliklerin, sistemin velilerin gözünde daha da kötüye gitmesine sebep olduğu görülmektedir. Yapılan her değişiklik

öğrenci merkezîyetçilikten daha uzaklaşmakta ve öğrencileri bir yarışın içerisine sokmaktadır.

- Eğitim sistemi ve bu sistemin bir parçası olan Türkçe dersinin, öğrencilerin günlük yaşamıyla herhangi bir ilişkisi söz konusu değildir. Bu yüzden eğitim sistemi çocuklara hitap edememektedir. Öğrencilerin, arkadaşlık ilişkileri ve öğretmenlerine karşı yakınlıkları olmasa, okula karşı aidiyetleri söz konusu olmayacaktır.
- Türkçe dersiyle ilişkilendirilmiş popüler kültür metinleri öğrencilerin okula karşı aidiyet, derse karşı ilgilerini olumlu yönde etkilemenin yanı sıra özellikle temel dil becerilerinin geliştirilmesinde olumlu yönde katkı sağlayacaktır.

Araştırmanın katılımcılarını oluşturan 7. sınıf öğrencileri için önem taşıyan popüler kültür metinlerine yönelik sonuçlar. Anket bulgularından hareketle, öğrencilerin ilgi alanlarını oluşturan popüler kültür metinlerine yönelik sonuçlar şu şekilde gösterilebilir:

- Kız ve erkek öğrencilerin en çok tercih ettikleri popüler kültür metinleri arasında büyük farklılıklar bulunmamaktadır. Bu bakımdan öğrencilerin ilgi alanlarını oluşturan popüler kültür metinlerinde ortak bir algı oluştuğu görülmektedir.
- Öğrencilerin popüler kültür metinlerine yönelik tercihlerine bakıldığında bilinçli ya da bilinçsizce belli kategorilerden oluşmaktadır. İletişim, eğlence, temel ihtiyaçlar, ideal kişiler bu kategorileri oluşturmaktadır.
- Öğrencilerin popüler kültür algılarının, hitap ettiği hedef kitle açısından yerel ve evrensel olarak iki gruba ayrıldığı görülmektedir. Sosyal paylaşım siteleri, The Flash, Arrow, League of Legend gibi metinler evrensel olan popüler kültür metinlerini; Ben Bilmem Eşim Bilir, Kim Milyoner Olmak İster, Aşk Yeniden, Kiraz Mevsimi, Bilim çocuk gibi metinler ise yerel popüler kültür metinlerini

oluşturmaktadır. Bu iki metin türü arasında, öğrencilerin okul dışı yaşamında daha çok evrensel popüler kültür metinleri yer almaktadır.

- Okuldaki kitap okuma algısı ve okul dışındaki kitap okuma algısı arasında bir fark bulunmaktadır. Öğrencilere önerilen 100 Temel Eser, onların popüler kültür algıları içerisinde yer almamaktadır.
- Öğrencilerin popüler kültür metni olarak adlandırdıkları kitaplara bakıldığında, kız ve erkek öğrencilerin her ikisinde de fantastik içerikli metinler olduğu görülmektedir. Bu durum öğrencilerin, yaş dönemleriyle de ilgili olarak gerçek dünyadan uzaklaşıp popüler kültür metinlerinin arkasındaki kurgusal yaşama yönlendiklerini göstermektedir.
- Öğrencilerin ilgi alanlarını oluşturan popüler kültür metinleri içerisinde, Türkçe dersinde okuma metni ve dinleme/izleme metni olarak kullanılabilir metinler bulunmaktadır.

Popüler kültür metinleri ile ilişkilendirilmiş Türkçe derslerinin uygulama sürecine yönelik sonuçlar. Eylem araştırmacı sürecine dair bulgulardan hareketle şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Araştırmanın öğretim sürecinde birinci basamağı oluşturan ön bilgilerde, öğrencilerin popüler kültür metinleri hakkında var olan bilgileri ortaya konulmuştur. Böylelikle öğretim sürecinin son basamağı olan yeniden oluşturmaya gelindiğinde öğrencilerin edindikleri bilgiler ve değişimler daha net bir şekilde görülmüştür.
- Okul dışı yaşamlarında eğlenmek için yararlandıkları metinlerin ders sürecinde kullanılması, öğrencilerde nasıl yaklaşacaklarını bilmeme gibi bir tepkiye yol açmıştır. Sadece bir iki derste görülen bu karmaşa, sonraki derslerde yerini Milli

Eğitim Bakanlığı tarafından sunulan ders kitaplarındaki metinlere yaklaştıkları ciddiyetle bu popüler kültür metinlerine de yaklaşmaya bırakmıştır.

- Öğrencilerin okul dışı yaşamlarını oluşturan popüler kültür metinleriyle sözcük dağarcıkları geliştirilmeye çalışılmıştır. Günlük yaşamlarını oluşturan bu metinlerdeki kelimeleri yine kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek daha anlamlı çıkarımlarda bulunmuşlardır.
- Öğrenciler, popüler kültür metinlerini dil kullanımını açısından değerlendirirken gerçek ve gerçek dışı yapıları fark etme imkânı bulmuşlardır. Bu metinleri zaten bilen ve dil yapısı hakkında kendilerine çekici gelen noktalar hakkında bilgisi olan öğrenciler, bu metinlerle sunulan gerçekliği ve gerçek olmayı ayırt etmişlerdir. Bu sayede öğrenciler, gerçek ve mecaz anlamlı kelimelerin ne olduğunu fark etmişlerdir.
- Öğrencilerin, popüler kültür metinlerini dil kullanımını açısından değerlendirirken fark etme imkânı buldukları bir diğer konu ise kelime çeşitleridir. Bu metinler sayesinde fiil ve fiil türleri öğrencilere anlamlı bir şekilde sezdirilmiştir. Ayrıca anlam açısından çağrışıma yol açan kelimeler ile eş ve zıt anlamlı kelimeler arasındaki farklılıkları ayırt edebilmişlerdir.
- Popüler kültür metinleri, metni anlamaya yönelik etkinliklerde etkili bir şekilde kullanılabilmiştir. Çünkü gerçek hayatlarında bu metinlerle kendi istekleri ile ilişki içinde bulunan öğrencilerin, bu metinlerle ilgili çokça tecrübe edindikleri görülmüştür. Bu yaşanmışlıklar sayesinde öğrenciler, hem metni sorgularken hem de metne yönelik kendilerinde oluşturduğu duyguları yorumlarken geçmiş tecrübeleri ile ilişkilendirerek istekli açıklamalarda bulunmuşlardır.
- Yorumlama ve yeniden oluşturma basamaklarında, Türkçe dersinin programda ulaşılması hedeflenen temel becerilerinden; Türkçeyi doğru, güzel ve etkili

kullanma, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim kurma, problem çözme, araştırma, karar verme, bilgi teknolojilerini kullanma becerilerinin geliştiği görülmektedir. Bunların içerinden bilgi teknolojilerini kullanma becerisi ile ilgili olarak öğretim süreci sırasında kullanılan tabletler ve web 2.0 araçları, öğrencilerin derse karşı motivasyonlarını olumlu yönde etkilemektedir. Çünkü bu teknolojilerin Türkçe dersinde kullanılması onlara zengin bir öğretim süreci sunmaktadır.

- Popüler kültür metinleri aracılığıyla yaratıcı ve güdümlü konuşma; sesli okuma ve söz korusu ile okuma; seçici dinleme/izleme yöntemleri öğrencilerin ilgilerini çekecek şekilde gerçekleştirilmiştir.
- Popüler kültür metinleriyle ilişkilendirilmiş Türkçe derslerinde, dersin amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik herhangi bir sorunla karşılaşmamıştır. Popüler kültür metinleriyle Türkçe dersi amaçları gerçekleştirilmiştir.
- Popüler kültür metinleri hakkında eleştirel bakış açısı kazandıkları ve bu metinlere nesnel değerlendirmelerde bulanabildikleri görülmüştür. Bu sayede öğrencilerin, popüler kültür metinleri ile sunulan gerçekliğin tamamen kendi gerçeklikleri gibi kabul edip etkilenmelerinin önüne geçildiği düşünülmektedir.
- Öğrenciler, popüler kültür metinlerini toplumsal bağlamda değerlendirmiştir. Bu metinlerin, toplumun değerlerini taşıdıklarına ve aynı zamanda toplumdan aldığı değerlerle toplum üzerinde de önemli bir etkisi olduğuna dair farkındalık sahibi olmuşlardır.
- Popüler kültür metinleri aracılığıyla okuma, konuşma, dinleme/izleme, yazma ve dil bilgisi amaçlarının öğrencilere hitap eden bir içerikle gerçekleştirildiği görülmektedir.

Popüler kültür metinleri ile ilişkilendirilmiş Türkçe dersleriyle gerçekleştirilen öğretime ilişkin öğrenci görüşlerine yönelik sonuçlar. Araştırma bulgularından hareketle eylem araştırması süreci hakkında öğrenci görüşlerine dair sonuçlar şunlardır:

- Popüler kültür metinleriyle ilişkilendirilmiş Türkçe dersiyle ilgili olarak en fazla sıklık değerine sahip kategori “okul dışı yaşantı ile ilişki” kategorisidir. Bu kategori altında her ne kadar öğrencilerden eylem araştırması sürecinin, okul dışı yaşamlarıyla farklı olduğunu söyleyenler olsa da görüşlerin büyük çoğunluğu Türkçe dersleriyle okul dışı yaşamları arasında benzerlik olduğu şeklindedir. Bu konuda en fazla görüş, seçilen metin türleri ile ilgilidir. Eylem araştırması sürecinde seçilen popüler kültür metinleri, okul dışı yaşamla bağlantı kurmada önem taşımaktadır.
- Okul dışı yaşamlarında eğlenerek ilgilendikleri popüler kültür metinlerinin sınıfa getirilmesiyle ilgili olarak öğrenciler, derslerin ilgi çekici ve eğlenceli geçtiğini sıklıkla ifade etmişlerdir.
- Öğrencilerin, tamamen yönlendirmelere dayanan ve cevabı belli olan bir etkinlikle karşılaştığında bu etkinliklere karşı olumsuz tepki geliştirdikleri görülmektedir. Bu bakımdan öğrenciler, kendilerini daha rahat ifade edebildikleri ve özgür hissettikleri bir Türkçe dersine ihtiyaç duymaktadırlar.
- Popüler kültür metinlerine dair günlük yaşamlarından etkileşim hâlinde olan öğrencilerin, bu metinlerle Türkçe dersi temel dil becerilerini ilişkilendirdiklerinde, temel dil becerileri konusunda anlamlı öğrenmeler gerçekleştirdikleri görülmektedir.
- Popüler kültür metinleri sayesinde öğrencilerin, geçmiş tecübeleri ile sınıf içi etkinlikleri bütünleştirdiği görülmüştür. Okul dışı yaşamlarında popüler kültür metinleri aracılığıyla kabul etmiş oldukları gerçeklikleri sorgulamışlardır. Bu

metinler aracılığıyla edinmiş oldukları bilgileri sınıf içi etkinliklerde paylaştıkları; sınıf içi etkinlikler sırasında öğrendikleri bilgileri de daha önceki bilgileriyle ilişkilendirerek bilgilerini aktardıkları görülmektedir.

- Öğrenciler, Türkçe dersleriyle ilişkilendirilen popüler kültür metinlerini ilgi çekici bulmaktadırlar.
- Popüler kültür metinleriyle ilişkilendirilmiş Türkçe derslerinde öğrencilerin zaman zaman ders içeriğini sorguladıkları görülmüştür. Bunun sebebi ise dil bilgisinin onlara göre az işlenmesidir. Öğrencilere göre Türkçe dersi sadece dil bilgisinden oluşmaktadır. Çünkü Türkçe dersi, onlar için TEOG sınavının hazırlayıcısıdır ve TEOG sınavı için de önemli olan dil bilgisine hâkim olmaktır.
- Türkçe dersi denilince akıllarına sadece dil bilgisi gelen öğrencilerin, okuma, dinleme/izleme, konuşma ve yazma becerilerinin Türkçe dersi içindeki önemini farkında olmadığı görülmektedir.
- Eylem araştırması sürecinde okuma, konuşma, yazma ve dinleme/izleme etkinlikleri sırasında öğrencilerin rahat bir şekilde kendilerini ifade ettikleri görülürken; dil bilgisi etkinliklerinde öğrencileri ciddi ve gergin bir havaya girmişlerdir. Bu durumun sebebi, dil bilgisinde, tek bir doğru cevabın olması ve bu doğru cevabı bulmanın verdiği kaygıdır.
- Popüler kültür metinleri sayesinde öğrenciler, farklı türlerde metinleri Türkçe derslerinden işleme imkânı bulduklarını ifade etmiştir. Farklı türlerde metinlerin kullanımını özellikle Türkçe dersinde ihmal edilen bir beceri olan dinleme/izleme ile ilgili öğrencilere zengin bir ders içeriği sunmaktır. Bu ders içeriğinin onların Türkçe dersine karşı ilgi ve isteklerini arttırdığı görülmektedir.

Öneriler

Çalışmanın bu bölümünde araştırma bulgularından hareketle uygulayıcılara ve araştırmacılara yönelik önerilere yer verilmiştir.

Uygulayıcılara yönelik öneriler. Araştırma bulgularından hareketle Milli Eğitim Bakanlığı'na, üniversitelerin Türkçe Eğitimi bölümlerine ve TÜBİTAK'a dair şu önerilerde bulunulabilir:

- Türkçe dersinin birebir uygulayıcısı olan öğretmenler, var olan ve kendilerine sunulan programı uygulamaktan başka bir rollerinin olmadığını ifade etmişlerdir. Bu konuda Milli Eğitim Bakanlığı, öğretmenlerin, program geliştirme ve içerik belirleme sürecinde daha etkin rol almalarını sağlayabilir.
- Ailelerin, Türkçe Öğretim Programı'nda yapılan değişikliklerden ve var olan içerikten memnun olmadıkları görülmüştür. Ayrıca içeriğin kim ya da kimler tarafından, neye göre belirlendiği konusunda da bir bilinmezlik içerisinde buldukları dikkat çekmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Türkçe Öğretim Programı'ndaki düzenlemelerden ders içeriğinin belirlenmesine kadar sistemin sağlıklı bir şekilde uygulanabilmesi için ailelerin görüşleri alınabilir. Böylece öğrencileri en iyi tanıyan ve onlarla en çok vakit geçiren ailelerden alınan dönütler Türkçe Öğretim programı'nın öğrenci merkezli bakış açısının etkili bir şekilde yerine getirilmesini sağlayabilir.
- Milli Eğitim Bakanlığı, öğrencilerin okul dışı yaşamlarını oluşturan popüler kültür metinlerini belirlemek için bir anket ya da görüşme formu geliştirebilir. Geliştirdiği bu ölçme aracını, her eğitim döneminin ilk haftasında öğretmenlerin kendi sınıflarında uygulamasını sağlayabilir. Belirlenen popüler kültür metinleri, öğrencileri Türkçe dersine daha aktif bir şekilde katmak ve akademik başarılarını arttırmak için o sene boyunca öğretim sürecinde kullanılabilir.

- Çalışmanın bulgularından hareketle, öğrencilerin Türkçe dersine karşı motivasyonlarını arttırdığı ve temel dil becerilerinde akademik gelişimlerini olumlu yönde etkilediği görülen popüler kültür metinleri hakkındaki kazanımlar, Milli Eğitim Bakanlığı'nda hâlihazırda uygulanan ilköğretim ikinci kademe Türkçe Öğretim Programı kazanımları ile ilişkilendirilebilir.
- Milli Eğitim Bakanlığı, 2015 yılında yenilemiş olduğu Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programını ilan etmiştir. Programın ders kitaplarını ise Milli Eğitim Bakanlığı'na önerilen kitaplar içerisinde seçeceğini duyurmuştur. Milli Eğitim Bakanlığı, bu konuda kitap önerisinde bulunacak kişi veya kişileri çocukların okul dışı yaşamlarını oluşturan popüler kültür metinleriyle ilişkili ders içeriği tasarlama konusunda teşvik edebilir.
- Araştırmanın bulgularında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından önerilen 100 Temel Eser'in ve Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerin öğrencilere hitap etmediği görülmüştür. Milli Eğitim Bakanlığı, popüler kültür kitaplarını, öğrencilerde hem edebi bir zevk uyandıracak hem de dil gelişimleri olumlu yönde etkileyecek şekilde düzenleyip alternatif bir okuma listesi olarak önerebilir.
- Türkçe dersi, TEOG gibi merkezi sınavların gölgesinde işlenen bir ders özelliği göstermektedir. Bu durum Türkçe dersinin, dil bilgisinden ibaret görülmesine ve öğrencilerin; okuma, yazma, dinleme/izleme, konuşma becerilerinin Türkçe dersi içindeki yerinin bile farkına varılamamasına yol açmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı, Türkçe dersinin, sadece dil bilgisinden ibaret görülmemesini sağlayacak yeni düzenlemelere gidebilir.
- Öğretmen, veli ile öğrencilerin Türkçe dersine yönelik bakış açılarına ve beklentilerine bakıldığında bir uyumsuzluk olduğu görülmektedir. Bu durum her

ne kadar bulunulan konum, yaş ve daha birçok değişkene bağlı olarak ortaya çıksa da Türkçe dersinin amaçlarına ulaşabilmesi ve kalıcı öğrenmeler gerçekleştirebilmesi için öğretmen, veli ve öğrenci arasında bir uyum yakalanması gerektiği düşünülmektedir. Bu yüzden Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmen, veli ve öğrencileri Türkçe dersi için ortak bir paydada buluşturmayı amaç edinen çalışmalar yapılabilir.

- Üniversitelerin Türkçe Eğitimi bölümleri altında “Popüler Kültür ile İlişkilendirilmiş Ana Dili Eğitimi” adlı bir seçmeli ders açılabilir. Yapılan bu çalışmanın bulguları, lisans ve lisansüstü düzeyde yapılan çalışmalarla kıyaslanabilir.
- TÜBİTAK, Bilim Çocuk dergisi gibi öğrencilerin ilgisini çeken; fakat temel dil becerilerinin gelişimine katkı sağlayacak ve popüler kültür metinlerine yönelik eleştirel bakış açısı kazandıracak yayınlar çıkarabilir.

Araştırmacılara yönelik öneriler. Çalışmanın bulgularından hareketle araştırmacılara yönelik aşağıda yer alan önerilerde bulunulmuştur:

- Bu çalışmada, Türkçe dersi ile popüler kültür metinleri ilişkilendirilmiştir. Eylem araştırması sürecinde, hem popüler kültür metinleri hakkında eleştirel bakış açısını geliştiren hem de popüler kültür metinleri aracılığıyla temel dil becerilerinin geliştirilmesini sağlayan bir öğretim süreci tasarlanmıştır. Popüler kültür metinlerinin sadece temel dil becerilerine katkısını görmek için ya da popüler kültür metinlerine karşı farkındalık sağlayan ve eleştirel bakış açısı kazandırmaya yönelik ayrı çalışmalar yapılabilir.
- Araştırmada, popüler kültür metinlerinin temel dil becerilerinin gelişimine katkı sağladığı görülmüştür. Fakat çalışmanın amaçları arasında hangi beceriye daha çok katkı sağladığı yer almadığı için beceri odaklı katkısı net bir şekilde

görülememiştir. Bu açıdan hangi beceri üzerinde daha etkili olduğu ile ilgili çalışmalar yapılabilir.

- Popüler kültür metnlerinin Türkçe derslerinde okuma ve dinleme/izleme metni olarak kullanılmasının öğrencilerin derse karşı motivasyonlarını olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Bu konuyla ilgili olarak Türkçe derslerinde kullanılmak üzere daha çok okuma ve dinleme/izleme popüler kültür metni bulunup ya da kurgulanıp bunların etkililiği üzerine çalışmalar yapılabilir. Bu durum özellikle Türkçe derslerinde ihmal edilen bir alan olarak bilinen dinleme/izleme beceri alanı için önemli katkı sağlayacaktır.
- Araştırmacılar tarafından aile, öğretmen ve öğrenci üçlüsünün dâhil olduğu çalışmalar yapılarak öğrencilerin okul dışı yaşamlarını oluşturan popüler kültür metnlerinden Türkçe dersi amaçlarını en iyi şekilde kazandıracak ders içerikleri üretilebilir. Üretilen içerikler, Milli Eğitim Bakanlığı'na, Türkçe dersinde uygulanmak üzere önerilebilir.

Kaynakça

- ABD Common Core Standards for English Language Arts, History/Social Studies: Grade 6-8 (2010). 06.07.2015 tarihinde <http://www.corestandards.org> adresinden erişilmiştir.
- AC History Units: Developed by the History Teachers' Association of Australia. 05.05.2015 tarihinde <http://www.achistoryunits.edu.au> adresinden erişildi. B
- Adalet Birliği Çizgi Romanı. 20.09.2015 tarihinde <https://docviewer.yandex.com.tr/> adresinden erişildi.
- Rosenblatt, L. (1982). The Literary Transaction: Evocation and Response. *Theory Into Practice*, 21,268–277.
- Aile Sevgisi alt teması metin görseli. 20.09.2015 tarihinde <http://nickjrcharacters.blogspot.com.tr/adresinden> erişildi.
- Aksoy, E. T. (2012). Ninni-masal-rap üçgeninde toplumsal eleştiri ve metinlerarasılık. *Turkish Studies*, 7(3), 157-171.
- Akyüz, Y. T. (2009). Tanzimattan Cumhuriyete okullarda yazı öğretimine bir bakış. *Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi: OTAM*, (26), 1-28.
- Alicenap, Ç. (2015). Kültürel mirasın çizgi film senaryolarında kullanılması. *TÜBAR-XXXVII*.
- Alim, H. S. (2007). Critical hip-hop language pedagogies: Combat, consciousness, and the cultural politics of communication. *Journal Of Language, Identity, And Education*, 6(2), 161-176.
- Almekinders, C., Beukema, L. & Tromp, C. (2008). *Research in Action: Theories and Practices for Innovation and Social Change*. Wageningen Academic Publishers.
- Alpay, N. (2004). Popüler kültür ve dil soruşturması. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 5 (57).

- Alvermann, D. E. (2012). Is there a place for popular culture in curriculum and classroom instruction? In A J.Eakle (Ed.), *Curriculum and Instruction*, 2: 211-228.
- Alvermann, D. E.; Xu, S. H. & Marilyn, C. (2003). Children's everyday literacy: Intersection of popular culture and language arts instruction. *Language Arts*, 81 (2):145-154.
- Alyılmaz, C. (2010). Türkçe öğretiminin sorunları. *Turkish Studies*, 5(3), 728-749.
- Andrelchik, H. (2015). Reconsidering literacy in the art classroom. *Art Education*, 68(1), 6-11.
21.09.2015 tarihinde <http://search.proquest.com/> adresinden erişildi.
- Anijar, K. (2000). *Teaching toward the 24th Century: Star Trek as Social Curriculum*. New York, Falmer Press.
- Animoto. 10.09.2015 tarihinde <https://animoto.com/> adresinden erişildi.
- Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi (2007). *Popüler Kültür ve Çocuk*. Ankara: Dipnot Yayınları.
- Apple, M. (2012). Rethinking education, rethinking culture, rethinking media: Rethinking popular culture and media, edited by Elizabeth Marshall & Ozlem Sensoy (Milwaukee: Rethinking Schools, 2011). *Educational Policy*, 26(2), 339-346.
doi:10.1177/0895904811417593
- Arik, B. (2004). *Top Ekranda*. İstanbul: Salyangoz Yayınları.
- Aşal, B., ve Vural, F. (2011). Şarkı sözlerinde şiddet ögesi: Aksaray ili ilköğretim ikinci kademe öğrencileriyle yapılan bir çalışma. *Selcuk University Social Sciences Institute Journal*, 25, 251-259.
- Atay, T. (2004). *Yaşasın Muşhuriyet Çağı! Popüler Kültürden Kitle Kültürüne Türkiye İzlenimleri*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.

Australian children's books. 04.06.2015 tarihinde <http://www.australia.gov.au> adresinden erişilmiştir.

Australian Curriculum. 10.05.2015 tarihinde <http://www.australia.gov.au> adresinden erişildi.

Aydar, D. (2014). Popüler kültür ve müzik üzerine. *Journal of International Social Research*, 7(33), 800-808.

Aydoğan, F. (2004). *Medya ve popüler kültür üzerine yazılar*. İstanbul: MediaCat.

Aydoğmuş, H. (2006). *Popüler kültürün lise gençlerine etkisi*. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Aymaz, G. (2004). *Popüler Gerilim*. İstanbul: Yeni Hayat Kütüphanesi.

Bailey, L. M. (2000). Integrated curriculum: What parents tell us about their children's experience. *Educational Forum*, 64(3), 236-242.

Baker, C., Davis, D. & Dolgon, C. (2014). *Toward a participatory imagination: Lessons on engagement from popular education and participatory action research*. Ashgate Publishing Ltd.

Bakis, M. (2012). *The Graphic Novel Classroom: Powerful Teaching and Learning with Images*. New York: Corwin.

Bal, M. (2013). *Tanrı Misafiri ve Miskinler Tekkesi eserlerinin Türkçe öğretim programındaki temalar açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü., Çanakkale.

Barker, C., & Wiatrowski, M. (2013). *Popular culture in the twenty first century*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.

Barndt, D. (2011). Introduction. Rooted in Place, Politics, Passion, and Praxis: Decolonization, Popular Education, Community Arts, and Participatory Action Research. In *Viva! :*

- Community Arts and Popular Education in the Americas* (p. 1). Albany: State University of New York Press.
- Batmaz, V. (2006). *Medya popüler kültürü gizler*. İstanbul: Karakutu Yayınları.
- Bausell, S. B. (2006). Pump up the pod: Popular culture and podcasting in a critical secondary language arts course (Order No. 1435698). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (305325545).
- Beavis, C. (2014). Games as text, games as action: Video games in the English classroom. *Journal Of Adolescent & Adult Literacy*, (6), 433-439.
- Bektaş, M. ve Şahin, S. (2011). Çizgi Filmlerde Atasözü ve Deyimlerin Kullanımı. III. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, 5-7 Ekim 2011, Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi (ÇOGEM), Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Benson, P., & Patkin, J. (2013). *Popular culture in Hong Kong senior secondary school English curriculum: Part 1, A critical review of documents and resources*. Hong Kong: The Hong Kong Institute of Education, Centre for Popular Culture and Education.
- Bertonneau, T. F. (2010). A counter- curriculum for the pop culture classroom. *Academic Questions*, 23 (4), 420-434. Doi: 10.1007/s12129-010-9196-5.
- Bitz, M. (2010). *When Commas Meet Kryptonite: Classroom Lessons from the Comic Book Project*. Language and Literacy Series. New York: Teachers College.
- Boerman-Cornell, B. (2013). More than comic books. *Educational Leadership*, 70(6), 73-77.
- Borgia, E. T., Schuler, D., & ERIC Clearinghouse on Elementary and Early Childhood Education, U. I. (1996). *Action Research in Early Childhood Education*. ERIC Digest.

- Bowman, P. (2013). Popular cultural pedagogy, in theory; Or: What can cultural theory learn about learning from popular culture? *Educational Philosophy And Theory*, 45(6), 601-609. doi:10.1080/00131857.2012.723884
- Bradbury, H., & Reason, P. (2008). *The sage handbook of action research: participative inquiry and practice*. London: SAGE Publications Ltd.
- Browne, R. B. (2006). *Popular culture: Notes toward a definition* (15-23). Harold E. Hinds, Jr., Marilyn, F. Motz and Angela M. S. Nelson (ed.). *Popular culture theory and methodology: A basis introduction*. Wis.: University of Wisconsin Press/Popular Press.
- Bruce, R., Wyman, S. (1998). *Changing Organizations: Practicing Action Training and Research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Buckingham, D. (2003). Media education and the end of the critical consumer. *Harvard Educational Review*, 73(3), 309-327.
- Buckingham, D. Ve Green, J. S. (1994). *Cultural Studies Goes To School* (Reading and Teaching Popular Media), Taylor and Francis Ltd., London.
- Buckingham, D.(2003). *Media education: literacy, learning, and contemporary culture*. Cambridge, UK : Polity Press.
- Buelow, S. M. (2011). Harnessing the power of students' out-of-school interests and knowledge: Integrating popular culture in a 6th grade english language arts curriculum (Order No. 3502156). 01.12.2015 tarihinde <http://search.proquest.com/> adresinden erişildi.
- Bulger, M. E., Mayer, R. E., & Metzger, M. J. (2014). Knowledge and processes that predict proficiency in digital literacy. *Reading And Writing*, 27(9), 1567-1583.

- Burke, P. (1999). *Popüler kültür tarihine dolaylı yaklaşımlar* (201-221). Nazife Güngör (der.). Popüler kültür ve iktidar içinde. Ankara: Vadi Yayınları.
- Bursalı, H. ve Ünal, F. T. (2015). Çizgi Dizilerin 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin söz varlığına katkısı. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12 (29), 60-74.
- Cai, M. (2008). Transactional theory and the study of multicultural literature. *Language Arts*, 85(3), 212-220.
- Calhoun, E. (1994). *How to use action research in the self-renewing school*. Alexandria, Va.: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Calhoun, E. F. (1993). Action research: Three approaches. *Educational Leadership*, 51(2), 62-65.
- Cammarota, J., Romero, A., & Stovall, D. (2014). 6. The Social Justice Education Project: Youth Participatory Action Research in Schools. In Raza *Studies: The Public Option for Educational Revolution*. Tucson: University of Arizona Press.
- Can, R., Türkyılmaz, M. ve Karadeniz, A. (2010). Ergenlik dönemi öğrencilerinin okuma alışkanlıkları. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (3), 1-21
- Ceza (2010). Sevgi İşleyin. 13.08.2015 tarihinde <https://www.youtube.com/> adresinden erişildi.
- Chang, N., & Chen, L. (2014). Evaluating the learning effectiveness of an online information literacy class based on the kirkpatrick framework. *Libri: International Journal Of Libraries & Information Services*, 64(3), 211-223. doi:10.1515/libri-2014-0016
- Childs, D. J. (2014). "Let's talk about race": Exploring racial stereotypes using popular culture in social studies classrooms. *Social Studies*, 105 (6), 291-300. doi: 10.1080/00377996.2014.948607.
- Chomsky, N. (2007). *Demokrasi ve eğitim*. C. P. Otero (Ed.). İstanbul: Bgst Yayınları.

- Chua, B. H. (2012). *Structure, audience and soft power in East Asian popular culture*. Hong Kong: Hong Kong University Press.
- Chun, C. (2009). Critical Literacies and graphic novels for English-language learners: teaching maus. *Journal Of Adolescent & Adult Literacy*, 53(2), 144-153.
- Church, G. W. (1998). *The significance of louise rosenblatt on the field of teaching literature*. (Order No. 9822124, State University of New York at Buffalo). ProQuest Dissertations and Theses.
- Cihan, N. (2014). Eğitsel araç olarak çizgi romanın ilköğretim 8. sınıf Türkçe ders konularına uyarlanması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi* 3 (3), 313-321.
- Coghlan, D., Brannick, T. (2010). *Doing Action Research in Your Own Organization*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Cohan, A., & Honigsfeld, A. (2011). *Breaking the Mold of Preservice and Inservice Teacher Education: Innovative and Successful Practices for the Twenty-First Century*. Rowman & Littlefield Education.
- Common Core State Standards. 06.05.2015 tarihinde [Ahttp://www.corestandards.org](http://www.corestandards.org) adresinden erişildi.
- Compulsory Secondary Education (ESO). 11.05.2015 tarihinde <http://www.mecd.gob.es/portada-mecd/en/> adresinden erişildi.
- Connell, J. M. (2008). The emergence of pragmatic philosophy's influence on literary theory: Making meaning with texts from a transactional perspective. *Educational Theory*, 58(1), 103-122. doi:10.1111/j.1741-5446.2007.00278.x
- Cooper, J. D. (n.d). *Literacy: helping children construct meaning* (5. Baskı). Boston: Houghton Mifflin.

- Corey, S. M. (1954). Action research to improve school practices. *Journal Of Educational Research*, 48,70.
- Costello, P. J. M. (2003). *Action research*. London, Continuum.
- Creswell, J. W. (2005). *Educational research, planning, conducting and evaluating quantitative and qualitative research*. Prentice Hall, New Jersey.
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları, araştırma deseni* (Çev. Ed. Selçuk Beşir Demir). Ankara: Eğiten Kitap.
- Çağlar, A. (2010). *21. yüzyılda okulun değişen rolü ve yeni eğilimlere ilişkin iyimser bazı öngörüler* (2. Bsk.). Orhan Oğuz, Ayla Oktay, Halis Ayhan (Yayına Hazırlayanlar). 21. Yüzyılda Eğitim ve Türk Eğitim Sistemi (57-69) içinde. Ankara: Pegem Akademi.
- Çuhadar, C. (2008). *Oluşturmacılığa dayalı öğretimde etkileşimin blog aracılığıyla geliştirilmesi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Dallacqua, A. K. (2012). Exploring literary devices in graphic novels. *Language Arts*, 89(6). 365-378.
- Danzak, R. L. (2011). Defining identities through multiliteracies: EL teens narrate their immigration experiences as graphic stories. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 55(3). 187-196.
- Dasgupta, S., Cakrabarti, S., & Sinha, D. (2012). *Media, gender and popular culture in India: Tracking Change and Continuity*. New Delhi, India: SAGE Publications.
- Day, C. (1999). *Developing Teachers: The Challenges of Lifelong Learning*. *Educational Change and Development Series*. 25.04.2015 tarihinde ERIC veritabanından erişildi.

- Demirel, Ö. (2010). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme* (13. Bsk.). Ankara: Pegem Akademi.
- Denning, M. (1991). *The end of mass culture*. James Naremore and Patrick Branstlinger (ed.). Modernity and Mass Culture (253-369). Bloomington: Indiana University Press.
- Dewey, J. (1966). *Tecrübe ve eğitim* (2. Bsk.). (çev. Sinan Akıllı). Ankara: ODTÜ Yayıncılık.
- Diehm, R., & Lupton, M. (2014). Learning information literacy. *Information Research: An International Electronic Journal*, 19(1).
- Durukan, E. (2008). *Türkçe Dersi Öğretim Programının (6–8. Sınıflar) Hedef ve Kazanımları Doğrultusunda 7. Sınıf Türkçe Dersi Öğrenci Çalışma ve Öğretmen Kılavuz Kitaplarının Değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Trabzon.
- Education in Ireland. 11.05.2015 tarihinde <http://www.education.ie/en/> adresinden erişildi.
- Education System in Finland. 06.06.2015 tarihinde <http://www.minedu.fi/OPM/?lang=en> adresinden erişildi.
- Elliot, N. (2008). A midrash for Louise Rosenblatt. *Rhetoric Review*, 27(3). doi:10.1080/07350190802126235.
- Epçaçan, C. ve Erzen, M. (2008). İlköretim Türkçe dersi öğretim programının değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(4): 182-202.
- Ercins, G. (2009). *Türkiye’de popüler kültür görünümleri ve gençliğe yansımaları*. VI. Ulusal Sosyoloji Kongresi. Ekim 2009, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Erdoğan, İ. (1999). *Popüler kültür, kültür alanında egemenlik ve mücadele* (18-53). Nazife Güngör (der.). *Popüler Kültür ve İktidar*. Ankara: Vadi Yayınları.
- Erdoğan, İ. ve Alemdar, K. (2005). *Popüler kültür ve iletişim* (2.bsk.). Ankara: ERK.

- Erken, M. (2007). *The Teaching for the Use of Popular Culture in Teaching English at Primary Schools* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Faust, M. (2000). Reconstructing familiar metaphors: John Dewey and Louise Rosenblatt on literary art as experience. *Research in the Teaching of English*, 35(1), 9. Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/215346061?accountid=15572>
- Ferguson, P. B., McNiff, J., & Whitehead, J. (2000). Collaboration for co-liberation. In *Action Research in Organisations* (pp. 115-124). Taylor & Francis Ltd / Books.
- Ferrance, E. (2000). *Action research*. Themes in Education. Northeast and Island Regional Educational Laboratory at Brown University.
- Fettes, T. (2007). *A Case for Action? Skills for Active Citizenship Research*. Learning and Skills Network.
- Fiske, J. (1999). *Popüler kültürü anlamak*. Süleyan İrvan (çev.). Ankara: Ark.
- Flynn, E. A. (2007). Reconsiderations: Louise Rosenblatt and the ethical turn in literary theory. *College English*, 70(1), 52-69.
- Forell, K. H. (2006). Ideas in practice: Bringin' hip-hop to the basics. *Journal Of Developmental Education*, 30(2), 28-33.
- Fowles, J. (1970). Ho Ho Ho: Cartoons in the language class. *TESOL Quarterly*, 4(2), 155-159.
- Fox, M. (27 Ocak 2009). Ray Browne, 87, Founder of pop-culture studies, dies. New York Times. 19.02.2015. tarihinde <http://www.nytimes.com/> adresinden alındı.
- Futbolcu Kartları (2015). 20.09.2015 tarihinde <http://futturk.com/> adresinden erişildi.

- Gans, H. J. (2012). *Popüler kültür ve yüksek kültür*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Garland, K. E. (2010). Literacy practices in an english language arts elective: An examination of how students respond to media literacy education (Order No. 3436333). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (817402214).
- Gavigan, K., & Tomasevich, M. (2013). Connecting comics to curriculum. *Library Media Connection*, 32(1), 32.
- Geçer, E. (2013). *Medya ve popüler kültür*. İstanbul, Metamorfoz Yayıncılık.
- Gee, J. P. (2007). *Pleasure, learning, videos games, and life: The projective stance*. In Knobel, M. and Lankshear, C. (eds.). *A New Literacy Sampler*, pp 95-113. New York: Peter Lang.
- Glesne, C. (2013). *Nitel Araştırmaya Giriş* (Çev. Ali Ersoy ve Pelin Yalçınoğlu). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gonzalez-Castillo, I. (2014). *Recognition and response: Early literacy in an inclusion-based preschool program* (Order No. 3645916). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1639088828).
- Gömlüksiz, M. T., & Bulut, İ. T. (2007). Yeni ilköğretim Türkçe dersi öğretim programının uygulamadaki etkililiğinin değerlendirilmesi. *Milli Eğitim*, (175), 161-184.
- Graffiti creator. 10.09.2015 tarihinde <http://www.graffiticreator.net/> adresinden erişildi.
- Gray, W. S. (1943). Increased interest in the improvement of reading. *Elementary School Journal*, 43(9), 499-511.

- Greenwood, D. & Levin, M. (2007). *Introduction to Action Research: Social Research for Social Change*. SAGE Publications, Inc.
- Griffith, P. L., Beach, S. A., Ruan, J. ve Dunn, L. (2008). *Literacy for young children: A guide for early childhood educators*. Thousand Oaks: Corwin Press.
- Grugeon, E. (2005). Listening to learning outside the classroom: Student teachers study playground literacies. *Literacy*, 39(1), 3-9.
- Güler, A., Halıcıoğlu, M. B. ve Taşğın. S. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Gün, M. (2012). İlköğretim ikinci kademe Türkçe dersi okuma etkinliklerinde karşılaşılan sorunlar. *International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7 (4): 1961-1977).
- Gün, M. (2012). İlköğretim ikinci kademe Türkçe dersi okuma metinlerinde karşılaşılan sorunlar. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 1(4), 1-21.
- Gün, M. (2012). İlköğretim ikinci kademe Türkçe dersi okuma metinlerinde karşılaşılan sorunlar. *Uluslararası Dil Ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 1 (4).
- Günbayı, İ. T., & Işık, Ö. (2013). Kitle iletişim araçlarının eğitime etkilerine ilişkin yönetici, öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri: Bir durum çalışması. *Akdeniz İletişim*, (20), 129-163.
- Gündoğdu, A. T. (2011). İlköğretim sekizinci sınıf dinleme metinlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 6(1), 1217-1227.
- Güngör, N. (1999). *Popüler kültür ve iktidar*. Ankara: Vadi Yayınları.
- Gür, S. G., Dalmış, İ., Boz, N., Kırmızıdağ, N. Ve Çelik, Z. (2012). *Türkiye'nin Gençlik Profili*. (1. Basım), Ankara: Seta Yayınları.

- Hall, L. A. (2012). How popular culture texts inform and shape students' discussions of social studies texts. *Journal Of Adolescent & Adult Literacy*, 55(4), 296-305.
- Harmon, G. L. (2006). *On the nature and functions of popular culture (62-75). Popular culture theory and methodology: A basic introduction*. Wis.:University of Wisconsin Press/Popular Press, c2006.
- Haworth, K. E. (2000). *Developing cultural literacy through intercultural dialogue in ESL classes* (Order No. 1403767). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (304652052).
- Heath, S. B. (1983) *Ways with Words: Language, Life and Work in Communities and Classrooms*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hırca, F. F. (2008). *9-11 Yaş Grubunda Resimsel Gelişim ve Popüler Kültür Etkileşimlerinin Ölçeklendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Hise, J. (1972). In defense of popular culture in the classroom. *The English Journal*, 61(6). 902-907.
- Hobbs, R. and Moore, D. C. (2013). *Discovering media literacy: Teaching digital media and popular culture in elementary school*. USA: Corvin Sage.
- Hocevar, R. (2016). *Participatory Action Research (PAR)*. Salem: Press Encyclopedia.
- Holloway, L. M. (2004). *Cultivating literary imagination, developing empathetic understanding toward others: Using louise rosenblatt's reader response theory to teach literature to eighth graders in Southeast Georgia*. (Order No. 3164793, Georgia Southern University). ProQuest Dissertations and Theses, , 304-304 p.

Hui, S. (2014). Cultural literacy: How hidden is it in the Hong Kong professional and vocational education (PVE) curriculum? *Journal Of Further And Higher Education*, 38(5), 593-620. doi:10.1080/0309877X.2012.706802

Hungarian National Core Curriculum. 08.06.2015 tarihinde <http://www.nefmi.gov.hu/english> adresinden erişildi.

Information Literacy Competency Standards for Higher Education. (2000). 10.01.2015 tarihinde <http://www.ala.org/> adresinden alındı.

Iqbal, J., Sabki, A., Hardaker, G., & Elbeltagi, I. (2014). The face of digital literacy for Muslim teenage girls: A comparative study of Bradford Muslim girl schools. *International Journal Of Inclusive Education*, 18(12), 1283-1303. doi:10.1080/13603116.2014.895430

İnsan Sevgisi alt teması metin görseli. 21.09.2015 tarihinde <https://plus.google.com/> adresinden erişildi.

İşcan, A., Arıkan, İ. B., ve Küçükaydın, M. A. (2013). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerin kitap okuma alışkanlıkları ve okumaya ilişkin tutumları. *International Journal Of Eurasia Social Sciences / Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(11), 1-16.

İşeri, K. T. (2007). Altıncı sınıf Türkçe ders kitabının ilköğretim Türkçe programının amaçlarına uygunluğunun değerlendirilmesi. *Dil Dergisi*, (136), 58-74.

Jacobs, D. (2007). More than words: Comics as a means of teaching multiple literacies. *English Journal*, 96(3), 19-25. doi:10.2307/30047289

Johnson, A. P. (2014). *Eylem araştırması el kitabı* (Çev. Ed. Yıldız Uzuner ve Meltem Özten Anay). Ankara: Anı Yayıncılık.

Johnson, A.P. (2005). *A Short Guide to Action Research*. Boston: Pearson Education.

- Johnson, B. ve Christensen, L. (2014). *Eğitim Araştırmaları: Nitel, Nicel ve Karma Yaklaşımlar* (Çev. Ed. Selçuk Beşir Demir). Ankara: Eğiten Kitap.
- Johnson, P. C. (2014). Cultural literacy, cosmopolitanism and tourism research. *Annals Of Tourism Research*, 44, 255-269.
- Kalaycı, N. T. (2015). Toplumsal cinsiyet eşitliği açısından bir çizgi film çözümlemesi: Pepee. *Eğitim Ve Bilim*, 40(177), 243-270.
- Kan, A. Ü. (2006). *Yeni ilköğretim programında öngürülen temel becerileri kazanmada 5. sınıf sosyal bilgiler ve türkçe dersinin etkilerine ilişkin öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaplan, M. (2012). *Kültür ve dil* (29. Bsk). İstanbul: Dergah Yayınları.
- Karabay, A. (2014). Dinleme metinlerinin sınıf içi uygulamaları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (H. U. Journal of Education), 29(3), 81-94.
- Karadağ, R., Kolac, E., ve Ulas, A. (2012). Meanings ascribed to the concept of "Culture" by prospective Turkish-language teachers and their attitude towards popular culture. (English). *Ilkogretim Online*, 11(2), 381-394.
- Karadağ, Ö. (2012). Anlama becerileri açısından Türkçe dersi öğretim programı (6, 7, 8. sınıflar)'na eleştirel bir bakış. Cumhuriyet Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 36 (1), 97-110.
- Karakaş, A., ve Sarıçoban, A. (2011). Altyazılı çizgi filmlerin öğrencilerin tesadüf kelime öğrenimleri üzerine etkileri. 20. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı Bildirisi. Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi.

- Karakuş, N. ve Baki, Y. (2015). Keloğlan çizgi filminin kalıplaşmış dil birimleri yönünden değerlendirilmesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 2038 – 2056.
- Bektaş, M., & Şahin, S. (2011). Çizgi filmlerde atasözü ve deyimlerin kullanımı. Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi (ÇOĞEM) 3. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu.
- Karatay, H. (2007). Kelime öğretimi. (Turkish). *Gazi University Journal Of Gazi Educational Faculty (GUJGEF)*, (1), 141-153.
- Kavulic, C. L. (2005). An exploratory study of how children with disabilities' early literacy and language development is supported in their head start classrooms (Order No. 3161590). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (304999008). 21.03.2015 tarihinde <http://search.proquest.com/> adresinden erişildi.
- Keefe, E., & Copeland, S. (2011). What is literacy? the power of a definition. *Research And Practice For Persons With Severe Disabilities*, 36(3-4), 92-99.
- Kelly, L. L. (2013). Hip-Hop Literature: The politics, poetics, and power of hip-hop in the English classroom. *English Journal*, 102(5), 51-56.
- Kemmis, S., McTaggart, R. & Nixon, R. (2014). *The action research planner: Doing critical participatory action research*. Springer Singapore. doi:10.1007/978-981-4560-67-2.
- Kersulov, M. L. (2016). Emotional truth with fictional images: Reading and writing nonfiction comics in the secondary classroom. *English Journal*, 105(4), 69-75. Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/1774318995?accountid=15572>
- Kesby, M., Pain, R., & Kindon, S. L. (2007). *Participatory Action Research Approaches and Methods: Connecting People, Participation and Place*. London: Routledge.

- Key Concepts (2002). *Popular music: The key concepts* (158-168). Taylor & Francis Ltd/Books.
- Kılıç, D. (2009). Yenilenen ilköğretim programlarında ailenin eğitim fonksiyonunun öğretmen ve veli görüşlerine göre incelenmesi. *Journal of Graduate School Of Social Sciences*, 13(1), 177-190.
- Kılıç, D. T. (2009). Yenilenen ilköğretim programlarında ailenin eğitim fonksiyonunun öğretmen ve veli görüşlerine göre incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(1), 177.
- Kılıçkaya, F. f., & Krajka, J. (2012). Can the use of web-based comic strip creation tool facilitate EFL learners' grammar and sentence writing? *British Journal Of Educational Technology*, 43(6), E161-E165. doi:10.1111/j.1467-8535.2012.01298.x
- Kılınc, A. ve Bal, M. (11-13 Eylül 2014). *Okuma Eğitiminde Otantik Metinlerin Kullanımı*, V. Eğitim Yönetimi Forumu, Konya, Türkiye.
- Kılınc, A. ve Bal, M. (16-18 Ekim 2014). *Geleneksel Hikâyelerden Dijital Hikâye Anlatımlarına*. VII. Dünya Dili Türkçe Sempozyumu (ss.249-257). Elazığ, Türkiye.
- Kılınc, A. ve Bal, M. (16-18 Ekim 2015). *Eğitimde Gelecek Arayışları: Düünden Bugüne Türkiye'de Beceri, Ahlak ve Değerler Eğitimi Uluslararası Sempozyumu* (ss. 235-254). Bartın, Türkiye.
- Kırık, A. M. ve Kırık, Ö. (2014). Türkiye'de ve dünyada popüler kültür olgusuna yönelik eleştirel bir analiz. *Yeni Türkiye*, 10 (56), 663-671.
- King, J. T., & Thorpe, S. (2012). Searching for global literacy: Oregon's essential skills movement and the challenges of transformation. *Social Studies*, 103(3), 125-132. doi: 1080/00377996.2011.596858

- Koch, T., & Kralik, D. (2006). *Participatory Action Research in Health Care*. Oxford: Wiley-Blackwell.
- Koh, A.(2015) Popular Culture goes to school in Hong Kong: A language arts curriculum on revolutionary road? *Oxford Review of Education*, 41:6, 691-710, DOI: 10.1080/03054985.2015.1110130.
- Koltay, T., Špiranec, S., & Karvalics, L. Z. (2015). The shift of information literacy towards research 2.0. *Journal Of Academic Librarianship*, 41(1), 87-93. doi:10.1016/j.acalib.2014.11.001
- Korean Ministry of Education. 09.05.2015 tarihinde <http://english.moe.go.kr/enMain.do> adresinden erişildi.
- Korkmaz, N. ve Yaylagül, L. (2008). *Kitle kültürü/ popüler kültür tartışmaları*. Levent Yaylagül ve Nilüfer Korkmaz (der.). *Medya, popüler kültür ve ideoloji içinde* (125-139). Ankara: Dipnot Yayınları.
- Kurudayıoğlu, M. ve Bal, M. (2014). Ana dili eğitiminde dijital hikâye anlatımlarının kullanımı. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 74-95.
- Kuzu, A. (2009). Öğretmen Yetiştirme ve Mesleki Gelişimde Eylem Aratırması. *Uluslararası Sosyal Aratırmalar Dergisi*,2 (6):425-433.
- Lawrence, S. A., McNeal, K., & Yildiz, M. N. (2009). Summer program helps adolescents merge technology, popular culture, reading, and writing for academic purposes. *Journal Of Adolescent & Adult Literacy*, 52(6), 483-494.
- Leavy, P., & Trier-Bieniek, A. M. (2014). *Gender & pop culture: A text-reader*. Rotterdam: SensePublishers.

- Lee, A.Y.L. & So, C. Y. K. (2014). Media Literacy and information literacy: Similarities and differences. *Comunicar*, 21(42),137-145). doi:10.3916/C42-2014-13
- Lewin, K. (1946). Action research and minority problems. *Journal Of Social Issues*, 2(4), 34-46.
- Lieszkovszky, I. (22 March 2012). *Some Students Opt for Odd Majors, Others Worry About Their Job Prospects*. State Impact. 19.02.2015 tarihinde <http://stateimpact.npr.org/> adresinden alındı.
- Lindner, H. H. (2012). Beyond Newton and Einstein to flowing space. *Physics Essays*, 25(4), 500-509. doi:10.4006/0836-1398-25.4.500
- Litherland, K. (2006). Pulp: Youth language, popular culture and literature in 1990s italian fiction (Order No. U215056).
- Love, B. L. (2014). Urban storytelling: how storyboarding, moviemaking, and hip-hop-based education can promote students' critical voice. *English Journal*, (5), 53.
- Machado, J. M. (2003). *Early childhood experiences in language arts: Emerging literacy* (7. Baksı). Thomson/Delmar Learning.
- Grundy, S. (1982). Three modes of action research. *Curriculum Perspectives*, 2(3), 23–34.
- Márkus, G. (2011). *Culture, science, society: The constitution of cultural modernity*. Leiden, The Netherlands: Brill
- Marsh, J. and Millard, E. (2000). *Literacy and Popular Culture. Using children's culture in the classroom*. London: Paul Chapman.
- Marsh, J. (1999). Batman and Batwoman go to school: popular culture in literacy curriculum. *International Journal of Early Years Education*, 7 (2): 117-131. Doi: 10.1080/0966976990070201.

- Marsh, J. (2006). Popular Culture in the Literacy Curriculum: A Bourdieuan Analysis. *Reading Research Quarterly*, 41(2). 160-174.
- Marsh, J., Brooks, G., Hughes, J., Ritchie, L., Roberts, S. And Wright, K. (2005) *digital beginnings: young children's use of popular culture, media and new technologies*. Sheffield: University of Sheffield.
- Marshall, J., & Klein, A. M. (2009). Lessons in social action: Equipping and inspiring students to improve their world. *Social Studies*, 100(5), 218-221.
- Mattelart, A. ve Neveu, E. (2007). *Kültürel incelemelere giriş* (çev. Hüsnü Dilli). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- McCannnon, B. (2002). Media Literacy: What? Why? How?. Victor, C. Strasburger & Barbara J. Wilson (ed.). Children, Adolescents & the Media içinde.
- McCrary, D. (2005). Represent, Representin', Representation: The Efficacy of Hybrid Texts in the Writing Classroom. *Journal of Basic Writing*, 24 (2). 72-91.
- McLaren, P. (2011). *Okullarda yaşam, eleştirel pedagojiye giriş* (Çev. Ed. Mustafa Yunus Eryaman ve Hasan Arslan). Ankara: Anı Yayıncılık.
- McLuhan, M.(2005). *Yaradığımız medya*. Ünsal Oskay (Çev.).İstanbul: Merkez Kitapçılık ve Yayıncılık.
- McNiff, J. ve Whitehead, J. (2006). *All You Need Know About Action Research*. SAGE Publication.
- McNiff, J. (2000). *Action research in organisations*. London: Routledge.
- McTaggart, R. (1997). *Participatory Action Research: International Contexts and Consequences*. Albany: State University of New York Press.

- MEB (2009). İlköğretim Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı ve Klavuzu. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- MEB (2013). PISA 2012 ulusal ön raporu. Ankara. 03.03.2014 tarihinde <http://pisa.meb.gov.tr/wp-content/uploads/2013/12/pisa2012-ulusal-on-raporu.pdf> adresinden alınmıştır.
- MEB. (2006). İlköğretim 6-8. Sınıf Türkçe Öğretim Programı. Talim Terbiye Kurulu: Ankara.
- MEB. (2015). İlköğretim 1-8. Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı. Talim Terbiye Kurulu: Ankara.
- Mei-Hung, W., & Boe-Shong, H. (2012). Words and Worlds in Pictures: Comic Teaching in Stephen Crane's "The Open Boat.". *International Journal Of Learning*, 18(7), 165-185.
- Menteşe, H. (2013). Türkçe Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi (Aydın İli Örneği) (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.) Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel Araştırma Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber* (Çev. Selahattin Turan). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Mertler, C.A. (2011). *Action research: Improving schools and empowering educators*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Mettelart, A. ve Neveu, E. (2007). *Kültürel incelemelere giriş* (çev. Hüsnü Dilli). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Miles M., & Huberman, M. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis* (2nd. Ed.). CA: Sage Publications.
- Millet Sevgisi alt teması metin görseli. 20.09.2015 tarihinde <http://www.dijitalajanslar.com/> adresinden erişildi.

- Mills, G. E. (2003). *Action Research: A guide for the teacher researcher* (2. bsk.). New Jersey: Merrill Prentice Hall.
- Ministry of Education and Research. 10.05.2015 tarihinde <http://www.government.se/> adresinden erişildi.
- Mischen, P. A., & Sinclair, T. P. (2009). Making Implementation more democratic through action implementation research. *Journal of Public Administration Research and Theory: J-PART*, (1). 145. doi:10.1093/jopart/mum040.
- Mohammadyari, S., & Singh, H. (2015). Understanding the effect of e-learning on individual performance: The role of digital literacy. *Computers And Education*, 82,11-25. doi:10.1016/j.compedu.2014.10.025
- Moje, E. B., & Sutherland, L. M. (2003). The future of middle school literacy education. *English Education*, 35(2). 149-164.
- Morrell, E. & Duncan- Andreda, J.(2006). Popular culture and critical media pedagogy in secondary literacy. *International Journal of Learning*, 12.
- Morrison, T. G., Bryan, G., & Chilcoat, G. W. (2002). Using student-generated comic books in the classroom. *Journal Of Adolescent & Adult Literacy*, 45(8), 758-767.
- Müller-Hartmann, A. (2007). Is Disney Safe for Kids?—Subtexts in Walt Disney's Animated Films. *Amerikastudien / American Studies*, (3). 399.
- Naqeeb, H. (2012). Promoting Cultural Literacy in the EFL Classroom. *Global Advanced Research Journal of Educational Research and Reviews*, 1(4), 41-46.
- National Association for Media Literacy Education (2015). Media literacy defined. 21.01.2015 tarihinde <http://namle.net/publications/media-literacy-definitions> adresinden alındı.

- National Council of Teachers of English, U. I., & International Reading Association, N. D. (1996). *Standards for the English Language Arts: Professional Summary*. 21.02.2015 tarihinde ERİC veri tabanından erişildi.
- Newman, A. P., Beverstock, C., ERIC Clearinghouse on Reading and Communication Skills, B. I., & International Reading Association, N. D. (1990). *Adult Literacy: Contexts and Challenges*.
- Neydim, N. (2004). Popüler Çocuk Kitapları ve Medyasının Çocuk Kültürüne Etkilerine Sosyolojik Gerçeklikler Açısından Bakış. *Popüler Kültür ve Gençlik-Özel Sayı Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 57, 76-80.
- Norris, N. (2012). *Unionist popular culture and rolls of honour in the North Ireland during the first world war: A collection of diverse essays in popular culture*. Lewiston, New York: Edwin Mellen Press.
- O'Brien, R. (2001). *An overview of the methodological approach of action research*. Universidade Federal da Paraíba, João Pessoa,
- O'Keeffe, R. J. (2014). *Baby boomers and digital literacy: Their access to, and uses of, digital devices and digital media* (Order No. 3644309). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1626028093).
- Oktay, A. (2010). *21. yüzyılda yeni eğilimler ve eğitim* (2. Bsk.). Orhan Oğuz, Ayla Oktay, Halis Ayhan (Yayıma Hazırlayanlar). 21. Yüzyılda Eğitim ve Türk Eğitim Sistemi (1-21) içinde. Ankara: Pegem Akademi.
- Okur, A., ve Arı, G. (2014). *State of Students Reading 100 Basic Literary Works*. TSA, 17(3), 307-328.

- Ornstein, A. C. ve Hunkins, P. F. (2014). Program Alanı (çev. Sadife Demiral). Eğitim Programı, Temeller, İlkeler ve Sorunlar (Çev. Ed. Asım Arı) içinde (1-43). Konya: Eğitim Yayınevi.
- Otmazgin, N., & Project, M. (2014). *Regionalizing culture: The political economy of Japanese popular culture in Asia*. Honolulu: University of Hawaii Press.
- Otto, B. (2008). *Literacy development in early childhood: Reflective teaching for birth to age eight*. New Jersey: Pearson.
- Özbay, M. (2010). *Türkçe öğretimi yazıları*. Ankara: Öncü Basımevi.
- Özdemirci, A. (2012). *Popüler kültür, tüketim psikolojisi ve imaj yönetimi*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Öztürk, B. K. (2008). *İlköğretim 8. sınıf türkçe dersi öğretim programının okuma alanının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Pantaleo, S. (2013). Revisiting Rosenblatt's Aesthetic Response Through the Arrival. *Australian Journal Of Language & Literacy*, 36(3). 125-134.
- Park, E., & Nam, S. (2014). An analysis of the digital literacy of people with disabilities in Korea: verification of a moderating effect of gender, education and age. *International Journal Of Consumer Studies*, (4), 404-411. doi:10.1111/ijcs.12107/abstract
- Park, P. (1992). The Discovery of Participatory Research as a New Scientific Paradigm: Personal and Intellectual Accounts. *The American Sociologist*, (4). 29.
- Pattison, S. (1999, September 18). Action Research and Ways of Knowing. Literature Review. 29.04.2015 tarihinde ERIC veritabanından erişildi.

- Patton, M. Q. (2014). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri* (çev. Mesut Bütün ve Selçuk Beşir Demir). Ankara: Pegem Akademi.
- Pelton, R. P. (2010). *Action research for teacher candidates: using classroom data to enhance instruction / edited by Robert P. Pelton; foreword by Richard Sagor*. Lanham, Md. : Rowman & Littlefield Education, 2010.
- Barton, D. & Hamilton, M. (1998). *Local literacies: Reading and writing in one community*. London: Routledge.
- Petracca, M., & Sorapure, M. (1998). *Common culture: Reading and writing about American popular culture* (second ed.). Upper Saddle River: Prentice Hall.
- Pine, G.J. (2008). *Teacher action research: Building knowledge democracies*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Pixteller. 10.09. 2015 tarihinde <http://www.pixteller.com/> adresinden erişildi.
- Pixton. 10.09.2015 tarihinde <https://www.pixton.com/tr/> adresinden erişildi
- Platon (2012). *Devlet* (23. Bsk.). (çev. Sabahattin Eyüboğlu ve M. Ali Cingöz). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Popular Culture Association. 05.06.2015 tarihinde <http://pcaaca.org/> adresinden erişildi.
- Postman, N. (2006). *Teknopoli yeni dünya düzeni* (2. Baskı). Mustafa Emre Yılmaz (çev.) İstanbul: Paradigma Yayıncılık.
- Potter, W. J. (2008). *Media Literacy* (4th edition). USA: Sage Publication.
- Rapp, D. N. (2011). Comic Books' Latest Plot Twist: Enhancing Literacy Instruction. *Phi Delta Kappan*, 93(4), 64-67.

- Reason, P., Coleman, G., & Marshall, J. (2011). *Leadership for Sustainability: An Action Research Approach*. Sheffield, UK: Greenleaf Publishing. 21.02.2015 tarihinde <http://search.proquest.com/> adresinden erişildi.
- Rhyner, P. M., Haebig, E. K. ve West, K. M. (2009). *Understanding frameworks for the emergent literacy stage*. Paula M. Rhyner (Ed.). Emergent literacy and language development: Promoting learning in early childhood. New York, London: Guilford Press.
- Richards, O. H. (2001). Cultural literacy, afrocentrism, and education for citizenship (Order No. 3031718). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (251804422). 15.04.2015 tarihinde <http://search.proquest.com/> adresinden erişildi.
- Rickford, J. R., & Finegan, E. (2004). *Language in the U.S.A: Themes for the 21st Century*. New York: Cambridge University Press.
- Robbins, T. R. (2011). Mass culture as domination or resistance in latin american narratives (Order No. 3482807). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (910472562). 15.05.2015 tarihinde <http://search.proquest.com/> adresinden erişildi.
- Roberts, G. G. (2011). The Guide to United States Popular Culture by Ray B. Browne and Pat Browne, Editors. *Journal Of American Culture* (Malden, MA), 98. doi:10.1111/j.1542-734X.2011.00766_6.x
- Rollins, P. C. (2011). Against Academia: The History of the Popular Culture Association/American Culture Association and the Popular Culture Movement, 1967-1988. 2nd ed. by Ray B. Browne. *Journal Of American Culture* (Malden, MA), (2), 216. doi:10.1111/j.1542-734X.2011.00775_16.x

- Romano, L. P. (2014). *The golden thread: Exploring the resistance to digital literacies and digital literacy practices by second-generation back-to-the-landers* (Order No. 3632119). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1617518759).
- Rosen, D. (2014). *Cultural literacy assimilation: The literacy experiences of children of immigrants* (Order No. 3613600). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1504644401).
- Rosenblatt, L. M. (1956). The Acid Test for Literature Teaching. *English Journal*, 45(2).
- Rosenblatt, L. M. (1938). *Literature as exploration*. New York: Appleton-Century. Revised ed., New York: Noble & Noble, 1968; London: Heinemann, 1970; 3rd ed., New York: Noble & Noble, 1976; New York: Modern Language Association, 1983.
- Rosenblatt, L. M. (1988). *Writing and reading: The Transactional Theory* (Technical Report No. 416). Cambridge: University of Illinois.
- Rosenblatt, L. M. (1985). Readers, texts, authors. *Transactions of the Charles S. Peirce Society*, (4), 885. doi:10.2307/40320733
- Rutten, K., & Soetaert, R. (2013). Rhetoric, citizenship, and cultural literacy. *Clcweb - Comparative Literature And Culture*, 15(3), doi:10.7771/1481-4374.2242
- Ryan, C. D. (1992). *Spoken language theory and the mass media of the popular culture: Effects on student learning* (Order No. 9227068). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (303994277). 12.03.2015 tarihinde <http://search.proquest.com/> adresinden erişildi.
- Sanders, A. (2013). *Parallels between the gaming experience and rosenblatt's reader response theory*. (Order No. 3579238, University of North Texas). ProQuest Dissertations and Theses, 15.02 2015 tarihinde <http://search.proquest.com/> adresinden erişildi.

- Santino, J. (2011). Obituaries: Ray B. Browne (1922-2009). *Journal of American Folklore*, 124(491), 84-85.
- Saracho, O. N. (2002). *Teachers' roles in promoting literacy-related play*. Olivia N. Saracho ve Bernard Spodek (Ed.). *Contemporary Perspectives in Literacy in Early Childhood Education*. Greenwich, CT: Information Age Publishing.
- Sarbay, A. (2015). *İlköğretim Türkçe 7. sınıf öğretmen kılavuz kitabı*. İstanbul: Meram Yayıncılık.
- Saussure, F. (1998). *Genel Dilbilim Dersleri* (Çev: B. Vardar). İstanbul: Multilingual.
- Schoen, S. F., & Nolen, J. (2004). Action research: Decreasing acting-out behavior and increasing learning. *Teaching Exceptional Children*, 37(1), 26-29.
- Schoon Tanis, K. A. (2010). "Wait. I can use that in my classroom?": Popular culture in/and secondary English language arts (Order No. 3435243). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (816097756). 15.03.2015 tarihinde <http://search.proquest.com/adresinden> erişildi.
- Schultz, K. & Throop, R. (2012). Popular culture. In: Penelope Peterson, Eva Baker, Barry McGaw, (Editors). *International Encyclopedia of Education*, 1: 318-323. Oxford: Elsevier.
- Schwarz, G. (2006). Expanding Literacies through Graphic Novels. *English Journal*, 95(6), 58-64. doi:10.2307/30046629
- Secondary Education 06.05.2015 tarihinde <http://www.edu.gov.on.ca/eng/> adresinden erişildi.

- Senge, P., Scharmer, O. (2001). Community action research: Learning as a community of practitioners, consultants and researchers. In Reason, P., Bradbury, H. (eds.) *Handbook of Action Research: Participative Inquiry & Practice*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Sever, S. (2011). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sever, Sedat (2006). Türkçe Öğretiminin Çözülemeyen Sorunları. *Varlık Dergisi*, (1189), 8-16.
- Sevimli, D. (2009). *Popüler kültür gerçeğindeki rock müzik topluluklarının Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi 9. 10. sınıf öğrencilerinin resimlerine etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Shahid, R. D. C. (2011). A study of the literacy practices of three african american male first year college students (Order No. 3536619). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1318837588).
- Sheton, K. Y. (1994). *Reader response theory in the high school english classroom* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Wake Forest University, Department of Education, North Caroline.
- Sitomer, L. (2006). Tupac Shakur in Language Arts class? *Instructor*, 116(2), 66-67.
- Skinner, E. N. (2006). "Teenage addiction": Adolescent girls drawing upon popular culture texts as mentors for writing in an after-school writing club (Order No. 3225198). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (305362210). 14.01.2015 tarihinde <http://search.proquest.com/> adresinden erişildi.
- Sönmez, V. ve Alacapınar, F. G. (2013). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Sözen, O. B. (2007). *Signifance of Popular Culture in English Language Teaching Coursebooks* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Stevens, L. P. (2001). "South Park" and Society: Instructional and Curricular Implications of Popular Culture in the Classroom. *Journal Of Adolescent & Adult Literacy*, 44(6), 548-55.
- Stevenson, A. (1981). The Reader, the Text, the Poem: The Transactional Theory of the Literary Work. *Modern Language Review*, 76(4), 923-925.
- Stevenson, N. (2002). *Understanding media cultures: Social theory and mass communication*. London: SAGE Publications Ltd.
- Stoecker, R. (2005). *Research Methods for Community Change: A Project-Based Approach*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Stringer, E. T. (2007). *Action research / Ernest T. Stringer*. Los Angeles: Sage Publications.
- Stringer, E. T., Christensen, L. M., & Baldwin, S. C. (2010). *Integrating Teaching, Learning, and Action Research: Enhancing Instruction in the K-12 Classroom*. SAGE Publications (CA).
- Susar, F. K. ve Akkaya, N. (2009). Türkçe öğretimi programında yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 42-54.
- Sünger Bob: Büyükannenin Öpücüğü (2001). 05.08.2015 tarihinde <http://www.cizgifilm.in/> adresinden erişildi.
- Swain, E. H. (1978). Using Comic Books to Teach Reading and Language Arts. *Journal Of Reading*, 22, 253-258.

- Swiniarski, L. B. (2012). Building a Global Bookshelf: In Recognition of the United Nations Literacy Decade 2003--2012. *Early Childhood Education Journal*, 40 (1). 1-3.
- Şahin, A. (2011). *Öğretmenler, öğretmen adayları ve medya ile bağı olan herkes için; Eleştirel medya okuryazarlığı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şahin, M.C.(2005). Türkiye’de Gençliğin Toplumsal Kimliği ve Popüler Tüketim Kültürü. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2),157-181.
- Şen, E. ve Turhan, H. (2013). Ortaokul Türkçe dersi öğrenci çalışma kitaplarında yer alan günlük yaşama ilişkin etkinlikler üzerine bir inceleme. *International Journal of Language Academy*,1 (1):55-70.
- Tedmanson, D. (2014). *Enterprising social work: Social enterprise action research with remote indigenous communities in Australia*. Ashgate Publishing Ltd.
- Teichert, L., & Anderson, A. (2014). ‘I don't even know what blogging is’: the role of digital media in a five-year-old girl's life. *Early Child Development And Care*, 184(11), 1677-1691. doi:10.1080/03004430.2013.875540
- Temple, C., Ogle, D., Crawford, A. ve Freppon, P. (2008). *All children read: Teaching for literacy in today's diverse classrooms*. Boston: Pearson/A and B.
- Temur, T. ve Vuruş, N.(2009).İnternet (GenelAğ) Ortamnda Türkçenin kullanımına ilişkin bir çözümleme. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12 (22).
- The Institute for the Study of American Popular Culture (2002). Conversations with scholars of American popular culture. *The Journal of American Popular Culture*, 1(2). 20.05.2015 tarihinde <http://www.americanpopularculture.com/> adresinden alındı.
- The Ontario Curriculum Grades 1-8 (2009). 10.06.2015 tarihinde <http://www.edu.gov.on.ca/eng/> adresinden erişilmiştir.

- Thompson, J. B. (1997). *Mass communication and modern culture*. Tim O’Sullivan and Yvonne Jewkes (ed.). Media Studies Reader (28-42). Great Britain: Arnold.
- Thompson, J. B. (2008). *Medya ve modernite*. Serdar Öztürk (Çev.). İstanbul: Kırmızı Yayınları.
- Tomal, D. R. (2003). *Action Research for Educators*. USA, Scarecrow Press.
- TÜİK. (2013). 06-15 Yaş Grubu Çocuklarda Bilişim Teknolojileri Kullanımı ve Medya. 16.03.2014 tarihinde <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=15866> adresinden alındı.
- Türkiye Bilişim Derneği (2013). 2013 Değerlendirme Raporu. 16.03.2014 tarihinde http://www.tbd.org.tr/usr_img/temp/2013_TBD_Degerlendirme_Raporu.pdf adresinden alındı.
- Türkmen, N. (2012). Çizgi Filmlerin Kültür Aktarımındaki Rolü Ve Pepee. *Sosyal Bilimler Dergisi/Journal Of Social Sciences*, 36(2), 139-158.
- Uçgun, D. (2014). *Tarihi süreç içerisinde Türkçe Öğretim Programları ve Türkçe öğretmenlerinin yetiştirilmesi* (2. Bsk.). Abdurrahman Güzel ve Halit Karatay (Ed.). Türkçe Öğretimi El Kitabı (89-107) içinde. Ankara: Pegem Akademi.
- Uzuner, Y. (2005). Baş Makale: Özel eğitimden örneklerle eylem araştırmaları. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, *Özel Eğitim Dergisi*, 6 (2) 1-12.
- Varghese, J. (2012). Reader Response Paradigms and the Selected Short Stories of Saul Bellow. *Journal Of Literature, Culture & Media Studies*, 4(7/8), 101-111.
- Vatan Sevgisi alt teması metin görseli. 20.09.2015 tarihinde <https://docviewer.yandex.com.tr/> adresinden erişildi.
- Vcasmo. 10.09.2015 tarihinde <http://www.vcasmo.com/> adresinden erişildi.

- Wang, Y. (2014). *Literacy instruction of chinese as a second language for heritage language learners* (Order No. 3638095). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (1619217254).
- Wang, S.-K., Hsu, H.-Y. and Zhang, Z. (2010), The development of a global literacy scale for high school students”, paper will be presented at the Annual Conference of the American Educational Research Association, Denver, CO, May.
- Willett, R. (2005). Baddies in the Classroom: Media Education and Narrative Writing. *Literacy*, 39.3, pp. 142–148.
- Wissman, K. K., & Costello, S. (2014). Creating digital comics in response to literature: Aesthetics, aesthetic transactions, and meaning making. *Language Arts*, 92(2), 103-117.
- Yamaç, M. (2013). *Popüler kültürün ilköğretim 8. sınıf öğrencileri üzerindeki etkilerinin öğretmen ve veli görüşleri çerçevesinde değerlendirilmesi* (Samsun İli Örneği) (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Yaylagül, L. ve Korkmaz, N. (Editör) (2008). *Medya, Popüler Kültür ve İdeoloji*. Ankara: Dipnot Yayınları.
- Ye, W., & Shariffa Khalid Qais, A. (2014). Defining literacy for individuals who are blind or with visual impairments: A qualitative study of stakeholders. *Journal Of Ethnographic & Qualitative Research*, 8(2), 99-112.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (9.bsk.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, F. (2013). Türkçe Dersi Öğretim Programı Dinleme / İzleme Alanı Amaç Ve Kazanımlar Boyutunun Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi. *TEKE (Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim) Dergisi*, 2(2).

Zanin-Yost, A., & Reitz, C. L. (2014). Information literacy in music history: Fostering success in teaching and learning. *Journal Of Library Administration*, 54(7), 562-572. doi:10.1080/01930826.2014.964017

Zeichner, K. M. (2009). *Teacher education and the struggle for social justice / Kenneth M. Zeichner*. New York: Routledge.

Zimmerman, B. (2008). Creating Comics Fosters Reading, Writing, and Creativity. *Education Digest*, 74(4), 55-57.

Öğrenci Çalışma Kitapçığından Kullanılan Görseller, Birinci Sayfadan İtibaren Sırasıyla Aşağıda Gösterildiği Şekildedir

21.09.2015 tarihinde <http://mundohiphop1.blogspot.com.tr/> adresinden erişildi.

21.09.2015 tarihinde <http://aragec.com/> adresinden erişildi.

21.09.2015 tarihinde <http://www.danstudyo.com/> adresinden erişildi.

21.09.2015 tarihinde <https://plus.google.com/> adresinden erişildi.

22.09.2015 tarihinde <http://www.sevdaselim.net/> adresinden erişildi.

21.09.2015 tarihinde <http://www.gifanimasyon.com/> adresinden erişildi.

19.09.2015 tarihinde <http://cliparts.co/> adresinden erişildi.

19.09.2015 tarihinde <http://jadensadventures.wikia.com/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <https://docviewer.yandex.com.tr/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <http://jasric.tumblr.com/> adresinden erişildi.

21.09.2015 tarihinde <http://gltas.wikia.com/adresinden> erişildi.

20.09.2015 tarihinde <https://docviewer.yandex.com.tr/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <http://celalettinsahin.com/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <http://www.atetur.com.tr/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <http://fancanyon.com/> adresinden erişildi.

19.09.2015 tarihinde <http://spongebob.wikia.com/adresinden> erişildi.

20.09.2015 tarihinde <http://nickjrcharacters.blogspot.com.tr/adresinden> erişildi.

20.09.2015 tarihinde <http://spongebobandfri.endsadventures.wikia.com/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <https://tr.wikipedia.org/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <http://fictionalcharacters.wikia.com/> adresinde erişildi.

20.09.2015 tarihinde <http://iconvar.tr.gg/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <http://www.mylocker.net/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <http://www.dijitalajanslar.com/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <http://www.footballrenders.com/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <http://basingstokefc.co.uk/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <https://fanart.tv/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <http://richmindrichlife.co.uk/> adresinden erişildi.

Kitapçık Kapaklarında Yer Alan Görseller Sol Üst Köşeden Başlanarak Sağ Tarafa Doğru Aşağıda Gösterildiği Şekildedir

20.09.2015 tarihinde <http://www.tinkytyler.org/> adresinden erişildi.

21.09.2015 tarihinde <https://plus.google.com/> adresinden erişildi.

21.09.2015 tarihinde <http://sm90illustration.deviantart.com/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <http://www.stickersmalin.com/> adresinden erişildi.

19.09.2015 tarihinde <http://cliparts.co/> adresinden erişildi.

21.09.2015 tarihinde <http://www.dreamstime.com/> adresinden erişildi.

21.09.2015 tarihinde <http://www.spreadshirt.com/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <http://123topimages.net/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <http://www.shutterstock.com/> adresinden erişildi.

19.09.2015 tarihinde <http://jadensadventures.wikia.com/> adresinden erişildi.

Ekler

Ek A: Eylem Planı Geliştirme Süreci İçin İzin

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
ÖĞRENCİ İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Sayı : 93130991- **044-1008** 6450
Konu : Anket Çalışması.

22 Mayıs 2015

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 21.04.2015 tarih ve 33813216.044-558 sayılı yazınız.

Enstitünüz Türk Dili Eğitimi Anabilim Dalı Doktora Programı öğrencisi Mazhar BAL'ın, "Okul Popüler Kültür Ürünleri ile İlişkilendirilmiş Türkçe Dersi: Bir Eylem Araştırması" başlıklı tez çalışması kapsamında Çanakkale Merkezinde bulunan Gazi Ortaokulunda öğrenim gören 7. sınıf öğrencilerine anket uygulayabilmesi, öğrenci velileri ve derslere giren tüm branş öğretmenleri ile görüşme yapabilmesi ile ilgili Çanakkale Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 18.05.2015 tarih ve 60305806-44-5103235 sayılı yazısı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

İdris YILMAZ
Genel Sekreter

EK :
-Yazı ve ekleri

Ek B: Popüler Kültür Kazanımlarına Yönelik Uzman Görüş Formu

Değerli Katılımcı,

Bu çalışmanın amacı, 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersleriyle okul dışı yaşamlarını (konuşmaktan ve yapmaktan zevk duyduğu şeyler) bütünleştirerek bir ders programı hazırlamaktır. Ayrıca hazırlanan bu programın, sınıf içi uygulamalar sırasında nasıl işlediğini tespit etmektir. Bunun için de var olan Türkçe ders programındaki kazanımların yanı sıra çocukların okul dışı yaşantısını oluşturan popüler kültür ile ilgili kazanımlar belirlenmiştir. Aşağıda 12 kazanım alanı altında toplam 89 kazanım yer almaktadır. Sizden ricamız, kazanımları inceleyip sizin için uygun olan seçeneği işaretlemenizdir. Sizin için uygun seçenek “düzeltilmeli” ya da “çıkarılmalı” cevabı ise lütfen düzeltilmesi ya da çıkarılması gereken yönüyle ilgili görüşünüzü her bir kazanımın altında ayrılan görüş kısmına belirtiniz. Yapılan bu çalışmada, kimlik bilgilerinize kesinlikle yer verilmeyecek ve sizden alınan bilgiler değiştirilmeden kullanılacaktır.

Değerli katılımınız için en içten teşekkürlerimizi sunarız.

Arş. Gör. Mazhar Bal

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı

1. Popüler kültür metinlerinin bileşenlerini tanıma

1.1. Popüler kültür metinlerini oluşturan bileşenlerin (ses, görüntü, sembol vb.) farkındadır.

Yeterli

Düzeltilmeli

Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

.....

.....

1.2. Popüler kültür metinlerinin oluşturulma amacını tartışır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

1.3. Popüler kültür metinlerini popüler kılan gücün, halkın beğenisi olduğunu bilir ve yorumlar.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

1.4. Popüler kültür metinlerindeki her bir karakterin önemini tartışır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

1.5. Popüler kültür metinlerindeki her bir karakterin metnin geri planındaki yaşamlarını metinle bağlantılı olarak yorumlar.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

1.6. Popüler kültür metinlerindeki ana karakterler dışındaki karakterleri de bütünsellik içinde ele alır ve değerlendirir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

1.7. Popüler kültür metinlerindeki bakış açısını yakalar ve değerlendirir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

1.8. Popüler kültür metinlerinin hedef kitlesini ve metinlerde o kitleye hitap eden yönleri tartışır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

1.9. Popüler kültür metinlerini kimin oluşturduğunu tartışır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

1.10. Popüler kültür metinlerinin ne amaçla oluşturulduğunu tartışır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

1.11. Popüler kültür metinleri ile aktarılmaya çalışılan değerlerin kime ve neye ait olduğunu tartışır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

1.12. Popüler kültür metinlerindeki farklı karakterlerin ilişkilerini, metindeki rollerine göre karşılaştırır ve değerlendirir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

1.13. Popüler kültür metinlerinin, hedef kitlesine neyi düşündürmek/inandırmak için oluşturulduğunu tartışır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

2. Popüler kültür metinlerini içerik açısından değerlendirme

2.1. Popüler kültür metinlerinin toplum yaşamıyla ilişkisini değerlendirir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

2.2. Popüler kültür metinlerinde toplumsal kuralların varlığını ve gerekliliğini tartışır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

2.3. Popüler kültür metinlerindeki kalıplaşmış tiplerin farkına varır ve onları değerlendirir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

2.4. Popüler kültür metinlerini kültürlerarası bakış açısıyla değerlendirir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

2.5. Popüler kültür metinleriyle sunulan düşünceleri, bilgileri, görüşleri anlar ve yorumlar.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

2.6. Popüler kültür metinlerinin halka ait değerleri yansıttığını bilir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

2.7. Popüler kültür metinleri içindeki halkın kültürünü, davranış kalıplarını, değerlerini ve eğlence biçimlerini ayırt eder.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

2.8. Popüler kültür metinlerinin toplumun yaşam biçiminden etkilendiğini bilir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

2.9. Popüler kültür metinlerinin toplumun yaşam biçimini etkilediğini bilir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

2.10. Popüler kültür metinlerinin belli bir gruba değil halkın geneline hitap eden metinler olduğunu bilir ve yorumlar.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

2.11. Popüler kültür metinlerinde sosyal kurallar ile ilgili belli başlı değerler, inançlar ve iletilerin nasıl yansıtıldığını yorumlar.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

2.12. Popüler kültür metinlerinde hangi değerlerin aktarılmaya çalışıldığını yorumlar.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

3. İletişim sürecinde popüler kültür metinlerinden yararlanma

3.1. Kendilerini ifade etmek için popüler kültür metinlerini kullanır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

3.2. Popüler kültür metinlerini karşı bir görüş sunmak için kullanır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

3.3. Popüler kültür metinlerini birini ya da birilerini ikna etmek için kullanır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

3.4. Popüler kültür metinlerini düşüncelerini desteklemek için kullanır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

3.5. Popüler kültür metinlerini düşüncelerini örneklemek için kullanır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

3.6. Popüler kültür metinlerini soyut kavramları, somutlaştırmak için kullanır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

3.7. Popüler kültür metinlerinin her öğrenciye hitap eden ve ortak olan yönleri sayesinde iletişim süreci olumlu şekilde etkilenir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

4. Popüler kültür metinlerine karşı eleştirel bakış açısı kazanma

4.1. Popüler kültür metinlerinin bilinen/görülen yönüyle bilinmeyen/görülmeyen yönü arasındaki farklılıkları ayırt eder.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

4.2. Popüler kültür metinlerinin altında yatan gizli iletilerin farkına varır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

4.3. Popüler kültür metinleri karşısında pasif bir alıcı olmaktan ziyade metinlerde var olan gizli iletileri kullanıp yeni metinler oluşturarak aktif bir katılımcı olur.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

4. 4. Popüler kültür metinlerinin tarafsız bir bakış açısına sahip olmadığını bilir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

 4.4. Popüler kültür metinlerinin belli bir amaca hizmet ettiğini bilir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

4.5. Popüler kültür metinlerini içinde yaşadığı toplumun bakış açısıyla değerlendirir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

4.6. Popüler kültür metinlerini evrensel bir bakış açısı ile değerlendirir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

4.7. Popüler kültür metinlerinin ilgi çekici yönlerini ayırt eder ve bunların neden ilgi çekici geldiğini tartışır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

4.8. Popüler kültür metinlerinde, söylenen şeyle söylenmek istenen şey arasındaki farkı görür ve yorumlar.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

4.9. Popüler kültür metinlerinde verilmeyen ama izleyicinin/dinleyicinin algısında tamamlanan boşlukları fark eder.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

4.10. Popüler kültür metinlerini, kişisel yargılarından bağımsız olarak analiz eder.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

4.11. Popüler kültür metinlerinin güçlü ve zayıf yönlerini değerlendirir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

4.12. Popüler kültür metinlerindeki ırk, cinsiyet ve sınıf ayrımlarını olup olmadığını tartışır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

5. Popüler kültür metinlerini türlerine göre ayırt etme

5.1. Popüler kültür metinlerinin kurgusal olan, kurgusal olmayan biçimlerindeki ortak noktaları ayırt eder.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

5.2. Popüler kültür metinlerinin kurgusal olanını, kurgusal olmayan biçimlerindeki farklı noktaları ayırt eder.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

5.3. Popüler kültür metinlerinin yazılı ve yazılı olmayan biçimlerindeki ortak noktaları ayırt eder.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

5.4. Popüler kültür metinlerinin yazılı ve yazılı olmayan biçimlerindeki farklı noktaları ayırt eder.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

 5.5. Popüler kültür metnlerinin farklı türlerini birbiriyle ilişkilendirerek değerlendirir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

6. Popüler kültür metnelerini, metin türleri (bilgilendirici, hikâye edici, şiir) ile ilişkilendirme

6.1. Popüler kültür metnlerinin, bilgilendirici metin türleriyle benzer noktalarını tartışır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

6.2. Popüler kültür metnlerinin, bilgilendirici metin türleriyle farklı noktalarını tartışır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

6.3. Popüler kültür metnlerinin, hikâye edici metin türleriyle benzer noktalarını tartışır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

6.4. Popüler kültür metnlerinin, hikâye edici metin türleriyle farklı noktalarını tartışır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

6.5. Popüler kültür metnlerinin, şiirlerle benzer noktalarını tartışır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

6.6. Popüler kültür metnlerinin, şiirlerle farklı noktalarını tartışır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

7. Bilgi kaynağı olarak popüler kültür metnlerini değerlendirme

7.1. Popüler kültür metinleriyle sunulan bilginin güvenilirliğini tartışır.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

7.2. Popüler kültür metinlerindeki gerçekliği, kendi yaşamlarındaki gerçeklikle karşılaştırır.

Yeterli

Düzeltilmeli

Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

7.3. Popüler kültür metinleriyle doğru/iyi olarak sunulan bilgileri, kendi doğruları ve iyi olarak kabul ettiği şeylerle karşılaştırır.

Yeterli

Düzeltilmeli

Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

7.4. Popüler kültür metinleriyle doğru/iyi olarak sunulan bilgileri, toplum yaşamının doğru ve iyi olarak kabul ettiği şeylerle karşılaştırır.

Yeterli

Düzeltilmeli

Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

7.5. Popüler kültür metinlerini farklı bakış açılarından ya da farklı kanallardan okuyarak değerlendirir.

Yeterli

Düzeltilmeli

Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

8. Popüler kültür metinleriyle kendini bütünleştirme

8.1. Popüler kültür metinlerinde, kendi duygu ve düşünce dünyalarını fark eder.

Yeterli

Düzeltilmeli

Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

8.2. Popüler kültür metinlerinin, günlük yaşamını nasıl etkilediğini değerlendirir.

Yeterli

Düzeltilmeli

Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

8.3. Popüler kültür metinlerinin duygu ve düşünce dünyasını nasıl etkilediğini tartışır.

Yeterli

Düzeltilmeli

Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

8.4. Popüler kültür karakterlerinde kendine ait özellikleri ayırt eder.

Yeterli

Düzeltilmeli

Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

8.5. Popüler kültür karakterlerinde kendilerinde olmasını istedikleri özellikleri belirler.

Yeterli

Düzeltilmeli

Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

8.6. Popüler kültür karakterlerinde kendilerinde olmasını istemedikleri özellikleri belirler.

Yeterli

Düzeltilmeli

Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

9. Popüler kültür metinlerini dil kullanımı açısından değerlendirme

9.1. Popüler kültür metinlerinde dil kullanımını, Türkçe'nin kuralları açısından değerlendirir.

Yeterli

Düzeltilmeli

Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

9.2. Popüler kültür metinlerinin, dil kullanımını üzerindeki etkilerini tartışır.

Yeterli

Düzeltilmeli

Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

9.3. Popüler kültür metinleri üzerinden toplumsal dilin etkilerini tartışır.

Yeterli

Düzeltilmeli

Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

9.4. Popüler kültür metinlerinde kelime seçimi, ses ve tonlamının değerlendirmesini yapar.

Yeterli

Düzeltilmeli

Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

- 9.5. Popüler kültür metinlerinde dilin etkili kullanımına yönelik stratejileri çözümler.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

- 9.6. Popüler kültür metinlerini Türkçe derslerinde kullanarak sözcük dağarcılığını geliştirir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

- 9.7. Popüler kültür metinleri aracılığıyla Türkçe derslerindeki dil öğretim süreçleri ile günlük yaşamlarındaki dil kullanımları arasında ilişki kurarak günlük yaşamda dil kullanımını değerlendirir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

- 9.8. Popüler kültür metinleri sayesinde günlük yaşamlarındaki dil kullanımında, Türkçe derslerinde göstermiş oldukları dil kullanım hassasiyetini gösterir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

10. Popüler kültür metinlerini toplumsal bağlamda değerlendirme

10.1. Popüler kültür metinleri aracılığıyla toplumsal sorunları değerlendirir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

10.2. Popüler kültür metinleri aracılığıyla toplumsal sorunlara dikkat çeker ve çözüm önerisi sunar.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

10.3. Sosyal olaylara dikkat çekmek amacıyla popüler kültür metinleri aracılığıyla kendi metinlerini oluşturur.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

11. Bilgiyi aktarma becerilerini geliştirme

11.1. Popüler kültür metinleri aracılığıyla yeniden ürettikleri metinleri, hangi bilgi teknolojisinden yararlanarak iletceğini bilir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

 11.2. Popüler kültür metinleri aracılığıyla yeniden ürettikleri metinler için bir hedef kitlesi belirler.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

11.3. Popüler kültür metinleri aracılığıyla yeniden ürettikleri metinleri belli bir amaçla oluşturur.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

12. Popüler kültür metinleri sayesinde yeni metinler/anlamlar üretme

12.1. Popüler kültür metinlerinin anlamlarını kendi tecrübeleri ve ön bilgileri ile ilişkilendirerek yeni anlamlar üretir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

12.2. Popüler kültür metinlerini kendi tecrübeleri ve ön bilgileri ile ilişkilendirerek yeni metinler üretir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

12.3. Popüler kültür metinlerini diğer metin türleri (bilgilendirici, hikaye edici, şiir) ile ilişkilendirerek yeni bir metin üretir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

12.4. Popüler kültür metinleri aracılığıyla anlamı farklı şekillerde ifade eder.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

12.5. Popüler kültür metinleriyle sunulan gerçekliği, kendi gerçekliği ile ilişkilendirerek karşı anlatılar geliştirir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

12.6. Popüler kültür metinleriyle sunulan gerçekliği, kendi gerçekliği ile ilişkilendirerek benzer anlatılar geliştirir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Cevabınız düzeltilmeli ya da çıkarılmalı ise öneriniz/gerekçeniz nedir?

.....

12.7. Popüler kültür metinleri sayesinde metin, görsel ve iletişim becerileri ile ilgili bilgilerini arttırırlar ve bu bilgiler sayesinde yeni metinler üretir.

Yeterli Düzeltilmeli Çıkarılmalı

Ek C: Öğrencilerin Popüler Kültür Algılarına Yönelik Anket Soruları

Merhaba,

Bu çalışmanın amacı, Türkçe dersleriyle senin okul dışı yaşamını (konuşmaktan ve yapmaktan zevk duyduğunuz her şey) bütünleştirerek farklı bir Türkçe ders programı hazırlamaktır. Bu amaçla da bu anketle senin, okul dışı yaşamında konuşmaktan ve yapmaktan zevk duyduğun şeyler belirlenmeye çalışılacaktır.

Yapılacak anketle ilgili şunları bilmeni istiyorum:

- Bu anketle paylaşacaklarının tümü gizli tutulacak ve bu çalışma dışında başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır.
- Araştırmanın raporunda kimlik bilgilerine yer verilmeyecektir.
- Anketimizin yaklaşık olarak 40 dakika süreceğini tahmin ediyorum.

Değerli katılımın için teşekkür ederim.

Araştırmacı
Arş. Gör. Mazhar Bal

1. Televizyon programları

A. Dizi (Supernatural, Monk, Doctor Who, How I Met Your Mother, The Flash, Arrow, The Big Bang Theory gibi) izler misiniz?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok izlediğiniz ilk üç diziyi aşağıya yazınız.

- 1)
- 2)
- 3)

B. Anime (Fairy Tail, Naruto Shippuuden, Swart Art Online, One Piece, Soul Eater, Bleach, The Gary Men gibi) izler misiniz?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok izlediğiniz ilk üç animeyi aşağıya yazınız.

- 1)
- 2)
- 3)

C. Animasyon (Lego, Karlar kraliçesi, Alvin ve sincaplar, Karmakarışık, Altı süper kahraman gibi) film sever misiniz?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok sevdiğiniz ilk üç animasyon filmi aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

D. Yarışma programlarından (Survivor, Kim milyoner olmak ister, Elimini lezzeti, Ben bilmem eşim bilir, Storage wars gibi)hoşlanır mısınız?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok izlediğiniz ilk üç yarışma programını aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

E. Reklamları (Omo reklamı, Yapı Kredi Bankası reklamı, Türk Hava Yolları reklamı, Çikolata reklamı, Petito reklamı gibi) sever misiniz?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok sevdiğiniz ilk üç reklamı aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

F. Çizgi film (Camp Lazlo, Sünger Bob, Phinnes and Ferb gibi) izlemeyi sever misiniz?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok izlediğiniz ilk üç çizgi filmi aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

G. Belgesel (Modern rehinciler, National geographic gibi) izlemeyi sever misiniz?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok izlediğiniz ilk üç belgeseli aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

2. Kitaplar

A. Kitap (Cennetin Rengi, Hush Hush Serisi, Aynı Yıldızın Altında, Ruh Öküzüm, Senden Önce Ben, Meyhanei 15 Saniye, Percy Jackson ve Olimposlular, Max Flash Serisi, Harry Potter Serisi gibi) okumayı sever misiniz?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok sevdiğiniz ilk üç kitabı aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

B. Eserlerini okumaktan zevk duyduğunuz yazar ya da şairler (Emile Zola, Jojo Mayes, Jonny Zucker, Andrews Gross, Orhan Pamuk, Özdemir Asaf gibi) var mı?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok sevdiğiniz ilk üç yazar ya da şairi aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

3. Yayınlar

A. Çizgi roman okumayı sever misiniz?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok sevdiğiniz ilk üç çizgi romanı aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

B. Takip ettiğiniz dergiler (League of Legend, Bilim Çocuk gibi) var mı?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok takip ettiğiniz ilk üç dergiyi aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

4. Sosyal faaliyetler

A. Müzik (Yerli pop, yabancı pop, rock, rap gibi) dinlemeyi sever misiniz?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok sevdiğiniz ilk üç müzik türünü aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

B. Sporla (hentbol, barfiks, badminton gibi) ilgileniyor musunuz?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok sevdiğiniz ilk üç spor türünü aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

C. Sinemaya (Yıldızlar Arası, Hobbit, Harry Potter, Narnia Günlükleri, Mama, Garez, Kocan Kadar Konuş, Deliha, Yarının Sınırında gibi) gitmeyi sever misiniz?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok sevdiğiniz ilk üç filmin ismini aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

5. İnternet

A. Herhangi bir sosyal paylaşım sitesi (facebook, swarm, instagram, tumblr, we heart it, wattpad gibi) kullanıyor musunuz?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok etkin olduğunuz ilk üç sosyal paylaşım sitesini aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

B. İnternette oyun (ateş ve su, clash of clans, boom beach, hay day, sims serisi, state of decay gibi) oynar mısınız?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok sevdiğiniz ilk oyunu aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

6. Yemekler

A. Yemek (fast food, ev yemekleri vb) yemeyi sever misiniz?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok sevdiğiniz ilk üç yemek türünü aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

B. Okul dışı zamanlarınızdan vakit geçirmeyi sevdiğiniz mekânlar (kordon, game over playstation salonu, manzara kahvaltı, hang over, polis evi, cefaka gibi) var mı?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise vakit geçirmekten en çok hoşlandığınız ilk üç mekânı aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

7. Arkadaşlarınızla internet oyunları dışında evde ya da sokakta oyun (saklambaç, bisiklet, lades, futbol, basketbol, yüzme, taş okeyi gibi) oynar mısınız?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok sevdiğiniz ilk üç oyun türünü aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

8. Alışveriş

A. Alışveriş yapmayı sever misiniz? Alışveriş yaparken özellikle seçtiğiniz markalar (Nike, Mavi, Adidas, Puma, New Balance, Converse gibi) nelerdir?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok sevdiğiniz ilk üç marka ismini aşağıya yazınız.

1)

.....

...

2)

.....

3)

.....

9. Hayranı olduğunuz bir süper kahraman (batman, hulk, flash, örümcek adam, süperman, cat woman, aquaman, death pool gibi) var mı?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en sevdiğiniz ilk üç süper kahraman ismini aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

10. Ünlü kişiler

A. Hayranı olduğunuz ünlüler (Cem Adrian, Cem Yılmaz, Angelina Jolie, Fahriye Evcen, Tarkan, Vini Veharai, Hadise, Duman, Pera, Athena Gökhan, Metallica gibi) var mı?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en sevdiğiniz ilk üç ünlü kişinin ismini aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

B. Oyuncu, manken, sporcular gibi ünlüler dışında sosyal paylaşım sitelerinde takip ettiğiniz ünlü kişiler (Surviör Turabi, Tumlbrda Romantik Paris, Youtube'de Burak Oyunda, Twitterde Çağrı Taner, Tumlbrdan Kekotelli, Tumlbrde Kareli Gömlek, Vine Murat Sakaoğlu, Vine Koray İzitaş gibi) var mı?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en sevdiğiniz ilk üçünün ismini aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

11. Teknoloji

A. Bilgisayarda vakit geçirmeyi sever misiniz? Bilgisayarda daha çok neler (oyun oynamak, ödev yapmak, video izlemek gibi) yapıyorsunuz?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok yaptığınız ilk üç şeyi aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

B. Tablet kullanmayı sever misiniz?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en sevdiğiniz ilk üç tablet modelini aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

C. Cep telefonunuz var mı? Cep telefonunuzda daha çok ne amaçla (whatsapp, oyun oynamak, sms, facebook, konuşmak, ödev yapmak gibi) kullanıyorsunuz?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise cep telefonunuzu en fazla kullandığınız ilk üç amacınızı aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

D. Oyun konsolunuz var mı?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise oyun konsolunuzun modelinin ismini aşağıya yazınız.

.....

E. Sahip olmak istediğiniz bir oyun (NBA, modnation racers gibi) var mı?

a) Hayır

b) Cevabınız evet ise en çok istediğiniz ilk modelin ismini aşağıya yazınız.

1)

.....

2)

.....

3)

.....

Eklemek istediğiniz başka bir şey var?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ek D: Öğrenci Çalışma Kitapçığı

ORTAOKUL

ANA DİLİ EĞİTİMİNDE POPÜLER KÜLTÜR METİNLERİ

TÜRKÇE DERSİ

7

ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTABI

ORTAOKUL

ANA DİLİ EĞİTİMİNDE POPÜLER KÜLTÜR METİNLERİ

TÜRKÇE DERSİ

7

Kitap tasarımında kullanılan görsellerin kaynakçaları sol üst köşeden başlanarak sağ tarafa doğru verilmiştir.

1. 20.09.2015 tarihinde <http://www.tinkytyler.org/> adresinden erişildi.
2. 21.09.2015 tarihinde <https://plus.google.com/> adresinden erişildi.
3. 21.09.2015 tarihinde <http://sm90illustration.deviantart.com/> adresinden erişildi.
4. 20.09.2015 tarihinde <http://www.stickersmalin.com/> adresinden erişildi.
5. 19.09.2015 tarihinde <http://cliparts.co/> adresinden erişildi.
6. 21.09.2015 tarihinde <http://www.dreamstime.com/> adresinden erişildi.
7. 21.09.2015 tarihinde <http://www.spreadshirt.com/> adresinden erişildi.
8. 20.09.2015 tarihinde <http://123topimages.net/> adresinden erişildi.
9. 20.09.2015 tarihinde <http://www.shutterstock.com/> adresinden erişildi.
10. 19.09.2015 tarihinde <http://jadensadventures.wikia.com/> adresinden erişildi.

ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTABI

1

ÖN BİLGİLER

Hip Hop Kültürü

Aşağıdaki kutucuğa hip hop hakkında neler bildiğinizi yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Rap Müzik

Size göre, rap müziğin diğer müzik türlerinden (rock, pop gibi) nasıl bir farkı var?

.....

.....

.....

.....

.....

2

ETKİLEŞİM

1. Etkinlik : Metni Sorgula

Metni okumaya geçmeden önce aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

a) Şarkıyı daha önce dinlediniz? Dinlediyseniz ne amaçla dinlemiştiniz?

.....
.....
.....
.....

b) Şu an bu şarkıyı ne amaçla dinleyeceğinizi düşünüyorsunuz?

.....
.....
.....
.....

c) Başlığa ve şarkıcıya dair düşüncelerinizden hareketle, şarkıya dair görüşleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....

d) Size göre bu şarkıyı dinledikten sonra herkesin yorumu aynı olacak mıdır? Neden?

.....
.....
.....
.....

2. Etkinlik : Öğrendiklerim ve Hissettiklerim

Aşağıda Sevgi İşleyin şarkısından ne öğrendiğinize hakkında sorular yer almaktadır. Metinden hareketle soruları cevaplayınız.

a. Şarkıda kime ya da kimlere hitap edilmektedir? Ana karakterin yanında başka kimlerden bahsedilmektedir?

.....
.....
.....
.....

b. Şarkıda işlenen konu nedir?

.....
.....
.....
.....

c. Şarkının ana fikri nedir?

.....
.....
.....
.....

Aşağıda Sevgi İşleyin şarkısının size ne hissettirdiği hakkında sorular yer almaktadır. Geçmiş yaşantılarınızdan da hareketle soruları cevaplayınız.

a. Şarkıyı dinlerken ne hissettiniz?

.....

.....

.....

.....

.....

b. Şarkıda sizi etkileyen noktalar var mıydı? Bu noktalar, sizi neden etkilemiş olabilir?

.....

.....

.....

.....

.....

c. Ceza bu şarkının sözlerini ne amaçla yazmış olabilir?

.....

.....

.....

.....

.....

d. Size göre, şarkıda işlenen konuyla toplum yaşamı arasında nasıl bir ilişki var?

.....

.....

.....

.....

.....

4

YORUMLAMA

3. Etkinlik : Rap Müziğın İsyanı

Aşağıdaki kutucuklarda şarkıdan bölümler yer almaktadır. Her bir bölüme örnekten hareketle, size göre karşılığı olan ifadeyi yazınız.

ÖRNEK

“Hiçbir suç cezasız kalmıyor son pişmanlık fayda etmiyor.”

Adalet Yerini Bulur

“Özgürlüğü özler sayfaların, içine doğru akar gözyaşların”

.....

“Bölmeyin yolunu kimsenin, kesmeyin önünü ekmeğini bölüş hergün”

.....

“Sonu en belli olan yol suçtur, yokuştur bu yolun sonu uçurumdur”

.....

“Övünülecek birşeyi can yakmak, marifet mi aleme isim yapmak?”

.....

Yukarıdaki örnek cümlelerden ve cümlelerin karşılığı olan ifadelerden hareketle rap müzikle ilgili neler söylenebilir?

.....

4

YORUMLAMA

4. Etkinlik : Rap Müziğın Dili

Rap müzikte kullanılan dilin (sözcüklerin, cümlelerin) kaynağı ne olabilir?

.....

.....

.....

.....

Rap müziğın dili ile diğerk müzik türlerindeki dil kullanımını arasında nasıl bir fark var?

.....

.....

.....

.....

Rap müzik neden hızlı söyleniyor olabilir?

.....

.....

.....

.....

Rap müziğın hızlı bir şekilde söylenmesi sizde hangi duyguları uyandırıyor?

.....

.....

.....

.....

5. Etkinlik : Rap ve Grafiti

Siz bir rap şarkıcısısınız. Sizin gibi bir rapçi olan Ceza'ya yardım edin. Onun sesini daha çok duyurması için onunla birlikte siz de şarkınızı yazın ve söyleyin. Şarkı sözlerinizi yazarken şu adımları izleyiniz:

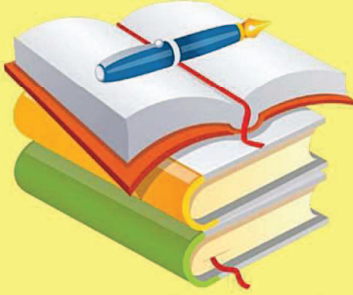
1. Öncelikle grup arkadaşlarınızla birlikte bir grup ismi belirleyiniz. Belirlemiş olduğunuz ismin grafitisini oluşturunuz.
2. Sevgi İşleyin şarkısının sözlerini tekrar gözden geçiriniz.
3. Şarkıda ele alınan suç, adalet, özgürlük, eşitlik, kavga, barış gibi kavramlarla ilgili grup arkadaşlarınızla birlikte internette araştırma yapınız.
4. Yaptığınız araştırma sonucunda bulduklarınızı Sevgi İşleyin şarkısının akışını bozmayacak şekilde şarkı sözüne dönüştürünüz.
5. Hip hop müziğinin adaleti savunan, şiddete karşı olan bir eleştiri olduğunu sakın unutmayın!
6. Kurallara bağlı kalmadan cümlelerinizi, içinizden geldiği gibi yazabilirsiniz. Ama kullandığınız dilin anlaşılır olmasına dikkat ediniz.
7. Şarkı sözünüz istediniz sayıda dizeden oluşabilir.
8. Şarkı sözünüz bittikten sonra grup arkadaşlarınızla son bir kontrolünü yapınız ve şarkı sözünüzün sonuna grup grafitinizi ekleyerek sınıfındaki diğer arkadaşlarınızla paylaşınız.

Şarkı sözünüzü aşağıdaki boş metin dosyasına yazınız.

Çizgi Roman ve Hisler

Çizgi roman okumayı sever misiniz? Seviyorsanız, çizgi roman okurken ve okuduktan sonra kendinizi nasıl hissediyorsunuz?

a. Çizgi roman okurken kendinizi nasıl hissediyorsunuz?

.....

b. Çizgi roman okuduktan sonra kendinizi nasıl hissediyorsunuz?

.....

22.09.2015 tarihinde <http://www.sevdaselim.net/> adresinden erişildi.

Süper Kahraman Çiz

Süper kahraman denilince aklınıza ne geliyor, aşağıdaki boşluğa çizin. Yanına neden böyle bir şey çizdiğinizi açıklayınız.

Böyle bir süper kahraman çizdim; çünkü,

.....

2

ETKİLEŞİM

1. Etkinlik : Metni Sorgula ?

Metni okumaya geçmeden önce aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

a) Bu çizgi romanı daha önce okumuş muydunuz? Ne amaçla okumuştunuz?

.....

.....

.....

.....

b) Şu an bu çizgi romanı ne amaçla okuyacağınızı düşünüyorsunuz?

.....

.....

.....

c) Başlık ve resimlerden hareketle, çizgi romana dair görüşleriniz nelerdir?

.....

.....

.....

.....

d) Size göre bu çizgi romanı okuduktan sonra herkesin yorumu aynı olacak mıdır? Neden?

.....

.....

.....

.....

2. Etkinlik : Öğrendiklerim ve Hissettiklerim

Aşağıda Adalet Birliği çizgi romanından öğrendiğiniz hakkında sorular yer almaktadır. Metinden hareketle soruları cevaplayınız.

a. Çizgi romanda hangi konu işlenmektedir?

.....

.....

.....

b. Çizgi romanda anlatılan olay nerede geçmektedir?

.....

.....

.....

c. Adalet Birliği'nin görevi nedir?

.....

.....

.....

d. Adalet Birliği, kaç kişiden oluşmaktadır? Birliğin üyeleri kimlerdir?

.....

.....

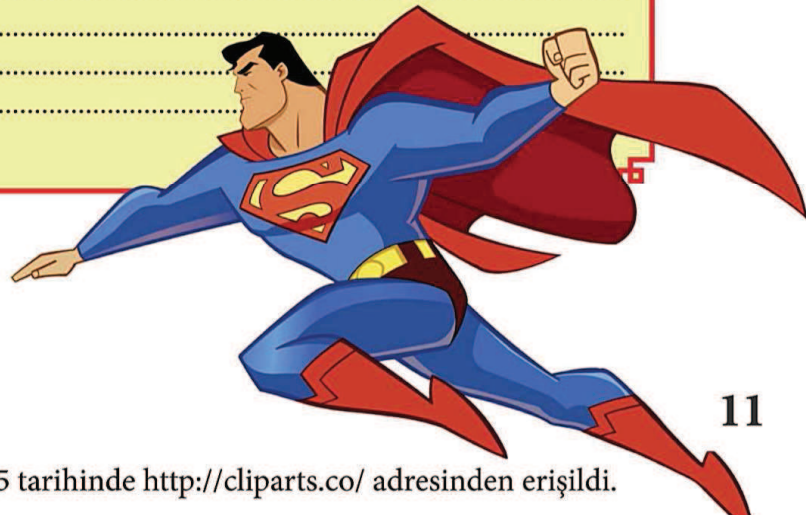
.....

e. Adalet Birliği çizgi romanının ana fikri nedir?

.....

.....

.....

Aşağıda Adalet Birliği çizgi romanının size ne hissettirdiği hakkında sorular yer almaktadır. Geçmiş yaşantılarınızdan da hareketle soruları cevaplayınız.

a. Çizgi romanda sizi etkileyen noktalar nelerdir?

.....

.....

.....

.....

b. Adalet Birliği'nin yazarı bu metni ne amaçla üretmiş olabilir?

.....

.....

.....

.....

c. Size göre bu çizgi roman kimlere hitap etmektedir?

.....

.....

.....

.....

d. Size göre çizgi romanda verilmek istenen mesajlar nelerdir?

.....

.....

.....

.....

3. Etkinlik : Resimler ve Yazılar

Yukarıdaki metinden hareketle kutucuklarda yer alan soruları cevaplandırınız.

a. Boş bırakılan baloncukları size göre uygun ifadelerle doldurunuz. Neden bu ifadeleri kullandığınızı açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b. Sizce çizgi romanda hem yazının hem de resmin bir arada kullanılmasının sebebi ne olabilir?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4

YORUMLAMA

4. Etkinlik : Süper Kahramanlar

Çizgi romandaki bilgilerden hareketle kutucuklarda yer alan soruları cevaplandırınız.

Süper kahramanların vücutlarını ve kıyafetlerini inceleyiniz. Süper kahramanlara karşı hayranlıkla onların vücutları, kıyafetleri arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsunuz?

.....

.....

.....

.....

.....

Size göre süper kahraman olmakla cinsiyet arasında nasıl bir ilişki var? Çizgi romanda süper kahraman olmakla kadın ya da erkek olmak arasında nasıl bir ilişki kurulduğunu düşünüyorsunuz?

.....

.....

.....

.....

.....

Süper kahramanların uyguladığı şiddetle mücadele edilen karakterlerin uyguladığı şiddet arasında size göre nasıl bir fark var? Neden?

.....

.....

.....

.....

.....

5

YENİDEN OLUŞTURMA

5. Etkinlik : Kendi Kahramamını Tasarla

Adalet Birliği takımını yeniden kurunuz. Takımı kurarken metindeki kahramanların dışında kendi süper kahramanlarınızı tasarlayınız. Daha sonra Türkiye'yi ilgilendiren sosyal bir sorun tespit ediniz. Bu sorunu ortadan kaldırmak için kendi tasarladığınız Adalet Birliği üyelerinizi devreye sokunuz ve çizgi romanınızı oluşturunuz. Sakın unutmayın, şiddet olmadan bu işi halledeceksiniz.

20.09.2015 tarihinde <https://docviewer.yandex.com.tr/> adresinden erişildi.

Çizgi Film Nedir ?

Çizgi film izlemeyi sever misiniz? Size göre çizgi film, ne ifade etmektedir?

Bana göre çizgi film;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

20.09.2015 tarihinde <http://celalettinsahin.com/> adresinde erişildi.

Çizgi Filmlerin Büyüsü

Çizgi filmlerin, sadece çocuklara hitap etmediği; zaman zaman yetişkinlerin bile izlediği bilinmektedir. Size göre, çizgi filmleri bu kadar ilgi çekici kılan ne olabilir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

20.09.2015 tarihinde <http://www.atetur.com.tr/> adresinde erişildi.

1.Etkinlik : Metni Sorgula

Metni okumaya geçmeden önce aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

a. Sünger Bob çizgi filmini daha önce izlediniz mi? Çizgi filmin konusu nedir?

.....

b. Sizce bu çizgi filmi ne amaçla işleyeceğiz?

.....

c. Çizgi filmin size bir şeyler öğreteceğini düşünüyor musunuz? Bunlar neler olabilir?

.....

d. Çizgi filmde sizi etkileyecek noktalar olacağını düşünüyor musunuz? Çizgi filmde ne olursa sizi etkileyebilir?

.....

2.Etkinlik : Öğrendiklerim ve Hissettiklerim

Aşağıda Babaanne Öpücüğü metninden ne öğrendiğiniz hakkında sorular yer almaktadır. Metinden hareketle soruları cevaplayınız.

a.) İzlediğiniz çizgi filmde ana karakterler ve yardımcı karakterler kimlerdir?

.....
.....
.....
.....

b) Arkadaşı Sünger Bob'a ne konuda yardımcı oluyor?

.....
.....
.....

c) Metnin konusu nedir?

.....
.....
.....

d) Metnin ana fikri nedir?

.....
.....
.....

Aşağıda Büyükanne Öpücüğü metninin size ne hissettirdiği hakkında sorular yer almaktadır. Geçmiş yaşantılarınızdan da hareketle soruları cevaplayınız.

a. Çizgi filmde sizi etkileyen noktalar nelerdir?

.....

.....

.....

.....

b. Sünger Bob karakteri ne amaçla oluşturulmuş olabilir?

.....

.....

.....

.....

c. Sünger Bob çizgi filmi kimlere hitap etmek için oluşturulmuş olabilir? Neden?

.....

.....

.....

.....

19.09.2015 tarihinde <http://spongebob.wikia.com/adresinde> erişildi.

3.Etkinlik : Kadın, Erkek Eşitliği

Büyükanne Öpücüğü adlı çizgi filmde hareketle aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

Sünger Bob'un büyükannesi, günlerini kurabiye yaparak, evini temiz tutarak, masal anlatarak, Sünger Bob ile ilgilenerek geçiriyor. Çalışmıyor ve genelde evinden çıkmıyor. Büyükannenin bir kadın olarak çizgi filmde bu şekilde anlatılıyor olması hakkında ne düşünüyorsunuz?

.....

.....

.....

.....

Patrick, Sünger Bob'a "Sen bir erkeksin Sünger Bob; artık bir erkek gibi davranmaya başlamalısın." diyor ve ardından bir erkeğin yapması gereken sorumlulukları sıralıyor. Bu sözlerden hareketle size göre erkek olmak çizgi filmde nasıl ele alınmıştır?

.....

.....

.....

.....

Size göre Sünger Bob çizgi filmde kadın ve erkek eşitliğinin olduğundan söz edebilir miyiz? Neden?

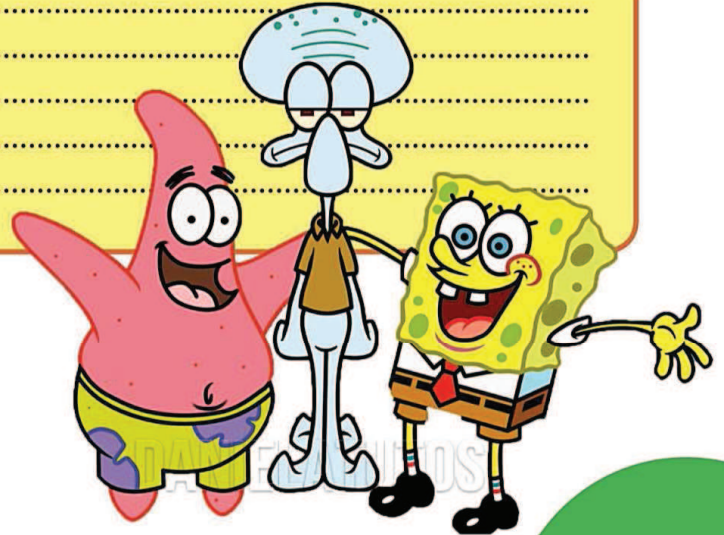
.....

.....

.....

.....

.....

4.Etkinlik : Evrensellik

Sünger Bob çizgi filmiyle ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Sünger Bob çizgi filminin, birçok ülkede sevilerek izlendiği bilinmektedir. Farklı ülkelerden çocuklara, Sünger Bob'u sevdiren güç ne olabilir?

.....

.....

.....

Size göre, Sünger Bob'daki karakterler (büyükanne karakteri, torun karakteri, arkadaş karakteri) herhangi bir topluma ait mi? Neden?

.....

.....

.....

Sünger Bob çizgi filminde işlenen konu nereden alınmış olabilir?

.....

.....

.....

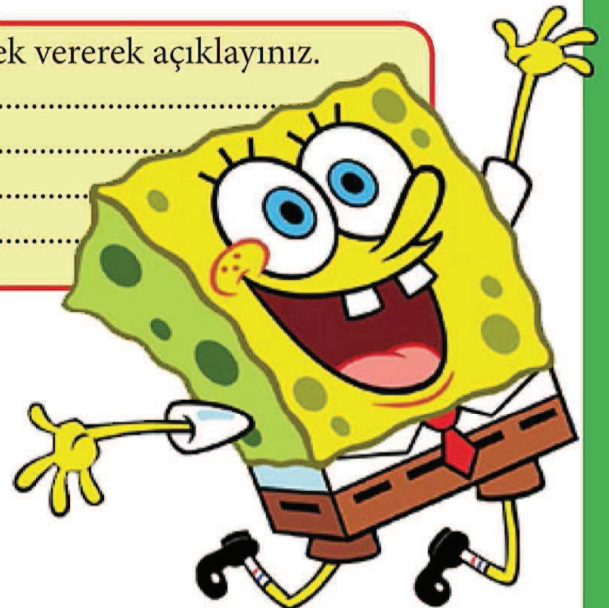
.....

Size göre, Sünger Bob çizgi toplum yaşamını etkiler mi? Örnek vererek açıklayınız.

.....

.....

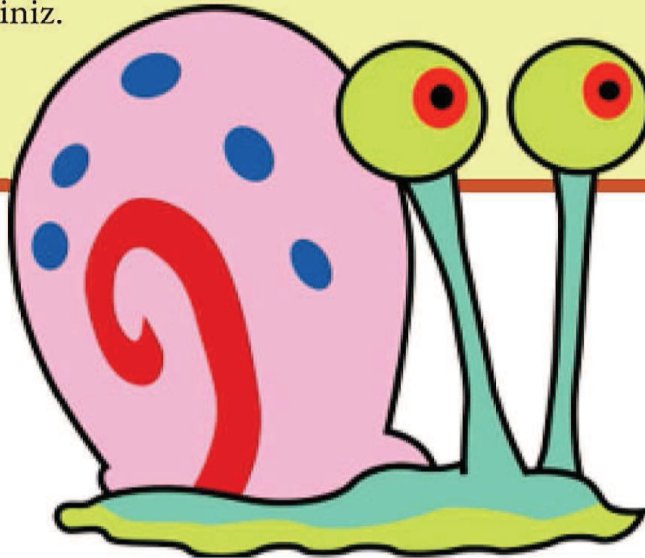
.....

5.Etkinlik : Senaryonu Yaz

Büyükanne Öpücüğü adlı çizgi filmin senaryosunu yeniden oluşturunuz. Çizgi filmin senaryosunu oluştururken şu noktalara dikkat ediniz:

- Büyükanne karakterine, çizgi filmde verilen sorumluluklardan farklı sorumluluklar veriniz. Onu bütün gün iş ve kurabiye yapan, torunuyla ilgilenmekten başka uğraşı olmayan bir kadın tipinden farklı düşünerek senaryonuzu oluşturunuz.
- Sünger Bob ile Patrick arasında erkek olmakla ilgili geçen konuşmayı değiştiriniz. Senaryonuzu oluştururken kadın-erkek eşitliği konusunu göz önünde bulundurunuz.
- Oluşturmuş olduğunuz senaryoyu grup arkadaşlarınızla son kez kontrol ederek oyuna hazır hale getiriniz.
- Grup arkadaşlarınızla aranızda iş bölümü yapınız. Sünger Bob, Büyükanne ve Patrick karakterlerini kendi aranızda paylaşınız.
- Herkesin rolleri belirlendikten sonra canlandırmaya başlayabilirsiniz. Bunu yaparken senaryonuz elinizde olabilir ve oynarken oradan okuyabilirsiniz.
- Canlandırmanın sonunda sınıf arkadaşlarınızdan dönütler alarak senaryonuzu yeniden düzenleyebilirsiniz.

20.09.2015 tarihinde <https://tr.wikipedia.org/> adresinde erişildi.

Senaryonuzu aşağıdaki kutucuğa yazınız.

20.09.2015 tarihinde <http://fictionalcharacters.wikia.com/> adresinde erişildi.

Futbol Aşkı

Toplumda değişik kesimlerden insanlar yaşamaktadır. Bu insanların çoğu zaman sosyal haklar ve toplumsal sorumluluklar konusunda bile bir araya gelemediği bilinmektedir. Fakat futbol, toplumun tüm sosyal gruplarından insanları bir araya getirir ve onları aynı amaç etrafında toplar. Futbolun bu gücünün sebebi ne olabilir?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

20.09.2015 tarihinde <http://iconvar.tr.gg/> adresinden erişildi.

Futbolun Coşkusu

“İnsanlar maç sırasında çılgık çılgıca bağırırlar: ‘Kazandık, kazandık!’ Hayır kazanmıyorsun, sen sadece seyrediyorsun!”

Jerry Senfield
(akt. Arık, 2004)

Jerry Senfield’in sözünden hareketle futbolla ilgili ne söylenebilir?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

20.09.2015 tarihinde <http://www.mylocker.net/> adresinden erişildi.

1.Etkinlik : Metni Sorgula

FIFA 2015 futbolcu kartlarını incelemeye geçmeden önce aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

a) Futbolcu kartı biriktirmeyi sever misiniz? Hangi futbolculara ait kartlarınız var?

.....

.....

.....

b) Futbolcu kartlarını neden biriktirme ihtiyacı duyuyorsunuz?

.....

.....

.....

c) Futbolcu kartlarının bu kadar önemli olmasının sebebi ne olabilir?

.....

.....

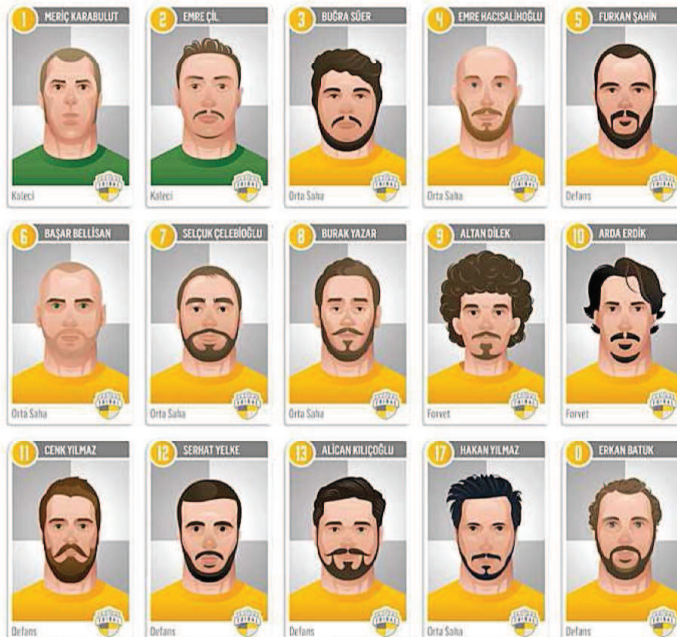
.....

d) Futbolcu kartları ne amaçla üretiliyor olabilir?

.....

.....

.....

20.09.2015 tarihinde <http://www.dijitalajanslar.com/> adresinden erişildi.

2.Etkinlik : Öğrendiklerim ve Hissettiklerim

Aşağıda FIFA 2015 futbolcu kartları hakkında sorular yer almaktadır. Futbolcu kartlarından hareketle soruları cevaplayınız.

a) Futbolcu kartları üzerinde yer alan “DİRİ, DEF, FİZ” kısaltmalarının karşılıklarını yazınız.

.....

.....

.....

.....

b) Futbolcu kartlarında bayraklar ve bayrakların üzerinde semboller yer almaktadır. Bunlar neyi ifade etmektedir?

.....

.....

.....

c) Kaç farklı takımdan oyuncu yer almaktadır?

.....

.....

.....

d) Futbolcu kartlarında sizin tuttuğunuz takımdan kimler var?

.....

.....

.....

Aşağıda FIFA 2015 futbolcu kartlarının size ne hissettirdiği hakkında sorular yer almaktadır. Deneyimlerinizden de hareketle soruları cevaplayınız.

a. Futbolcu kartlarının üzerinde yer alan yabancı ülke bayrakları ve Türk bayrağı size ne hissettiriyor?

.....

.....

.....

.....

b. Futbolcu kartları kim tarafından oluşturulmuş olabilir?

.....

.....

.....

.....

c. Size göre, futbolcu kartlarını ilgi çekici yapan özellikler nelerdir?

.....

.....

.....

.....

d. Sizce, futbolcu kartları kim ya da kimler için oluşturulmuştur?

.....

.....

.....

.....

e. Futbolcu kartlarının oluşturulma amacı ne olabilir?

.....

.....

.....

.....

20.09.2015 tarihinde <http://basingstokefc.co.uk/> adresinden erişildi.

3.Etkinlik : Futbol ve Tüketim

“Sadece Japonya ve Çin’de daha fazla seyredilmek amacıyla son yıllarda birçok Asyalı oyuncu Avrupa kulüplerine transfer edilmiş, bu oyuncuların takıma getireceği somut katkılarından çok, onları izlemek isteyen vatandaşlarının üzerinden sağlanacak televizyon yayın hakları ve forma satış gelirleri hedeflenmiştir. Sözgelimi 2000 yılında İngiltere’nin Arsenal takımına transferolan Japonfutbolcu Junichiİnamoto üzerinden kulüp, harcadığı transfer bedelinin çok üzerinde, Japonya’daki forma satışı ve televizyon gelirlerinden para kazanmıştır.”

(Arık, 2004:226).

Yukarıdaki metinden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a. Futbolcu kartlarında yer alan futbolcularla ilgili herhangi bir ürün satın aldınız mı? Eğer aldıysanız, neden bu futbolcularla ilgili ürün alma ihtiyacı duydunuz?

.....

.....

.....

.....

.....

b. Bu futbolcuların işi futbol oynamak değil mi? Neden onlarla ilgili futbolcu kartı, forma, poster, şapka ve hatta parfüm gibi ürünler üretiliyor olabilir?

.....

.....

.....

.....

.....

c. Bu futbolculara olan hayranlığınızı göstermek için onlarla ilgili ürünleri satın almaya gerek var mı? Neden?

.....

.....

.....

.....

.....

4.Etkinlik : Posterini Tasarla

2016'da Fransa'da yapılacak olan karşılaşmada Türkiye Milli Futbol Takımı'na destek olmak ve futbolseverleri bilinçlendirmek için kendi posterinizi tasarlayınız. Posterinizi tasarlarken şunlara dikkat ediniz:

AMAÇ

Hazırlayacağınız poster için milli takıma destek olacak bir slogan belirleyiniz.

HEDEF KİTLE

Hazırlayacağınız poster için futbolseverlerin yaşlarını ve ilgilerini göz önünde bulundurunuz.

İLETİ

Belirlediğiniz sloganın milli takıma dair herhangi bir ürün satın almadan da destek olabileceğinizi gösteren kısa ve net bir ifade yazınız. Bu ifadeyle futbolseverlerin tüketim çılgınlığının önüne geçin ve önemli olanın manevi olarak destek vermek olduğunu gösteriniz.

İLGİ ÇEKİCİLİK

Yazınızın içeriğine uygun bir görsel seçiniz. Posterinizi ilgili çekici hale getirmek için kullandığınız poster yapım aracı ile görsel düzenlemeler yapınız.

**DEĞERLENDİRME
DÜZENLEME**

Posterinizi sınıfta arkadaşlarınıza sununuz ve eğlendirmelerini dikkate alarak gerekirse yeniden düzenleyiniz.

20.09.2015 tarihinde <http://richmindrichlife.co.uk/> adresinden erişildi.

Ek E. Ders Kitapçığı

ORTAOKUL

ANA DİLİ EĞİTİMİNDE POPÜLER KÜLTÜR METİNLERİ

TÜRKÇE DERSİ

7

DERS KİTABI

ORTAOKUL

ANA DİLİ EĞİTİMİNDE POPÜLER KÜLTÜR METİNLERİ

TÜRKÇE DERSİ

7

Kitap tasarımında kullanılan görsellerin kaynakçaları sol üst köşeden başlanarak sağ tarafa doğru verilmiştir.

1. 20.09.2015 tarihinde <http://www.tinkytyler.org/> adresinden erişildi.
2. 21.09.2015 tarihinde <https://plus.google.com/> adresinden erişildi.
3. 21.09.2015 tarihinde <http://sm90illustration.deviantart.com/> adresinden erişildi.
4. 20.09.2015 tarihinde <http://www.stickersmalin.com/> adresinden erişildi.
5. 19.09.2015 tarihinde <http://cliparts.co/> adresinden erişildi.
6. 21.09.2015 tarihinde <http://www.dreamstime.com/> adresinden erişildi.
7. 21.09.2015 tarihinde <http://www.spreadshirt.com/> adresinden erişildi.
8. 20.09.2015 tarihinde <http://123topimages.net/> adresinden erişildi.
9. 20.09.2015 tarihinde <http://www.shutterstock.com/> adresinden erişildi.
10. 19.09.2015 tarihinde <http://jadensadventures.wikia.com/> adresinden erişildi.

DERS KİTABI

1. TEMA : SEVGİ

SEVGİ İŞLEYİN

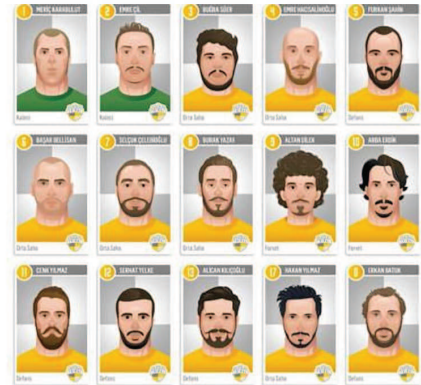
ADALET BİRLİĞİ

BÜYÜKANNE ÖPÜCÜĞÜ

FUTBOLCU KARTLARI

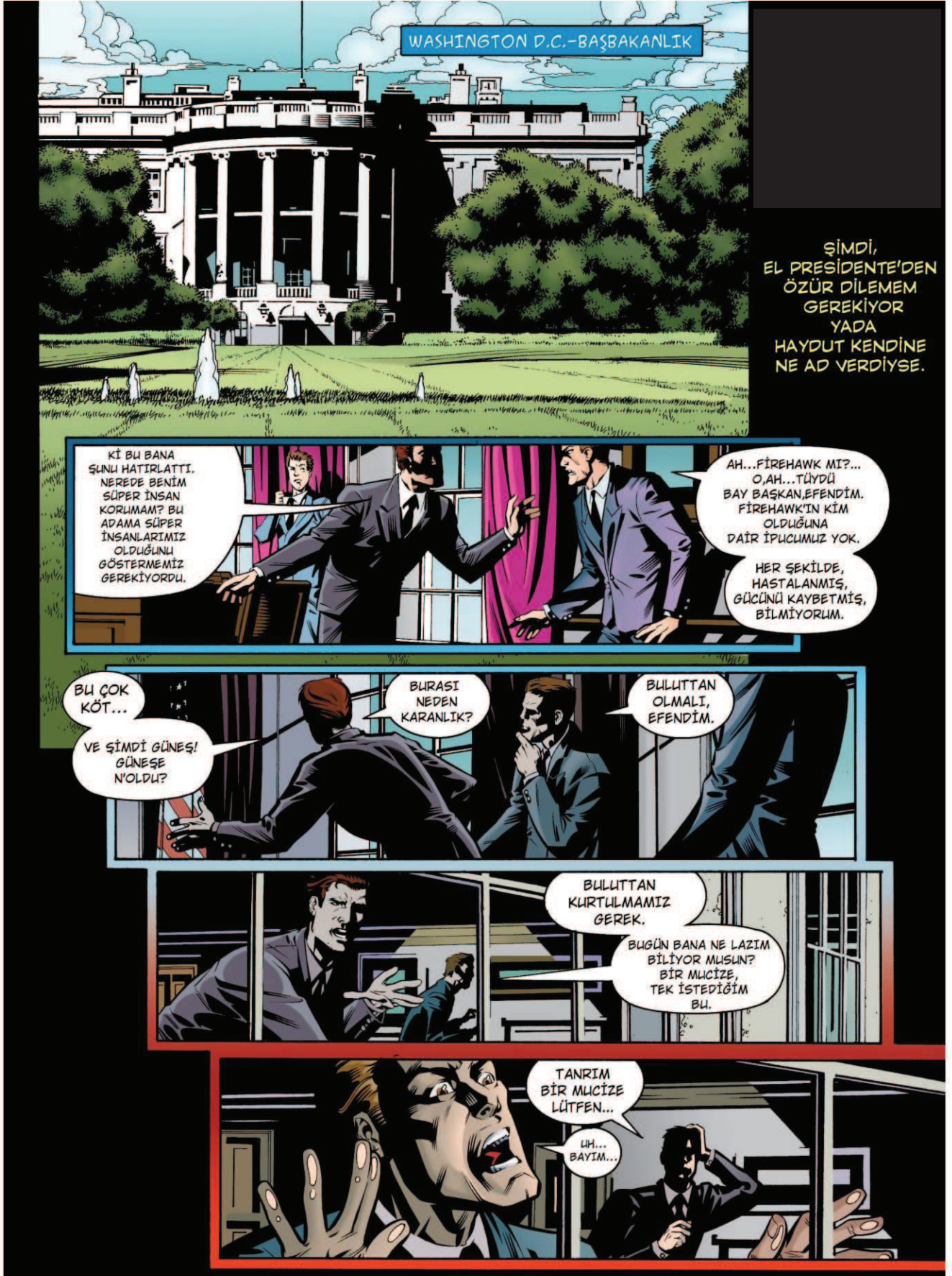

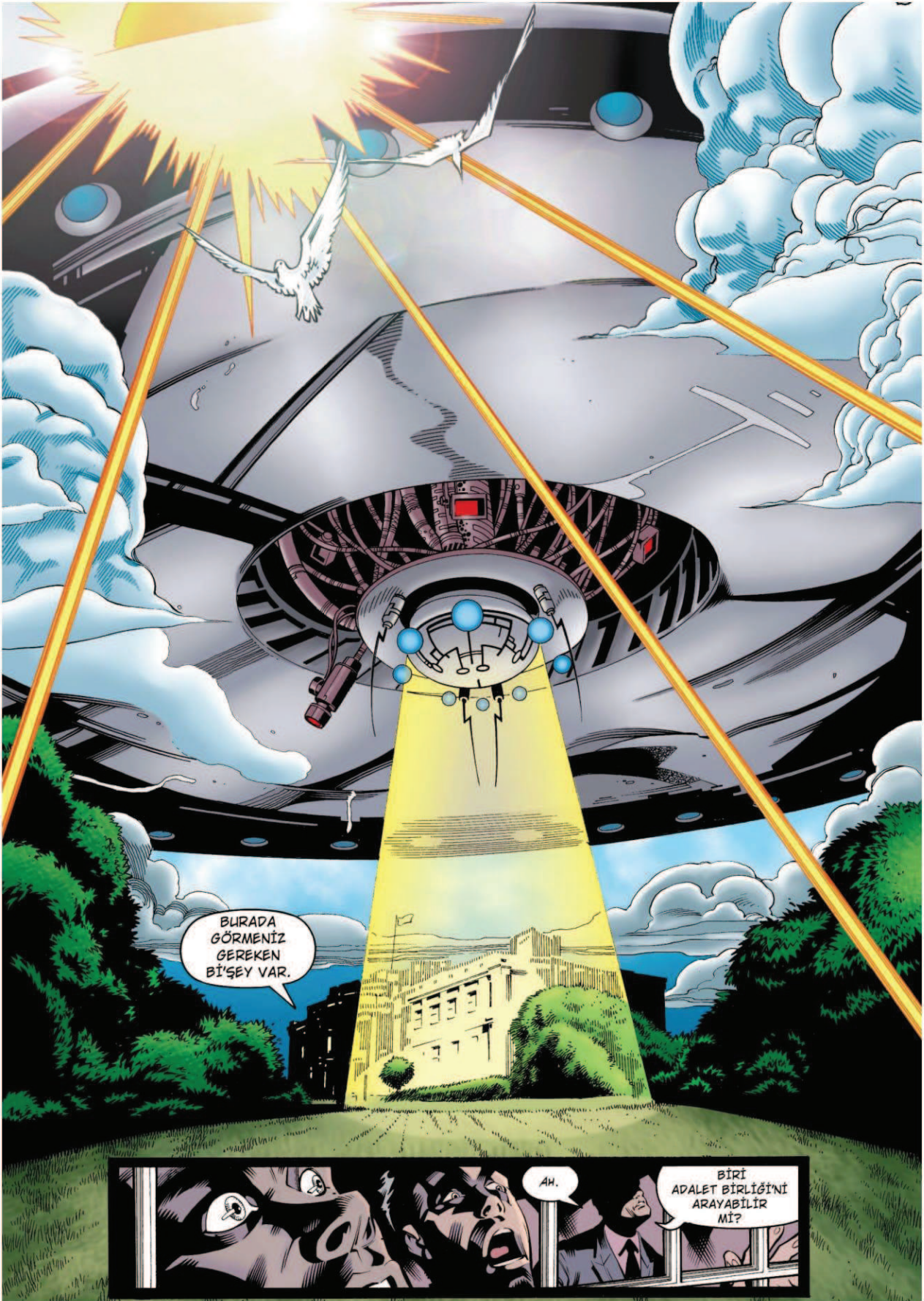
21.09.2015 tarihinde <https://plus.google.com/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <https://docviewer.yandex.com.tr/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <https://docviewer.yandex.com.tr/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <https://docviewer.yandex.com.tr/> adresinden erişildi.

20.09.2015 tarihinde <http://nickjrcharacters.blogspot.com.tr/> adresinden erişildi.

Futbolcu kartları üzerindeki ifadelerin anlamı, Selçuk İnan'ın kartı üzerinden aşağıda gösterilmiştir.

Selçuk İnan

GALATASARAY SK, OYUNCU, SÜPER LİG, TURKEY

Favorine Ekle

Hızlanma

- 72 hızlanma
- 75 koşu hızı

Şutçuluk

- 72 pozisyon alma
- 71 bitiricilik
- 85 şut gücü
- 82 uzaktan şut
- 67 vole vuruşu
- 85 penaltıcılık

Paslaşma

- 85 görüş
- 78 orta yapma
- 86 frikik isabeti
- 84 kısa paslaşma
- 84 uzun paslaşma
- 82 kavis verme

Top Sürme

- 74 çeviklik
- 75 denge
- 78 reaksiyonları
- 84 top kontrolü
- 82 top sürme

Defansif

- 71 engelleme
- 52 kafa isabeti
- 65 markajlama
- 65 omuzla müdahale
- 61 kayarak müdahale

Fiziksel

- 60 zıplama
- 80 dayanıklılık
- 76 güç
- 68 saldırganlık

Kişisel Bilgiler

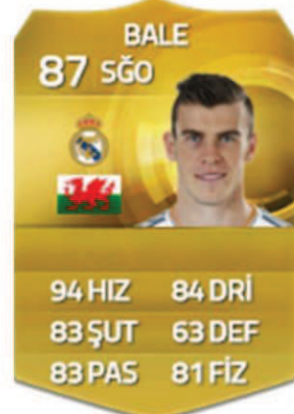
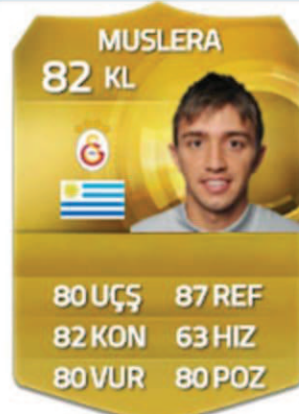
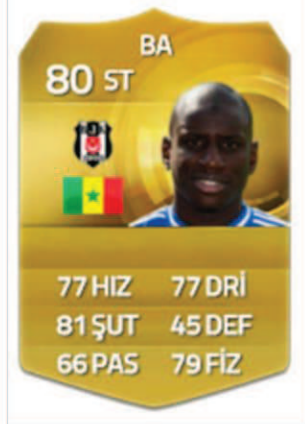
- Yaş: 29 (10 Şubat 1985)
- Boy: 182cm
- Kilo: 74kg
- Ayak: Sağ
- Ofansif Yönü: Normal
- Defansif Yönü: Normal
- Zayıf Ayak: 3
- Hareket Yeteneği: 3

Özel Yetenekler

- Leadership
- Long Shot Taker
- Playmaker

Uzmanlıklar

- FK Specialist

Ek F. Öğretmen Kılavuz Kitapçığı

ORTAOKUL

ANA DİLİ EĞİTİMİNDE POPÜLER KÜLTÜR METİNLERİ

TÜRKÇE DERSİ

7

ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI

ORTAOKUL

ANA DİLİ EĞİTİMİNDE POPÜLER KÜLTÜR METİNLERİ

TÜRKÇE DERSİ

7

Kitap tasarımında kullanılan görsellerin kaynakçaları sol üst köşeden başlanarak sağ tarafa doğru verilmiştir.

1. 20.09.2015 tarihinde <http://www.tinkytyler.org/> adresinden erişildi.
2. 21.09.2015 tarihinde <https://plus.google.com/> adresinden erişildi.
3. 21.09.2015 tarihinde <http://sm90illustration.deviantart.com/> adresinden erişildi.
4. 20.09.2015 tarihinde <http://www.stickersmalin.com/> adresinden erişildi.
5. 19.09.2015 tarihinde <http://cliparts.co/> adresinden erişildi.
6. 21.09.2015 tarihinde <http://www.dreamstime.com/> adresinden erişildi.
7. 21.09.2015 tarihinde <http://www.spreadshirt.com/> adresinden erişildi.
8. 20.09.2015 tarihinde <http://123topimages.net/> adresinden erişildi.
9. 20.09.2015 tarihinde <http://www.shutterstock.com/> adresinden erişildi.
10. 19.09.2015 tarihinde <http://jadensadventures.wikia.com/> adresinden erişildi.

ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI

DERS PLANI

Tema	Sevgi	
Alt Tema	İnsan Sevgisi	
Metnin Adı	Sevgi İşleyin (13.08.2015 tarihinde https://www.youtube.com adresinden erişilmiştir.)	
Metnin Türü	Şarkı	
Süre	8 ders saati	
Araç Gereçler	Basılı Araçlar	<ul style="list-style-type: none">• Ders kitabı• Öğrenci çalışma kitabı• TDK Türkçe sözlük• Atasözleri, deyimler sözlüğü• Defter ve kalem
	Çevrimdışı Teknolojik Araçlar	<ul style="list-style-type: none">• Bilgisayar• Projeksiyon• Tablet• Video kamera
	Web2.0 Araçları	<ul style="list-style-type: none">• Graffitcreator (03.09.2015 tarihinde http://www.graffitcreator.net/ adresinden erişilmiştir.)• Vcasmo (03.09.2015 tarihinde http://www.vcasmo.com/ adresinden erişilmiştir.)

AMAÇ ve KAZANIMLAR

OKUMA

1. Okuma Kurallarını Uygulama
 - 1.1. Sesini ve beden dilini etkili kullanır.
 - 1.2. Akıcı biçimde okur.
 - 1.3. Kelimeleri doğru telaffuz eder.
 - 1.4. Sözün ezgisine dikkat ederek okur
 - 1.5. Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır.
2. Okuduğu Metni Anlama ve Çözümleme
 - 2.1. Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır.
 - 2.4. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.
 - 2.7. Olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosu ve bunlarla ilgili unsurları belirler.
 - 2.8. Metindeki sebep-sonuç ilişkilerini fark eder.
 - 2.9. Metindeki amaç-sonuç ilişkilerini fark eder.
 - 2.12. Okuduklarını kendi cümleleriyle, kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler.
 - 2.13. Metne ilişkin sorulara cevap verir.
 - 2.16. Metnin planını kavrar.
 - 2.20. Metne ilişkin karşılaştırmalar yapar.
 - 2.22. Metinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir.
 - 2.24. Metnin öncesi ve/veya sonrasına ait kurgular yapar.
 - 2.28. Metinle ilgili görsel öğeleri yorumlar.
 - 2.30. Okuduğu metne farklı başlıklar bulur.

4. Söz Varlığını Zenginleştirme

- 4.4. Okuduklarından hareketle öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur.

5. Okuma Alışkanlığı Kazanma

- 5.1. Okuma planı yapar.
- 5.2. Farklı türlerde metinler okur.
- 5.8. Ailesi ile okuma saatleri düzenler.

KONUŞMA

1. Konuşma Kurallarını Uygulama
 - 1.2. Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır.

POPÜLER KÜLTÜR

1. Popüler kültür metinlerinin bileşenlerini tanıma
 - 1.2. Popüler kültür metinlerinin hedef kitlesini belirler.
 - 1.3. Popüler kültür metinlerinin ne amaçla oluşturulduğunu belirler.
 - 1.7. Popüler kültür metinlerinin ilgi çekici yönlerini belirler.
2. Popüler kültür metinleriyle kendini bütünleştirme
 - 2.1. Popüler kültür metinlerinin kendisi üzerindeki etkilerini değerlendirir.
 4. Popüler kültür metinlerini dil kullanımı açısından değerlendirme
 - 4.5. Popüler kültür metinleri üzerinden toplumsal dilin etkilerini değerlendirir.
 5. Popüler kültür metinlerini toplumsal bağlamda değerlendirme
 - 5.4. Popüler kültür metinlerinin toplum yaşamıyla ilişkisini değerlendirir.
 7. Popüler kültür metinlerini içerik açısından değerlendirme
 - 7.4. Popüler kültür metinlerinin oluşturulma amacını değerlendirir.
 9. Popüler kültür metinleri sayesinde yeni metinler/anlamlar üretme
 - 9.2. Popüler kültür metinlerinin anlamlarını kendi tecrübeleri ve ön bilgileri ile ilişkilendirerek yeni metinler üretir.
 - 9.3. Açık ve gizli iletileri kullanarak popüler kültür metinleri oluşturur.
 - 9.5. Popüler kültür metinleri aracılığıyla yeniden ürettikleri metinleri belli bir amaçla oluşturur.
 - 9.7. Sosyal olaylara dikkat çekmek amacıyla popüler kültür metinleri aracılığıyla kendi metinlerini oluşturur.

AMAÇ ve KAZANIMLAR

2. Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma

- 2.1. Konuşurken nefesini ayarlar.
- 2.2. İşitilebilir bir sesle konuşur.
- 2.3. Kelimeleri doğru telaffuz eder.
- 2.4. Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır.
- 2.5. Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar.
- 2.6. Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşur.

3. Hazırlıklı Konuşmalar Yapma

- 3.12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.

YAZMA

1. Yazma Kurallarını Uygulama

- 1.1. Kâğıt ve sayfa düzenine dikkat eder.
- 1.2. Düzgün, okunaklı ve işlek “bitişik eğik yazı”yla yazar.

2. Planlı Yazma

- 2.12. Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır.

3. Farklı Türlerde Metinler Yazma

- 3.1. Olay yazıları yazar.

5. Kendini Yazılı Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma

- 5.1. Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazarak ifade eder.

DİL BİLGİSİ

1. Kelime Türleriyle İlgili Bilgi ve Kuralları Kavrama ve Uygulama

- 1.1. Fiillerin anlam özelliklerini kavrar.

1 ÖN BİLGİLER

Hip Hop Kültürü

Aşağıdaki kutucuğa hip hop hakkında neler bildiğinizi yazınız.

Rap Müzik

Size göre, rap müziğin diğer müzik türlerinden (rock, pop gibi) nasıl bir farkı var?

21.09.2015 tarihinde <http://tamdehhiphop1.blogspot.com.tr/> adresinden alındı.

1

Öğrencilerinize “Hip Hop Kültürü” adlı etkinliği yaptırınız. Bu etkinlikte onlara, hip hop kültürü ile ilgili ne bildiklerini sorunuz. Onların hip hop ile ilgili var olan şemalarını öğrenmeye çalışınız. Ön bilgileri yoklarken hip hop kültürünün onlarda çağrıştırdığı anlamları, kavramları ifade etmelerini isteyiniz.

Rap Müzik adlı etkinliğe geçiniz. Öğrencilerinizden, rap müzikle ilgili düşüncelerini alınız. Özellikle rap müziğin, rock ve pop gibi diğer müzik türleriyle farklılıklarını belirtmelerini isteyiniz. Bu etkinlik sayesinde öğrencileriniz, rap müziğin içeriğini, söyleyişini sorgulayacaklardır.

Bu aşama, metinle etkileşime geçmeden önceki aşamadır.

Bu aşamada, öğrencilerinizin görmesi için Sevgi İşleyin şarkısının videosunu projeksiyonla yansıttınız. Onlardan, görsellerde anlatılanlarla ilgili düşüncelerini ifade etmelerini isteyiniz (O. 2.28). Ardından metni dinlemeye geçmeden önce öğrencilerinize şu soruları sorunuz (1. Etkinlik):

- Şarkıyı daha önce dinlediniz? Dinlediyseniz ne amaçla dinlemiştiniz?
- Şu an bu şarkıyı ne amaçla dinleyeceğinizi düşünüyorsunuz?
- Başlığa ve şarkıya dair düşüncelerinizden hareketle, şarkıya dair görüşleriniz nelerdir?
- Size göre bu şarkıyı dinledikten sonra herkesin yorumu aynı olacak mıdır? Neden?

Bu sorular sayesinde öğrencileriniz, metni dinlemeden önce ona karşı farkındalık sahibi olacak; metni neden dinleyeceğinin bilincinde olacak ve metnin sınıf ortamına getirilmeden önceki dinleme amacıyla sınıftaki dinleme amacı arasındaki farkı sorgulayacaktır.

2
ETKİLEŞİM

1. Etkinlik : Metni Sorgula ?

Metni okumaya geçmeden önce aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

a) Şarkıyı daha önce dinlediniz? Dinlediyseniz ne amaçla dinlemiştiniz?

b) Şu an bu şarkıyı ne amaçla dinleyeceğinizi düşünüyorsunuz?

c) Başlığa ve şarkıya dair düşüncelerinizden hareketle, şarkıya dair görüşleriniz nelerdir?

d) Size göre bu şarkıyı dinledikten sonra herkesin yorumu aynı olacak mıdır? Neden?

3 BAKIŞ AÇISI

2. Etkinlik : Öğrendiklerim ve Hissettiklerim

Aşağıda Sevgi İşleyin şarkısından ne öğrendiğinize hakkında sorular yer almaktadır. Metinden hareketle soruları cevaplayınız.

a. Şarkıda kime ya da kime hitap edilmektedir? Ana karakterin yanında başka kimselerden bahsedilmektedir?

b. Şarkıda tilenen konu nedir?

c. Şarkının ana fikri nedir?

21.09.2015 tarihinde <http://uzgoc.com/> adresinden alındı.

3

Bu aşamada öğrencilere, sözü ve müziği Ceza'ya ait olan Sevgi İşleyin adlı rap müzik dinletilir. Şarkıyı isteğe göre 2 ya da 3 kez daha dinletebilirsiniz. Şarkı dinletildikten sonra sorulara geçilir.

Tahtaya “gasp, şike, yokuş, marifet” kelimelerini tahtaya yazınız. Öğrencilerinizden metnin bağlamından hareketle bu kelimelerin anlamlarını tahmin etmelerini isteyiniz(O. 2.1).

Bazı kelimelerin, bir ilgi veya benzetme sonucu gerçek anlamlarından başka bir anlamda kullanıldığını örneklerle anlatınız. Bu kullanımlara “mecaz” adı verildiğini kavratınız. Ardından, tahtaya “ucuz bir dizi, uzun yol, gözyaşlarının içine akması, sevgi işlemek” ifadelerini yazınız. Bu ifadelerdeki “ucuz, uzun, akmak, işlemek” kelimelerini hem gerçek hem de mecaz anlamıyla cümle içinde kullanmalarını isteyiniz.

Tahtaya “çıkardım, büyüyor, yürümüş” eylemlerini yazınız. Öğrencilerinizden; “iş”, “oluş” ve “hareket” bildiren kavramları tahtaya yazılan örnek cümlelerden hareketle tanımlamalarını isteyiniz. Öğrencilerinizin, başka bir varlığı etkileyen eylemlere “iş”; kendiliğinden gerçekleşen (olan) eylemlere “oluş”; eylemi yapanın kendisinin yaptığı eylemden etkilendiği eylemlere “hareket” denir, ifadelerine ulaşmalarına yardımcı olunuz (DB.1.1).

Anlamını yeni öğrendikleri kelimeleri ve anlamlarını kendi hazırladıkları sözlüklerine yazmalarını öğrencilerinizden isteyiniz. Bunun için daha önceki yıllarda oluşturdukları sözlüklerini kullanabileceklerini söyleyiniz. Yeni sözlük oluşturmak için bir defter edinmelerini, defterin birkaç sayfasını bir harfe ayırmalarını, bu harfi sayfanın üzerine yazarak sözlüklerini düzenlemelerini isteyiniz. Bu sözlüğü derslerinde yanlarında bulundurmalarını öğrencilerinize hatırlatınız (O. 4.4).

Öğrencilerinize, metinde işlenen sorunun ne olduğunu sorunuz. Bu soruna farklı bir çözüm bulabilir misiniz (O. 2.22)? “Ben olsaydım...” ifadesiyle başlayan cümleler üretilmesini isteyiniz. Ayrıca onlara, dinledikleri metin oluşturulmadan önce ne gibi olaylar gelişmiş olabilir (O. 2.24); metin oluşturulduktan sonra insanları nasıl etkilemiştir (O. 2.24) gibi sorular sorarak metni kavramalarını sağlayınız.

Dinlediğiniz metne sizce hangi başlıklar verilebilir? Bu başlıkları tahtaya yazınız. Başlıklar üzerinde sınıfça tartışarak metne en uygun üç tanesini seçip defterinize yazınız (O. 2.30).

Metindeki olayların, akışına uygun biçimde sıralanmasını isteyiniz (O. 2.24); ayrıca kendi cümleleriyle kronolojik sıra ve mantık akışı içinde metni özetletiniz (O. 2.12).

Metni anlamaya yönelik olarak aşağıdaki soruları cevaplamalarını ve çalışmalarını yapmalarını öğrencilerinizden isteyiniz (2. Etkinlik; O. 2.13). Öncelikle öğrencilerinize, metne dair ne öğrendikleriyle ilgili şu soruları sorunuz:

- Şarkıda kime ya da kimlere hitap edilmektedir? Ana karakterin yanında başka kimlerden bahsedilmektedir (P. 1.2)?
- Şarkıda işlenen konu nedir?
- Şarkının ana fikri nedir (O. 2.4)?

Ardından öğrencilerinize metnin, onlara ne hissettirdiğine ve onların metinle ilgili düşüncelerinin ne olduğuna dair şu soruları sorunuz (2. Etkinlik):

- Şarkıyı dinlerken ne hissettiniz (P.2.1)?
- Şarkıda sizi etkileyen noktalar var mıydı? Bu noktalar, sizi neden etkilemiş olabilir (P.1.7)?
- Ceza bu şarkının sözlerini ne amaçla yazmış olabilir (P. 1.3)?
- Size göre, şarkıda işlenen konuyla toplum yaşamı arasında nasıl bir ilişki var (P.5.4)?

! Okunan metinde sebep-sonuç (O. 2.8) ve amaç-sonuç (O. 2.9) ilişkilerini örnekleyecek cümleler belirlenmesini; parçabütün ilişkisi ve zaman sıralaması gibi mantık ölçütlerinin olup olmadığının sorgulanmasını sağlayınız.

Öğrencilerinizden, Meram Yayıncılık Öğrenci Çalışma Kitabı'nın 170. Sayfasında yer alan Kitap Okuma Listesi'ni doldurmalarını isteyiniz. Planda, okunacak eserlerin adlarına ve okumaya ayıracakları zamana yer vermeleri gerektiğini hatırlatınız. Öğrencilerinizin planlarını kontrol ederek gerekli düzenlemeleri ve uyarıları yapınız.

Öğrencilerin aileleriyle görüşünüz. Aileleriyle birlikte (O. 5.8) plana uygun şekilde okumalarını sağlayınız (O. 5.1). Öğrencilerinizin okumak amacıyla seçtikleri kitaplar arasında farklı türlerde metinlere yer vermelerini sağlayınız. Bunun için onlara okuma tavsiyelerinde bulunarak onları seviyelerine uygun şiir, öykü, roman, anı, deneme, sohbet, tiyatro vb. türleri okumaya yönlendiriniz (O. 5.2).

3

BAKIŞ AÇISI

Aşağıda Sevgi İleylein şarkısının size ne hissettirdiği hakkında sorular yer almaktadır. Geçmiş yaşantılarınızdan da hareketle soruları cevaplayınız.

a. Şarkıyı dinlerken ne hissettiniz?

b. Şarkıda sizi etkileyen noktalar var mıydı? Bu noktalar, sizi neden etkilemiş olabilir?

c. Ceza bu şarkının sözlerini ne amaçla yazmış olabilir?

d. Size göre, şarkıda işlenen konuyla toplum yaşamı arasında nasıl bir ilişki var?

4 YORUMLAMA

3. Etkinlik : Rap Müziğün İsyanı

Aşağıdaki kutucuklarda verilen bölümler yer almaktadır. Her bir bölüme örnekten hareketle, size göre karşılığı olan ifadeyi yazınız.

ÖRNEK

"Hiçbir suç, cezasız kalmıyor son pişmanlık fayda etmiyor"

Adalet Yerini Bulur

"Özgürlüğü özier sayıların, içine doğru akar gözyaşlarına"

"Bölmenin yokunu kimsenin, besmeyin önünü ekmeğini bölüş hergün"

"Sonu en belli olan yol suçtur, yokuştur bu yolun sonu uçurumdur"

"Övülecek birşeyini can yakmak, marifet mi deme istin yapma!"

Yukarıdaki örnek cümlelerden ve cümlelerin karşılığı olan ifadelerden hareketle rap müziğe ilişkineler söyleyebiliriz!

5

4 YORUMLAMA

4. Etkinlik : Rap Müziğün Dili

Rap müzikte kullanılan dilin (sözcüklerin, cümlelerin) kaynağı ne olabilir?

Rap müziğün dili ile diğer müzik türlerindeki dil kullanımı arasında nasıl bir fark var?

Rap müzik neden hızlı söyleniyor olabilir?

Rap müziğün hızlı bir şekilde söylenmesi sizde hangi duyguları uyandırıyor?

6

Bu basamakta, öğrenci metni derinlemesine analiz eder.

Öğrencilerinizden **3. etkinlikte** yer alan örnek cümlelerin altına karşılığı olan ifadeleri yazmalarını isteyiniz. Etkinliği çalışma kâğıdına cevaplayan öğrencilerinizin, bunları arkadaşlarıyla paylaşmalarını isteyiniz. Etkinliğe katılan öğrencilerinizden; konuyla ilgili, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini ifade ederken söz olarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşmalarını (K. 2.2), kelimeleri doğru telaffuz etmelerini (K. 2.3), konuşurken nefeslerini ayarlamalarını (K. 2.1), gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınmalarını (K. 2.4), uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapmalarını (K. 2.5), konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanmalarını (K. 1.2), yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşmalarını (K. 2.6) sağlayınız.

Bu etkinlik sayesinde öğrencileriniz, rap müziğün şiddete, eşitsizliğe, adaletsizliğe karşı olarak üretilen bir müzik türü olduğunu anlayacaklardır (P. 7.4).

Rap müziğün yazılma amacıyla ilgili öğrencilerin konuşma yeteneklerini ve yaratıcılıklarını geliştirmek amacıyla "yaratıcı konuşma" yöntemini kullanarak konuşma çalışması yaptırınız (K. 3.12).

Öğrencilerinize **4. etkinlikle** yer alan şu soruları sorunuz:

- Rap müzikte kullanılan dilin (sözcüklerin, cümlelerin) kaynağı ne olabilir (P. 4.5)?
 - Rap müziğün dili ile diğer müzik türlerindeki dil kullanımı arasında nasıl bir fark var?
- Rap müzik neden hızlı söyleniyor olabilir?
- Rap müziğün hızlı bir şekilde söylenmesi sizde hangi duyguları uyandırıyor (P. 2.1)?

Bu etkinlik aracılığıyla öğrencileriniz, rap müziğün dil yapısını analiz edecek; rap müziğün söyleniş tarzıyla vermek istediği duygular arasındaki ilişkiyi değerlendirecektir.

DEĞERLENDİRME

Öğrencilerle bireysel görüşmeler yapılır. Onlara, daha önce hazırlanmış olan grup üyelerini değerlendirme soruları sorulur. Bu görüşmeler sayesinde o haftanın değerlendirmesi yapılır; grup çalışmaları konusunda görüş ve önerileri alınır; uyumsuzluk yaşayan öğrencilerin sorunları tespit edilir; kendi ürettikleri popüler kültür metnine dair görüşleri alınır. Böylece süreçte yaşanmış olan sorunlar tespit edilerek sorunu ortadan kaldırmak için düzenlemeler yapılır.

DERS PLANI

Tema	Sevgi	
Alt Tema	Vatan Sevgisi	
Metnin Adı	Adalet Birliği (25.05.2015 tarihinde https://docviewer.yandex.com.tr adresinden erişildi.)	
Metnin Türü	Çizgi Roman	
Süre	7 ders saati	
Araç Gereçler	Basılı Araçlar	<ul style="list-style-type: none">• Ders kitabı• Öğrenci çalışma kitabı• TDK Türkçe sözlük• Atasözleri, deyimler sözlüğü• Defter ve kalem
	Çevrimdışı Teknolojik Araçlar	<ul style="list-style-type: none">• Bilgisayar• Projeksiyon• Tablet• Video kamera
	Web2.0 Araçları	<ul style="list-style-type: none">• Pixton <p>(03.09.2015 tarihinde https://www.pixton.com/tr/ adresinden erişilmiştir.)</p>

AMAÇ ve KAZANIMLAR

OKUMA

1. Okuma Kurallarını Uygulama

- 1.3. Kelimeleri doğru telaffuz eder.
- 1.4. Sözü ezgisine dikkat ederek okur.
- 1.5. Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır.

2. Okuduğu Metni Anlama ve Çözümleme

- 2.1. Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır.
- 2.2. Metindeki anahtar kelimeleri belirler.
- 2.4. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.
- 2.5. Metindeki yardımcı fikirleri/duyguları belirler.
- 2.13. Metne ilişkin sorulara cevap verir.
- 2.15. Metnin türüyle ilgili özellikleri kavrar.
- 2.24. Metnin öncesi ve/veya sonrasına ait kurgular yapar.
- 2.31. Metnin yazarı veya şairi hakkında bilgi edinir.

4. Söz Varlığını Zenginleştirme

- 4.2. Aynı kavram alanına giren kelimeleri, anlam farklılıklarını dikkate alarak kullanır.

KONUŞMA

1. Konuşma Kurallarını Uygulama

- 1.4. Standart Türkçe ile konuşur.

3. Hazırlıklı Konuşmalar Yapma

- 3.12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.

YAZMA

1. Yazma Kurallarını Uygulama

- 1.1. Kâğıt ve sayfa düzenine dikkat eder.
- 1.2. Düzgün, okunaklı ve işlek "bitişik çgik yazı"yla yazar.
- 1.3. Elektronik ortamdaki yazışmalarda biçim ile ilgili kurallara uyar
- 1.4. Standart Türkçe ile yazar.
- 1.5. Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.
- 1.11. Yazım ve noktalama kurallarına uyar.

POPÜLER KÜLTÜR

1. Popüler kültür metninin bileşenlerini tanıma

- 1.2. Popüler kültür metninin hedef kitlesini belirler.
- 1.3. Popüler kültür metninin ne amaçla oluşturulduğunu belirler.
- 1.4. Popüler kültür metnindeki açık iletileri ve örtük iletileri belirler.
- 1.7. Popüler kültür metninin ilgi çekici yönlerini belirler.

4. Popüler kültür metnini dil kullanımından değerlendirme

- 4.3. Popüler kültür metninde dilin etkili kullanımına yönelik stratejileri çözümler.

7. Popüler kültür metnini içerik açısından değerlendirme

- 7.1. Popüler kültür metnini nesnel olarak değerlendirir.
- 7.3. Popüler kültür metninde ırk, cinsiyet ve sınıf ayrımları olup olmadığını değerlendirir.
- 7.7. Popüler kültür metninin hedef kitlesine hitap eden yönlerini değerlendirir.

9. Popüler kültür metnini sayesinde yeni metinler/anlamlar üretme

- 9.2. Popüler kültür metninin anlamlarını kendi tecrübeleri ve ön bilgileri ile ilişkilendirerek yeni metinler üretir.
- 9.3. Açık ve gizli iletileri kullanarak popüler kültür metnini oluşturur.
- 9.4. Popüler kültür metnini aracılığıyla yeniden ürettikleri metinler için bir hedef kitlesi belirler.
- 9.5. Popüler kültür metnini aracılığıyla yeniden ürettikleri metinleri belli bir amaçla oluşturur.
- 9.7. Sosyal olaylara dikkat çekmek amacıyla popüler kültür metnini aracılığıyla kendi metnini oluşturur.

AMAÇ ve KAZANIMLAR

2. Planlı Yazma

10. Yazıya, konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık bulur.

12. Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır.

5. Kendini Yazılı Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma

1. Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazarak ifade eder.

4. Şiir defteri tutar.

DİL BİLGİSİ

1. Kelime türleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama

2. Kip ve çekimli fiili kavrar.

1 ÖN BİLGİLER

Çizgi Roman ve Hisler

Çizgi roman okumayı sever misiniz? Seviyorsanız, çizgi roman okurken ve okuduktan sonra kendinizi nasıl hissediyorsunuz?

a. Çizgi roman okurken kendinizi nasıl hissediyorsunuz?

b. Çizgi roman okuduktan sonra kendinizi nasıl hissediyorsunuz?

22.09.2015 tarihinde <http://www.sorduselim.net/> adresinden soruldu.

Süper Kahraman Çiz

Süper kahraman denilince aklınıza ne geliyor, aşağıdaki boşluğa çizin. Yanına neden böyle bir şey çizdiğinizizi açıklayınız.

Böyle bir süper kahraman çizdim, çünkü,

21.09.2015 tarihinde <http://www.gizlimanryon.com/> adresinden soruldu.

9

Ön bilgiler kısmında öğrencilerinizin konuya ve metne dikkatini çekiniz.

“Çizgi Roman ve Hisler” adlı etkinlikle onların çizgi roman beğenilerini ortaya koymaya çalışınız. Ayrıca onlara, çizgi roman okurken ve okuduktan sonra neler hissettikleri ile ilgili sorular sorarak çizgi romanın onlar üzerindeki etkilerini fark ettiriniz.

“Süper Kahramanını Çiz” adlı etkinlikle öğrencilerinizden kendi süper kahramanlarını çizmelerini ve neden böyle bir süper kahraman çizdiklerini anlatmalarını isteyiniz. Bu etkinlikle onların kafalarındaki süper kahramanlara dair stereotipleri belirlemiş olacaksınız.

Bu aşama, metinle etkileşime geçmeden önceki aşamadır.

Bu aşamada, öğrencilerinizden Adalet Birliği adlı çizgi romanı incelemelerini sağlayınız. Onlardan, görselleri incelemelerini isteyiniz. Ardından metni okumaya geçmeden önce öğrencilerinize şu soruları sorunuz (1. Etkinlik):

- Bu çizgi romanı daha önce okumuş muydunuz? Ne amaçla okumuştunuz?
- Şu an bu çizgi romanı ne amaçla okuyacağınızı düşünüyorsunuz?
- Başlık ve resimlerden hareketle, çizgi romana dair görüşleriniz nelerdir?
- Size göre bu çizgi romanı okuduktan sonra herkesin yorumu aynı olacak mıdır? Neden?

Bu sorular sayesinde öğrencileriniz, metni okumadan önce metne karşı farkındalık sahibi olacak; metni neden okuyacağını bilincinde olacak; çizgi romanda görselin ve yazının uyumunu fark edecek ve metnin sınıf ortamına getirilmeden önceki okunma amacıyla sınıftaki okunma amacı arasındaki farkı sorgulayacaktır.

2 ETKİLEŞİM

1. Etkinlik : Metni Sorgula ?

Metni okumaya geçmeden önce aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

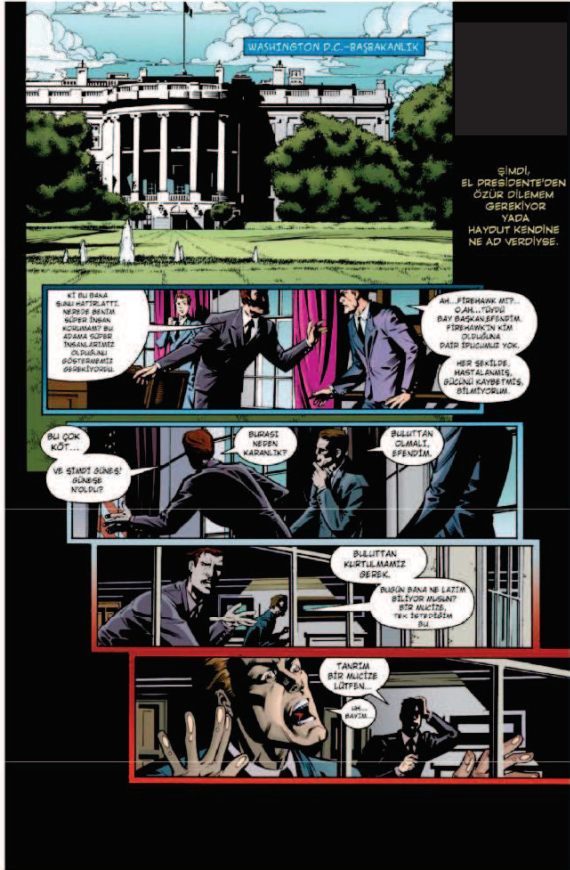
a) Bu çizgi romanı daha önce okumuş muydunuz? Ne amaçla okumuştunuz?

b) Şu an bu çizgi romanı ne amaçla okuyacağınızı düşünüyorsunuz?

c) Başlık ve resimlerden hareketle, çizgi romana dair görüşleriniz nelerdir?

d) Size göre bu çizgi romanı okuduktan sonra herkesin yorumu aynı olacak mıdır? Neden?

10

Bu aşamada öğrencilere, Adalet Birliği adlı, çocuklar tarafından en çok beğenilen süper kahramanların yer aldığı çizgi roman okutulur. Sesli okuma yöntemiyle çizgi romanı okuyunuz (O. 1.5). Böylece öğrencileriniz, okunan metinde geçen kelimelerin nasıl telâffuz edildiğini ve hangi anlamda kullanıldığını kavrayacaktır. Aynı zamanda sesli okuma yöntemi sayesinde onların okuma seviyelerini belirleyebilir, dinleyenlerin zihinsel faaliyetlerini geliştirmelerini sağlayabilirsiniz.

Öğrencilerinizin, sözcükleri doğru telaffuz etmelerini (O. 1.3), sözün ezgisine dikkat etmelerini, gerekli yerlerde vurgu, tonlama, duraklama ve ulama yapmalarını sağlayınız (O. 1.4). Öğrencilere, metnin kendilerinde ne gibi duygu ve hayaller uyandırdığını sorarak bunları yazmalarını isteyiniz. Yazma sürecinde betimlemeler yapmalarını sağlayınız (O. 2.26). Çizgi romandaki fillerden örnekler vererek mastarlarının ve çekimli fiil biçimlerinin fark edilmesini sağlayınız (DB - 1.2).

Öğrencilerin, grup halinde çalışma becerilerini geliştirmek için çizgi romanı, söz korosu yöntemi ile okutunuz (O. 1.5). Bunun için sınıfı beş gruba ayırınız. Her grubun, metnin bir bölümünü okumasını sağlayınız.

Anlamalarını bilmedikleri kelimeleri ve kelime gruplarını işaretleyerek okumalarını isteyiniz (O. 1.5). Belirledikleri kelimeleri yazmalarını sağlayınız. Bunların anlamalarını tahmin ederek defterlerine yazmalarını söyleyiniz (O. 2.1). Tahmin ettikleri kelimelerin anlamalarını, TDK Türkçe Sözlük'ten yararlanarak kontrol etmelerini sağlayınız.

Öğrencilerinizden, çizgi romanda anlamları dışında kullanılarak çağrışımlara yol açan ifadeleri bulmalarını isteyiniz. Bunların hangi olayları, kavramları çağrıştırdığını onlara sorunuz (O. 2.25, O. 2.2).

Aynı kavram alanına giren kelimeleri çağrışımlara yol açtığını öğrencilerinize anlatınız. Daha sonra onlardan birbirilerini çağrıştıran kelimelere örnek vermelerini isteyiniz (O. 4.2).

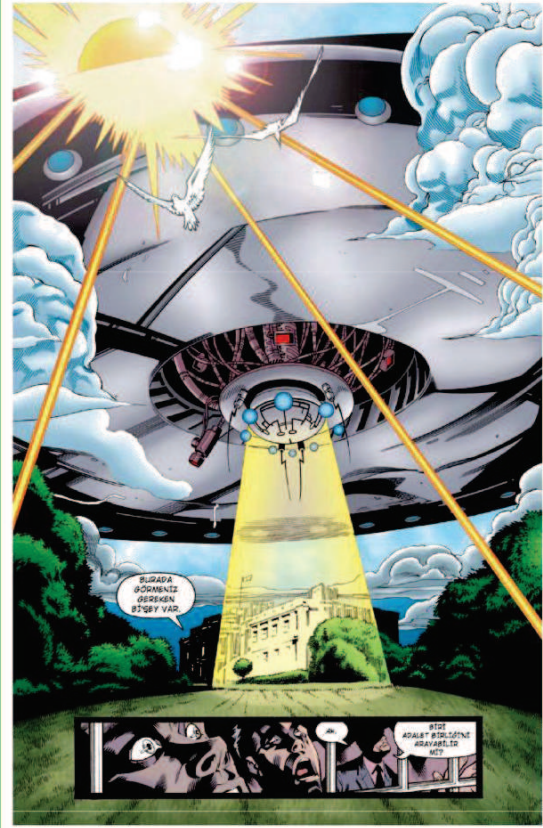
Öğrencilerinize, herhangi bir çizgi roman yazarı tanıyıp tanımadıkları sorunuz. Adalet Birliği çizgi romanının yazarı hakkında onlara bilgiler veriniz ve onların görüşlerini alınız (O. 2.31). Çizgi romanı anlamaya yönelik aşağıdaki soruları cevaplamaları-misteyiniz (O. 2.13). Öncelikle çizgi romandan ne öğrendiklerine dair 2. etkinliğin içinde yer alan 1.başlıktaki şu soruları sorunuz:

- Çizgi romanda hangi konu işlenmektedir?
- Çizgi romanda anlatılan olay nerede geçmektedir?
- Adalet Birliği'nin görevi nedir?
- Adalet Birliği, kaç kişiden oluşmaktadır? Birliğin üyeleri kimlerdir?
- Adalet Birliği çizgi romanının ana fikri nedir?

Ardından öğrencilerinize 2. Etkinliğin içinde yer alan 2. başlıktaki şu soruları sorunuz:

- Çizgi romanda sizi etkileyen noktalar nelerdir(P. 1.7)?
- Adalet Birliği'nin yazarı bu metni ne amaçla üretmiş olabilir(P.1.3)?
- Size göre bu çizgi roman kimlere hitap etmektedir(P.1.2)?
- Size göre çizgi romanda verilmek istenen mesajlar nelerdir(P.1.4)?

Son olarak öğrencilerinizden, çizgi romanın ana duygusunu ve yardımcıduygularını belirleyerek yazmalarını isteyiniz(O. 2.4, O. 2.5).

3 BAKIŞ AÇISI

2. Etkinlik : Öğrendiklerim ve Hissettiklerim

Aşağıda Adalet Birliği çizgi romanından öğrendiğiniz hakkında sorular yer almaktadır. Metinden hareketle soruları cevaplayınız.

- Çizgi romanda hangi konu işlenmektedir?
- Çizgi romanda anlatılan olay nerede geçmektedir?
- Adalet Birliği'nin görevi nedir?
- Adalet Birliği, kaç kişiden oluşmaktadır? Birliğin üyeleri kimlerdir?
- Adalet Birliği çizgi romanının ana fikri nedir?

19.08.2015 tarihinde <http://diznet.com.tr/adamwade-entitled>

3 BAKIŞ AÇISI

Aşağıda Adalet Birliği çizgi romanının size ne hissettirdiği hakkında sorular yer almaktadır. Geçmiş yaşantılarınızdan da hareketle soruları cevaplayınız.

- Çizgi romanda sizi etkileyen noktalar nelerdir?
- Adalet Birliği'nin yazarı bu metni ne amaçla üretmiş olabilir?
- Size göre bu çizgi roman kimlere hitap etmektedir?
- Size göre çizgi romanda verilmek istenen mesajlar nelerdir?

19.08.2015 tarihinde <http://diznet.com.tr/adamwade-entitled>

4 YORUMLAMA

3. Etkinlik : Resimler ve Yazılar

20.09.2015 tarihinde <https://docstore.pandora.com.tr/> adresinden erişildi.

4 YORUMLAMA

Yukarıdaki metinden hareketle kutucuklarda yer alan soruları cevaplandırınız.

a. Eş bir arada bulunan karakterler star gibi organ ifadelerle bildirilmiştir. Neden bu ifadeleri kullandığınıza açıklarınız.

14

20.09.2015 tarihinde <http://jurnal.tambila.com/> adresinden erişildi.

b. Sence çizgi romanda hem yazının hem de resmin bir arada kullanılmasının sebebi ne olabilir?

4 YORUMLAMA

4. Etkinlik : Süper Kahramanlar

Çizgi romanla ilgili bilgileri hareketli kutucuklarda yer alan soruları cevaplandırınız.

Süper kahramanların vücutlarını ve kıyafetlerini inceleyiniz. Süper kahramanlara karşı hayranlıkla onların vücutları, kıyafetleri arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünürsünüz?

Size göre süper kahraman olmanın cinsiyet arasında nasıl bir ilişki var? Çizgi romanda süper kahraman olmanın kadın ya da erkek olmak arasında nasıl bir ilişki kurduğuna düşünürsünüz?

Süper kahramanların uyguladığı şiddetle mücadele edilen karakterlerin uyguladığı şiddet arasında size göre nasıl bir fark var? Neden?

15

Bu basamakta, öğrenci metni derinlemesine analiz eder.

Öğrencilerinizin şiir defteri tutmalarını sağlayınız. Bunun için bir defter edinmelerini, kendi şiirlerini ve beğendikleri şiirleri bu defterlere yazmalarını isteyiniz (Y. 5.4).

Öğrencilerinizden “Resimler ve Yazılar” adlı etkinliği yapmalarını isteyiniz. Metinde boş bırakılan kutucukları doldurtunuz ve neden öyle doldurduklarını açıklamalarını isteyiniz. Ardından çizgi romanda hem yazının hem de görselleri bir arada kullanılmasının sebebini değerlendirmelerini isteyiniz. Bunun içingüdümlü konuşma yöntemini kullanınız (K. 3.12). Bu etkinlik sayesinde öğrencileriniz, çizgi romanlardaki görsellerin evrensel yönünü; yazıların ise toplumsal yönünü fark ederek çizgi romanı analiz edeceklerdir (3. etkinlik; P.4.3).

Güzel Türkçe ile konuşan kişilerin toplumda büyük saygı gördüğünü öğrencilerinize anlatınız. Bu amaçla da onlara, konuşma dilindeki farklılıkları ortadan kaldıran, Türk Dil Kurumu tarafından önerilen standart Türkçe ile konuşmalarını konusunda rehberlik ediniz (K. 1.4).

Öğrencilerinize “Süper Kahramanlar” adlı etkinliği yaptırınız. Bu etkinlikle öğrencilerinizin şu soruları cevaplamalarını isteyiniz (4. etkinlik):

- Süper kahramanların vücutlarını ve kıyafetlerini inceleyiniz. Süper kahramanlara karşı hayranlıkla onların vücutları, kıyafetleri arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsunuz (P. 7.7)?
- Size göre süper kahraman olmakla cinsiyet arasında nasıl bir ilişki var? Çizgi romanda süper kahraman olmakla kadın ya da erkek olmak arasında nasıl bir ilişki kurulduğunu düşünüyorsunuz (P.7.3)?
- Süper kahramanların uyguladığı şiddetle mücadele edilen karakterlerin uyguladığı şiddet arasında size göre nasıl bir fark var? Neden (P.7.1)?

Bu etkinlik sayesinde öğrencileriniz, süper kahramanlara karşı eleştirel bakış açısı kazanacaktır. Onların sevilme ve popüler olma sebeplerini nesnel bir şekilde değerlendireceklerdir.

Çizgi romanların dil ve ifade özellikleri hakkında bilgi sahibi olduğu; süper kahramanlara karşı eleştirel bakış açısı kazandığı düşünülen öğrencilerinizden kendi süper kahramanlarını yaratmalarını isteyiniz (5. etkinlik; P. 9.2). Bunun için sınıfı dört gruba ayırınız. Gruplarda kız ve erkek öğrenci dağılımlarını eşit tutmaya çalışınız. Daha sonra onlardan “<https://www.pixton.com/tr/>” adresinden erişilen web 2.0 aracını kullanarak kendi süper kahramanlarını üretmelerini isteyiniz. Her grubun kendi süper kahramanını ürettikten sonra süper kahraman takımlarını oluşturmalarını sağlayınız. Daha sonra Türkiye’de yaşanan ve yine kendilerinin belirlemiş oldukları toplumsal bir sorunu kendi ürettikleri süper kahramanları aracılığıyla çözmelerini isteyiniz (P.9.7). Bunu çizgi roman şeklinde sunmalarını sağlayınız. Çizgi roman yapımı için “pixton” adlı web 2.0 aracını kullanmada onlara rehberlik ediniz. Çizgi roman yapımına geçmeden önce öğrencilerinizden, oluşturacakları metinler için bir ileti belirlemelerini (P. 9.3); belli bir hedef kitleye hitap etmek için metinlerini oluşturmalarını ve bu hedef kitlenin ilgilerini dikkate almalarını (P. 9.4); metni üretirken amaçlarını net bir şekilde belirlemelerini (P.9.5) isteyiniz. Öğrencilerinizden çizgi romanlarını oluştururken standart Türkçe’nin kurallarına uymalarını (Y.1.4) ve biçim olarak kurallara uyarak oluşturmuş oldukları çizgi romanları, sınıfta sunduktan sonra mail olarak size göndermelerini (Y. 1.3) isteyiniz.

5

YENİDEN OLUŞTURMA

5. Etkinlik : Kendi Kahramanını Tasarla

Adalet Birliği takımını yeniden kurunuz. Takımı kurarken metindeki kahramanların dışında kendi süper kahramanınızı tasarlayınız. Daha sonra Türkiye’yi ilgilendiren sosyal bir sorunu tespit ediniz. Bu sorunu ortadan kaldırmak için kendi tasarladığınız Adalet Birliği üyelerinizi devreye sokunuz ve çizgi romanınızı oluşturunuz. Sakin unutmayın, güldetmeden bu işi halledeceksiniz.

20.09.2015 tarihinde <https://dscstewer.yandex.com.tr/> adresinden erişildi.

DEĞERLENDİRME

Öğrencilerle bireysel görüşmeler yapılır. Onlara, daha önce hazırlanmış olan grup üyelerini değerlendirme soruları sorulur. Bu görüşmeler sayesinde o haftanın değerlendirmesi yapılır; grup çalışmaları konusunda görüş ve önerileri alınır; uyumsuzluk yaşayan öğrencilerin sorunları tespit edilir; kendi ürettikleri popüler kültür metnine dair görüşleri alınır. Böylece süreçte yaşanmış olan sorunlar tespit edilerek sorunu ortadan kaldırmak için düzenlemeler yapılır.

DERS PLANI

Tema	Sevgi	
Alt Tema	Aile Sevgisi	
Metnin Adı	Sünger Bob/ Büyükanne Öpücüğü (05.08.2015 tarihinde http://www.cizgifilm.in/ adresinden erişildi.)	
Metnin Türü	Çizgi Film	
Süre	7 ders saati	
Araç Gereçler	Basılı Araçlar	<ul style="list-style-type: none">• Ders kitabı• Öğrenci çalışma kitabı• TDK Türkçe sözlük• Atasözleri, deyimler sözlüğü• Defter ve kalem
	Çevrimdışı Teknolojik Araçlar	<ul style="list-style-type: none">• Bilgisayar• Projeksiyon• Tablet• Video kamera
	Web2.0 Araçları	<ul style="list-style-type: none">• Animato <p>(03.09.2015 tarihinde http://animato.com/ adresinden erişilmiştir.)</p>

AMAÇ ve KAZANIMLAR

DİNLEME

1. Dinleme / İzleme Kurallarını Uygulama

- 1.1. Konuşmacının sözünü kesmeden sabır ve saygıyla dinler.
- 1.2. Başkalarını rahatsız etmeden dinler/izler.
- 1.3. Dinlenenle ilgili soru sormak, görüş bildirmek için uygun zamanda söz alır.
- 1.4. Dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini kullanır.

2. Dinleneni / İzleneni Anlama ve Çözümleme

- 2.4. Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu belirler.
- 2.7. Dinlediklerinde/izlediklerinde sebep-sonuç ilişkilerini belirler.
- 2.9. Dinlediklerindeki/izlediklerindeki örtülü anlamları bulur.
- 2.11. Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin sorular oluşturur.
- 2.12. Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin sorulara cevap verir.
- 2.14. Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin karşılaştırmalar yapar.
- 2.15. Kendisini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu, düşünce ve hayalleri yorumlar.
- 2.16. Dinlediklerinde/izlediklerinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir.
- 2.18. Dinlediklerinin/izlediklerinin öncesi ve/veya sonrasına ait kurgular yapar.
- 2.19. Dinlediklerinin/izlediklerinin başlığı/adı ile içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyar.
- 2.20. Dinlediği/izlediği metne farklı başlıklar bulur.

3. Dinlediklerini / İzlediklerini Değerlendirme

- 3.1. Dinlediklerini / izlediklerini dil ve anlatım yönünden değerlendirir.
- 3.2. Dinlediklerini / izlediklerini içerik yönünden değerlendirir.
- 3.3. Dinlediği / izlediği kişiyi sesini ve beden dilini etkili kullanma yönünden değerlendirir.

POPÜLER KÜLTÜR

1. Popüler kültür metinlerinin bileşenlerini tanıma

- 1.2. Popüler kültür metinlerinin hedef kitlesini belirler.
- 1.3. Popüler kültür metinlerinin ne amaçla oluşturulduğunu belirler.
- 1.7. Popüler kültür metinlerinin ilgi çekici yönlerini belirler.

5. Popüler kültür metinlerini toplumsal bağlamda değerlendirme

- 5.4. Popüler kültür metinlerinin toplum yaşamıyla ilişkisini değerlendirir.
- 5.6. Popüler kültür metinlerinde toplumun yaşam biçiminin etkilerini değerlendirir.
- 5.7. Popüler kültür metinlerinin, toplumun yaşam biçimi üzerindeki etkilerini değerlendirir.
- 5.9. Popüler kültür metinlerini farklı kültürel yapılardan insanların bakış açısı ile değerlendirir.

7. Popüler kültür metinlerini içerik açısından değerlendirme

- 7.2. Popüler kültür metinlerindeki kalıplaşmış tiplerin oluşturulma sebebini değerlendirir.
- 7.3. Popüler kültür metinlerinde ırk, cinsiyet ve sınıf ayrımları olup olmadığını değerlendirir.

9. Popüler kültür metinleri sayesinde yeni metinler/anlamlar üretme

- 9.1. Popüler kültür metinleri aracılığıyla anlamı farklı şekillerde ifade eder.
- 9.2. Popüler kültür metinlerinin anlamlarını kendi tecrübeleri ve ön bilgileri ile ilişkilendirerek yeni metinler üretir.
- 9.5. Popüler kültür metinleri aracılığıyla yeniden ürettikleri metinleri belli bir amaçla oluşturur.
- 9.7. Sosyal olaylara dikkat çekmek amacıyla popüler kültür metinleri aracılığıyla kendi metinlerini oluşturur.

AMAÇ ve KAZANIMLAR

4. Söz Varlığını Zenginleştirme

4.1. Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrayarak birbiriyle anlamca ilişkili kelimelere örnek verir.

KONUŞMA

3. Hazırlıklı Konuşmalar Yapma

3.12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.

YAZMA

2. Planlı Yazma

2.12. Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır.

3. Farklı Türlerde Metinler Yazma

3.4. Hikâye yazar.

6. Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulama

6.2. Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır.

DİL BİLGİSİ

1. Kelime Türleriyle İlgili Bilgi ve Kuralları Kavrama ve Uygulama

1.1. Fiillerin anlam özelliklerini kavrar.

1.2. Kip ve çekimli fiili kavrar.

1.3. Bildirme kipleriyle dilek kiplerini ayırt eder.

ÖN BİLGİLER 1

Çizgi Film Nedir ?

Çizgi film izlemeyi sever misiniz? Size göre çizgi film, ne ifade etmektedir?

Bana göre çizgi film:

20.09.2015 tarihinde <http://calismamizin.com> adresinde yapıldı.

Çizgi Filmlerin Büyüsü

Çizgi filmlerin, sadece çocuklara hitap etmediği, zaman zaman yetişkinlerin bile izlediği bilinmektedir. Size göre, çizgi filmleri bu kadar ilgi çekici kılan ne olabilir?

20.09.2015 tarihinde <http://www.istanbul.com.tr> adresinde yapıldı.

Öğrencilerinize “Çizgi Film Nedir?” etkinliğini yaptırınız. Bu etkinlikle öğrencilerinizin çizgi filmle ilgili düşüncelerini öğreniniz. Böylelikle onların, konuya dikkatlerini de çekmiş olacaksınız.

“Çizgi Filmlerin Büyüsü” adlı etkinlikle öğrencilerinizin, çizgi filmlerin baştan çıkarıcı ve etkileyici yönleri hakkında bilgilerini alınız. Bu etkinlikle aslında çizgi filmlerin, öğrencilerinizi en çok ne yönlerden etkilediğini de öğreneceksiniz.

Büyükanne Öpücüğü adlı çizgi filmi, öğrencilerin göreceği bir şekilde yansıtınız. Metni dinlemeden/izlemeden önce hızlı bir şekilde oynatınız. Onlardan, görselleri incelemelerini isteyiniz. Ardından metni okumaya geçmeden önce öğrencilerinize şu soruları sorunuz (1. etkinlik):

- Sünger Bob çizgi filmi daha önce izlediniz mi? Çizgi filmin konusu nedir?
- Sizce bu çizgi filmi ne amaçla işleyeceğiz?
- Çizgi filmin size bir şeyler öğreteceğini düşünüyor musunuz? Bunlar neler olabilir?
- Çizgi filmde sizi etkileyecek noktalar olacağını düşünüyor musunuz? Çizgi filmde ne olursa sizi etkileyebilir?

Bu sorular sayesinde öğrencileriniz, metni dinlemeden/izlemeden önce metne karşı farkındalık sahibi olacak; metni neden dinleyeceğinin/izleyeceğinin bilincinde olacak; çizgi filmi etkileyici kılan noktalara karşı algısı açık olacak ve çizgi filmin sınıf ortamına getirilmeden önceki okunma amacıyla sınıftaki okunma amacı arasındaki farkı sorgulayacaktır.

2 ETKİLEŞİM

1. Etkinlik : Metni Sorgula

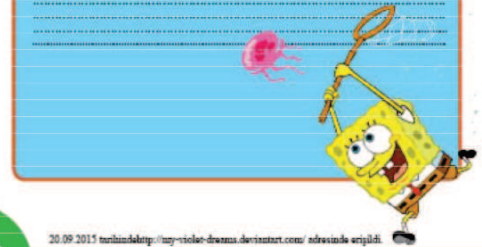
Metni okumaya geçmeden önce aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

a. Sünger Bob çizgi filmi daha önce izlediniz mi? Çizgi filmin konusu nedir?

b. Sizce bu çizgi filmi ne amaçla işleyeceğiz?

c. Çizgi filmin size bir şeyler öğreteceğini düşünüyor musunuz? Bunlar neler olabilir?

d. Çizgi filmde sizi etkileyecek noktalar olacağını düşünüyor musunuz? Çizgi filmde ne olursa sizi etkileyebilir?

20.09.2015 tarihinde http://my-civildreams.dereinstanet.com/ adresinde arjıldı.

BAKIŞ AÇISI 3

2.Etkinlik : Öğrendiklerim ve Hissettiklerim

Aşağıda Babanane Öpücüğü metninden ne öğrendiğiniz hakkında sorular yer almaktadır. Metinden hareketle soruları cevaplayınız.

a.) İzlediğiniz çizgi filmde ana karakterler ve yardımcı karakterler kimlerdir?

b.) Arkadaşı Sünger Bob'a ne konuda yardımcı oluyor?

c.) Metnin konusu nedir?

d.) Metnin ana fikri nedir?

20.09.2017 tarihinde <http://fincan.com/> adresinde yapıldı.

19

Sünger Bob çizgi filminin, Büyükanne Öpücüğü adlı 12 dakikalık bölümü öğrencilere dinletilir/izletilir. Metni dinlerken/izlerken öğrencilerinizin not alarak dinlemelerini sağlayınız. Böylece metni daha iyi anlayacaklardır(D.1.4). Öğrencilerinize, karakterlerin özelliklerini; zaman, yer, olay unsurlarını; metnin ana fikrini belirlemeye yardım edecek ayrıntıları; güzel sözleri;not etmelerinde rehberlik ediniz.

Metnin son üç dakikasına gelindiğinde dinlemeye / izlemeye ara veriniz. Bundan sonra neler olabileceğiyle ilgili öğrencilerinizden düşüncelerini belirtmelerini isteyiniz(D. 2.18). Öğrenciler görüşlerini belirtirken onları, başkalarının sözünü kesmeden saygıyla dinlemeleri (D. 1.1); soru sormak ya da görüş belirtmek için uygun zamanda söz almaları gerektiği (D. 1.3) konusunda uyarınız.

Öğrencilerinizin görüşlerini aldıktan sonra metnin kalanını dinletiniz/izletiniz. Daha sonra metni amaçlarına dönük olarak tekrar dinleyebilmeleri için seçici dinleme/izleme yöntemiyle metni ikinci defa dinletiniz/izletiniz(D. 1.4).

Öğrencilerden metindeki olaylar hakkında sebep-sonuç ilişkileri kurmalarını isteyiniz (D. 2.7).

Tahtaya “komik-gülünç,akıllı-uslu,ihtiyar-yaşlı” kelimelerini yazınız. Bu kelimeler arasındaki anlam ilişkisi konusunda görüşlerini alınız(D. 4.1). Daha sonra öğrencilere, “yazılışları farklı, anlamları aynı kelimelere, eş anlamlı kelimeler” denildiğini hatırlatınız. Tahtaya “pişiriyor, öpeceksin, büyümeli” fiilleri yazılır. Öğrencilerden bu fiilleri eklerine, köklerine ayırmaları(DB. 1.1); kiplerini ve şahıs eklerini belirtmeleri (DB. 1.2;DB. 1.3) istenir.

Öğrencilerinize metnin başlığı ve içeriği arasındaki ilişkiyi sorunuz (D. 2.19). Metne farklı başlıklar bulmalarını isteyiniz (D. 2.20). Öğrencilerinizin, metinden ne öğrendiklerine dair 2. etkinlikte yer alan 1. soruları cevaplamalarını isteyiniz(D. 2.12):

- İzlediğiniz çizgi filmde ana karakterler ve yardımcı karakterler kimlerdir?
- Arkadaşı Sünger Bob'a ne konuda yardımcı oluyor?
- Metnin konusu nedir?
- Metnin ana fikri nedir(D. 2.4)?

Ardından metinle ilgili öznel düşüncelerini içeren **2 etkinlikteki** 2. soruları cevaplamalarını isteyiniz:

- Çizgi filmde sizi etkileyen noktalar nelerdir **(P. 1.7)**?
- Sünger Bob karakteri ne amaçla oluşturulmuş olabilir **(P.1.3)**?
- Sünger Bob çizgi filmi kimlere hitap etmek için oluşturulmuş olabilir? Neden **(P.1.2)**?

Bu sorular sayesinde öğrencilerinizin, bilgiye yönelik bakış açısını ve metne dair öznel bakış açısını belirlemiş olacaksınız.

Öğrencilerinizden dinledikleri/izledikleri metindeki sorunu kendi hayatlarından örnek vererek ifade etmelerini ve bu soruna çözüm önerisi sunmalarını isteyiniz **(D. 2.16)**.

Öğrencilerinizden, kendilerini Sünger Bob'un yerine koyarak "ben olsaydım..." diye başlayan cümleler kurmalarını isteyiniz **(D. 2.15)**.

Öğrencilerinizden, dinledikleri/izledikleri metni değerlendirmeleri için Meram Yayıncılık Çalışma Kitabı'nda 34. sayfada yer alan "Dinlediği/ İzlediği Metni Değerlendirme Formu"nu doldurmalarını isteyiniz **(D. 3.1, 3.2, 3.3)**.

3 BAKIŞ AÇISI

Aşağıda Büyükkanne Opucğu metninin size ne hissettirdiği hakkında sorular yer almaktadır. Geçmiş yaşantılarınızdan da hareketle soruları cevaplayınız.

a. Çizgi filmde sizi etkileyen noktalar nelerdir?

.....

.....

.....

b. Sünger Bob karakteri ne amaçla oluşturulmuş olabilir?

.....

.....

.....

c. Sünger Bob çizgi filmi kimlere hitap etmek için oluşturulmuş olabilir? Neden?

.....

.....

.....

19.09.2013 tarihinde <http://spongebob.trkisa.com/tr/wc/wc/wg/wg/>

YORUMLAMA 4

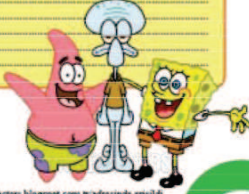
3. Etkinlik : Kadın, Erkek Eşitliği

Büyükanne Opacüğü adlı çizgi filmde aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

Sünger Bob'un büyükannesi, günlerini kurabiye yaparak, evini temiz tutarak, masal anlatarak Sünger Bob ile ilgilenerek geçiriyor. Çalışmıyor ve genelde evinden çıkmıyor. Büyükannenin bir kadın olarak çizgi filmde bu şekilde anlatılıyor olması hakkında ne düşünüyorsunuz?

Patrick, Sünger Bob'a "Sen bir erkeksin Sünger Bob; artık bir erkek gibi davranmaya başlamalısın." diyor ve ardından bir erkeğin yapması gereken sorumlulukları sıralıyor. Bu sözlerden hareketle size göre erkek olmak çizgi filmde nasıl ele alınmıştır?

Size göre Sünger Bob çizgi filminde kadın ve erkek eşitliğinin olduğundan söz edebilir miyiz? Neden?

20.09.2015 tarihinde <http://nicikycharacters.blogspot.com.tr/> adresinde paylaşıldı.

21

4 YORUMLAMA

4. Etkinlik : Evrensellik

Sünger Bob çizgi filmiyle ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Sünger Bob çizgi filminin, birçok ülkede sevilerek izlendiği bilinmektedir. Farklı ülkelerden çocuklara, Sünger Bob'u sevdiren güç ne olabilir?

Size göre, Sünger Bob'daki karakterler (büyükanne karakteri, torun karakteri, arkadaş karakteri) herhangi bir topluma ait mi? Neden?

Sünger Bob çizgi filminde işlenen konu nereden alınmış olabilir?

Size göre, Sünger Bob çizgi filmi toplum yaşamını etkiler mi? Örnek vererek açıklayınız.

20.09.2015 tarihinde <http://spongobokozlufizinda@umutawa.wikiia.com/> adresinde paylaşıldı.

22

Öğrencilerinizin, duygu ve düşüncelerini açıklamaları için güdümlü konuşma yöntemiyle kendilerini ifade etmelerini sağlayınız (K. 3.12). Bu amaçla öğrencilerinizden, "Kadın, Erkek Eşitliği" adlı etkinlikteki şu soruları cevaplandırmalarını isteyiniz (3. etkinlik):

- Sünger Bob'un büyükannesi, günlerini kurabiye yaparak, evini temiz tutarak, masal anlatarak, Sünger Bob ile ilgilenerek geçiriyor. Çalışmıyor ve genelde evinden çıkmıyor. Büyükannenin bir kadın olarak çizgi filmde bu şekilde anlatılıyor olması hakkında ne düşünüyorsunuz (P.7.2)?
- Patrick, Sünger Bob'a "Sen bir erkeksin Sünger Bob; artık bir erkek gibi davranmaya başlamalısın." diyor ve ardından bir erkeğin yapması gereken sorumlulukları sıralıyor. Bu sözlerden hareketle size göre erkek olmak çizgi filmde nasıl ele alınmıştır (P.7.3)?
- Size göre Sünger Bob çizgi filminde kadın ve erkek eşitliğinin olduğundan söz edebilir miyiz? Neden (P.7.3)?

Bu etkinlik sayesinde öğrenciler, çizgi filmlerdeki cinsiyetçi yaklaşımı değerlendirecektir. Bununla birlikte çizgi filmlerde belli tipler ve bu tiplere yüklenen sorumluluklarla dinleyicilerin/ izleyicilerin etkilenmeye çalışıldığını anlayacaktır.

Öğrencilerinizden "Evrensellik" adlı etkinliği yapmalarını isteyiniz. Bu etkinlikle ilişkili olarak öğrencilerinize şu soruları sorunuz (4. Etkinlik):

- Sünger Bob çizgi filminin, birçok ülkede sevilerek izlendiği bilinmektedir. Farklı ülkelerden çocuklara, Sünger Bob'u sevdiren güç ne olabilir (P.5.9)?
- Size göre, Sünger Bob'daki karakterler (büyükanne karakteri, torun karakteri, arkadaş karakteri) herhangi bir topluma ait mi? Neden (P.5.4)?
- Sünger Bob çizgi filmde işlenen konu nereden alınmış olabilir (P.5.6)?
- Size göre, Sünger Bob çizgi filmi toplum yaşamını etkiler mi? Örnek vererek açıklayınız (P.5.7).

Öğrenciler, bu etkinlik aracılığıyla çizgi filmleri toplumsal bağlamda ele alır; çizgi filmlerin, toplumun değerlerini taşıdığı farkına varır ve aynı zamanda toplumdan aldığı değerlerle toplum üzerinde de önemli bir etkisi olduğunu anlar.

5.Etkinlik : Senaryo Yaz

Büyükanne Öpücüğü adlı çizgi filmin senaryosunu yeniden oluşturunuz. Çizgi filmin senaryosunu oluştururken şu noktalara dikkat ediniz:

- Büyükanne karakterine, çizgi filmde verilen sorumluluklardan farklı sorumluluklar veriniz. Onu bütün gün iş ve kurabiye yapan, tozunuyla ilgilenmekten başka uğraşı olmayan bir kadın tipinden farklı düşünerek senaryonuzu oluşturunuz.
- Sünger Bob ile Patrick arasında erkek olmakla ilgili geçen konuşmayı değiştiriniz. Senaryonuzu oluştururken kadın-erkek eşitliği konusunu göz önünde bulundurunuz.
- Oluşturmuş olduğunuz senaryoyu grup arkadaşlarınızla son kez kontrol ederek oynama hazır hale getiriniz.
- Grup arkadaşlarınızla aramada iş bölümü yapınız. Sünger Bob, Büyükanne ve Patrick karakterlerini kendi aranızda paylaşınız.
- Herkesin rolleri belirlendikten sonra canlandırma başlayabilirsiniz. Buna yaparken senaryonuz elinizde olabilir ve oynadık oradan anlayabilirsiniz.
- Canlandırmanın sonunda sınıf arkadaşlarınızdan öneriler alarak senaryonuzun yeniden düzenleyebilirsiniz.

20.09.2015 tarihinde <http://tr.wikipedia.org> adresinde çekildi.

23

5 YENİDEN OLUŞTURMA

Senaryonuzu aşağıdaki kutucuğa yazınız.

20.09.2015 tarihinde <http://fictionalcharacters.wikia.com> adresinde çekildi.

24

Öğrencilerinizden, Büyükanne Öpücüğü adlı çizgi filmde hareketle kendi çizgi film senaryolarını yazmalarını isteyiniz (P.9.2). Bunun için sınıfı dört kişilik gruplara ayırınız. Öğrencilerden, senaryolarını şu amaçlar (P.9.5) doğrultusunda hazırlamalarını isteyiniz (5. etkinlik):

1. Büyükanne karakterine, çizgi filmde verilen sorumluluklardan farklı sorumluluklar veriniz. Onu bütün gün iş ve kurabiye yapan, tozunuyla ilgilenmekten başka uğraşı olmayan bir kadın tipinden farklı düşünerek senaryonuzu oluşturunuz.

2. Sünger Bob ile Patrick arasında erkek olmakla ilgili geçen konuşmayı değiştiriniz. Senaryonuzu oluştururken kadın-erkek eşitliği konusunu göz önünde bulundurunuz (P. 9.7).

Her bir gruptan, kendi içinde rol dağılımı yaparak senaryolarını oynamaları istenir (P.9.1). Senaryolar canlandırılırken grup üyelerinden biri de canlandırma yapan arkadaşlarını kayda alır. Daha sonra her bir grup "animoto" isimli web 2.0 aracını kullanarak videolarını düzenleyip sınıfta arkadaşlarıyla paylaşır.

DEĞERLENDİRME

Öğrencilerle bireysel görüşmeler yapılır. Onlara, daha önce hazırlanmış olan grup üyelerini değerlendirme soruları sorulur. Bu görüşmeler sayesinde o haftanın değerlendirmesi yapılır; grup çalışmaları konusunda görüş ve önerileri alınır; uyumsuzluk yaşayan öğrencilerin sorunları tespit edilir; kendi ürettikleri popüler kültür metnine dair görüşleri alınır. Böylece süreçte yaşanmış olan sorunlar tespit edilerek sorunu ortadan kaldırmak için düzenlemeler yapılır.

DERS PLANI

Tema	Sevgi	
Alt Tema	Millet Sevgisi	
Metnin Adı	Futbolcu Kartları (25.10.2015 tarihinde http://futturk.com/ adresinden erişildi.)	
Süre	7 ders saati	
Araç Gereçler	Basılı Araçlar	<ul style="list-style-type: none">• Ders kitabı• Öğrenci çalışma kitabı• TDK Türkçe sözlük• Atasözleri, deyimler sözlüğü• Defter ve kalem
	Çevrimdışı Teknolojik Araçlar	<ul style="list-style-type: none">• Bilgisayar• Projeksiyon• Tablet• Video kamera
	Web2.0 Araçları	<ul style="list-style-type: none">• Pixteller (03.09.2015 tarihinde http://www.pixteller.com/ adresinden erişilmiştir.)

AMAÇ ve KAZANIMLAR

OKUMA

1. Okuma Kurallarını Uygulama

- 1.1. Sesini ve beden dilini etkili kullanır.
- 1.2. Akıcı biçimde okur.
- 1.3. Kelimeleri doğru telaffuz eder.
- 1.4. Sözün ezgisine dikkat ederek okur
- 1.5. Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır.

2. Okuduğu Metni Anlama ve Çözümleme

- 2.1. Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır.
- 2.2. Metindeki anahtar kelimeleri belirler.
- 2.4. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.
- 2.5. Metindeki yardımcı fikirleri/duyguları belirler.
- 2.8. Metindeki sebep-sonuç ilişkilerini fark eder.
- 2.9. Metindeki amaç - sonuç ilişkilerini fark eder.
- 2.13. Metne ilişkin sorulara cevap verir.
- 2.17. Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantıları fark eder.
- 2.22. Metinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir.
- 2.28. Metinle ilgili görsel öğeleri yorumlar.
- 2.29. Metnin başlığı ile içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyar.
- 2.30. Okuduğu metne farklı başlıklar bulur.

3. Okuduğu Metni Değerlendirme

- 3.1. Metni dil ve anlatım yönünden değerlendirir.
- 3.2. Metni içerik yönünden değerlendirir.

4. Söz Varlığını Zenginleştirme

- 4.1. Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrayarak birbiriyle anlamca ilişkili kelimelere örnek verir.
- 4.3. Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır.
- 4.4. Okuduklarından hareketle öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur.

5. Okuma Alışkanlığı Kazanma

- 5.6. Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır.

POPÜLER KÜLTÜR

1. Popüler kültür metnlerinin bileşenlerini tanıma

- 1.2. Popüler kültür metnlerinin hedef kitlesini belirler.
- 1.3. Popüler kültür metnlerinin ne amaçla oluşturulduğunu belirler.
- 1.6. Popüler kültür metinleri ile aktarılmaya çalışılan bilgilerin kime ve neye ait olduğunu belirler.
- 1.7. Popüler kültür metnlerinin ilgi çekici yönlerini belirler.

2. Popüler kültür metinleriyle kendini bütünleştirme

- 2.1. Popüler kültür metnlerinin kendisi üzerindeki etkilerini değerlendirir.

7. Popüler kültür metinlerini içerik açısından değerlendirme

- 7.4. Popüler kültür metnlerinin oluşturulma amacını değerlendirir.

9. Popüler kültür metinleri sayesinde yeni metinler/anlamlar üretme

- 9.2. Popüler kültür metnlerinin anlamlarını kendi tecrübeleri ve ön bilgileri ile ilişkilendirerek yeni metinler üretir.
- 9.3. Açık ve gizli iletileri kullanarak popüler kültür metinleri oluşturur.
- 9.4. Popüler kültür metinleri aracılığıyla yeniden ürettikleri metinler için bir hedef kitlesi belirler.
- 9.5. Popüler kültür metinleri aracılığıyla yeniden ürettikleri metinleri belli bir amaçla oluşturur.

AMAÇ ve KAZANIMLAR

KONUŞMA

1. Konuşma Kurallarını Uygulama

1.3. Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirir.

1.5. Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.

1.6. Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.

1.10. Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurar.

2. Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma

2.9. Dinleyicilerle göz teması kurar.

3. Hazırlıklı Konuşmalar Yapma

3.10. Konuşmasında dikkati dağıtacak ayrıntılara girmekten kaçınır.

3.12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.

5. Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma

5.4. Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır.

YAZMA

2. Planlı Yazma

2.1. Yazma konusu hakkında araştırma yapar.

2.2. Yazacaklarının taslağını oluşturur.

2.3. Yazısını bir ana fikir etrafında planlar.

2.4. Yazısının ana fikrini yardımcı fikirlerle destekler.

2.8. Yazısına konunun ve türün özelliğine uygun bir giriş yapar.

2.12. Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır.

5. Kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma

5.8. Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır.

DİL BİLGİSİ

1. Kelime Türleriyle İlgili Bilgi ve Kuralları Kavrama ve Uygulama

1.3. Bildirme kipleriyle dilek kiplerini ayırt eder.

ÖN BİLGİLER 1

Futbol Aşkı

"Toplumda değişik kesimlerden insanlar yaşamaktadır. Bu insanların çoğu zaman sosyal haklar ve toplumsal sorumluluklar konusunda bile bir araya gelemediği bilinmektedir. Fakat futbol, toplumun tüm sosyal gruplarından insanları bir araya getirir ve onları aynı amaç etrafında toplar. Futbolun bu gücünün sebebi ne olabilir?"

20.09.2015 tarihinde <http://konuozggu.edu.tr> adresinden erişildi.

Futbolun Coşkusu

"İnsanlar maç sırasında çığlık çığlığa bağırırlar: 'Kazandık, kazandık!' Hayır kazanmıyorsun, sen sadece seyrediyorsun!"

Jerry Senfield
(akt. Arık, 2004)

Jerry Senfield'in sözünden hareketle futbola ilgili ne söyleyebiliriz?

20.09.2015 tarihinde <http://www.zeynepozggu.edu.tr> adresinden erişildi.

Öğrencilere "Futbol Aşkı" adlı etkinlikle, futbolun toplumun tüm kesiminden insanları bir araya getiren gücünün ne olduğu sorulur. Bu sayede öğrenciler futbola karşı düşüncelerini ortaya koyarak futbolun gücüne karşı farkındalık kazanırlar. Ayrıca konuya dikkatleri çekilmiş olur.

Öğrencilere, "Futbolun Coşkusu" adlı etkinlikte, Jerry-Senfield' e ait olan "*İnsanlar maç sırasında çığlık çığlığa bağırırlar: 'Kazandık, kazandık!' Hayır kazanmıyorsun, sen sadece seyrediyorsun!*" sözü verilir. Bu sözün ne ifade ettiği öğrencilere sorulur. Bu etkinlik sayesinde öğrenciler, futbolun sadece bir spor olduğunun, aşırılığa kaçılmaması gerektiğinin farkına varır.

Öğrencilere ünlü futbolculardan oluşan kartlar verilir. Kartların üzerinde Türkiye’den ve başka ülke takımlarından altı farklı futbolcu yer almaktadır. Öğrencilerden, metni incelemelerini ve görsellerle metin arasındaki ilişkiyi açıklamalarını isteyiniz (O. 2.28). Ardından metni okumaya geçmeden önce öğrencilerinize şu soruları sorunuz (1. etkinlik):

- Futbolcu kartı biriktirmeyi sever misiniz? Hangi futbolculara ait kartlarınız var?
- Futbolcu kartlarını neden biriktirme ihtiyacı duyuyorsunuz?
- Futbolcu kartlarının bu kadar önemli olmasının sebebi ne olabilir?
- Futbolcu kartları ne amaçla üretiliyor olabilir?

Bu sorular sayesinde öğrencileriniz, metni okumadan önce metne karşı farkındalık sahibi olacak; metnin amacını sorgulayacak; metni etkileyici kılan noktalara karşı algısı açık olacak ve metnin kendisi üzerindeki etkisini sorgulayacaktır.

2 ETKİLEŞİM

1.Etkinlik : Metni Sorgula

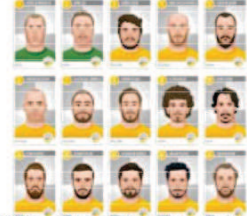
FIFA 2015 futbolcu kartlarını incelemeye geçmeden önce aşağıdaki sorulara cevap veriniz.

a) Futbolcu kartı biriktirmeyi sever misiniz? Hangi futbolculara ait kartlarınıza var?
.....

b) Futbolcu kartlarını neden biriktirme ihtiyacı duyuyorsunuz?
.....

c) Futbolcu kartlarının bu kadar önemli olmasının sebebi ne olabilir?
.....

d) Futbolcu kartları ne amaçla üretiliyor olabilir?
.....

20.09.2017 tarihinde http://www.dijitalizasyon.com.tr/indirilen arşivli

4 FUTBOLCU KARTLARI

Futbolcu kartları üzerindeki ifadelerin anlamı, Selçuk İnan'ın kartı üzerinden aşağıda gösterilmiştir.

Selçuk İnan

ULUSLARARASI İDARELER BİRLİĞİ (UEFA)

Hızlanma	Top Sürme	Kıyafet Bilgileri
72 hızlanma	72 çeviklik	20 (10) Güneş (10)
73 kova bizi	73 denge	20 (10) Güneş (10)
Sutçuluk	74 reaksiyonları	74 (74) 74 (74)
72 pozisyon alma	74 top kontrolü	74 (74) 74 (74)
73 birticilik	72 top sürme	74 (74) 74 (74)
73 şut gücü	Defans	74 (74) 74 (74)
73 uzaktan şut	72 engel	74 (74) 74 (74)
73 vole vuruşu	72 kafa isabeti	74 (74) 74 (74)
73 penaltıcılık	73 markalama	74 (74) 74 (74)
Postajma	73 penaltı müdahale	74 (74) 74 (74)
73 görsel	74 bayrak müdahale	74 (74) 74 (74)
73 orta vuruş	Polisat	74 (74) 74 (74)
73 kırık isabeti	70 ziplama	74 (74) 74 (74)
74 kafa paslaşma	73 dayanıklılık	74 (74) 74 (74)
74 uzun paslaşma	73 güç	74 (74) 74 (74)
72 kafa verme	74 saldırganlık	74 (74) 74 (74)

8

Futbolcu kartları metnini “okuma tiyatrosu” yöntemiyle okutunuz (O. 1.5). Her futbolcu kartına bir grup düşecek şekilde sınıfı altı gruba bölünüz. Her bir gruba bir futbolcu kartını okutunuz ve savundurunuz. Öğrencilerinize metni okumadan önce, seslerini ve beden dillerini etkili kullanmaları (O. 1.1); akıcı bir biçimde okumaları (O. 1.2); kelimeleri doğru telaffuz etmeleri (O. 1.3); vurgu, tonlama, duraklama ve ulamalara dikkat etmeleri (O. 1.4) konusunda uyarılarda bulununuz.

Öğrencilerinizden metindeki anahtar kelimeleri belirlemelerini (O. 2.2) ve metnin bağlamından hareketle bu kelimelerin anlamlarını tahmin etmelerini (O. 2.1) isteyiniz. Ardından bu sözcükleri anlamına uygun birer cümlede kullanıp (O. 4.3); kelime defterlerine eklemelerini isteyiniz (O. 4.4). Öğrencilerden metinde yer alan kelimelerden eş anlamlısı ve zıt anlamlısı olanları belirleyip karşılıklarını yazmalarını isteyiniz (O. 4.1).

Tahtaya bildirme ve dilek kiplerinden ayrı ayrı fiiller yazınız. Öğrencilerden bunların farklılıklarını söylemelerini isteyiniz. Anlam farklılığını tahmin eden öğrencilere dilek ve haber kiplerinin tanımını yapınız. Bu kipleri ayırt etmelerini sağlayınız (DB. 1.3).

Öğrencilere metne yönelik 2. etkinlikte yer alan 1. soruları sorunuz:

- Futbolcu kartları üzerinde yer alan “DRİ, DEF, FİZ” kısaltmalarının karşılıklarını yazınız.
- Futbolcu kartlarında bayraklar ve bayrakların üzerinde semboller yer almaktadır. Bunlar neyi ifade etmektedir?
- Kaç farklı takımdan oyuncu yer almaktadır?
- Futbolcu kartlarında sizin tuttuğunuz takımdan kimler var?

Bu soruların ardından öğrencilere metne yönelik 2. etkinlikte yer alan 2. soruları sorunuz:

- Futbolcu kartlarının üzerinde yer alan yabancı ülke bayrakları ve Türk bayrağı size ne hissettiriyor (P.2.1)?
- Futbolcu kartları kim tarafından oluşturulmuş olabilir (P.1.6)?
- Size göre, futbolcu kartlarını ilgi çekici yapan özellikler nelerdir (P.1.7)?
- Sizce, futbolcu kartları kim ya da kimler için oluşturulmuştur (P.1.2)?
- Futbolcu kartlarının oluşturulma amacı ne olabilir (P.1.3)?

Bu sorular sayesinde öğrencilerinizin, bilgiye yönelik bakış açısını ve metne dair öznel bakış açısını belirlemiş olacaksınız.

Öğrencilerinize, futbolcu kartlarını kendileri tasarlasaydı daha farklı nasıl tasarlayabileceklerini sorun (O. 2.22).

Öğrencilerinizden, futbolcu kartları ile verilmek istenen iletinin ve yardımcı fikirlerin ne olduğunu açıklamalarını isteyiniz (O. 2.4, O. 2.5). Öğrencilerinize metnin başlığı ile içeriği arasındaki ilişkiyi açıkmalarmı (O. 2.29) ve metne farklı başlıklar bulmalarını söyleyiniz (O. 2.30).

Öğrencilerinizden futbolcu kartlarındaki ifade tarzını değerlendirmelerini isteyiniz (O. 3.1). Metni içerik yönünden değerlendirmeleri için öğrencilerinize Meram Yayınları Çalışma Kitabı'nın 28. sayfasında yer alan "Okuma Becerisini Öz Değerlendirme Formu"nu doldurtunuz (O. 3.2).

Öğrencilerinizden, yakın zamanda okudukları kitaplar hakkındaki görüşlerini arkadaşlarıyla paylaşmalarını isteyiniz (O. 5.6).

Öğrencilerinize yeni öğrendikleri kelimelerle ilgili tutturmuş olduğunuz defterlerine, onların anlam dünyasını zenginleştirmek için (K. 5.4) deyimler ve atasözleri ekletin. Daha sonra öğrencilerinize kelime ve kavram havuzundan seçerek okuma yöntemini kullanarak (K. 3.12) onların, bu kelimelerle istedikleri bir konuda konuşmalarını sağlayınız.

2. Etkinlik : Öğrendiklerim ve Hissettiklerim

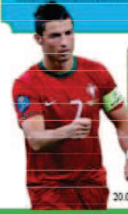
Aşağıda FIFA 2015 futbolcu kartları hakkında sorular yer almaktadır. Futbolcu kartlarından hareketle soruları cevaplayınız.

a) Futbolcu kartları üzerinde yer alan "DRE, DEE, FIZ" kelimelerinin karşılıklarını yazınız.

b) Futbolcu kartlarında bayraklar ve bayrakların üzerinde semboller yer almaktadır. Bunlar neyi ifade etmektedir?

c) Kaç farklı takımdan oyuncu yer almaktadır?

d) Futbolcu kartlarında sizin tahmininize takımdan kimler var?

20.09.2015 tarihinde <http://www.fifafootball.com/> adresinden çekildi.

3 BAKIŞ AÇISI

Aşağıda FIFA 2015 futbolcu kartlarının size ne hissettirdiği hakkında sorular yer almaktadır. Deneyimlerinizden de hareketle soruları cevaplayınız.

a. Futbolcu kartlarını üzerinde yer alan yabancı ülke bayrakları ve Türk bayrağı size ne hissettirdi?

b. Futbolcu kartları kim tarafından oluşturulmuş olabilir?

c. Sizin göre, futbolcu kartlarını ilgi çekici yapan özellikler nelerdir?

d. Sence, futbolcu kartları kim ya da kimler için oluşturulmuştur?

e. Futbolcu kartlarının oluşturulma amacı ne olabilir?

20.09.2015 tarihinde <http://besim.mokali.co.uk/> adresinden çekildi.

YORUMLAMA 4

3. Etkinlik : Futbol ve Tüketim

"Sadece Japonya ve Çin'de daha fazla seyredilmek amacıyla son yıllarda birçok Asyalı oyuncu Avrupa kulüplerine transfer edilmiş, bu oyuncuların takıma getireceği somut katkılardan çok, onları izlemek isteyen vatandaşların üzerinden sağlanacak televizyon yayın hakları ve forma satış gelirleri hedeflenmiştir. Sözgelimi 2000 yılında İngiltere'nin Arsenal takımına transfer olan Japon futbolcu Junichi Inamoto üzerinden kılıp, harcadığı transfer bedelinin çok üzerinde, Japonya'daki forma satışı ve televizyon gelirlerinden para kazanmıştır." (Arık, 2004:226).

(Ank. 2004:226).

Yukarıdaki metinden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a. Futbolcu kartlarında yer alan futbolcularla ilgili herhangi bir ürün satın alırsanız, neden bu futbolcularla ilgili ürünü satın alırsınız? Eğer alıyorsanız, neden bu futbolcularla ilgili ürünü satın almayı tercih ediyorsunuz?

b. Bu futbolcuların işi futbol oynamak değil mi? Neden onlarla ilgili futbolcu kartı, forma, poster, şapka ve hatta parfüm gibi ürünler üretiliyor olabilir?

c. Bu futbolculara olan hayranlığınızı göstermek için onlarla ilgili ürünleri satın almaya gerek var mı? Neden?

20.09.2015 tarihinde İmparatorluk'ta gerçekleştirildi.

29

Öğrencilerinize "Futbol ve Tüketim" adlı etkinliği yaptırınız. Bu etkinlikte öğrencilerin öncelikle aşağıdaki metni okumalarını ve bu metin üzerine görüşlerini belirtmelerini isteyiniz:

"Sadece Japonya ve Çin'de daha fazla seyredilmek amacıyla son yıllarda birçok Asyalı oyuncu Avrupa kulüplerine transfer edilmiş, bu oyuncuların takıma getireceği somut katkılardan çok, onları izlemek isteyen vatandaşların üzerinden sağlanacak televizyon yayın hakları ve forma satış gelirleri hedeflenmiştir. Sözgelimi 2000 yılında İngiltere'nin Arsenal takımına transfer olan Japon futbolcu Junichi Inamoto üzerinden kılıp, harcadığı transfer bedelinin çok üzerinde, Japonya'daki forma satışı ve televizyon gelirlerinden para kazanmıştır." (Arık, 2004:226).

Bu metinden edindikleri bilgiden hareketle futbolcu kartları ile ilgili öğrencilere şu soruları sorunuz(3. etkinlik):

- Futbolcu kartlarında yer alan futbolcularla ilgili herhangi bir ürün satın aldınız mı? Eğer aldıysanız, neden bu futbolcularla ilgili ürünü satın almayı tercih ediyorsunuz?
- Bu futbolcuların işi futbol oynamak değil mi? Neden onlarla ilgili futbolcu kartı, forma, poster, şapka ve hatta parfüm gibi ürünler üretiliyor olabilir(P.7.4)?
- Bu futbolculara olan hayranlığınızı göstermek için onlarla ilgili ürünleri satın almaya gerek var mı? Neden?

Öğrencilerinizi, soruları cevaplamaya geçmeden önce, konuşurken göz teması kurmaları(K. 2.9), buldukları ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirmeleri(K. 1.3); Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurmaları (K. 1.5); yabancı kelimeler yerine Türkçelerini kullanmaları(K. 1.6); konuşmalarında sebep-sonuç ilişkileri kurmaları (K. 1.10); ayrıntılara girmekten kaçınmaları(K. 3.10) konusunda uyarınız.

Bu etkinlik sayesinde öğrencilerinizin, futbola olan ilginin kullanılarak insanların tüketim çılgınlığına sürüklendiğinin farkına varacaktır.

Öğrencilerinize **4. etkinlik** olan “Posterini Tasarla” etkinliğini yaptırınız. Öğrencilerinizden, 2016’da Fransa’da yapılacak olan karşılaşmada Türkiye Milli Futbol Takımı’na destek olmak ve futbolseverleri bilinçlendirmek için kendi posterinizi tasarlamalarını isteyiniz(**P.9.2**). Posterlerini tasarlariken şunlara dikkat etmelerini söyleyiniz:

- Hazırlayacağınız poster için milli takıma destek olacak bir slogan belirleyiniz(**P.9.5**).
- Hazırlayacağınız poster için futbolseverlerin yaşlarını ve ilgilerini göz önünde bulundurunuz(**P.9.4**).
- Belirlediğiniz sloganın milli takıma dair herhangi bir ürün satın almadan da destek olabileceğinizi gösteren kısa ve net bir ifade yazınız. Bu ifadeyle futbolseverlerin tüketim çılgınlığının önüne geçin ve önemli olanın manevi olarak destek vermek olduğunu gösteriniz(**P.9.3**).

Öğrencilerinizi gruplara ayırınız. Dört kişilik gruplardan oluşan öğrencilerinize, “pixteller” adlı web 2.0 aracını kullanarak posterlerini üretmelerinde rehberlik ediniz. Futbolculara karşı zaafıtan dolayı oluşan bu tüketim psikolojisini yenmek için futbolseverleri bilinçlendirecek bir slogan üretmelerini istenir. Sloganı oluştururken şu adımları izlemeleri istenir:

- Yazacaklarınızın taslağını oluşturunuz (**Y. 2.2**) ve uygun bir ifade ile giriş yapınız (**Y. 2.8**).
- Yazınızı bir ana fikir etrafında planlayınız (**Y. 2.3**).
- Ana fikri destekleyecek yardımcı fikir ya da fikirler belirleyiniz (**Y.2.4**).

Ardından bu sloganla uyumlu görsel ya da görseller kullanılarak poster tasarlanır. Öğrencilerden, oluşturdukları posterleri sınıfta paylaşmaları ve aldıkları değerlendirmeler sonucunda gerekirse posterlerini yeniden düzenlemeleri istenir(**Y. 5.8**).

5 YENİDEN OLUŞTURMA

4.Etkinlik : Posterini Tasarla

2016'da Fransa'da yapılacak olan karşılaşmada Türkiye Milli Futbol Takımı'na destek olmak ve futbolseverleri bilinçlendirmek için kendi posterinizi tasarlayınız. Posterinizi tasarlariken şunlara dikkat ediniz:

AMAÇ

Hazırlayacağınız poster için milli takıma destek olacak bir slogan belirleyiniz.

HEDEF KİTLE

Hazırlayacağınız poster için futbolseverlerin yaşlarını ve ilgilerini göz önünde bulundurunuz.

İLETİ

Belirlediğiniz sloganın milli takıma dair herhangi bir ürün satın almadan da destek olabileceğinizi gösteren kısa ve net bir ifade yazınız. Bu ifadeyle futbolseverlerin tüketim çılgınlığının önüne geçin ve önemli olanın manevi olarak destek vermek olduğunu gösteriniz.

İLGİ ÇEKİCİLİK

Yazacağınız içeriğe uygun bir görsel seçiniz. Posterinizi ilgili çekici hale getirmek için kullandığınız poster yapım aracı ile görsel düzenlemeler yapınız.

DEĞERLENDİRME DÜZENLEMESİ

Posterinizi sunma arkadaşlarınıza sununuz ve değerlendirmelerini dikkate alarak gerekirse yeniden düzenleyiniz.

20.09.2015 tarihinde <http://icimindbilgi.com.tr> adresinden çekildi.

DEĞERLENDİRME

Öğrencilerle bireysel görüşmeler yapılır. Onlara, daha önce hazırlanmış olan grup üyelerini değerlendirme soruları sorulur. Bu görüşmeler sayesinde o haftanın değerlendirmesi yapılır; grup çalışmaları konusunda görüş ve önerileri alınır; uyumsuzluk yaşayan öğrencilerin sorunları tespit edilir; kendi ürettikleri popüler kültür metnine dair görüşleri alınır. Böylece süreçte yaşanmış olan sorunlar tespit edilerek sorunu ortadan kaldırmak için düzenlemeler yapılır.

Ek G: Veli İzin Formu**Değerli Veli;**

Öncelikle, bu araştırmaya yardımcı olduğunuz için teşekkür ederiz.

Çalışma, Çanakkale İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınmış resmi izinle yürütülmektedir. Araştırmanın amacı, popüler kültür metinleriyle ilişkilendirilmiş Türkçe derslerinin incelenmesidir. Uygulama süreci, Türkçe öğretmenin gözetiminde yürütülecek olup Türkçe dersi yıllık planda ulaşılması hedeflenen tüm kazanımlar yerine getirilecektir. Uygulama sürecinde öğrencilerden, bilimsel amaçlar doğrultusunda günlük toplanacak; ses ve video kaydı alınacaktır. Elde edilen veriler yalnızca bilimsel yayınlarda ve kongre, sempozyum gibi bilimsel toplantılarda kullanılacaktır. Verilerin, belirtilen bu amaçlar dışında başka bir amaçla kullanılması söz konusu olmayacaktır. Araştırmaya yönelik yapılan bu açıklamalar doğrultusunda çocuklarınızın çalışmaya katılmasına gönüllü olarak destek verdiğinizize dair bu araştırma izin belgesini imzalamanızı rica ediyoruz.

Araştırmacı
Arş. Gör. Mazhar Bal

Veli
Adı Soyadı

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Ek H: Öğrenci Kişisel Bilgi Formu**Merhaba;**

Bu anket, doktora tezimde kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Burada belirteceğin bilgiler yalnızca araştırma için kullanılacak ve kimseyle paylaşılmayacaktır. Vereceğin cevapların doğruluğu araştırmanın sonuçlarını etkileyeceği için maddeleri dikkatli bir şekilde okuyarak cevaplamayı rica ediyorum.

Desteğin için teşekkür ederim.

Arş. Gör. Mazhar Bal

balmazhar@gmail.com

1. İsim, soy isim:

.....

2. Doğum tarihin:

.....

3. Kardeş sayın (sen hariç):

.....

4. Babanın mesleği nedir?

.....

5. Annenin mesleği nedir?

.....

6. Babanın eğitim durumu nedir?

İlkokul Ortaokul Lise Üniversite
 Yüksek Lisans Doktora Okur Yazar Değil

7. Annenin eğitim durumu nedir?

() İlkokul () Ortaokul () Lise ()
 Üniversite
 () Yüksek Lisans () Doktora () Okur Yazar
 Değil

8. Evde bilgisayarınız var mı? Günde ortalama kaç saatini bilgisayar başında geçiriyorsun?

() Bilgisayarım yok () 1-3 saat arası () 3-5 saat arası
 () 5-7 saat arası () 7 saat ve üzeri

9. Cep telefonun var mı? Günde ortalama kaç saat telefonda vakit geçiriyorsun?

() Telefonum yok () 1-3 saat arası () 3-5 saat arası
 () 5-7 saat arası () 7 saat ve üzeri

10. Günde ortalama kaç saat dizi izliyorsun?

() İzlemiyorum () 1-3 saat arası () 3-5 saat arası
 () 5-7 saat arası () 7 saat ve üzeri

11. Günde ortalama kaç saat anime izliyorsun?

() İzlemiyorum () 1-3 saat arası () 3-5 saat arası
 () 5-7 saat arası () 7 saat ve üzeri

12. Günde ortalama kaç saat yarışma programı izliyorsun?

() İzlemiyorum () 1-3 saat arası () 3-5 saat arası
 () 5-7 saat arası () 7 saat ve üzeri

13. Günde ortalama kaç saat çizgi film izliyorsun?

() İzlemiyorum () 1-3 saat arası () 3-5 saat arası
 () 5-7 saat arası () 7 saat ve üzeri

14. Günde ortalama kaç saat kitap okuyorsun?

() Okumuyorum () 1-3 saat arası () 3-5 saat arası
 () 5-7 saat arası () 7 saat ve üzeri

15. Günde ortalama kaç saat dergi okuyorsun?

- Okumuyorum 1-3 saat arası 3-5 saat arası
 5-7 saat arası 7 saat ve üzeri

16. Günde ortalama kaç saat müzik dinliyorsun?

- Dinlemiyorum 1-3 saat arası 3-5 saat arası
 5-7 saat arası 7 saat ve üzeri

17. Günde ortalama kaç saat spor yapıyorsun?

- İlgilenmiyorum 1-3 saat arası 3-5 saat arası
 5-7 saat arası 7 saat ve üzeri

18. Ayda kaç kere sinemaya gidersin?

- Gitmem 1-3 arası 3-5 arası
 5-7 arası 7 üzeri

19. Sosyal paylaşım sitelerine üyeliğin var mı? Varsa günde ortalama kaç saatini sosyal paylaşım sitelerinde geçiriyorsun?

- Üyeliğim yok 1-3 saat arası 3-5 saat arası
 5-7 saat arası 7 saat ve üzeri

20. Günde ortalama kaç saat internet ya da bilgisayar oyunu oynuyorsun?

- Oynamıyorum 1-3 saat arası 3-5 saat arası
 5-7 saat arası 7 saat ve üzeri

Eklemek istediğin bir şey var mı?

.....

.....
.....
.....
.....

Ek I: Öğrenci Kişisel Bilgi Formu Verileri

Soru	Durum	<i>f</i>
	Yok	4
Kardeş sayısı	1	11
	2	2
	3	2
	İlkokul	1
Babanın eğitim durumu	Lise	6
	Lisans	11
	Yüksek Lisans	1
	İlkokul	2
Annenin eğitim durumu	Ortaokul	1
	Lise	9
	Lisans	7
Günlük bilgisayar kullanımı	Bilgisayarım yok	1
	Hiç kullanmam	1
	Bilgisayar yasak	1
	1-3 saat arası	15
	5-7 saat arası	1
	Telefonum yok	6
	Vakit geçirmem	1
Günlük cep telefonu kullanımı	1-3 saat arası	8
	3-5 saat arası	3
	5-7 saat arası	1
Günlük dizi izleme saati	İzlemiyorum	9
	1-3 saat arası	8

	3-5 saat arası	2
Günlük anime izleme saati	İzlemiyorum	15
	1-3 saat arası	4
Günlük yarışma programı izleme saati	İzlemiyorum	12
	1-3 saat arası	7
Günlük çizgi film izleme saati	İzlemiyorum	13
	1-3 saat arası	5
	5-7 saat arası	1
	Okumuyorum	8
Günlük kitap okuma saati	1-3 saat arası	9
	3-5 saat arası	1
	5-7 saat arası	1
Günlük dergi okuma saati	Okumuyorum	17
	1-3 saat arası	2
	Dinlemiyorum	4
Günlük müzik dinleme saati	1-3 saat arası	12
	5-7 saat arası	3
	İlgilenmiyorum	3
Günlük spor yapma saati	1-3 saat arası	14
	3-5 saat arası	2
	Gitmem	4
Aylık sinemaya gitme sayısı	1-3 kere	13
	3-5 kere	2
	Üyeliğim yok	2
Günlük sosyal paylaşım sitelerinde geçirilen saat	1-3 saat arası	16
	3-5 saat arası	1
	Oynamıyorum	5

Günlük internet ya da bilgisayar oyunu oynama saati	1-3 saat arası	12
	3-5 saat arası	1
	5-7 saat arası	1

Ek İ: Yarı Yapılandırılmış Öğretmen Görüşme Formu

<p>Görüşülen kişi:</p> <p>Görüşmeci: Arş. Gör. Mazhar Bal, e-posta: balmazhar@gmail.com</p> <p>Mesleki kıdem:</p> <p>Yaş:</p> <p>Tarih:</p> <p>Yer:</p> <p>Görüşme Başlama Saati:</p> <p>Görüşme Bitiş Saati:</p>
<p>Değerli katılımcı;</p> <p>Bu çalışmanın amacı, 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersleriyle okul dışı yaşamlarını (konuşmaktan ve yapmaktan zevk duyduğu şeyler) bütünleştirerek bir ders programı hazırlamaktır. Ayrıca hazırlanan bu programın, sınıf içi uygulamalar sırasında nasıl işlediğini tespit etmektir. Aşağıda, öğrencilerinizin okul dışı yaşamını oluşturan unsurların (sosyal medya, ünlüler, televizyon, internet, sinema, süper kahramanlar vb.) sınıf içi etkinliklere nasıl yansıdığını ve sizin Türkçe derslerine karşı görüşlerinizi belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır.</p> <p>Yapılacak bu görüşmeyle ilgili şunları bilmenizi istiyoruz:</p>

- Bu görüşme süresince söyleyeceklerinizin tümü gizli tutulacak ve ilgili çalışma dışında başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır.
- Araştırmanın raporunda kimlik bilgileriniz yer almayacaktır.
- Görüşmemizin yaklaşık olarak 30 dakika süreceğini tahmin ediyorum.
- Sizce bir sakıncası yoksa görüşmeyi ses kayıt cihazıyla kaydetmek istiyorum.

Desteyiniz için şimdiden teşekkür ederiz.

GÖRÜŞME SORULARI

1. Derslerin işlenişinin ve derslerde sunulan materyallerin (ders kitapları, programın öngördüğü içerikler gibi) öğrencileriniz açısından değerlendirmesini yapabilir misiniz?
2. Öğrencilerinizin okul içi etkinlikleriyle okul dışı yaşamlarını oluşturan (sosyal medya, ünlüler, televizyon, internet, sinema, süper kahramanlar vb.) unsurlar arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsunuz?
3. Sınıf içi etkinlikler sırasında, öğrencileriniz, okul dışı yaşamlarını oluşturan unsurlardan (sosyal medya, ünlüler, televizyon, internet, sinema, süper kahramanlar vb.) bahsediyorlar mı? Bahsediyorlarsa bunlar nelerdir?
4. Öğrencilerin ilgi duyduğu, yapmaktan hoşlandığı şeylerin, okul içi ve okul dışındaki yaşamı birleştiren ders içeriği olarak kullanılması konusunda düşünceleriniz nelerdir?
5. Ekleme istediğin başka bir şey var mı?

Ek J: Sondalı Yarı Yapılandırılmış Öğretmen Görüşme Formu**Görüşülen kişi:****Görüşmeci: Arş. Gör. Mazhar Bal, e-posta: balmazhar@gmail.com****Mesleki kıdem:****Yaş:****Tarih:****Yer:****Görüşme Başlama Saati:****Görüşme Bitiş Saati:****Değerli katılımcı;**

Bu çalışmanın amacı, 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersleriyle okul dışı yaşamlarını (konuşmaktan ve yapmaktan zevk duyduğu şeyler) bütünleştirerek bir ders programı hazırlamaktır. Ayrıca hazırlanan bu programın, sınıf içi uygulamalar sırasında nasıl işlediğini tespit etmektir. Aşağıda, öğrencilerinizin okul dışı yaşamını oluşturan unsurların (sosyal medya, ünlüler, televizyon, internet, sinema, süper kahramanlar vb.) sınıf içi etkinliklere nasıl yansıtıldığını ve sizin Türkçe derslerine karşı görüşlerinizi belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır.

Yapılacak bu görüşmeyle ilgili şunları bilmenizi istiyoruz:

- Bu görüşme süresince söyleyeceklerinizin tümü gizli tutulacak ve ilgili çalışma dışında başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır.
- Araştırmanın raporunda kimlik bilgileriniz yer almayacaktır.
- Görüşmemizin yaklaşık olarak 30 dakika süreceğini tahmin ediyorum.
- Sizce bir sakıncası yoksa görüşmeyi ses kayıt cihazıyla kaydetmek istiyorum.

Desteğiniz için şimdiden teşekkür ederiz.

GÖRÜŞME SORULARI

6. Derslerin işlenişinin ve derslerde sunulan materyallerin (ders kitapları, programın öngördüğü içerikler gibi) öğrencileriniz açısından değerlendirmesini yapabilir misiniz?

- a) Türkçe derslerinde okuma becerisini geliştirmek için ne tür etkinlikler bulunmaktadır? Bu okuma etkinlikleri öğrencilerinizin ilgi ve ihtiyaçları açısından değerlendirebilir misiniz?
- b) Türkçe derslerinde konuşma becerisini geliştirmek için ne tür etkinlikler bulunmaktadır? Bu konuşma etkinlikleri öğrencilerinizin ilgi ve ihtiyaçları açısından değerlendirebilir misiniz?
- c) Türkçe derslerinde yazma becerisini geliştirmek için ne tür etkinlikler bulunmaktadır? Bu yazma etkinlikleri öğrencilerinizin ilgi ve ihtiyaçları açısından değerlendirebilir misiniz?
- d) Türkçe derslerinde dinleme becerisini geliştirmek için ne tür etkinlikler bulunmaktadır? Bu dinleme etkinlikleri öğrencilerinizin ilgi ve ihtiyaçları açısından değerlendirebilir misiniz?
- e) Türkçe derslerinde kullanılan okuma metinlerini, öğrencilerinizin ilgi ve ihtiyaçları açısından değerlendirebilir misiniz?
- f) Türkçe derslerinde kullanılan dinleme/izleme metinlerini, öğrencilerinizin ilgi ve ihtiyaçları açısından değerlendirebilir misiniz?

7. Öğrencilerinizin okul içi etkinlikleriyle okul dışı yaşamlarını oluşturan (sosyal medya, ünlüler, televizyon, internet, sinema, süper kahramanlar vb.) unsurlar arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsunuz?

- a) Türkçe derslerinde okuma becerisini geliştirmek için kullanılan etkinlikleri öğrencilerinizin okul dışı yaşamını oluşturan unsurlar açısından değerlendirebilir misiniz?
- b) Türkçe derslerinde konuşma becerisini geliştirmek için kullanılan etkinlikleri öğrencilerinizin okul dışı yaşamını oluşturan unsurlar açısından değerlendirebilir misiniz?

- c) Türkçe derslerinde yazma becerisini geliştirmek için kullanılan etkinlikleri öğrencilerinizin okul dışı yaşamını oluşturan unsurlar açısından değerlendirebilir misiniz?
- d) Türkçe derslerinde dinleme becerisini geliştirmek için kullanılan etkinlikleri öğrencilerinizin okul dışı yaşamını oluşturan unsurlar açısından değerlendirebilir misiniz?
- e) Türkçe derslerinde kullanılan okuma metinlerini, öğrencilerinizin okul dışı yaşamını oluşturan unsurlar açısından değerlendirebilir misiniz?
- f) Türkçe derslerinde kullanılan dinleme/izleme metinlerini, öğrencilerinizin okul dışı yaşamını oluşturan unsurlar açısından değerlendirebilir misiniz?

8. Sınıf içi etkinlikler sırasında, öğrencileriniz, okul dışı yaşamlarını oluşturan unsurlardan (sosyal medya, ünlüler, televizyon, internet, sinema, süper kahramanlar vb.) bahsediyorlar mı? Bahsediyorlarsa bunlar nelerdir?

- a) Öğrencileriniz, Türkçe dersinin hangi sürecinde, okul dışı yaşamlarını oluşturan ilgi alanlarından bahsediyorlar?
- b) Ne amaçla okul dışı yaşamlarını oluşturan ilgi alanlarından bahsediyorlar?
- c) Okul dışı yaşamlarını oluşturan ilgi alanlarını ile dersin içeriği arasında nasıl bir ilişki var?
- d) Öğrencilerinizin, sınıf içi etkinlikler sırasında kullandıkları okul dışı yaşamlarını oluşturan ilgi alanlarının ders sürecini nasıl (olumlu, olumsuz) etkilediğini düşünüyorsunuz?
- e) Okul dışı yaşamlarını oluşturan unsurların ders sürecinde öğrenciler tarafından kullanılmasının, anlamlı öğrenmeler sağladığını düşünüyor musunuz? Nasıl?

9. Öğrencilerin ilgi duyduğu, yapmaktan hoşlandığı şeylerin, okul içi ve okul dışındaki yaşamı birleştiren ders içeriği olarak kullanılması konusunda düşünceleriniz nelerdir?

- a) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde okuma becerisini geliştirmede kullanılması konusunda ne düşünüyorsunuz?
- b) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde dinleme becerisini geliştirmede kullanılması konusunda ne düşünüyorsunuz?
- c) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde konuşma becerisini geliştirmede kullanılması konusunda ne düşünüyorsunuz?
- d) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde yazma becerisini geliştirmede kullanılması konusunda ne düşünüyorsunuz?
- e) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde okuma metni olarak kullanılması konusunda ne düşünüyorsunuz?
- f) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde dinleme metni olarak kullanılması konusunda ne düşünüyorsunuz?
- g) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde eleştirel bakış açısıyla ele alınması konusunda ne düşünüyorsunuz?
- h) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde kullanılmasının, çocuklarınızın derse karşı aidiyetlerini nasıl etkileyeceğini düşünüyorsunuz?

- i) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde kullanılmasının, çocuklarınızın derse karşı ilgilerini nasıl etkileyeceğini düşünüyorsunuz?
- j) Genel olarak Türkçe derslerini düşündüğünüzde, çocuklarınızın okul dışı yaşamını oluşturan ilgi alanlarının, derste kullanılmasının gerekli olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?

10. Eklemek istediğın başka bir şey var mı?

Ek K: Yarı Yapılandırılmış Veli Görüşme Formu**Görüşülen kişi:****Görüşmeci:** Arş. Gör. Mazhar Bal, e-posta: balmazhar@gmail.com**Eğitim Durumu:****Yaş:****Tarih:****Yer:****Görüşme Başlama Saati:****Görüşme Bitiş Saati:****Değerli katılımcı;**

Bu çalışmanın amacı, 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersleriyle okul dışı yaşamlarını (konuşmaktan ve yapmaktan zevk duyduğu şeyler) bütünleştirerek bir ders programı hazırlamaktır. Ayrıca hazırlanan bu programın, sınıf içi uygulamalar sırasında nasıl işlediğini tespit etmektir. Aşağıda, öğrencilerinizin okul dışı yaşamını oluşturan unsurların (sosyal medya, ünlüler, televizyon, internet, sinema, süper kahramanlar vb.) sınıf içi etkinliklere nasıl yansıtıldığını ve sizin Türkçe derslerine karşı görüşlerinizi belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Yapılacak bu görüşmeyle ilgili şunları bilmenizi istiyorum:

- Bu görüşme süresince söyleyeceklerinizin tümü gizli tutulacak ve başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır.
- Araştırmanın raporunda isminiz veya kimliğinizle ilgili hiçbir bilgi yer almayacaktır.
- Görüşmemizin yaklaşık olarak 30 dakika süreceğini tahmin ediyorum.

- Sizce de bir sakıncası yoksa görüşmeyi ses kayıt cihazıyla kaydetmek istiyorum.

Desteğiniz için şimdiden teşekkür ederiz.

GÖRÜŞME SORULARI

1. Çocuğunuz okuldan eve geldiğinde vaktini nasıl geçirmektedir? Neler yapmaktadır?
2. Çocuğunuzun ilgi alanları (konuşmaktan ve yapmaktan zevk duyduğu şeyler) nelerdir?
3. Çocuğunuzun ilgi alanlarına (sosyal medya, ünlüler, televizyon, internet, sinema, süper kahramanlar vb.) yönelik görüşleriniz nelerdir?
4. Eğitim sistemi hakkındaki görüşleriniz (eksiklikleri, yeterlikleri, önerileriniz vb.) nelerdir?
5. Şu anki eğitim sistemini, çocuğunuzun okul dışı yaşamıyla (teknolojiye olan ilgileri, sosyal faaliyetleri, yapmaktan zevk duydukları şeyler vb.) ilişkilendirerek değerlendirebilir misiniz?
6. Çocuğunuzun okul dışı yaşamını oluşturan unsurların (sosyal medya, ünlüler, televizyon, internet, sinema, süper kahramanlar vb.), ders içeriği olarak okulda kullanılması konusunda düşünceleriniz nelerdir?
7. Eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Ek L: Sondalı Yarı Yapılandırılmış Veli Görüşme Formu**Görüşülen kişi:****Görüşmeci:** Arş. Gör. Mazhar Bal, e-posta: balmazhar@gmail.com**Eğitim Durumu:****Yaş:****Tarih:****Yer:****Görüşme Başlama Saati:****Görüşme Bitiş Saati:****Değerli katılımcı;**

Bu çalışmanın amacı, 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersleriyle okul dışı yaşamlarını (konuşmaktan ve yapmaktan zevk duyduğu şeyler) bütünleştirerek bir ders programı hazırlamaktır. Ayrıca hazırlanan bu programın, sınıf içi uygulamalar sırasında nasıl işlediğini tespit etmektir. Aşağıda, öğrencilerinizin okul dışı yaşamını oluşturan unsurların (sosyal medya, ünlüler, televizyon, internet, sinema, süper kahramanlar vb.) sınıf içi etkinliklere nasıl yansıtıldığını ve sizin Türkçe derslerine karşı görüşlerinizi belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Yapılacak bu görüşmeyle ilgili şunları bilmenizi istiyorum:

- Bu görüşme süresince söyleyeceklerinizin tümü gizli tutulacak ve başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır.
- Araştırmanın raporunda isminiz veya kimliğinizle ilgili hiçbir bilgi yer almayacaktır.
- Görüşmemizin yaklaşık olarak 30 dakika süreceğini tahmin ediyorum.

- Sizce de bir sakıncası yoksa görüşmeyi ses kayıt cihazıyla kaydetmek istiyorum.

Desteğiniz için şimdiden teşekkür ederiz.

GÖRÜŞME SORULARI

8. Çocuğunuz okuldan eve geldiğinde vaktini nasıl geçirmektedir? Neler yapmaktadır?

- Çocuğunuzun, okuldan gelir gelmez ilk yaptığı şey genel olarak nedir?
- Çocuğunuz, okuldan geldikten sonra yatma vaktine kadar genel olarak neler yapıyor? Anlatır mısınız?
- Çocuğunuz, okuldan geldikten sonra derslerine ortalama ne kadar zaman ayırıyor?
- Çocuğunuz, günde ortalama ne kadar zamanını sizinle sohbet ederek ya da bir şeylerini paylaşarak geçiriyor?
- Çocuğunuz, günde ortalama ne kadar zamanını sokakta arkadaşları ile oynayarak geçiriyor?
- Çocuğunuz, günde ortalama ne kadar zamanını bilgisayarda ya da internette geçirmektedir?

9. Çocuğunuzun ilgi alanları (konuşmaktan ve yapmaktan zevk duyduğu şeyler) nelerdir?

- Çocuğunuz televizyon izlemeyi sever mi? Televizyonda neler izlemeyi sever?
- Çocuğunuz kitap okumayı sever mi? Ne tür kitaplar okur?
- Çocuğunuz çizgi roman okumayı sever mi? Okumaktan zevk duyduğu çizgi romanlar nelerdir?
- Çocuğunuzun müzikle arası nasıl? Ne tür müzikler dinler?
- Çocuğunuzun sporla arası nasıl? İlgilendiği bir spor dalı var mı?
- Çocuğunuz internette vakit geçirmeyi seviyor mu? Çocuğunuz interneti en çok ne için kullanır?
- Çocuğunuz sürekli takip ettiği ve hayranlık duyduğu ünlü kişiler var mı? Çocuğunuzun o ünlü kişilere karşı hayranlığını hangi davranışlarından anlıyorsunuz?
- Çocuğunuzun bilgisayar, tablet ve cep telefonu gibi teknolojik ürünlerle arası nasıl? Bu ürünleri daha çok ne amaçla kullanıyorlar?

10. Çocuğunuzun ilgi alanlarına (sosyal medya, ünlüler, televizyon, internet, sinema, süper kahramanlar vb.) yönelik görüşleriniz nelerdir?

- Çocuklarınızın bu ilgi alanlarına vakit harcamaları sizi rahatsız ediyor mu? Bu rahatsızlığınızın sebebi nedir?
- Çocuğunuzun ilgi alanlarının, onlar açısından sakıncalı olduğunu düşünüyor musunuz? Size göre sakıncalı tarafları nelerdir?
- Çocuğunuzun ilgi alanlarının, onlar açısından yararlı olduğunu düşünüyor musunuz? Size göre yararlı tarafları nelerdir?

11. Eğitim sistemi hakkındaki görüşleriniz (eksiklikleri, yeterlikleri, önerileriniz vb.) nelerdir?

- a) Çocuklarınızın, aldıkları eğitimle okul dışındaki gerçek hayatları arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsunuz?
- b) Çocuklarınızın, aldıkları eğitimle eleştirel düşünme becerileri arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsunuz?
- c) Çocuklarınızın, aldıkları eğitimle yaratıcı düşünme becerileri arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsunuz?
- d) Çocuklarınızın, aldıkları eğitimle iletişim becerileri arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsunuz?
- e) Çocuklarınızın, aldıkları eğitimle araştırma ve problem çözme becerileri arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsunuz?
- f) Çocuklarınızın, aldıkları eğitimle mantıklı düşünme ve karar verme becerileri arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsunuz?
- g) Çocuklarınızın, aldıkları eğitimle bilgi teknolojilerini kullanma becerileri arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsunuz?
- h) Çocuklarınızın, aldıkları eğitimle girişimci olma arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsunuz?
- i) Size göre, eğitim sistemi çocuğunuza hitap ediyor mu? Neden?
- j) Size göre çocuğunuz kendini okula ait hissediyor mu? Neden?
- k) Size göre eğitim sistemindeki eksiklikler nelerdir? Bu eksikler konusunda neler yapılabilir?

12. Şu anki eğitim sistemini, çocuğunuzun okul dışı yaşamıyla (teknolojiye olan ilgileri, sosyal faaliyetleri, yapmaktan zevk duydukları şeyler vb.) ilişkilendirerek değerlendirebilir misiniz?

- a) Çocuğunuzun bir gününü düşündüğünüzde, okulda ortalama kaç saatini geçirmektedir?
- b) Çocuğunuzun bir gününü düşündüğünüzde, okulda geçirdiği ve ödevlerine harcadığı zaman dışında ortalama kaç saatini okul dışı ilgi alanlarıyla geçirmektedir?
- c) Çocuğunuzun okul dışı eğitimi ile okulda aldığı eğitim arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsunuz?
- d) Türkçe derslerinde kullanılan metinlerle çocuklarınızın okul dışındaki ilgi alanları arasında nasıl bir ilişki var?
- e) Türkçe derslerinde kullanılan etkinliklerle çocuklarınızın okul dışındaki ilgi alanları arasında nasıl bir ilişki var?

13. Çocuğunuzun okul dışı yaşamını oluşturan unsurların (sosyal medya, ünlüler, televizyon, internet, sinema, süper kahramanlar vb.), ders içeriği olarak okulda kullanılması konusunda düşünceleriniz nelerdir?

- k) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde okuma becerisini geliştirmede kullanılması konusunda ne düşünüyorsunuz?

- l) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde dinleme becerisini geliştirmede kullanılması konusunda ne düşünüyorsunuz?
- m) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde konuşma becerisini geliştirmede kullanılması konusunda ne düşünüyorsunuz?
- n) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde yazma becerisini geliştirmede kullanılması konusunda ne düşünüyorsunuz?
- o) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde metin olarak kullanılması konusunda ne düşünüyorsunuz?
- p) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde etkinlik olarak kullanılması konusunda ne düşünüyorsunuz?
- q) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde eleştirel bakış açısıyla ele alınması konusunda ne düşünüyorsunuz?
- r) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde kullanılmasının, çocuklarınızın derse karşı aidiyetlerini nasıl etkileyeceğini düşünüyorsunuz?
- s) Çocuğunuzun okul dışı hayatını oluşturan ilgi alanlarının, Türkçe derslerinde kullanılmasının, çocuklarınızın derse karşı ilgilerini nasıl etkileyeceğini düşünüyorsunuz?
- t) Genel olarak Türkçe derslerini düşündüğünüzde, çocuklarımızın okul dışı yaşamını oluşturan ilgi alanlarının, derste kullanılmasının gerekli olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?

14. Eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Ek M: Öğrenci Günlük Formu

Merhaba;

Bugün Türkçe dersinin nasıl geçtiğini benimle paylaşmak ister misin? Aslında merak ettiğim birkaç şey var. Aşağıda merak ettiğim şeylerle ilgili sorular yer alıyor. Bu sorularla ilgili düşüncelerini ve hislerini bana ayrıntılı bir şekilde anlatmanı sabırsızlıkla bekliyorum.

1. Derse girmeden önce kendini nasıl hissediyordun?

.....
.....

2. Derste yeni şeyler öğrendin mi? Öğrendiğin şeyleri paylaşır mısın?

.....
.....
3. Derste gerçekleştirilen etkinlikler konusunda ne düşünüyorsun?

.....
.....
4. Derste işlediğin konularla kendi yaşamın arasında nasıl bir ilişkisi var?
Bugün işlediğin bir konudan örnek vererek anlatabilir misin?

.....
.....
5. Derste sana ilginç gelen bir şey konuşuldu mu? Benimle paylaşır mısın?

.....
.....
6. Derste hiç sıkıldın mı? Neden?

.....
.....
7. Dersten çıkarken kendini nasıl hissediyordun? Bunun sebebi sence ne olabilir?

.....
.....
8. Paylaşmak istediğiniz başka neler var?

Ek N: Yarı Yapılandırılmış Gözlem Formu**Gözlemci:****Tarih:****Yer:****Gözlem Başlama Saati:****Gözlem Bitiş Saati:**

Gözlemin Amacı: Bu gözlemin amacı, öğrencilerin popüler kültür metinleri ile ilişkilendirilmiş Türkçe dersinin işleyişini nasıl algıladıklarını ve derse karşı tutumlarını ortaya koymaktır.

Yönerge: Bu amaç doğrultusunda öğrencileri gözlemlerken şu sorulara cevap aramanız, veri toplama sürecinde size yardımcı olacaktır.

1. Öğretim süreci sırasında öğrenciler yeni bilgiler elde ediyorlar mı? Öğrencilerin ders sürecinde anlamlı öğrenmeler gerçekleştirdiğini düşünüyor musunuz? Örnekler vererek yazınız.
2. Öğrenciler, dersi işlerken metne ve etkinliklere karşı ilgililer mi? Bunu nereden anladınız?
3. Araştırmacı dersi anlatırken, öğrenciler önemseyerek dinliyorlar mı? Nasıl anladınız?
4. Öğrenciler derste sıkılıyorlar mı? Hangi davranışlarından anladınız?

5. Öğrenciler, derste kendilerini derse ait hissediyorlar mı? Bunu hangi davranışlarından gözlemlediniz?

6. Size uygulanan Türkçe dersinin öğrencilere kalıcı bilgiler sağlama, kendilerini bu derse ait hissetme, derse karşı ilgili ve istekli olma, derste öğrendiklerini yaşamlarının her alanında davranışsal olarak gösterme konusunda yeterli olduğunu düşünüyor musun? Böyle düşünmenizi sağlayan gerekçelerinizi öğrenciler üzerinden örnekler vererek açıklar mısınız?

Veri toplama süreci: Gözlemin amacı doğrultusunda hem sınıf içi öğretim sürecini hem de öğrencilerin sınıf dışı davranışlarını gözlemlemeniz önem taşımaktadır. Yaptığınız gözlemleri örneklerle somutlaştırmanız gerekmektedir. Ayrıca sınıf dışı gözlemlerinizi ve öğrencilerden edindiğiniz bilgileri de gözlem formuna aktarabilirsiniz.

Ek O: Anahtar Katılımcı Öğrencilerin Türkçe Dersine Karşı Görüşlerine Yönelik Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Görüşülen kişi:

Görüşmeci: Mazhar Bal, e-posta: balmazhar@gmail.com

Tarih:

Yer:

Görüşme Başlama Saati:

Görüşme Bitiş Saati:

Merhaba;

Bu çalışmada, gerçekleştirmiş olduğumuz altı haftalık uygulama sürecimizle ilgili senin görüş ve düşüncelerin belirlenmeye çalışılacaktır.

Yapılacak bu görüşmeyle ilgili şunları bilmeni istiyorum:

- Bu görüşme süresince söyleyeceklerinizin tümü gizli tutulacak ve başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır.
- Araştırmanın raporunda kimlik bilgilerinin yer almayacaktır.
- Görüşmemizin yaklaşık olarak 30 dakika süreceğini tahmin ediyorum.
- Sence bir sakıncası yoksa görüşmeyi ses kayıt cihazıyla kaydetmek istiyorum.

GÖRÜŞME SORULARI

1. Türkçe dersiyle okul dışı hayatın arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsun?
2. Türkçe dersinde kendini nasıl hissediyorsun?
3. Türkçe dersinin verimli bir şekilde geçtiğini düşünüyor musun? Sana göre bunun sebebi ne olabilir?
4. Türkçe dersinde işlenen okuma ve dinleme metinleriyle ilgili düşüncelerin nelerdir?
5. Türkçe dersi öğrenci çalışma kitabında yer alan etkinliklere dair görüşlerin nelerdir?
6. Sen Türkçe dersi öğretmeni olsaydın bu dersi nasıl işlerdin?
7. Eklemek istediğin başka bir şey var mı?

Ek Ö: Anahtar Katılımcı Öğrencilerin Türkçe Dersine Karşı Görüşlerine Yönelik Sondalı Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Görüşülen kişi:

Görüşmeci: Arş. Gör. Mazhar Bal, e-posta: balmazhar@gmail.com

Tarih:

Yer:

Görüşme Başlama Saati:

Görüşme Bitiş Saati:

Merhaba;

Bu çalışmada, gerçekleştirmiş olduğumuz altı haftalık uygulama sürecimizle ilgili senin görüş ve düşüncelerin belirlenmeye çalışılacaktır.

Yapılacak bu görüşmeyle ilgili şunları bilmeni istiyorum:

- Bu görüşme süresince söyleyeceklerinizin tümü gizli tutulacak ve başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır.
- Araştırmanın raporunda kimlik bilgilerinin yer almayacaktır.
- Görüşmemizin yaklaşık olarak 30 dakika süreceğini tahmin ediyorum.
- Sence bir sakıncası yoksa görüşmeyi ses kayıt cihazıyla kaydetmek istiyorum.

SONDALI GÖRÜŞME SORULARI

8. Türkçe dersiyle okul dışı hayatın arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsun?

- a) Okul dışındaki hayatından farklı olduğunu düşünüyorsan, farklılıkları söyleyebilir misin?

- b) Okul dışındaki hayatından farklı olduğunu düşünüyorsan, bu farklılıktan dolayı kendini derste nasıl hissediyorsun?
- c) Okul dışı hayatınla benzer olduğunu düşünüyorsan, bu benzerlikler hakkında bilgi örnekler verir misin?
- d) Okul dışındaki hayatınla benzer olduğunu düşünüyorsan, bu benzerlikten dolayı kendini derste nasıl hissediyorsun?

9. Türkçe dersinde kendini nasıl hissediyorsun?

- a) Kendini o dersin bir parçası gibi hissediyor musun? Neden böyle hissediyor olabilirsin?
- b) Derste sıkılıyor musun? Sence bunun sebebi ne olabilir?
- c) Derse katılmayı seviyor musun? Neden?

10. Türkçe dersinin verimli bir şekilde geçtiğini düşünüyor musun? Sana göre bunun sebebi ne olabilir?

- a) Derslerin verimli geçmediğini düşünüyorsan, sence bu sorunu ortadan kaldırmak için neler yapılabilir?
- b) Derslerin verimli geçtiğini neye dayanarak söylüyorsun?
- c) Sence bu derste öğrendiklerin gerçek hayatında işine yarayacak mı? Nasıl?

11. Türkçe dersinde işlenen okuma ve dinleme metinleriyle ilgili düşüncelerin nelerdir?

- a) Bu metinleri Türkçe dersinde işlemek sana ne hissettirdi?
- b) Metinler sana göre ilgi çekici ise bunun sebebi ne olabilir?
- c) Metinler sana göre sıkıcı ise bu sorunu ortadan kaldırmak için neler yapılabilir?

12. Türkçe dersi öğrenci çalışma kitabında yer alan etkinliklere dair görüşlerin nelerdir?

- a) Etkinliklerin sana ilgi çekici gelen noktaları nelerdir? Bunlar neden sana ilgi çekici gelmiş olabilir?
- b) Etkinliklerin sana sıkıcı ve gereksiz gelen noktaları nelerdir? Neden sıkıcı ve gereksiz geldi?

13. Sen Türkçe dersi öğretmeni olsaydın bu dersi nasıl işlerdin?

- a) Dersi nasıl anlatırdın?
- b) Dersin içinden şu anda işlediğiniz hangi konuların çıkmasını isterdin? Neden?
- c) Derste öğrencilerine neler anlatmak isterdin?
- d) Nasıl metinler seçerdin?
- e) Etkinleri nasıl tasarlardın? Neden?
- f) Öğrencilerinin dersi sevmeleri için başka neler yapardın?

14. Ekleme istediğin başka bir şey var mı?

Ek P: Geçerlik Komitesi Toplantı Tutanağı

Toplantı Numarası		
Tarih		
Toplantı Başlangıç Saati		
Toplantı Bitiş Saati		
Yer		
Kayıt Türü		
Katılımcılar		
Tutanağı Hazırlayan		
TOPLANTI KONULARI		
ALINAN KARARLAR		
Okudum, onaylıyorum;		
Tarih		
Komite Üyesi 1 Adı, soyadı İmza	Komite Üyesi 2 Adı, soyadı İmza	Komite Üyesi 3 Adı, soyadı İmza

Ek R: Eylem Araştırması Uygulama Süreci İzin Belgesi

T.C.
ÇANAKKALE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

ÇANAKKALE

Sayı : 60305806-44-E.11195979 04.11.2015
Konu: Anket Çalışması

MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE
ÇANAKKALE

İlgi : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 14/10/2015 tarihli ve 13157 sayılı yazısı.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi Mazhar BAL tarafından "Popüler Kültür Ürünleri ile İlişkilendirilmiş Türkçe Dersi: Bir Eylem Araştırması" konulu Tez Çalışması kapsamında, 19 Ekim 2015 - 31 Aralık 2015 tarihleri arasında, Çanakkale Gazi Ortaokulunda bulunan 7. sınıf öğrencilerine yönelik anket yapılma isteği ilgi yazısıyla teklif edilmekte olup; Müdürlüğümüz Anket-Araştırma İnceleme Komisyonunca incelenerek uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde, olurlarınıza arz ederim.

Işıl KORKMAZ
Şube Müdürü

OLUR
04.11.2015

Zülküf MEMİŞ
Millî Eğitim Müdürü

Ek : Komisyon Raporu (01 adet - 01sayfa)

Millî Eğitim Müdürlüğü Ek Bina
Elektronik Ağ: stratejigelistirme17@meb.gov.tr

Elektronik İmza ile Ayrıldığı
Aslı ile Aynıdır.
04.11.2015

Nusret GERCİK
VHKI

Ayrıntılı bilgi için: Özgür AYDIN
Tel: 0286 212 94 55-115

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 07e8-9d9e-3927-8f0f-d6f2 kodu ile teyit edilebilir.

Ek S: Veli Bilgileri

Veli	Cinsiyet	Eğitim durumu	Yaş
EV1	Erkek	Lisans	49
EV2	Erkek	Lise	38
EV3	Erkek	Lisans	48
EV4	Erkek	İlkokul	48
EV5	Erkek	Lise	45
EV6	Erkek	Lise	52
EV7	Erkek	Lisans	52
EV8	Erkek	Lisans	50
EV9	Erkek	Lise	35
EV10	Erkek	Lise	45
EV11	Erkek	İlkokul	48
EV12	Erkek	Lisans	53
EV13	Erkek	Lise	38
EV14	Erkek	Lisans	42
EV15	Erkek	Lise	52
EV16	Erkek	Lisans	40
EV17	Erkek	İlkokul	46
EV18	Erkek	Lise	39
EV19	Erkek	Önlisans	41

EV20	Erkek	Önlisans	49
EV21	Erkek	Lise	38
KV1	Kadın	Önlisans	42
KV2	Kadın	Önlisans	47
KV3	Kadın	Lise	35
KV4	Kadın	İlkokul	33
KV5	Kadın	İlkokul	41
KV6	Kadın	İlkokul	44
KV7	Kadın	Lise	42
KV8	Kadın	Lise	33
KV9	Kadın	Lisans	40
KV10	Kadın	İlkokul	49
KV11	Kadın	Yüksek Lisans	47
KV12	Kadın	Lise	43
KV13	Kadın	Lise	35
KV14	Kadın	Lise	45
KV15	Kadın	İlkokul	42
KV16	Kadın	Önlisans	37
KV17	Kadın	Lise	31
KV18	Kadın	Lise	34
KV19	Kadın	Lisans	50
KV20	Kadın	İlkokul	38

KV21	Kadın	Lise	39
KV22	Kadın	İlkokul	42
KV23	Kadın	Lisans	45
KV24	Kadın	Önlisans	40
KV25	Kadın	Lise	39
KV26	Kadın	İlkokul	36
KV27	Erkek	Lisans	42

Ek Ş: Sünger Bob, Büyükanne Öpücüğü Çizgi Filmi Ses Dökümü

Sünger Bob (00:54-01:08): İşte burada. Büyükanne'nin evi. Acaba beni ne güzellikler bekliyor? Taze kurabiyeler, masallar, her ilmeği sevgiyle örülmüş kazaklar... Daha ne bekliyorum. Büyükanne... Büyükanne... Büyükanne...

Büyük anne (01:09-01:10): Sünger Bob.

Sünger Bob (01:11-01:12) : Merhaba Büyükanne

Büyükanne (01:13-01:17): Hadi gel biraz dinlen. Kurabiyeyi dene sünger bob

Sünger Bob (01:17- 01:31): Büyükanne derin denizlerin en güzel kurabiyesini sen yapıyorsun. Harika! Büyükanne'nin kurabiyeleri...

Büyükanne (01:31- 01:34) : Şimdi kaşığı kim yalamak ister?

Sünger Bob (01:34- 01:36): Aaa ben ben been!

Büyükanne (01.37-01:43): (Hikâye okur) La laa o dondurucu soğuğa rağmen pencereleri kapatıp arabayla eve döndü.

Sünger Bob (01:43- 01:51): Bebekliğim hakkında başka bir hikâye daha anlatsana...(Saat alarmı çalar) Saat üç olmuş işe geç kalacağım!

Büyükanne (01.52- 01:53): Arabama atla, ben seni bırakırım.

Sünger Bob (01:54 - 01:55): Sağol büyükanne.

Büyükanne(01:56-01:59): Sünger Bob? Öpücük vermeyi unuttun.

Sünger Bob (02.00-02:15): Çok haklısın. Hoşça kal büyükanne. Her şey için sağ ol. Sağ ol Squidward. (yürür) Ne güzel değil mi? Bugün herkes çok neşeli.

Stipford (02:16-02:22): Sanırım bunu benden öğrensen iyi olacak. Onların hepsi sana gülüyor, seninle değil.

Sünger Bob (02:23-02:24): Komik bir şey mi yaptım?

Stipford (02:24-02:25): Alın...

Sünger Bob (02:26-02:27): Alnım komik mi?

Balık (02:28-02:32): Hey, Büyükanne torunu ona bir öpücük verir misin?

Sünger Bob(02:34-02:40): Hayır! Yanılıyorsunuz, büyükanneden bir öpücük almak yanlış bir şey değildir!

Kalın sesli balık: (02:40-02:59): Haklısın. Özellikle de alt bezi giyen koca bir bebeksen. Başparmağını emen, bebeklerle oynayan, ayakları olan, tulum giyen ve gittiği her yere battaniyesini taşıyan ya da ne bileyim.

Toplu ses: (02:59-03:01): Aa... Bu kadar yeter ama!

Stipford (03:01- 03:05): Üzülme, Sünger Bob, seni hala seven bir var.

Sünger Bob(03.05:03:07): Sahi mi? Gerçekten mi Squidward?

Stipford (03:08-03:10): Evet, büyükannen.

Sünger Bob (03:26-03:32): Kesin şunu! Bir daha asla kimse bana gülmeyecek!

Patrick (03:36-03:38): Başına gelenlere çok üzüldüm Sünger Bob.

Sünger Bob(03:38-03:39): Ben de...

Patrick (03:39-03:41): Sonuçta sen tanıdığım en yetişkin adamsın.

Sünger Bob (03:41-03:41): Sağ ol Patrick.

Patrick (03:43- 03:48): Büyükanneleri bilirsin bebekleri çok severler. Onun yanında bebek gibi davranmamalısın bence.

Sünger Bob (03:49-03:50): Haklısın Patrick.

Patrick (03:50- 03:52): Hiç haksız çıktığım oldu mu?

Patrick (03:56- 04:00): Sen bir erkeksin Sünger Bob. Artık bir erkek gibi davranmaya başlamalısın.

Sünger Bob (04:00-04:05): Evet. Ama ne yapacağımı bilmiyorum.

Patrick (04:05-04:13): Ben sana gösteririm. Önce göğsünü öne çıkar. Şimdi vergi istisnası ver.

Sünger Bob (04:13-04:14): Vergi istisnası!

Patrick (04:14- 04:17): Şimdi de doğaçlama, caz müziğinden hoşlanman gerekiyor.
(müzik çalar)

Patrick (04:22-04:23): Tamam Sünger Bob, hazırsın.

Patrick (04:26-04:28): Büyük an geldi. Büyükannene ne diyeceksin

Sünger Bob(04:28-04:29): Ben artık büyüdüm.

Patrick (04:29-04:30): Bunun aması maması falan yok.

Sünger Bob(04:31-04:33): Ben yapmam gerekeni yapacağım.

Patrick (04:33- 04:35): Sonra arkasına eğil ve ben de ki.

Sünger Bob(04:36-04:37): Patrick saçmalama!

Patrick (04:37-04:38): Aa evet tabi.

Sünger Bob (04:38- 04:43): Şimdi daha olgun görünmenin bir yolunu bulmalıyım.
Bunları yıllardır uzatıyordum.

İkisi birden (04:45- 04:47): Favoriler...

Büyükanne (04:51- 04:58): Ahh merhaba Sünger Bob ne güzel bir sürpriz. Buraya gel ve bana bir öpücük ver.

Sünger Bob (05:06-05:08): Üzgünüm ama bu öpücük olayına bir son vermeliyiz.

Patrick (05:08-05:12): Evet, söyle ona Sünger Bob, sana artık bebek gibi davranmasın.

Sünger Bob (05:13-05:19): Doğru söylüyor büyükanne öpücükler bebekler içindir ve ben bir bebek değilim, artık büyüdüm.

Büyükanne (05:19- 05:23): Ahh, evet bu konuda çok haklısın.

Sünger Bob (05:23-05:26): Öyle mi? Heh tabiki öyle.

Büyükanne (05:26- 05:32): Bundan sonra sana bir daha bebekmişsin gibi davranmayacağım tamam mı?

Sünger Bob (05:32- 05:34): Beni anlamana sevindim büyükanne.

Büyükanne (05:35- 05:39): Bu konuyu kapattığımızıza göre şimdi ben bu fırından yeni çıkmış kurabiyeleri ne yapacağım?

Sünger Bob (05:40-05:46): Hehe... Üzgünüm büyükanne ama biz yetişkinler tatlı tüketimini onaylamayız. Öyle değil mi Patrick? Patrick?

Patrick (05:47-05:49) Başka var mı büyükanne?

Sünger Bob(05:50-05:52): Bana bebek olma diyene bakın!

Büyükanne (05:53- 05:56): Kurabiye yeme şapkasını takmayı unutma

Sünger Bob(05:59-06:04): Hehehe... O, benim kurabiye şapkam. Yani ben küçükken öyleydi.

Büyükanne (06:07-06:11): Ah kimler gelmiş. Kocaman yetişkin torunum.

Sünger Bob(06:12- 06:26): Büyükanne benim Bay Patrick ile iki yetişkin gibi konuşmam gerekiyor. Pedrik ne yapıyorsun? Kurabiye, ılık süt, önlük, alnındaki öpücük izi, bizim yetişkin olmamız gerekiyor.

Büyükanne (06:26- 06:32): Aa yo yo hayır olmaz dolu bir mideyle sinirlenmek yok.
Bıdı bıdı bıdı bebek kimmiş?

Patrick (06:32-06:43): Ben bebeğim. Ben bebeğim. Ben bebeğim. Yetişkin olmak çok sıkıcı. Bebek olmayı çok seviyorum. Hem ayrıca cazdan anlamıyorum ki.

Sünger Bob(06:43-06:55): Zavallı pedrik senin için üzülüyorum. Hala alt bezi taktığın günlerin keyfine takılıp kalmışsın ve yetişkin olmanın sunduğu fırsatları kaçıyorsun.

Büyükanne(06:55-06:56): Sana yeni kurabiye yaptım.

Sünger Bob(07:02-07:08): Yaşasın fırsatlar. Şey evet mesela seninle cazdan söz etmiş.

Patrick (07:13-07:15): En büyük anne ben doydum.

Büyükanne(07:16- 07:17): Yeni kurabiye?

Sünger Bob(07:27-07:32): Benim de yem ek saatim geldi. Yetişkinler de bir şeyler yemeli. Bunlarla yetinmem gerekecek.

Büyükanne (07:33-07:38): Sen bu bebek mamalarını istemezsin sünger bob. Kocaman bir haşlanmış mercana ne dersin?

Sünger Bob(07:38-07:44): Evet, harika, besleyici.

Büyükanne (07:44-07:45): Masal vakti!

Patrick (07:45-07:47): Yaşasın masal masal masal...

Sünger Bob(07:49)- 07:50) Masal mı?

Büyükanne (07:51-08:03): Çok hoşuna gidecek pedrik. Sihirli bir deniz cini hakkında harika bir masal. Al Sünger Bob sen bebelere göre olan bu kitaptan hoşlanmazsın. Sana da düzenli ev bakımı teknik kılavuzunu vereyim.

Sünger Bob(08:03-08:09): Ooo harika evet çok güzel. Resimsiz, tam sevdiğim gibi.

Patrick (08:12-08:14) Aah parmağımı ısırđım.

Büyükanne(08:15-08:21): Kımıldama sakın ol. Geçti mi?

Patrick (08:21-08:24): Biraz. Ama bu parmak da biraz acıyor.

Büyükanne (08:26-08:28): Şimdi sana bir hediye vereyim.

Patrick (08:28-08:35): Yaşasın! Umarım yine kurabiyedir. Yaşasın, başka bir şapka.

Büyükanne (08:35-08:38): Hayır pedrik. Bu bir kazak.

Sünger Bob(08:38-08:39): Ne!

Büyükanne (08:39-08:41): Her ilmiği sevgiyle örölmüş.

Sünger Bob(08:41-08:48): Olamaz! Bana hediye yok mu büyükanne?

Büyükanne(08:48-09:12): Aah az kalsın unutuyordum. Sana da ofis malzemesi. Paket yapmak için uğraşmadım. Yetişkinlere göre olsun istedim. Aa saat üç olmuş, yetişkinlerin işe gitme vakti. Hoşça kal Sünger Bob. Şimdi biraz şekerleme yapmak ister misin Patrick? Hala burda mısın Sünger Bob?

Sünger Bob (09:12-09:16): Hemen çıkmam gerekmiyor. İşe geç kalabilirim.

Büyükanne (09:16-09:19): Aa yo hayır bu pek olgun bir davranış olmaz öyle değil mi

Sünger Bob (09:20-09:29): Doğru. Ben artık gidiyorum. Benim halletmem gereken bir sürü yetişkin işim var. O yüzden görüşmek üzere.

Büyükanne (09:29-09:32): Tamam. Uğradığın için sağ ol Sünger Bob.

Sünger Bob (09:32-09:35): Evet bu kadar. Gidiyorum.

Büyükanne (09:35-09:37): Fırsat bulursan yine uğra.

Sünger Bob (09:37-09:42): Soğuk yetişkinler dünyasında yapayalnız bir kazağım bile yok.

Büyükanne (09:42-09:43): Güle güle.

Sünger Bob (09:43-09:46): Ne zaman uğrarım bilmiyorum.

Büyükanne (09:46-09:48): Çok yoğun olduğunu biliyorum.

Sünger Bob (09:48-09:50): Evet, bu kadar.

Büyükanne (09:50-09:52) Şşş uyuyor.

Sünger Bob (09:53-09:56): Hoş çakaaal...

Sünger Bob (10:01-10:24): Büyümek istemiyorum, kurabiye istiyorum, ılık süt, her ilmiği sevgiyle örülmüş kazak istiyorum, alt bezi takmak istiyorum, arabama binmek istiyorum, oyuncaklarıma sıkı sıkı sarılmak istiyorum, deniz atında sallanmak istiyorum ve benim de acıyan parmağımı öpmeni istiyorum.

Büyükanne (10:52-11:08): Sakin ol. Sakin ol Sünger Bob. Sünger Bob! Sünger Bob!
Büyükannenin sevgisi için bebek olman gerekmiyor Sünger Bob.

Sünger Bob (11:09-11:10): Gerekmiyor mu?

Büyük anne (11:10-11:24): Tabiki gerekmiyor. Ne kadar büyürsen büyü sen her zaman benim küçük bebeğim olacaksın. Sakın unutma büyükanneni öpüp hala yetişkin olabilirsin. Al bakalım.

Sünger Bob (11:26-11:36): Sağ ol büyükanne. Aa büyükanne acaba bu olaydan yengeç restorandakilere söz etmesek.

Büyükanne (11:36-11:37): Endişe etme.